

Chaṭṭhasaṅgītipiṭakam

Vinayapiṭake

PĀCITTIYAPĀḲI

Buddhavasse 2552

Marammavasse 1370

AD. 2008

Romanized from Myanmar version printed in 1997

© Buddhasāsana Society

Pāḷi Series 02

First published in 2008 by Ministry of Religious Affairs

Yangon, Myanmar

THE PĀLI ALPHABET IN BURMESE AND ROMAN CHARACTERS

VOWELS

အ a အာ ā ဣ i ဤ ī ဥ u ဦ ū ဧ e ဩ o

CONSONANTS WITH VOWEL “A”

က ka ခ kha ဂ ga ဃ gha င ṇa
 ဇ ca ဆ cha ဇ ja ဈ jha ဠ ña
 ဋ ta ဌ tha ဒ da ဝ dha ဏ ṇa
 တ ta ထ tha ဒ da ဓ dha န na
 ပ pa ဖ pha ဗ ba ဘ bha မ ma
 ယ ya ရ ra လ la ဝ va သ sa ဟ ha ဠ la ၵ ṁ

VOWELS IN COMBINATION

ာ ၵ = ā ိ = i ိ = ī ဣ ၵ = u ဣ ၵ = ū ဧ = e ဩ ိ = o
 က ka ကာ kā ကိ ki ကိ kī ကု ku ကု kū ကေ ke ကေ ko
 ခ kha ခါ khā ခိ khi ခိ khī ခု khu ခု khū ခေ khe ခေါ kho ...

CONJUNCT-CONSONANTS

က kka	ဃ ṅgha	က ṇṭha	ဈ dhya	ဠ pla	ဠ lla
က kka	ဇ cca	က ṇḍa	ဇ dhva	ဠ pba	ဠ lya
က kya	ဆ ccha	က ṇṇa	ဇ nta	ဠ bbha	ဠ lha
က kri	ဇ jja	က ṇha	ဇ ntva	ဠ bya	ဠ vha
က kla	ဇ jjha	က tta	ဇ ntha	ဠ bra	ဠ sta
က kva	ဠ ṇṇa	က ttha	ဇ nda	ဠ mpa	ဠ stra
ဈ khya	ဠ ṇha	က tva	ဇ ndra	ဠ mpha	ဠ sna
ဇ khva	ဠ ṇca	က tya	ဇ ndha	ဠ mba	ဠ sya
ဇ gga	ဆ ṇcha	က tra	ဇ nna	ဠ mbha	ဠ ssa
ဠ ggha	ဠ ṇja	ဇ dda	ဈ nya	ဠ mma	ဠ sma
ဈ gya	ဠ ṇjha	ဇ ddha	ဇ nha	ဠ mya	ဠ sva
ဠ gra	ဇ ṭta	ဈ dya	ဠ ppa	ဠ mha	ဠ hma
ဇ ṅka	ဠ ṭtha	ဠ dra	ဠ ppha	ဠ yya	ဠ hva
ဇ ṅkha	ဠ ḍda	ဇ dva	ဠ pya	ဠ yha	ဠ lha
ဇ ṅga					

၁ ၂ ၃ ၄ ၅ ၆ ၇ ၈ ၉ ၁၀
 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Pācittiya-pāli

Mātikā

Piṭṭhaṅka

5. Pācittiyakaṇḍa

1. Musāvāḍavagga

1. Musāvāḍasikkhāpada	...	...	1
2. Omasavāḍasikkhāpada	...	...	6
3. Pesuññasikkhāpada	...	...	19
4. Padasodhammasikkhāpada	...	...	25
5. Sahaseyyasikkhāpada	...	...	26
6. Dutiyasahaseyyasikkhāpada	...	...	28
7. Dhammadesanāsikkhāpada	...	...	32
8. Bhūtārocanasikkhāpada	...	...	35
9. Duṭṭhullārocanasikkhāpada	...	...	46
10. Pathavīkhaṇanasikkhāpada	...	...	49

2. Bhūtagāṃavagga

1. Bhūtagāmasikkhāpada	...	...	51
2. Aññavāḍakasikkhāpada	...	...	53
3. Ujjhāpanakasikkhāpada	...	...	56
4. Paṭhamasenāsanasikkhāpada	...	...	58
5. Dutiyasenāsanasikkhāpada	...	...	60
6. Anupakhajjasikkhāpada	...	...	62
7. Nikkaḍḍhanasikkhāpada	...	...	63
8. Vehāsakuṭṭhisikkhāpada	...	...	66

Mātikā		Piṭṭhaṅka	
9. Mahallakavīhārasikkhāpada	...	...	67
10. Sappāṇakasikkhāpada	...	...	69

3. Ovādavagga

1. Ovādasikkhāpada	...	...	71
2. Atthaṅgatasikkhāpada	...	...	77
3. Bhikkhunupassayasikkhāpada	...	...	79
4. Āmisasikkhāpada	...	...	81
5. Cīvaradānasikkhāpada	...	...	83
6. Cīvarasibbanasikkhāpada	...	...	85
7. Saṁvidhānasikkhāpada	...	...	86
8. Nāvābhiruhanasikkhāpada	...	...	89
9. Paripācitasikkhāpada	...	...	91
10. Rahonisajjasikkhāpada	...	...	93

4. Bhojanavagga

1. Āvāsathapiṇḍasikkhāpada	...	...	95
2. Gaṇabhojanasikkhāpada	...	...	97
3. Paramparabhojanasikkhāpada	...	...	102
4. Kāṇamātusikkhāpada	...	...	106
5. Paṭhamapavāraṇāsikkhāpada	...	...	109
6. Dutiyapavāraṇāsikkhāpada	...	...	112
7. Vikālabhojanasikkhāpada	...	...	114
8. Sannidhikāraśikkhāpada	...	...	116
9. Paṇītabhojanasikkhāpada	...	...	118
10. Dantaponasikkhāpada	...	...	120

Mātikā

Piṭṭhaṅka

5. Acelakavagga

1. Acelakasikkhāpada	...	...	122
2. Uyyojanasikkhāpada	...	...	124
3. Sabhojanasikkhāpada	...	...	126
4. Rahopaṭicchannasikkhāpada	...	...	128
5. Rahonisajjasikkhāpada	...	...	130
6. Cārittasikkhāpada	...	...	131
7. Mahānāmasikkhāpada	...	...	135
8. Uyyuttasenāsikkhāpada	...	...	139
9. Senāvāsasikkhāpada	...	...	141
10. Uyyodhikasikkhāpada	...	...	142

6. Surāpāṇavagga

1. Surāpānasikkhāpada	...	...	144
2. Aṅgulipatodakasikkhāpada	...	...	147
3. Hasadhammasikkhāpada	...	...	148
4. Anādariyasikkhāpada	...	...	149
5. Bhimśāpanasikkhāpada	...	...	151
6. Jotikasikkhāpada	...	...	152
7. Nahānasikkhāpada	...	...	154
8. Dubbaṇṇakaraṇasikkhāpada	...	...	158
9. Vikappanasikkhāpada	...	...	159
10. Cīvara-apanidhānasikkhāpada	...	...	161

7. Sappāṇakavagga

1. Sañciccasikkhāpada	...	...	163
2. Sappāṇakasikkhāpada	...	...	164
3. Ukkoṭanasikkhāpada	...	...	165

Mātikā		Piṭṭhaṅka	
4. Duṭṭhulasikkhāpada	...	...	167
5. Ūnavāsativassasikkhāpada	...	...	169
6. Theyyasatthasikkhāpada	...	...	171
7. Saṁvidhānasikkhāpada	...	...	173
8. Ariṭṭhasikkhāpada	...	...	175
9. Ukkhittasambhogasikkhāpada	...	...	179
10. Kaṇṭakasikkhāpada	...	...	181

8. Sahadhammikavagga

1. Sahadhammikasikkhāpada	...	...	185
2. Vilekhanasikkhāpada	...	...	187
3. Mohanasikkhāpada	...	...	189
4. Pahārasikkhāpada	...	...	192
5. Talasattikasikkhāpada	...	...	193
6. Amūlakasikkhāpada	...	...	194
7. Sañciccasikkhāpada	...	...	195
8. Upassutisikkhāpada	...	...	197
9. Kammaṭṭibāhanasikkhāpada	...	...	199
10. Chandanadatvāgamanasikkhāpada	...	...	200
11. Dubbalasikkhāpada	...	...	201
12. Pariṇāmanasikkhāpada	...	...	203

9. Ratanavagga

1. Antepurasikkhāpada	...	...	205
2. Ratanasikkhāpada	...	...	210
3. Vikālagāmappavisanasikkhāpada	...	...	213
4. Sūciḡharasikkhāpada	...	...	216
5. Mañcapīṭhasikkhāpada	...	...	218
6. Tūlonaddhasikkhāpada	...	...	219

Mātikā		Piṭṭhaṅka	
7. Nisīdanasikkhāpada	...	...	221
8. Kaṇḍuppaṭicchādisikkhāpada	...	...	222
9. Vassikasāṭikāsikkhāpada	...	...	224
10. Nandasikkhāpada	...	...	225

6. Pāṭidesanīyakaṇḍa

1. Paṭhamapāṭidesanīyasikkhāpada	...	...	227
2. Dutiyapāṭidesanīyasikkhāpada	...	...	229
3. Tatiyapāṭidesanīyasikkhāpada	...	...	231
4. Catutthapāṭidesanīyasikkhāpada	...	...	235

7. Sekhiyakaṇḍa

1. Parimaṇḍalavagga	...	...	239
2. Ujjagghikavagga	...	...	243
3. Khambhakatavagga	...	...	247
4. Sakkaccavagga	...	...	250
5. Kabaḷavagga	...	...	255
6. Surusuruvagga	...	...	258
7. Pādukavagga	...	...	264

8. Adhikaraṇasamatha	...	...	272
----------------------	-----	-----	-----

Bhikkhunīvibhaṅga

1. Pārājikakaṇḍa

1. Paṭhamapārājikasikkhāpada	...	...	273
2. Dutiyapārājikasikkhāpada	...	...	279
3. Tatiyapārājikasikkhāpada	...	...	281
4. Catutthapārājikasikkhāpada	...	...	284

Mātikā

Piṭṭhaṇṇa

2. Saṁghādisesakaṇḍa

1. Paṭhamasaṁghādisesasikkhāpada	...	...	288
2. Dutiyasaṁghādisesasikkhāpada	...	...	290
3. Tatiyasaṁghādisesasikkhāpada	...	...	293
4. Catutthasaṁghādisesasikkhāpada	...	...	297
5. Pañcamasaṁghādisesasikkhāpada	...	...	299
6. Chaṭṭhasaṁghādisesasikkhāpada	...	...	301
7. Sattamasaṁghādisesasikkhāpada	...	...	303
8. Aṭṭhamasaṁghādisesasikkhāpada	...	...	307
9. Navamasaṁghādisesasikkhāpada	...	...	310
10. Dasamasaṁghādisesasikkhāpada	...	...	313

3. Nissaggiyakaṇḍa**1. Pattavagga**

1. Paṭhamasikkhāpada	...	...	318
2. Dutiyasikkhāpada	...	...	320
3. Tatiyasikkhāpada	...	...	322
4. Catutthasikkhāpada	...	...	324
5. Pañcamasikkhāpada	...	...	325
6. Chaṭṭhasikkhāpada	...	...	327
7. Sattamasikkhāpada	...	...	329
8. Aṭṭhamasikkhāpada	...	...	330
9. Navamasikkhāpada	...	...	332
10. Dasamasikkhāpada	...	...	333
11. Ekādasamasikkhāpada	...	...	335
12. Dvādasamasikkhāpada	...	...	336

Mātikā

Piṭṭhaṅka

4. Pācittiyakaṇḍa**1. Lasuṇavagga**

1. Paṭhamasikkhāpada	...	...	339
2. Dutiyasikkhāpada	...	...	341
3. Tatiyasikkhāpada	...	...	341
4. Catutthasikkhāpada	...	...	342
5. Pañcamasikkhāpada	...	...	343
6. Chaṭṭhasikkhāpada	...	...	345
7. Sattamasikkhāpada	...	...	346
8. Aṭṭhamasikkhāpada	...	...	347
9. Navamasikkhāpada	...	...	349
10. Dasamasikkhāpada	...	...	350

2. Andhakāravagga

1. Paṭhamasikkhāpada	...	...	351
2. Dutiyasikkhāpada	...	...	352
3. Tatiyasikkhāpada	...	...	354
4. Catutthasikkhāpada	...	...	355
5. Pañcamasikkhāpada	...	...	357
6. Chaṭṭhasikkhāpada	...	...	358
7. Sattamasikkhāpada	...	...	360
8. Aṭṭhamasikkhāpada	...	...	362
9. Navamasikkhāpada	...	...	363
10. Dasamasikkhāpada	...	...	364

3. Naggavagga

1. Paṭhamasikkhāpada	...	...	365
2. Dutiyasikkhāpada	...	...	366

Mātikā		Piṭṭhaṅka	
3. Tatiyasikkhāpada	...	...	367
4. Catutthasikkhāpada	...	...	369
5. Pañcamasikkhāpada	...	...	370
6. Chaṭṭhasikkhāpada	...	...	372
7. Sattamasikkhāpada	...	...	373
8. Aṭṭhamasikkhāpada	...	...	374
9. Navamasikkhāpada	...	...	375
10. Dasamasikkhāpada	...	...	377

4. Tuvattavagga

1. Paṭthamasikkhāpada	...	...	378
2. Dutiyasikkhāpada	...	...	379
3. Tatiyasikkhāpada	...	...	381
4. Catutthasikkhāpada	...	...	382
5. Pañcamasikkhāpada	...	...	383
6. Chaṭṭhasikkhāpada	...	...	385
7. Sattamasikkhāpada	...	...	387
8. Aṭṭhamasikkhāpada	...	...	389
9. Navamasikkhāpada	...	...	390
10. Dasamasikkhāpada	...	...	390

5. Cittāgāravagga

1. Paṭthamasikkhāpada	...	...	391
2. Dutiyasikkhāpada	...	...	393
3. Tatiyasikkhāpada	...	...	394
4. Catutthasikkhāpada	...	...	395
5. Pañcamasikkhāpada	...	...	395
6. Chaṭṭhasikkhāpada	...	...	397

Mātikā		Piṭṭhaṅka	
7. Sattamasikkhāpada	...	...	398
8. Aṭṭhamasikkhāpada	...	...	400
9. Navamasikkhāpada	...	...	401
10. Dasamasikkhāpada	...	...	402

6. Ārāmaṇavagga

1. Paṭṭhamasikkhāpada	...	...	403
2. Dutiyasikkhāpada	...	...	405
3. Tatiyasikkhāpada	...	...	407
4. Catutthasikkhāpada	...	...	408
5. Pañcamasikkhāpada	...	...	410
6. Chaṭṭhasikkhāpada	...	...	411
7. Sattamasikkhāpada	...	...	412
8. Aṭṭhamasikkhāpada	...	...	413
9. Navamasikkhāpada	...	...	414
10. Dasamasikkhāpada	...	...	415

7. Gabbhinīvagga

1. Paṭṭhamasikkhāpada	...	...	416
2. Dutiyasikkhāpada	...	...	418
3. Tatiyasikkhāpada	...	...	419
4. Catutthasikkhāpada	...	...	421
5. Pañcamasikkhāpada	...	...	423
6. Chaṭṭhasikkhāpada	...	...	425
7. Sattamasikkhāpada	...	...	427
8. Aṭṭhamasikkhāpada	...	...	429
9. Navamasikkhāpada	...	...	430
10. Dasamasikkhāpada	...	...	431

Mātikā

Piṭṭhaṅka

8. Kumārībhūtavagga

1. Paṭhamasikkhāpada	...	...	432
2. Dutiyasikkhāpada	...	...	434
3. Tatiyasikkhāpada	...	...	436
4. Catutthasikkhāpada	...	...	438
5. Pañcamasikkhāpada	...	...	439
6. Chaṭṭhasikkhāpada	...	...	441
7. Sattamasikkhāpada	...	...	443
8. Aṭṭhamasikkhāpada	...	...	444
9. Navamasikkhāpada	...	...	445
10. Dasamasikkhāpada	...	...	446
11. Ekādasamasikkhāpada	...	...	447
12. Dvādasamasikkhāpada	...	...	448
13. Terasamasikkhāpada	...	...	449

9. Chattupāhanavagga

1. Paṭhamasikkhāpada	...	...	450
2. Dutiyasikkhāpada	...	...	452
3. Tatiyasikkhāpada	...	...	453
4. Catutthasikkhāpada	...	...	454
5. Pañcamasikkhāpada	...	...	455
6. Chaṭṭhasikkhāpada	...	...	456
7. Sattamasikkhāpada	...	...	457
8-9-10. Aṭṭhama-navama-dasamasikkhāpada	...	...	458
11. Ekādasamasikkhāpada	...	...	459
12. Dvādasamasikkhāpada	...	...	460
13. Terasamasikkhāpada	...	...	461

Mātikā

Piṭṭhaṅka

5. Pāṭidesanīyakaṇḍa

1. Paṭhamapāṭidesanīyasikkhāpada	...	...	463
2. Dutiyāḍipāṭidesanīyasikkhāpada	...	...	465

6. Sekhiyakaṇḍa

1. Parimaṇḍalavagga	...	...	468
7. Pādukavagga	...	...	468

7. Adhikaraṇasamatha	...	...	470
----------------------	-----	-----	-----

Pācittiyapāḷimātikā niṭṭhitā.

Vinayapiṭaka

Pācittiyaṇḍa

Namo tassa Bhagavato Arahato Sammāsambuddhassa.

5. Pācittiyaṇḍa

1. Musāvāḍavagga 1. Musāvāḍasikkhāpada

Ime kho panāyasmanto dvenavuti pācittiyaṇḍa dhammā uddesaṇḍa āgacchanti.

1. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattṭhiyaṇḍa viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Hatthako Sakyaputto vādakkhitto hoti. So titthiyehi saddhiṇḍa sallapanto avajāṇitvā paṭijāṇāti, paṭijāṇitvā avajāṇāti, aññenaññaṇḍa paṭicarati, sampajāṇamusā bhāsati, saṅketam katvā visamvādeti. Titthiyaṇḍa ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma Hatthako Sakyaputto amhehi saddhiṇḍa sallapanto avajāṇitvā paṭijāṇissati, paṭijāṇitvā avajāṇissati, aññenaññaṇḍa paṭicarissati, sampajāṇamusā bhāsisati, saṅketam katvā visamvādessati”ti.

Assosam kho bhikkhū tesam titthiyaṇḍam ujjhāyantāṇam khiyyantāṇam vipācentāṇam. Atha kho te bhikkhū yena Hatthako Sakyaputto tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamitvā Hatthakam Sakyaputtam etadavocum “saccam kira tvaṇḍa āvuso Hatthaka titthiyehi saddhiṇḍa sallapanto avajāṇitvā paṭijāṇāsi, paṭijāṇitvā avajāṇāsi, aññenaññaṇḍa paṭicarasi, sampajāṇamusā bhāsasi, saṅketam katvā visamvādesi”ti. Ete kho āvuso

titthiyā nāma yena kenaci jetabbā, neva tesam jayo dātabboti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma Hatthako Sakyaputto titthiyehi saddhim sallapanto avajānitvā paṭijānissati, paṭijānitvā avajānissati, aññenāññaṃ paṭicarissati, sampajānamusā bhāsissati, saṅketam katvā visamvādessati”ti.

Atha kho te bhikkhū Hatthakam Sakyaputtam anekapariyāyena vigarahitvā Bhagavato etamattham ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe bhikkhusamgham sannipātāpetvā Hatthakam Sakyaputtam paṭipucchi “saccam kira tvaṃ Hatthaka titthiyehi saddhim sallapanto avajānitvā paṭijānāsi, paṭijānitvā avajānāsi, aññenāññaṃ paṭicarasi, sampajānamusā bhāsasi, saṅketam katvā visamvādesi”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tvaṃ moghapurisa titthiyehi saddhim sallapanto avajānitvā paṭijānissasi, paṭijānitvā avajānissasi, aññenāññaṃ paṭicarissasi, sampajānamusā bhāsissasi, saṅketam katvā visamvādessasi. Netam moghapurisa appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

2. “Sampajānamusāvāde pācittiyan”ti.

3. **Sampajānamusāvādo** nāma visamvādanapurekkhārassa vācā girā byappatho vacībhedo vācasikā viññatti, aṭṭha anariyavohārā-aditṭham diṭṭham meti, assutam sutam meti, amutam mutam meti, aviññātam viññātam meti, diṭṭham adiṭṭham meti, sutam assutam meti, mutam amutam meti, viññātam aviññātam meti.

Aditṭham nāma na cakkhunā diṭṭham. **Assutam** nāma na sotena sutam. **Amutam** nāma na ghānena ghāyitam, na jivhāya sāyitam, na kāyena phuṭṭham. **Aviññātam** nāma na manasā viññātam. **Diṭṭham** nāma cakkhunā diṭṭham. **Sutam** nāma sotena sutam. **Mutam** nāma ghānena ghāyitam, jivhāya sāyitam, kāyena phuṭṭham. **Viññātam** nāma manasā viññātam.

4. Tihākārehi adiṭṭham diṭṭham meti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa, pubbevassa hoti “musā bhaṇissan”ti, bhaṇantassa hoti “musā bhaṇām”ti, bhaṇitassa hoti “musā mayā bhaṇitan”ti.

Catūhākārehi adiṭṭhaṃ diṭṭhaṃ meti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa, pubbevassa hoti “musā bhaṇissan”ti, bhaṇantassa hoti “musā bhaṇāmī”ti, bhaṇitassa hoti “musā mayā bhaṇitan”ti, vinidhāya diṭṭhiṃ.

Pañcahākārehi adiṭṭhaṃ diṭṭhaṃ meti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa, pubbevassa hoti “musā bhaṇissan”ti, bhaṇantassa hoti “musā bhaṇāmī”ti, bhaṇitassa hoti “musā mayā bhaṇitan”ti, vinidhāya diṭṭhiṃ, vinidhāya khantiṃ.

Chahākārehi adiṭṭhaṃ diṭṭhaṃ meti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa, pubbevassa hoti “musā bhaṇissan”ti, bhaṇantassa hoti “musā bhaṇāmī”ti, bhaṇitassa hoti “musā mayā bhaṇitan”ti, vinidhāya diṭṭhiṃ, vinidhāya khantiṃ, vinidhāya ruciṃ.

Sattahākārehi adiṭṭhaṃ diṭṭhaṃ meti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa, pubbevassa hoti “musā bhaṇissan”ti, bhaṇantassa hoti “musā bhaṇāmī”ti, bhaṇitassa hoti “musā mayā bhaṇitan”ti, vinidhāya diṭṭhiṃ, vinidhāya khantiṃ, vinidhāya ruciṃ, vinidhāya bhāvaṃ.

5. Tīhākārehi assutaṃ suttaṃ meti -pa- amutaṃ mutaṃ meti -pa- aviññātaṃ viññātaṃ meti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa, pubbevassa hoti “musā bhaṇissan”ti, bhaṇantassa hoti “musā bhaṇāmī”ti, bhaṇitassa hoti “musā mayā bhaṇitan”ti.

Catūhākārehi -pa-. Pañcahākārehi -pa-. Chahākārehi -pa-. Sattahākārehi aviññātaṃ viññātaṃ meti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa, pubbevassa hoti “musā bhaṇissan”ti, bhaṇantassa hoti “musā bhaṇāmī”ti, bhaṇitassa hoti “musā mayā bhaṇitan”ti, vinidhāya diṭṭhiṃ, vinidhāya khantiṃ, vinidhāya ruciṃ, vinidhāya bhāvaṃ.

6. Tīhākārehi adiṭṭhaṃ diṭṭhaṇca me sutañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa -pa-. Tīhākārehi adiṭṭhaṃ diṭṭhaṇca me mutañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa -pa-. Tīhākārehi adiṭṭhaṃ diṭṭhaṇca me viññātañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti

pācittiyassa -pa-. Tihākārehi adiṭṭham diṭṭhañca me sutañca mutañcāti -pa-. Tihākārehi adiṭṭham diṭṭhañca me sutañca viññātañcāti -pa-. Tihākārehi adiṭṭham diṭṭhañca me sutañca mutañca viññātañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa -pa-.

Tihākārehi assutaṃ sutañca me mutañcāti -pa-. Tihākārehi assutaṃ sutañca me viññātañcāti -pa-. Tihākārehi assutaṃ sutañca me diṭṭhañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa -pa-. Tihākārehi assutaṃ sutañca me mutañca viññātañcāti -pa-. Tihākārehi assutaṃ sutañca me mutañca diṭṭhañcāti -pa-. Tihākārehi assutaṃ sutañca me mutañca viññātañca diṭṭhañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa -pa-.

Tihākārehi amutaṃ mutañca me viññātañcāti -pa-. Tihākārehi amutaṃ mutañca me diṭṭhañcāti -pa-. Tihākārehi amutaṃ mutañca me sutañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa -pa-. Tihākārehi amutaṃ mutañca me viññātañca diṭṭhañcāti -pa-. Tihākārehi amutaṃ mutañca me viññātañca sutañcāti -pa-. Tihākārehi amutaṃ mutañca me viññātañca diṭṭhañca sutañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa -pa-.

Tihākārehi aviññātaṃ viññātañca me diṭṭhañcāti -pa-. Tihākārehi aviññātaṃ viññātañca me sutañcāti -pa-. Tihākārehi aviññātaṃ viññātañca me mutañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa -pa-. Tihākārehi aviññātaṃ viññātañca me diṭṭhañca sutañcāti -pa-. Tihākārehi aviññātaṃ viññātañca me diṭṭhañca mutañcāti -pa-. Tihākārehi aviññātaṃ viññātañca me diṭṭhañca sutañca mutañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa -pa-.

7. Tihākārehi diṭṭham adiṭṭham meti -pa- sutam assutam meti -pa- mutam amutam meti -pa- viññātaṃ aviññātaṃ meti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa -pa-.

8. Tihākārehi diṭṭham sutam meti -pa-. Tihākārehi diṭṭham mutam meti -pa-. Tihākārehi diṭṭham viññātaṃ meti sampajānamusā bhaṇantassa

āpatti pācittiyassa -pa-. Tīhākārehi diṭṭhaṃ sutañca me mutañcāti -pa-.
Tīhākārehi diṭṭhaṃ sutañca me viññātañcāti -pa-. Tīhākārehi diṭṭhaṃ sutañca
me mutañca viññātañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa
-pa-.

Tīhākārehi sutam mutam meti -pa-. Tīhākārehi sutam viññātam meti
-pa-. Tīhākārehi sutam diṭṭham meti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti
pācittiyassa -pa-. Tīhākārehi sutam mutañca me viññātañcāti -pa-.
Tīhākārehi sutam mutañca me diṭṭhañcāti -pa-. Tīhākārehi sutam mutañca
me viññātañca diṭṭhañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa
-pa-.

Tīhākārehi mutam viññātam meti -pa-. Tīhākārehi mutam diṭṭham meti
-pa-. Tīhākārehi mutam sutam meti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti
pācittiyassa -pa-. Tīhākārehi mutam viññātañca me diṭṭhañcāti -pa-.
Tīhākārehi mutam viññātañca me sutañcāti -pa-. Tīhākārehi mutam
viññātañca me diṭṭhañca sutañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti
pācittiyassa -pa-.

Tīhākārehi viññātam diṭṭham meti -pa-. Tīhākārehi viññātam sutam meti
-pa-. Tīhākārehi viññātam mutam meti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti
pācittiyassa -pa-. Tīhākārehi viññātam diṭṭhañca me sutañcāti -pa-.
Tīhākārehi viññātam diṭṭhañca me mutañcāti -pa-. Tīhākārehi viññātam
diṭṭhañca me sutañca mutañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti
pācittiyassa -pa-.

9. Tīhākārehi diṭṭhe vematiko diṭṭham nokappeti diṭṭham nassarati
diṭṭham pamuṭṭho hoti -pa- sute vematiko sutam nokappeti sutam nassarati
sutam pamuṭṭho hoti -pa- mute vematiko mutam nokappeti mutam nassarati
mutam pamuṭṭho hoti -pa- viññāte vematiko viññātam nokappeti viññātam
nassarati viññātam pamuṭṭho hoti, viññātañca me diṭṭhañcāti -pa- viññātam
pamuṭṭho hoti, viññātañca me sutañcāti -pa- viññātam pamuṭṭho hoti,
viññātañca me mutañcāti -pa- viññātam pamuṭṭho hoti, viññātañca me
diṭṭhañca sutañcāti -pa- viññātam

pamuṭṭho hoti, viññātañca me diṭṭhañca mutañcāti -pa- viññātaṃ pamuṭṭho hoti, viññātañca me diṭṭhañca sutañca mutañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

10. Catūhākārehi -pa-. Pañcahākārehi -pa-. Chahākārehi -pa-. Sattahākārehi -pa- viññātaṃ pamuṭṭho hoti, viññātañca me diṭṭhañca sutañca mutañcāti sampajānamusā bhaṇantassa āpatti pācittiyassa, pubbevassa hoti “musā bhaṇissan”ti, bhaṇantassa hoti “musā bhaṇāmī”ti, bhaṇitassa hoti “musā mayā bhaṇitan”ti, vinidhāya diṭṭhiṃ, vinidhāya khantiṃ, vinidhāya ruciṃ, vinidhāya bhāvaṃ.

11. Anāpatti davā bhaṇati, ravā bhaṇati¹. “**Davā bhaṇati** nāma sahasā bhaṇati. **Ravā bhaṇati** nāma ‘aññaṃ bhaṇissāmī’ti aññaṃ bhaṇati”. Ummattakassa ādikammikassāti.

Musāvādasikkhāpadam niṭṭhitam paṭhamam.

1. Musāvādavagga 2. Omasavādasikkhāpada

12. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū pesalehi bhikkhūhi saddhiṃ bhaṇḍantā² pesale bhikkhū omasanti, jātiyāpi nāmenapi gottenapi kammenapi sippenapi ābādhenapi liṅgenapi kilesenapi āpattiyāpi hīnenapi akkosena khumsenti vambhenti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū pesalehi bhikkhūhi saddhiṃ bhaṇḍantā pesale bhikkhū omasissanti, jātiyāpi nāmenapi gottenapi kammenapi sippenapi ābādhenapi liṅgenapi kilesenapi āpattiyāpi hīnenapi akkosena khumsessanti vambhessanti”ti.

Atha kho te bhikkhū chabbaggiye bhikkhū anekapariyāyena vigarahitvā Bhagavato etamattham ārocesum -pa- “saccam kira tumhe bhikkhave

1. Davāya bhaṇati, ravāya bhaṇati (Syā)

2. Bhaṇḍantā (Itipi)

pesalehi bhikkhūhi saddhim bhaṇḍantā pesale bhikkhū omasatha, jātiyāpi -pa- hīnenapi akkosena khurūsetha vambhethā”ti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā pesalehi bhikkhūhi saddhim bhaṇḍantā pesale bhikkhū omasissatha, jātiyāpi -pa- hīnenapi akkosena khurūsessatha vambhessatha. Netāṃ moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi—

13. Bhūtapubbaṃ bhikkhave Takkasilāyaṃ¹ aññatarassa brāhmaṇassa Nandivisālo nāma balībaddo² ahoṣi. Atha kho bhikkhave Nandivisālo balībaddo taṃ brahmaṇaṃ etadavoca “gaccha tvaṃ brāhmaṇa, seṭṭhinā saddhim sahasena abbhūtaṃ karohi mayhaṃ balībaddo sakaṭasataṃ atibaddhaṃ pavaṭṭessatī”ti. Atha kho bhikkhave so brāhmaṇo seṭṭhinā saddhim sahasena abbhutaṃ akāsi mayhaṃ balībaddo sakaṭasataṃ atibaddhaṃ pavaṭṭessatīti. Atha kho bhikkhave so brāhmaṇo sakaṭasataṃ atibandhitvā Nandivisālaṃ balībaddaṃ yuñjitvā etadavoca “gaccha kūṭa³, vahassu kūṭa”ti. Atha kho bhikkhave Nandivisālo balībaddo tattheva aṭṭhāsi. Atha kho bhikkhave so brāhmaṇo sahasena parājito pajjhāyi. Atha kho bhikkhave Nandivisālo balībaddo taṃ brāhmaṇaṃ etadavoca “kissa tvaṃ brāhmaṇa pajjhāyasī”ti. Tathā hi panāhaṃ bho tayā sahasena parājitoti. Kissa pana maṃ tvaṃ brāhmaṇa akūṭaṃ kūṭavādena pāpesi, gaccha tvaṃ brāhmaṇa, seṭṭhinā saddhim dvīhi sahassehi abbhutaṃ karohi “mayhaṃ balībaddo sakaṭasataṃ atibaddhaṃ pavaṭṭessatī”ti. “Mā ca maṃ akūṭaṃ kūṭavādena pāpesī”ti. Atha kho bhikkhave so brāhmaṇo seṭṭhinā saddhim dvīhi sahassehi abbhutaṃ akāsi “mayhaṃ balībaddo sakaṭasataṃ atibaddhaṃ pavaṭṭessatī”ti. Atha kho bhikkhave so brāhmaṇo sakaṭasataṃ atibandhitvā Nandivisālaṃ balībaddaṃ yuñjitvā etadavoca “gaccha bhadrā vahassu bhadrā”ti. Atha kho bhikkhave Nandivisālo balībaddo sakaṭasataṃ atibaddhaṃ pavaṭṭesi.

1. Takkasilāyaṃ (Ka) 2. Balivaddo (Sī), balibaddo (Syā) 3. Añcha kūṭa (Sī, Syā)

* Manāpameva bhāseyya, nā'manāpaṃ kudācanaṃ.
 Manāpaṃ bhāsamānassa, garuṃ bhāraṃ udabbahi.
 Dhanañca naṃ alābhesi, tena ca'ttamano ahūti.

Tadāpi me bhikkhave amanāpā khumsanā vambhanā, kimaṅgaṃ pana etarahi manāpā bhavissati khumsanā vambhanā. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

14. “Omasavāde pācittiyaṃ”ti.

15. **Omasavādo** nāma dasahi ākārehi omasati jātiyāpi nāmenapi gottenapi kammenapi sippenapi ābādhenapi līngenapi kilesenapi āpattiyaṃ akkosenapi.

Jāti nāma dve jātiyo hīnā ca jāti ukkaṭṭhā ca jāti. **Hīnā** nāma jāti caṇḍālajāti venajāti nesāda jāti rathakārajāti pukkusajāti, esā hīnā nāma jāti. **Ukkaṭṭhā** nāma jāti khattiyajāti brāhmaṇajāti, esā ukkaṭṭhā nāma jāti.

Nāmaṃ nāma dve nāmāni hīnañca nāmaṃ ukkaṭṭhañca nāmaṃ. **Hīnaṃ** nāma nāmaṃ avakaṇṇakaṃ javakaṇṇakaṃ dhaniṭṭhakaṃ saviṭṭhakaṃ kulavaḍḍhakaṃ, tesu tesu vā pana janapadesu oññātaṃ avaññātaṃ hīlitaṃ paribhūtaṃ acittikataṃ, etaṃ hīnaṃ nāma nāmaṃ. **Ukkaṭṭhaṃ** nāma nāmaṃ Buddhappaṭisaṃyuttaṃ dhammappaṭisaṃyuttaṃ saṃghappaṭisaṃyuttaṃ, tesu tesu vā pana janapadesu anoññātaṃ anavaññātaṃ ahīlitaṃ aparibhūtaṃ cittikataṃ, etaṃ ukkaṭṭhaṃ nāma nāmaṃ.

Gottaṃ nāma dve gottāni hīnañca gottaṃ ukkaṭṭhañca gottaṃ. **Hīnaṃ** nāma gottaṃ Kosiyagottaṃ Bhāradvājagottaṃ, tesu tesu vā pana janapadesu oññātaṃ avaññātaṃ hīlitaṃ paribhūtaṃ acittikataṃ, etaṃ hīnaṃ nāma gottaṃ. **Ukkaṭṭhaṃ** nāma gottaṃ Gotamagottaṃ Moggallānagottaṃ Kaccānagottaṃ Vāsiṭṭhagottaṃ, tesu tesu vā pana janapadesu anoññātaṃ anavaññātaṃ ahīlitaṃ aparibhūtaṃ cittikataṃ, etaṃ ukkaṭṭhaṃ nāma gottaṃ.

Kammaṃ nāma dve kammāni hīnañca kammaṃ ukkaṭṭhañca kammaṃ. **Hīnaṃ** nāma kammaṃ koṭṭhakakammaṃ pupphachaḍḍakakammaṃ, tesu tesu vā pana janapadesu oññātaṃ avaññātaṃ hīlitaṃ paribhūtaṃ acittikataṃ, etaṃ hīnaṃ nāma kammaṃ. **Ukkaṭṭhaṃ** nāma kammaṃ

* Khu 5. 7 piṭṭhe Nandivīsālajātakepi, tattha pana manuññasaddo dissati.

kasi vaṇijjā gorakkhā, tesu tesu vā pana janapadesu anoññātaṃ anavaññātaṃ ahīlitaṃ aparibhūtaṃ cittikataṃ, etaṃ ukkaṭṭhaṃ nāma kammaṃ.

Sippaṃ nāma dve sippāni hīnañca sippaṃ ukkaṭṭhañca sippaṃ. **Hīnaṃ** nāma sippaṃ naḷakārasippaṃ kumbhakārasippaṃ pesakārasippaṃ cammakārasippaṃ nahāpitasippaṃ, tesu tesu vā pana janapadesu oññātaṃ avaññātaṃ hīlitaṃ aparibhūtaṃ acittikataṃ, etaṃ hīnaṃ nāma sippaṃ.

Ukkaṭṭhaṃ nāma sippaṃ muddā gaṇanā lekhā, tesu tesu vā pana janapadesu anoññātaṃ anavaññātaṃ ahīlitaṃ aparibhūtaṃ cittikataṃ, etaṃ ukkaṭṭhaṃ nāma sippaṃ.

Sabbepi **ābādha** hīnā, api ca madhumeho ābādho ukkaṭṭho.

Liṅgaṃ nāma dve liṅgāni hīnañca liṅgaṃ ukkaṭṭhañca liṅgaṃ. **Hīnaṃ** nāma liṅgaṃ atidīghaṃ atirassaṃ atikaṇhaṃ accodātaṃ, etaṃ hīnaṃ nāma liṅgaṃ. **Ukkaṭṭhaṃ** nāma liṅgaṃ nātidīghaṃ nātirassaṃ nātikaṇhaṃ nāccodātaṃ, etaṃ ukkaṭṭhaṃ nāma liṅgaṃ.

Sabbepi **kilesā** hīnā.

Sabbāpi **āpattiyo** hīnā, api ca sotāpattisamāpatti ukkaṭṭhā.

Akkoso nāma dve akkosā hīno ca akkoso ukkaṭṭho ca akkoso. **Hīno** nāma akkoso oṭṭhosi meṇḍosi goṇosi gadrabhosi tiracchānagatosi nerayikosi, natthi tuyhaṃ sugati, duggati yeva tuyhaṃ pāṭikaṅkhāti, yakārena vā bhakārena vā kāṭakoṭacikāya vā, eso hīno nāma akkoso.

Ukkaṭṭho nāma akkoso paṇḍitosi byattosi medhāvīsī bahussutosi dhammakathikosi, natthi tuyhaṃ duggati, sugati yeva tuyhaṃ pāṭikaṅkhāti, eso ukkaṭṭho nāma akkoso.

16. Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena hīnaṃ vadeti, caṇḍālaṃ venāṃ nesādaṃ rathakāraṃ pukkusaṃ “caṇḍālosi venosi nesādosi rathakārosi pukkusosi”ti bhaṇati¹, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

1. Vadetīti uddeso. Bhaṇatīti vitthāro (Vajirabuddhi)

Upasampanno upasampannam khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena ukkaṭṭham vadeti, khattiyam brāhmaṇam “caṇḍālosi venosi nesādosī rathakārosi pukkusosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannam khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena hīnam vadeti, caṇḍālam venam nesādam rathakāram pukkusam “khattiyosī brāhmaṇosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannam khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena ukkaṭṭham vadeti, khattiyam brāhmaṇam “khattiyosī brāhmaṇosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

17. Upasampanno upasampannam khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena hīnam vadeti, avakaṇṇakam javakaṇṇakam dhaniṭṭhakam saviṭṭhakam kulavaḍḍhakam “avakaṇṇakosī javakaṇṇakosī dhaniṭṭhakosī saviṭṭhakosī kulavaḍḍhakosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannam khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena ukkaṭṭham vadeti, Buddharakkhitam Dhammarakkhitam Saṅgharakkhitam “avakaṇṇakosī javakaṇṇakosī dhaniṭṭhakosī saviṭṭhakosī kulavaḍḍhakosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannam khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena hīnam vadeti, avakaṇṇakam javakaṇṇakam dhaniṭṭhakam saviṭṭhakam kulavaḍḍhakam “Buddharakkhitosī Dhammarakkhitosī Saṅgharakkhitosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannam khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena ukkaṭṭham vadeti, Buddharakkhitam Dhammarakkhitam Saṅgharakkhitam “Buddharakkhitosī Dhammarakkhitosī Saṅgharakkhitosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

18. Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena hīnaṃ vadeti, Kosiyaṃ Bhāradvājaṃ “Kosiyosi Bhāradvājosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena ukkaṭṭhaṃ vadeti, Gotamaṃ Moggallānaṃ Kaccānaṃ Vāsiṭṭhaṃ “Kosiyosi Bhāradvājosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena hīnaṃ vadeti, Kosiyaṃ Bhāradvājaṃ “Gotamosi Moggallānosi Kaccānosi Vāsiṭṭhosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena ukkaṭṭhaṃ vadeti, Gotamaṃ Moggallānaṃ Kaccānaṃ Vāsiṭṭhaṃ “Gotamosi Moggallānosi Kaccānosi Vāsiṭṭhosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

19. Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena hīnaṃ vadeti, koṭṭhakaṃ pupphachaḍḍakaṃ “koṭṭhakosi pupphachaḍḍakosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena ukkaṭṭhaṃ vadeti, kassakaṃ vāṇijaṃ gorakkhaṃ “koṭṭhakosi pupphachaḍḍakosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena hīnaṃ vadeti, koṭṭhakaṃ pupphachaḍḍakaṃ “kassakosi vāṇijosī gorakkhosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena ukkaṭṭhaṃ vadeti, kassakaṃ vāṇijaṃ gorakkhaṃ “kassakosi vāṇijosī gorakkhosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

20. Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena hīnaṃ vadeti, naḷakāraṃ kumbhakāraṃ pesakāraṃ cammakāraṃ nahāpitaṃ “naḷakārosi kumbhakārosi pesakārosi cammakārosi nahāpitosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena ukkaṭṭhaṃ vadeti, muddikaṃ gaṇakaṃ lekhakaṃ “naḷakārosi kumbhakārosi pesakārosi cammakārosi nahāpitosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena hīnaṃ vadeti, naḷakāraṃ kumbhakāraṃ pesakāraṃ cammakāraṃ nahāpitaṃ “muddikosi gaṇakosi lekhakosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena ukkaṭṭhaṃ vadeti, muddikaṃ gaṇakaṃ lekhakaṃ “muddikosi gaṇakosi lekhakosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

21. Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena hīnaṃ vadeti, kuṭṭhikaṃ gaṇḍikaṃ kilāsikaṃ sosikaṃ apamārikaṃ “kuṭṭhikosi gaṇḍikosi kilāsikosi sosikosi apamārikosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena ukkaṭṭhaṃ vadeti, madhumehikaṃ “kuṭṭhikosi gaṇḍikosi kilāsikosi sosikosi apamārikosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena hīnaṃ vadeti, kuṭṭhikaṃ gaṇḍikaṃ kilāsikaṃ sosikaṃ apamārikaṃ “madhumehikosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena ukkaṭṭhaṃ vadeti, madhumehikaṃ “madhumehikosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

22. Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena hīnaṃ vadeti, atidīghaṃ atirassaṃ atikaṇhaṃ accodātaṃ “atidīghosi atirassosi atikaṇhosi accodātosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena ukkaṭṭhaṃ vadeti, nātidīghaṃ nātirassaṃ nātikaṇhaṃ nāccodātaṃ “atidīghosi atirassosi atikaṇhosi accodātosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena hīnaṃ vadeti, atidīghaṃ atirassaṃ atikaṇhaṃ accodātaṃ “nātidīghosi nātirassosi nātikaṇhosi nāccodātosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena ukkaṭṭhaṃ vadeti, nātidīghaṃ nātirassaṃ nātikaṇhaṃ nāccodātaṃ “nātidīghosi nātirassosi nātikaṇhosi nāccodātosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

23. Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena hīnaṃ vadeti, rāgapariyuṭṭhitaṃ dosapariyuṭṭhitaṃ mohapariyuṭṭhitaṃ “rāgapariyuṭṭhitosi dosapariyuṭṭhitosi mohapariyuṭṭhitosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena ukkaṭṭhaṃ vadeti, vītarāgaṃ vītadosaṃ vītamohaṃ “rāgapariyuṭṭhitosi dosapariyuṭṭhitosi mohapariyuṭṭhitosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsebhukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena hīnaṃ vadeti, rāgapariyuṭṭhitaṃ dosapariyuṭṭhitaṃ moha-

pariyuṭṭhitaṃ “vītarāgosi vītadososi vītamohosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena ukkaṭṭhaṃ vadeti, vītarāgaṃ vītadosaṃ vītamohaṃ “vītarāgosi vītadososi vītamohosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

24. Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena hīnaṃ vadehi, pārājikaṃ ajjhāpannaṃ saṃghādisesaṃ ajjhāpannaṃ thullaccayaṃ ajjhāpannaṃ pācittiyaṃ ajjhāpannaṃ pāṭidesanīyaṃ ajjhāpannaṃ dukkaṭaṃ ajjhāpannaṃ dubbhāsitaṃ ajjhāpannaṃ “pārājikaṃ ajjhāpannosi saṃghādisesaṃ ajjhāpannosi thullaccayaṃ ajjhāpannosi pācittiyaṃ ajjhāpannosi pāṭidesanīyaṃ ajjhāpannosi dukkaṭaṃ ajjhāpannosi dubbhāsitaṃ ajjhāpannosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena ukkaṭṭhaṃ vadeti, sotāpannaṃ “pārājikaṃ ajjhāpannosi -pa- dubbhāsitaṃ ajjhāpannosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena hīnaṃ vadeti, pārājikaṃ ajjhāpannaṃ -pa- dubbhāsitaṃ ajjhāpannaṃ “sotāpannosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena ukkaṭṭhaṃ vadeti, sotāpannaṃ “sotāpannosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

25. Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena hīnaṃ vadeti, oṭṭhaṃ meṇḍaṃ goṇaṃ gadraḃhaṃ tiracchānagataṃ nerayikaṃ “oṭṭhosi meṇḍosi goṇosi gadraḃhosi tiracchānagatosi nerayikosi, natthi tuyhaṃ sugati, duggati yeva tuyhaṃ pāṭikāṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena ukkaṭṭhaṃ vadeti, paṇḍitaṃ byattaṃ medhāviṃ bahussutaṃ dhammakathikaṃ “oṭṭhosi meṇḍosi goṇosi gadrabhosi tiracchānagatosi nerayikosi, natthi tuyhaṃ sugati, duggati yeva tuyhaṃ pāṭikaṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhena hīnaṃ vadeti, oṭṭhaṃ meṇḍaṃ goṇaṃ gadrabhaṃ tiracchānagataṃ nerayikaṃ “paṇḍitosi byattosi medhāvīsi bahussutosi dhammakathikosi, natthi tuyhaṃ duggati, sugati yeva tuyhaṃ pāṭikankhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo ukkaṭṭhana ukkaṭṭhaṃ vadeti, paṇḍitaṃ byattaṃ medhāviṃ bahussutaṃ dhammakathikaṃ “paṇḍisosi byattosi medhāvīsi bahussutosi dhammakathikosi, natthi tuyhaṃ duggati, sugati yeva tuyhaṃ pāṭikaṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

26. Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo evaṃ vadeti, “santi idhekacce caṇḍālā venā nesādā rathakārā pukkusā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dukkaṭṭassa.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo evaṃ vadeti, “santi idhekacce khattiyā brāhmaṇā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dukkaṭṭassa.

27. Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo evaṃ vadeti, “santi idhekacce avakaṇṇakā javakaṇṇakā dhaniṭṭhakā saviṭṭhakā kulavaḍḍhakā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce Buddharakkhitā Dhammarakkhitā Saṃgharakkhitā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce Kosiyā Bhāradvājā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce Gotamā Moggallānā Kaccānā Vāsiṭṭhā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce koṭṭhakā pupphachaḍḍakā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce kassakā vāṇijā gorakkhā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce naḷakārā

kumbhakārā pesakārā cammakārā nahāpitā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce muddikā gaṇakā lekhaṇā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce kuṭṭhikā gaṇḍikā kilāsikā sosikā apamārikā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce madhumehikā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce atidīghā atirassā atikaṇhā accodātā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce nātidīghā nātirassā nātikaṇhā nāccodātā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce rāgapariyuṭṭhitā dosapariyuṭṭhitā mohapariyuṭṭhitā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce vītarāgā vītadosā vītamohā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce pārājikaṃ ajjhāpannā -pa- dubbhāsitaṃ ajjhāpannā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce sotāpannā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce oṭṭhā meṇḍā goṇā gadrabhā tiracchānagatā nerayikā, natthi tesāṃ sugati, duggati yeva tesāṃ pāṭikaṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa.

28. Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo evaṃ vadeti, “santi idhekacce paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā, natthi tesāṃ duggati, sugati yeva tesāṃ pāṭikaṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa.

29. Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo evaṃ vadeti, “ye nūna caṇḍālā venā nesādā rathakārā pukkusā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa -pa-.

Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo evaṃ vadeti, “ye nūna paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa.

30. Upasampanno upasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo evaṃ vadeti, “na mayaṃ caṇḍālā venā nesādā rathakārā pukkusā”ti bhaṇati -pa- “na mayaṃ paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā, natthamhākaṃ duggati, sugati yeva amhākaṃ pāṭikaṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa.

31. Upasampanno anupasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo hīnena hīnaṃ vadeti -pa- hīnena ukkaṭṭhaṃ vadeti -pa- ukkaṭṭhena hīnaṃ vadeti -pa- ukkaṭṭhena ukkaṭṭhaṃ vadeti, paṇḍitaṃ byattaṃ medhāviṃ bahussutaṃ dhammakathikaṃ “paṇḍitosi byattosi medhāvīsi bahussutosi dhammakathikosi, natthi tuyhaṃ duggati, sugati yeva tuyhaṃ pāṭikaṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa.

Upasampanno anupasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo evaṃ vadeti, “santi idhekacce caṇḍālā venā nesādā rathakārā pukkusā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā, natthi tesaṃ duggati, sugati yeva tesaṃ pāṭikaṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa.

Upasampanno anupasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo evaṃ vadeti, “ye nūna caṇḍālā venā nesādā rathakārā pukkusā”ti bhaṇati -pa- “ye nūna paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa.

Upasampanno anupasampannaṃ khumsetukāmo vambhetukāmo maṅkukattukāmo evaṃ vadeti, “na mayaṃ caṇḍālā venā nesādā rathakārā pukkusā”ti bhaṇati -pa- “na mayaṃ paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā, natthamhākaṃ duggati, sugati yeva amhākaṃ pāṭikaṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa.

32. Upasampanno upasampannaṃ na khumsetukāmo na vambhetukāmo na maṅkukattukāmo davakamyatā hīnena hīnaṃ vadeti, caṇḍālaṃ venā nesādaṃ rathakāraṃ pukkusaṃ “caṇḍālosi venosi nesādosī rathakārosī pukkusosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dubbhāsītassa.

Upasampanno upasampannaṃ na khumsetukāmo na vambhetukāmo na maṅkukattukāmo davakamyatā hīnena ukkaṭṭhaṃ vadeti, khattiyaṃ brāhmaṇaṃ “caṇḍālosi venosi nesādosī rathakārosī pukkusosī”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dubbhāsītassa.

Upasampanno upasampannaṃ na khumsetukāmo na vambhetukāmo na maṅkukattukāmo davakamyatā ukkaṭṭhena hīnaṃ vadeti, caṇḍālāṃ venāṃ nesādaṃ rathakāraṃ pukkusaṃ “khattiyosi brāhmaṇosi”ti bhaṇati āpatti vācāya vācāya dubbhāsitaṃ.

Upasampanno upasampannaṃ na khumsetukāmo na vambhetukāmo na maṅkukattukāmo davakamyatā ukkaṭṭhena ukkaṭṭhaṃ vadeti, khattiyaṃ brāhmaṇaṃ “khattiyosi brāhmaṇosi”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dubbhāsitaṃ.

Upasampanno upasampannaṃ na khumsetukāmo na vambhetukāmo na maṅkukattukāmo davakamyatā hīnena hīnaṃ vadeti -pa- hīnena ukkaṭṭhaṃ vadeti -pa- ukkaṭṭhena hīnaṃ vadeti -pa- ukkaṭṭhena ukkaṭṭhaṃ vadeti, paṇḍitaṃ byattaṃ medhāvīṃ bahussutaṃ dhammakathikaṃ “paṇḍitosi byattosi medhāvīsi bahussutosi dhammakathikosi, natthi tuyhaṃ duggati, sugati yeva tuyhaṃ pāṭikaṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dubbhāsitaṃ.

33. Upasampanno upasampannaṃ na khumsetukāmo na vambhetukāmo na maṅkukattukāmo davakamyatā evaṃ vadeti, “santi idhekacce caṇḍālā venā nesādā rathakārā pukkusā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā, natthi tesāṃ duggati, sugati yeva tesāṃ pāṭikaṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dubbhāsitaṃ.

Upasampanno upasampannaṃ na khumsetukāmo na vambhetukāmo na maṅkukattukāmo davakamyatā evaṃ vadeti, “ye nūna caṇḍālā venā nesādā rathakārā pukkusā”ti bhaṇati -pa- “ye nūna paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dubbhāsitaṃ.

Upasampanno upasampannaṃ na khumsetukāmo na vambhetukāmo na maṅkukattukāmo davakamyatā evaṃ vadeti, “na mayaṃ caṇḍālā venā nesādā rathakārā pukkusā”ti bhaṇati -pa- “na mayaṃ paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā, natthamhākaṃ duggati, sugati yeva amhākaṃ pāṭikaṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dubbhāsitaṃ.

34. Upasampanno anupasampannaṃ na khumsetukāmo na vambhetukāmo na maṅkukattukāmo davakamyatā hīnena hīnaṃ vadeti -pa- hīnena ukkaṭṭhaṃ vadeti -pa- ukkaṭṭhena hīnaṃ vadeti -pa- ukkaṭṭhena ukkaṭṭhaṃ vadeti, paṇḍitaṃ byattaṃ medhāvīṃ bahussutaṃ dhammakathikaṃ “paṇḍitosi byattosi medhāvīsī bahussutosi dhammakathikosi, natthi tuyhaṃ duggati, sugati yeva tuyhaṃ pāṭikaṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dubbhāsitaṃ.

Upasampanno anupasampannaṃ na khumsetukāmo na vambhetukāmo na maṅkukattukāmo davakamyatā evaṃ vadeti, “santi idhekacce caṇḍālā venā nesādā rathakārā pukkusā”ti bhaṇati -pa- “santi idhekacce paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā, natthi tesāṃ duggati, sugati yeva tesāṃ pāṭikaṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dubbhāsitaṃ.

Upasampanno anupasampannaṃ na khumsetukāmo na vambhetukāmo na maṅkukattukāmo davakamyatā evaṃ vadeti, “ye nūna caṇḍālā venā nesādā rathakārā pukkusā”ti bhaṇati -pa- “ye nūna paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dubbhāsitaṃ.

Upasampanno anupasampannaṃ na khumsetukāmo na vambhetukāmo na maṅkukattukāmo davakamyatā evaṃ vadeti, “na mayaṃ caṇḍālā venā nesādā rathakārā pukkusā”ti bhaṇati -pa- “na mayaṃ paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā, natthamhākaṃ duggati, sugati yeva amhākaṃ pāṭikaṅkhā”ti bhaṇati, āpatti vācāya vācāya dubbhāsitaṃ.

35. Anāpatti atthapurekkhārassa dhammapurekkhārassa anusāsanipurekkhārassa ummattakassa khittacittassa vedanāṭṭassa ādikammikassāti.

Omasavādasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ dutiyaṃ.

1. Musāvādavagga 3. Pesuṇṇasikkhāpada

36. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū

bhikkhūnaṃ bhaṇḍanaajātānaṃ kalahajātānaṃ vivādāpannānaṃ pesuññaṃ upasaṃharanti, imassa sutvā amussa akkhāyanti imassa bhedaḍḍaya, amussa sutvā imassa akkhāyanti amussa bhedaḍḍaya. Tena anuppannāni ceva bhaṇḍanāni uppajjanti, uppannāni ca bhaṇḍanāni bhiyyobhāvāya vepullāya saṃvattanti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū bhikkhūnaṃ bhaṇḍanaajātānaṃ kalahajātānaṃ vivādāpannānaṃ pesuññaṃ upasaṃharissanti, imassa sutvā amussa akkhāyissanti imassa bhedaḍḍaya, amussa sutvā imassa akkhāyissanti amussa bhedaḍḍaya. Tena anuppannāni ceva bhaṇḍanāni uppajjanti, uppannāni ca bhaṇḍanāni bhiyyobhāvāya vepullāya saṃvattanti”ti. Atha kho te bhikkhū chabbaggiye bhikkhū anekapariyāyena vigarahitvā Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa- “saccaṃ kira tumhe bhikkhave bhikkhūnaṃ bhaṇḍanaajātānaṃ kalahajātānaṃ vivādāpannānaṃ pesuññaṃ upasaṃharatha, imassa sutvā amussa akkhāyatha imassa bhedaḍḍaya, amussa sutvā imassa akkhāyatha amussa bhedaḍḍaya. Tena anuppannāni ceva bhaṇḍanāni uppajjanti, uppannāni ca bhaṇḍanāni bhiyyobhāvāya vepullāya saṃvattanti”ti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhūnaṃ bhaṇḍanaajātānaṃ kalahajātānaṃ vivādāpannānaṃ pesuññaṃ upasaṃharissatha, imassa sutvā amussa akkhāyissatha imassa bhedaḍḍaya, amussa sutvā imassa akkhāyissatha amussa bhedaḍḍaya, tena anuppannāni ceva bhaṇḍanāni uppajjanti, uppannāni ca bhaṇḍanāni bhiyyobhāvāya vepullāya saṃvattanti. Netāṃ moghapurisā appasannānaṃ vā pasāḍāya. Pasannānaṃ vā bhiyyobhāvāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

37. “**Bhikkhupesuññe pācittiyaṃ**”ti.

38. **Pesuññaṃ** nāma dvīhākārehi pesuññaṃ hoti piyakamyassa vā bhedaḍḍhippāyassa vā, dasahākārehi pesuññaṃ upasaṃharati jātitopi nāmatopi gottatopi kammatopi sippatopi ābādhatopi liṅgatopi kilesatopi āpattitopi akkosatopi.

Jāti nāma dve jātiyo hīnā ca jāti ukkaṭṭhā ca jāti. **Hīnā** nāma jāti caṇḍālajāti venajāti nesāḍajāti rathakārajāti

pukkusajāti, esā hīnā nāma jāti. **Ukkaṭṭhā** nāma jāti khattiyajāti brāhmaṇajāti, esā ukkaṭṭhā nāma jāti -pa-.

Akkoso nāma dve akkosā hīno ca akkoso ukkaṭṭho ca akkoso. **Hīno** nāma akkoso oṭṭhosi meṇḍosi goṇosi gadrabhosi tiracchānagatosi nerayikosi, natthi tuyhaṃ sugati, duggati yeva tuyhaṃ pāṭikaṅkhāti, yakārena vā bhakārena vā kāṭakoṭacikāya vā, eso hīno nāma akkoso. **Ukkaṭṭho** nāma akkoso paṇḍitosi byattosi medhāvīsi bahussutosi dhammakathikosi, natthi tuyhaṃ duggati, sugati yeva tuyhaṃ pāṭikaṅkhāti, eso ukkaṭṭho nāma akkoso.

39. Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasaṃharati “itthannāmo taṃ ‘caṇḍālo veno nesādo rathakāro pukkuso’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasaṃharati “itthannāmo taṃ ‘khattiyō brāhmaṇo’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasaṃharati “itthannāmo taṃ ‘avakaṇṇako javakaṇṇako dhaniṭṭhako saviṭṭhako kulavaḍḍhako’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasaṃharati “itthannāmo taṃ ‘Buddharakkhito Dhammarakkhito Saṃgharakkhito’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasaṃharati “itthannāmo taṃ ‘Kosiyo Bhāradvājo’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasaṃharati “itthannāmo taṃ ‘Gotamo Moggallāno Kaccāno Vāsiṭṭho’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasaṃharati “itthannāmo taṃ ‘koṭṭhako pupphachaḍḍako’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasaṃharati “itthannāmo taṃ ‘kassako vāṇijo gorakkho’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasaṃharati “itthannāmo taṃ ‘naḷakāro kumbhakāro pesakāro cammakāro nahāpito’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasaṃharati “itthannāmo taṃ ‘muddiko gaṇako lekhako’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

40. Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasaṃharati “itthannāmo taṃ ‘kuṭṭhiko gaṇḍiko kilāsiko sosiko apamāriko’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasaṃharati “itthannāmo taṃ ‘madhumehiko’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasaṃharati “itthannāmo taṃ ‘atidīgho atirasso atikaṇho accodāto’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasaṃharati “itthannāmo taṃ ‘nātidīgho nātirasso nātikaṇho nāccodāto’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasaṃharati “itthannāmo taṃ ‘rāgapariyuṭṭhito dosapariyuṭṭhito mohapariyuṭṭhito’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo taṃ ‘vītarāgo vītadoso vītamoho’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyaṃ.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo taṃ ‘pārājikaṃ ajjhāpanno, saṃghādisesaṃ ajjhāpanno, thullaccayaṃ ajjhāpanno, pācittiyaṃ ajjhāpanno, pāṭidesanīyaṃ ajjhāpanno, dukkaṭaṃ ajjhāpanno, dubbhāsitaṃ ajjhāpanno’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyaṃ.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo taṃ ‘sotāpanno’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyaṃ.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo taṃ ‘oṭṭho meṇḍo goṇo gadrabho tiracchānagato nerayiko, natthi tassa sugati, duggati yeva tassa pāṭikaṅkhā’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyaṃ.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo taṃ ‘paṇḍito byatto medhāvī bahussuto dhammakathiko, natthi tassa duggati, sugati yeva tassa pāṭikaṅkhā’ti bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya pācittiyaṃ.

41. Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo ‘santi idhekacce caṇḍālā venā nesādā rathakārā pukkusā’ti bhaṇati, na so aññaṃ bhaṇati, taññeva bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo ‘santi idhekacce khattiyā brāhmaṇā’ti bhaṇati, na so aññaṃ bhaṇati, taññeva bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa -pa-.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasamharati “itthannāmo ‘santi idhekacce paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā, natthi tesaṃ duggati, sugati yeva tesaṃ pāṭikaṅkhā’ti bhaṇati,

na so aññaṃ bhaṇati, taññeva bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasaṃharati “itthannāmo ‘ye nūna caṇḍālā venā nesādā rathakārā pukkusā’ti bhaṇati, na so aññaṃ bhaṇati, taññeva bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasaṃharati “itthannāmo ‘ye nūna paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā’ti bhaṇati, na so aññaṃ bhaṇati, taññeva bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasaṃharati “itthannāmo ‘na mayaṃ caṇḍālā venā nesādā rathakārā pukkusā’ti bhaṇati, na so aññaṃ bhaṇati, taññeva bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasaṃharati “itthannāmo ‘na mayaṃ paṇḍitā byattā medhāvī bahussutā dhammakathikā, natthamhākaṃ duggati, sugati yeva amhākaṃ pāṭikaṅkhā’ti bhaṇati, na so aññaṃ bhaṇati, taññeva bhaṇatī”ti, āpatti vācāya vācāya dukkaṭassa.

42. Upasampanno upasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasaṃharati, āpatti vācāya vācāya pācittiyassa.

Upasampanno upasampannassa sutvā anupasampannassa pesuññaṃ upasaṃharati, āpatti dukkaṭassa.

Upasampanno anupasampannassa sutvā upasampannassa pesuññaṃ upasaṃharati, āpatti dukkaṭassa.

Upasampanno anupasampannassa sutvā anupasampannassa pesuññaṃ upasaṃharati, āpatti dukkaṭassa.

43. Anāpatti napiyakamyassa nabhedādhippāyassa ummattakassa ādikammikassāti.

Pesuññasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ tatiyaṃ.

1. Musāvādavagga 4. Padasodhammasikkhāpada

44. Tena samayena Buddhō Bhagavā Sāvattṭhiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū upāsake padaso dhammaṃ vācenti. Upāsakā bhikkhūsu agāravā appatissā asabhāgavuttikā viharanti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū upāsake padaso dhammaṃ vācessanti, upāsakā bhikkhūsu agāravā appatissā asabhāgavuttikā viharanti”ti. Atha kho te bhikkhū chabbaggiye bhikkhū anekapariyāyena vigarahitvā Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa- “saccaṃ kira tumhe bhikkhave upāsake padaso dhammaṃ vācetha, upāsakā bhikkhūsu agāravā appatissā asabhāgavuttikā viharanti”ti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddhō Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā upāsake padaso dhammaṃ vācessatha, upāsakā bhikkhūsu agāravā appatissā asabhāgavuttikā viharanti. Netaṃ moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya pasannānaṃ vā bhiyyobhāvāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

45. “Yo pana bhikkhu anupasampannaṃ padaso dhammaṃ vāceyya, pācittiyaṃ”ti.

46. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Anupasampanno nāma bhikkhuñca bhikkhuniñca ṭhapetvā avaseso anupasampanno nāma.

Padaso nāma padaṃ anupadaṃ anvakkharaṃ anubyañjanaṃ.

Padam nāma ekato paṭṭhapetvā ekato osāpentī. **Anupadam** nāma pāṭekkaṃ paṭṭhapetvā ekato osāpentī. **Anvakkharam** nāma “rūpaṃ aniccaṃ”ti vuccamāno “run”ti opātetī. **Anubyañjanaṃ** nāma “rūpaṃ aniccaṃ”ti vuccamāno “vedanā aniccā”ti saddaṃ nicchāreti.

Yañca padaṃ yañca anupadaṃ yañca anvakkharaṃ yañca
anubyañjanaṃ, sabbametaṃ padaso¹ nāma.

Dhammo nāma Buddhabhāsito sāvakabhāsito isibhāsito devatābhāsito
atthūpasañhito dhammūpasañhito.

Vāceyyāti padena vāceti, pade pade āpatti pācittiyassa. Akkharāya
vāceti. Akkharakkharāya āpatti pācittiyassa.

47. Anupasampanne anupasampannasaññī padaso dhammaṃ vāceti,
āpatti pācittiyassa. Anupasampanne vematiko padaso dhammaṃ vāceti,
āpatti pācittiyassa. Anupasampanne upasampannasaññī padaso dhammaṃ
vāceti, āpatti pācittiyassa.

Upasampanne anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Upasampanne
vematiko āpatti dukkaṭassa. Upasampanne upasampannasaññī, anāpatti.

48. Anāpatti ekato uddisāpento, ekato sajjhāyaṃ karonto, yebhuyyena
paguṇaṃ ganthaṃ bhaṇantaṃ opātetī, osārentaṃ opātetī, ummattakassa
ādikammikassāti.

Padasodhammasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ catutthaṃ.

1. Musāvādavagga 5. Sahaseyyasikkhāpada

49. Tena samayena Buddho Bhagavā Āḷaviyaṃ viharati Aggāḷave
cetiye. Tena kho pana samayena upāsakā ārāmaṃ āgacchanti
dhammassavanāya. Dhamme bhāsīte therā bhikkhū yathāvihāraṃ gacchanti.
Navakā bhikkhū tattheva upaṭṭhānasālāyaṃ upāsakehi saddhiṃ muṭṭhassatī
asampajānā naggā vikūjamānā kākacchamānā seyyaṃ kappenti. Upāsakā
ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhadantā muṭṭhassatī
asampajānā naggā vikūjamānā kākacchamānā seyyaṃ kappessanti”ti.
Assosuraṃ kho bhikkhū tesāṃ upāsakānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ
vipācentānaṃ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti
“kathaṃ hi nāma bhikkhū

1. Padaso dhammo (Itipi)

anupasampannena sahasseyyaṃ kappessanti”ti. Atha kho te bhikkhū te navake bhikkhū anekapariyāyena vigarahitvā Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa- “saccaṃ kira bhikkhave bhikkhū anupasampannena sahasseyyaṃ kappenti”ti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma te bhikkhave moghapurisā anupasampannena sahasseyyaṃ kappessanti. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu anupasampannena sahasseyyaṃ kappeyya, pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

50. Atha kho Bhagavā Āḷaviyaṃ yathābhirantaṃ viharitvā yena Kosambī tena cārikaṃ pakkāmi. Anupubbena cārikaṃ caramāno yena Kosambī tadavasari. Tatra sudarṃ Bhagavā Kosambiyaṃ viharati Badarikārāme. Bhikkhū āyasmantaṃ Rāhulaṃ etadavocuṃ “Bhagavatā āvuso Rāhula sikkhāpadaṃ paññattaṃ ‘na anupasampannena sahasseyyā kappetabbā’ti. Seyyaṃ āvuso Rāhula jānāhi”ti. Atha kho āyasmā Rāhulo seyyaṃ alabhamāno vaccaḷuṭṭiyā seyyaṃ kappesi. Atha kho Bhagavā rattiyaṃ paccūsasamayaṃ paccuṭṭhāya yena vaccaḷuṭṭi tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā ukkāsi. Rāhulaṃ Āyasmāpi Rāhulo ukkāsi. Ko etthāti. Ahaṃ Bhagavā Rāhuloti. Kissa tvaṃ Rāhula idha nisinnosīti. Atha kho āyasmā Rāhulo Bhagavato etamatthaṃ ārocesi. Atha kho Bhagavā etasmiṃ nidāne etasmiṃ pakaraṇe dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave anupasampannena dirattatirattaṃ sahasseyyaṃ kappetuṃ. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

51. “Yo pana bhikkhu anupasampannena uttaridirattatirattaṃ sahasseyyaṃ kappeyya, pācittiyaṃ”ti.

52. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Anupasampanno nāma bhikkhuṃ ṭhapetvā avaseso anupasampanno nāma.

Uttaridirattatirattanti atirekadirattatirattam.

Sahāti ekato.

Seyyā nāma sabbacchannā sabbapariicchannā, yebhuyyenacchannā yebhuyyena paricchannā.

Seyyam kappeyyāti catutthe divase atthaṅgate sūriye anupasampanne nipanne bhikkhu nipajjati, āpatti pācittiyassa. Bhikkhu nipanne anupasampanno nipajjati, āpatti pācittiyassa. Ubho vā nipajjanti, āpatti pācittiyassa. Uṭṭhahitvā punappunam nipajjanti, āpatti pācittiyassa.

53. Anupasampanne anupasampannasaññī uttaridirattatirattam sahasseyyam kappeti, āpatti pācittiyassa. Anupasampanne vematiko uttari dirattatirattam sahasseyyam kappeti, āpatti pācittiyassa. Anupasampanne upasampannasaññī uttaridirattatirattam sahasseyyam kappeti, āpatti pācittiyassa.

Upaḍḍhacchanne upaḍḍhapariicchanne āpatti dukkaṭassa. Upasampanne anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Upasampanne vematiko, āpatti dukkaṭassa. Upasampanne upasampannasaññī, anāpatti.

54. Anāpatti dvetisso rattiyo vasati, ūnakadvetisso rattiyo vasati, dve rattiyo vasitvā tatiyāya rattiya purāruṇā nikkhamitvā puna vasati, sabbacchanne sabba-apariicchanne, sabbapariicchanne sabba-acchanne¹, yebhuyyena acchanne yebhuyyena aparicchanne, anupasampanne nipanne bhikkhu nisīdati, bhikkhu nipanne anupasampanno nisīdati, ubho vā nisīdanti, ummattakassa ādikammikassāti.

Sahasseyyasikkhāpadaṃ niṭṭhitam pañcamam.

1. Musāvādavagga 6. Dutiyasahasseyyasikkhāpada

55. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Anuruddho

1. Vasati, sabba-acchanne sabba-apariicchanne, (Sī)

Kosalesu janapade¹ Sāvattthim gacchanto sāyaṃ aññatarāṃ gāmaṃ upagacchi. Tena kho pana samayena tasmiṃ gāme aññatarissā itthiyā āvasathāgāraṃ paññattaṃ hoti. Atha kho āyasmā Anuruddho yena sā itthī tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā taṃ itthim etadavoca “sace te bhagini agaru, vaseyyāma ekarattaṃ āvasathāgāre”ti. Vaseyyātha bhanteti. Aññepi addhikā yena sā itthī tenupasaṅkamimṣu, upasaṅkamitvā taṃ itthim etadavocum “sace te ayye agaru, vaseyyāma ekarattaṃ āvasathāgāre”ti. Eso kho ayyo samaṇo paṭhamāṃ upagato, sace so anujānāti vaseyyāthāti. Atha kho te addhikā yenāyasmā Anuruddho tenupasaṅkamimṣu, upasaṅkamitvā āyasmantaṃ Anuruddhaṃ etadavocum “sace te bhante agaru, vaseyyāma ekarattaṃ āvasathāgāre”ti. Vaseyyātha āvusoti. Atha kho sā itthī āyasmante Anuruddhe saha dassanena paṭibaddhacittā ahoṣi. Atha kho sā itthī yenāyasmā Anuruddho tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā āyasmantaṃ Anuruddhaṃ etadavoca “ayyo bhante imehi manussehi ākiṇṇo na phāsu viharissati, sādhaṃ bhante ayyassa mañcakaṃ abbhantaraṃ paññapeyyan”ti. Adhivāsesi kho āyasmā Anuruddho tuṇhībhāvena. Atha kho sā itthī āyasmato Anuruddhassa mañcakaṃ abbhantaraṃ paññapetvā alaṅkatappaṭiyattā gandhagandhinī yenāyasmā Anuruddho tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā āyasmantaṃ Anuruddhaṃ etadavoca “ayyo bhante abhirūpo dassanīyo pāsādiko, ahañcamhi abhirūpā dassanīyā pāsādikā, sādhaṃ bhante ayyassa pajāpati bhaveyyan”ti. Evaṃ vutte āyasmā Anuruddho tuṇhī ahoṣi. Dutiyampi kho -pa-. Tatiyampi kho sā itthī āyasmantaṃ Anuruddhaṃ etadavoca “ayyo bhante abhirūpo dassanīyo pāsādiko, ahañcamhi abhirūpā dassanīyā pāsādikā, sādhu bhante ayyo mañceva paṭicchatu² sabbañca sāpateyyan”ti. Tatiyampi kho āyasmā Anuruddho tuṇhī ahoṣi. Atha kho sā itthī sāṭakaṃ nikkhipitvā āyasmato Anuruddhassa purato caṅkamatipi tiṭṭhatipi nisīdatipi seyyampi kappeti. Atha kho āyasmā Anuruddho indriyāni okkhipitvā taṃ itthim neva olokesi, napi ālapi. Atha

1. Ettha Ambaṭṭhasuttādiṭṭhikā oloketabbā.

2. Sampaṭicchatu (Syā)

kho sā itthī “acchariyaṃ vata bho, abbhutaṃ vata bho, bahū me manussā satenapi sahasseṇapi paṇṇanti, ayaṃ pana samaṇo mayā sāmaṃ yāciyamāno na icchati mañceva paṭicchitum sabbaṇca sāpateyyan”ti sāṭakaṃ nivāsetvā āyasmato anuruddhassa pādesu sirasā nipatitvā āyasmantaṃ Anuruddhaṃ etadavoca “accayo maṃ bhante accagamā yathābālaṃ yathāmūḷhaṃ yathā-akusalaṃ yāhaṃ evamakāsim, tassā me bhante ayyo accayaṃ accayato paṭiggaṇhātu āyatiṃ saṃvarāyā”ti. Taggha tvaṃ bhagini accayo accagamā yathābālaṃ yathāmūḷhaṃ yathā-akusalaṃ yā tvaṃ evamakāsi, yato ca kho tvaṃ bhagini accayaṃ accayato disvā yathādhammaṃ paṭikarosi, taṃ te mayaṃ paṭiggaṇhāma. Vuddhi hesā bhagini ariyassa vinaye, yo accayaṃ accayato disvā yathādhammaṃ paṭikaroti, āyatiṃ ca saṃvaram āpajjatīti.

Atha kho sā itthī tassā rattiyā accayena āyasmantaṃ Anuruddhaṃ paṇṇitena khādanīyena bhojanīyena sahatthā santappetvā sampavāretvā āyasmantaṃ Anuruddhaṃ bhuttāvaṃ onītapattapāṇiṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi. Ekamantaṃ nisinnaṃ kho taṃ itthiṃ āyasmā Anuruddho dhammiyā kathāya sandassesī samādapesi samuttejesī sampahaṃsesī. Atha kho sā itthī āyasmatā Anuruddhena dhammiyā kathāya sandassitā samādapitā samuttejitā sampahaṃsitā āyasmantaṃ Anuruddhaṃ etadavoca “abhikkantaṃ bhante, abhikkantaṃ bhante, seyyathāpi bhante nikkujjitaṃ vā ukkujjeyya, paṭicchannaṃ vā vivareyya, mūḷhassa vā maggaṃ ācikkheyya, andhakāre vā telapajjotaṃ dhāreyya ‘cakkhumanto rūpāni dakkhanti’ti, evamevaṃ ayyena Anuruddhena anekapariyāyena dhammo pakāsito. Esāhaṃ bhante taṃ Bhagavantaṃ saraṇaṃ gacchāmi dhammaṇca bhikkhusaṃghaṇca, upāsikaṃ maṃ ayyo dhāretu ajjatagge pāṇupetaṃ saraṇaṃ gatan”ti.

Atha kho āyasmā Anuruddho Sāvatthiṃ gantvā bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Anuruddho mātugāmena sahaseyyaṃ kappessatī”ti. Atha kho te bhikkhū āyasmantaṃ Anuruddhaṃ anekapariyāyena vigarahitvā Bhagavato etamatthaṃ ārocesum -pa- “saccaṃ kira tvaṃ anuruddha mātugāmena sahaseyyaṃ kappesi”ti. Saccaṃ

Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ Anuruddha mātugāmena sahaseyyaṃ kappessasi. Netāṃ Anuruddha appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

56. “**Yo pana bhikkhu mātugāmena sahaseyyaṃ kappeyya, pācittiyaṃ**”ti.

57. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Mātugomo nāma manussitthī, na yakkhī¹, na petī, na tiracchānagatā, antamaso tadahujātāpi dārikā, pageva mahattarī.

Sahāti ekato.

Seyyā nāma sabbacchannā sabbaparicchannā, yebhuyyenacchannā yebhuyyena paricchannā.

Seyyaṃ kappeyyāti atthaṅgate sūriye mātugāme nipanne bhikkhu nipajjati, āpatti pācittiyaṃ. Bhikkhu nipanne mātugāmo nipajjati, āpatti pācittiyaṃ. Ubho vā nipajjanti, āpatti pācittiyaṃ. Uṭṭahitvā punappunaṃ nipajjanti, āpatti pācittiyaṃ.

58. Mātugāme mātugāmasaṇṇī sahaseyyaṃ kappeti, āpatti pācittiyaṃ. Mātugāme vematiko sahaseyyaṃ kappeti, āpatti pācittiyaṃ. Mātugāme amātugāmasaṇṇī sahaseyyaṃ kappeti, āpatti pācittiyaṃ.

Upaḍḍhacchanne upaḍḍhaparicchanne āpatti dukkaṭassa. Yakkhiyā vā petiyā vā paṇḍakena vā tiracchānagatitthiyā vā sahaseyyaṃ kappeti, āpatti dukkaṭassa. Amātugāme mātugāmasaṇṇī, āpatti dukkaṭassa. Amātugāme vematiko, āpatti dukkaṭassa. Amātugāme amātugāmasaṇṇī, anāpatti.

59. Anāpatti sabbacchanne sabba-aparicchanne, sabbaparicchanne sabba-acchanne², yebhuyyena acchanne yebhuyyena aparicchanne, mātugāme nipanne bhikkhu

1. Yakkhinī (Ka)

2. Anāpatti sabba-acchanne sabba-aparicchanne, (Sī)

nisīdati, bhikkhu nipanne mātugāmo nisīdati, ubho vā nisīdanti,
ummattakassa ādikammikassāti.

Dutiyasahaseyyasikkhāpadarūṇaṃ nīṭṭhitāṃ chaṭṭhaṃ.

1. Musāvāḍavagga 7. Dhammadesanāsikkhāpada

60. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Udāyī Sāvatthiyaṃ kulūpako hoti, bahukāṇi kulāṇi upasaṅkamati. Atha kho āyasmā Udāyī pubbaṇhasamayāṃ nivāsetvā pattacīvaramādāya yena aññataraṃ kulāṃ tenupasaṅkami, tena kho pana samayena gharaṇī nivesanadvāre nisinnā hoti, gharasuṇhā āvasathadvāre nisinnā hoti. Atha kho āyasmā Udāyī yena gharaṇī tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā gharaṇiyā upakaṇṇake dhammaṃ desesi. Atha kho gharasuṇhāya etadahosi “kiṃ nu kho so samaṇo sassuyā jāro udāhu obhāsati”ti.

Atha kho āyasmā Udāyī gharaṇiyā upakaṇṇake dhammaṃ desetvā yena gharasuṇhā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā gharasuṇhāya upakaṇṇake dhammaṃ desesi. Atha kho gharaṇiyā etadahosi “kiṃ nu kho so samaṇo gharasuṇhāya jāro udāhu obhāsati”ti. Atha kho āyasmā Udāyī gharasuṇhāya upakaṇṇake dhammaṃ desetvā pakkāmi. Atha kho gharaṇī gharasuṇhaṃ etadavoca “he je kiṃ te eso samaṇo avocā”ti. Dhammaṃ me ayye desesi, ayyāya pana kiṃ avocāti. Mayhampi dhammaṃ desesīti. Tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyo Udāyī upakaṇṇake dhammaṃ desessati, nanu nāma vissatṭhena vivaṭena dhammo desetabbo”ti.

Assosum kho bhikkhū tāsāṃ itthīnaṃ ujjhāyantīnaṃ khiyyantīnaṃ vipācentīnaṃ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Udāyī mātugāmassa dhammaṃ desessati”ti. Atha kho te

bhikkhū āyasmantaṃ Udāyiṃ anekapariyāyena vigarahitvā Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa- “saccaṃ kira tvaṃ Udāyi mātugāmassa dhammaṃ desesi”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa mātugāmassa dhammaṃ desessasi. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu mātugāmassa dhammaṃ deseyya, pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

61. Tena kho pana samayena upāsikā bhikkhū passitvā etadavocuṃ “īṅhāyyā dhammaṃ desethā”ti. Na bhaginī kappati mātugāmassa dhammaṃ desetunti. Įṅhāyyā chappañcavācāhi dhammaṃ desetha, sakkā ettakenapi dhammo aññātunti. “Na bhaginī kappati mātugāmassa dhammaṃ desetun”ti kukkuccāyantā na desesuṃ. Upāsikā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā amhehi yāciyamānā dhammaṃ na desessanti”ti. Assosuṃ kho bhikkhū tasmaṃ upāsikānaṃ ujjhāyantīnaṃ khiyyantīnaṃ vipācentīnaṃ. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ. Atha kho Bhagavā etasmimṃ nidāne etasmimṃ pakaraṇe dhammimṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave mātugāmassa chappañcavācāhi dhammaṃ desetun. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu mātugāmassa uttarichappañcavācāhi dhammaṃ deseyya, pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

62. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū “Bhagavatā anuññātaṃ mātugāmassa chappañcavācāhi dhammaṃ desetun”ti te aviññuṃ purisaviggahaṃ upanīdāpetvā mātugāmassa uttarichappañcavācāhi dhammaṃ desenti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū aviññuṃ purisaviggahaṃ upanīdāpetvā mātugāmassa uttarichappañcavācāhi dhammaṃ desessanti”ti.

Atha kho te bhikkhū chabbaggiye bhikkhū anekapariyāyena vigarahitvā Bhagavato etamattham ārocesum -pa- “saccam kira tumhe bhikkhave aviññum purisaviggaham upanisīdāpetvā mātugāmassa uttarichappañcavācāhi dhammam desethā”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā aviññum purisaviggaham upanisīdāpetvā mātugāmassa uttarichappañcavācāhi dhammam desessatha. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

63. “Yo pana bhikkhu mātugāmassa uttarichappañcavācāhi dhammam deseyya aññatra viññunā purisaviggahena, pācittiyaṃ”ti.

64. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Mātugāmo nāma manussitthī, na yakkhī, na petī, na tiracchānagatā, viññū paṭibālā subhāsītadubbhāsītā duṭṭhullāduṭṭhullā ājānitum.

Uttarichappañcavācāhīti atirekachappañcavācāhi.

Dhammo nāma Buddhabhāsito sāvakabhāsito isibhāsito devatābhāsito atthūpasañhito dhammūpasañhito.

Deseyyāti padena deseti, pade pade āpatti pācittiyassa. Akkharāya deseti, akkharakkharāya āpatti pācittiyassa.

Aññatra viññunā purisaviggahenāti ṭhapetvā viññum purisaviggaham, viññū nāma purisaviggaho paṭibalo hoti subhāsītadubbhāsītā duṭṭhullāduṭṭhullā ājānitum.

65. Mātugāme mātugāmasaññī uttarichappañcavācāhi dhammam deseti aññatra viññunā purisaviggahena, āpatti pācittiyassa. Mātugāme vematiko uttarichappañcavācāhi dhammam deseti aññatra viññunā purisaviggahena, āpatti pācittiyassa. Mātugāme amātugāmasaññī uttarichappañcavācāhi dhammam deseti aññatra viññunā purisaviggahena, āpatti pācittiyassa.

Yakkhiyā vā petiyā vā paṇḍakassa vā
tiracchānagatamanussaviggahitthiyā vā uttarichappaṇcavācāhi dhammaṃ
deseti aññatra viññunā purisaviggahena, āpatti dukkaṭassa. Amātugāme
mātugāmasaññī, āpatti dukkaṭassa. Amātugāme vematiko āpatti dukkaṭassa.
Amātugāme amātugāmasaññī, anāpatti.

66. Anāpatti viññunā purisaviggahena, chappaṇcavācāhi dhammaṃ
deseti, ūnakachappaṇcavācāhi dhammaṃ deseti, uṭṭhahitvā puna nisīditvā
deseti, mātugāmo uṭṭhahitvā puna nisīdati tasmim deseti, aññassa
mātugāmassa deseti, pañhaṃ pucchati, pañhaṃ puṭṭho katheti, aññassatthāya
bhaṇantaṃ mātugāmo suṇāti, ummattakassa ādikammikassāti.

Dhammadesanāsikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ sattamaṃ.

1. Musāvādavagga 8. Bhūtārocanaṣikkhāpada

67. * Tena samayena Buddho Bhagavā Vesāliyaṃ viharati Mahāvane
Kūṭāgārasālāyaṃ. Tena kho pana samayena sambahulā sandiṭṭhā sambhattā
bhikkhū Vaggumudāya nadiyā tīre vassaṃ upagacchimsu. Tena kho pana
samayena Vajjī dubbhikkhā hoti dvihitikā setaṭṭhikā salākāvuttā, na sukarā
uñchena paggahena yāpetum. Atha kho tesaṃ bhikkhūnaṃ etadahosi
“etarahi kho Vajjī dubbhikkhā dvihitikā setaṭṭhikā salākāvuttā, na sukarā
uñchena paggahena yāpetum, kena nu kho mayaṃ upāyena samaggā
sammodamānā avivadamānā phāsukaṃ vassaṃ vaseyyāma, na ca piṇḍakena
kilameyyāmā”ti. Ekacce evamāhaṃsu “handa mayaṃ āvuso gihīnaṃ
kammantaṃ adhiṭṭhema, evaṃ te amhākaṃ dātuṃ maññissanti, evaṃ
mayaṃ samaggā sammodamānā avivadamānā phāsukaṃ vassaṃ vasissāma,
na ca piṇḍakena kilamissāmā”ti. Ekacce evamāhaṃsu “alaṃ āvuso kiṃ
gihīnaṃ kammantaṃ adhiṭṭhena, handa mayaṃ āvuso gihīnaṃ dūteyyaṃ
harāma, evaṃ te amhākaṃ dātuṃ maññissanti, evaṃ mayaṃ samaggā
sammodamānā avivadamānā phāsukaṃ vassaṃ vasissāma, na ca piṇḍakena
kilamissāmā”ti. Ekacce evamāhaṃsu “alaṃ

* Vi 1. 112 piṭṭhepi.

āvuso kiṃ gihīnaṃ kammantaṃ adhiṭṭhitena, kiṃ gihīnaṃ dūteyyaṃ haṭena, handa mayaṃ āvuso gihīnaṃ aññamaññaṃ uttarimanussadhammassa vaṇṇaṃ bhāsissāma ‘asuko bhikkhu paṭhamassa jhānassa lābhī, asuko bhikkhu dutiyassa jhānassa lābhī, asuko bhikkhu tatiyassa jhānassa lābhī, asuko bhikkhu catutthassa jhānassa lābhī, asuko bhikkhu sotāpanno, asuko bhikkhu sakadāgāmī, asuko bhikkhu anāgāmī, asuko bhikkhu arahā, asuko bhikkhu tevijjo, asuko bhikkhu chaḷabhiñño’ti, evaṃ te amhākaṃ dātuṃ maññissanti, evaṃ mayaṃ samaggā sammodamānā avivadamānā phāsukaṃ vassaṃ vasissāma, na ca piṇḍakena kilamissāmā’ti. Eso yeva kho āvuso seyyo, yo amhākaṃ gihīnaṃ aññamaññaṃ uttarimanussadhammassa vaṇṇo bhāsitoti.

Atha kho te bhikkhū gihīnaṃ aññamaññaṃ uttarimanussadhammassa vaṇṇaṃ bhāsimsu “asuko bhikkhu paṭhamassa jhānassa lābhī -pa- asuko bhikkhu chaḷabhiñño’ti. Atha kho te manussā “lābhā vata no, suladdhaṃ vata no, yesaṃ no evarūpā bhikkhū vassaṃ upagatā, na vata no ito pubbe evarūpā bhikkhū vassaṃ upagatā, yathayime bhikkhū sīlavanto kalyāṇadhammā’ti, te na tādisāni bhojanāni attanā bhuñjanti mātāpitūnaṃ denti puttadārassa denti dāsakammakaraporisassa denti mittāmaccānaṃ denti ñāṭisālohitānaṃ denti, yādisāni bhikkhūnaṃ denti. Na tādisāni khādanīyāni sāyanīyāni pānāni attanā khādanti sāyanti pivanti¹ mātāpitūnaṃ denti puttadārassa denti dāsakammakaraporisassa denti mittāmaccānaṃ denti ñāṭisālohitānaṃ denti, yādisāni bhikkhūnaṃ denti. Atha kho te bhikkhū vaṇṇavā ahesuṃ pīṇindriyā pasannamukhavaṇṇā vippasannachavivaṇṇā.

68. Āciṇṇaṃ kho panetaṃ vassaṃvuṭṭhānaṃ bhikkhūnaṃ Bhagavantaṃ dassanāya upasaṅkamituṃ. Atha kho te bhikkhū vassaṃvuṭṭhā temāsaccayena senāsanaṃ saṃsāmetvā pattacīvaramādāya yena vesālī tena pakkamiṃsu, anupubbena yena Vesālī Mahāvanaṃ Kūṭāgārasālā yena Bhagavā tenupasaṅkamīsu, upasaṅkamitvā Bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdiṃsu. Tena kho pana samayena disāsu vassaṃvuṭṭhā bhikkhū kisā honti lūkhā

1. Attanā pivanti (Syā, Ka)

dubbaṇṇā uppaṇḍuppaṇḍukajātā dhamanisanthataḡattā. Vaggumudātīriyā pana bhikkhū vaṇṇavā honti pīṇindriyā pasannamukhavaṇṇā vipasannachavivaṇṇā. Āciṇṇaṃ kho panetaṃ Buddhānaṃ Bhagavantānaṃ āgantukehi bhikkhūhi saddhiṃ paṭisammoditum. Atha kho Bhagavā Vaggumudātīriye bhikkhū etadavoca “kacci bhikkhave khamanīyaṃ, kacci yāpanīyaṃ, kacci samaggā sammodamānā avivadamānā phāsukaṃ vassaṃ vasittha, na ca piṇḍakena kilamitthā”ti. Khamanīyaṃ Bhagavā, yāpanīyaṃ Bhagavā, samaggā ca mayaṃ bhante sammodamānā avivadamānā phāsukaṃ vassaṃ vasimhā, na ca piṇḍakena kilamimhāti. Jānantāpi Tathāgatā pucchanti, jānantāpi na pucchanti. Kālaṃ veditvā pucchanti, kālaṃ veditvā na pucchanti. Atthasaṇhitaṃ Tathāgatā pucchanti, no anattasaṇhitaṃ, anattasaṇhite setughāto Tathāgatānaṃ. Dvīhākārehi Buddhā Bhagavanto bhikkhū paṭipucchanti “dhammaṃ vā desessāma, sāvakānaṃ vā sikkhāpadaṃ paññāpessāmā”ti.

Atha kho Bhagavā Vaggumudātīriye bhikkhū etadavoca “yathā kathaṃ pana tumhe bhikkhave samaggā sammodamānā avivadamānā phāsukaṃ vassaṃ vasittha, na ca piṇḍakena kilamitthā”ti. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ ārocesum. Kacci pana vo bhikkhave bhūtanti. Bhūtaṃ Bhagavāti. Vīgarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe bhikkhave udarassa kāraṇā gihīnaṃ aññamaññassa uttarimanussadhammassa vaṇṇaṃ bhāsissatha. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evaṃca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

69. “Yo pana bhikkhu anupasampannassa uttarimanussadhammaṃ āroceyya, bhūtasmiṃ pācittiyaṃ”ti.

70. Yo panā ti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Anupasampanno nāma bhikkhuñca bhikkhuniñca ṭhapetvā avaseso anupasampanno nāma.

* Uttarimanussadhammo nāma jhānaṃ vimokkho samādhi samāpatti nāṇadassanaṃ maggabhāvanā phalacchikiriyā kilesappahānaṃ vinīvaraṇatā cittassa suññāgāre abhirati.

* **Jhānanti** paṭhamam jhānam dutiyam jhānam tatiyam jhānam catuttham jhānam.

* **Vimokkhoti** suññato vimokkho animitto vimokkho appaṇihito vimokkho.

* **Samādhīti** suññato samādhi animitto samādhi appaṇihito samādhi.

+ **Samāpattīti** suññatā samāpatti animittā samāpatti appaṇihitā samāpatti.

+ **Ñānadassananti** tisso vijjā.

+ **Maggabhāvanāti** cattāro satipaṭṭhānā cattāro sammappadhānā cattāro iddhipādā pañcindriyāni pañca balāni satta bojjhaṅgā ariyo aṭṭhaṅgiko maggo.

+ **Phalasacchikiriyaṭi** sotāpattiphalassa sacchikiriya sakadāgāmiphalassa sacchikiriya anāgāmiphalassa sacchikiriya arahattassa¹ sacchikiriya.

+ **Kilesappahānanti** rāgassa pahānam dosassa pahānam mohassa pahānam.

+ **Vinīvaraṇatā cittassāti** rāgā cittaṃ vinīvaraṇatā dosā cittaṃ vinīvaraṇatā mohā cittaṃ vinīvaraṇatā.

+ **Suññāgāre abhiratīti** paṭhamena jhānena suññāgāre abhirati, dutiyena jhānena suññāgāre abhirati, tatiyena jhānena suññāgāre abhirati, catutthena jhānena suññāgāre abhirati.

71. **Āroceyyāti** anupasampannassa paṭhamam jhānam samāpajjinti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamam jhānam samāpajjāmīti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamam jhānam samāpannoti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

* Vi 1. 118 piṭṭhepi.

1. Arahattaphalassa (Syā)

+ Vi 1. 119 piṭṭhepi.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamassa jhānassa lābhimhīti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamassa jhānassa vasimhīti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamam jhānam sacchikatam mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa dutiyam jhānam -pa- tatiyam jhānam. Catuttham jhānam samāpajjim. Samāpajjāmi. Samāpanno. Catutthassa jhānassa lābhimhi. Vasimhi. Catuttham jhānam sacchikatam mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa suññatam vimokkham -pa- animittam vimokkham. Appaṇihitam vimokkham. Suññatam samādhim. Animittam samādhim. Appaṇihitam samādhim samāpajjim. Samāpajjāmi. Samāpanno. Appaṇihitassa samādhissa lābhimhi. Vasimhi. Appaṇihito samādhi sacchikato mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa suññatam samāpattim -pa- animittam samāpattim. Appaṇihitam samāpattim samāpajjim. Samāpajjāmi. Samāpanno. Appaṇihitāya samāpattiyā lābhimhi. Vasimhi. Appaṇihitā samāpatti sacchikatā mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa tisso vijjā samāpajjim. Samāpajjāmi. Samāpanno. Tissannam vijjānam lābhimhi. Vasimhi. Tisso vijjā sacchikatā mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa cattāro satipaṭṭhāne -pa- cattāro sammappadhāne. Cattāro iddhipāde samāpajjim. Samāpajjāmi. Samāpanno. Catunnam iddhipādānam lābhimhi. Vasimhi. Cattāro iddhipāde sacchikatā mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa pañcendriyāni -pa- pañca balāni samāpajjim. Samāpajjāmi. Samāpanno. Pañcannam balānam lābhimhi. Vasimhi. Pañca balāni sacchikatāni mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa satta bojjhaṅge samāpajjīm.
Samāpajjāmi. Samāpanno. Sattannaṃ bojjhaṅgānaṃ lābhimhi. Vasimhi.
Satta bojjhaṅgā sacchikatā mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa ariyaṃ aṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ
samāpajjīm. Samāpajjāmi. Samāpanno. Ariyassa aṭṭhaṅgikassa maggassa
lābhimhi. Vasimhi. Ariyo aṭṭhaṅgiko maggo sacchikato mayāti bhaṇantassa
āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa sotāpattiphalaṃ -pa- sakadāgāmiphalaṃ.
Anāgāmiphalaṃ. Arahattaṃ¹ samāpajjīm. Samāpajjāmi. Samāpanno.
Arahattassa lābhimhi. Vasimhi. Arahattaṃ¹ sacchikataṃ mayāti bhaṇantassa
āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa rāgo me catto -pa- doso me catto. Moho
me catto vanto mutto pahīno paṭinissatṭho ukkheṭito samukkheṭito
bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa rāgā me cittaṃ vinīvaraṇaṃ -pa- dosā
me cittaṃ vinīvaraṇaṃ. Mohā me cittaṃ vinīvaraṇanti bhaṇantassa āpatti
pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa suññāgāre paṭhamāṃ jhānaṃ -pa-
dutiyaṃ jhānaṃ. Tatiyaṃ jhānaṃ. Catutthaṃ jhānaṃ samāpajjīm.
Samāpajjāmi. Samāpanno. Suññāgāre catutthassa jhānassa lābhimhi.
Vasimhi. Suññāgāre catutthaṃ jhānaṃ sacchikataṃ mayāti bhaṇantassa
āpatti pācittiyassa.

72. **Āroceyyā**ti anupasampannassa paṭhamaṇca jhānaṃ dutiyaṇca
jhānaṃ samāpajjīm. Samāpajjāmi. Samāpanno. Paṭhamassa ca jhānassa
dutiyaṇca ca jhānassa lābhimhi. Vasimhi. Paṭhamaṇca jhānaṃ dutiyaṇca
jhānaṃ sacchikataṃ mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamaṇca jhānaṃ tatiyaṇca jhānaṃ
-pa- paṭhamaṇca jhānaṃ catutthaṇca jhānaṃ samāpajjīm. Samāpajjāmi.
Samāpanno. Paṭhamassa ca jhānassa catutthassa ca jhānassa lābhimhi.
Vasimhi. Paṭhamaṇca jhānaṃ catutthaṇca jhānaṃ sacchikataṃ mayāti
bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

1. Arahattaphalaṃ (Syā)

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamañca jhānaṃ suññatañca vimokkhaṃ -pa- animittañca vimokkhaṃ. Appaṇihitañca vimokkhaṃ. Suññatañca samādhim. Animittañca samādhim. Appaṇihitañca samādhim samāpajjim. Samāpajjāmi. Samāpanno. Paṭhamassa ca jhānassa appaṇihitassa ca samādhissa lābhimhi. Vasimhi. Paṭhamañca jhānaṃ appaṇihito ca samādhi sacchikato mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamañca jhānaṃ suññatañca samāpattim -pa- animittañca samāpattim. Appaṇihitañca samāpattim samāpajjim. Samāpajjāmi. Samāpanno. Paṭhamassa ca jhānassa appaṇihitāya ca samāpattiyā lābhimhi. Vasimhi. Paṭhamañca jhānaṃ appaṇihitā ca samāpatti sacchikatā mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamañca jhānaṃ tisso ca vijjā samāpajjim. Samāpajjāmi. Samāpanno. Paṭhamassa ca jhānassa tissannañca vijjānaṃ lābhimhi. Vasimhi. Paṭhamañca jhānaṃ tisso ca vijjā sacchikatā mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamañca jhānaṃ cattāro ca satipaṭṭhāne -pa- cattāro ca sammappadhāne. Cattāro ca iddhipāde samāpajjim. Samāpajjāmi. Samāpanno. Paṭhamassa ca jhānassa catunnañca iddhipādānaṃ lābhimhi. Vasimhi. Paṭhamañca jhānaṃ cattāro ca iddhipādā sacchikatā mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamañca jhānaṃ pañca ca indriyāni -pa- pañca ca balāni samāpajjim. Samāpajjāmi. Samāpanno. Paṭhamassa ca jhānassa pañcannañca balānaṃ lābhimhi. Vasimhi. Paṭhamañca jhānaṃ pañca ca balāni sacchikatāni mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamañca jhānaṃ satta ca bojjhaṅge samāpajjim. Samāpajjāmi. Samāpanno. Paṭhamassa ca jhānassa sattannañca bojjhaṅgānaṃ lābhimhi. Vasimhi. Paṭhamañca jhānaṃ satta ca bojjhaṅgā sacchikatā mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamañca jhānaṃ ariyañca aṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ samāpajjim. Samāpajjāmi. Samāpanno. Paṭhamassa ca jhānassa ariyassa ca

aṭṭhaṅgikassa maggassa lābhimhi. Vasimhi. Paṭhamañca jhānaṃ ariyo ca aṭṭhaṅgiko maggo sacchikato mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamañca jhānaṃ sotāpattiphalañca -pa- sakadāgāmiphalañca. Anāgāmiphalañca. Arahattañca¹ samāpajjīm. Samāpajjāmi. Samāpanno. Paṭhamassa ca jhānassa arahattassa² ca lābhimhi. Vasimhi. Paṭhamañca jhānaṃ Arahattañca¹ sacchikataṃ mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamañca jhānaṃ samāpajjīm. Samāpajjāmi. Samāpanno -pa- rāgo ca me catto. Doso ca me catto. Moho ca me catto vanto mutto pahīno paṭinissaṭṭho ukkheṭito samukkheṭitoti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamañca jhānaṃ samāpajjīm. Samāpajjāmi. Samāpanno -pa- rāgā ca me cittaṃ vinīvaraṇaṃ. Dosā ca me cittaṃ vinīvaraṇaṃ. Mohā ca me cittaṃ vinīvaraṇanti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

73. **Āroceyyāti** anupasampannassa dutiyañca jhānaṃ tatiyañca jhānaṃ -pa- dutiyañca jhānaṃ catutthañca jhānaṃ samāpajjīm. Samāpajjāmi. Samāpanno. Dutiyassa ca jhānassa catutthassa ca jhānassa lābhimhi. Vasimhi. Dutiyañca jhānaṃ catutthañca jhānaṃ sacchikataṃ mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa dutiyañca jhānaṃ suññatañca vimokkhaṃ -pa- mohā ca me cittaṃ vinīvaraṇanti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

Āroceyyāti anupasampannassa dutiyañca jhānaṃ paṭhamañca jhānaṃ samāpajjīm. Samāpajjāmi. Samāpanno. Dutiyassa ca jhānassa paṭhamassa ca jhānassa lābhimhi. Vasimhi. Dutiyañca jhānaṃ paṭhamañca jhānaṃ sacchikataṃ mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa -pa-.

Mūlaṃ saṃkhittaṃ

Āroceyyāti anupasampannassa mohā ca me cittaṃ vinīvaraṇaṃ paṭhamañca jhānaṃ samāpajjīm. Samāpajjāmi. Samāpanno. Mohā ca me cittaṃ vinīvaraṇaṃ

1. Arahattaphalañca (Syā)

2. Arahattaphalassa (Syā)

paṭhamassa ca jhānassa lābhimhi. Vasimhi. Mohā ca me cittaṃ vinīvaraṇaṃ paṭhamāṇca jhānaṃ sacchikataṃ mayāti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa -pa-.

Āroceyyāti anupasampannassa mohā ca me cittaṃ vinīvaraṇaṃ dosā ca me cittaṃ vinīvaraṇanti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa -pa-.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamāṇca jhānaṃ dutiyaṇca jhānaṃ tatiyaṇca jhānaṃ catutthaṇca jhānaṃ suññataṇca vimokkhaṃ animittaṇca vimokkhaṃ appaṇihitaṇca vimokkhaṃ suññataṇca samādhiṃ animittaṇca samādhiṃ appaṇihitaṇca samādhiṃ suññataṇca samāpattiṃ animittaṇca samāpattiṃ appaṇihitaṇca samāpattiṃ tisso ca vijjā cattāro ca satipaṭṭhāne cattāro ca sammappadhāne cattāro ca iddhipāde pañca ca indriyāni pañca ca balāni satta ca bojjhaṅge ariyaṇca aṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ sotāpattiphalaṇca sakadāgāmiphalaṇca anāgāmiphalaṇca arahattaṇca¹ samāpajjim -pa- rāgo ca me catto doso ca me catto moho ca me catto vanto mutto pahīno paṭinissaṭṭho ukkheṭito samukkheṭito rāgā ca me cittaṃ vinīvaraṇaṃ dosā ca me cittaṃ vinīvaraṇanti bhaṇantassa āpatti pācittiyassa.

74. **Āroceyyāti** anupasampannassa paṭhamāṇca jhānaṃ samāpajjinti vattukāmo dutiyaṃ jhānaṃ samāpajjinti bhaṇantassa paṭivijānantassa āpatti pācittiyassa, na paṭivijānantassa āpatti dukkaṭassa.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamāṇca jhānaṃ samāpajjinti vattukāmo tatiyaṃ jhānaṃ -pa- catutthaṃ jhānaṃ. Suññataṃ vimokkhaṃ. Animittaṃ vimokkhaṃ. Appaṇihitaṃ vimokkhaṃ. Suññataṃ samādhiṃ. Animittaṃ samādhiṃ. Appaṇihitaṃ samādhiṃ. Suññataṃ samāpattiṃ. Animittaṃ samāpattiṃ. Appaṇihitaṃ samāpattiṃ. Tisso vijjā. Cattāro satipaṭṭhāne. Cattāro sammappadhāne. Cattāro iddhipāde. Pañcandriyāni. Pañca balāni. Satta bojjhaṅge. Ariyaṃ aṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ. Sotāpattiphalaṃ. Sakadāgāmiphalaṃ. Anāgāmiphalaṃ. Arahattaṃ² samāpajjim -pa- rāgo me catto. Doso me catto. Moho me catto vanto mutto pahīno paṭinissaṭṭho ukkheṭito samukkheṭito. Rāgā me cittaṃ vinīvaraṇaṃ. Dosā me cittaṃ vinīvaraṇaṃ. Mohā me cittaṃ vinīvaraṇanti bhaṇantassa paṭivijānantassa āpatti pācittiyassa, na paṭivijānantassa āpatti dukkaṭassa.

1. Arahattaphalaṇca (Syā)

2. Arahattaphalaṃ (Syā)

Āroceyyāti anupasampannassa dutiyaṃ jhānaṃ samāpajjinti vattukāmo -pa- mohā me cittaṃ vinīvaraṇanti bhaṇantassa paṭivijānantassa āpatti pācittiyassa, na paṭivijānantassa āpatti dukkaṭassa -pa-.

Āroceyyāti anupasampannassa dutiyaṃ jhānaṃ samāpajjinti vattukāmo paṭhamāṃ jhānaṃ samāpajjinti bhaṇantassa paṭivijānantassa āpatti pācittiyassa, na paṭivijānantassa āpatti dukkaṭassa -pa-.

Mūlaṃ saṃkhittam

Āroceyyāti anupasampannassa mohā me cittaṃ vinīvaraṇanti vattukāmo paṭhamāṃ jhānaṃ samāpajjinti bhaṇantassa paṭivijānantassa āpatti pācittiyassa, na paṭivijānantassa āpatti dukkaṭassa -pa-.

Āroceyyāti anupasampannassa mohā me cittaṃ vinīvaraṇanti vattukāmo dosā me cittaṃ vinīvaraṇanti bhaṇantassa paṭivijānantassa āpatti pācittiyassa, na paṭivijānantassa āpatti dukkaṭassa -pa-.

Āroceyyāti anupasampannassa paṭhamaṇca jhānaṃ dutiyaṇca jhānaṃ tatiyaṇca jhānaṃ catutthaṇca jhānaṃ -pa- dosā ca me cittaṃ vinīvaraṇanti vattukāmo mohā me cittaṃ vinīvaraṇanti bhaṇantassa paṭivijānantassa āpatti pācittiyassa, na paṭivijānantassa āpatti dukkaṭassa.

Āroceyyāti anupasampannassa dutiyaṇca jhānaṃ tatiyaṇca jhānaṃ catutthaṇca jhānaṃ -pa- mohā ca me cittaṃ vinīvaraṇanti vattukāmo paṭhamāṃ jhānaṃ samāpajjinti bhaṇantassa paṭivijānantassa āpatti pācittiyassa, na paṭivijānantassa āpatti dukkaṭassa -pa-.

75. **Āroceyyāti** anupasampannassa yo te vihāre vasi, so bhikkhu paṭhamāṃ jhānaṃ samāpajji. Samāpajjati. Samāpanno. So bhikkhu paṭhamassa jhānassa lābhī. Vasī. Tena bhikkhunā paṭhamāṃ jhānaṃ sacchikatanti bhaṇantassa āpatti dukkaṭassa.

Āroceyyāti anupasampannassa yo te vihāre vasi, so bhikkhu dutiyaṃ jhānaṃ -pa- tatiyaṃ jhānaṃ. Catutthaṃ jhānaṃ samāpajji. Samāpajjati. Samāpanno. So bhikkhu catutthassa jhānassa lābhī. Vasī. Tena bhikkhunā catutthaṃ jhānaṃ sacchikatanti bhaṇantassa āpatti dukkaṭassa.

Āroceyyāti anupasampannassa yo te vihāre vasi, so bhikkhu suññataṃ vimokkhaṃ -pa- animittaṃ vimokkhaṃ. Appaṇihitaṃ vimokkhaṃ. Suññataṃ samādhim. Animittaṃ samādhim. Appaṇihitaṃ samādhim samāpajji. Samāpajjati. Samāpanno. So bhikkhu appaṇihitassa samādhissa lābhī. Vasī. Tena bhikkhunā appaṇihito samādhi sacchikatoti bhaṇantassa āpatti dukkaṭassa.

Āroceyyāti anupasampannassa yo te vihāre vasi, so bhikkhu suññataṃ samāpattiṃ -pa- animittaṃ samāpattiṃ. Appaṇihitaṃ samāpattiṃ samāpajji. Samāpajjati. Samāpanno. Appaṇihitāya samāpattiyā lābhī. Vasī. Tena bhikkhunā appaṇihitā samāpatti sacchikatāti bhaṇantassa āpatti dukkaṭassa.

Āroceyyāti anupasampannassa yo te vihāre vasi. So bhikkhu tisso vijjā -pa- cattāro satipaṭṭhāne. Cattāro sammappadhāne. Cattāro iddhipāde. Pañcendriyāni. Pañca balāni. Satta bojjhaṅge. Ariyaṃ aṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ. Sotāpattiphalaṃ. Sakadāgāmiphalaṃ. Anāgāmiphalaṃ. Arahattaṃ¹ samāpajji. Samāpajjati. Samāpanno. Tassa bhikkhuno rāgo catto. Doso catto. Moho catto vanto mutto pahīno paṭinissatṭho ukkheṭito samukkheṭito. Tassa bhikkhuno rāgā cittaṃ vinīvaraṇaṃ. Dosā cittaṃ vinevaraṇaṃ. Mohā cittaṃ vinīvaraṇanti bhaṇantassa āpatti dukkaṭassa.

Āroceyyāti anupasampannassa yo te vihāre vasi, so bhikkhu suññāgāre paṭhamāṃ jhānaṃ -pa- dutiyaṃ jhānaṃ. Tatiyaṃ jhānaṃ. Catutthaṃ jhānaṃ samāpajji. Samāpajjati. Samāpanno. So bhikkhu suññāgāre catutthassa jhānassa lābhī. Vasī. Tena bhikkhunā suññāgāre catutthaṃ jhānaṃ sacchikatanti bhaṇantassa āpatti dukkaṭassa.

Āroceyyāti anupasampannassa yo te cīvaraṃ paribhuñji. Yo te piṇḍapātaṃ paribhuñji. Yo te senāsaṇaṃ paribhuñji. Yo te gilānappaccayabhesajjaparikkhāraṃ paribhuñji, so bhikkhu suññāgāre catutthaṃ jhānaṃ samāpajji. Samāpajjati. Samāpanno. So bhikkhu suññāgāre catutthassa jhānassa lābhī. Vasī. Tena bhikkhunā suññāgāre catutthaṃ jhānaṃ sacchikatanti bhaṇantassa āpatti dukkaṭassa.

1. Arahattaphalaṃ (Syā)

76. **Āroceyyāti** anupasampannassa yena te vihāro paribhutto -pa- yena te cīvaram paribhuttaṃ. Yena te piṇḍapāto paribhutto. Yena te senāsanam paribhuttaṃ. Yena te gilānappaccayabhesajjaparikkhāro paribhutto, so bhikkhu suññāgāre catuttham jhānam samāpajji. Samāpajjati. Samāpanno. So bhikkhu suññāgāre catutthassa jhānassa lābhī. Vasī. Tena bhikkhunā suññāgāre catuttham jhānam sacchikatanti bhaṇantassa āpatti dukkaṭassa.

Āroceyyāti anupasampannassa yaṃ tvaṃ āgamma vihāram adāsi -pa- cīvaram adāsi. Piṇḍapātam adāsi. Senāsanam adāsi. Gilānappaccayabhesajjaparikkhāram adāsi, so bhikkhu suññāgāre catuttham jhānam samāpajji. Samāpajjati. Samāpanno. So bhikkhu suññāgāre catutthassa jhānassa lābhī. Vasī. Tena bhikkhunā suññāgāre catuttham jhānam sacchikatanti bhaṇantassa āpatti dukkaṭassa.

77. Anāpatti upasampannassa bhūtam āroceti, ādikammikassāti.

Bhūtārocanasikkhāpadam niṭṭhitam aṭṭhamam.

1. Musāvādavagga 9. Duṭṭhullārocanasikkhāpada

78. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Upanando Sakyaputto chabbaggiyehi bhikkhūhi saddhim bhaṇḍanakato hoti, so sañcetanikaṃ sukkavissatṭhim āpattim āpajjitvā saṃgham tassā āpattiyā parivāsam yāci, tassa saṃgho tassā āpattiyā parivāsam adāsi. Tena kho pana samayena Sāvattiyaṃ aññatarassa pūgassa saṃghabhattaṃ hoti, so parivasanto bhattagge āsanapariyante nisīdi. Chabbaggiyā bhikkhū te upāsake etadavocum “eso āvuso āyasmā Upanando Sakyaputto tumhākaṃ sambhāvito kulūpako yenava hatthena saddhādeyyam bhuñjati, teneva hatthena upakkamitvā asucim mocesi, so sañcetanikaṃ sukkavissatṭhim āpattim āpajjitvā saṃgham tassā āpattiyā parivāsam yāci, tassa saṃgho tassā āpattiyā parivāsam

adāsi, so parivasanto āsanapariyante nisinno”ti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū bhikkhussa duṭṭhullaṃ āpattiṃ anupasampannassa ārocessanti”ti -pa- “saccaṃ kira tumhe bhikkhave bhikkhussa duṭṭhullaṃ āpattiṃ anupasampannassa ārocethā”ti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhussa duṭṭhullaṃ āpattiṃ anupasampannassa ārocessatha. Netarṃ moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

79. “**Yo pana bhikkhu bhikkhussa duṭṭhullaṃ āpattiṃ anupasampannassa āroceyya aññatra bhikkhusammutiyā¹, pācittiyaṃ**”ti.

80. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhussāti aññassa bhikkhussa.

Duṭṭhullā nāma āpatti cattāri ca pārājikāni terasa ca saṃghādisesā.

Anupasampanno nāma bhikkhuñca bhikkhuniñca ṭhapetvā avaseso anupasampanno nāma.

Āroceyyāti āroceyya itthiyā vā purisassa vā gahaṭṭhassa vā pabbajitassa vā.

Aññatra bhikkhusammutiyāti ṭhapetvā bhikkhusammutiṃ.

Atthi bhikkhusammuti āpattipariyantā na kulapariyantā, atthi bhikkhusammuti kulapariyantā na āpattipariyantā, atthi bhikkhusammuti āpattipariyantā ca kulapariyantā ca, atthi bhikkhusammuti neva āpattipariyantā na kulapariyantā.

Āpattipariyantā nāma āpattiyo pariggahitāyo honti “ettakāhi āpattīti ārocetabbo”ti.

1. Bhikkhusammatiyā (Syā)

Kulapariyantā nāma kulāni pariggahitāni honti “ettakesu kulesu āroceṭabbo”ti. **Āpattipariyantā ca kulapariyantā ca** nāma āpattiyo ca pariggahitāyo honti, kulāni ca pariggahitāni honti “ettakāhi āpattihi ettakesu kulesu āroceṭabbo”ti. **Neva āpattipariyantā na kulapariyantā** nāma āpattiyo ca apariggahitāyo honti, kulāni ca apariggahitāni honti “ettakāhi āpattihi ettakesu kulesu āroceṭabbo”ti.

81. Āpattipariyante yā āpattiyo pariggahitāyo honti, tā āpattiyo ṭhapetvā aññāhi āpattihi āroceti, āpatti pācittiyassa.

Kulapariyante yāni kulāni pariggahitāni honti, tāni kulāni ṭhapetvā aññesu kulesu āroceti, āpatti pācittiyassa.

Āpattipariyante ca kulapariyante ca yā āpattiyo pariggahitāyo honti, tā āpattiyo ṭhapetvā. Yāni kulāni pariggahitāni honti, tāni kulāni ṭhapetvā aññāhi āpattihi aññesu kulesu āroceti, āpatti pācittiyassa.

Neva āpattipariyante na kulapariyante anāpatti.

82. Duṭṭhullāya āpattiyā duṭṭhullāpattisaññī anupasampannassa āroceti aññatra bhikkhusammutiyā, āpatti pācittiyassa.

Duṭṭhullāya āpattiyā vematiko anupasampannassa āroceti aññatra bhikkhusammutiyā, āpatti pācittiyassa.

Duṭṭhullāya āpattiyā aduṭṭhullāpattisaññī anupasampannassa āroceti aññatra bhikkhusammutiyā, āpatti pācittiyassa.

Aduṭṭhullaṃ āpattiṃ āroceti, āpatti dukkaṭassa.

Anupasampannassa duṭṭhullaṃ vā aduṭṭhullaṃ vā ajjhācāraṃ āroceti, āpatti dukkaṭassa.

Aduṭṭhullāya āpattiyaṃ duṭṭhullāpattisaññī, āpatti dukkaṭassa.

Aduṭṭhullāya āpattiyaṃ vematiko, āpatti dukkaṭassa.

Aduṭṭhullāya āpattiyaṃ aduṭṭhullāpattisaññī, āpatti dukkaṭassa.

83. Anāpatti vatthum āroceti no āpattim, āpattim āroceti no vatthum,
bhikkhusammutiyaṃ ummattakassa ādikammikassāti.

Duṭṭhullārocanasikkhāpadaṃ niṭṭhitam navamaṃ.

1. Musāvādavagga 10. Pathavīkhaṇanasikkhāpada

84. Tena samayena Buddho Bhagavā Āḷaviyaṃ viharati Aggāḷave
cetiye. Tena kho pana samayena Āḷavakā¹ bhikkhū navakammaṃ karontā
pathaviṃ khaṇantipi khaṇāpentipi. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti
“katham hi nāma samaṇā Sakyaputtiyaṃ pathaviṃ khaṇissantipi
khaṇāpessantipi. Ekindriyaṃ samaṇā Sakyaputtiyaṃ jīvaṃ vihetṭhenti”ti.
Assosuraṃ kho bhikkhū tesaṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ
vipācentānaṃ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti
“katham hi nāma Āḷavakā bhikkhū pathaviṃ khaṇissantipi
khaṇāpessantipi”ti -pa- “saccaṃ kira tumhe bhikkhave pathaviṃ khaṇathapi
khaṇāpethapi”ti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham
hi nāma tumhe moghapurisā pathaviṃ khaṇissathapi khaṇāpessathapi.
Jīvasaññino hi moghapurisā manussā pathaviyā. Netam moghapurisā
appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ
sikkhapadaṃ uddiseyyātha—

85. “Yo pana bhikkhu pathaviṃ khaṇeyya vā khaṇāpeyya vā
pācittiyaṃ”ti.

86. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe
adhippeto bhikkhūti.

Pathavī nāma dve pathaviyo jātā ca pathavī ajātā ca pathavī.

1. Āḷavikā (Syā)

Jātā nāma pathavī suddhapaṃsu suddhamattikā appapāsāṇā appasakkharā appakaṭhalā appamarumbā appavālikā yebhuyyena paṃsukā yebhuyyena mattikā, adaḍḍhāpi vuccati jātā pathavī. Yopi paṃsupuñjo vā mattikāpuñjo vā atirekacātumāsaṃ ovaṭṭho, ayampi vuccati jātā pathavī.

Ajātā nāma pathavī suddhapāsāṇā suddhasakkharā suddhakaṭhalā suddhamarumbā suddhavālikā appapaṃsukā appamattikā yebhuyyena pāsāṇā yebhuyyena sakkharā yebhuyyena kaṭhalā yebhuyyena marumbā yebhuyyena vālikā, daḍḍhāpi vuccati ajātā pathavī. Yopi paṃsupuñjo vā mattikāpuñjo vā omakacātumāsaṃ ovaṭṭho, ayampi vuccati ajātā pathavī.

Khaṇeyyāti sayam khaṇati, āpatti pācittiyassa.

Khaṇāpeyyāti aññaṃ āṇāpeti, āpatti pācittiyassa. Sakim āṇatto bahukaṃpi khaṇati, āpatti pācittiyassa.

87. Pathaviyā pathavisaññī khaṇati vā khaṇāpeti vā, bhindati vā bhedāpeti vā, dahati vā dahāpeti vā, āpatti pācittiyassa.

Pathaviyā vematiko khaṇati vā khaṇāpeti vā, bhindati vā bhedāpeti vā, dahati vā dahāpeti vā, āpatti dukkaṭassa.

Pathaviyā apathavisaññī khaṇati vā khaṇāpeti vā, bhindati vā bhedāpeti vā, dahati vā dahāpeti vā, anāpatti.

Apathaviyā pathavisaññī, āpatti dukkaṭassa. Apathaviyā vematiko āpatti dukkaṭassa. Apathaviyā apathavisaññī, anāpatti.

88. Anāpatti “imaṃ jāna, imaṃ dehi imaṃ āhara, iminā attho imaṃ kappiyam karohi”ti bhaṇati, asaṇcicca assatiyā ajānantassa ummattakassa ādikammikassāti.

Pathavīkhaṇanasikkhāpadaṃ niṭṭhitam dasamaṃ.

Musāvādavaggo paṭhamo.

Musā omasapesuññaṃ, padaseyyāya ve duve.
Aññaṭṭa viññaṇā bhūtā, duṭṭhullāpatti khaṇanāti.

Assosum kho bhikkhū tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ālāvakā bhikkhū rūkkham chindissantipi chedāpessantipi”ti -pa- “saccam kira tumhe bhikkhave rukkham chindathāpi chedāpesāpi”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā rukkham chindissathāpi chedāpessathāpi. Jīvasaññino hi moghapurisā manussā

rukkhasmiṃ. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

90. “**Bhūtagāmapātabyatāya pācittiyaṃ**”ti.

91. **Bhūtagāmo** nāma pañca bījajātāni, mūlabījaṃ khandhabījaṃ phalubījaṃ aggabījaṃ bījabījameva¹ pañcamam.

Mūlabījaṃ nāma haliddi siṅgiveraṃ vacā vacattaṃ ativisā kaṭukarohiṇī usīraṃ bhaddamuttakaṃ, yāni vā panaññānīpi atthi mūle jāyanti mūle sañjāyanti, etaṃ mūlabījaṃ nāma.

Khandhabījaṃ nāma assattho nigrodho pilakkho udumbaro kacchako kapitthano, yāni vā panaññānīpi atthi khandhe jāyanti khandhe sañjāyanti, etaṃ khandhabījaṃ nāma.

Phalubījaṃ nāma ucchu veḷu naḷo, yāni vā panaññānīpi atthi pabbe jāyanti pabbe sañjāyanti, etaṃ phalubījaṃ nāma.

Aggabījaṃ nāma ajjukaṃ phaṇijjakaṃ hiriveraṃ, yāni vā panaññānīpi atthi agge jāyanti agge sañjāyanti, etaṃ aggabījaṃ nāma.

Bījabījaṃ nāma pubbaṇṇaṃ aparaṇṇaṃ, yāni vā panaññānīpi atthi bīje jāyanti bīje sañjāyanti, etaṃ bījabījaṃ nāma.

92. Bīje bījasaññī chindati vā chedāpeti vā, bhindati vā bhedāpeti vā, pacati vā pacāpeti vā, āpatti pācittiyassa. Bīje vematiko chindati vā chedāpeti vā, bhindati vā bhedāpeti vā, pacati vā pacāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Bīje abījasaññī chindati vā chedāpeti vā, bhindati vā bhedāpeti vā, pacati vā pacāpeti vā, anāpatti. Abīje bījasaññī āpatti dukkaṭassa. Abīje vematiko, āpatti dukkaṭassa. Abīje abījasaññī, anāpatti.

93. Anāpatti “imaṃ jāna, imaṃ dehi, imaṃ āhara, iminā attho, imaṃ kappiyaṃ karohi”ti bhaṇati, asañcicca assatiyā ajānantassa ummattakassa ādikammikassāti.

Bhūtagāmasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ paṭhamam.

1. Bījabījañceva (Itipi)

2. Bhūtagāma-vagga 2. Aññavāḍakasikkhāpada

94. Tena samayena Buddho Bhagavā Kosambiyāṃ viharati Ghositārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Channo anācāraṃ ācaritvā saṃghamajjhe āpattiyaṃ anuyuñjīyamāno aññenaññaṃ paṭicarati “ko āpanno kiṃ āpanno kismiṃ āpanno kathāṃ āpanno kaṃ bhaṇatha kiṃ bhaṇathā”ti. Ye te bhikkhū apicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathāṃ hi nāma āyasmā Channo saṃghamajjhe āpattiyaṃ anuyuñjīyamāno aññenaññaṃ paṭicarissati ko āpanno kiṃ āpanno kismiṃ āpanno kathāṃ āpanno kaṃ bhaṇatha kiṃ bhaṇathā”ti -pa-. Saccāṃ kira tvaṃ Channa saṃghamajjhe āpattiyaṃ anuyuñjīyamāno aññenaññaṃ paṭicarasi “ko āpanno kiṃ āpanno kismiṃ āpanno kathāṃ āpanno kaṃ bhaṇatha kiṃ bhaṇathā”ti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathāṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa saṃghamajjhe āpattiyaṃ anuyuñjīyamāno aññenaññaṃ paṭicarissasi “ko āpanno kiṃ āpanno kismiṃ āpanno kathāṃ āpanno kaṃ bhaṇatha kiṃ bhaṇathā”ti. Netāṃ moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṃ kathāṃ katvā bhikkhū āmantesi tena hi bhikkhave saṃgho Channassa bhikkhuno aññavāḍakaṃ ropetu. Evañca pana bhikkhave ropetabbāṃ, byattena bhikkhunā paṭibaleṇa saṃgho ñāpetabbo—

95. “Suṇātu me bhante saṃgho, ayaṃ Channo bhikkhu saṃghamajjhe āpattiyaṃ anuyuñjīyamāno aññenaññaṃ paṭicarati, yadi saṃghassa pattakallāṃ, saṃgho Channassa bhikkhuno aññavāḍakaṃ ropeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṃgho, ayaṃ Channo bhikkhu saṃghamajjhe āpattiyaṃ anuyuñjīyamāno aññenaññaṃ paṭicarati, saṃgho Channassa bhikkhuno aññavāḍakaṃ ropeti, yassāyasmato khamati Channassa bhikkhuno aññavāḍakassa ropanā, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Ropitaṃ saṃghena Channassa bhikkhuno aññavāḍakaṃ, khamati saṃghassa, tasmā tuṇhī, evametaṃ dhārayāmi”ti.

Atha kho Bhagavā āyasmantaṃ Channaṃ anekapariyāyena vigarahitvā dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Aññavādake pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

96. Tena kho pana samayena āyasmā Channo saṅghamajjhe āpattiyaṃ anuyuñjīyamāno “aññenaññaṃ paṭicaranto āpattiṃ āpajjissāmī”ti tuṇhībhūto saṅghaṃ viheseti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Channo saṅghamajjhe āpattiyaṃ anuyuñjīyamāno tuṇhībhūto saṅghaṃ vihesessatī”ti -pa- “saccaṃ kira tvaṃ Channa saṅghamajjhe āpattiyaṃ anuyuñjīyamāno tuṇhībhūto saṅghaṃ vihesesi”ti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa saṅghamajjhe āpattiyaṃ anuyuñjīyamāno tuṇhībhūto saṅghaṃ vihesessasi. Netāṃ moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi tena hi bhikkhave saṅgho Channassa bhikkhuno vihesakaṃ ropetu. Evañca pana bhikkhave ropetabbaṃ byattena bhikkhunā paṭibalena saṅgho ñāpetabbo—

97. “Suṇātu me bhante saṅgho, ayaṃ Channo bhikkhu saṅghamajjhe āpattiyaṃ anuyuñjīyamāno tuṇhībhūto saṅghaṃ viheseti, yadi saṅghassa pattakallaṃ, saṅgho Channassa bhikkhuno vihesakaṃ ropeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṅgho, ayaṃ Channo bhikkhu saṅghamajjhe āpattiyaṃ anuyuñjīyamāno tuṇhībhūto saṅghaṃ viheseti, saṅgho Channassa bhikkhuno vihesakaṃ ropeti, yassāyasmāto khamati Channassa bhikkhuno vihesakassa ropanā, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Ropitaṃ saṅghena Channassa bhikkhuno vihesakaṃ, khamati saṅghassa tasmā tuṇhī, evametaṃ dhārayāmī”ti.

Atha kho Bhagavā āyasmantaṃ Channaṃ anekapariyāyena vigarahitvā dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

98. “**Aññavādake vihesake pācittiyaṇ**”ti.

99. **Aññavādako** nāma saṅghamajjhe vatthusmiṃ vā āpattiya vā anuyuñjīyamāno taṃ na kathetukāmo taṃ na ugghāṭetukāmo aññenaññaṃ paṭicarati “ko āpanno kiṃ āpanno kismiṃ āpanno kathaṃ āpanno kaṃ bhaṇatha kiṃ bhaṇathā”ti, eso aññavādako nāma.

Vihesako nāma saṅghamajjhe vatthusmiṃ vā āpattiya vā anuyuñjīyamāno taṃ na kathetukāmo taṃ na ugghāṭetukāmo tuṇhībhūto saṅghaṃ viheseti, eso vihesako nāma.

100. Aropite aññavādake saṅghamajjhe vatthusmiṃ vā āpattiya vā anuyuñjīyamāno taṃ na kathetukāmo taṃ na ugghāṭetukāmo aññenaññaṃ paṭicarati “ko āpanno kiṃ āpanno kismiṃ āpanno kathaṃ āpanno kaṃ bhaṇatha kiṃ bhaṇathā”ti, āpatti dukkaṭassa. Aropite vihesake saṅghamajjhe vatthusmiṃ vā āpattiya vā anuyuñjīyamāno taṃ na kathetukāmo taṃ na ugghāṭetukāmo tuṇhībhūto saṅghaṃ viheseti, āpatti dukkaṭassa. Ropite aññavādake saṅghamajjhe vatthusmiṃ vā āpattiya vā anuyuñjīyamāno taṃ na kathetukāmo taṃ na ugghāṭetukāmo aññenaññaṃ paṭicarati “ko āpanno kiṃ āpanno kismiṃ āpanno kathaṃ āpanno kaṃ bhaṇatha kiṃ bhaṇathā”ti, āpatti pācittiyassa. Ropite vihesake saṅghamajjhe vatthusmiṃ vā āpattiya vā anuyuñjīyamāno taṃ na kathetukāmo taṃ na ugghāṭetukāmo tuṇhībhūto saṅghaṃ viheseti, āpatti pācittiyassa.

101. Dhammakamme dhammakammasaññī aññavādake vihesake āpatti pācittiyassa. Dhammakamme vematiko aññavādake vihesake āpatti pācittiyassa. Dhammakamme adhammakammasaññī aññavādake vihesake āpatti pācittiyassa. Adhammakamme dhammakammasaññī, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematiko, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññī, āpatti dukkaṭassa.

102. Anāpatti ajānanto pucchati, gilāno vā na katheti, “saṁghassa bhaṇḍanaṁ vā kalaho vā viggaho vā vivādo vā bhavissatī”ti na katheti, “saṁghabhedo vā saṁgharāji vā bhavissatī”ti na katheti, “adhammena vā vaggena vā nakammārahassa vā kammaṁ karissatī”ti na katheti, ummattakassa ādikammikassatī.

Aññavādakasikkhāpadaṁ niṭṭhitaṁ dutiyaṁ.

2. Bhūtagāmaṁvagga 3. Ujjhāpanakasikkhāpada

103. Tena samayena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana samayena āyasmā Dabbo Mallaputto saṁghassa senāsanañca paññāpeti, bhattāni ca uddisati. Tena kho pana samayena Mettiyabhūmajakā¹ bhikkhū navakā ceva honti appapuññā ca. Yāni saṁghassa lāmakāni senāsanaṁ, tāni tesāṁ pāpuṇanti lāmakāni ca bhattāni. Te āyasmantaṁ Dabbaṁ Mallaputtaṁ bhikkhū ujjhāpentī “chandāya Dabbo Mallaputto senāsanaṁ paññāpeti, chandāya ca bhattāni uddisati”ti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācentī “kathaṁ hi nāma Mettiyabhūmajakā bhikkhū āyasmantaṁ Dabbaṁ Mallaputtaṁ bhikkhū ujjhāpessanti”ti -pa- “saccaṁ kira tumhe bhikkhave Dabbaṁ Mallaputtaṁ bhikkhū ujjhāpethā”ti. Saccaṁ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṁ hi nāma tumhe moghapurisā Dabbaṁ Mallaputtaṁ bhikkhū ujjhāpessatha. Netāṁ moghapurisā appasannānaṁ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṁ sikkhāpadaṁ uddiseyyātha—

“Ujjhāpanake pācittiyaṁ”ti.

Evañcidaṁ Bhagavatā bhikkhūnaṁ sikkhāpadaṁ paññattaṁ hoti.

104. Tena kho pana samayena Mettiyabhūmajakā bhikkhū “Bhagavatā ujjhāpanakaṁ paṭikkhittan”ti “ettāvataṁ bhikkhū sossanti”ti² bhikkhūnaṁ sāmantaṁ āyasmantaṁ Dabbaṁ Mallaputtaṁ khiyyanti “chandāya Dabbo Mallaputto

1. Mettiyabhūmajakā (Sī, Syā)

2. Viheṣissanti (Itipi)

senāsanam paññapeti chandāya ca bhattāni uddisatī”ti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma Mettiyabhūmajakā bhikkhū āyasmantaṃ Dabbaṃ Mallaputtaṃ khiyyissantī”ti -pa- “saccaṃ kira tumhe bhikkhave Dabbaṃ Mallaputtaṃ khiyyathā”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā Dabbaṃ Mallaputtaṃ khiyyissatha. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

105. “Ujjhāpanake khiyyanake pācittiyaṃ”ti.

106. **Ujjhāpanakam** nāma upasampannaṃ saṅghena sammataṃ senāsanapaññāpakam vā bhattuddesakam vā yāgubhājakam vā phalabhājakam vā khajjabhājakam vā appamattakavissajjakam vā avaṇṇam kattukāmo ayasam kattukāmo maṅkukattukāmo upasampannaṃ ujjhāpeti vā khiyyati vā, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme dhammakammasaññī ujjhāpanake khiyyanake āpatti pācittiyassa. Dhammakamme vematiko ujjhāpanake khiyyanake āpatti pācittiyassa. Dhammakamme adhammakammasaññī ujjhāpanake khiyyanake āpatti pācittiyassa.

Anupasampannaṃ ujjhāpeti vā khiyyati vā, āpatti dukkaṭassa. Upasampannaṃ saṅghena asammetaṃ senāsanapaññāpakam vā bhattuddesakam vā yāgubhājakam vā phalabhājakam vā khajjabhājakam vā appamattakavissajjakam vā avaṇṇam kattukāmo ayasam kattukāmo maṅkukattukāmo upasampannaṃ vā anupasampannaṃ vā ujjhāpeti vā khiyyati vā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannaṃ saṅghena sammataṃ vā asammetaṃ vā senāsanapaññāpakam vā bhattuddesakam vā yāgubhājakam vā phalabhājakam vā khajjabhājakam vā appamattakavissajjakam vā avaṇṇam kattukāmo ayasam kattukāmo maṅkukattukāmo upasampannaṃ vā anupasampannaṃ vā ujjhāpeti vā khiyyati vā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme dhammakammasaññī, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematiko, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññī, āpatti dukkaṭassa.

107. Anāpatti pakatiyā chandā dosā mohā bhayā karontaṃ ujjhāpeti vā khiyyati vā, ummattakassa ādikammikassāti.

Ujjhāpanakasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ tatiyaṃ.

2. Bhūtagāmaṃvagga 4. Paṭhamasenāsanasikkhāpada

108. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhū hemantike kāle ajjhokāse senāsanam paññāpetvā kāyam otāpentā kāle ārocite tam pakkamantā neva uddharimāsu na uddharāpesum anāpucchā pakkamimāsu, senāsanam ovaṭṭham hoti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhū ajjhokāse senāsanam paññāpetvā tam pakkamantā neva uddharissanti na uddharāpessanti anāpucchā pakkamissanti, senāsanam ovaṭṭhan”ti. Atha kho te bhikkhū te anepariyāyena vigarahitvā Bhagavato etamattham ārocesum -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhū ajjhokāse -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

109. “Yopana bhikkhu saṅghikam mañcam vā pītham vā bhisim vā koccharim vā ajjhokāse santharitvā vā santharāpetvā vā tam pakkamanto neva uddhareyya na uddharāpeyya, anāpuccham vā gaccheyya, pācittiyaṃ”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadaṃ paññattam hoti.

110. Tena kho pana samayena bhikkhū ajjhokāse vasitvā kālasseva senāsanam abhiharanti. Addasā kho Bhagavā te bhikkhū kālasseva senāsanam abhiharante, disvāna etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim katham katvā bhikkhū āmantesi “anujānāmi bhikkhave aṭṭha māse avassikasamkete¹ maṇḍape vā rukkhāmūle vā yattha kākā vā kulalā vā na ūhadanti, tattha senāsanam nikkhipitun”ti.

111. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Saṅghikam nāma saṅghassa dinnam hoti pariccattam.

Mañco nāma cattāro mañcā masārako bundikābaddho kuḷirapādako āhaccapādako.

1. Vasitum avassikasamkete (Itipi)

Pīṭham nāma cattāri pīṭhāni masārakaṃ bundikābaddhaṃ
kuḷīrapāḍakaṃ āhaccapāḍakaṃ.

Bhisi nāma pañca bhisiyo uṇṇabhisi coḷabhibhi vākabhisi tiṇabhisi
paṇṇabhisi.

Koccharaṃ nāma vākamayaṃ vā usīramayaṃ vā muñjamayaṃ vā
pabbajamayaṃ¹ vā anto saṃveṭhetvā baddhaṃ hoti.

Santharitvāti sayāṃ santharitvā.

Santharāpetvāti aññaṃ santharāpetvā. Anupasampannaṃ santharāpeti,
tassa palibodho. Upasampannaṃ santharāpeti, santhārakassa² palibodho.

Taṃ pakkamanto neva uddhareyyāti na sayāṃ uddhareyya.

Na uddharāpeyyāti na aññaṃ uddharāpeyya.

Anāpucchāṃ vā **gaccheyyā**ti bhikkhuṃ vā sāmaṇeraṃ vā ārāmikaṃ vā
anāpucchā majjhimassa purisassa leḍḍupātaṃ atikkamantassa āpatti
pācittiyaṃ.

112. Saṃghike saṃghikasaññī ajjhokāse santharitvā vā santharāpetvā vā
taṃ pakkamanto neva uddhareyya na uddharāpeyya anāpucchāṃ vā
gaccheyya, āpatti pācittiyaṃ. Saṃghike vematiko -pa- saṃghike
puggalekasaññī ajjhokāse santharitvā vā santharāpetvā vā taṃ pakkamanto
neva uddhareyya na uddharāpeyya anāpucchāṃ vā gaccheyya, āpatti
pācittiyaṃ.

Cimilikaṃ vā uttarattharaṇaṃ vā bhūmattharaṇaṃ vā taṭṭikaṃ vā
cammakhaṇḍaṃ vā pādapuñchaṇiṃ vā phalakaṭṭhikaṃ vā ajjhokāse
santharitvā vā santharāpetvā vā taṃ pakkamanto neva uddhareyya na
uddharāpeyya anāpucchāṃ vā gaccheyya, āpatti dukkaṭṭassa. Puggalike
saṃghikasaññī, āpatti dukkaṭṭassa. Puggalike vematiko, āpatti dukkaṭṭassa.
Puggalike puggalikasaññī aññaṃ puggalike āpatti dukkaṭṭassa. Attano
puggalike anāpatti.

1. Babbajamayaṃ (Sī)

2. Santhatassa (Itipi)

113. Anāpatti uddharitvā gacchati, uddharāpetvā gacchati, āpuccham gacchati, otāpento gacchati, kenaci palibuddham hoti, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Paṭhamasenāsanasikkhāpadam niṭṭhitam catuttham.

2. Bhūtagāmaṇḍavaṇṇa 5. Dutiyasenāsanasikkhāpada

114. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattihīyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena sattarasavaggiyā bhikkhū saḥāyakā honti. Te vasantāpi ekatova vasanti, pakkamantāpi ekatova pakkamanti. Te aññatarasmim saṅghike vihare seyyam santharitvā tam pakkamantā neva uddharimisu na uddharāpesum anāpucchā pakkamimisu, senāsanam upacikāhi khāyitam hoti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma sattarasavaggiyā bhikkhū saṅghike vihare seyyam santharitvā tam pakkamantā neva uddharissanti na uddharāpessanti anāpucchā pakkamissanti, senāsanam upacikāhi khāyitan”ti. Atha kho te bhikkhū sattarasavaggiye bhikkhū anekapariyāyena vigarahitvā Bhagavato etamattam ārocesum -pa-. Saccam kira bhikkhave sattarasavaggiyā bhikkhū saṅghike vihare seyyam santharitvā tam pakkamantā neva uddharimisu na uddharāpesum anāpucchā pakkamimisu, senāsanam upacikāhi khāyitanti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma te bhikkhave moghapurisā saṅghike vihare seyyam santharitvā tam pakkamantā neva uddharissanti na uddharāpessanti anāpucchā pakkamissanti. Senāsanam upacikāhi khāyitam. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

115. “Yo pana bhikkhu saṅghike vihare seyyam santharitvā vā santharāpetvā vā tam pakkamanto neva uddhareyya na uddharāpeyya, anāpuccham vā gaccheyya, pācittiyam”ti.

116. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Samghiko nāma vihāro samghassa dinno hoti pariccatto.

Seyyaṃ nāma bhisi cimilikā uttarattharaṇaṃ bhūmattharaṇaṃ taṭṭikā cammakhaṇḍo nisīdanaṃ paccattharaṇaṃ tiṇasanthāro paṇṇasanthāro.

Santharivāti sayāṃ santharivā.

Santharāpetvāti aññaṃ santharāpetvā.

Taṃ pakkamanto neva uddhareyyāti na sayāṃ uddhareyya.

Na uddharāpeyyāti na aññaṃ uddharāpeyya.

Anāpucchāṃ vā gaccheyyāti bhikkhuṃ vā sāmaṇeraṃ vā ārāmikaṃ vā anāpucchā parikkhittassa ārāmassa parikkhepaṃ atikkamantassa āpatti pācittiyassa. Aparikkhittassa ārāmassa upacāraṃ atikkamantassa āpatti pācittiyassa. Samghike samghikasaññī seyyaṃ santharivā vā santharāpetvā vā taṃ pakkamanto neva uddhareyya na uddharāpeyya anāpucchāṃ vā gaccheyya, āpatti pācittiyassa. Samghike vematiko seyyaṃ santharivā vā santharāpetvā vā taṃ pakkamanto neva uddhareyya na uddharāpeyya anāpucchāṃ vā gaccheyya, āpatti pācittiyassa. Samghike puggalikasaññī seyyaṃ santharivā vā santharāpetvā vā taṃ pakkamanto neva uddhareyya na uddharāpeyya anāpucchāṃ vā gaccheyya, āpatti pācittiyassa.

117. Vihārassa upacāre vā upaṭṭhānasālāyaṃ vā maṇḍape vā rukkhāmūle vā seyyaṃ santharivā vā santharāpetvā vā taṃ pakkamanto neva uddhareyya na uddharāpeyya anāpucchāṃ vā gaccheyya, āpatti dukkaṭassa. Mañcaṃ vā pīṭhaṃ vā vihāre vā vihārassūpacāre vā upaṭṭhānasālāyaṃ vā maṇḍape vā rukkhāmūle vā santharivā vā santharāpetvā vā taṃ pakkamanto neva uddhareyya na uddharāpeyya anāpucchāṃ vā gaccheyya, āpatti dukkaṭassa.

Puggalike samghikasaññī, āpatti dukkaṭassa. Puggalike vematiko, āpatti dukkaṭassa. Puggalike puggalikasaññī aññaṃ puggalike āpatti dukkaṭassa. Attano puggalike anāpatti.

118. Anāpatti uddharitvā gacchati, uddharāpetvā gacchati, āpuccham gacchati, kenaci palibuddham hoti, sāpekkho gantvā tattha ṭhito āpucchati, kenaci palibuddho hoti, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Dutiyasenāsanāsikkhāpadam niṭṭhitam pañcamam.

2. Bhūtagāmaṇḍavaṇṇa 6. Anupakhajjasikkhāpada

119. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū varaseyyāyo palibundhenti, therā bhikkhū vuṭṭhāpenti¹. Atha kho chabbaggiyānam bhikkhūnam etadahosi “kena nu kho mayam upāyena idheva vassam vaseyyāma”ti. Atha kho chabbaggiyā bhikkhū there bhikkhū anupakhajja seyyam kappenti “yassa sambādho bhavissati, so pakkamissati”ti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū there bhikkhū anupakhajja seyyam kappessanti”ti. Atha kho te bhikkhū chabbaggiye bhikkhū anekapariyāyena vigarahitvā Bhagavato etamattham ārocesum -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave there bhikkhū anupakhajja seyyam kappethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā there bhikkhū anupakhajja seyyam kappessatha. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

120. “Yo pana bhikkhu saṁghike vihāre jānam pubbupagatam bhikkhum anupakhajja seyyam kappeyya ‘yassa sambādho bhavissati, so pakkamissati’ti. Etadeva paccayam karitvā anaññam, pācittiyaṇ”ti.

121. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṇim imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Saṁghiko nāma vihāro saṁghassa dinno hoti pariccatto.

1. Ettha te iti kammaṇḍapaṇḍam ūnam viya dissati.

Jānāti nāma vuḍḍhoti jānāti, gilānoti jānāti, saṃghena dinnoti jānāti.

Anupakhajjāti anupavisitvā.

Seyyam̐ kappeyyāti mañcassa vā pīṭhassa vā pavisantassa vā nikkhamantassa vā upacāre seyyam̐ santharati vā santharāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Abhinisīdati vā abhinipajjati vā, āpatti pācittiyassa.

Etadeva paccayam̐ karitvā anaññanti na añño koci paccayo hoti anupakhajja seyyam̐ kappetum̐.

122. Saṃghike saṃghikasaññī anupakhajja seyyam̐ kappeti, āpatti pācittiyassa. Saṃghike vematiko anupakhajja seyyam̐ kappeti, āpatti pācittiyassa. Saṃghike puggalikasaññī anupakhajja seyyam̐ kappeti, āpatti pācittiyassa.

Mañcassa vā pīṭhassa vā pavisantassa vā nikkhamantassa vā upacāram̐ ṭhapetvā seyyam̐ santharati vā santharāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Abhinisīdati vā abhinipajjati vā, āpatti dukkaṭassa. Vihārassa upacāre vā upaṭṭhānasālāyam̐ vā maṇḍape vā rukkhāmūle vā ajjhokāse vā seyyam̐ santharati vā santharāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Abhinisīdati vā abhinippajjati vā, āpatti dukkaṭassa. Puggalike saṃghikasaññī, āpatti dukkaṭassa. Puggalike vematiko, āpatti dukkaṭassa. Puggalike puggalikasaññī aññassa puggalike āpatti dukkaṭassa. Attano puggalike anāpatti.

123. Anāpatti gilāno pavisati, sītena vā uṇhena vā pīḷito pavisati, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Anupakhajjasikkhāpadaṃ niṭṭhitam̐ chaṭṭham̐.

2. Bhūtagāmaṃvagga 7. Nikkaḍḍhanasikkhāpada

124. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam̐ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena sattarasavaggiyā bhikkhū aññataram̐ paccantimam̐ mahāvihāram̐ paṭisaṅkharonti “idha mayam̐ vassam̐

vasissāmā”ti. Addasaṃsu kho chabbaggiyā bhikkhū sattarasavaggiye bhikkhū vihāraṃ paṭisaṅkharonte, disvāna evamāhaṃsu “ime āvuso sattarasavaggiyā bhikkhū vihāraṃ paṭisaṅkharonti. Handa ne vuṭṭhāpessāmā”ti. Ekacce evamāhaṃsu “āgamethāvuso yāva paṭisaṅkharonti, paṭisaṅkhate vuṭṭhāpessāmā”ti.

Atha kho chabbaggiyā bhikkhū sattarasavaggiye bhikkhū etadavocum “uṭṭhethāvuso amhākaṃ vihāro pāpuṇātī”ti. Nanu āvuso paṭikacceva¹ ācikkhitabbaṃ, mayaṇcaññaṃ paṭisaṅkhareyyāmāti. Nanu āvuso saṃghiko vihāroti. Āmāvuso saṃghiko vihāroti. Uṭṭhethāvuso amhākaṃ vihāro pāpuṇātīti. Mahallako āvuso vihāro, tumhepi vasatha, mayampi vasissāmāti. “Uṭṭhethāvuso amhākaṃ vihāro pāpuṇātī”ti kupitā anattamanā gīvāyaṃ gahetvā nikkadḍhanti. Te nikkadḍhīyamānā rodanti. Bhikkhū evamāhaṃsu “kissa tumhe āvuso rodathā”ti. Ime āvuso chabbaggiyā bhikkhū kupitā anattamanā amhe saṃghikā vihārā nikkadḍhantīti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū kupitā anattamanā bhikkhū saṃghikā vihārā nikkadḍhissantī”ti. Atha kho te bhikkhū chabbaggiye bhikkhū anekapariyāyena vigarahitvā Bhagavato etamatthaṃ ārocesum -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave kupitā anattamanā bhikkhū saṃghikā vihārā nikkadḍhathāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā kupitā anattamanā bhikkhū saṃghikā vihārā nikkadḍhissatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

125. “Yo pana bhikkhu bhikkhum kupito anattamano saṃghikā vihārā nikkadḍheyya vā nikkadḍhāpeyya vā, pācittiyan”ti.

126. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhūti aññaṃ bhikkhum.

1. Paṭigacceva (Sī)

Kupito anattamanoti anabhiraddho āhatacitto khilajāto.

Samghiko nāma vihāro samghassa dinno hoti pariccatto.

Nikkaḍḍheyyāti gabbhe gahetvā pamukhaṃ nikkaḍḍhati, āpatti pācittiyassa. Pamukhe gahetvā bahi nikkaḍḍhati, āpatti pācittiyassa. Ekena payogena bahukepi dvāre atikkāmeti, āpatti pācittiyassa.

Nikkaḍḍhāpeyyāti aññaṃ āṇāpeti, āpatti pācittiyassa¹. Sakim āṇatto bahukepi dvāre atikkāmeti, āpatti pācittiyassa.

127. Samghike samghikasaññī kupito anattamano nikkaḍḍhati vā nikkaḍḍhāpeti vā, āpatti pācittiyassa. Samghike vematiko kupito anattamano nikkaḍḍhati vā nikkaḍḍhāpeti vā, āpatti pācittiyassa. Samghike puggalikasaññī kupito anattamano nikkaḍḍhati vā nikkaḍḍhāpeti vā, āpatti pācittiyassa.

Tassa parikkhāraṃ nikkaḍḍhati vā nikkaḍḍhāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Vihārassa upacārā vā upaṭṭhānasālāya vā maṇḍapā vā rukkhāmūlā vā ajjhokāsā vā nikkaḍḍhati vā nikkaḍḍhāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Tassa parikkhāraṃ nikkaḍḍhati vā nikkaḍḍhāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannaṃ vihārā vā vihārassa upacārā vā upaṭṭhānasālāya vā maṇḍapā vā rukkhāmūlā vā ajjhokāsā vā nikkaḍḍhati vā nikkaḍḍhāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Tassa parikkhāraṃ nikkaḍḍhati vā nikkaḍḍhāpeti vā, āpatti dukkaṭassa.

Puggalike samghikasaññī, āpatti dukkaṭassa. Puggalike vematiko, āpatti dukkaṭassa. Puggalike puggalikasaññī aññassa puggalike āpatti dukkaṭassa. Attano puggalike anāpatti.

128. Anāpatti alajjim nikkaḍḍhati vā nikkaḍḍhāpeti vā, tassa parikkhāraṃ nikkaḍḍhati vā nikkaḍḍhāpeti vā, ummattakaṃ nikkaḍḍhati vā nikkaḍḍhāpeti vā, tassa parikkhāraṃ nikkaḍḍhati vā nikkaḍḍhāpeti vā, bhaṇḍanakāraṃ kalahakāraṃ vivāḍakāraṃ bhassakāraṃ samghe adhikaraṇakāraṃ nikkaḍḍhati vā

1. Dukkaṭassa (katthaci)

nikkaḍḍhāpeti vā, tassa parikkhāraṃ nikkāḍḍhati vā nikkāḍḍhāpeti vā,
antevāsikaṃ vā saddhivihārikaṃ vā na sammā vattantaṃ nikkāḍḍhati vā
nikkaḍḍhāpeti vā, tassa parikkhāraṃ nikkāḍḍhati vā nikkāḍḍhāpeti vā,
ummattakassa ādikammikassāti.

Nikkāḍḍhanasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ sattamaṃ.

2. Bhūtagāmaṃvagga 8. Vehāsakuṭṭisikkhāpada

129. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane
Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena dve bhikkhū saṃghike
vihāre uparivehāsakuṭṭiyā eko heṭṭhā viharati¹ eko upari, uparimo bhikkhu
āhaccapāḍakaṃ mañcaṃ sahasā abhinisīdi, mañcapādo nippatitvā²
heṭṭhimassa bhikkhuno matthake avatthāsi, so bhikkhu vissaramakāsi.
Bhikkhū upadhāvitvā taṃ bhikkhuṃ etadavocuṃ “kissa tvaṃ āvuso
vissaramakāsi”ti. Atha kho so bhikkhu bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Ye
te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma
bhikkhu saṃghike vihāre uparivehāsakuṭṭiyā āhaccapāḍakaṃ mañcaṃ sahasā
abhinisīdissati”ti. Atha kho te bhikkhū taṃ bhikkhuṃ anekapariyāyena
vigarahitvā Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Saccaṃ kira tvaṃ
bhikkhu saṃghike vihāre uparivehāsakuṭṭiyā āhaccapāḍakaṃ mañcaṃ sahasā
abhinisīdasīti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi
nāma tvaṃ moghapurisa saṃghike vihāre uparivehāsakuṭṭiyā āhaccapāḍakaṃ
mañcaṃ sahasā abhinisīdissasi. Netāṃ moghapurisa appasannānaṃ vā
pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

130. “Yo pana bhikkhu saṃghike vihāre uparivehāsakuṭṭiyā
āhaccapāḍakaṃ mañcaṃ vā pīṭhaṃ vā abhinisīdeyya vā abhinipajjeyya vā,
pācittiyaṃ”ti.

1. Viharanti, eko heṭṭhā (?)

2. Patitvā (Syā)

131. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Samghiko nāma vihāro samghassa dinno hoti pariccatto.

Vehāsakuṭi nāma majjhimassa purisassa asīsaghaṭṭā.

Āhaccapādako nāma **mañco** aṅge vijjhivā ṭhito hoti. **Āhaccapādakaṃ** nāma **pīṭhaṃ** aṅge vijjhivā ṭhitaṃ hoti.

Abhinisīdeyyāti tasmiṃ abhinisīdati, āpatti pācittiyassa.

Abhinipajjeyyāti tasmiṃ abhinipajjati, āpatti pācittiyassa.

132. Samghike samghikasaññī uparivehāsakuṭiyā āhaccapādakaṃ mañcaṃ vā pīṭhaṃ vā abhinisīdati vā abhinipajjati vā, āpatti pācittiyassa. Samghike vematiko -pa-. Samghike puggalikasaññī uparivehāsakuṭiyā āhaccapādakaṃ mañcaṃ vā pīṭhaṃ vā abhinisīdati vā abhinipajjati vā, āpatti pācittiyassa.

Puggalike samghikasaññī, āpatti dukkaṭassa. Puggalike vematiko, āpatti dukkaṭassa. Puggalike puggalikasaññī aññassa puggalike āpatti dukkaṭassa. Attano puggalike anāpatti.

133. Anāpatti avehāsakuṭiyā, sīsaghaṭṭāya, heṭṭhā aparibhogaṃ hoti, padarasañcitaṃ hoti, paṭāṇi dinnā hoti, tasmiṃ ṭhito gaṇhati vā laggeti vā, ummattakassa ādikammikassāti.

Vehāsakuṭisikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ aṭṭhamam.

2. Bhūtagāma-vagga 9. Mahallakavihārasikkhāpada

134. Tena samayena Buddho Bhagavā Kosambiyaṃ viharati Ghositārāme. Tena kho pana samayena āyasmato Channassa upaṭṭhāko mahāmatto āyasmato Channassa vihāraṃ kārāpeti. Atha kho āyasmā Channo katapariyositaṃ vihāraṃ punappunaṃ chādāpeti

punappunam lepāpeti, atibhārito vihāro paripati. Atha kho āyasmā Channo tiṇaṇca kaṭṭhaṇca saṃkaḍḍhanto aññatarassa brāhmaṇassa yavakhettaṃ dūsesi. Atha kho so brāhmaṇo ujjhāyati khiyyati vipāceti “kathaṃ hi nāma bhadantā amhākaṃ yavakhettaṃ dūsessanti”ti. Assosum kho bhikkhū tassa brāhmaṇassa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Channo katapariyositaṃ vihāraṃ punappunam chādāpessati punappunam lepāpessati. Atibhārito vihāro paripatī”ti. Atha kho te bhikkhū āyasmantaṃ Channaṃ anekapariyāyena vīgarahitvā Bhagavato etamattaṃ ārocesum -pa-. Saccam kira tvaṃ Channa katapariyositaṃ vihāraṃ punappunam chādāpesi punappunam lepāpesi. Atibhārito vihāro paripatīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa katapariyositaṃ vihāraṃ punappunam chādāpessasi punappunam lepāpessasi. Atibhārito vihāro paripati. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evaṇca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

135. “Mahallakaṃ pana bhikkhunā vihāraṃ kārayamānena yāva dvārakosā aggaḷaṭṭhapanāya ālokaśandhiparikammāya dvatticchadanassa pariyaṃ appaharite t̥hitena adhiṭṭhātabbāṃ, tato ce uttari appaharitepi t̥hito adhiṭṭhaheyya, pācittiyaṃ”ti.

136. **Mahallako** nāma vihāro sassāmiko vuccati.

Vihāro nāma ullitto vā hoti avalitto vā ullittāvalitto vā.

Kārayamānenāti karonto vā kārāpento vā.

Yāva dvārakosāti piṭṭhasaṃghāṭassa¹ samantā hatthapāsā.

Aggaḷaṭṭhapanāyāti dvāraṭṭhapanāya.

Ālokaśandhiparikammāyāti vātapānaparikammāya setavaṇṇaṃ kāḷavaṇṇaṃ gerukaparikkammaṃ mālākammaṃ latākammaṃ makaradantaṃ pañcapaṭikaṃ.

1. Piṭṭhasaṃghāṭassa (Itipi), piṭṭhisāṃghāṭassa (Syā)

Dvatticchadanassa pariyāyaṃ appaharite ṭhiteṇa adhiṭṭhātabbanti
 haritaṃ nāma pubbaṇṇaṃ aparaṇṇaṃ. Sace harite ṭhito adhiṭṭhāti, āpatti
 dukkaṭassa. Maggena chādentassa dve magge adhiṭṭhahitvā tatiyaṃ maggaṃ
 āṇāpetvā pakkamitabbaṃ. Pariyāyena chādentassa dve pariyāye
 adhiṭṭhahitvā tatiyaṃ pariyāyaṃ āṇāpetvā pakkamitabbaṃ.

137. Tato ce uttari appaharitepi ṭhito adhiṭṭhaheyyāti iṭṭhakāya
 chādentassa iṭṭhakāya āpatti pācittiyassa. Silāya chādentassa silāya
 silāya āpatti pācittiyassa. Sudhāya chādentassa piṇḍe piṇḍe āpatti
 pācittiyassa. Tiṇeṇa chādentassa karaḷe karaḷe āpatti pācittiyassa. Paṇṇeṇa
 chādentassa paṇṇe paṇṇe āpatti pācittiyassa.

Atirekadvattipariyāye atirekasaññī adhiṭṭhāti, āpatti pācittiyassa.
 Atirekadvattipariyāye vematiko adhiṭṭhāti, āpatti pācittiyassa.
 Atirekadvattipariyāye ūnakasaññī adhiṭṭhāti, āpatti pācittiyassa.

Ūnakadvattipariyāye atirekasaññī, āpatti dukkaṭassa.
 Ūnakadvattipariyāye vematiko, āpatti dukkaṭassa. Ūnakadvattipariyāye
 ūnakasaññī, anāpatti.

138. Anāpatti dvattipariyāye ūnakadvattipariyāye leṇe guhāya
 tiṇakuṭikāya aññassatthāya attano dhanena, vāsāgāraṃ ṭhapetvā sabbattha,
 anāpatti ummattakassa ādikammikassāti.

Mahallakavīhārasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ navamaṃ.

2. Bhūtagāmaṇḍavaṃ 10. Sappāṇakasikkhāpada

139. Tena samayena Buddho Bhagavā Āḷaviyaṃ viharati Aggāḷave
 cetiye. Tena kho pana samayena Āḷavakā bhikkhū navakammaṃ karontā
 jānaṃ sappāṇakaṃ udakaṃ tiṇampi mattikampi siṅcantipi siṅcāpentipi. Ye
 te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma

Āḷavakā bhikkhū jānaṃ sappāṇakaṃ udakaṃ tiṇampi mattikampi siñcissantipi siñcāpessantipi”ti. Atha kho te bhikkhū āḷavake bhikkhū anekapariyāyena vigarahitvā Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa- “saccaṃ kira tumhe bhikkhave jānaṃ sappāṇakaṃ udakaṃ tiṇampi mattikampi siñcathapi siñcāpethapi”ti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā jānaṃ sappāṇakaṃ udakaṃ tiṇampi mattikampi siñcissathapi siñcāpessathapi. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

140. “Yo pana bhikkhu jānaṃ sappāṇakaṃ udakaṃ tiṇaṃ vā mattikaṃ vā siñceyya vā siñcāpeyya vā, pācittiyaṃ”ti.

141. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Jānāti nāma¹ sāmaṃ vā jānāti. Aññe vā tassa ārocenti.

Siñceyyāti sayam siñcati, āpatti pācittiyassa.

Siñcāpeyyāti aññaṃ āṇāpeti, āpatti pācittiyassa². Sakim āṇatto bahukampi siñcati, āpatti pācittiyassa.

142. Sappāṇake sappāṇakasaññī tiṇaṃ vā mattikaṃ siñcati vā siñcāpeti vā, āpatti pācittiyassa. Sappāṇake vematiko tiṇaṃ vā mattikaṃ vā siñcati vā siñcāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Sappāṇake appāṇakasaññī tiṇaṃ vā mattikaṃ vā siñcati vā siñcāpeti vā, anāpatti. Appāṇake sappāṇakasaññī, āpatti dukkaṭassa. Appāṇake vematiko, āpatti dukkaṭassa. Appāṇake appāṇakasaññī, anāpatti.

143. Anāpatti asañcicca assatiyā ajānantassa ummattakassa ādikammikassāti.

Sappāṇakasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ dasamaṃ.

Bhūtagāmaṃvaggo dutiyo.

1. Jānaṃ nāma (Syā)

2. Āpatti dukkaṭassa (katthaci)

Tassuddānaṃ

Bhūtaṃ aññāya ujjhāyaṃ, pakkamantena te duve.
Pubbe nikkadḍhanāhacca, dvāraṃ sappāṇakena cāti.

3. Ovādavagga 1. Ovādasikkhāpada

144. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena therā bhikkhū bhikkhuniyo ovaḍantā lābhino honti cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānappaccayabhesajjaparikkhārānaṃ. Atha kho chabbaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ etadahosi “etarahi kho āvuso therā bhikkhū bhikkhuniyo ovaḍantā lābhino honti cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānappaccayabhesajjaparikkhārānaṃ, handāvuso mayampi bhikkhuniyo ovaḍāma”ti. Atha kho chabbaggiyā bhikkhū bhikkhuniyo upasaṅkamitvā etadavocum “amhepi bhaginiyo upasaṅkamatha, mayampi ovaḍissāma”ti.

Atha kho tā bhikkhuniyo yena chabbaggiyā bhikkhū tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamitvā chabbaggiye bhikkhū abhivādetvā ekamantaṃ nisīdimsu. Atha kho chabbaggiyā bhikkhū bhikkhunīnaṃ parittaññeva dhammiṃ kathaṃ katvā divasaṃ tiracchānakathāya vītināmetvā uyyojesuṃ “gacchatha bhaginiyo”ti. Atha kho tā bhikkhuniyo yena Bhagavā tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamitvā Bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ aṭṭhaṃsu. Ekamantaṃ ṭhitā kho tā bhikkhuniyo Bhagavā etadavoca “kacci bhikkhuniyo ovādo iddho aho”ti. Kuto bhante ovādo iddho bhavissati, ayyā chabbaggiyā parittaññeva dhammiṃ kathaṃ katvā divasaṃ tiracchānakathāya vītināmetvā uyyojesunti. Atha kho Bhagavā tā bhikkhuniyo dhammiyā kathāya sandassesī samādapesi samuttejesī sampahaṃsesī. Atha kho tā bhikkhuniyo Bhagavatā dhammiyā kathāya sandassitā samādapitā samuttejitā sampahaṃsitā Bhagavantaṃ abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā pakkamimsu.

Atha kho Bhagavā etasmiṃ nidāne etasmiṃ pakaraṇe bhikkhusaṅghaṃ sannipātāpetvā chabbaggiye bhikkhū paṭipucchi “saccaṃ kira tumhe bhikkhave

bhikkhūnānaṃ parittaṇṇeva dhammiṃ kathāṃ katvā divasaṃ tiracchānakathāya vītināmetvā uyyojethā”ti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathāṃ hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhūnānaṃ parittaṇṇeva dhammiṃ kathāṃ katvā divasaṃ tiracchānakathāya vītināmetvā uyyojessatha. Netāṃ moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṃ kathāṃ katvā bhikkhū āmantesi “anujānāmi bhikkhave bhikkhunovādakaṃ sammannitum. Evañca pana bhikkhave sammannitabbo, paṭhamāṃ bhikkhu yācitabbo, yācitvā byattena bhikkhunā paṭibaleṇa saṃgho ñāpetabbo—

145. “Suṇātu me bhante saṃgho, yadi saṃghassa pattakallaṃ, saṃgho itthannāmaṃ bhikkhuṃ bhikkhunovādakaṃ sammanneyya, eṣā ñatti.

Suṇātu me bhante saṃgho, saṃgho itthannāmaṃ bhikkhuṃ bhikkhunovādakaṃ sammannati, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno bhikkhunovādakassa sammuti, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṃ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṃ vadāmi. Suṇātu me bhante saṃgho, saṃgho itthannāmaṃ bhikkhuṃ bhikkhunovādakaṃ sammannati, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno bhikkhunovādakassa sammuti, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Sammato saṃghena itthannāmo bhikkhu bhikkhunovādako, khamati saṃghassa, tasmā tuṇhī, evametāṃ dhārayāmi”ti.

Atha kho Bhagavā chabbaggiye bhikkhū anekapariyāyena vigarahitvā dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

146. “Yo pana bhikkhu asammato bhikkhuniyo ovadeyya, pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

147. Tena kho pana samayena therā bhikkhū sammataṃ bhikkhuniyo ovadantā tatheva lābhino honti cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānappaccaya-bhesajjaparikkhārānaṃ. Atha kho chabbaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ etadahosi “etarahi kho āvuso therā bhikkhū sammataṃ bhikkhuniyo ovadantā

tatheva lābhino honti cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānappaccayabhesajja-parikkhārānaṃ, handāvuso mayampi nissīmaṃ gantvā aññamaññaṃ bhikkhunovādakaṃ sammannitvā bhikkhuniyo ovaḍāma”ti. Atha kho chabbaggiyā bhikkhū nissīmaṃ gantvā aññamaññaṃ bhikkhunovādakaṃ sammannitvā bhikkhuniyo upasaṅkamitvā etadavocuṃ “mayampi bhaginiyo sammataṃ amhepi upasaṅkamatha mayampi ovaḍissāma”ti.

Atha kho tā bhikkhuniyo yena chabbaggiyā bhikkhū tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamitvā chabbaggiye bhikkhū abhivādetvā ekamantaṃ nisīdimsu. Atha kho chabbaggiyā bhikkhū bhikkhunīnaṃ parittaṇṇeva dhammiṃ kathaṃ katvā divasaṃ tiracchānakathāya vītināmetvā uyyojesuṃ “gacchatha bhaginiyo”ti. Atha kho tā bhikkhuniyo yena Bhagavā tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamitvā Bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ aṭṭhamsu. Ekamantaṃ ṭhitā kho tā bhikkhuniyo Bhagavā etadavoca “kacci bhikkhuniyo ovādo iddho aho”ti. Kuto bhante ovādo iddho bhavissati, ayyā chabbaggiyā parittaṇṇeva dhammiṃ kathaṃ katvā divasaṃ tiracchānakathāya vītināmetvā uyyojesunti.

Atha kho Bhagavā tā bhikkhuniyo dhammiyā kathāya sandassesī -pa-. Atha kho tā bhikkhuniyo Bhagavatā dhammiyā kathāya sandassitā samādapitā samuttejitā sampahaṃsitā Bhagavantaṃ abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā pakkamimsu. Atha kho Bhagavā etasmiṃ nidāne etasmiṃ pakaraṇe bhikkhusaṅghaṃ sannipātāpetvā chabbaggiye bhikkhū paṭipucchi “saccaṃ kira tumhe bhikkhave bhikkhunīnaṃ parittaṇṇeva dhammiṃ kathaṃ katvā divasaṃ tiracchānakathāya vītināmetvā uyyojethā”ti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhunīnaṃ parittaṇṇeva dhammiṃ kathaṃ katvā divasaṃ tiracchānakathāya vītināmetvā uyyojessatha. Netāṃ moghapurisā appasannānaṃ vā pasāḍāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesī “anujānāmi bhikkhave aṭṭhahaṅgehi samannāgataṃ bhikkhuṃ bhikkhunovādakaṃ sammannitum,—sīlavā hoti pātimokkhasaṃvarasaṃvuto viharati ācāragocarasampanno, aṇumattesu vajjesu bhayadassāvī samāḍāya sikkhati sikkhāpadesu. Bahussuto hoti sutadharo sutasannicayo, ye te dhammā ādikalyāṇā majjhe

kalyāṇā pariyosānakalyāṇā sātthaṃ sabyañjanaṃ kevalaparipuṇṇaṃ parisuddhaṃ brahmacariyaṃ abhivadanti, tathārūpāssa dhammā bahussutā honti dhātā vacasā paricitā manasā anupekkhitā diṭṭhiyā suppaṭividdhā. Ubhayāni kho panassa pātimokkhāni vitthārena svāgatāni honti suvibhattāni suppavattīni suvinicchitāni suttaso anubyañjanaso. Kalyāṇavāco hoti kalyāṇavākkaraṇo. Yebhuyyena bhikkhunīnaṃ piyo hoti manāpo. Paṭibalo hoti bhikkhuniyo ovaditum. Na kho panetaṃ¹ Bhagavantaṃ uddissa pabbajitāya kāsāyavatthavaśanāya garudhammaṃ ajjhāpannapubbo hoti. Vīsativasso vā hoti atirekavīsativasso vā. Anujānāmi bhikkhave imehi aṭṭhahaṅgehi samannāgataṃ bhikkhuṃ bhikkhunovādakaṃ sammannitun”ti.

148. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Asammato nāma ñatticatutthena kammena asammato.

Bhikkhuniyo nāma ubhatosaṅghe upasampannā.

Ovadeyyāti aṭṭhahi garudhammehi ovadati, āpatti pācittiyassa. Aññena dhammena ovadati, āpatti dukkaṭassa. Ekato upasampannaṃ ovadati, āpatti dukkaṭassa.

149. Tena sammatena bhikkhunā pariveṇaṃ sammajjitvā pāṇīyaṃ paribhojanīyaṃ upaṭṭhāpetvā āsanaṃ paññāpetvā dutiyaṃ gahetvā nisīditabbaṃ. Bhikkhunīhi tattha gantvā taṃ bhikkhuṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīditabbaṃ. Tena bhikkhunā pucchitabbā “samaggāttha bhaginiyo”ti. Sace “samaggāmhāyyā”ti bhaṇanti, vattanti bhaginiyo aṭṭha garudhammāti. Sace “vattantāyyā”ti bhaṇanti, “eso bhaginiyo ovādo”ti niyyādetabbo². Sace “na vattantāyyā”ti bhaṇanti, osāretabbā “vassasatūpasampannāya bhikkhuniyā tadahupasampannassa bhikkhuno abhivādanaṃ paccuṭṭhānaṃ añjalikammaṃ sāmīcikammaṃ kātappaṃ, ayampi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā

1. Pana taṃ (?)

2. Niyyādetabbo (Itipi)

pūjetvā yāvajīvaṃ anatikkamanīyo. Na bhikkhuniyā abhikkhuke āvāse vassaṃ vasitabbaṃ, ayampi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṃ anatikkamanīyo. Anvaddhamāsaṃ bhikkhuniyā bhikkhusaṃghato dve dhammā paccāsīsittabbā ¹ uposathapucchakañca ovādupasaṅkamanañca, ayampi dhammo -pa-. Vassaṃvuṭṭhāya bhikkhuniyā ubhatosaṃghe tihi ṭhānehi pavāretabbaṃ diṭṭhena vā sutena vā parisaṅkāya vā, ayampi dhammo -pa-. Garudhammaṃ ajjhāpannāya bhikkhuniyā ubhatosaṃghe pakkhamānattaṃ caritabbaṃ, ayampi dhammo -pa-. Dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya sikkhamānāya ubhatosaṃghe upasampadā pariyesittabbā, ayampi dhammo -pa-. Na bhikkhuniyā kenaci pariyāyena bhikkhu akkositabbo paribhāsītabbo, ayampi dhammo -pa-. Ajjatagge ovaṭo bhikkhunīnaṃ bhikkhūsu vacanapatho, anovaṭo bhikkhūnaṃ bhikkhunīsu vacanapatho, ayampi dhammo sakkatvā garukatvā mānetvā pūjetvā yāvajīvaṃ anatikkamanīyo”ti.

Sace “samaggāmhāyyā”ti bhaṇantaṃ aññaṃ dhammaṃ bhaṇati, āpatti dukkaṭassa. Sace “vaggāmhāyyā”ti bhaṇantaṃ aṭṭha garudhamme bhaṇati, āpatti dukkaṭassa. Ovādaṃ aniyyādetvā aññaṃ dhammaṃ bhaṇati, āpatti dukkaṭassa.

150. Adhammakamme adhammakammasaññī vaggaṃ bhikkhunisaṃghaṃ vaggasaññī ovadati, āpatti pācittiyassa. Adhammakamme adhammakammasaññī vaggaṃ bhikkhunisaṃghaṃ vematiko ovadati, āpatti pācittiyassa. Adhammakamme adhammakammasaññī vaggaṃ bhikkhunisaṃghaṃ samaggasaññī ovadati, āpatti pācittiyassa.

Adhammakamme vematiko vaggaṃ bhikkhunisaṃghaṃ vaggasaññī ovadati, āpatti pācittiyassa. Adhammakamme vematiko vaggaṃ bhikkhunisaṃghaṃ vematiko ovadati, āpatti pācittiyassa. Adhammakamme vematiko vaggaṃ bhikkhunisaṃghaṃ samaggasaññī ovadati, āpatti pācittiyassa.

Adhammakamme dhammakammasaññī vaggaṃ bhikkhunisaṃghaṃ vaggasaññī ovadati, āpatti pācittiyassa. Adhammakamme dhammakammasaññī vaggaṃ bhikkhunisaṃghaṃ vematiko ovadati, āpatti pācittiyassa. Adhammakamme dhammakammasaññī vaggaṃ bhikkhunisaṃghaṃ samaggasaññī ovadati, āpatti pācittiyassa.

1. Paccāsīm sītabbā (Itipi)

Adhammakamme adhammakammasaññī samaggaṃ bhikkhunisaṅghaṃ vaggasaññī ovadati, āpatti pācittiyassa. Adhammakamme adhammakammasaññī samaggaṃ bhikkhunisaṅghaṃ vematiko ovadati, āpatti pācittiyassa. Adhammakamme adhammakammasaññī samaggaṃ bhikkhunisaṅghaṃ samaggasaññī ovadati, āpatti pācittiyassa.

Adhammakamme vematiko samaggaṃ bhikkhunisaṅghaṃ vaggasaññī ovadati -pa- vematiko ovadati -pa- samaggasaññī ovadati, āpatti pācittiyassa.

Adhammakamme dhammakammasaññī samaggaṃ bhikkhunisaṅghaṃ vaggasaññī ovadati -pa- vematiko ovadati -pa- samaggasaññī ovadati, āpatti pācittiyassa.

151. Dhammakamme adhammakammasaññī vagmaṃ bhikkhunisaṅghaṃ vaggasaññī ovadati, āpatti dukkaṭassa. Dhammakamme adhammakammasaññī vagmaṃ bhikkhunisaṅghaṃ vematiko ovadati -pa- samaggasaññī ovadati, āpatti dukkaṭassa.

Dhammakamme vematiko vagmaṃ bhikkhunisaṅghaṃ vaggasaññī ovadati -pa- vematiko ovadati -pa- samaggasaññī ovadati, āpatti dukkaṭassa.

Dhammakamme dhammakammasaññī vagmaṃ bhikkhunisaṅghaṃ vaggasaññī ovadati -pa- vematiko ovadati -pa- samaggasaññī ovadati, āpatti dukkaṭassa.

Dhammakamme adhammakammasaññī samaggaṃ bhikkhunisaṅghaṃ vaggasaññī ovadati -pa- vematiko ovadati -pa- samaggasaññī ovadati, āpatti dukkaṭassa.

Dhammakamme vematiko samaggaṃ bhikkhunisaṅghaṃ vaggasaññī ovadati -pa- vematiko ovadati -pa- samaggasaññī ovadati, āpatti dukkaṭassa.

Dhammakamme dhammakammasaññī samaggaṃ bhikkhunisaṅghaṃ vaggasaññī ovadati, āpatti dukkaṭassa. Dhammakamme dhammakammasaññī samaggaṃ bhikkhunisaṅghaṃ vematiko ovadati, āpatti dukkaṭassa. Dhammakamme dhammakammasaññī samaggaṃ bhikkhunisaṅghaṃ samaggasaññī ovadati, anāpatti.

152. Anāpatti uddesaṃ dento, paripucchaṃ dento, “osārehi ayyā”ti vuccamāno osāreti, pañhaṃ pucchati, pañhaṃ puṭṭho katheti, aññassatthāya bhaṇantaṃ bhikkhuniyo suṇanti, sikkhamānāya sāmaṇeriyā ummattakassa ādikammikassāti.

Ovādasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ paṭhamam.

3. Ovādavagga 2. Atthaṅgatasikkhāpada

153. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena therā bhikkhū bhikkhuniyo ovadanti pariyāyena. Tena kho pana samayena āyasmato Cūḷapanthakassa pariyāyo hoti bhikkhuniyo ovaditum. Bhikkhuniyo evamāhaṃsu “na dāni ajja ovādo iddho bhavissati, taññeva dāni udānaṃ ayyo Cūḷapanthako punappunaṃ bhaṇissatī”ti. Atha kho tā bhikkhuniyo yenāyasmā Cūḷapanthako tenupasaṅkamim̐su, upasaṅkamitvā āyasmantaṃ Cūḷapanthakaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdim̐su. Ekamantaṃ nisinnā kho tā bhikkhuniyo āyasmā Cūḷapanthako etadavoca “samaggāttha bhaginiyo”ti. Samaggāmhāyyāti. Vattanti bhaginiyo aṭṭha garudhammāti. Vattantāyyāti. “Eso bhaginiyo ovādo”ti niyyādetvā imaṃ udānaṃ punappunaṃ abhāsi—

* “Adhicetaso appamajjato,
Munino monapathesu sikkhato.
Sokā na bhavanti tādino,
Upasanthassa sadā satīmato”ti.

Bhikkhuniyo evamāhaṃsu “nanu avocumhā na dāni ajja ovādo iddho bhavissati, taññeva dāni udānaṃ ayyo Cūḷapanthako punappunaṃ bhaṇissatī”ti. Assosi kho āyasmā Cūḷapanthako tāsāṃ bhikkhūnīnaṃ imaṃ kathāsallāpaṃ. Atha kho āyasmā Cūḷapanthako vehāsaṃ abbhuggantvā ākāse antalikkhe caṅkamatipi tiṭṭhatipi nisīdatipi seyyampi kappeti dhūmāyatipi pajjalatipi antaradhāyatipi. Tañceva¹ udānaṃ bhaṇati aññaṇca bahuṃ Buddhavacanaṃ. Bhikkhuniyo evamāhaṃsu “acchariyaṃ vata bho, abbhutaṃ vata bho, na vata no ito pubbe ovādo evaṃ iddho bhūtapubbo yathā ayyassa Cūḷapanthakassā”ti. Atha kho āyasmā Cūḷapanthako tā bhikkhuniyo yāva samandhakārā ovaditvā uyyojesi “gacchatha bhaginiyo”ti.

* Khu 1. 128 piṭṭhe Udānepi.

1. Taññeva (Itipi)

Atha kho tā bhikkhuniyo nagaradvāre thakite bahinagare vasitvā kālasseva nagaram pavisanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “abrahamacāriniyo imā bhikkhuniyo ārāme bhikkhūhi saddhim vasitvā idāni nagaram pavisanti”ti. Assosun kho bhikkhū tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma āyasmā Cūḷapanthako atthaṅgate sūriye bhikkhuniyo ovaḍissatī”ti -pa- “saccam kira tvam Cūḷapanthaka atthaṅgate sūriye bhikkhuniyo ovaḍasī”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tvam Cūḷapanthaka atthaṅgate sūriye bhikkhuniyo ovaḍissasi. Netam Cūḷapanthaka appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

154. **“Sammatopi ce bhikkhu atthaṅgate sūriye bhikkhuniyo ovadeyya, pācittiyaṃ”ti.**

155. **Sammato** nāma ñatticatutthena kammena sammato.

Atthaṅgate sūriyeti oggate sūriye.

Bhikkhunī nāma ubhatosaṅghe upasampannā.

Ovadeyyāti atthahi vā garudhammehi aññena vā dhammena ovadati, āpatti pācittiyassa.

156. Atthaṅgate atthaṅgatasaññī ovadati, āpatti pācittiyassa. Atthaṅgate vematiko ovadati, āpatti pācittiyassa. Atthaṅgate anattaṅgatasaññī ovadati, āpatti pācittiyassa.

Ekato-upasampannāya ovadati, āpatti dukkaṭassa. Anattaṅgate atthaṅgatasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anattaṅgate vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anattaṅgate anattaṅgatasaññī, anāpatti.

157. Anāpatti uddesam dento, paripuccham dento, “osārehi ayyā”ti vuccamāno osāreti, pañham pucchati, pañham puṭṭho katheti, aññassatthāya bhaṇantaṃ bhikkhuniyo suṇanti, sikkhamānāya sāmaṇeriyā ummattakassa ādikammikassāti.

Atthaṅgatasikkhāpadam niṭṭhitam dutiyam.

3. Ovādavagga 3. Bhikkhunupassayasikkhāpada

158. Tena samayena Buddho Bhagavā Sakkesu viharati Kapilavatthusmiṃ Nigrodhārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū bhikkhunupassayaṃ upasaṅkamitvā chabbaggiyā bhikkhuniyo ovadanti. Bhikkhuniyo chabbaggiyā bhikkhuniyo etadavocum “ethāyye ovādaṃ gamissāmā”ti. Yampi¹ mayaṃ ayye gaccheyyāma ovādassa kāraṇā, ayyā chabbaggiyā idheva āgantvā amhe ovadantīti. Bhikkhuniyo ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū bhikkhunupassayaṃ upasaṅkamitvā bhikkhuniyo ovadissantī”ti². Atha kho tā bhikkhuniyo bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesum. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū bhikkhunupassayaṃ upasaṅkamitvā bhikkhuniyo ovadissantī”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave bhikkhunupassayaṃ upasaṅkamitvā bhikkhuniyo ovadathāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhunupassayaṃ upasaṅkamitvā bhikkhuniyo ovadissatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu bhikkhunupassayaṃ upasaṅkamitvā bhikkhuniyo ovadeyya, pācittiyā”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

159. Tena kho pana samayena Mahāpajāpati Gotamī gilānā hoti. Therā bhikkhū yena Mahāpajāpati Gotamī tenupasaṅkamiṃsu, upasaṅkamitvā Mahāpajāpatim Gotamim etadavocum “kacci Gotami khamanīyaṃ, kacci yāpanīyaṃ”ti. Na me ayyā khamanīyaṃ, na yāpanīyaṃ, iṅghayyā dhammaṃ desethāti. “Na bhagini kappati bhikkhunupassayaṃ upasaṅkamitvā bhikkhuniyo dhammaṃ desetun”ti kukkuccāyantā na desesum. Atha kho Bhagavā pubbaṇhasamayam nivāsetvā pattacīvaramādāya yena Mahāpajāpati Gotamī tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā paññatte āsane nisīdi. Nisajja kho Bhagavā Mahāpajāpatim Gotamim etadavoca “kacci Gotami khamanīyaṃ, kacci

1. Yam hi (Ka)

2. Chabbaggiyā bhikkhuniyo ovādaṃ na gacchissantīti (Sī)

yāpanīyan”ti. Pubbe me bhante therā bhikkhū āgantvā dhammaṃ desenti, tena me phāsu hoti, idāni pana “Bhagavatā paṭikkhittan”ti kukkuccāyantā na desenti, tena me na phāsu hotīti. Atha kho Bhagavā Mahāpajāpatim Gotamim dhammiyā kathāya sandassetvā samādapetvā samuttejetvā sampahaṃsetvā utṭhāyāsanaṃ pakkāmi. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave bhikkhunupassayaṃ upasaṅkamitvā gilānaṃ bhikkhunim ovaditum. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

160. “Yo pana bhikkhu bhikkhunupassayaṃ upasaṅkamitvā bhikkhuniyo ovadeyya, aññatra samayā pācittiyāṃ. Tatthāyaṃ samayo, gilānā hoti bhikkhunī, ayaṃ tattha samayo”ti.

161. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhunupassayo nāma yattha bhikkhuniyo ekarattaṃpi vasanti.

Upasaṅkamitvāti tattha gantvā.

Bhikkhunī nāma ubhatosaṃghe upasampannā.

Ovadeyyāti atṭhahi garudhammehi ovadati, āpatti pācittiyassa.

Aññatra samayāti ṭhapetvā samayaṃ.

Gilānā nāma bhikkhunī na sakkoti ovādāya vā saṃvāsāya vā gantum.

162. Upasampannāya upasampannasaññī bhikkhunupassayaṃ upasaṅkamitvā aññatra samayā ovadati, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya vematiko bhikkhunupassayaṃ upasaṅkamitvā aññatra samayā ovadati, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya anupasampannasaññī bhikkhunupassayaṃ upasaṅkamitvā aññatra samayā ovadati, āpatti pācittiyassa.

Aññena dhammena ovadati, āpatti dukkaṭassa. Ekato-upasampannāya ovadati, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya upasampannasaññī, āpatti

dukkaṭassa. Anupasampannāya vematiko, āpatti dukkaṭassa.
Anupasampannāya anupasampannasaññī, anāpatti.

163. Anāpatti samaye, uddesaṃ dento, paripucchāṃ dento, “osārehi ayyā”ti vuccamāno osāreti, pañhaṃ pucchati, pañhaṃ puṭṭho katheti, aññassatthāya bhaṇantaṃ bhikkhuniyo suṇanti, sikkhamānāya sāmaṇeriya ummattakassa ādikammikassāti.

Bhikkhunupassayasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ tatiyaṃ.

3. Ovādavagga 4. Āmisasikkhāpada

164. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena therā bhikkhū bhikkhuniyo ovaḍantā lābhino honti cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānappaccayabhesajjaparikkhārānaṃ. Chabbaggiyā bhikkhū evaṃ vadanti “na bahukatā therā bhikkhū bhikkhuniyo ovaḍitum, āmisahetu therā bhikkhū bhikkhuniyo ovaḍanti”ti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū evaṃ vakkhanti na bahukatā therā bhikkhū bhikkhuniyo ovaḍitum, āmisahetu therā bhikkhū bhikkhuniyo ovaḍanti”ti -pa-. Saccāṃ kira tumhe bhikkhave evaṃ vadetha “na bahukatā therā bhikkhū bhikkhuniyo ovaḍitum, āmisahetu therā bhikkhū bhikkhuniyo ovaḍanti”ti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā evaṃ vakkhatha “na bahukatā therā bhikkhū bhikkhuniyo ovaḍitum, āmisahetu therā bhikkhū bhikkhuniyo ovaḍanti”ti. Netāṃ moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

165. “Yo pana bhikkhu evaṃ vadeyya āmisahetu therā bhikkhū bhikkhuniyo ovaḍanti, pācittiyaṃ”ti.

166. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Āmisahetūti cīvarahetu piṇḍapātahetu senāsanahetu gilānappaccayabhesajjaparikkhārahetu sakkārahetu garukārahetu mānanahetu vandanahetu pūjanahetu.

Evaṃ vadeyyāti upasampannaṃ saṃghena sammataṃ bhikkhunovādakaṃ avaṇṇaṃ kattukāmo ayaṃ kattukāmo maṅkukattukāmo evaṃ vadeti “cīvarahetu piṇḍapātahetu senāsanahetu gilānappaccayabhesajjaparikkhārahetu sakkārahetu garukārahetu mānanahetu vandanahetu pūjanahetu ovadati”ti bhaṇati, āpatti pācittiyassa.

167. Dhammakamme dhammakammasaññi evaṃ vadeti, āpattiyaṃ. Dhammakamme vematiko evaṃ vadeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme adhammakammasaññi evaṃ vadeti, āpatti pācittiyassa.

Upasampannaṃ saṃghena asammataṃ bhikkhunovādakaṃ avaṇṇaṃ kattukāmo ayaṃ kattukāmo maṅkukattukāmo evaṃ vadeti “cīvarahetu -pa- pūjanahetu ovadati”ti bhaṇati, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannaṃ saṃghena sammataṃ vā asammataṃ vā bhikkhunovādakaṃ avaṇṇaṃ kattukāmo ayaṃ kattukāmo maṅkukattukāmo evaṃ vadeti “cīvarahetu piṇḍapātahetu senāsanahetu gilānappaccayabhesajjaparikkhārahetu sakkārahetu garukārahetu mānanahetu vandanahetu pūjanahetu ovadati”ti bhaṇati, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme dhammakammasaññi, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematiko, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññi, āpatti dukkaṭassa.

168. Anāpatti pakatiyā cīvarahetu piṇḍapātahetu senāsanahetu gilānappaccayabhesajjaparikkhārahetu sakkārahetu garukārahetu mānanahetu vandanahetu pūjanahetu ovadantaṃ bhaṇati, ummattakassa ādikammikassāti.

Āmisasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ catuttham.

3. Ovādavagga 5. Cīvaradānasikkhāpada

169. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu Sāvattthiyaṃ aññatarissā visikhāya piṇḍāya carati, aññatarāpi bhikkhunī tassā visikhāya piṇḍāya carati. Atha kho so bhikkhu taṃ bhikkhunim etadavoca “gaccha bhagini amukasmim okāse bhikkhā diyyatī”ti, sāpi kho evamāha “gacchāyya amukasmim okāse bhikkhā diyyatī”ti. Te abhiñhadassanena sandiṭṭhā ahesuṃ. Tena kho pana samayena saṃghassa cīvaraṃ bhājīyati. Atha kho sā bhikkhunī ovādaṃ gantvā yena so bhikkhu tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā taṃ bhikkhum abhivādetvā ekamantaṃ aṭṭhāsi, ekamantaṃ ṭhitam kho taṃ bhikkhunim so bhikkhu etadavoca “ayaṃ me bhagini cīvarapaṭiviso¹ sādiyissasī”ti. Āmāyya dubbalacīvarāmhīti.

Atha kho so bhikkhu tassā bhikkhuniyā cīvaraṃ adāsi. So pi kho bhikkhu dubbalacīvaro hoti. Bhikkhū taṃ bhikkhum etadavocuṃ “karohi dāni te āvuso cīvaran”ti. Atha kho so bhikkhu bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhu bhikkhuniyā cīvaraṃ dassatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ bhikkhu bhikkhuniyā cīvaraṃ adāsīti. Saccam Bhagavāti. Ñātikā te bhikkhu aññātikāti. Aññātikā Bhagavāti. Aññātaḥ moghapurisa aññātikāya na jānāti patirūpaṃ vā appatirūpaṃ vā santaṃ vā asantaṃ vā, kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa aññātikāya bhikkhuniyā cīvaraṃ dassasi. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu aññātikāya bhikkhuniyā cīvaraṃ dadeyya, pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

170. Tena kho pana samayena bhikkhū kukkucāyantaṃ bhikkhunīnaṃ pārivattakaṃ² cīvaraṃ na denti. Bhikkhuniyo ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā amhākaṃ parivattakaṃ cīvaraṃ na dassantī”ti. Assosuṃ kho

1. Paṭivim so (Sī), paṭiviso (Itipi)

2. Pārivaṭṭakaṃ (Itipi)

bhikkhū tāsāṃ bhikkhunīnaṃ ujjhāyantīnaṃ khiyyantīnaṃ vipācentīnaṃ. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ. Atha kho Bhagavā etasmiṃ nidāne etasmiṃ pakaraṇe dhammiṃ kathāṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave pañcannaṃ pārivattakaṃ dātuṃ bhikkhussa bhikkhuniyā sikkhamānāya sāmaṇerassa sāmaṇeriyā, anujānāmi bhikkhave imesaṃ pañcannaṃ pārivattakaṃ dātuṃ. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

171. “Yo pana bhikkhu aññātikāya bhikkhuniyā cīvaraṃ dadeyya aññatra pārivattakā, pācittiyā”ti.

172. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Aññātikā nāma mātito vā pitito vā yāva sattamā pitāmahayugā asambaddhā.

Bhikkhunī nāma ubhatosaṃghe upasampannā.

Cīvaraṃ nāma channaṃ cīvarānaṃ aññataraṃ cīvaraṃ vikappanupagaṃ pacchimaṃ¹.

Aññatra pārivattakāti ṭhapetvā pārivattakaṃ deti, āpatti pācittiyassa.

173. Aññātikāya aññātikasaññī cīvaraṃ deti aññatra pārivattakā, āpatti pācittiyassa. Aññātikāya vematiko cīvaraṃ deti aññatra pārivattakā, āpatti pācittiyassa. Aññātikāya ñātikasaññī cīvaraṃ deti aññatra pārivattakā, āpatti pācittiyassa.

Ekato upasampannāya cīvaraṃ deti aññatra pārivattakā, āpatti dukkaṭassa. Ñātikāya aññātikasaññī, āpatti dukkaṭassa. Ñātikāya vematiko, āpatti dukkaṭassa. Ñātikāya ñātikasaññī, anāpatti.

174. Anāpatti ñātikāya, pārivattakaṃ parittena vā vipulaṃ, vipulena vā parittam, bhikkhunī viśāsāṃ gaṇhāti, tāvakālikāṃ gaṇhāti, cīvaraṃ ṭhapetvā aññaṃ parikkhāraṃ deti, sikkhamānāya sāmaṇeriyā ummattakassa ādikammikassāti.

Cīvaradānasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ pañcamaṃ.

1. Vikappanupagapacchimaṃ (Sī)

3. Ovādavagga 6. Cīvarasibbanasikkhāpada

175. Tena samayena Buddhō Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Udāyī paṭṭo¹ hoti cīvarakammaṃ kātuṃ. Aññatarā bhikkhunī yenāyasmā Udāyī tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā āyasmantaṃ Udāyīṃ etadavoca “sādhu me bhante ayyo cīvaraṃ sibbatū”ti. Atha kho āyasmā Udāyī tassā bhikkhuniyā cīvaraṃ sibbitvā surattaṃ suparikammakataṃ katvā majjhe paṭibhānacittaṃ vuṭṭhāpetvā saṃharitvā nikkhipi. Atha kho sā bhikkhunī yenāyasmā Udāyī tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā āyasmantaṃ Udāyīṃ etadavoca “kahaṃ taṃ bhante cīvaraṃ”ti. Handa bhagini, imaṃ cīvaraṃ yathāsaṃhaṭaṃ haritvā nikkhipitvā yadā bhikkhunisaṃgho ovādaṃ āgacchati, tadā imaṃ cīvaraṃ pārupitvā bhikkhunisaṃghassa piṭṭhito piṭṭhito āgacchā”ti. Atha kho sā bhikkhunī taṃ cīvaraṃ yathāsaṃhaṭaṃ haritvā nikkhipitvā yadā bhikkhunisaṃgho ovādaṃ āgacchati, tadā taṃ cīvaraṃ pārupitvā bhikkhunisaṃghassa piṭṭhito piṭṭhito āgacchati. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “yāva chinnikā imā bhikkhuniyo dhuttikā ahirikāyo, yatra hi nāma cīvare paṭibhānacittaṃ vuṭṭhāpessanti”ti.

Bhikkhuniyo evamaḥamsu “kassidaṃ kamman”ti. Ayyassa Udāyissāti. Yepi te chinnakā dhuttakā ahirikā, tesampi evarūpaṃ na sobheyya, kiṃ pana ayyassa Udāyissāti. Atha kho tā bhikkhuniyo bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesuṃ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Udāyī bhikkhuniyā cīvaraṃ sibbissati”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ Udāyī bhikkhuniyā cīvaraṃ sibbasīti. Saccam Bhagavāti. Ñātikā te Udāyī aññātikāti. Aññātikā Bhagavāti. Aññātako moghapurisa aññātikāya na jānāti patirūpaṃ vā appatirūpaṃ vā pāsādikam vā apāsādikam vā, kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa aññātikāya bhikkhuniyā cīvaraṃ sibbissasi. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

176. “Yo pana bhikkhu aññātikāya bhikkhuniyā cīvaram sabbeyya vā sabbāpeyyavā, pācittiyaṃ”ti.

177. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Aññātikā nāma mātito vā pitito vā yāva sattamā pitāmahayugā asambaddhā.

Bhikkhunī nāma ubhatosaṃghe upasampannā.

Cīvaram nāma channam cīvarānam aññataram cīvaram.

Sabbeyyāti sayam sabbati, ārāpathe ārāpathe āpatti pācittiyassa.

Sabbāpeyyāti aññam āṇāpeti, āpatti pācittiyassa. Sakim āṇatto bahukampi sabbati, āpatti pācittiyassa.

178. Aññātikāya aññātikasaññī cīvaram sabbati vā sabbāpeti vā, āpatti pācittiyassa. Aññātikāya vematiko cīvaram sabbati vā sabbāpeti vā, āpatti pācittiyassa. Aññātikāya ñātikasaññī cīvaram sabbati vā sabbāpeti vā, āpatti pācittiyassa.

Ekato upasampannāya cīvaram sabbati vā sabbāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Ñātikāya aññātikasaññī, āpatti dukkaṭassa. Ñātikāya vematiko, āpatti dukkaṭassa. Ñātikāya ñātikasaññī, anāpatti.

179. Anāpatti ñātikāya, cīvaram ṭhapetvā aññam parikkhāram sabbati vā sabbāpeti vā, sikkhamānāya sāmaṇeriyā ummattakassa ādikammikassāti.

Cīvarasibbanasikkhāpadam niṭṭhitam chaṭṭham.

3. Ovādavagga 7. Saṃvidhānasikkhāpada

180. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū

bhikkhunīhi saddhim saṁvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “yatheva mayaṃ sapajāpatikā āhiṇḍāma, evamevime samaṇā Sakyaputtiyā bhikkhunīhi saddhim saṁvidhāya āhiṇḍanti”ti. Assosum kho bhikkhū tesaṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū bhikkhunīhi saddhim saṁvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjissanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave bhikkhunīhi saddhim saṁvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjathāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhunīhi saddhim saṁvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjissatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evaṇca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu bhikkhuniyā saddhim saṁvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjeyya antamaso gāmantarampi, pācittiyam”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattam hoti.

181. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhū ca bhikkhuniyo ca Sāketā Sāvattiṃ addhānamaggappaṭipannā honti. Atha kho tā bhikkhuniyo te bhikkhū etadavocum “mayampi ayyehi saddhim gamissāmā”ti. Na bhaginī kappati bhikkhuniyā saddhim saṁvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjitum. Tumhe vā paṭhamam gacchatha, mayaṃ vā gamissāmāti. Ayyā bhante aggapurisā ayyāva paṭhamam gacchantūti. Atha kho tāsā bhikkhunīnaṃ pacchā gacchantīnaṃ antarāmagge corā acchindimsu ca dūsesum ca. Atha kho tā bhikkhuniyo Sāvattiṃ gantvā bhikkhunīnaṃ etamattham ārocesum. Bhikkhuniyo bhikkhūnaṃ etamattham ārocesum. Bhikkhū Bhagavato etamattham ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave satthagamanīye magge sāsaṅkasammate sappaṭibhaye bhikkhuniyā saddhim saṁvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjitum. Evaṇca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

182. “Yo pana bhikkhu bhikkhuniyā saddhim saṁvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjeyya antamaso gāmantarampi aññatra samayā, pācittiyam. Tatthāyam

samayo, satthagamanīyo hoti maggo sāsāṅkasammato sappatibhayo, ayaṃ tathā samayo"ti.

183. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhunī nāma ubhatosaṃghe upasampannā.

Saddhinti ekato.

Saṃvidhāyāti "gacchāma bhagini gacchāmāyya, gacchāmāyya gacchāma bhagini, ajja vā hiyyo vā pare vā gacchāmā"ti saṃvidahati, āpatti dukkaṭassa.

Antamaso gāmantarampīti kukkuṭasampāte gāme gāmantare gāmantare āpatti pācittiyassa. Agāmake araṇṇe addhajojane addhajojane āpatti pācittiyassa.

Aññatra samayāti ṭhapetvā samayaṃ.

Satthagamanīyo nāma maggo na sakkā hoti vinā satthena gantum.

Sāsāṅkaṃ nāma tasmiṃ magge¹ corānaṃ nivijjhokāso dissati, bhuttokāso dissati, ṭhitokāso dissati, nisinnokāso dissati, nipannokāso dissati.

Sappatibhayaṃ nāma tasmiṃ magge corehi manussā hatā dissanti, viluttā dissanti, ākoṭitā dissanti. Sappatibhayaṃ gantvā appatibhayaṃ dassetvā uyyojetabbā "gacchatha bhaginiyo"ti.

184. Saṃvidahite saṃvidahitasaññī ekaddhānamaggaṃ paṭipajjati antamaso gāmantarampi aññatra samayā, āpatti pācittiyassa. Saṃvidahite vematiko ekaddhānamaggaṃ paṭipajjati antamaso gāmantarampi aññatra samayā, āpatti pācittiyassa. Saṃvidahite asaṃvidahitasaññī ekaddhānamaggaṃ paṭipajjati antamaso gāmantarampi aññatra samayā, āpatti pācittiyassa.

Bhikkhu saṃvidahati bhikkhunī na saṃvidahati, āpatti dukkaṭassa. Asaṃvidahite saṃvidahitasaññī, āpatti dukkaṭassa. Asaṃvidahite vematiko āpatti dukkaṭassa. Asaṃvidahite asaṃvidahitasaññī, anāpatti.

1. Yasmiṃ magge (?)

185. Anāpatti samaye, asaṁvidahitvā gacchati, bhikkhunī saṁvidahati bhikkhu na saṁvidahati, visaṅketena gacchanti, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Samvidhānasikkhāpadaṁ niṭṭhitaṁ sattamaṁ.

3. Ovādavagga 8. Nāvābhiruhanasikkhāpada

186. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṁ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū bhikkhunīhi saddhiṁ saṁvidhāya ekaṁ nāvaṁ ¹ abhiruhanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “yatheva mayaṁ sapajāpatikā nāvāya² kīlāma, evamevime samaṇā Sakyaputtiyā bhikkhunīhi saddhiṁ saṁvidhāya nāvāya kīlanti”ti. Assosum kho bhikkhū tesam manussānaṁ ujjhāyantānaṁ khiyyantānaṁ vipācentānaṁ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṁ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū bhikkhunīhi saddhiṁ saṁvidhāya ekaṁ nāvaṁ abhiruhissanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave bhikkhunīhi saddhiṁ saṁvidhāya ekaṁ nāvaṁ abhiruhathāti. Saccam Bhagavatī. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṁ hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhunīhi saddhiṁ saṁvidhāya ekaṁ nāvaṁ abhiruhissatha. Netam moghapurisā appasannānaṁ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṁ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu bhikkhuniyā saddhiṁ saṁvidhāya ekaṁ nāvaṁ¹ abhiruheyya uddhamgāminim vā adhogāminim vā, pācittiyam”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnaṁ sikkhāpadaṁ paññattam hoti.

187. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhū ca bhikkhuniyo ca Sāketā Sāvattthim addhānamaggappaṭipannā honti. Antarāmagge nadī taritabbā³ hoti. Atha kho tā bhikkhuniyo te bhikkhū etadavocum “mayampi ayyehi saddhiṁ uttarissamā”ti. Na bhaginī kappati bhikkhuniyā saddhiṁ saṁvidhāya ekaṁ nāvaṁ abhiruhitum. Tumhe vā paṭhamam uttaratha, mayaṁ vā

1. Ekanāvaṁ (Syā)

2. Ekanāvāya (Syā)

3. Uttaritabbā (Syā)

uttarissāmāti. Ayyā bhante aggapurisā, ayyāva paṭhamam uttarantūti. Atha kho tāsam bhikkhunīnam pacchā uttarantīnam corā acchindimsu ca dūsesum ca. Atha kho tā bhikkhuniyo Sāvattim gantvā bhikkhunīnam etamattham ārocesum. Bhikkhuniyo bhikkhūnam etamattham ārocesum. Bhikkhū Bhagavato etamattham ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave tiriyam taraṇāya bhikkhuniyā saddhim samvidhāya ekam nāvam abhiruhitum. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

188. “Yo pana bhikkhu bhikkhuniyā saddhim samvidhāya ekam nāvam abhiruheyya uddhamgāminim vā adhogāminim vā aññatra tiriyam taraṇāya, pācittiyam”ti.

189. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhunī nāma ubhatosaṅghe upasampannā.

Saddhinti ekato.

Samvidhāyāti “abhiruhāma bhagini abhiruhāmāyya, abhiruhāmāyya abhiruhāma bhagini, aḷḷa vā hiyyo vā pure vā abhiruhāmā”ti samvidahati, āpatti dukkaṭassa.

Bhikkhuniyā abhiruḷhe bhikkhu abhiruhati, āpatti pācittiyassa. Bhikkhumhi abhiruḷhe bhikkhunī abhiruhati, āpatti pācittiyassa. Ubho vā abhiruhanti, āpatti pācittiyassa.

Uddhamgāmininti ujjavanikāya.

Adhogāmininti ojjavanikāya.

Aññatra tiriyam taraṇāyāti ṭhapetvā tiriyam taraṇam.

Kukkuṭasampāte gāme gāmantare gāmantare āpatti pācittiyassa. Agāmake araṇṇe aḍḍhayojane aḍḍhayojane āpatti pācittiyassa.

190. Samvidahite samvidahitasaññī ekam nāvam abhiruhati uddhamgāminim vā adhogāminim vā aññatra tiriyam taraṇāya, āpatti pācittiyassa.

saṃvidahite vematiko ekaṃ nāvaṃ abhiruhati uddhaṃgāminim vā adho gāminim vā aññatra tiriyaṃ taraṇāya, āpatti pācittiyassa. Saṃvidahite asaṃvidahitasaññī ekaṃ nāvaṃ abhiruhati uddhaṃgāminim vā adhogāminim vā aññatra tiriyaṃ taraṇāya, āpatti pācittiyassa.

Bhikkhu saṃvidahati bhikkhunī na saṃvidahati, āpatti dukkaṭassa. Asaṃvidahite saṃvidahitasaññī, āpatti dukkaṭassa. Asaṃvidahite vematiko, āpatti dukkaṭassa. Asaṃvidahite asaṃvidahitasaññī, anāpatti.

191. Anāpatti tiriyaṃ taraṇāya, asaṃvidahitvā abhiruhanti, bhikkhunī saṃvidahati bhikkhu na saṃvidahati, visaṅketena abhiruhanti, āpadāsu ummattakassa ādikammissāti.

Nāvābhiruhanasikkhāpadaṃ niṭṭhitam aṭṭhamam.

3. Ovādavagga 9. Paripācitasikkhāpada

192. Tena समयena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana समयena Thullanandā bhikkhunī aññatarassa kulassa kulūpikā hoti niccabhattikā, tena ca gahapatinā therā bhikkhū nimantitā honti. Atha kho Thullanandā bhikkhunī pubbaṇhasamayam nivāsetvā pattacīvaramādāya yena taṃ kulam tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā taṃ gahapatiṃ etadavoca “kimidaṃ gahapati pahūtaṃ khādanīyaṃ bhojanīyaṃ paṭiyattan”ti. Therā mayā ayye nimantitāti. Ke pana te gahapati therāti. Ayyo Sāriputto ayyo Mahāmoggallāno ayyo Mahākaccāno ayyo Mahākoṭṭhiko ayyo Mahākappino ayyo Mahācundo ayyo Anuruddho ayyo Revato ayyo Upāli ayyo Ānando ayyo Rāhuloti. Kim pana tvaṃ gahapati mahānāge tiṭṭhamāne ceṭake nimantesīti.

Ke pana te ayye mahānāgāti. Ayyo Devadatto ayyo Kokāliko ayyo Kaṭamodakatissako¹ ayyo Khaṇḍadeviyā

1. Kaṭamorakatissako (Sī) Katamorakatissako (Syā)

putto ayyo Samuddadattoti. Ayaṃ carahi Thullanandāya bhikkhuniyā antarākathā vippakatā, atha te therā bhikkhū pavisiṃsu. Saccam mahānāgā kho tayā gahapati nimantitāti. “Idāneva kho tvaṃ ayye ceṭake akāsi, idāni mahānāge”ti gharato ca nikkadḍhi, niccabhattaṇca pacchindi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma Devadatto jānam bhikkhuniparipācitam piṇḍapātam bhuñjissatī”ti -pa- “saccam kira tvaṃ devadatta jānam bhikkhuniparipācitam piṇḍapātam bhuñjasi”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tvaṃ moghapurisa jānam bhikkhuniparipācitam piṇḍapātam bhuñjissasi. Netam moghapurisa appasannānam vā pasādāya -pa-. Evaṇca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu jānam bhikkhuniparipācitam piṇḍapātam bhuñjeyya, pācittiyam”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadam paññattam hoti.

193. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu Rājagahā pabbajito ñātikulam agamāsi. Manussā “cirassampi bhadanto āgato”ti sakkaccam bhattam akaṃsu. Tassa kulassa kulūpikā bhikkhunī te manusse etadavoca “dethayyassa āvuso bhattan”ti. Atha kho so bhikkhu “Bhagavatā paṭikkhittam jānam bhikkhuniparipācitam piṇḍapātam bhuñjitum”ti kukkucāyanto na paṭiggahehi, nāsakki piṇḍāya caritum, chinnabhatto ahoṣi. Atha kho so bhikkhu āramam gantvā bhikkhūnam etamattham ārocesi. Bhikkhū Bhagavato etamattham ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave pubbe gihisamārambhe jānam bhikkhuniparipācitam piṇḍapātam bhuñjitum. Evaṇca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

194. “Yo pana bhikkhu jānam bhikkhuniparipācitam piṇḍapātam bhuñjeyya aññatra pubbe gihisamārambhā, pāricittiyam”ti.

195. **Yo panati** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Jānāti nāma sāmāṃ vā jānāti, aññe vā tassa ārocenti, sā vā āroceti.

Bhikkhunī nāma ubhatosamghe upasampannā.

Paripāceti nāma pubbe adātukāmānaṃ akattukāmānaṃ ayyo bhāṇako ayyo bahussuto ayyo suttantiko ayyo vinayadharo ayyo dhammakathiko, detha ayyassa, karotha ayyassāti. Esā paripāceti nāma.

Piṇḍapāto nāma pañcannaṃ bhojanānaṃ aññataraṃ bhojanaṃ.

Aññatra pubbe gihisamārambhāti ṭhapetvā gihisamārambhaṃ.

Gihisamārambho nāma ñatakā vā honti pavāritā vā pakatipaṭiyattaṃ vā.

Aññatra pubbe gihisamārambhā bhuñjissāmīti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pācittiyassa.

196. Paripācite paripācitasaññī bhuñjati aññatra pubbe gihisamārambhā, āpatti pācittiyassa. Paripācite vematiko bhuñjati aññatra pubbe gihisamārambhā, āpatti dukkaṭassa. Paripācite aparipācitasaññī bhuñjati aññatra pubbe gihisamārambhā, anāpatti. Ekato-upasampannāya paripācitaṃ bhuñjati aññatra pubbe gihisamārambhā, āpatti dukkaṭassa. Aparipācite paripācitasaññī, āpatti dukkaṭassa. Aparipācite vematiko, āpatti dukkaṭassa. Aparipācite aparipācitasaññī, anāpatti.

197. Anāpatti pubbe gihisamārambhe, sikkhamānā paripāceti, sāmaṇerī paripāceti, pañca bhojanāni ṭhapetvā sabbattha, anāpatti ummattakassa ādikammikassāti.

Paripācitasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ navamaṃ.

3. Ovādavagga 10. Rahonisajjasikkhāpada

198. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmato

Udāyissa purāṇadutiyaikā bhikkhunīsu pabbajitā hoti. Sā āyasmato Udāyissa santike abhikkhaṇaṃ āgacchati, āyasmāpi Udāyī tassā bhikkhuniyā santike abhikkhaṇaṃ gacchati. Tena kho pana samayena āyasmā Udāyī tassā bhikkhuniyā saddhiṃ eko ekāya raho nisajjaṃ kappesi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Udāyī bhikkhuniyā saddhiṃ eko ekāya raho nisajjaṃ kappessatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ Udāyī bhikkhuniyā saddhiṃ eko ekāya raho nisajjaṃ kappesīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa bhikkhuniyā saddhiṃ eko ekāya raho nisajjaṃ kappessasi. Netaṃ moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

199. “**Yo pana bhikkhu bhikkhuniyā saddhiṃ eko ekāya raho nisajjaṃ kappeyya, pācittiyā**”ti.

200. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhunī nāma ubhatosaṃghe upasampannā.

Saddhinti ekato.

Eko ekāyāti bhikkhu ceva hoti bhikkhunī ca.

* **Raho** nāma cakkhussa raho sotassa raho. **Cakkhussa raho** nāma na sakkā hoti akkhiṃ vā nikhaṇīyamāne bhamukaṃ vā ukkhipīyamāne sīsaṃ vā ukkhipīyamāne passitum. **Sotassa raho** nāma na sakkā hoti pakatikathā sotum.

Nisajjaṃ kappeyyāti bhikkhuniyā nisinnāya bhikkhu upanisinno vā hoti upanipanno vā, āpatti pācittiyassa.

Bhikkhu nisinne bhikkhunī upanisinnā vā hoti upanipannā vā, āpatti pācittiyassa. Ubho vā nisinnā honti ubho vā nipannā, āpatti pācittiyassa.

* 129, 131 piṭṭhesupī; Vi 1. 287, 291 piṭṭhesupī ca.

201. Raho rahosaññī eko ekāya nisajjaṃ kappeti, āpatti pācittiyaṇṇa.
Raho vematiko eko ekāya nisajjaṃ kappeti, āpatti pācittiyaṇṇa. Raho
arahosaññī eko ekāya nisajjaṃ kappeti, āpatti pācittiyaṇṇa.

Araho rahosaññī, āpatti dukkaṭassa. Araho vematiko, āpatti dukkaṭassa.
Araho arahosaññī, anāpatti.

202. Anāpatti yo koci viññū dutiyo hoti, tiṭṭhati na nisīdati,
arahopekkho, aññavihito nisīdati, ummattakassa ādikammikassāti.

Rahonisajjasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ dasamaṃ.

Ovādavaggo tatiyo.

Tassuddānaṃ

Asammata atthaṅgatū, passayāmisadānena.

Sibbati addhānaṃ nāvaṃ bhuñjeyya, eko ekāya te dasāti.

4. Bhojanavagga 1. Āvasathapiṇḍasikkhāpada

203. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane
Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Sāvattiyaṃ avidūre
aññatarassa pūgassa āvasathapiṇḍo paññatto hoti. Chabbaggiyā bhikkhū
pubbaṇhasamayaṃ nivāsetvā pattacīvaramādāya Sāvattiyaṃ piṇḍāya
pavisitvā piṇḍaṃ alabhamānā āvasathaṃ agamaṃsu. Manussā “cīrassampi
bhadantā āgatā”ti sakkaccaṃ parivisiṃsu. Atha kho chabbaggiyā bhikkhū
dutiyaṃ divasaṃ -pa-. Tatiyaṃ divasaṃ pubbaṇhasamayaṃ nivāsetvā
pattacīvaramādāya Sāvattiyaṃ piṇḍāya pavisitvā piṇḍaṃ alabhamānā
āvasathaṃ gantvā bhuñjiṃsu. Atha kho chabbaggiyaṇaṃ bhikkhūnaṃ
etadahosi “kim mayaṃ karissāma āramaṃ gantvā, hiyyopi idheva
āgantabbaṃ bhavissatī”ti tattheva anuvasitvā anuvasitvā āvasathapiṇḍaṃ
bhuñjanti. Tittiyaṃ apasakkanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti
“kathaṃ hi

nāma samaṇā Sakyaputtiyā anuvasitvā anuvasitvā āvasathapiṇḍaṃ bhuñjissanti. Nayimesaññeva āvasathapiṇḍo paññatto, sabbesaññeva āvasathapiṇḍo paññatto”ti.

Assosum kho bhikkhū tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū anuvasitvā anuvasitvā āvasathapiṇḍaṃ bhuñjissanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave anuvasitvā anuvasitvā āvasathapiṇḍaṃ bhuñjathāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā anuvasitvā anuvasitvā āvasathapiṇḍaṃ bhuñjissatha. Netaṃ moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Eko āvasathapiṇḍo bhuñjitabbo, tato ce uttari bhuñjeyya, pācittiyan”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadaṃ paññattam hoti.

204. Tena kho pana samayena āyasmā Sāriputto Kosalesu janapade Sāvattim gacchanto yena aññataro āvasatho tenupasaṅkami. Manussā “cirassampi thero āgato”ti sakkaccaṃ parivisimsu. Atha kho āyasmato Sāriputtassa bhuttāvissa kharo ābādho uppajji, nāsakkhi tamhā āvasathā pakkamituṃ. Atha kho te manussā dutiyampi divasaṃ āyasmantaṃ Sāriputtaṃ etadavocuṃ “bhuñjatha bhante”ti. Atha kho āyasmā Sāriputto “Bhagavatā paṭikkhittaṃ anuvasitvā anuvasitvā āvasathapiṇḍaṃ bhuñjitun”ti kukkucāyanto na paṭiggahehi, chinnabhatto ahosi. Atha kho āyasmā Sāriputto Sāvattim gantvā bhikkhūnam etamatthaṃ ārocesi. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ. Atha kho Bhagavā etasmiṃ nidāne etasmiṃ pakaraṇe dhammiṃ katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave gilānena bhikkhunā anuvasitvā anuvasitvā āvasathapiṇḍaṃ bhuñjitun. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

205. **“Agilānena bhikkhunā eko āvasathapiṇḍo bhuñjitabbo, tato ce uttari bhuñjeyya, pācittiyan”ti.**

206. **Agilāno** nāma sakkoti tamhā āvasathā pakkamitum.

Gilāno nāma na sakkoti tamhā āvasathā pakkamitum.

Āvasathapiṇḍo nāma pañcannaṃ bhojanānaṃ aññataraṃ bhojanaṃ sālāya vā maṇḍape vā rukkhamaṇḍale vā ajjhokāse vā anodissa yāvadattho paññatto hoti. Agilānena bhikkhunā sakim bhuñjitabbo, tato ce uttari bhuñjissāmīti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pācittiyassa.

207. Agilāno agilānasaññī tatuttari āvasathapiṇḍaṃ bhuñjati, āpatti pācittiyassa. Agilāno vematiko tatuttari āvasathapiṇḍaṃ bhuñjati, āpatti pācittiyassa. Agilāno galenasaññī tatuttari āvasathapiṇḍaṃ bhuñjati, āpatti pācittiyassa.

Gilāno agilānasaññī, āpatti dukkaṭassa. Gilāno vematiko, āpatti dukkaṭassa. Gilāno gilānasaññī, anāpatti.

208. Anāpatti gilānassa, agilāno sakim bhuñjati, gacchanto vā āgacchanto vā bhuñjati, sāmikā nimantetvā bhojenti, odissa paññatto hoti, na yāvadattho paññatto hoti, pañca bhojanāni ṭhapetvā sabbattha, anāpatti ummattakassa ādikammikassāti.

Āvasathapiṇḍasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ paṭhamam.

4. Bhojanavagga 2. Gaṇabhojanasikkhāpada

209. Tena samayena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana samayena Devadatto parihīnalābhasakkāro sapariso kulesu viññāpetvā viññāpetvā bhuñjati. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā kulesu viññāpetvā viññāpetvā bhuñjissanti. Kassa sampannaṃ na manāpaṃ, kassa sādum na ruccati”ti. Assosum kho bhikkhū tesam manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te

ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma Devadatto sapaṛiso kulesu viññāpetvā viññāpetvā bhuñjissatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ devadatta sapaṛiso kulesu viññāpetvā viññāpetvā bhuñjasīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa sapaṛiso kulesu viññāpetvā viññāpetvā bhuñjissasi. Netam moghapurisa appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

“Gaṇabhojane pācittiyaṃ”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadam paññattam hoti.

210. Tena kho pana samayena manussā gilāne bhikkhū bhattena nimantenti. Bhikkhū kukkucāyantā nādhivāsentī “paṭikkhattam Bhagavatā gaṇabhojanan”ti. Bhagavato etamattham ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmiṃ nidāne etasmiṃ pakaraṇe dhammiṃ katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave gilānena bhikkhunā gaṇabhojanam bhuñjitum. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

“Gaṇabhojane aññatra samayā, pācittiyaṃ. Tatthāyaṃ samayo, gilānasamayo, ayaṃ tattha samayo”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadam paññattam hoti.

211. Tena kho pana samayena manussā cīvaradānasamaye sacīvarabhattam paṭiyādetvā bhikkhū nimantenti “bhojetvā cīvarena acchādessāmā”ti. Bhikkhū kukkucāyantā nādhivāsentī “paṭikkhattam Bhagavatā gaṇabhojanan”ti. Cīvaram parittam uppajjati. Bhagavato etamattham ārocesum -pa-. Anujānāmi bhikkhave cīvaradānasamaye gaṇabhojanam bhuñjitum. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

“Gaṇabhojane aññatra samayā pācittiyaṃ. Tatthāyaṃ samayo, gilānasamayo cīvaradānasamayo, ayaṃ tattha samayo”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadam paññattam hoti.

212. Tena kho pana samayena manussā cīvarakāraṇe bhikkhū bhattena nimantenti. Bhikkhū kukkucāyantā nādhivāsentī “paṭikkhattam Bhagavatā

gaṇabhojanan”ti. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave cīvarakārasamaye gaṇabhojananṃ bhuñjitum. Evañca pana bhikkhave imanṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Gaṇabhojane aññatra samayā pācittiyam. Tatthāyaṃ samayo, gilānasamayo cīvaradānasamayo cīvarakārasamayo, ayaṃ tattha samayo”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattam hoti.

213. Tena kho pana samayena bhikkhū manussehi saddhiṃ addhānaṃ gacchanti. Atha kho te bhikkhū te manusse etadavocuṃ “muhuttaṃ āvuso āgametha piṇḍāya carissāmā”ti. Te evamāhaṃsu “idheva bhante bhuñjathā”ti. Bhikkhū kukkuccāyantā na paṭiggaṇhanti “paṭikkhittam Bhagavatā gaṇabhojanan”ti. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave addhānagamanasamaye gaṇabhojananṃ bhuñjitum. Evañca pana bhikkhave imanṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Gaṇabhojane aññatra samayā pācittiyam. Tatthāyaṃ samayo, gilānasamayo cīvaradānasamayo cīvarakārasamayo addhānagamanasamayo, ayaṃ tattha samayo”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattam hoti.

214. Tena kho pana samayena bhikkhū manussehi saddhiṃ nāvāya gacchanti. Atha kho te bhikkhū te manusse etadavocuṃ “muhuttaṃ āvuso tīraṃ upanetha piṇḍāya carissāmā”ti. Te evamāhaṃsu “idheva bhante bhuñjathā”ti. Bhikkhū kukkuccāyantā na paṭiggaṇhanti “paṭikkhittam Bhagavatā gaṇabhojanan”ti. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave nāvābhiruhanasamaye gaṇabhojananṃ bhuñjitum. Evañca pana bhikkhave imanṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Gaṇabhojane aññatra samayā pācittiyam. Tatthāyaṃ samayo, gilānasamayo cīvaradānasamayo cīvarakārasamayo addhānagamanasamayo nāvābhiruhanasamayo, ayaṃ tattha samayo”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattam hoti.

215. Tena kho pana samayena disāsu vassamvuṭṭhā bhikkhū rājagahaṃ āgacchanti Bhagavantaṃ dassanāya. Manussā nānāverajjake bhikkhū passitvā bhattena nimantenti. Bhikkhū kukkuccāyantā nādhivāsenti “paṭikkhittaṃ Bhagavatā gaṇabhojanan”ti. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave mahāsamaye gaṇabhojanaṃ bhuñjitum. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Gaṇabhojane aññatra samayā pācittiyaṃ. Tatthāyaṃ samayo, gilānasamayo cīvaradānasamayo cīvarakārasamayo addhānagamanasamayo nāvābhiruhanasamayo mahāsamayo, ayaṃ tattha samayo”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

216. Tena kho pana samayena rañño Māgadhasa Seniyassa Bimbisārassa ñātisālohito Ājīvakesu pabbajito hoti. Atha kho so Ājīvako yena rājā Māgadho Seniyō Bimbisāro tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā rājānaṃ Māgadhaṃ Seniyaṃ Bimbisāraṃ etadavoca “icchāmahaṃ mahārāja sabbapāsaṇḍikabhattaṃ kātun”ti. Sace tvaṃ bhante Buddhappamukhaṃ bhikkhusaṃghaṃ paṭhamaṃ bhojeyyāsi, evaṃ kareyyāmīti. Atha kho so Ājīvako bhikkhūnaṃ santike dūtaṃ pāhesi “adhivāsetu me bhikkhū svātanāya bhattaṃ”ti. Bhikkhū kukkuccāyantā nādhivāsenti “paṭikkhittaṃ Bhagavatā gaṇabhojanan”ti. Atha kho so Ājīvako yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavatā saddhiṃ sammodi, sammodanīyaṃ kathaṃ sāraṇīyaṃ vītisāretvā ekamantaṃ aṭṭhāsi, ekamantaṃ uthito kho so Ājīvako Bhagavantaṃ etadavoca “bhavampi gotamo pabbajito, ahampi pabbajito, arahati pabbajito pabbajitassa piṇḍaṃ paṭiggahetuṃ, adhivāsetu me bhavaṃ gotamo svātanāya bhattaṃ saddhiṃ bhikkhusaṃghena”ti. Adhivāsesi Bhagavā tuṇhībhaveṇa. Atha kho so Ājīvako Bhagavato adhivāsaṇaṃ viditvā pakkāmi. Atha kho Bhagavā etasmiṃ nidāne etasmiṃ pakaraṇe dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave samaṇabhattasamaye gaṇabhojanaṃ bhuñjitum. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

217. “Gaṇabhojane aññatra samayā pācittiyaṃ. Tatthāyaṃ samayo, gilānasamayo cīvaradānasamayo cīvarakārasamayo addhānagamanasamayo nāvābhiruhanasamayo mahāsamayo samaṇabhattasamayo, ayaṃ tattha samayo”ti.

218. **Gaṇabhojanaṃ** nāma yattha catthāro bhikkhū pañcannaṃ bhojanānaṃ aññatarena bhojanena nimantitā bhuñjanti, etaṃ gaṇabhojanānaṃ nāma.

Aññatra samayāti ṭhapetvā samayaṃ.

Gilānasamayo nāma antamaso pādāpi phalitā¹ honti, “gilānasamayo”ti bhuñjitabbaṃ.

Cīvaradānasamayo nāma anattathe kathine vassānassa pacchimo māso, attathe kathine pañcamāsā, “cīvaradānasamayo”ti bhuñjitabbaṃ.

Cīvarakārasamayo nāma cīvare kayiramāne “cīvarakārasamayo”ti bhuñjitabbaṃ.

Addhānagamanasamayo nāma addhayojanaṃ gacchissāmīti bhuñjitabbaṃ. Gacchantena bhuñjitabbaṃ, gatenā bhuñjitabbaṃ.

Nāvābhiruhanasamayo nāma nāvaṃ abhiruhissāmīti bhuñjitabbaṃ. Āruḷhena bhuñjitabbaṃ, oruḷhena bhuñjitabbaṃ.

Mahāsamayo nāma yattha dve tayo bhikkhū piṇḍāya caritvā yāpenti, catutthe āgate na yāpenti, “mahāsamayo”ti bhuñjitabbaṃ.

Samaṇabhattasamayo nāma yo koci paribbājakasamāpanno bhattaṃ karoti, “samaṇabhattasamayo”ti bhuñjitabbaṃ.

Aññatra samayā bhuñjissāmīti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pācittiyassa.

219. Gaṇabhojane gaṇabhojanasaññī aññatra samayā bhuñjati, āpatti pācittiyassa. Gaṇabhojane vematiko aññatra samayā bhuñjati, āpatti pācittiyassa. Gaṇabhojane na gaṇabhojanasaññī aññatra samayā bhuñjati, āpatti pācittiyassa.

1. Phālita (Syā, Ka)

Na gaṇabhojane gaṇabhojanasaññī, āpatti dukkaṭassa. Na gaṇabhojane vematiko, āpatti dukkaṭassa. Na gaṇabhojane na gaṇabhojanasaññī, anāpatti.

220. Anāpatti samaye, dve tayo ekato bhuñjanti, piṇḍāya caritvā ekato sannipatitvā bhuñjanti, niccabhattam, salākabhattam, pakkhikam, uposathikam, pāṭipadikam, pañca bhojanāni ṭhapetvā sabbattha, anāpatti ummattakassa ādikammikassāti.

Gaṇabhojanasikkhāpadam niṭṭhitam dutiyam.

4. Bhojanavagga 3. Paramparabhojanasikkhāpada

221. Tena samayena Buddho Bhagavā Vesāliyam viharati Mahāvane Kūṭāgārasālāyam. Tena kho pana samayena Vesāliyam paṇītānam bhattānam bhattapaṭipāṭi adhiṭṭhitā hoti. Atha kho aññatarassa daliddassa kammakārassa¹ etadahosi “na kho idam orakam bhavissati yathayime manussā sakkaccam bhattam karonti, yannūnāhampi bhattam kareyyan”ti. Atha kho so daliddo kammakāro yena Kirapatiko tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā tam kirapatikam etadavoca “icchāmaham ayyaputta Buddhappamukhassa bhikkhusaṅghassa bhattam kātuṃ, dehi me vetanam”ti. Sopi kho Kirapatiko saddho hoti pasanno. Atha kho so Kirapatiko tassa daliddassa kammakārassa abbhāṭirekam² vetanam adāsi. Atha kho so daliddo kammakāro yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantam abhivādetvā ekamantam nisīdi, ekamantam nisinno kho so daliddo kammakāro Bhagavantam etadavoca “adhivāsetu me bhante Bhagavā svātanāya bhattam saddhim bhikkhusaṅghenā”ti. “Mahā kho āvuso bhikkhusaṅgho, jānāhi”ti. “Hotu³ bhante mahā bhikkhusaṅgho, bahū me badarā paṭiyattā, badaramissena peyyā paripūrissantī”ti. Adhivāsesi Bhagavā tuṇhībhāvena.

1. Kammakarassa (Si)

2. Atirekam (Syā)

3. Hotu me (Ka)

Atha kho so daliddo kammakāro Bhagavato adhvāsanam viditvā uṭṭhāyāsanaṃ Bhagavantam abhivādetvā padakkhiṇam katvā pakkāmi. Assosum kho bhikkhū “daliddena kira kammakārena svātanāya Buddhappamukho bhikkhusamgho nimantito, badaramissena peyyā paripūrissantī”ti. Te kālasseva piṇḍāya caritvā bhuñjimsu. Assosum kho manussā “daliddena kira kammakārena Buddhappamukho bhikkhusamgho nimantito”ti. Te daliddassa kammakārassa pahūtam khādanīyam bhojanīyam abhiharimsu. Atha kho so daliddo kammakāro tassā rattiyā accayena paṇītam khādanīyam bhojanīyam paṭiyādāpetvā Bhagavato kālam ārocāpesi “kālo bhante niṭṭhitam bhaddam”ti.

Atha kho Bhagavā pubbaṇhasamayam nivāsetvā pattacīvaramādāya yena tassa daliddassa kammakārassa nivesanam tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā paññatte āsane nisīdi saddhim bhikkhusamghena. Atha kho so daliddo kammakāro bhaddagge bhikkhū parivisati. Bhikkhū evamāhamsu “thokam āvuso dehi, thokam āvuso dehi”ti. Mā kho tumhe bhante ayam daliddo kammakāroti thokam thokam paṭiggaṇhittha, pahūtam me khādanīyam bhojanīyam paṭiyattam, paṭiggaṇhatha bhante yāvadatthanti. Na kho mayam āvuso etaṃkāraṇā thokam thokam paṭiggaṇhāma, api ca mayam kālasseva piṇḍāya caritvā bhuñjimbhā, tena mayam thokam thokam paṭiggaṇhāmāti.

Atha kho so daliddo kammakāro ujjhāyati khiyyati vipāceti “katham hi nāma bhaddantā mayā nimantitā aññatra bhuñjissanti, na cāham paṭibalo yāvadattham dātum”ti. Assosum kho bhikkhū tassa daliddassa kammakārassa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhū aññatra nimantitā aññatra bhuñjissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhū aññatra nimantitā aññatra bhuñjantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma te bhikkhave moghapurisā aññatra nimantitā aññatra bhuñjissanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evaṃca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

“Paramparabhojane pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

222. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu gilāno hoti. Aññataro bhikkhu piṇḍapātaṃ ādāya yena so bhikkhu tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā taṃ bhikkhuṃ etadavoca “bhuñjāhi āvuso”ti. Alaṃ āvuso atthi me bhattapaccāsāti. Tassa bhikkhuno piṇḍapāto ussūre¹ āharīyittha, so bhikkhu na cittarūpaṃ bhuñji. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ. Atha kho Bhagavā etasmim̐ nidāne etasmim̐ pakaraṇe dhammim̐ katharṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave gilānena bhikkhunā paramparabhojanaṃ bhuñjitum̐. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Paramparabhojane aññatra samayā pācittiyaṃ. Tatthāyaṃ samayo, gilānasamayo, ayaṃ tattha samayo”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

223. Tena kho pana samayena manussā cīvaradānasamaye sacīvarabhattaṃ paṭiyādetvā² bhikkhū nimantenti “bhojetvā cīvarena acchādessāmā”ti. Bhikkhū kukkucāyantā nādhivāsentī “paṭikkhittaṃ Bhagavatā paramparabhojanaṃ”ti. Cīvaraṃ parittaṃ uppajjati. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave cīvaradānasamaye paramparabhojanaṃ bhuñjitum̐. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Paramparabhojane aññatra samayā pācittiyaṃ. Tatthāyaṃ samayo, gilānasamayo cīvaradānasamayo, ayaṃ tattha samayo”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

224. Tena kho pana samayena manussā cīvarakāraṇe bhikkhū bhattena nimantenti. Bhikkhū kukkucāyantā nādhivāsentī “paṭikkhittaṃ Bhagavatā paramparabhojanaṃ”ti. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave cīvarakārasamaye paramparabhojanaṃ bhuñjitum̐. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

1. Ussūrena (Ka)

2. Paṭiyādāpetvā (Itipi)

225. “**Paramparabhojane aññatra samayā pācittiyaṃ. Tatthāyaṃ samayo, gilānasamayo cīvaradānasamayo cīvarakārasamayo, ayaṃ tattha samayo**”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

226. Atha kho Bhagavā pubbaṇhasamayaṃ nivāsetvā pattacīvaramādāya āyasmataṃ Ānandena pacchāsamaṇena yena aññataraṃ kulaṃ tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā paññatte āsane nisīdi. Atha kho te manussā Bhagavato ca āyasmato ca Ānandassa bhojanaṃ adaṃsu. Āyasmā Ānando kukkucāyanto na paṭiggaṇhāti. Gaṇhāhi¹ Ānandāti. Alaṃ Bhagavā atthi me bhattapaccāsāti. Tenahānanda vikappetvā gaṇhāhīti. Atha kho Bhagavā etasmiṃ nidāne etasmiṃ pakaraṇe dhammiṃ katharaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave vikappetvā² paramparabhojanaṃ bhuñjitum. Evañca pana bhikkhave vikappetabbaṃ “mayhaṃ bhattapaccāsāṃ itthannāmassa dammī”ti.

227. **Paramparabhojanaṃ** nāma pañcannaṃ bhojanānaṃ aññatarena bhojanena nimantito, taṃ ṭhapetvā aññaṃ pañcannaṃ bhojanānaṃ aññataraṃ bhojanaṃ bhuñjati, etaṃ paramparabhojanaṃ nāma.

Aññatra samayāti ṭhapetvā samayaṃ.

Gilānasamayo nāma na sakkoti ekāsane nisinno yāvadatthaṃ bhuñjitum, gilānasamayoti bhuñjitabbaṃ.

Cīvaradānasamayo nāma anattathe kathine vassānassa pacchimo māso, attathe kathine pañca māsā, cīvaradānasamayoti bhuñjitabbaṃ.

Cīvarakārasamayo nāma cīvare kayiramāne cīvarakārasamayoti bhuñjitabbaṃ.

Aññatra samayā bhuñjissāmīti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pācittiyassa.

1. Patigaṇhāhi (Sī)

2. Bhattapaccāsāṃ vikappetvā (Syā)

228. Paramparabhojane paramparabhojanasaññī aññatra samayā bhuñjati, āpatti pācittiyassa. Paramparabhojane vematiko aññatra samayā bhuñjati, āpatti pācittiyassa. Paramparabhojane na paramparabhojanasaññī aññatra samayā bhuñjati, āpatti pācittiyassa.

Na paramparabhojane paramparabhojanasaññī, āpatti dukkaṭassa. Na paramparabhojane vematiko, āpatti dukkaṭassa. Na paramparabhojane na paramparabhojanasaññī, anāpatti.

229. Anāpatti samaye, vikappetvā bhuñjati, dve tayo nimantane ekato bhuñjati, nimantanapaṭipāṭiyā bhuñjati, sakalena gāmena nimantito tasmiṃ gāme yattha katthaci bhuñjati, sakalena pūgena nimantito tasmiṃ pūge yattha katthaci bhuñjati, nimantiyamāno bhikkhaṃ gahessāmīti bhaṇati, niccabhatte salākabhatte pakkhike uposathike pāṭipadike pañca bhojanāni ṭhapetvā sabbattha, anāpatti ummattakassa ādikammikassāti.

Paramparabhojanasikkhāpadaṃ niṭṭhitam tatiyam.

4. Bhojanavagga 4. Kāṇamātusikkhāpada

230. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Kāṇamātā upāsikā saddhā hoti pasannā, Kāṇā gāmake aññatarassa purisassa dinnā hoti. Atha kho Kāṇā mātugharaṃ agamāsi kenacideva karaṇīyena. Atha kho Kāṇāya sāmiko Kāṇāya santike dūtaṃ pāhesi “āgacchatu Kāṇā, icchāmi Kāṇāya āgatan”ti. Atha kho Kāṇamātā upāsikā “kismiṃ viya rittahatthaṃ gantun”ti pūvaṃ¹ paci. Pakke pūve aññataro piṇḍacāriko bhikkhu Kāṇamātāya upāsikāya nivesanaṃ pāvisi. Atha kho Kāṇamātā upāsikā tassa bhikkhuno pūvaṃ dāpesi, so nikkhamitvā aññassa ācikkhi, tassapi pūvaṃ dāpesi,so nikkhamitvā aññassa ācikkhi, tassapi

1. Pūvaṃ (Nvādimoggallāne)

pūvaṃ dāpesi, yathāpaṭiyattaṃ pūvaṃ parikkhayaṃ agamāsi. Dutiyampi kho Kāṇāya sāmiko Kāṇāya santike dūtaṃ pāhesi “āgacchatu Kāṇā, icchāmi Kāṇāya āgatan”ti. Dutiyampi kho Kāṇamātā upāsikā “kismiṃ viya rittahattaṃ gantun”ti pūvaṃ paci. Pakke pūve aññataro piṇḍacāriko bhikkhu Kāṇamātāya upāsikāya nivesanaṃ pāvīsi. Atha kho Kāṇamātā upāsikā tassa bhikkhuno pūvaṃ dāpesi, so nikkhamitvā aññassa ācikkhi, tassapi pūvaṃ dāpesi, so nikkhamitvā aññassa ācikkhi, tassapi pūvaṃ dāpesi, yathāpaṭiyattaṃ pūvaṃ parikkhayaṃ agamāsi. Tatiyampi kho Kāṇāya sāmiko Kāṇāya santike dūtaṃ pāhesi “āgacchatu Kāṇā, icchāmi Kāṇāya āgatan, sace Kāṇā nāgacchissati, ahaṃ aññaṃ pajāpatiṃ ānessāmi”ti. Tatiyampi kho Kāṇamātā upāsikā “kismiṃ viya rittahattaṃ gantun”ti pūvaṃ paci. Pakke pūve aññataro piṇḍacāriko bhikkhu Kāṇamātāya upāsikāya nivesanaṃ pāvīsi. Atha kho Kāṇamātā upāsikā tassa bhikkhuno pūvaṃ dāpesi, so nikkhamitvā aññassa ācikkhi, tassapi pūvaṃ dāpesi, so nikkhamitvā aññassa ācikkhi, tassapi pūvaṃ dāpesi, yathāpaṭiyattaṃ pūvaṃ parikkhayaṃ agamāsi. Atha kho Kāṇāya sāmiko aññaṃ pajāpatiṃ ānesi.

Assosi kho Kāṇā “tena kira purisena aññaṃ pajāpati ānīta”ti. Sā rodantī atṭhāsi. Atha kho Bhagavā pubbaṇhasamayaṃ nivāsetvā pattacīvaramādāya yena Kāṇamātāya upāsikāya nivesanaṃ tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā paññatte āsane nisīdi. Atha kho Kāṇamātā upāsikā yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi, ekamantaṃ nisinnaṃ kho Kāṇamātaraṃ upāsikaṃ Bhagavā etadavoca “kissāyaṃ Kāṇā rodatī”ti. Atha kho Kāṇamātā upāsikā Bhagavato etamatthaṃ ārocesi. Atha kho Bhagavā Kāṇamātaraṃ upāsikaṃ dhammiyā kathāya sandassetvā samādapetvā samuttejetvā sampahaṃsetvā utṭhāyāsanaṃ pakkāmi.

231. Tena kho pana samayena aññataro sattho Rājagahā paṭiyālokaṃ gantukāmo hoti. Aññataro piṇḍacāriko bhikkhu taṃ satthaṃ piṇḍāya pāvīsi. Aññataro upāsako tassa bhikkhuno

sattum dāpesi, so nikkhimitvā aññassa ācikkhi, tassapi sattum dāpesi. So nikkhimitvā aññassa ācikkhi, tassapi sattum dāpesi, yathāpaṭiyattam pātheyyam parikkhayam agamāsi. Atha kho so upāsako te manusse etadavoca “ajjaṇho ayyā āgametha, yathāpaṭiyattam pātheyyam ayyānam dinnam, pātheyyam paṭiyādessāmī”ti. “Nāyyo¹ sakkā āgametum, payāto sattho”ti agamaṃsu. Atha kho tassa upāsakassa pātheyyam paṭiyādetvā pacchā gacchantassa corā acchindimsu. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma samaṇā Sakyaupputtiyā na mattam jānitvā paṭiggahessanti, ayaṃ imesaṃ datvā pacchā gacchanto corehi acchinno”ti. Assosum kho bhikkhū tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamattham ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim katham katvā bhikkhū āmantesi tena hi bhikkhave bhikkhūnam sikkhāpadam paññāpessāmi dasa atthavase paṭicca saṃghasutṭhutaṃ saṃghaphāsutāya -pa- vinayānuggahāya. Evaṃca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadam uddiseyyātha—

232. “**Bhikkhum paneva kulaṃ upagataṃ pūvehi vā manthehi vā abhihaṭṭhum pavāreyya, ākaṅkhamānena bhikkhunā dvattipattapūrā paṭiggahetabbā, tato ce uttari paṭiggaṇheyya, pācittiyam. Dvattipattapūre paṭiggahetvā tato nīharitvā bhikkhūhi saddhim saṃvibhajitabbam, ayaṃ tattha sāmīci**”ti.

233. **Bhikkhum paneva kulaṃ upagatanti kulaṃ nāma cattāri kulāni khattiyakulaṃ brāhmaṇakulaṃ vessakulaṃ suddakulaṃ.**

Upagatanti tattha gataṃ.

Pūvaṃ nāma yaṃkiñci pahēnakatthāya paṭiyattam.

Mantham nāma yaṃkiñci pātheyyatthāya paṭiyattam.

Abhihaṭṭhum pavāreyyāti yāvatakaṃ icchasi, tāvatakaṃ gaṇhāhīti.

Ākaṅkhamānenāti icchamānena.

Dvattipattapūrā paṭiggahetabbāti dvetayo pattapūrā paṭiggahetabbā.

Tatoce uttari paṭiggaṇheyyāti tatuttari paṭiggaṇhāti, āpatti pācittiyassa.

Dvattipattapūre paṭiggahetvā tato nikkhamantena bhikkhum passivā ācikkhitabbaṃ “amutra mayā dvattipattapūrā paṭiggahitā mā kho tattha paṭiggaṇhī”ti. Sace passivā na ācikkhati, āpatti dukkaṭassa. Sace ācikkhite paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa.

Tato nīharitvā bhikkhūhi saddhim saṃvibhajitabbanti paṭikkamanam nīharitvā saṃvibhajitabbam.

Ayam tattha sāmīcīti ayam tattha anudhammatā.

234. Atirekadvattipattapūre atirekasaññī paṭiggaṇhāti, āpatti pācittiyassa. Atirekadvattipattapūre vematiko paṭiggaṇhāti, āpatti pācittiyassa. Atirekadvattipattapūre ūnakasaññī paṭiggaṇhāti, āpatti pācittiyassa.

Ūnakadvattipattapūre atirekasaññī, āpatti dukkaṭassa. Ūnakadvattipattapūre vematiko, āpatti dukkaṭassa. Ūnakadvattipattapūre ūnakasaññī, anāpatti.

235. Anāpatti dvattipattapūre paṭiggaṇhāti, ūnakadvattipattapūre paṭiggaṇhāti, na pahaṇakatthāya na pātheyyatthāya paṭiyattam denti, pahaṇakatthāya vā pātheyyatthāya vā paṭiyattasesakam denti, gamane paṭippassaddhe denti, nātakānam pavāritānam aññassatthāya attano dhanena ummattakassa ādikammikassāti.

Kāṇamātusikkhāpadam niṭṭhitam catuttham.

4. Bhojanavagga 5. Paṭhamapavāraṇāsikkhāpada

236. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññataro brāhmaṇo bhikkhū nimantetvā bhojesi. Bhikkhū bhuttāvī pavāritā

ñātikulāni gantvā ekacce bhuñjimsu, ekacce piṇḍapātaṃ ādāya agamaṃsu. Atha kho so brāhmaṇo paṭivissake¹ etadavoca “bhikkhū mayā ayyā santappitā, etha tumhepi santappessāmī”ti. Te evamāhaṃsu “kiṃ tvaṃ ayyo² amhe santappessasi, yepi tayā nimantitā, tepi amhākaṃ gharāni āgantvā ekacce bhuñjimsu, ekacce piṇḍapātaṃ ādāya agamaṃsū”ti.

Atha kho so brāhmaṇo ujjhāyati khiyyati vipāceti “kathaṃ hi nāma bhadantā amhākaṃ ghare bhuñjitvā aññatra bhuñjissanti, na cāhaṃ paṭibalo yāvadatthaṃ dātun”ti. Assosum kho bhikkhū tassa brāhmaṇassa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhū bhuttāvī pavāritā aññatra bhuñjissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhū bhuttāvī pavāritā aññatra bhuñjantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma te bhikkhave moghapurisā bhuttāvī pavāritā aññatra bhuñjissanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu bhuttāvī pavārito khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā khādeyya vā bhuñjeyya vā, pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

237. Tena kho pana samayena bhikkhū gilānānaṃ bhikkhūnaṃ paṇīte piṇḍapāte nīharanti, gilānā na cittarūpaṃ bhuñjanti, tāni bhikkhū chaṭṭenti. Assosi kho Bhagavā uccāsaddaṃ mahāsaddaṃ kākoravasaddaṃ, sutvāna āyasmantaṃ Ānandaṃ āmantesi “kiṃ nu kho so Ānanda uccāsaddo mahāsaddo kākoravasaddo”ti. Atha kho āyasmā Ānando Bhagavato etamatthaṃ ārocesi. Bhuñjeyyum panānanda bhikkhū gilānātirittanti. Na bhuñjeyyum Bhagavāti. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave gilānassa ca agilānassa ca atirittaṃ bhuñjituṃ. Evañca pana bhikkhave atirittaṃ kātabbāṃ “alametaṃ sabbaṃ”ti. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

1. Paṭivissake (Yojanā)

2. Ayya (Syā)

238. “Yo pana bhikkhu bhuttāvī pavārito anatirittam khādanīyam vā bhojanīyam vā khādeyya vā bhuñjeyya vā, pācittiya”ti.

239. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhuttāvī nāma pañcannam bhojanānam aññataram bhojanam antamaso kusaggenapi bhuttam hoti.

Pavārito nāma asanam paññāyati, bhojanam paññāyati, hatthapāse ñhito abhiharati, paṭikkhepo paññāyati.

Anatirittam nāma akappiyakataṃ hoti, appaṭiggahitakataṃ hoti, anuccāritakataṃ hoti, ahatthapāse kataṃ hoti, abhuttāvinā kataṃ hoti, bhuttāvinā pavāritena āsanā vuṭṭhitena kataṃ hoti, “alametaṃ sabban”ti avuttam hoti, na gilānātirittam hoti, etaṃ anatirittam nāma.

Atirittam nāma kappiyakataṃ hoti, paṭiggahitakataṃ hoti, uccāritakataṃ hoti, hatthapāse kataṃ hoti, bhuttāvinā kataṃ hoti, bhuttāvinā pavāritena āsanā vuṭṭhitena kataṃ hoti, “alametaṃ sabban”ti vuttam hoti, gilānātirittam hoti, etaṃ atirittam nāma.

Khādanīyam nāma pañca bhojanāni yāmakālikam sattāhakālikam yāvajjivikam ṭhapetvā avasesam khādanīyam nāma.

Bhojanīyam nāma pañca bhojanāni odano kummāso satthu maccho maṃsam.

“Khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pācittiyassa.

240. Anatiritte anatirittasaññī khādanīyam vā bhojanīyam vā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pācittiyassa. Anatiritte vematiko khādanīyam vā bhojanīyam vā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pācittiyassa. Anatiritte atirittasaññī khādanīyam vā bhojanīyam vā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pācittiyassa.

Yāmakālikam sattāhakālikam yāvajīvikam āhāratthāya paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhāhāre ajjhāhāre āpatti dukkaṭassa. Atiritte anāpattisaññā, āpatti dukkaṭassa. Atiritte vematiko, āpatti dukkaṭassa. Atiritte atirittasaññā, anāpatti.

241. Anāpatti atirittam kārāpetvā bhuñjati, “atirittam kārāpetvā bhuñjissāmī”ti paṭiggaṇhāti, aññassatthāya haranto gacchati gilānassa sesakam bhuñjati, yāmakālikam sattāhakālikam yāvajīvikam sati paccaye paribhuñjati, ummattakassa ādikammikassāti.

Paṭhamapavāraṇāsikkhāpadam niṭṭhitam pañcamam.

4. Bhojanavagga 6. Dutiyapavāraṇāsikkhāpada

242. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena dve bhikkhū Kosalesu janapade Sāvattim addhānamaggappaṭipannā honti, eko bhikkhu anācāram ācarati, dutiyo bhikkhu tam bhikkhum etadavoca “māvuso evarūpamakāsi, netam kappatī”ti, so tasmim upanandhi. Atha kho te bhikkhū Sāvattim agamaṃsu. Tena kho pana samayena Sāvattiyam aññatarassa pūgassa saṃghabhattam hoti, dutiyo bhikkhu bhuttāvī pavārito hoti, upanaddho¹ bhikkhu nātikulam gantvā piṇḍapātam ādāya yena so bhikkhu tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā tam bhikkhum etadavoca “bhuñjāhi āvuso”ti. Alam āvuso paripuṇṇomhīti. Sundaro āvuso piṇḍapāto bhuñjāhīti. Atha kho so bhikkhu tena bhikkhunā nippīliyamāno tam piṇḍapātam bhuñji. Upanaddho bhikkhu tam bhikkhum etadavoca “tvampi² nāma āvuso maṃ vattabham maññasi, yaṃ tvaṃ bhuttāvī pavārito anāpattim bhojanam bhuñjasi”ti. Nanu āvuso ācikkhitabbanti. Nanu āvuso pucchitabbanti.

Atha kho so bhikkhu bhikkhūnam etamattham ārocesi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma

1. Upanandho (Ka)

2. Tvaṃ hi (Syā)

bhikkhu bhikkhum bhuttāvim pavāritam anatirittena bhojanena abhihaṭṭhum pavāressatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ bhikkhu bhikkhum bhuttāvim pavāritam anatirittena bhojanena abhihaṭṭhum pavāressatī. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tvaṃ moghapurisa bhikkhum bhuttāvim pavāritam anatirittena bhojanena abhihaṭṭhum pavāressasi. Netam moghapurisa appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

243. “Yo pana bhikkhu bhikkhum bhuttāvim pavāritam anatirittena khādanīyena vā bhojanīyena vā abhihaṭṭhum pavāreyya ‘handa bhikkhu khāda vā bhuñja vā’ti jānam āsādanāpekkho, bhuttasmim pācittiyam”ti.

244. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhūti aññam bhikkhum.

Bhuttāvi nāma pañcannam bhojanānam aññataram bhojanam antamaso kusaggenapi bhuttam hoti.

Pavārito nāma asanam paññāyati, bhojanam paññāyati, hatthapāse ṭhito abhiharati, paṭikkhepo paññāyati.

Anatirittam nāma akappiyakataṃ hoti, appaṭiggahitakataṃ hoti, anuccāritakataṃ hoti, ahatthapāse kataṃ hoti, abhuttāvinā kataṃ hoti, bhuttāvinā pavāritena āsanā vuṭṭhitena kataṃ hoti, “alametaṃ sabban”ti avuttam hoti, na gilānātirittam hoti, etaṃ anatirittam nāma.

Khādanīyam nāma pañca bhojanāni yāmakālikam sattāhakālikam yāvajjivikam ṭhapetvā avasesam khādanīyam nāma.

Bhojanīyam nāma pañca bhojanāni odano kummāso sattu maccho maṃsam.

Abhihaṭṭhum pacāreyyāti yāvatakaṃ icchasi, tāvatakaṃ gaṇhāhīti.

Jānāti nāma sāmāṃ vā jānāti, aññe vā tassa ārocenti, so vā āroceti.

Āsādanāpekhoti “iminā imaṃ codessāmi sāressāmi, paṭicodessāmi paṭisāressāmi, maṅkuṃ karissāmī”ti abhiharati, āpatti dukkaṭassa. Tassa vacanena “khādissāmi bhuñjissāmī”ti paṭiggaṇhāti. Āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti dukkaṭassa. Bhojanapariyosāne āpatti pācittiyassa.

245. Pavārite pavāritasaññī anatirittena khādanīyena vā bhojanīyena vā abhihaṭṭhuṃ pavāreti, āpatti pācittiyassa. Pavārite vematiko anatirittena khādanīyena vā bhojanīyena vā abhihaṭṭhuṃ pavāreti, āpatti dukkaṭassa. Pavārite appavāritasaññī anatirittena khādanīyena vā bhojanīyena vā abhihaṭṭhuṃ pavāreti, anāpatti. Yāmakālikāṃ sattāhakālikāṃ yāvajjivikāṃ āhāratthāya abhiharati, āpatti dukkaṭassa. Tassa vacanena “khādissāmi bhuñjissāmī”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti dukkaṭassa. Appavārite pavāritasaññī, āpatti dukkaṭassa. Appavārite vematiko, āpatti dukkaṭassa. Appavārite appavāritasaññī, anāpatti.

246. Anāpatti atirittaṃ kārāpetvā deti, “atirittaṃ kārāpetvā bhuñjāhī”ti deti, aññassatthāya haranto gacchāhīti deti, gilānassa sesakaṃ deti, yāmakālikāṃ sattāhakālikāṃ yāvajjivikāṃ sati paccaye paribhuñjāti deti, ummattakassa ādikammikassāti.

Dutiyapavāraṇāsikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ chaṭṭhaṃ.

4. Bhojanavagga 7. Vikālabhojanasikkhāpada

247. Tena samayena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana samayena Rājagahe giraggasamajjo hoti. Sattarasavaggiyā bhikkhū giraggasamajjaṃ dassanāya agamaṃsu. Manussā sattarasavaggiye bhikkhū passitvā nahāpetvā vilimpetvā bhojetvā

khādanīyaṃ adaṃsu. Sattarasavaggiyā bhikkhū khādanīyaṃ ādāya ārāmaṃ gantvā chabbaggiye bhikkhū etadavocum “gaṇhāthāvuso, khādanīyaṃ khādathā”ti. Kuto tumhehi āvuso khādanīyaṃ laddhanti. Sattarasavaggiyā bhikkhū chabbaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesum. Kiṃ pana tumhe āvuso vikāle bhojanaṃ bhuñjathāti. Evamāvusoti. Chabbaggiyā bhikkhū ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma sattarasavaggiyā bhikkhū vikāle bhojanaṃ bhuñjissanti”ti. Atha kho chabbaggiyā bhikkhū bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesum. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma sattarasavaggiyā bhikkhū vikāle bhojanaṃ bhuñjissanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave vikāle bhojanaṃ bhuñjathāti. Saccam Bhagavāti. Vigarati Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā vikāle bhojanaṃ bhuñjissatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

248. “Yo pana bhikkhu vikāle khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā khādeyya vā bhuñjeyya vā, pācittiyaṃ”ti.

249. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Vikālo nāma majjhanhike vītittatte yāva aruṇuggamanā.

Khādanīyaṃ nāma pañca bhojanāni yāmakālikam sattāhakālikam yāvajjivikam ṭhapetvā avasesam khādanīyaṃ nāma.

Bhojanīyaṃ nāma pañca bhojanāni odano kummāso sattū maccho maṃsam.

“Khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pācittiyassa.

250. Vikāle vikālasaṇṇī khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pācittiyassa. Vikāle vematiko khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pācittiyassa.

vikāle kālasaṇṇī khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā khādati vā bhuñjati vā,
āpatti pācittiyassa.

Yāmakālikāṃ sattāhakālikāṃ yāvajjivikāṃ āhāratthāya paṭiggaṇhāti,
āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti dukkaṭassa. Kāle vikālasaṇṇī,
āpatti dukkaṭassa. Kāle vematiko, āpatti dukkaṭassa. Kāle kālasaṇṇī,
anāpatti.

251. Anāpatti yāmakālikāṃ sattāhakālikāṃ yāvajjivikāṃ sati paccaye
paribhuñjati, ummattakassa ādikammikassāti.

Vikālabhojanasikkhāpadāṃ niṭṭhitāṃ sattamaṃ.

4. Bhojanavagga 8. Sannidhikāraṣikkhāpada

255. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane
Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmato Ānandassa
upajjhāyo āyasmā Belaṭṭhasīso¹ araṇṇe viharati, so piṇḍāya caritvā
sukkhakuraṃ ārāmaṃ haritvā sukkhāpetvā nikkhipati, yadā āhārena attho
hoti, tadā udakena temetvā temetvā bhuñjati, cirena gāmaṃ piṇḍāya
pavisati. Bhikkhū āyasmantaṃ Belaṭṭhasīsaṃ etadavocuṃ “kissa tvaṃ āvuso
cirena gāmaṃ piṇḍāya pavisasī”ti. Atha kho āyasmā Belaṭṭhasīso
bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Kiṃ pana tvaṃ āvuso sannidhikāraṣaṃ
bhojanaṃ bhuñjasīti. Evamāvusoti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te
ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Belaṭṭhasīso
sannidhikāraṣaṃ bhojanaṃ bhuñjissatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ
Belaṭṭhasīsa sannidhikāraṣaṃ bhojanaṃ bhuñjasīti. Saccam Bhagavāti.
Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ Belaṭṭhasīsa
sannidhikāraṣaṃ bhojanaṃ bhuñjissasi. Netam Belaṭṭhasīsa appasannānaṃ
vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadāṃ
uddiseyyātha—

253. “Yo pana bhikkhu sannidhikāraṣaṃ khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā
khādeyya vā bhuñjeyya vā, pācittiyaṃ”ti.

1. Belaṭṭhisīso (Sī), Veḷaṭṭhasīso (Sya)

254. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Sannidhikāraṇaṃ nāma ajja paṭiggahitaṃ aparajju khāditaṃ hoti.

Khādanīyaṃ nāma pañca bhojanāni yāmakālikaṃ sattāhakālikaṃ yāvajjivikaṃ ṭhapetvā avasesaṃ khādanīyaṃ nāma.

Bhojanīyaṃ nāma pañca bhojanāni odano kummāso sattu maccho maṃsaṃ.

“Khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pācittiyassa.

255. Sannidhikāraṇaṃ sannidhikāraṇasaññi khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pācittiyassa. Sannidhikāraṇaṃ vematiko khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā khādati vā bhuñjati vā āpatti pācittiyassa. Sannidhikāraṇaṃ asannidhikāraṇasaññi khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pācittiyassa.

Yāmakālikaṃ sattāhakālikaṃ yāvajjivikaṃ āhāratthāya paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti dukkaṭassa. Asannidhikāraṇaṃ sannidhikāraṇasaññi, āpatti dukkaṭassa. Asannidhikāraṇaṃ vematiko, āpatti dukkaṭassa. Asannidhikāraṇaṃ asannidhikāraṇasaññi, anāpatti.

256. Anāpatti yāvakālikaṃ yāvakāle nidahitvā bhuñjati, yāmakālikaṃ yāme nidahitvā bhuñjati, sattāhakālikaṃ sattāhaṃ nidahitvā bhuñjati, yāvajjivikaṃ sati paccaye paribhuñjati, ummattakassa ādikammikassāti.

Sannidhikāraṇasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ aṭṭhamāṃ.

4. Bhojanavagga 9. Paṇṭabhojanasikkhāpada

257. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū paṇṭabhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā paṇṭabhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjissanti, kassa sampannaṃ na manāpaṃ, kassa sāduṃ na ruccatī”ti. Assosum kho bhikkhū tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū paṇṭabhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjissanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave paṇṭabhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjathāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā paṇṭabhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjissatha. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yāni kho pana tāni paṇṭabhojanāni, seyyathidaṃ, sappi navanītaṃ telam madhu phāṇitaṃ maccho maṃsaṃ khīraṃ dadhi. Yo pana bhikkhu evarūpāni paṇṭabhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjeyya, pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

258. Tena kho pana samayena bhikkhū gilānā honti. Gilānapucchakā bhikkhū gilāne bhikkhū etadavocum “kaccāvuso khamanīyaṃ, kacci yāpanīyaṃ”ti. Pubbe mayaṃ āvuso paṇṭabhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjāma, tena no phāsu hoti, idāni pana “Bhagavatā paṭikkhittan”ti kukkuccāyantā na viññāpema, tena no na phāsu hotīti. Bhagavato etamatthaṃ ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave gilānena bhikkhunā paṇṭabhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjitum. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

259. “Yāni kho pana tāni paṇītabhojanāni, seyyathidaṃ, sappi navanītaṃ telaṃ madhu phāṇitaṃ maccho maṃsaṃ khīraṃ dadhi. Yo pana bhikkhu evarūpāni paṇītabhojanāni agilāno attano atthāya viññāpetvā bhuñjeyya, pācittiyaṃ”ti.

260. Yāni kho pana tāni paṇītabhojanānīti sappi nāma gosappi vā ajikāsappi vā mahimsasappi vā. Yesaṃ maṃsaṃ kappati, tesaṃ sappi.

Navanītaṃ nāma tesaññeva navanītaṃ.

Telaṃ nāma tilatelaṃ sāsapatelaṃ madhukatelaṃ eraṇḍatelaṃ vasātelaṃ.

Madhu nāma makkhikāmadhu.

Phāṇitaṃ nāma ucchumhā nibbattaṃ.

Maccho nāma odako¹ vuccati.

Maṃsaṃ nāma yesaṃ maṃsaṃ kappati, tesaṃ maṃsaṃ.

Khīraṃ nāma gokhīraṃ vā ajikākhīraṃ vā mahiṃ sakhīraṃ vā, yesaṃ maṃsaṃ kappati, tesaṃ khīraṃ.

Dadhi nāma tesaññeva dadhi.

Yo panāti yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Evarūpāni paṇītabhojanānīti tathārūpāni paṇītabhojanāni.

Agilāno nāma yassa vinā paṇītabhojanāni phāsu hoti.

Gilāno nāma yassa vinā paṇītabhojanāni na phāsu hoti.

Agilāno attano atthāya viññāpeti, payoge² dukkaṭaṃ. Paṭilābhena “bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pācittiyassa.

261. Agilāno agilānasaññī paṇītabhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjati, āpatti pācittiyassa. Agilāno

1. Udakacaro (Syā, Ka)

2. Payoge payoge (Ka)

vematiko paṇītabhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjati, āpatti pācittiyassa. Agilāno gilānasaññī paṇītabhojanāni attano atthāya viññāpetvā bhuñjati, āpatti pācittiyassa.

Gilāno agilānasaññī, āpatti dukkaṭassa. Gilāno vematiko, āpatti dukkaṭassa. Gilāno gilānasaññī, anāpatti.

262. Anāpatti gilānassa, gilāno hutvā viññāpetvā agilāno bhuñjati, gilānassa sesakam bhuñjati, ñātakānam pavāritānam aññassatthāya attano dhanena ummattakassa ādikammikassāti.

Paṇītabhojanasikkhapadam niṭṭhitam navamam.

4. Bhojanavagga 10. Dantaponasikkhāpada

263. Tena samayena Buddho Bhagavā Vesāliyam viharati Mahāvane Kūṭāgārasālāyam. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu sabbapaṃsukūliko susāne viharati. So manussehi diyyamānam na icchati paṭiggahetum, susānepi rukkhamūlepi ummārepi ayyavosaṭṭakāni sāmam gahetvā paribhuñjati¹. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayaṃ bhikkhu amhākam ayyavosaṭṭakāni sāmam gahetvā paribhuñjissati, theroyaṃ bhikkhu vaṭṭharo anussamaṃsam maññe khādati”ti. Assosum kho bhikkhū tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhu adinnam mukhadvāram āhāram āharissati”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ bhikkhu adinnam mukhadvāram āhāram āharissati. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tvaṃ moghapurisa adinnam mukhadvāram āhāram āharissasi. Netam moghapurisa appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu adinnam mukhadvāram āhāram āhareyya pācittiyam”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadam paññattam hoti.

1. Bhuñjati (Syā)

264. Tena kho pana samayena bhikkhū udakadantapone¹ kukkuccāyanti. Bhagavato etamattharū ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave udakadantaponarū sāmāṃ gahetvā paribhuñjitum. Evaṃca pana bhikkhave imarū sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

265. “Yo pana bhikkhu adinnarū mukhadvāraṃ āhāraṃ āhareyya aññatra udakadantaponā, pācittiyaṃ”ti.

266. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Adinnarū nāma appaṭiggahitakarū vuccati.

Dinnarū nāma kāyena vā kāyapaṭibaddhena vā nissaggiyena vā dente hatthapāse ṭhito kāyena vā kāyapaṭibaddhena vā paṭiggaṇhāti, etaṃ dinnarū nāma.

Āhāro nāma udakadantaponarū ṭhapetvā yaṃkiñci ajjhoharaṇīyaṃ, eso āhāro nāma.

Aññatra udakadantaponāti ṭhapetvā udakadantaponarū.

“Khādissāmi bhuñjissāmi”ti gaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pācittiyassa.

267. Appaṭiggahitake appaṭiggahitakasaññī adinnarū mukhadvāraṃ āhāraṃ āhareti aññatra udakadantaponā, āpatti pācittiyassa. Appaṭiggahitake vematiko adinnarū mukhadvāraṃ āhāraṃ āhareti aññatra udakadantaponā, āpatti pācittiyassa. Appaṭiggahitake paṭiggahitakasaññī adinnarū mukhadvāraṃ āhāraṃ āhareti aññatra udakadantaponā, āpatti pācittiyassa.

Paṭiggahitake appaṭiggahitakasaññī, āpatti dukkaṭassa. Paṭiggahitake vematiko, āpatti dukkaṭassa. Paṭiggahitake paṭiggahitakasaññī, anāpatti.

1. Udakadantapone (Syā, Ka)

268. Anāpatti udakadantapone, cattāri mahāvikaṭāni sati paccaye asati kappiyakārake sāmāṃ gahetvā paribhuñjati, ummattakassa ādikammikassāti.

Dantaponasikkhāpadaṃ niṭṭhitam dasamaṃ.

Bhojanavaggo catuttho.

Tassuddānaṃ

Piṇḍo gaṇaṃ paraṃ pūvaṃ, dve ca vuttā pavāraṇā.
Vikāle sannidhī khīraṃ, dantaponena te dasāti.

5. Acelakavagga 1. Acelakasikkhāpada

269. Tena samayena Buddho Bhagavā Vesāliyaṃ viharati Mahāvane Kūṭāgārasālāyaṃ. Tena kho pana samayena saṃghassa khādanīyaṃ ussannaṃ hoti. Atha kho āyasmā Ānando Bhagavato etamatthaṃ ārocesi. Tenahānanda vighāsādānaṃ pūvaṃ dehīti. “Evaṃ bhante”ti kho āyasmā Ānando Bhagavato paṭissuṇitvā vighāsāde paṭipāṭiyā nisīdāpetvā ekekaṃ pūvaṃ dento aññatarissā paribbājikāya ekaṃ maññaṃāno dve pūve adāsi. Sāmantā paribbājikāyo taṃ paribbājikaṃ etadavocuṃ “jāro te eso samaṇo”ti. Na me so samaṇo jāro, ekaṃ maññaṃāno dve pūve adāsīti. Dutiyampi kho -pa-. Tatiyampi kho āyasmā Ānando ekekaṃ pūvaṃ dento tassā yeva paribbājikāya ekaṃ maññaṃāno dve pūve adāsi. Sāmantā paribbājikāyo taṃ paribbājikaṃ etadavocuṃ “jāro te eso samaṇo”ti. Na me so samaṇo jāro, ekaṃ maññaṃāno dve pūve adāsīti. “Jāro na jāro”ti bhaṇḍimsu. Aññataropi Ājīvako parivesanaṃ agamāsi. Aññataro bhikkhu pahūtena sappinā odanaṃ madditvā tassa ājīvakassa mahantaṃ piṇḍaṃ adāsi. Atha kho so Ājīvako taṃ piṇḍaṃ ādāya agamāsi. Aññataro Ājīvako taṃ ājīvakaṃ etadavoca “kuto tayā āvuso piṇḍo laddho”ti.

Tassāvuso samaṇassa Gotamassa muṇḍagahapatikassa parivesanāya laddhoti.

Assosum kho upāsakā tesam Ājīvakanāṃ imaṃ kathāsallāpaṃ. Atha kho te upāsakā yena Bhagavā tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamitvā Bhagavantam abhivādetvā ekamantaṃ nisīdimsu, ekamantaṃ nisinnā kho te upāsakā Bhagavantam etadavocum “ime bhante titthiyā avaṇṇakāmā Buddhassa avaṇṇakāmā dhammassa avaṇṇakāmā saṅghassa, sādhu bhante ayyā titthiyānaṃ sahatthā na dadeyyūn”ti. Atha kho Bhagavā te upasake dhammiyā kathāya sandassesī samādapesī samuttejesī sampahaṃsesī. Atha kho te upasakā Bhagavatā dhammiyā kathāya sandassitā samādapitā samuttejitā sampahaṃsitā utthāyāsanaṃ Bhagavantam abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā pakkamimsu. Atha kho Bhagavā etasmiṃ nidāne etasmiṃ pakaraṇe dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesī tena hi bhikkhave bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññāpessāmi dasa atthavase paṭicca saṅghasuṭṭhātāya saṅghaphāsutāya -pa- saddhammatṭhitiyā vinayānuggahāya. Evaṃca pana bhikkhave imaṃ sikkāpadaṃ uddiseyyātha—

270. “Yo pana bhikkhu acelakassa vā paribbājakassa vā paribbājikāya vā sahatthā khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā dadeyya, pācittiyaṃ”ti.

271. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Acelako nāma yo koci paribbājakasamāpanno naggo.

Paribbājako nāma bhikkhuṃ ca sāmaṇeraṇca ṭhapetvā yo koci paribbajakasamāpanno.

Paribbājikā nāma bhikkhuniṇca sikkhamānaṇca sāmaṇeriṇca ṭhapetvā yā kāci paribbājikasamāpannā.

Khādanīyaṃ nāma pañca bhojanāni udakadantaponam ṭhapetvā avasesam khādanīyaṃ nāma.

Bhojanīyaṃ nāma pañca bhojanāni odano kummāso sattu maccho maṃsaṃ.

Dadeyyāti kāyena vā kāyapaṭibaddhena vā nissaggiyena vā deti, āpatti pācittiyassa.

272. Titthiye titthiyasaññī sahatthā khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā deti, āpatti pācittiyassa. Titthiye vematiko sahatthā khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā deti, āpatti pācittiyassa. Titthiye atitthiyasaññī sahatthā khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā deti, āpatti pācittiyassa.

Udakadantaponam deti, āpatti dukkaṭassa. Atitthiye titthiyasaññī āpatti dukkaṭassa. Atitthiye vematiko, āpatti dukkaṭassa. Atitthiye atitthiyasaññī anāpatti.

273. Anāpatti dāpeti na deti, upanikkhipitvā deti, bāhirālepaṃ deti, ummattakassa ādikammikassāti.

Acelakasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ paṭhamam.

5. Acelakavagga 2. Uyyojanasikkhāpada

274. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Upanando Sakyaputto bhātuno saddhivihārikaṃ bhikkhum etadavoca “chāvuso, gāmaṃ piṇḍāya pavisissāmā”ti. Tassa adāpetvā uyyojesi “gacchāvuso, na me tayā saddhiṃ kathā vā nisajjā vā phāsu hoti, ekakassa me kathā vā nisajjā vā phāsu hoti”ti. Atha kho so bhikkhu upakaṭṭhe kāle nāsakkhi piṇḍāya carituṃ, paṭikkamanepi bhattavisaggaṃ na sambhāvesi, chinnabhatto ahoṣi. Atha kho so bhikkhu ārāmaṃ gantvā bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Upanando Sakyaputto bhikkhum ‘chāvuso, gāmaṃ piṇḍāya pavisissāmā’ti tassa

adāpetvā uyyojessatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ Upananda bhikkhum
 “ehāvuso, gāmaṃ piṇḍāya pavisissāmā”ti tassa adāpetvā uyyojesīti. Saccam
 Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ
 moghapurisa bhikkhum “ehāvuso, gāmaṃ piṇḍāya pavisissāmā”ti tassa
 adāpetvā uyyojessasi. Netaṃ moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-.
 Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

275. “Yo pana bhikkhu bhikkhum ‘ehāvuso, gāmaṃ vā nigamaṃ vā
 piṇḍāya pavisissāmā’ti tassa dāpetvā vā adāpetvā vā uyyojeyya
 ‘gacchāvuso, na me tayā saddhiṃ kathā vā nisajjā vā phāsu hoti, ekakassa
 me kathā vā nisajjā vā phāsu hoti’ti etadeva paccayaṃ karitvā anaññaṃ,
 pācittiyaṃ”ti.

276. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmim atthe
 adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhūti aññaṃ bhikkhum.

Ehāvuso, gāmaṃ vā nigamaṃ vāti gāmopi nigamopi nagarampi gāmo
 ceva nigamo ca.

Tassa dāpetvāti yāguṃ vā bhattaṃ vā khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā
 dāpetvā.

Adāpetvāti na kiñci dāpetvā.

Uyyojeyyāti mātugāmena saddhiṃ hasitukāmo kīlitukāmo raho
 nisīditukāmo anācāraṃ ācaritukāmo evaṃ vadeti “gacchāvuso, na me tayā
 saddhiṃ kathā vā nisajjā vā phāsu hoti, ekakassa me kathā vā nisajjā vā
 phāsu hoti”ti uyyojeti, āpatti dukkaṭassa. Dassanupacāraṃ vā
 savanūpacāraṃ vā vijahantassa āpatti dukkaṭassa. Vijahite āpatti
 pācittiyassa.

Etadeva paccayaṃ karitvā anaññanti na añño koci paccayo hoti
 uyyojetuṃ.

277. Upasampanne upasampannasaññī uyyojeti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematiko uyyojeti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne anupasampannasaññī uyyojeti, āpatti pācittiyassa.

Kalisāsanam āropeti, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannam uyyojeti, āpatti dukkaṭassa. Kalisāsanam āropeti, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne upasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa.

278. Anāpatti “ubho ekato na yāpessāmā”ti uyyojeti, “mahaggham bhaṇḍam passitvā lobhadhammam uppādessatī”ti uyyojeti, “mātugāmam passitvā anabhiraṭim uppādessatī”ti uyyojeti, “gilānassa vā ohiyyakassa vā viharapālassa vā yāguṃ vā bhattam vā khādanīyam vā bhojanīyam vā nīharā”ti uyyojeti, na anācāram ācaritukāmo, satī karaṇīye uyyojeti, ummattakassa ādikammikassatī.

Uyyojanasikkhāpadam niṭṭhitam dutiyam.

5. Acelakavagga 3. Sabhojanasikkhāpada

279. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Upanando Sakyaputto sahāyakassa gharam gantvā tassa pajāpatiyā saddhim sayanighare¹ nisajjam kappesi. Atha kho so puriso yenāyasmā Upanando Sakyaputto tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā āyasmantaṃ Upanandaṃ Sakyaputtaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi, ekamantaṃ nisinno kho so puriso pajāpatiṃ etadavoca “dadehāyyassa bhikkham”ti. Atha kho sā itthī āyasmato Upanandassa Sakyaputtassa bhikkham adāsī. Atha kho so puriso āyasmantaṃ Upanandaṃ Sakyaputtaṃ etadavoca “gacchatha bhante yato ayyassa bhikkhā dinnā”ti. Atha kho sā itthī sallakkhetvā ‘pariyuṭṭhito ayam puriso’ti āyasmantaṃ Upanandaṃ Sakyaputtaṃ

1. Sayanighare (Syā)

etadavoca “nisīdatha bhante, mā agamitthā”ti. Dutiyampi kho so puriso -pa-. Tatiyampi kho so puriso āyasmantaṃ Upanandaṃ Sakyaputtaṃ etadavoca “gacchatha bhante yato ayyassa bhikkhā dinnā”ti. Tatiyampi kho sā itthī āyasmantaṃ Upanandaṃ Sakyaputtaṃ etadavoca “nisīdatha bhante, mā agamitthā”ti.

Atha kho so puriso nikkhamitvā bhikkhū ujjhāpesi “ayaṃ bhante ayyo Upanando mayhaṃ pajāpatiyā saddhiṃ sayanighare nisinno. So mayā uyyojīyamāno na icchati gantuṃ, bahukiccā mayaṃ bahukaraṇīyā”ti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Upanando Sakyaputto sabhojane kule anupakhajja nisajjaṃ sappessatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ Upananda sabhojane kule anupakhajja nisajjaṃ kappesīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa sabhojane kule anupakhajja nisajjaṃ kappessasi. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

280. **“Yo pana bhikkhu sabhojane kule anupakhajja nisajjaṃ kappeyya, pācittiyā”ti.**

281. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Sabhojanaṃ nāma kulaṃ itthī ceva hoti puriso ca, itthī ca puriso ca ubho anikkhantā honti, ubho avītarāgā.

Anupakhajjāti anupavisitvā.

Nisajjaṃ kappeyyāti mahallake ghare piṭṭhasaṃghāṭassa¹ hatthapāsam vijahitvā nisīdati, āpatti pācittiyassa. Khuddake ghare piṭṭhivaṃsam atikkamitvā nisīdati, āpatti pācittiyassa.

282. Sayanighare sayanigharasaññī sabhojane kule anupakhajja nisajjaṃ kappeti, āpatti pācittiyassa. Sayanighare vematiko sabhojane

1. Piṭṭhisaṃghāṭassa (Syā)

kule anupakhajja nisajjaṃ kappeti, āpatti pācittiyassa. Sayanighare na sayanigharasaññī sabhojane kule anupakhajja nisajjaṃ kappeti, āpatti pācittiyassa.

Na sayanighare sayanigharasaññī, āpatti dukkaṭassa. Na sayanighare vematiko, āpatti dukkaṭassa. Na sayanighare na sayanigharasaññī, anāpatti.

283. Anāpatti mahallake ghare piṭṭhasaṃghāṭassa hatthapāsaṃ avijahitvā nisīdati, khuddake ghare piṭṭhivaṃsaṃ anatikkamitvā nisīdati, bhikkhu dutiyo hoti, ubho nikkhantā honti, ubho vītarāgā na sayanighare, ummattakassa ādikammikassāti.

Sabhojanasikkhāpadaṃ niṭṭhitam tatiyaṃ.

5. Acelakavagga 4. Rahopaticchannasikkhāpada

284. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Upanando Sakyaputto sahāyakassa gharaṃ gantvā tassa pajāpatiyā saddhiṃ raho paṭicchanne āsane nisajjaṃ kappesi. Atha kho so puriso ujjhāyati khiyyati vipāceti “katham hi nāma ayyo Upanando mayhaṃ pajāpatiyā saddhiṃ raho paṭicchanne āsane nisajjaṃ kappessatī”ti. Assosum kho bhikkhū tassa purisassa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma āyasmā Upanando Sakyaputto mātugāmena saddhiṃ raho paṭicchanne āsane nisajjaṃ kappessatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ Upananda mātugāmena saddhiṃ raho paṭicchanne āsane nisajjaṃ kappesīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tvaṃ moghapurisa mātugāmena saddhiṃ raho paṭicchanne āsane nisajjaṃ kappessasi. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

285. “Yo pana bhikkhu mātugāmena saddhiṃ raho paṭicchanne āsane nisajjaṃ kappeyya, pācittiyaṃ”ti.

286. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Mātugāmo nāma manussitthī, na yakkhī na petī na tiracchānagatā, antamaso tadahujātāpi dārikā, pageva mahattarī.

Saddhinti ekato.

* **Raho** nāma cakkhusso raho sotassa raho. **Cakkhusso raho** nāma na sakkā hoti akkhiṃ vā nikhaṇṇīyamāne bhamukaṃ vā ukkhipīyamāne sīsaṃ vā ukkhipīyamāne passitum. **Sotassa raho** nāma na sakkā hoti pakatikathā sotum.

+ **Paṭicchannaṃ** nāma āsanaṃ kuṭṭena¹ vā kavāṭena vā kilaṇṇena vā sāṇipākārena vā rukkhena vā thambhena vā kotthaḷiyā² vā yena kenaci paṭicchannaṃ hoti.

Nisajjaṃ kappeyyāti mātugāme nisinne bhikkhu upanisinno vā hoti upanipanno vā, āpatti pācittiyassa. Bhikkhu nisinne mātugāmo upanisinno vā hoti upanipanno vā, āpatti pācittiyassa. Ubho vā nisinnā honti ubho vā nipannā, āpatti pācittiyassa.

287. Mātugāme mātugāmasaṇṇī raho paṭicchanne āsane nisajjaṃ kappeti, āpatti pācittiyassa. Mātugāme vematiko raho paṭicchanne āsane nisajjaṃ kappeti, āpatti pācittiyassa. Mātugāme amātugāmasaṇṇī raho paṭicchanne āsane nisajjaṃ kappeti, āpatti pācittiyassa.

Yakkhiyā vā petiyā vā paṇḍakena vā tiracchānagatāya vā manussaviggahitthiyā vā saddhiṃ raho paṭicchanne āsane nisajjaṃ kappeti, āpatti dukkaṭassa. Amātugāme mātugāmasaṇṇī, āpatti dukkaṭassa. Amātugāme vematiko, āpatti dukkaṭassa. Amātugāme amātugāmasaṇṇī, anāpatti.

1. Kuḍḍena (Sī, Syā)

2. Koṭṭhaḷiyā (Sī, Syā), kotthaḷikāya (Ka)

* 94, 131 piṭṭhesupi, Vi 1. 287, 291 piṭṭhesupi ca.

+ Vi 1. 287 piṭṭhepi.

288. Anāpatti yo koci viññū puriso dutiyo hoti, tiṭṭhati na nisīdati, arahopekkho, aññavihito nisīdati, ummattakassa ādikammikassāti.

Rahopaticchannasikkhāpadam niṭṭhitam catuttham.

5. Acelakavagga 5. Rahonisajjasikkhāpada

289. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho panasamayena āyasmā Upanando Sakyaputto sahāyakassa gharaṃ gantvā tassa pajāpatiyā saddhiṃ eko ekāya raho nisajjaṃ kappesi. Atha kho so puriso ujjhāyati khiyyati vipāceti “kathaṃ hi nāma ayyo Upanando mayhaṃ pajāpatiyā saddhiṃ eko ekāya raho nisajjaṃ kappessatī”ti. Assosum kho bhikkhū tassa purisassa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Upanando Sakyaputto mātugāmena saddhiṃ eko ekāya raho nisajjaṃ kappessatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ Upananda mātugāmena saddhiṃ eko ekāya raho nisajjaṃ kappesīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa mātugāmena saddhiṃ eko ekāya raho nisajjaṃ kappessasi. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

290. “Yo pana bhikkhu mātugāmena saddhiṃ eko ekāya raho nisajjaṃ kappeyya, pācittiyaṃ”ti.

291. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Mātugāmo nāma manussitthī, na yakkhī na petī na tiracchānagatā, viññū paṭibālā subhāsītadubbhāsītā duṭṭhullāduṭṭhullā ajānitum.

Saddhinti ekato.

Eko ekāyāti bhikkhu ceva hoti mātugāmo ca.

* **Raho** nāma cakkhussa raho sotassa raho. **Cakkhussa raho** nāma na sakkā hoti akkhiṃ vā nikhaṇīyamāne bhamukaṃ vā ukkhipīyamāne sīsaṃ vā ukkhipīyamāne passitum. **Sotassa raho** nāma na sakkā hoti pakatikathā sotum.

Nisajjam kappeyyāti mātugāme nisinne bhikkhu upanisinno vā hoti upanipanno vā, āpatti pācittiyassa. Bhikkhu nisinne mātugāmo upanisinno vā hoti upanipanno vā, āpatti pācittiyassa. Ubho vā nisinnā honti ubho vā nipannā, āpatti pācittiyassa.

292. Mātugāme mātugāmasaññī eko ekāya raho nisajjam kappeti, āpatti pācittiyassa. Mātugāme vematiko eko ekāya raho nisajjam kappeti, āpatti pācittiyassa. Mātugāme amātugāmasaññī eko ekāya raho nisajjam kappeti, āpatti pācittiyassa.

Yakkhiyā vā petiyā vā paṇḍakena vā tiracchānagatamanussaviggahitthiyā vā¹ saddhiṃ eko ekāya raho nisajjam kappeti, āpatti dukkaṭassa. Amātugāme mātugāmasaññī, āpatti dukkaṭassa. Amātugāme vematiko, āpatti dukkaṭassa. Amātugāme amātugāmasaññī, anāpatti.

293. Anāpatti yo koci viññū puriso dutiyo hoti, tiṭṭhati na nisīdati, arahopekkho, aññavihito nisīdati, ummattakassa ādikammikassāti.

Rahonisajjasikkhāpadaṃ niṭṭhitam pañcamam.

5. Acelakavagga 6. Cārittasikkhāpada

294. Tena samayena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana samayena āyasmato Upanandassa

1. Tiracchānagatāya vā manussaviggahitthiyā vā (Ka)

* 94, 129 piṭṭhesupī; Vi 1. 287, 291 piṭṭhesupī ca.

Sakyaputtassa upaṭṭhākakulaṃ āyasmantaṃ Upanandaṃ Sakyaputtaṃ bhattena nimantesi, aññepi bhikkhū bhattena nimantesi. Tena kho pana samayena āyasmā Upanando Sakyaputto purebhattaṃ kulāni payirupāsati. Atha kho te bhikkhū te manusse etadavocum “dethāvuso bhattaṃ”ti. Āgametha bhante yāvāyho Upanando āgacchatīti. Dutiyampi kho te bhikkhū -pa-. Tatiyampi kho te bhikkhū te manusse etadavocum “dethāvuso bhattaṃ pure kālo atikkamati”ti. Yampi mayaṃ bhante bhattaṃ karimhā ayyassa Upanandassa kāraṇā, āgametha bhante yāvāyho Upanando āgacchatīti.

Atha kho āyasmā Upanando Sakyaputto purebhattaṃ kulāni payirupāsivā divā āgacchati. Bhikkhū na cittarūpaṃ bhuñjimsu. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Upanando Sakyaputto nimantito sabhatto samāno purebhattaṃ kulesu cārittaṃ āpajjissati”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ Upananda nimantito sabhatto samāno purebhattaṃ kulesu cārittaṃ āpajjasīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa nimantito sabhatto samāno purebhattaṃ kulesu cārittaṃ āpajjissasi. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu nimantito sabhatto samāno purebhattaṃ kulesu cārittaṃ āpajjeyya, pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

295. * Tena kho pana samayena āyasmato Upanandassa Sakyaputtassa upaṭṭhākakulaṃ saṃghassatthāya khādanīyaṃ pāhesi “ayyassa Upanandassa dassetvā saṃghassa dātabban”ti. Tena kho pana samayena āyasmā Upanando Sakyaputto gāmaṃ piṇḍāya pavittṭho hoti. Atha kho te manussā ārāmaṃ gantvā bhikkhū pucchimsu “kahaṃ bhante ayyo Upanando”ti. Esāvuso āyasmā Upanando Sakyaputto gāmaṃ piṇḍāya pavittṭhoti. Idaṃ bhante khādanīyaṃ ayyassa Upanandassa dassetvā saṃghassa dātabbanti. Bhagavato etamatthaṃ ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne

etasmim̐ pakarane dhammim̐ katham̐ katvā bhikkhū āmantesi “tena hi bhikkhave paṭiggahetvā nikkhipatha yāva Upanando āgacchatī”ti.

Atha kho āyasmā Upanando Sakyaputto “Bhagavatā paṭikkhittam̐ purebhattam̐ kulesu cārittam̐ āpajjitun”ti pacchābhattam̐ kulāni payirupāsivā divā paṭikkami, khādanīyam̐ ussāriyittha. Ye te bhikkhū appicchā, te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham̐ hi nāma āyasmā Upanando Sakyaputto pacchābhattam̐ kulesu cārittam̐ āpajjissatī”ti -pa-. Saccam̐ kira tvaṃ Upananda pacchābhattam̐ kulesu cārittam̐ āpajjasīti. Saccam̐ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham̐ hi nāma tvaṃ moghapurisa pacchābhattam̐ kulesu cārittam̐ āpajjissasi. Netam̐ moghapurisa appasannānam̐ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam̐ sikkhāpadam̐ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu nimantito sabhatto samāno purebhattam̐ vā pacchābhattam̐ vā kulesu cārittam̐ āpajjeyya, pācittiyam̐”ti.

Evañcidam̐ Bhagavatā bhikkhūnam̐ sikkhāpadam̐ paññattam̐ hoti.

296. Tena kho pana samayena bhikkhū cīvaradānasamaye kukkuccāyantā kulāni na payirupāsanti. Cīvaram̐ parittam̐ upajjati. Bhagavato etamattham̐ ārocesum̐ -pa-. Anujānāmi bhikkhave cīvaradānasamaye kulāni payirupāsituṃ. Evañca pana bhikkhave imam̐ sikkhāpadam̐ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu nimantito sabhatto samāno purebhattam̐ vā pacchābhattam̐ vā kulesu cārittam̐ āpajjeyya aññatra samayā, pācittiyam̐. Tatthāyam̐ samayo, cīvaradānasamayo, ayam̐ tattha samayo”ti.

Evañcidam̐ Bhagavatā bhikkhūnam̐ sikkhāpadam̐ paññattam̐ hoti.

297. Tena kho pana samayena bhikkhū cīvarakammam̐ karonti, attho ca hoti sūciyāpi suttenapi satthakenapi. Bhikkhū kukkuccāyantā kulāni na payirupāsanti. Bhagavato etamattham̐ ārocesum̐ -pa-. Anujānāmi bhikkhave cīvarakārasamaye kulāni payirupāsituṃ. Evañca pana bhikkhave imam̐ sikkhāpadam̐ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu nimantito sabhatto samāno purebhattam̐ vā pacchābhattam̐ vā kulesu cārittam̐ āpajjeyya aññatra samayā,

pācittiyaṃ. Tatthāyaṃ samayo, cīvaradānasamayo cīvarakārasamayo, ayaṃ tattha samayo”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

298. Tena kho pana samayena bhikkhū gilānā honti, attho ca hoti bhesajjehi. Bhikkhū kukkuccāyantā kulāni na payirupāsanti. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave santaṃ bhikkhuṃ āpucchā kulāni payirupāsituṃ. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

299. “Yo pana bhikkhu nimantito sabhatto samāno santaṃ bhikkhuṃ anāpucchā purebhattaṃ vā pacchābhattaṃ vā kulesu cārittaṃ āpajjeyya aññatra samayā, pācittiyaṃ. Tatthāyaṃ samayo, cīvaradānasamayo cīvarakārasamayo, ayaṃ tattha samayo”ti.

300. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Nimantito nāma pañcannaṃ bhojanānaṃ aññatarena bhojanena nimantito.

Sabhatto nāma yena nimantito, tena sabhatto.

Santaṃ nāma bhikkhuṃ sakkā hoti āpucchā pavasituṃ.

Asantaṃ nāma bhikkhuṃ na sakkā hoti āpucchā pavasituṃ.

Purebhattaṃ nāma yena nimantito, taṃ abhuttāvī.

Pacchābhattaṃ nāma yena nimantito, taṃ antamaso kusaggenapi¹ bhuttaṃ hoti.

Kulaṃ nāma cattāri kulāni khattiyakulaṃ brāhmaṇakulaṃ vessakulaṃ suddakulaṃ.

Kulesu cārittaṃ āpajjeyyāti aññassa gharūpacāraṃ okkamantassa āpatti dukkaṭassa. Paṭhamāṃ pādaṃ ummāraṃ atikkāmeti, āpatti dukkaṭassa. Dutiyāṃ pādaṃ atikkāmeti, āpatti pācittiyassa.

1. Aruṇuggamanepi (Sī)

Aññatra samayāti ṭhapetvā samayaṃ.

Cīvaradānasamayo nāma anattathate kathine vassānassa pacchimo māso, atthate kathine pañca māsā.

Cīvarakārasamayo nāma cīvare kayiramāne.

301. Nimantite nimantitasaññī santaṃ bhikkhuṃ anāpucchā purebhattaṃ vā pacchābhattaṃ vā kulesu cārittaṃ āpajjati aññatra samayā, āpatti pācittiyaṃ. Nimantite vematiko santaṃ bhikkhuṃ anāpucchā purebhattaṃ vā pacchābhattaṃ vā kulesu cārittaṃ āpajjati aññatra samayā, āpatti pācittiyaṃ. Nimantite animantitasaññī santaṃ bhikkhuṃ anāpucchā purebhattaṃ vā pacchābhattaṃ kulesu cārittaṃ āpajjati aññatra samayā, āpatti pācittiyaṃ.

Animantite nimantitasaññī, āpatti dukkaṭassa. Animantite vematiko, āpatti dukkaṭassa. Animantite animantitasaññī, anāpatti.

302. Anāpatti samaye, santaṃ bhikkhuṃ āpucchā pavisati, asantaṃ bhikkhuṃ anāpucchā pavisati, aññassa gharena maggo hoti, gharūpacārena maggo hoti, antarārāmaṃ gacchati, bhikkhunupassayaṃ gacchati, titthiyaseyyaṃ gacchati, paṭikkamanaṃ gacchati, bhattiyagharaṃ gacchati, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Cārittasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ chaṭṭhaṃ.

5. Acelakavagga 7. Mahānāmasikkhāpada

303. Tena samayena Buddho Bhagavā Sakkesu viharati Kapilavatthusmiṃ Nigrodhārāme. Tena kho pana samayena Mahānāmassa Sakkassa bhesajjaṃ ussannaṃ hoti. Atha kho Mahānāmo Sakko yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi, ekamantaṃ nisinno kho Mahānāmo Sakko Bhagavantaṃ etadavoca “icchāmaṃ bhante saṃghaṃ catummāsaṃ¹ bhesajjena pavāretuṃ”ti. Sādhū

1. Catummāsaṃ (Sī) cātummāsaṃ (Syā)

sādhū Mahānāma, tena hi tvaṃ Mahānāma saṃghaṃ catumāsāṃ bhesajjena pavārehīti. Bhikkhū kukkuccāyantā nādhivāsentī. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave catumāsāṃ bhesajjappaccayapavāraṇaṃ sādītuntī.

304. Tena kho pana samayena bhikkhū Mahānāmaṃ Sakkaṃ parittaṃ bhesajjaṃ viññāpentī. Tattheva Mahānāmassa Sakkassa bhesajjaṃ ussannaṃ hotī. Dutiyampi kho Mahānāmo Sakko yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi, ekamantaṃ nisinno kho Mahānāmo Sakko Bhagavantaṃ etadavoca “icchāmaṃ bhante saṃghaṃ aparaṃpi catumāsāṃ bhesajjena pavāretuṃ”ti. Sādhū sādhū Mahānāma, tena hi tvaṃ Mahānāma saṃghaṃ aparaṃpi catumāsāṃ bhesajjena pavārehīti. Bhikkhū kukkuccāyantā nādhivāsentī. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave puna pavāraṇampi sādītuntī.

305. Tena kho pana samayena bhikkhū Mahānāmaṃ Sakkaṃ parittaṃ yeva bhesajjaṃ viññāpentī. Tattheva Mahānāmassa Sakkassa bhesajjaṃ ussannaṃ hotī. Tatiyampi kho Mahānāmo Sakko yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi, ekamantaṃ nisinno kho Mahānāmo Sakko Bhagavantaṃ etadavoca “icchāmaṃ bhante saṃghaṃ yāvajīvaṃ bhesajjena pavāretuṃ”ti. Sādhū sādhū Mahānāma, tena hi tvaṃ Mahānāma saṃghaṃ yāvajīvaṃ bhesajjena pavārehīti. Bhikkhū kukkuccāyantā nādhivāsentī. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave niccapavāraṇampi sādītuntī.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū dunnivatthā honti duppārutā anākappasampannā. Mahānāmo Sakko vattā hotī “kissa tumhe bhante dunnivatthā duppārutā anākappasampannā, nanu nāma pabbajitena sunivatthena bhavitabbaṃ supārutena ākappasampannenā”ti. Chabbaggiyā bhikkhū Mahānāme Sakke upanandhiṃsu. Atha kho chabbaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ etadahosi “kena nu kho mayaṃ upāyena Mahānāmaṃ Sakkaṃ maṅkuṃ kareyyāmaṃ”ti. Atha kho chabbaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ etadahosi “mahānāmena kho āvuso Sakkena saṃgho bhesajjena pavārito, handa mayaṃ āvuso Mahānāmaṃ

Sakkaṃ sappiṃ viññāpema”ti. Atha kho chabbaggiyā bhikkhū yena Mahānāmo Sakko tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamitvā Mahānāmaṃ Sakkaṃ etadavocum “doṇena āvuso sappinā attho”ti. Ajjaṇho bhante āgametha, manussā vajaṃ gatā sappiṃ āharitum, kālaṃ āharissathāti¹.

Dutiyampi kho -pa-. Tatiyampi kho chabbaggiyā bhikkhū Mahānāmaṃ Sakkaṃ etadavocum “doṇena āvuso sappinā attho”ti. Ajjaṇho bhante āgametha, manussā vajaṃ gatā sappiṃ āharitum, kālaṃ āharissathāti¹. Kim pana tayā āvuso adātukāmena pavāritena, yaṃ tvaṃ pavāretvā na desīti. Atha kho Mahānāmo Sakko ujjhāyati khiyyati vipāceti “kathaṃ hi nāma bhadantā ‘ajjaṇho bhante āgamethā’ti vuccamānā nāgamessanti”ti. Assosum kho bhikkhū Mahānāmassa Sakkassa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū Mahānāmena Sakkena ‘ajjaṇho bhante āgamethā’ti vuccamānā nāgamessanti”ti -pa-. Saccaṃ kira tumhe bhikkhave Mahānāmena Sakkena “ajjaṇho bhante āgamethā”ti vuccamānā nāgamethāti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā Mahānāmena Sakkena “ajjaṇho bhante āgamethā”ti vuccamānā nāgamessatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

306. **“Agilānena bhikkhunā catumāsappaccayavāraṇā sādītābbā aññatrapunapavāraṇāya aññatrapunapavāraṇāya, tato ce uttari sādīyeyya, pācittiyaṃ”ti.**

307. **Agilānena bhikkhunā catumāsappaccayapavāraṇā sādītābbāti gilānappaccayapavāraṇā sādītābbā.**

Punapavāraṇāpi sādītābbāti yadā gilāno bhavissāmi, tadā viññāpessāmīti.

Niccapavāraṇāpi sādītābbāti yadā gilāno bhavissāmi, tadā viññāpessāmīti.

1. Kāle harissathāti (Syā)

Tato ce uttari sādīyeyyāti atthi pavāraṇā bhesajjapariyantā na rattipariyantā, atthi pavāraṇā rattipariyantā na bhesajjapariyantā, atthi pavāraṇā bhesajjapariyantā ca rattipariyantā ca, atthi pavāraṇā neva bhesajjapariyantā na rattipariyantā.

Bhesajjapariyantā nāma bhesajjāni pariggahitāni honti “ettakehi bhesajjehi pavāremī”ti. **Rattipariyantā** nāma rattīyo pariggahitāyo honti “ettakāsu rattīsu pavāremī”ti. **Bhesajjapariyantā ca rattipariyantā ca** nāma bhesajjāni ca pariggahitāni honti rattīyo ca pariggahitāyo honti “ettakehi bhesajjehi ettakāsu rattīsu pavāremī”ti. **Neva bhesajjapariyantā na rattipariyantā** nāma bhesajjāni ca apariggahitāni honti rattīyo ca apariggahitāyo honti.

308. Bhesajjapariyante yehi bhesajjehi pavārīto hoti, tāni bhesajjāni ṭhapetvā aññāni bhesajjāni viññāpeti, āpatti pācittiyassa. Rattipariyante yāsu rattīsu pavārīto hoti, tā rattīyo ṭhapetvā aññāsu rattīsu viññāpeti, āpatti pācittiyassa. Bhesajjapariyante ca rattipariyante ca yehi bhesajjehi pavārīto hoti, tāni bhesajjāni ṭhapetvā yāsu rattīsu pavārīto hoti, tā rattīyo ṭhapetvā aññāni bhesajjāni aññāsu rattīsu viññāpeti, āpatti pācittiyassa. Neva bhesajjapariyante na rattipariyante anāpatti.

309. Na bhesajjena karaṇīyena¹ bhesajjaṃ viññāpeti, āpatti pācittiyassa. Aññena bhesajjena karaṇīyena¹ aññaṃ bhesajjaṃ viññāpeti, āpatti pācittiyassa. Tatuttari tatuttarisaññī bhesajjaṃ viññāpeti, āpatti pācittiyassa. Tatuttari vematiko bhesajjaṃ viññāpeti, āpatti pācittiyassa. Tatuttari natatuttarisaññī bhesajjaṃ viññāpeti āpatti pācittiyassa.

Natatuttari tatuttarisaññī, āpatti dukkaṭassa. Natatuttari vematiko, āpatti dukkaṭassa. Natatuttari natatuttarisaññī, anāpatti.

1. Karaṇīye (Sī, Syā)

310. Anāpatti yehi bhesajjehi pavārito hoti tāni bhesajjāni viññāpeti, yāsu rattīsu pavārito hoti tāsu rattīsu viññāpeti, “imehi tayā bhesajjehi pavāritāṃha, amhākaṇca iminā ca iminā ca bhesajjena attho”ti ācikkhitvā viññāpeti, “yāsu tayā rattīsu pavāritāṃha, tāyo ca rattīyo vītivattā, amhākaṇca bhesajjena attho”ti ācikkhitvā viññāpeti, nātakānaṃ pavāritānaṃ aññassatthāya attano dhanena ummattakassa ādikammikassāti.

Mahānāmasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ sattamaṃ.

5. Acelakavagga 8. Uyyuttasenāsikkhāpada

311. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena rājā Pasenadi Kosalo senāya abbhuyyāto hoti. Chabbaggiyā bhikkhū uyyuttaṃ senaṃ dassanāya agamaṃsu. Addasā kho rājā Pasenadi Kosalo chabbaggiye bhikkhū dūratova āgacchante, disvāna pakkosāpetvā etadavoca “kissa tumhe bhante āgatattā”ti. Mahārājānaṃ mayaṃ daṭṭhukāmā¹ ti. Kiṃ bhante maṃ diṭṭhena yuddhābhinandinā², nanu Bhagavā passitabboti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā uyyuttaṃ senaṃ dassanāya āgacchissanti. Amhākampi alābhā amhākampi dulladdhaṃ, ye mayaṃ ājīvassa hetu puttadārassa kāraṇā senāya āgacchāmā”ti. Assosum kho bhikkhū tesāṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū uyyuttaṃ senaṃ dassanāya gacchissanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave uyyuttaṃ senaṃ dassanāya gacchathāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā uyyuttaṃ senaṃ dassanāya gacchissatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evaṇca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

1. Mahārāja mahārājānaṃ mayaṃ daṭṭhukāmā (Ka)

2. Yuddhābhinandinā (Ka)

“Yo pana bhikkhu uyyuttam senam dassanāya gaccheyya, pācittiyan”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadam paññattam hoti.

312. Tena kho pana samayena aññatarassa bhikkhuno mātulo senāya gilāno hoti. So tassa bhikkhuno santike dūtam pāhesi “aham hi senāya gilāno, āgacchatu bhadanto, icchāmi bhadantassa āgatan”ti. Atha kho tassa bhikkhuno etadahosi “Bhagavatā sikkhāpadam paññattam ‘na uyyuttam senam dassanāya gantabban’ti, ayañca me mātulo senāya gilāno, katham nu kho mayā paṭipajjitabban’ti. Bhagavato etamattham ārocesi. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave tathārūpappaccayā senāya gantum. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

313. **“Yo pana bhikkhu uyyuttam senam dassanāya gaccheyya aññatra tathārūpappaccayā, pācittiyan”ti.**

314. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Uyyuttā nāma senā gāmato nikkamitvā nivīṭṭhā vā hoti payātā vā.

Senā nāma hatthī assā rathā pattī. Dvādasapuriso hatthī, tipuriso asso, catupuriso ratho, cattāro purisā sarahatthā pattī. Dassanāya gacchati, āpatti dukkaṭassa. Yattha ṭhito passati, āpatti pācittiyassa. Dassanūpacāram vijahitvā punappunam passati, āpatti pācittiyassa.

Aññatra tathārūpappaccayāti ṭhapetvā tathārūpappaccayam.

315. Uyyutte uyyuttasaññi dassanāya gacchati aññatra tathārūpappaccayā, āpatti pācittiyassa. Uyyutte vematiko dassanāya gacchati aññatra tathārūpappaccayā, āpatti pācittiyassa. Uyyutte anuyyuttasaññi dassanāya gacchati aññatra tathārūpappaccayā, āpatti pācittiyassa.

Ekamekaṃ dassanāya gacchati, āpatti dukkaṭassa. Yattha ʈhito passati, āpatti dukkaṭassa. Dassanūpacāraṃ vijahitvā punappunaṃ passati, āpatti dukkaṭassa. Anuyyutte uyyuttasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anuyyutte vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anuyyutte anuyyuttasaññī, anāpatti.

316. Anāpatti ārāme ʈhito passati, bhikkhussa ʈhitokāsaṃ vā nisinnokāsaṃ vā nipannokāsaṃ vā āgacchati, paṭipathaṃ gacchanto passati, tathārūpappaccaya āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Uyyuttasenāsikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ aṭṭhamaṃ.

5. Acelakavagga 9. Senāvāsasikkhāpada

317. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū sati karaṇīye senaṃ gantvā atirekatirattaṃ senāya vasanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā senāya vasissanti, amhākampi alābhā amhākampi dulladdhaṃ, ye mayaṃ ājīvassa hetu puttadārassa kāraṇā senāya paṭivasāmā”ti. Assosum kho bhikkhū tesam manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū atirekatirattaṃ senāya vasissanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave atirekatirattaṃ senāya vasathāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā atirekatirattaṃ senāya vasissatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

318. “Siyā ca tassa bhikkhuno kocideva paccayo senaṃ gamanāya, dirattatirattaṃ tena bhikkhunā senāya vasitabbaṃ. Tato ce uttari vaseyya, pācittiyaṃ”ti.

319. Siyā ca tassa bhikkhuno kocideva paccayo senaṃ gamanāyāti siyā paccayo siyā karaṇīyaṃ.

Dirattatirattam tena bhikkhunā senāya vasitabbanti dvetisso rattiyo vasitabbam.

Tato ce uttari vaseyyāti catutthe divase atthaṅgate sūriye senāya vasati, āpatti pācittiyassa.

320. Atirekatiratte atirekasaññī senāya vasati, āpatti pācittiyassa. Atirekatiratte vematiko senāya vasati, āpatti pācittiyassa. Atirekatiratte ūnakasaññī senāya vasati, āpatti pācittiyassa.

Ūnakatiratte atirekasaññī, āpatti dukkaṭassa. Ūnakatiratte vematiko, āpatti dukkaṭassa. Ūnakatiratte ūnakasaññī, ānāpatti.

321. Anāpatti dvetisso rattiyo vasati, ūnakadvetisso rattiyo vasati, dve rattiyo vasitvā tatiyāya rattiya purāruṇā nikkhamitvā puna vasati, gilāno vasati, gilānassa karaṇiyena vasati, senā vā paṭisenāya ruddhā hoti, kenaci palibuddho hoti āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Senāvāsasikkhāpadam niṭṭhitam navamam.

5. Acelakavagga 10. Uyyodhikasikkhāpada

322. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū dirattatirattam senāya vasamānā uyyodhikampi balaggampi senābyūhampi anīkadassanampi gacchanti. Aññataropi chabbaggiyo bhikkhu uyyodhikam gantvā kaṇḍena paṭividdho hoti. Manussā tam bhikkhum uppaṇḍesum “kacci bhante suyuddham ahosi, kati te lakkhāni laddhānī”ti. So bhikkhu tehi manussehi uppaṇḍiyamāno maṅku ahosi. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā uyyodhikam dassanāya āgacchissanti, amhākampi alābhā amhākampi dulladdham, ye mayam ājīvassa

hetu puttadārassa kāraṇā uyyodhikaṃ āgacchāmā”ti. Assosum kho bhikkhū tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū uyyodhikaṃ dassanāya gacchissantī”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave uyyodhikaṃ dassanāya gacchathāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā uyyodhikaṃ dassanāya gacchissatha. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

323. “**Dirattatirattam ce bhikkhu senāya vasamāno uyyodhikaṃ vā balaggaṃ vā senābyūham vā anīkadassanam vā gaccheyya, pācittiyaṇṇa**”ti.

324. **Dirattatirattam ce bhikkhu senāya vasamāno**ti dvetisso rattiyo vasamāno.

Uyyodhikaṃ nāma yattha sampahāro dissati.

Balaggaṃ nāma ettakā hatthī ettakā assā ettakā rathā ettakā pattī.

Senābyūham nāma ito hatthī hontu, ito assā hontu, ito rathā hontu, ito pattikā hontu.

Anīkaṃ nāma hatthānīkaṃ assānīkaṃ rathānīkaṃ pattānīkaṃ. Tayo hatthī pacchimaṃ hatthānīkaṃ, tayo assā pacchimaṃ assānīkaṃ, tayo rathā pacchimaṃ rathānīkaṃ, cattāro purisā sarahatthā pattī pacchimaṃ pattānīkaṃ. Dassanāya gacchati, āpatti dukkaṭassa. Yattha ṭhito passati, āpatti pācittiyaṇṇa. Dassanūpacāram vijahitvā punappunam passati, āpatti pācittiyaṇṇa.

Ekamekaṃ dassanāya gacchati. Āpatti dukkaṭassa. Yattha ṭhito passati, āpatti dukkaṭassa. Dassanūpacāram vijahitvā punappunam passati, āpatti dukkaṭassa.

325. Anāpatti ārame ʘhito passati, bhikkhussa ʘhitokāsaṃ vā nisinnokāsaṃ vā nipannokāsaṃ vā āgantvā sampahāro dissati, paṭipatham gacchanto passati, sati karaṇīye gantvā passati, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Uyyodhikasikkhāpadam niṭṭhitam dasamam.

Acelakavaggo pañcamo.

Tassuddānam

Pūvam kathopanandassa, tayaṃpaṭṭhākameva ca.
Mahānāmo Pasenadi, senāviddho ime dasāti¹.

6. Surāpānavagga 1. Surāpānasikkhāpada

326. Tena समयena Buddho Bhagavā Cetiyesu cārikam caramāno yena Bhaddavatikā tena pāyāsi. Addasaṃsu kho gopālakā pasupālakā kassakā pathāvino Bhagavantam dūratova āgacchantam, disvāna Bhagavantam etadavocum “mā kho bhante Bhagavā Ambatittham agamāsi, Ambatitthe bhante jaṭilassa assame nāgo paṭivasati iddhimā āsiviso² ghoraviso, so Bhagavantam mā viheṭhesi”ti. Evaṃ vutte Bhagavā tuṇhī ahosi. Dutiyampi kho -pa-. Tatiyampi kho gopālakā pasupālakā kassakā pathāvino Bhagavantam etadavocum “mā kho bhante Bhagavā Ambatittham agamāsi, Ambatitthe bhante jaṭilassa assame nāgo paṭivasati iddhimā āsiviso ghoraviso, so Bhagavantam mā viheṭhesi”ti. Tatiyampi kho Bhagavā tuṇhī ahosi.

Atha kho Bhagavā anupubbena cārikam caramāno yena Bhaddavatikā tadavasari. Tatra sudam Bhagavā Bhaddavatikāyam viharati. Atha kho āyasmā Sāgato yena Ambatitthassa³ jaṭilassa assamo tenupa-

1. Acelakam uyyojaṇa, sabhojanam duve raho. Sabhattakaṇa bhesajjam, uyyuttam senuyyodhikam. (Sī)

2. Āsiviso (Sī, Syā)

3. Ambatitthakassa (Sī), ambatittham (Syā)

saṅkami, upasaṅkamitvā agyāgāraṃ pavisitvā tiṇasanthārakaṃ paññāpetvā nisīdi pallaṅkaṃ ābhujitvā ujum kāyaṃ paṇidhāya parimukhaṃ satim upaṭṭhapetvā. Addasā kho so nāgo āyasmantaṃ Sāgataṃ paviṭṭhaṃ, disvāna dummano¹ padhūpāyi², āyasmāpi Sāgato padhūpāyi². Atha kho so nāgo makkhaṃ asahamāno pajjali, āyasmāpi Sāgato tejodhātum samāpajjitvā pajjali. Atha kho āyasmā Sāgato tassa nāgassa tejasā tejaṃ pariyādiyitvā yena Bhaddavatikā tenupasaṅkami. Atha kho Bhagavā Bhaddavatikāyaṃ yathābhirantaṃ viharitvā yena Kosambī tena cārikaṃ pakkāmi. Assosum kho Kosambikā upāsakā “ayyo kira Sāgato Ambatitthikena nāgena saddhim saṅgāmesī”ti.

Atha kho Bhagavā anupubbena cārikaṃ caramāno yena Kosambī tadavasari. Atha kho Kosambikā upāsakā Bhagavato paccuggamaṇaṃ karitvā yenāyasmā Sāgato tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamitvā āyasmantaṃ Sāgataṃ abhivādetvā ekamantaṃ aṭṭhaṃsu, ekamantaṃ tṭhitā kho Kosambikā upāsakā āyasmantaṃ Sāgataṃ etadavocum “kiṃ bhante ayyānaṃ dullabhaṇca manāpaṇca, kiṃ paṭiyādemā”ti. Evaṃ vutte chabbaggiyā bhikkhū Kosambike upāsake etadavocum “atthāvuso kāpotikā nāma pasannā bhikkhūnaṃ dullabhā ca manāpā ca, taṃ paṭiyādethā”ti. Atha kho Kosambikā upāsakā ghare ghare kāpotikaṃ pasannaṃ paṭiyādetvā āyasmantaṃ Sāgataṃ piṇḍāya paviṭṭhaṃ disvāna āyasmantaṃ Sāgataṃ etadavocum “pivatu bhante ayyo Sāgato kāpotikaṃ pasannaṃ, pivatu bhante ayyo Sāgato kāpotikaṃ pasannaṃ”ti. Atha kho āyasmā Sāgato ghare ghare kāpotikaṃ pasannaṃ pivitvā nagaramhā nikkhamanto nagaradvāre paripati.

Atha kho Bhagavā sambahulehi bhikkhūhi saddhim nagaramhā nikkhamanto addasa āyasmantaṃ Sāgataṃ nagaradvāre paripatantaṃ, disvāna bhikkhū āmantesi “gaṇhatha bhikkhave sāgataṃ”ti. “Evaṃ bhante”ti kho te bhikkhū Bhagavato paṭissuṇitvā āyasmantaṃ Sāgataṃ ārāmaṃ netvā yena Bhagavā tena sīsaṃ katvā nipātesum. Atha kho āyasmā Sāgato parivattitvā yena Bhagavā tena pāde karitvā seyyaṃ

1. Dukkhi dummano (Sī, Syā)

2. Padhūpāsi (Syā, Ka)

kappesi. Atha kho Bhagavā bhikkhū āmantesi “nanu bhikkhave pubbe Sāgato Tathāgate sagāravo ahosi sappatisso”ti. Evaṃ bhante. Api nu kho bhikkhave Sāgato etarahi Tathāgate sagāravo sappatissoṭi. No hetam bhante. Nanu bhikkhave Sāgato Ambatitthikena nāgena saddhim saṅgāmesīti. Evaṃ bhante. Api nu kho bhikkhave Sāgato etarahi pahoti nāgena¹ saddhim saṅgāmetunti. No hetam bhante. Api nu kho bhikkhave tam pātabbam, yaṃ pivitvā visaññī assāti. No hetam bhante. Ananucchavikaṃ bhikkhave sāgatassa ananulomitaṃ appatirūpaṃ assāmaṇakaṃ akappiyaṃ akaraṇīyaṃ, kathaṃ hi nāma bhikkhave Sāgato majjam pivissati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

327. “**Surāmerayapāne pācittiyaṃ**”ti.

328. **Surā** nāma piṭṭhasurā pūvasurā odanasurā kiṇṇapakkhittā sambhārasaṃyuttā.

Merayo nāma pupphāsavo phalāsavo madhvāsavo gulāsavo sambhārasaṃyutto.

Piveyyāti antamaso kusaggenapi pivati, āpatti pācittiyassa.

Majje majjasaññī pivati, āpatti pācittiyassa. Majje vematiko pivati, āpatti pācittiyassa. Majje amajjasaññī pivati, āpatti pācittiyassa.

Amajje majjasaññī, āpatti dukkaṭassa. Amajje vematiko, āpatti dukkaṭassa. Amajje amajjasaññī, anāpatti.

329. Anāpatti amajjañca hoti majjavaṇṇaṃ majjagandhaṃ majjarasaṃ tam pivati sūpasampāke maṃsasampāke telasampāke āmalakaphāṇite, amajjam Ariṭṭhaṃ pivati, ummattakassa ādikammikassāti.

Surāpānasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ paṭhamam.

1. Deḍḍubhenāpi (Sī, Syā)

6. Surāpānavagga 2. Aṅgulipatodakasikkhāpada

330. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū sattarasavaggiyaṃ bhikkhuṃ aṅgulipatodakena hāsesuṃ. So bhikkhu uttanta anassāsako kālamakāsi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū bhikkhuṃ aṅgulipatodakena hāsessanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave bhikkhuṃ aṅgulipatodakena hāsethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhuṃ aṅgulipatodakena hāsessatha. Netaṃ moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

331. “Aṅgulipatodake pācittiyaṃ”ti.

332. Aṅgulipatodako nāma¹ upasampanno upasampannaṃ hasādhippāyo² kāyena kāyaṃ āmasati, āpatti pācittiyassa. Upasampanne upasampannasaññī aṅgulipatodakena hāseti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematiko aṅgulipatodakena hāseti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne anupasampannasaññī aṅgulipatodakena hāseti, āpatti pācittiyassa.

Kāyena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena nissaggiyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa.

333. Anupasampannaṃ kāyena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena kāyaṃ āmasati, āpatti

1. Aṅgulipatodako nāma aṅguliyaṃ tudanti (Syā)

2. Hassādhippāyo (Sī, Syā)

dukkaṭassa. Nissaggiyena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena nissaggiyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne upasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa.

334. Anāpatti na hasādhippāyo sati karaṇīye āmasati, ummattakassa ādikammikassāti.

Angulipatodakasikkhāpadaṃ niṭṭhitam dutiyaṃ.

6. Surāpānavagga 3. Hasadhammasikkhāpada

335. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena sattarasavaggiyā bhikkhū Aciravatiyā nadiyā udaye kilānti. Tena kho pana samayena rājā Pasenadi Kosalo Mallikāya deviyā saddhim uparipāsādaragato hoti. Addasā kho rājā Pasenadi Kosalo sattarasavaggiye bhikkhū Aciravatiyā nadiyā udaye kilānte, disvāna Mallikaṃ devīm etadavoca “ete te Mallike arahanto udaye kilānti”ti. Nissamsayaṃ kho mahārāja Bhagavatā sikkhāpadaṃ apaññattaṃ. Te vā bhikkhū appakataññunoti. Atha kho rañño Pasenadissa Kosalassa etadahosi “kena nu kho ahaṃ upāyena Bhagavato ca na āroceyyaṃ, Bhagavā ca jāneyya ime bhikkhū udaye kilānti”ti. Atha kho rājā Pasenadi Kosalo sattarasavaggiye bhikkhū pakkosāpetvā mahantaṃ guḷapiṇḍaṃ adāsi “imaṃ bhante guḷapiṇḍaṃ Bhagavato dethā”ti. Sattarasavaggiyā bhikkhū taṃ guḷapiṇḍaṃ ādāya yena Bhagavā tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamitvā Bhagavantaṃ etadavocum “imaṃ bhante guḷapiṇḍaṃ rājā Pasenadi Kosalo Bhagavato deti”ti. Kahaṃ pana tumhe bhikkhave rājā addasāti. Aciravatiyā nadiyā Bhagavā udaye kilānteti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā udaye kilāssatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

336. “Udake hasadhamme¹ pācittiyā”ti.

337. Udake hasadhammo nāma uparigopphake udake hasādhippāyo nimujjati vā ummujjati vā palavati vā, āpatti pācittiyassa.

338. Udake hasadhamme hasadhammasaññī, āpatti pācittiyassa. Udake hasadhamme vematiko, āpatti pācittiyassa. Udake hasadhamme ahasadhammasaññī, āpatti pācittiyassa.

Heṭṭhāgopphake udake kīḷati, āpatti dukkaṭassa. Udake nāvāya kīḷati, āpatti dukkaṭassa. Hatthena vā pādena vā kaṭṭhena vā kaṭhalāya vā udakaṃ paharati, āpatti dukkaṭassa. Bhājanagataṃ udakaṃ vā kañjikaṃ vā khīraṃ vā takkaṃ vā rajanaṃ vā passāvaṃ vā cikkhallaṃ vā kīḷati, āpatti dukkaṭassa.

Udake ahasadhamme hasadhammasaññī, āpatti dukkaṭassa. Udake ahasadhamme vematiko, āpatti dukkaṭassa. Udake ahasadhamme ahasadhammasaññī, anāpatti.

339. Anāpatti na hasādhippāyo sati karaṇīye udakaṃ otaritvā nimujjati vā ummujjati vā palavati vā, pāraṃ gacchanto nimujjati vā ummujjati vā palavati vā, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Hasadhammasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ tatiyaṃ.

6. Surāpānavagga 4. Anādariyasikkhāpada

340. Tena samayena Buddho Bhagavā Kosambiyaṃ viharati Ghositārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Channo anācāraṃ ācarati. Bhikkhū evamāhaṃsu “māvuso Channa evarūpaṃ akāsi, netaṃ kappatī”ti. So anādariyaṃ paṭicca karoti yeva. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Channo anādariyaṃ karissatī”ti -pa-. Saccaṃ kira tvaṃ Channa anādariyaṃ

1. Hassadhamme (Sī, Syā)

karosīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tvaṃ moghapurisa anādariyaṃ karissasi. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

341. “**Anādariye pācittiyā**”ti.

342. **Anādariyaṃ** nāma dve anādariyāni puggalānādariyañca dhammānādariyañca.

Puggalānādariyaṃ nāma upasampannena paññattena vuccamāno “ayaṃ ukkhittako vā vambhito vā garahito vā, imassa vacanaṃ akataṃ bhavissati”ti anādariyaṃ karoti, āpatti pācittiyassa.

Dhammānādariyaṃ nāma upasampannena paññattena vuccamāno “kathā’yaṃ nasseyya vā vinasseyya vā antaradhāyeyyavā”, taṃ vā na sikkhitukāmo anādariyaṃ karoti, āpatti pācittiyassa.

343. Upasampanne upasampannasaññī anādariyaṃ karoti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematiko anādariyaṃ karoti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne anupasampannasaññī anādariyaṃ karoti, āpatti pācittiyassa.

Apaññattena vuccamāno “idaṃ na sallekḥāya na dhutattḥāya na pāsādikatāya na apacayāya na vīriyārambhāya saṃvattati”ti anādariyaṃ karoti, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannena paññattena vā apaññattena vā vuccamāno “idaṃ na sallekḥāya na dhutattḥāya na pāsādikatāya na apacayāya na vīriyārambhāya saṃvattati”ti anādariyaṃ karoti, āpatti dukkaṭassa.

Anupasampanne upasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa.

344. Anāpatti “evaṃ amhākaṃ ācariyaṇaṃ uggaho paripucchā”ti bhaṇati, ummattakassa ādikammikassāti.

Anādariyasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ catuttham.

6. Surāpānavagga 5. Bhimsāpanasikkhāpada

345. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū sattarasavaggiye bhikkhū bhimsāpentī, te bhimsāpīyamānā rodanti. Bhikkhū evamāhaṃsu “kissa tumhe āvuso rodathā”ti. Ime āvuso chabbaggiyā bhikkhū amhe bhimsāpentīti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū bhikkhum bhimsāpessantī”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave bhikkhum bhimsāpethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhum bhimsāpessatha. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

346. “Yo pana bhikkhu bhikkhum bhimsāpeyya, pācittiyā”ti.

347. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhūti aññaṃ bhikkhum.

Bhimsāpeyyāti upasampanno upasampannam bhimsāpetukāmo rūpaṃ vā saddaṃ vā gandhaṃ vā rasaṃ vā phoṭṭhabbaṃ vā upasaṃharati, bhāyeyya vā so na vā bhāyeyya, āpatti pācittiyassa. Corakantāraṃ vā vāḷakantāraṃ vā pisācakantāraṃ vā ācikkhati, bhāyeyya vā so na vā bhāyeyya, āpatti pācittiyassa.

348. Upasampanne upasampannasaññī bhimsāpeti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematiko bhimsāpeti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne anupasampannasaññī bhimsāpeti, āpatti pācittiyassa.

Anupasampannam bhimsāpetukāmo rūpaṃ vā saddaṃ vā gandhaṃ vā rasaṃ vā phoṭṭhabbaṃ vā upasaṃharati, bhāyeyya vā so na vā bhāyeyya, āpatti dukkaṭassa. Corakantāraṃ vā vāḷakantāraṃ vā pisācakantāraṃ vā ācikkhati, bhāyeyya vā so na vā bhāyeyya, āpatti

dukkaṭassa. Anupasampanne upasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa.
Anupasampanne vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne
anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa.

349. Anāpatti na bhimsāpetukāmo rūpaṃ vā saddaṃ vā gandhaṃ vā
rasaṃ vā phoṭṭhabbaṃ vā upasaṃharati, corakantāraṃ vā vāḷakantāraṃ vā
pisācakantāraṃ vā ācikkhati, ummattakassa ādikammikassāti.

Bhimsāpanasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ pañcamaṃ.

6. Surāpānavagga 6. Jotikasikkhāpada

350. Tena samayena Buddho Bhagavā Bhaggesu viharati Susumāragire¹
Bhesakaḷāvane migadāye. Tena kho pana samayena bhikkhū hemantike kāle
aññataraṃ mahantaṃ susirakaṭṭhaṃ jotim samādahitvā visibbesuṃ. Tasmiṃ
ca susire kaṇhasappo agginā santatto nikkhamitvā bhikkhū paripātesi.
Bhikkhū taṃ taṃ upadhāvimso. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te
ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhū jotim samādahitvā
visibbessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhū jotim samādahitvā
visibbentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi
nāma te bhikkhave moghapurisā jotim samādahitvā visibbessanti. Netam
bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ
sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

**“Yo pana bhikkhu visibbanāpekkho jotim samādaheyya vā
samādahāpeyya vā, pācittiyaṃ”ti.**

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

351. Tena kho pana samayena bhikkhū gilānā honti. Gilānapucchakā
bhikkhū gilāne bhikkhū etadavocuṃ “kaccāvuso khamanīyaṃ, kacci
yāpanīyaṃ”ti. Pubbe mayaṃ āvuso jotim samādahitvā visibbema, tena no
phāsu hoti, idāni pana “Bhagavatā paṭikkhittan”ti kukkuccā-

1. Suṃsumāragire (Sī, Syā), Saṃsumāragire (Ka)

yantā na visibbema, tena no na phāsu hotīti. Bhagavato etamattarū ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave gilānena bhikkhunā jotim samādahitvā vā samādahāpetvā vā visibbetuṃ. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu agilāno visibbanāpekkho jotim samādaheyya vā samādahāpeyya vā, pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

352. Tena kho pana samayena bhikkhū padīpepi jotikepi jantāgharepi kukkuccāyanti. Bhagavato etamattarū ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave tathārūpappaccayā jotim samādahituṃ samādahāpetuṃ. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

353. **“Yo pana bhikkhu agilāno visibbanāpekkho jotim samādaheyya vā samādahāpeyya vā aññatra tathārūpappaccayā pācittiyaṃ”ti.**

354. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Agilāno nāma yassa vinā agginā phāsu hoti.

Gilāno nāma yassa vinā agginā na phāsu hoti.

Visibbanāpekkhoti tappitukāmo. **Joti** nāma aggi vuccati.

Samādaheyyāti sayam samādahati, āpatti pācittiyassa.

Samādahāpeyyāti aññaṃ āṇāpeti, āpatti pācittiyassa. Sakim āṇatto bahukampi samādahati, āpatti pācittiyassa.

Aññatra tathārūpappaccayāti ṭhapetvā tathārūpappaccayaṃ.

355. Agilāno agilānasaññi visibbanāpekkho jotim samādahati vā samādahāpeti vā aññatra tathārūpappaccayā, āpatti pācittiyassa. Agilāno vematiko visibbanāpekkho jotim

samādahati vā samādahāpeti vā aññatra tathārūpappaccayā, āpatti pācittiyassa. Agilāno gilānasaññī visibbanāpekkho jotim samādahati vā samādahāpeti vā aññatra tathārūpappaccayā, āpatti pācittiyassa.

Paṭilātaṃ ukkhipati, āpatti dukkaṭassa. Gilāno agilānasaññī, āpatti dukkaṭassa. Gilāno vematiko, āpatti dukkaṭassa. Gilāno gilānasaññī, anāpatti.

356. Anāpatti gilānassa aññena kataṃ visibbeti, vītaccitaṅgāraṃ visibbeti, paḍīpe jotike jantāghare tathārūpappaccayā āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Jotikasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ chaṭṭhaṃ.

6. Surāpānavagga 7. Nahānasikkhāpada

357. Tena samayena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana samayena bhikkhū Tapode nahāyanti. Tena kho pana samayena¹ rājā Māgadho Seniyo Bimbisāro “sīsaṃ nahāyissāmī”ti Tapodaṃ gantvā “yāvāyyā nahāyanti”ti ekamantaṃ paṭimānesi. Bhikkhū yāva samandhakārā nahāyimsu. Atha kho rājā Māgadho Seniyo Bimbisāro vikāle sīsaṃ nahāyitvā nagaradvāre thakite bahinagare vasitvā kālasseva asambhinnena vilepanena yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi. Ekamantaṃ nisinnaṃ kho rājānaṃ Māgadhaṃ Seniyaṃ Bimbisāraṃ Bhagavā etadavoca “kissa tvaṃ mahārāja kālasseva āgato asambhinnena vilepanenā”ti. Atha kho rājā Māgadho Seniyo Bimbisāro Bhagavato etamatthaṃ ārocesi. Atha kho Bhagavā rājānaṃ Māgadhaṃ Seniyaṃ Bimbisāraṃ dhammiyā kathāya sandassesī samādapesī samuttejesī sampahaṃsesī. Atha kho rājā Māgadho Seniyo Bimbisāro Bhagavatā dhammiyā kathāya sandassito samādapito samuttejito sampahaṃsito

1. Atha kho (Sī, Syā)

uṭṭhāyāsanaṃ Bhagavantam abhivādetvā padakkhiṇam katvā pakkāmi. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe bhikkhusaṃgham sannipātāpetvā bhikkhū paṭipucchi “saccaṃ kira bhikkhave bhikkhū rājānampi passitvā na mattaṃ jānitvā nahāyanti”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma te bhikkhave moghapurisā rājānampi passitvā na mattaṃ jānitvā nahāyissanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu orenaddhamāsaṃ nahāyeyya, pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

358. Tena kho pana samayena bhikkhū uṇhasamaye pariāhasamaye kukkucāyantā na nahāyanti. Sedagatena gattena sayanti, cīvarampi senāsanampi dussati. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave uṇhasamaye pariāhasamaye orenaddhamāsaṃ nahāyituṃ. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu orenaddhamāsaṃ nahāyeyya aññatra samayā, pācittiyaṃ. Tatthāyaṃ samayo, diyaḍḍho māso seso gimhānanti¹ vassānassa paṭhamo māso iccete aḍḍhateyyamāsā uṇhasamayo pariāhasamayo, ayaṃ tattha samayo”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

359. Tena kho pana samayena bhikkhū gilānā honti. Gilānapucchakā bhikkhū gilāne bhikkhū etadavocuṃ “kaccāvuso khamanīyaṃ, kacci yāpanīyaṃ”ti. Pubbe mayaṃ āvuso orenaddhamāsaṃ nahāyāma, tena no phāsu hoti, idāni pana “Bhagavatā paṭikkhittan”ti kukkucāyantā na nahāyāma, tena no na phāsu hotīti. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave gilānena bhikkhunā orenaddhamāsaṃ nahāyituṃ. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu orenaddhamāsaṃ nahāyeyya aññatra samayā, pācittiyaṃ. Tatthāyaṃ samayo, diyaḍḍho māso seso gimhānanti¹

1. Gimhānam (Itipi)

**vassānassa paṭhamo māso iccete aḍḍhateyyamāsā uṇhasamayo
pariḷāhasamayo gilānasamayo, ayaṃ tattha samayo”ti.**

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

360. Tena kho pana samayena bhikkhū navakammaṃ katvā kukkuccāyantā na nahāyanti. Te sedagatena gattena sayanti, cīvarampi senāsanampi dussati. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave kammamāyā orenaddhamāsaṃ nahāyituṃ. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

**“Yo pana bhikkhu orenaddhamāsaṃ nahāyeyya aññattha samayā,
pācittiyaṃ. Tatthāyaṃ samayo, diyaḍḍho māso seso gimhānanti vassānassa
paṭhamo māso iccete aḍḍhateyyamāsā uṇhasamayo pariḷāhasamayo
gilānasamayo kammamāyā, ayaṃ tattha samayo”ti.**

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

361. Tena kho pana samayena bhikkhū addhānaṃ gantvā kukkuccāyantā na nahāyanti. Te sedagatena gattena sayanti, cīvarampi senāsanampi dussati. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave addhānagamanaṃ samayā orenaddhamāsaṃ nahāyituṃ. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

**“Yo pana bhikkhu orenaddhamāsaṃ nahāyeyya aññattha samayā,
pācittiyaṃ. Tatthāyaṃ samayo, diyaḍḍho māso seso gimhānanti vassānassa
paṭhamo māso iccete aḍḍhateyyamāsā uṇhasamayo pariḷāhasamayo
gilānasamayo kammamāyā addhānagamanaṃ samayo, ayaṃ tattha
samayo”ti.**

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

362. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhū ajjhokāse cīvarakammaṃ karontā sarajena vātena okiṇṇā honti, devo ca thokaṃ thokaṃ phusāyati. Bhikkhū kukkuccāyantā na nahāyanti,

kilinnena gattena sayanti, cīvarampi senāsanampi dussati. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Anujānāmi bhikkhave vātavuṭṭhisamaye orenaddhamāsaṃ nahāyituṃ. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

363. “Yo pana bhikkhu orenaddhamāsaṃ nahāyeyya aññatrasamayā, pācittiyaṃ. Tatthāyaṃ samayo, diyaḍḍho māso seso gimhānanti vassānassa paṭhamo māso iccete aḍḍhateyyamāsā uṇhasamayo pariāhasamayo gilānasamayo kammassamayo addhānagamanassamayo vātavuṭṭhisamayo, ayaṃ tattha samayo”ti.

364. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Orenaddhamāsanti ūnakaddhamāsaṃ.

Nahāyeyyāti cuṇṇena vā mattikāya vā nahāyati, payoge payoge dukkaṭaṃ. Nahānapariyosāne āpatti pācittiyassa.

Aññatra samayāti ṭhapetvā samayaṃ.

Uṇhasamayo nāma diyaḍḍho māso seso gimhānaṃ. Pariāhasamayo nāma vassānassa paṭhamo māso. “Iccete aḍḍhateyyamāsā uṇhasamayo pariāhasamayo”ti nahāyitabbaṃ.

Gilānasamayo nāma yassa vinā nahānena na phāsu hoti, “gilānasamayo”ti nahāyitabbaṃ.

Kammassamayo nāma antamaso pariveṇampi sammatṭhaṃ hoti, “kammassamayo”ti nahāyitabbaṃ.

Addhānagamanassamayo nāma “addhayaḥjanaṃ gacchissāmi”ti nahāyitabbaṃ, gacchantena nahāyitabbaṃ, gatena nahāyitabbaṃ.

Vātavuṭṭhisamayo nāma bhikkhū sarajena vātena okiṇṇā honti, dve vā tīpi vā udakaphusitāni kāye patitāni honti, “vātavuṭṭhisamayo”ti nahāyitabbaṃ.

365. Ūnakaddhamāse ūnakasaññī aññatra samayā nahāyati, āpatti pācittiyassa. Ūnakaddhamāse vematiko aññatra samayā nahāyati,

āpatti pācittiyassa. Ūnakaddhamāse atirekasaññī aññatra samayā nahāyati, āpatti pācittiyassa.

Atirekaddhamāse ūnakasaññī, āpatti dukkaṭassa. Atirekaddhamāse vematiko, āpatti dukkaṭassa. Atirekaddhamāse atirekasaññī anāpatti.

366. Anāpatti samaye, addhamāsaṃ nahāyati, atirekaddhamāsaṃ nahāyati, pāraṃ gacchanto nahāyati, sabbapaccantimesu janapadesu, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Nahānasikkhāpadaṃ niṭṭhitam sattamaṃ.

6. Surāpānavagga 8. Dubbaṇṇakaraṇasikkhāpada

367. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhū ca paribbājakā ca Sāketā Sāvattiyaṃ addhānamaggappaṭipannā honti. Antarāmagge corā nikkhamitvā te acchindimsu. Sāvattiyaṃ rājabhaṭṭa nikkhamitvā te core sabhaṇḍe gahetvā bhikkhūnaṃ santike dūtaṃ pāhesuṃ “āgacchantu bhadantā sakaṃ sakaṃ cīvaraṃ sañjānitvā gaṇhantū”ti. Bhikkhū na sañjānanti. Te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhadantā attano attano cīvaraṃ na sañjānissanti”ti. Assosuṃ kho bhikkhū tesu manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe bhikkhusaṃghaṃ sannipātāpetvā bhikkhūnaṃ tadanucchavikaṃ tadanulomikaṃ dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi tena hi bhikkhave bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññāpessāmi dasa atthavase paṭicca saṃghasutṭhūtāya saṃghaphāsutāya -pa- saddhammaṭṭhitiyā vinayānuggahāya. Evaṃca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

368. “**Navam paṇa bhikkhunā cīvaralābhena tiṇṇam dubbaṇṇakaraṇam aññataram dubbaṇṇakaraṇam ādātabbam nīlam vā kaddamaṃ vā kālasāmaṃ vā,**

anādā ce bhikkhu tiṇṇaṃ dubbaṇṇakaraṇānaṃ aññataraṃ dubbaṇṇakaraṇaṃ
navāṃ cīvaraṃ paribhuñjeyya, pācittiyaṇṇaṇṇi”ti.

369. **Navāṃ** nāma akatakappaṃ vuccati.

Cīvaraṃ nāma channaṃ cīvaraṇaṃ aññataraṃ cīvaraṃ.

Tiṇṇaṃ dubbaṇṇakaraṇānaṃ aññataraṃ dubbaṇṇakaraṇaṃ ādātābanti
antamaso kusaggenapi ādātābbaṃ.

Nīlaṃ nāma dve nīlāni kaṃsaṇīlaṃ palāsaṇīlaṃ.

Kaddamo nāma odako vuccati.

Kālasāmaṇṇaṃ nāma yaṃkiñci kālasāmaṇṇaṃ¹.

Anādā ce bhikkhu tiṇṇaṃ dubbaṇṇakaraṇānaṃ aññataraṃ
dubbaṇṇakaraṇaṇṇi antamaso kusaggenapi anādiyitvā tiṇṇaṃ
dubbaṇṇakaraṇānaṃ aññataraṃ dubbaṇṇakaraṇaṃ navāṃ cīvaraṃ
paribhuñjati, āpatti pācittiyaṇṇaṇṇaṇṇi.

370. Anādinne anādinnaṇṇaṇṇi paribhuñjati, āpatti pācittiyaṇṇaṇṇaṇṇi. Anādinne
vematiko paribhuñjati, āpatti pācittiyaṇṇaṇṇaṇṇi. Anādinne ādinnaṇṇaṇṇi
paribhuñjati, āpatti pācittiyaṇṇaṇṇaṇṇi.

Ādinne anādinnaṇṇaṇṇi, āpatti dukkaṭassa. Ādinne vematiko āpatti
dukkāṭassa. Ādinne ādinnaṇṇaṇṇi, anāpatti.

371. Anāpatti ādiyitvā paribhuñjati, kappo naṭṭho hoti, kappakatokāso
jiṇṇo hoti, kappakatenā akappakataṃ saṃsibbitaṃ hoti, aggale anuvāte
paribhaṇḍe ummattakassa ādikammikassāti.

Dubbaṇṇakaraṇasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ aṭṭhamāṃ.

6. Surāpānavagga 9. Vikappanasikkhāpada

372. Tena samayena Buddhō Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane
Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmā

1. Kālakāṇṇi (Sī, Syā)

Upanando Sakyaputto bhātuno saddhivihārikassa bhikkhuno sāmāṃ cīvaraṃ vikappetvā appaccuddhāraṇaṃ¹ paribhuñjati. Atha kho so bhikkhu bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesi “ayaṃ āvuso āyasmā Upanando Sakyaputto mayhaṃ cīvaraṃ sāmāṃ vikappetvā appaccuddhāraṇaṃ paribhuñjati”ti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Upanando Sakyaputto bhikkhussa sāmāṃ cīvaraṃ vikappetvā appaccuddhāraṇaṃ paribhuñjissati”ti -pa-. Saccāṃ kira tvaṃ Upananda bhikkhussa sāmāṃ cīvaraṃ vikappetvā appaccuddhāraṇaṃ paribhuñjasīti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa bhikkhussa sāmāṃ cīvaraṃ vikappetvā appaccuddhāraṇaṃ paribhuñjissasi. Netāṃ moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

373. “Yo pana bhikkhu bhikkhussa vā bhikkhuniyā vā sikkhamānāya vā sāmaṇerassa vā sāmaṇeriyā vā sāmāṃ cīvaraṃ vikappetvā appaccuddhāraṇaṃ¹ paribhuñjeyya, pācittiyaṃ”ti.

374. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhussāti aññassa bhikkhussa.

Bhikkhunī nāma ubhatosaṅghe upasampannā.

Sikkhamānā nāma dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā.

Sāmaṇero nāma dasasikkhāpadiko.

Sāmaṇerī nāma dasasikkhāpadikā.

Sāmanti sayāṃ vikappetvā.

Cīvaraṃ nāma channaṃ cīvarānaṃ aññataraṃ cīvaraṃ vikappanupagaṃ pacchimaṃ.

Vikappanā nāma dve vikappanā sammukhāvikappanā ca parammukhāvikappanā ca.

Sammukhāvikappanā nāma “imaṃ cīvaraṃ tuyhaṃ vikappemi itthannāmassa vā”ti.

1. Apaccuddhāraṇaṃ (Sī, Syā)

Parammukhāvikappanā nāma “imaṃ cīvaraṃ vikappanattāya tuyhaṃ dammī”ti. Tena vattabbo “ko te mitto vā sandiṭṭho vā”ti. Itthannāmo ca itthannāmo cāti. Tena vattabbo “ahaṃ tesam dammi, tesam santakaṃ paribhuñja vā vissajjehi vā yathāpaccayaṃ vā karohi”ti.

Appaccuddhāraṇaṃ nāma tassa vā adinnaṃ, tassa vā avissasanto paribhuñjati, āpatti pācittiyassa.

375. Appaccuddhāraṇe appaccuddhāraṇasaññī paribhuñjati, āpatti pācittiyassa. Appaccuddhāraṇe vematiko paribhuñjati, āpatti pācittiyassa. Appaccuddhāraṇe paccuddhāraṇasaññī paribhuñjati, āpatti pācittiyassa.

Adhiṭṭheti vā vissajjati vā, āpatti dukkaṭassa. Paccuddhāraṇe appaccuddhāraṇasaññī, āpatti dukkaṭassa. Paccuddhāraṇe vematiko, āpatti dukkaṭassa. Paccuddhāraṇe paccuddhāraṇasaññī, anāpatti.

376. Anāpatti so vā deti, tassa vā vissasanto paribhuñjati, ummattakassa ādikammikassāti.

Vikappanasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ navamaṃ.

6. Surāpānavagga 10. Cīvara-apanidhānasikkhāpada

377. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena sattarasavaggiyā bhikkhū asannihitaparikkhārā honti. Chabbaggiyā bhikkhū sattarasavaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ pattampi cīvarampi apanidhenti. Sattarasavaggiyā bhikkhū chabbaggiye bhikkhū etadavocum “dethāvuso amhākaṃ pattampi cīvarampi”ti, chabbaggiyā bhikkhū hasanti, te rodanti. Bhikkhū evamāhaṃsu “kissa tumhe āvuso rodathā”ti. Ime āvuso chabbaggiyā bhikkhū amhākaṃ pattampi cīvarampi apanidhentīti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū bhikkhūnaṃ

pattampi cīvarampi apanidhessantī”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave bhikkhūnam pattampi cīvarampi apanidhethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhūnam pattampi cīvarampi apanidhessatha. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

378. “Yo pana bhikkhu bhikkhussa pattam vā cīvaram vā nisīdanam vā sūcigharam vā kāyabandhanam vā apanidheyya vā apanidhāpeyya vā antamaso hasāpekkhopi, pācittiyan”ti.

379. Yo panati yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhussāti aññassa bhikkhussa.

Patto nāma dve pattā ayopatto mattikāpatto.

Cīvaram nāma channam cīvarānam aññataram cīvaram vikappanupagam pacchimam.

Nisīdanam nāma sadasam vuccati.

Sūcigharam nāma sasūcikaṃ vā asūcikaṃ vā.

Kāyabandhanam nāma dve kāyabandhanāni paṭṭikā sūkarantakam.

Apanidheyya vāti sayam apanidheti, āpatti pācittiyassa.

Apanidhāpeyya vāti aññam āṇāpeti, āpatti pācittiyassa. Sakim āṇatto bahukampi apanidheti, āpatti pācittiyassa.

Antamaso hasāpekkhopīti kilādhippāyo.

380. Upasampanne upasampannasaññī pattam vā cīvaram vā nisīdanam vā sūcigharam vā kāyabandhanam vā apanidheti vā apanidhāpeti vā antamaso hasāpekkhopi, āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematiko -pa-. Upasampanne anupasampannasaññī pattam vā cīvaram vā nisīdanam vā sūcigharam vā kāyabandhanam vā apanidheti vā apanidhāpeti vā antamaso hasāpekkhopi, āpatti pācittiyassa.

Aññaṃ parikkhāraṃ apanidheti vā apanidhāpeti vā antamaso hasāpekkhopi, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannassa pattam vā cīvaraṃ vā aññaṃ vā parikkhāraṃ apanidheti vā apanidhāpeti vā antamaso hasāpekkhopi, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne upasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa.

381. Anāpatti na hasādhippāyo, dunnikkhittaṃ paṭisāmeti, “dhammiṃ kathaṃ katvā dassāmi”ti paṭisāmeti, ummattakassa ādikammikassāti.

Cīvara-apanidhānasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ dasamaṃ.

Surāpānavaggo chaṭṭho.

Tassuddānaṃ

Surā aṅguli hāsoca¹, anādariyañca bhimsanaṃ.
Jotinahānadubbaṇṇaṃ, sāmaṃ apanidhena cāti.

7. Sappāṇakavagga 1. Sañcicca-sikkhāpada

382. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Udāyī issāso hoti, kākā cassa amanāpā honti, so kāke vijjhivā vijjhivā sīsaṃ chinditvā sūle paṭipāṭiyā ṭhapesi. Bhikkhū evamāhaṃsu “kenime āvuso kākā jīvītā voropitā”ti. Mayā āvuso, amanāpā me kākāti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Udāyī sañcicca pāṇaṃ jīvītā voropessati”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ Udāyī sañcicca pāṇaṃ jīvītā voropesīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa sañcicca pāṇaṃ jīvītā voropessasi. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

1. Toyañca (Itipi)

383. “Yo pana bhikkhu sañcicca pāṇaṃ jīvitaṃ voropeyya, pācittiyaṃ”ti.

384. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Sañciccāti jānanto sañjānanto cecca abhivitaritvā vītikkamo.

Pāṇo nāma tiracchānagatapāṇo vuccati.

Jīvitaṃ voropeyyāti jīvitindriyaṃ upacchindati uparodheti santatiṃ vikopeti, āpatti pācittiyassa.

385. Pāṇe pāṇasaññī jīvitaṃ voropeti, āpatti pācittiyassa. Pāṇe vematiko jīvitaṃ voropeti, āpatti dukkaṭassa. Pāṇe appāṇasaññī jīvitaṃ voropeti, anāpatti. Appāṇe pāṇasaññī āpatti dukkaṭassa. Appāṇe vematiko, āpatti dukkaṭassa. Appāṇe appāṇasaññī, anāpatti.

386. Anāpatti asañcicca assatiyā ajānantassa na maraṇādhippāyassa ummattakassa ādikammikassāti.

Sañciccāsikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ paṭhamam.

7. Sappāṇakavagga 2. Sappāṇakasikkhāpada

387. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū jānaṃ sappāṇakaṃ udakaṃ paribhuñjanti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū jānaṃ sappāṇakaṃ udakaṃ paribhuñjissanti”ti -pa-. Saccaṃ kira tumhe bhikkhave jānaṃ sappāṇakaṃ udakaṃ paribhuñjathāti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā jānaṃ sappāṇakaṃ udakaṃ paribhuñjissatha.

Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

388. “Yo pana bhikkhu jānam sappāṇakam udakam paribhuñjeyya, pācittiyaṃ”ti.

389. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Jānāti nāma sāmam vā jānāti, aññe vā tassa ārocenti. “Sappāṇakan”ti jānanto “paribhogena marissantī”ti jānanto paribhuñjati, āpatti pācittiyassa.

390. Sappāṇake sappāṇakasaññī paribhuñjati, āpatti pācittiyassa. Sappāṇake vematiko paribhuñjati, āpatti dukkaṭassa. Sappāṇake appāṇakasaññī paribhuñjati, anāpatti. Appāṇake sappāṇakasaññī, āpatti dukkaṭassa. Appāṇake vematiko, āpatti dukkaṭassa. Appāṇake appāṇakasaññī, anāpatti.

391. Anāpatti “sappāṇakan”ti ajānanto, “appāṇakan”ti jānanto, “paribhogena na marissantī”ti jānanto paribhuñjati, ummattakassa ādikammikassāti.

Sappāṇakasikkhāpadam niṭṭhitam dutiyam.

7. Sappāṇakavagga 3. Ukkoṭanasikkhāpada

392. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū jānam yathādhammam nihatādhikaraṇam puna kammāya ukkoṭenti “akataṃ kammaṃ dukkaṭam kammaṃ puna kātabbam kammaṃ anihataṃ dunnihataṃ puna nihanitabban”ti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū jānam yathādhammam nihatādhikaraṇam punakammāya ukko-

ṭessanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave jānam yathādhhammam
 nihatādhikaraṇam punakammāya ukkoṭethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi
 Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā jānam
 yathādhhammam nihatādhikaraṇam punakammāya ukkoṭessatha. Netam
 moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam
 sikkāpadam uddiseyyātha—

393. “**Yo pana bhikkhu jānam yathādhhammam nihatādhikaraṇam
 punakammāya ukkoṭeyya, pācittiyam**”ti.

394. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayam imasmim atthe
 adhippeto bhikkhūti.

Jānāti nāma sāmam vā jānāti, aññe vā tassa ārocenti, so vā āroceti.

Yathādhhammam nāma dhammena vinayena Satthusāsanena katham, etam
 yathādhhammam nāma.

Adhikaraṇam nāma cattāri adhikaraṇāni vivādādhikaraṇam
 anuvādādhikaraṇam āpattādhikaraṇam kiccādhikaraṇam.

Punakammāya ukkoṭeyyāti “akatham kammam dukkaṭam kammam
 punakātabbam kammam anihatham dunnihatham puna nihanitabbam”ti
 ukkoṭeti, āpatti pācittiyassa.

395. Dhammakamme dhammakammasaññī ukkoṭeti, āpatti pācittiyassa.
 Dhammakamme vematiko ukkoṭeti, āpatti dukkaṭassa. Dhammakamme
 adhammakammasaññī ukkoṭeti, anāpatti. Adhammakamme
 dhammakammasaññī, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematiko, āpatti
 dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññī, anāpatti.

396. Anāpatti “adhammena vā vaggena vā nakammārahassa vā
 kammam katan”ti jānanto ukkoṭeti, ummattakassa ādikammikassāti.

Ukkoṭanasikkhāpadam niṭṭhitam tatiyam.

7. Sappānakavagga 4. Duṭṭhullasikkhāpada

397. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Upanando Sakyaputto sañcetanikaṃ sukkavissatṭhiṃ āpattiṃ āpajjitvā bhātuno saddhivihārikassa bhikkhuno ārocesi “ahaṃ āvuso sañcetanikaṃ sukkavissatṭhiṃ āpattiṃ āpanno, mā kassaci ārocehi”ti. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu sañcetanikaṃ sukkavissatṭhiṃ āpattiṃ āpajjitvā saṅghaṃ tassā āpattiyā parivāsaṃ yāci, tassa saṅgho tassā āpattiyā parivāsaṃ adāsi, so parivasanto taṃ bhikkhuṃ passitvā etadavoca “ahaṃ āvuso sañcetanikaṃ sukkavissatṭhiṃ āpattiṃ āpajjitvā saṅghaṃ tassā āpattiyā parivāsaṃ yāciṃ, tassa me saṅgho tassā āpattiyā parivāsaṃ adāsi, sohaṃ parivasāmi, vediyāmaṃ¹ āvuso, vediyatīti maṃ āyasmā dhāretū”ti.

Kim nu kho āvuso yo aññopi imaṃ āpattiṃ āpajjati, sopi evaṃ karotīti. Evamāvusoti. Ayaṃ āvuso āyasmā Upanando Sakyaputto sañcetanikaṃ sukkavissatṭhiṃ āpattiṃ āpajjitvā² so me āroceti “mā kassaci ārocehi”ti. Kim pana tvaṃ āvuso paṭicchādesīti. Evamāvusoti. Atha kho so bhikkhu bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhu bhikkhussa jānaṃ duṭṭhullaṃ āpattiṃ paṭicchādessatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ bhikkhu bhikkhussa jānaṃ duṭṭhullaṃ āpattiṃ paṭicchādesīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa bhikkhussa jānaṃ duṭṭhullaṃ āpattiṃ paṭicchādessasi. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

398. “Yo pana bhikkhu bhikkhussa jānaṃ duṭṭhullaṃ āpattiṃ paṭicchādeyya, pācittiyaṃ”ti.

1. Vediyāmaṃ (Syā)

2. Āpajji (?)

399. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhussāti aññassa bhikkhussa.

Jānāti nāma sāmaṃ jānāti, aññe vā tassa ārocenti, so vā āroceti.

Duṭṭhullā nāma āpatti cattāri ca pārājikāni terasa ca saṃghādisesā.

Paṭicchādeyyāti “imaṃ jānitvā codessanti, sāressanti, khumsessanti, vambhessanti, maṅkuṃ karissanti, nārocessāmī”ti dhuraṃ nikkhittamatte āpatti pācittiyassa.

400. Duṭṭhullāya āpattiyā duṭṭhullāpattisaññī paṭicchādeti, āpatti pācittiyassa. Duṭṭhullāya āpattiyā vematiko paṭicchādeti, āpatti dukkaṭassa. Duṭṭhullāya āpattiyā aduṭṭhullāpattisaññī paṭicchādeti, āpatti dukkaṭassa. Aduṭṭhullaṃ āpattiṃ paṭicchādeti, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannassa duṭṭhullaṃ vā aduṭṭhullaṃ vā ajjhācāraṃ paṭicchādeti, āpatti dukkaṭassa. Aduṭṭhullāya āpattiyā duṭṭhullāpattisaññī, āpatti dukkaṭassa. Aduṭṭhullāya āpattiyā vematiko, āpatti dukkaṭassa. Aduṭṭhullāya āpattiyā aduṭṭhullāpattisaññī, āpatti dukkaṭassa.

401. Anāpatti “saṃghassa bhaṇḍanaṃ vā kalaho vā viggaho vā vivādo vā bhavissatī”ti nāroceti, “saṃghabhedo vā saṃgharāji vā bhavissatī”ti nāroceti, “ayaṃ kakkhaḷo pharuso jīvitantarāyaṃ vā brahmacariyantarāyaṃ vā karissatī”ti nāroceti, aññe patirūpe bhikkhū apassanto nāroceti, na chādetukāmo nāroceti, “paññāyissati sakena kammenā”ti nāroceti, ummattakassa ādikammikassāti.

Duṭṭhullasikkhāpadaṃ niṭṭhitam catuttham.

7. Sappāṇakavagga 5. Ūnavīsativassasikkhāpada

402. Tena samayena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. * Tena kho pana samayena Rājagahe sattarasavaggiyā dāraḁā sahāyakā honti. Upālidāraḁo tesaṁ pāmokkko hoti. Atha kho Upāliṣṣa mātāpitūnaṁ etadahosi “kena nu kho upāyena Upāli amhākaṁ accayena sukhaṁca jīveyya, na ca kilameyyā”ti. Atha kho Upāliṣṣa mātāpitūnaṁ etadahosi “sace kho Upāli lekhaṁ sikkheyya, evaṁ kho Upāli amhākaṁ accayena sukhaṁca jīveyya, na ca kilameyyā”ti. Atha kho Upāliṣṣa mātāpitūnaṁ etadahosi “sace kho Upāli lekhaṁ sikkhissati, aṅguliyo dukkhā bhavissanti. Sace kho Upāli gaṇanaṁ sikkheyya, evaṁ kho Upāli amhākaṁ accayena sukhaṁca jīveyya, na ca kilameyyā”ti. Atha kho Upāliṣṣa mātāpitūnaṁ etadahosi “sace kho Upāli gaṇanaṁ sikkhissati, ura’ssa dukkho bhavissati. Sace kho Upāli rūpaṁ sikkheyya, evaṁ kho Upāli amhākaṁ accayena sukhaṁca jīveyya, na ca kilameyyā”ti. Atha kho Upāliṣṣa mātāpitūnaṁ etadahosi “sace kho Upāli rūpaṁ sikkhissati, akkhīni dukkhā bhavissanti. Ime kho samaṇā Sakyaputtiyā sukhasilā sukhamaṁcārā subhojanāni bhuñjītvā nivātesu sayanesu sayanti. Sace kho Upāli samaṇesu Sakyaputtiyesu pabbajeyya, evaṁ kho Upāli amhākaṁ accayena sukhaṁca jīveyya, na ca kilameyyā”ti.

Assosi kho Upālidāraḁo mātāpitūnaṁ imaṁ kathāsallāpaṁ. Atha kho Upālidāraḁo yena te dāraḁā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā te dāraḁe etadavoca “etha mayaṁ ayyā samaṇesu Sakyaputtiyesu pabbajissāma”ti. Sace kho tvaṁ ayya pabbajissasi, evaṁ mayampi pabbajissāmaṁti. Atha kho te dāraḁā ekamekassa mātāpitara upasaṅkamitvā etadavocum “anujānātha maṁ agārasmaṁ anagāriyaṁ pabbajjāyā”ti. Atha kho tesaṁ dāraḁānaṁ mātāpitara “sabbepime dāraḁā samānacchandaṁ kalyāṇadhippāyā”ti anujānimsu. Te bhikkhū upasaṅkamitvā pabbajjaṁ yācimsu. Te bhikkhū pabbājesuṁ upasampādesuṁ. Te rattiyaṁ paccusamayaṁ paccuṭṭhāya rodanti “yāguṁ

* Idam vatthu Vi 3. 108 piṭṭhādīsopi āgataṁ.

detha bhattaṃ detha khādanīyaṃ dethā”ti. Bhikkhū evamāhaṃsu “āgametha āvuso yāva ratti vibhāyati, sace yāgu bhavissati pivissatha, sace bhattaṃ bhavissati bhuñjissatha, sace khādanīyaṃ bhavissati khādissatha, no ce bhavissati yāgu vā bhattaṃ vā khādanīyaṃ vā piṇḍāya caritvā bhuñjissathā”ti. Evaṃpi kho te bhikkhū bhikkhūhi vuccamānā rodanti yeva “yāguṃ detha bhattaṃ detha khādanīyaṃ dethā”ti. Senāsaṇaṃ ūhadantipi ummihantipi.

Assosi kho Bhagavā rattiyā paccūsasamayaṃ paccuṭṭhāya dārakasaddaṃ, sutvāna āyasmantaṃ Ānandaṃ āmantesi “kiṃ nu kho so Ānanda dārakasaddo”ti. Atha kho āyasmā Ānando Bhagavato etamatthaṃ ārocesi. Atha kho Bhagavā etasmiṃ nidāne etasmiṃ pakaraṇe bhikkhusaṃghaṃ sannipātāpetvā bhikkhū paṭipucchi “saccaṃ kira bhikkhave bhikkhū jānaṃ ūnavīsativassaṃ puggalaṃ upasampādentī”ti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma te bhikkhave moghapurisā jānaṃ ūnavīsativassaṃ puggalaṃ upasampādessanti. Ūnakavīsativasso bhikkhave puggalo akkhamo hoti sītassa uṇhassa jighacchāya pipāsāya ḍaṇṣamakasavātātāpasarīsapasamphassānaṃ duruttānaṃ durāgatānaṃ vacanapathānaṃ, uppannānaṃ sārīrikānaṃ vedanānaṃ dukkhānaṃ tibbānaṃ kharānaṃ kaṭukānaṃ asātānaṃ amanāpānaṃ pāṇaharānaṃ anadhivāsakajātiko hoti. Vīsativassova kho bhikkhave puggalo khamo hoti sītassa uṇhassa -pa- pāṇaharānaṃ adhivāsakajātiko hoti. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

403. “Yo pana bhikkhu jānaṃ ūnavīsativassaṃ puggalaṃ upasampādeyya, so ca puggalo anupasampanno, te ca bhikkhū gārayhā, idaṃ tasmim pācittiyaṃ”ti.

404. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Jānāti nāma sāmaṃ vā jānāti, aññe vā tassa ārocenti, so vā āroceti.

Īnavīsativasso nāma appattavīsativasso.

“Upasampādessāmī”ti gaṇaṃ vā ācariyaṃ vā pattaṃ vā cīvaram vā pariyesati, sīmaṃ vā sammannati¹, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭaṃ. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācā pariyosāne upajjhāyassa āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariyassa ca āpatti dukkaṭassa.

405. Īnavīsativasse ūnavīsativassasaññī upasampādeti, āpatti pācittiyassa. Īnavīsativasse vematiko upasampādeti, āpatti dukkaṭassa. Īnavīsativasse paripuṇṇavīsativassasaññī upasampādeti, anāpatti. Paripuṇṇavīsativasse ūnavīsativassasaññī. Āpatti dukkaṭassa. Paripuṇṇavīsativasse vematiko, āpatti dukkaṭassa. Paripuṇṇavīsativasse paripuṇṇavīsativassasaññī, anāpatti.

406. Anāpatti ūnavīsativassaṃ paripuṇṇavīsativassasaññī upasampādeti, paripuṇṇavīsativassaṃ paripuṇṇavīsativassasaññī upasampādeti, ummattakassa ādikammikassāti.

Īnavīsativassasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ pañcamaṃ.

7. Sappānakavagga 6. Theyyasatthasikkhāpada

407. Tena samayena Buddhō Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññataro sattho Rājagahā paṭiyālokaṃ gantukāmo hoti. Aññataro bhikkhu te manusse etadavoca “ahampāyasmantehi saddhiṃ gamissāmī”ti. Mayaṃ kho bhante suṅkaṃ pariharissāmāti. Pajānāthāvusoti. Assosum kho kammiyā² “sattho kira suṅkaṃ pariharissatī”ti. Te magge pariyuṭṭhiṃsu. Atha kho te kammiyā taṃ satthaṃ gahetvā acchinditvā taṃ bhikkhuṃ etadavocum “kissa tvaṃ bhante jānaṃ theyyasatthena saddhiṃ gacchasī”ti palibundhetvā muñciṃsu. Atha kho so bhikkhu Sāvattiyaṃ gantvā bhikkhūnaṃ

1. Sammanati (Ka)

2. Kammikā (Sī, Syā)

etamatthaṃ ārocesi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhu jānaṃ theyyasatthena saddhiṃ saṃvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjissatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ bhikkhu jānaṃ theyyasatthena saddhiṃ saṃvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjasīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa jānaṃ theyyasatthena saddhiṃ saṃvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjissasi. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

408. **“Yo pana bhikkhu jānaṃ theyyasatthena saddhiṃ saṃvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjeyya antamaso gāmantarampi, pācittiyā”ti.**

409. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Jānāti nāma sāmaṃ vā jānāti, aññe vā tassa ārocenti, so vā āroceṭi.

Theyyasattho nāma corā katakammā vā honti akatakammā vā, rājānaṃ vā theyyaṃ gacchanti suṅkaṃ vā pariharanti.

Saddhinti ekato.

Saṃvidhāyāti “gacchāmāvuso gacchāma bhante, gacchāma bhante gacchāmāvuso, ajja vā hiyyo vā pare vā gacchāmāti” saṃvidahati, āpatti dukkaṭassa.

Antamaso gāmantarampīti kukkuṭasampāte gāme gāmantare gāmantare āpatti pācittiyassa. Agāmake araññe addhayojane addhayojane āpatti pācittiyassa.

410. Theyyasatthe theyyasatthasaññī saṃvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjati antamaso gāmantarampi, āpatti pācittiyassa. Theyyasatthe vematiko saṃvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjati antamaso gāmantarampi, āpatti dukkaṭassa. Theyyasatthe attheyyasatthasaññī saṃvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjati antamaso gāmantarampi, anāpatti. Bhikkhu saṃvidahati manussā na saṃvidahanti,

āpatti dukkaṭassa. Atheyyasatthe theyyasatthasaññī, āpatti dukkaṭassa.
Atheyyasatthe vematiko, āpatti dukkaṭassa. Atheyyasatthe
atheyyasatthasaññī, anāpatti.

411. Anāpatti asaṁvidahitvā gacchati, manussā saṁvidahanti bhikkhu
na saṁvidahati, visaṅketena gacchati, āpadāsu ummattakassa
ādikammikassāti.

Theyyasatthasikkhāpadam niṭṭhitam chaṭṭham.

7. Sappāṇakavagga 7. Saṁvidhānasikkhāpada

412. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṁ viharati Jetavane
Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu
Kosalesu janapade Sāvattiṁ gacchanto aññatarena gāmadvārena
atikkamati. Aññatarā itthī sāmikena saha bhaṇḍitvā gāmato nikkhamitvā taṁ
bhikkhuṁ passitvā etadavoca “khaṁ bhante ayyo gamissatī”ti. Sāvattiṁ
kho ahaṁ bhagini gamissāmīti. Ahaṁ ayyena saddhiṁ gamissāmīti. Eyyāsi
bhaginīti. Atha kho tassā itthiyā sāmiko gāmato nikkhamitvā manusse
pucchi “apāyyo¹ evarūpiṁ itthiṁ passeyyāthā”ti. Esāyyo pabbajitena saha
gacchatīti. Atha kho so puriso anubandhitvā taṁ bhikkhuṁ gahetvā ākoṭetvā
muñci. Atha kho so bhikkhu aññatarasmiṁ rukkhamaṇe padhūpento nisīdi.
Atha kho sā itthī taṁ purisaṁ etadavoca “nāyyo so bhikkhu maṁ nippātesi,
apica ahameva tena bhikkhunā saddhiṁ gacchāmi, akārako so bhikkhu,
gaccha naṁ khamāpehi”ti. Atha kho so puriso taṁ bhikkhuṁ khamāpesi.
Atha kho so bhikkhu Sāvattiṁ gantvā bhikkhūnaṁ etamatthaṁ ārocesi. Ye
te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṁ hi nāma
bhikkhu mātugāmena saddhiṁ saṁvidhāya ekaddhānamaggaṁ
paṭipajjissatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṁ bhikkhu mātugāmena saddhiṁ
saṁvidhāya ekaddhānamaggaṁ paṭipajjasīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi
Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṁ hi nāma tvaṁ moghapurisa

1. Apayyā (Sī, Syā)

mātugāmena saddhiṃ saṃvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjissasi. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

413. “Yo pana bhikkhu mātugāmena saddhiṃ saṃvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjeyya antamaso gāmantarampi pācittiyaṃ”ti.

414. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Mātugāmo nāma manussitthī, na yakkhī na petī na tiracchānagatā viññū paṭibalā subhāsitaḍḍbhāsitaṃ duṭṭhullāduṭṭhullaṃ ājānitum.

Saddhinti ekato.

Saṃvidhāyāti “gacchāma bhagini gacchāmāyya, gacchāmāyya gacchāma bhagini, ajja vā hiyyo vā pare vā gacchāmā”ti saṃvidahati, āpatti dukkaṭassa.

Antamaso gāmantarampīti kukkuṭasampāte gāme gāmantare gāmantare āpatti pācittiyassa. Agāmake araññe addhayojane addhayojane āpatti pācittiyassa.

415. Mātugāme mātugāmasaṇṇī saṃvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjati antamaso gāmantarampi, āpatti pācittiyassa. Mātugāme vematiko saṃvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjati antamaso gāmantarampi, āpatti pācittiyassa. Mātugāme amātugāmasaṇṇī saṃvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjati antamaso gāmantarampi, āpatti pācittiyassa.

Bhikkhu saṃvidahati mātugāmo na saṃvidahati, āpatti dukkaṭassa. Yakkhiyā vā petiyā vā paṇḍakena vā tiracchānagatamanussaviggahitthiyā vā saddhiṃ saṃvidhāya ekaddhānamaggaṃ paṭipajjati antamaso gāmantarampi, āpatti dukkaṭassa. Amātugāme mātugāmasaṇṇī, āpatti dukkaṭassa. Amātugāme vematiko, āpatti dukkaṭassa. Amātugāme amātugāmasaṇṇī anāpatti.

416. Anāpatti asaṃvidahitvā gacchati, mātugāmo saṃvidahati bhikkhu na saṃvidahati, visaṅketena gacchati, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Saṃvidhānasikkhāpadaṃ niṭṭhitam sattamaṃ.

7. Sappāṇakavagga 8. Ariṭṭhasikkhāpada

417. * Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Ariṭṭhassa nāma bhikkhuno gaddhabādhīpubbassa¹ evarūpaṃ pāpakaṃ diṭṭhigataṃ uppannaṃ hoti “tathāhaṃ Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyā”ti. Assosum kho sambahulā bhikkhū “ariṭṭhassa kira nāma bhikkhuno gaddhabādhīpubbassa evarūpaṃ pāpakaṃ diṭṭhigataṃ uppannaṃ ‘tathāhaṃ Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyā”ti”. Atha kho te bhikkhū yena Ariṭṭho bhikkhu gaddhabādhīpubbo tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamitvā Ariṭṭhaṃ bhikkhum gaddhabādhīpubbaṃ etadavocum “saccaṃ kira te āvuso ariṭṭha evarūpaṃ pāpakaṃ diṭṭhigataṃ uppannaṃ ‘tathāhaṃ Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyā”ti”. Evaṃbyākho ahaṃ āvuso Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyāti.

Mā āvuso ariṭṭha evaṃ avaca, mā Bhagavantaṃ abbhācikkhi, na hi sādhu Bhagavato abbhakkhānaṃ², na hi Bhagavā evaṃ vadeyya, anekapariyāyenāvuso ariṭṭha antarāyikā dhammā antarāyikā vuttā Bhagavatā, alaṅca pana te paṭisevato antarāyāya. Appassādā kāmā vuttā Bhagavatā bahudukkhā bahupāyāsā, ādīnava ettha bhiyyo. Atṭhikaṅkalūpamā kāmā vuttā Bhagavatā bahudukkhā bahupāyāsā,

1. Gandhabādhīpubbassa (Syā, Ka)

2. Abbhācikkhanaṃ (Itipi)

* Idam vatthu Vi 4. 68; Ma 1. 182 piṭṭhādīsipi āgataṃ.

ādinavo ettha bhiyyo. Maṁsapesūpamā kāmā vuttā Bhagavatā -pa-.
 Tiṇukkūpamā kāmā vuttā Bhagavatā. Aṅgarakāsūpamā kāmā vuttā
 Bhagavatā. Supinakūpamā kāmā vuttā Bhagavatā. Yācitakūpamā kāmā vuttā
 Bhagavatā. Rukkhaphalūpamā kāmā vuttatā. Asisūnūpamā kāmā vuttā
 Bhagavatā. Sattisūlūpamā kāmā vuttā Bhagavatā. Sappasirūpamā kāmā vuttā
 Bhagavatā bahudukkhā bahupāyāsā, ādinavo ettha bhiyyoti.

Evampi kho Ariṭṭho bhikkhu gaddhabādhipubbo tehi bhikkhūhi
 vuccamāno tatheva taṁ pāpakaṁ diṭṭhigataṁ thāmasā parāmāsā abhinivissa
 voharati “evaṁbyākho ahaṁ āvuso Bhagavatā dhammaṁ desitaṁ ājānāmi,
 yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṁ
 antarāyāyā”ti. Yato ca kho te bhikkhū nāsakkhiṁsu Ariṭṭhaṁ bhikkhuṁ
 gaddhabādhipubbaṁ etasmā pāpakā diṭṭhigatā vivecetum, atha kho te
 bhikkhū yena Bhagavā tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamitvā Bhagavato
 etamatthaṁ ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe
 bhikkhusaṅghaṁ sannipātāpetvā Ariṭṭhaṁ bhikkhuṁ gaddhabādhipubbaṁ
 paṭipucchi “saccaṁ kira te ariṭṭha evarūpaṁ pāpakaṁ diṭṭhigataṁ uppannaṁ
 ‘tathāhaṁ Bhagavatā dhammaṁ desitaṁ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā
 dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṁ antarāyāyā’ti”. Evaṁbyākho
 ahaṁ bhante Bhagavatā dhammaṁ desitaṁ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā
 dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṁ antarāyāyāti.

Kassa nu kho nāma tvaṁ moghapurisa mayā evaṁ dhammaṁ desitaṁ
 ājānāsi. Nanu mayā moghapurisa anekapariyāyena antarāyikā dhammā
 antarāyikā vuttā, alaṅca pana te paṭisevato antarāyāya. Appassādā kāmā
 vuttā mayā bahudukkhā bahupāyāsā, ādinavo ettha bhiyyo.

Aṭṭhikaṅkalūpamā kāmā vuttā mayā -pa-. Maṁsapesūpamā kāmā vuttā
 mayā. Tiṇukkūpamā kāmā vuttā mayā. Aṅgarakāsūpamā kāmā vuttā mayā.
 Supinakūpamā kāmā vuttā mayā. Yācitakūpamā kāmā vuttā mayā.
 Rukkhaphalūpamā kāmā vuttā mayā. Asisūnūpamā kāmā vuttā mayā.
 Sattisūlūpamā kāmā vuttā mayā. Sappasirūpamā

kāmā vuttā mayā bahudukkhā bahupāyāsā, ādīnavo ettha bhiyyo. Atha ca pana tvaṃ moghapurisa attanā duggahitena amhe ceva abbhācikkhasi, attānañca khaṇasi, bahuñca apuññaṃ pasavasi, tañhi te moghapurisa bhavissati dīgharattaṃ ahitāya dukkhāya. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

418. “Yo pana bhikkhu evaṃ vadeyya ‘tathāhaṃ Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyā’ti. So bhikkhu bhikkhūhi evamassa vacanīyo ‘māyasmā evaṃ avaca, mā Bhagavantam abbhācikkhi, na hi sādhu Bhagavato abbhakkhānaṃ, na hi Bhagavā evaṃ vadeyya, anekapariyāyenāvuso antarāyikā dhammā antarāyikā vuttā Bhagavatā, alaṃca pana te paṭisevato antarāyāyā’ti. Evañca¹ so bhikkhu bhikkhūhi vuccamāno tatheva paggaṇheyya, so bhikkhu bhikkhūhi yāvatatiyaṃ samanubhāsitaṃ tassa paṭinissaggāya. Yāvatatiyañce samanubhāsiyamāno taṃ paṭinissajjeyya, iccetaṃ kusalaṃ. No ce paṭinissajjeyya, pācittiyaṃ”ti.

419. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Evaṃ vadeyyāti tathāhaṃ Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyāti.

So bhikkhūti yo so evaṃvādī bhikkhu.

Bhikkhūhīti aññehi bhikkhūhi. Ye passanti ye suṇanti, tehi vattabbo “māyasmā evaṃ avaca, mā Bhagavantam abbhācikkhi, na hi sādhu Bhagavato abbhakkhānaṃ, na hi Bhagavā evaṃ vadeyya, anekapariyāyenāvuso antarāyikā dhammā antarāyikā vuttā Bhagavatā, alaṃca pana te paṭisevato antarāyāyā’ti. Dutiyampi vattabbo. Tatiyampi vattabbo. Sace paṭinissajjati, iccetaṃ kusalaṃ. No ce paṭinissajjati, āpatti dukkaṭassa. Sutvā na vadanti, āpatti dukkaṭassa. So bhikkhu

1. Evañca pana (Ka)

saṅghamajjhampi ākaḍḍhitvā vattabbo “māyasmā evaṃ avaca, mā Bhagavantam abbhācikkhi, na hi sādhu Bhagavato abbhakkhānam, na hi Bhagavā evaṃ vadeyya, anekapariyāyenāvuso antarāyikā dhammā antarāyikā vuttā Bhagavatā, alaṅca pana te paṭisevato antarāyāyā”ti. Dutiyampi vattabbo. Tatiyampi vattabbo. Sace paṭinissajjati, iccetam kusalam. No ce paṭissajjati, āpatti dukkaṭassa. So bhikkhu samanubhāsitaḥ. Evaṅca pana bhikkhave samanubhāsitaḥ, byattena bhikkhunā paṭibaleṇa saṅgho ñāpetabbo—

420. “Suṇātu me bhante saṅgho, itthannāmassa bhikkhuno evarūpaṃ pāpakaṃ diṭṭhigataṃ uppannaṃ ‘tathāhaṃ Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyā”ti. So tam diṭṭhiṃ na paṭinissajjati, yadi saṅghassa pattakallaṃ, saṅgho itthannāmaṃ bhikkhuṃ samanubhāseyya tassā diṭṭhiyā paṭinissaggāya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṅgho, itthannāmassa bhikkhuno evarūpaṃ pāpakaṃ diṭṭhigataṃ uppannaṃ ‘tathāhaṃ Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyā”ti. So tam diṭṭhiṃ na paṭinissajjati, saṅgho itthannāmaṃ bhikkhuṃ samanubhāsati tassā diṭṭhiyā paṭinissaggāya, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno samanubhāsanā tassā diṭṭhiyā paṭinissaggāya, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṃ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṃ vadāmi. Suṇātu me bhante saṅgho, itthannāmassa bhikkhuno evarūpaṃ pāpakaṃ diṭṭhigataṃ uppannaṃ ‘tathāhaṃ Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyā”ti. So tam diṭṭhiṃ na paṭinissajjati, saṅgho itthannāmaṃ bhikkhuṃ samanubhāsati tassā diṭṭhiyā paṭinissaggāya, yassāyasmato khamati itthannāmassa bhikkhuno samanubhāsanā tassā diṭṭhiyā paṭinissaggāya, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Samanubhaṭṭho saṁghena itthannāmo bhikkhu tassā diṭṭhiyā paṭinissaggāya, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmi”ti.

Ñattiyā dukkaṭaṁ. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne āpatti pācittiyaassa.

421. Dhammakamme dhammakammasaññī na paṭinissajjati, āpatti pācittiyaassa. Dhammakamme vematiko na paṭinissajjati, āpatti pācittiyaassa. Dhammakamme adhammakammasaññī na paṭinissajjati, āpatti pācittiyaassa.

Adhammakamme dhammakammasaññī, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematiko, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññī, āpatti dukkaṭassa.

422. Anāpatti asamanubhāsantassa paṭinissajjantassa ummattakassāti.

Ariṭṭhasikkhāpadaṁ niṭṭhitaṁ aṭṭhamam.

7. Sappāṇakavagga 9. Ukkhittasambhogasikkhāpada

423. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṁ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū jānaṁ tathāvādinā Ariṭṭhena bhikkhunā¹ akaṭānudhammena taṁ diṭṭhiṁ appaṭinissatṭhena saddhiṁ sambhuñjantipi saṁvasantipi sahāpi seyyaṁ kappenti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṁ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū jānaṁ tathāvādinā Ariṭṭhena bhikkhunā¹ akaṭānudhammena taṁ diṭṭhiṁ appaṭinissatṭhena saddhiṁ sambhuñjissantipi saṁvasissantipi sahāpi seyyaṁ kappessanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave jānaṁ tathāvādinā Ariṭṭhena bhikkhunā¹ akaṭānudhammena taṁ diṭṭhiṁ appaṭinissatṭhena saddhiṁ sambhuñjathāpi saṁvasathāpi sahāpi seyyaṁ kappethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṁ hi nāma tumhe moghapurisā jānaṁ tathāvādinā Ariṭṭhena bhikkhunā¹ akaṭānudhammena taṁ diṭṭhiṁ appaṭinissatṭhena saddhiṁ sambhuñjissathāpi saṁvasissathāpi sahāpi seyyaṁ kappessatha. Netam moghapurisā appasannānaṁ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṁ uddiseyyātha—

1. Bhikkhunā gaddhabādhipubbena (?)

424. “Yo pana bhikkhu jānaṃ tathāvādinā bhikkhunā akaṭānudhammena taṃ diṭṭhiṃ appaṭinissaṭṭhena saddhiṃ sambhuñjeyya vā saṃvaseyya vā saha vā seyyaṃ kappeyya, pācittiyaṃ”ti.

425. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Jānāti nāma sāmaṃ vā jānāti, aññe vā tassa ārocenti, so vā āroceti.

Tathāvādināti “tathāhaṃ Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyā”ti evaṃ vādinā.

Akaṭānudhammo nāma ukkhitto anosārīto.

Taṃ diṭṭhiṃ appaṭinissaṭṭhena saddhinti etaṃ diṭṭhiṃ appaṭinissaṭṭhena saddhiṃ.

Sambhuñjeyya vāti sambhogonāma dve sambhogā āmisasambhogo ca dhammasambhogo ca. Āmisasambhogo nāma āmisāṃ deti vā paṭigganḥāti vā, āpatti pācittiyassa. Dhammasambhogo nāma uddisati vā uddisāpeti vā, padena uddisati vā uddisāpeti vā, pade pade āpatti pācittiyassa. Akkharāya uddisati vā uddisāpeti vā, akkharakkharāya āpatti pācittiyassa.

Saṃvaseyya vāti ukkhittakena saddhiṃ uposathaṃ vā pavāraṇaṃ vā saṃghakammaṃ vā karoti, āpatti pācittiyassa.

Saha vā seyyaṃ kappeyyāti ekacchanne ukkhittake nipanne bhikkhu nipajjati, āpatti pācittiyassa. Bhikkhu nipanne ukkhittako nipajjati, āpatti pācittiyassa. Ubho vā nipajjanti, āpatti pācittiyassa. Uṭṭahitvā punappunaṃ nipajjanti, āpatti pācittiyassa.

426. Ukkhittake ukkhittakasaññī sambhuñjati vā saṃvasati vā saha vā seyyaṃ kappeti, āpatti pācittiyassa. Ukkhittake vematiko sambhuñjati vā saṃvasati vā saha vā seyyaṃ kappeti, āpatti dukkaṭassa. Ukkhittake anukkhittakasaññī sambhuñjati vā saṃvasati vā saha vā seyyaṃ kappeti

anāpatti. Anukkhittake ukkhittakasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anukkhittake vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anukkhittake anukkhittakasaññī, anāpatti.

427. Anāpatti anukkhittoti jānāti, ukkhitto osāritoti jānāti, tam diṭṭhiṃ paṭinissaṭṭhoti jānāti, ummattakassa ādikammikassāti.

Ukkhittasambhogasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ navamaṃ.

7. Sappānakavagga 10. Kaṇṭakasikkhāpada

428. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Kaṇṭakassa¹ nāma samaṇuddesassa evarūpaṃ pāpakaṃ diṭṭhigataṃ uppannaṃ hoti “tathāhaṃ Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyā”ti. Assosum kho sambahulā bhikkhū “Kaṇṭakassa nāma kira samaṇuddesassa evarūpaṃ pāpakaṃ diṭṭhigataṃ uppannaṃ ‘tathāhaṃ Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā yeme antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyā’ti”. Atha kho te bhikkhū yena Kaṇṭako samaṇuddeso tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamitvā Kaṇṭakaṃ samaṇuddesaṃ etadavocuṃ “saccaṃ kira te āvuso Kaṇṭaka evarūpaṃ pāpakaṃ diṭṭhigataṃ uppannaṃ ‘tathāhaṃ Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyā’ti”. Evaṃbyākho ahaṃ bhante Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyāti.

Mā āvuso Kaṇṭaka evaṃ avaca, mā Bhagavantaṃ abbhācikkhi, na hi sādhu Bhagavato abbhakkhānaṃ, na hi Bhagavā evaṃ vadeyya, anekapariyāyenāvuso Kaṇṭaka antarāyikā dhammā antarāyikā vuttā Bhagavatā,

1. Kaṇḍakassa (Syā, Ka)

alañca pana te paṭisevato antarāyāya. Appassādā kāmā vuttā Bhagavatā bahudukkhā bahupāyāsā, ādīnavo ettha bhiyyo -pa-. Evaṃpi kho Kaṇṭako samaṇuddeso tehi bhikkhūhi vuccamāno tatheva taṃ pāpakam diṭṭhigataṃ thāmasā parāmāsā abhinivissa voharati “evaṃbyākho ahaṃ bhante Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyā”ti.

Yato ca kho te bhikkhū nāsakkhimsu Kaṇṭakam samaṇuddesaṃ etasmā pāpakā diṭṭhigatā vivecetum. Atha kho te bhikkhū yena Bhagavā tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamitvā Bhagavato etamatthaṃ ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmiṃ nidāne etasmiṃ pakaraṇe bhikkhusaṃghaṃ sannipātāpetvā Kaṇṭakam samaṇuddesaṃ paṭipucchi “saccaṃ kira te Kaṇṭaka evarūpaṃ pāpakam diṭṭhigataṃ uppannam ‘tathāhaṃ Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyā’ti”. Evaṃbyākho ahaṃ bhante Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyāti.

Kassa nu kho nāma tvaṃ moghapurisa mayā evaṃ dhammaṃ desitaṃ ājānāsi. Nanu mayā moghapurisa anekapariyāyena antarāyikā dhammā antarāyikā vuttā, alañca pana te paṭisevato antarāyāya. Appassādā kāmā vuttā mayā bahudukkhā bahupāyāsā, ādīnavo ettha bhiyyo. Aṭṭhikaṅkalūpamā kāmā vuttā mayā -pa- sappasirūpamā kāmā vuttā mayā bahudukkhā bahupāyāsā, ādīnavo ettha bhiyyo. Atha ca pana tvaṃ moghapurisa attanā duggahitena amhe ceva abbhācikkhasi, attānañca khaṇasi, bahuṃ ca apuññaṃ pasavasi, tañhi te moghapurisa bhavissati dīgharattaṃ ahitāya dukkhāya. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa- pasannānañca ekaccānaṃ aññathattāyāti vigarahitvā -pa- dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi. Tena hi bhikkhave saṃgho Kaṇṭakam samaṇuddesaṃ nāsetu. Evañca pana bhikkhave nāsetabbo “ajjatagge te āvuso Kaṇṭaka na ceva so Bhagavā sathā apadisitabbo, yampi ññe samaṇuddesā labhanti bhikkhūhi saddhiṃ dirattatirattaṃ sahaseyyam,

sāpi te natthi, cara pire vinassā”ti. Atha kho saṃgho Kaṇṭakaṃ samaṇuddesaṃ nāsesi.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū jānaṃ tathānāsitaṃ Kaṇṭakaṃ samaṇuddesaṃ upalāpentipi upaṭṭhāpentipi sambhuñjantipi sahāpi seyyaṃ kappenti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū jānaṃ tathānāsitaṃ Kaṇṭakaṃ samaṇuddesaṃ upalāpessantipi upaṭṭhāpessantipi sambhuñjissantipi sahāpi seyyaṃ kappessanti”ti -pa-. Saccāṃ kira tumhe bhikkhave jānaṃ tathānāsitaṃ Kaṇṭakaṃ samaṇuddesaṃ upalāpethāpi upaṭṭhāpethāpi sambhuñjathāpi sahāpi seyyaṃ kappethāti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā jānaṃ tathānāsitaṃ Kaṇṭakaṃ samaṇuddesaṃ upalāpessathāpi upaṭṭhāpessathāpi sambhuñjissathāpi sahāpi seyyaṃ kappessatha. Netāṃ moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

429. “Samaṇuddesopi ce evaṃ vadeyya ‘tathāhaṃ Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyā’ti. So samaṇuddeso bhikkhūhi evamassa vacanīyo ‘māvuso samaṇuddesa evaṃ avaca, mā Bhagavantaṃ abbhācikkhi, na hi sādhu Bhagavato abbhakkhānaṃ, na hi Bhagavā evaṃ vadeyya, anekapariyāyenāvuso samaṇuddesa antarāyikā dhammā antarāyikā vuttā Bhagavatā, alañca pana te paṭisevato antarāyāyā’ti. Evañca¹ so samaṇuddeso bhikkhūhi vuccamāno tatheva paggaṇheyya, so samaṇuddeso bhikkhūhi evamassa vacanīyo ‘ajjatagge te āvuso samaṇuddesa na ceva so Bhagavā satthā apadisitabbo, yampi caññe samaṇuddesā labhanti bhikkhūhi saddhiṃ dirattatirattaṃ sahaseyyaṃ, sāpi te natthi, cara pire vinassā’ti. Yo pana bhikkhu jānaṃ tathānāsitaṃ samaṇuddesaṃ upalāpeyya vā upaṭṭhāpeyya vā sambhuñjeyya vā saha vā seyyaṃ kappeyya, pācittiyaṃ”ti.

430. **Samaṇuddeso** nāma sāmaṇero vuccati.

1. Evañca pana (Ka)

Evam vadeyyāti tathāhaṃ Bhagavatā dhammaṃ desitaṃ ājānāmi, yathā ye’me antarāyikā dhammā vuttā Bhagavatā, te paṭisevato nālaṃ antarāyāyāti.

So samaṇuddesoti yo so evaṃvādī samaṇuddeso.

Bhikkhūhīti aññehi bhikkhūhi, ye passanti ye suṇanti tehi vattabbo “mā āvuso samaṇuddesa evaṃ avaca, mā Bhagavantam abbhācikkhi, na hi sādhu Bhagavato abbhakkhānaṃ, na hi Bhagavā evaṃ vadeyya, anekapariyāyenāvuso samaṇuddesa antarāyikā dhammā antarāyikā vuttā Bhagavatā, alaṅca pana te paṭisevato antarāyāyā”ti. Dutiyampi vattabbo. Tatiyampi vattabbo. Sace paṭinissajjati, iccetaṃ kusalaṃ. No ce paṭinissajjati, so samaṇuddeso bhikkhūhi evamassa vacanīyo “ajjatagge te āvuso samaṇuddesa na ceva so Bhagavā Satthā apadisitabbo, yampi caññe samaṇuddesā labhanti bhikkhūhi saddhim dirattatirattaṃ sahaseyyaṃ, sāpi te natthi, cara pire vinassā”ti.

Yo panāti yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Jānāti nāma sāmaṃ vā jānāti, aññe vā tassa ārocenti so vā āroceti.

Tathānāsītanti evaṃ nāsitaṃ.

Samaṇuddeso nāma sāmaṇero vuccati.

Upalāpeyya vāti tassa pattaṃ vā cīvaraṃ vā uddesaṃ vā paripucchāṃ vā dassāmīti upalāpeti, āpatti pācittiyassa.

Upaṭṭhāpeyya vāti tassa cuṇṇaṃ vā mattikaṃ vā dantakaṭṭhaṃ vā mukhodakaṃ vā sādiyati, āpatti pācittiyassa.

Sambhuñjeyya vāti sambhogo nāma dve sambhogā āmisasambhogo ca dhammasambhogo ca. **Āmisasambhogo** nāma āmisāṃ deti vā paṭiggaṇhāti vā āpatti pācittiyassa. **Dhammasambhogo** nāma uddisati vā uddisāpeti vā, padena uddisati vā uddisāpeti vā, pade pade

āpatti pācittiyassa. Akkharāya uddisati vā uddisāpeti vā, akkharakkharāya āpatti pācittiyassa.

Saha vā seyyam kappeyyāti ekacchanne nāsitake samaṇuddese nipanne bhikkhu nipajjati, āpatti pācittiyassa. Bhikkhu nipanne nāsitako samaṇuddeso nipajjati, āpatti pācittiyassa. Ubho vā nipajjanti, āpatti pācittiyassa. Uṭṭhahitvā punappunam nipajjanti, āpatti pācittiyassa.

431. Nāsitake nāsitakasaññī upalāpeti vā upaṭṭhāpeti vā sambhuñjati vā saha vā seyyam kappeti, āpatti pācittiyassa. Nāsitake vematiko upalāpeti vā upaṭṭhāpeti vā sambhuñjati vā saha vā seyyam kappeti, āpatti dukkaṭassa. Nāsitake anāsitakasaññī upalāpeti vā upaṭṭhāpeti vā sambhuñjati vā saha vā seyyam kappeti, anāpatti. Anāsitake nāsitakasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anāsitake vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anāsitake anāsitakasaññī, anāpatti.

432. Anāpatti anāsitakoti jānāti, tam diṭṭhim paṇinissaṭṭhoti jānāti, ummattakassa ādikammikassāti.

Kaṇṭakasikkhāpadaṃ niṭṭhitam dasamaṃ.

Sappāṇakavaggo sattamo.

Tassuddānam

Sañciccavadhasappāṇam, ukkoṭam duṭṭhullachādanam.

Ūnavīsati satthañca, samvidhānam ariṭṭhakam.

Ukkhittam Kaṇṭakañceva, dasa sikkhāpadā imeti.

8. Sahadhammikavagga 1. Sahadhammikasikkhāpada

433. Tena samayena Buddho Bhagavā Kosambiyam viharati Ghositārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Channo

anācāraṃ ācarati. Bhikkhū evamāhaṃsu “māvuso Channa evarūpaṃ akāsi, netam kappatī”ti. So evaṃ vadeti “na tāvāhaṃ āvuso etasmiṃ sikkhāpade sikkhissāmi, yāva na aññaṃ bhikkhuṃ byattaṃ vinayadharaṃ paripucchāmī”ti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Channo bhikkhūhi sahadhammikaṃ vuccamāno evaṃ vakkhati na tāvāhaṃ āvuso etasmiṃ sikkhāpade sikkhissāmi, yāva na aññaṃ bhikkhuṃ byattaṃ vinayadharaṃ paripucchāmī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ Channa bhikkhūhi sahadhammikaṃ vuccamāno evaṃ vadesi “na tāvāhaṃ āvuso etasmiṃ sikkhāpade sikkhissāmi, yāva na aññaṃ bhikkhuṃ byattaṃ vinayadharaṃ paripucchāmī”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa bhikkhūhi sahadhammikaṃ vuccamāno evaṃ vakkhasi “na tāvāhaṃ āvuso etasmiṃ sikkhāpade sikkhissāmi, yāva na aññaṃ bhikkhuṃ byattaṃ vinayadharaṃ paripucchāmī”ti. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

434. **“Yo pana bhikkhu bhikkhūhi sahadhammikaṃ vuccamāno evaṃ vadeyya ‘na tāvāhaṃ āvuso etasmiṃ sikkhāpade sikkhissāmi, yāva na aññaṃ bhikkhuṃ byattaṃ vinayadharaṃ paripucchāmī’ti, pācittiyaṃ. Sikkhamānena bhikkhave bhikkhunā aññātabbaṃ paripucchitabbaṃ paripaṇhitabbaṃ, ayaṃ tattha sāmīci’”ti.**

435. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhūhīti aññehi bhikkhūhi.

Sahadhammikaṃ nāma yaṃ Bhagavatā paññattaṃ sikkhāpadaṃ, etaṃ sahadhammikaṃ nāma. Tena vuccamāno evaṃ vadeti¹ na tāvāhaṃ āvuso etasmiṃ sikkhāpade sikkhissāmi, yāva na aññaṃ bhikkhuṃ byattaṃ vinayadharaṃ paripucchāmī² paṇḍitaṃ byattaṃ² medhāviraṃ bahussutaṃ dhammakathikaṃ paripucchāmīti bhaṇati, āpatti pācittiyassa.

1. Vadeyya (Ka)

2. Imāni padāni Syā-pothake na dissanti.

436. Upasampanne upasampannasaññī evaṃ vadeti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematiko evaṃ vadeti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne anupasampannasaññī evaṃ vadeti, āpatti pācittiyassa.

Apaññattena vuccamāno “idaṃ na sallekhāya na dhutattāya na pāsādikatāya na apacayāya na vīriyārambhāya saṃvattatī”ti evaṃ vadeti, “na tāvāhaṃ āvuso etasmiṃ sikkhāpade sikkhissāmi, yāva na aññaṃ bhikkhuṃ byattaṃ vinayadharaṃ paṇḍitaṃ medhāviraṃ bahussutaṃ dhammakathikaṃ paripucchāmi”ti bhaṇati, āpatti dukkaṭassa.

Anupasampanna paññattena vā apaññattena vā vuccamāno “idaṃ na sallekhāya na dhutattāya na pāsādikatāya na apacayāya na vīriyārambhāya saṃvattatī”ti evaṃ vadeti, “na tāvāhaṃ āvuso etasmiṃ sikkhāpade sikkhissāmi, yāva na aññaṃ bhikkhuṃ byattaṃ vinayadharaṃ paṇḍitaṃ medhāviraṃ bahussutaṃ dhammakathikaṃ paripucchāmi”ti bhaṇati, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne upasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa.

Sikkhamānenāti sikkhitukāmena.

Aññātabbanti jānitabbaṃ.

Paripucchitabbanti idaṃ bhante kathaṃ imassa vā kvatthoti.

Paripañhitabbanti cintetabbaṃ tulayitabbaṃ.

Ayaṃ tattha sāmīcīti ayaṃ tattha anudhammatā.

437. Anāpatti “jānissāmi sikkhissāmi”ti bhaṇati, ummattakassa ādikammikassāti.

Sahadhammikasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ paṭhamāṃ.

8. Sahadhammikavagga 2. Vilekhanasikkhāpada

438. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. * Tena kho pana samayena Bhagavā bhikkhūnaṃ anekapariyāyena vinayakathaṃ katheti, vinayassa vaṇṇaṃ bhāsatī,

* Idaṃ vatthu Vi 4. 319 piṭṭhepi āgataṃ.

vinayapariyattiyā vaṇṇaṃ bhāsati, ādissa ādissa āyasmato Upālissa vaṇṇaṃ bhāsati. Bhikkhūnaṃ etadahosi¹ “Bhagavā kho anekapariyāyena vinayakathaṃ katheti, vinayassa vaṇṇaṃ bhāsati, vinayapariyattiyā vaṇṇaṃ bhāsati, ādissa ādissa āyasmato Upālissa vaṇṇaṃ bhāsati, handa mayaṃ āvuso āyasmato Upālissa santike vinayaṃ pariyāpuṇāma”ti, te’ dha bahū bhikkhū therā ca navā ca majjhimā ca āyasmato Upālissa santike vinayaṃ pariyāpuṇanti.

Atha kho chabbaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ etadahosi “etarahi kho āvuso bahū bhikkhū therā cā navā ca majjhimā ca āyasmato Upālissa santike vinayaṃ pariyāpuṇanti, sace ime vinaye pakatañño bhavissanti, amhe yenicchakaṃ yadicchakaṃ yāvadicchakaṃ ākaḍḍhissanti parikaḍḍhissanti, handa mayaṃ āvuso vinayaṃ vivaṇṇema”ti. Atha kho chabbaggiyā bhikkhū bhikkhū upasaṅkamitvā evaṃ vadanti “kiṃ panimehi khuddānukhuddakehi sikkhāpadehi uddiṭṭhehi yāvadeva kukkucāya vihesāya vilekhāya saṃvattanti”ti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū vinayaṃ vivaṇṇessanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave vinayaṃ vivaṇṇethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā vinayaṃ vivaṇṇessatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evaṃca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

439. “Yo pana bhikkhu pātimokkhe uddissamāne evaṃ vadeyya ‘kiṃ panimehi khuddānukhuddakehi sikkhāpadehi uddiṭṭhehi, yāvadeva kukkucāya vihesāya vilekhāya saṃvattanti’ti, sikkhāpadavivaṇṇake pācittiyam”ti.

440. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Pātimokkhe uddissamāneti uddisante vā uddisāpente vā sajjhāyaṃ vā kāronte.

1. Bhikkhū Bhagavā (Syā, Ka)

Evam vadeyyāti kiṃ panimehi khuddānukhuddakehi sikkhāpadehi uddiṭṭhehi, yāvadeva kukkucāya vihesāya vilekhāya saṁvattantīti. “Ye imaṃ pariyāpuṇanti, tesam kukkucam hoti, vihesā hoti, vilekhā hoti. Ye imaṃ na pariyāpuṇanti, tesam kukkucam na hoti, vihesā na hoti, vilekhā na hoti. Anuddiṭṭham idaṃ varam, anuggahitam idaṃ varam, अपरियāpuṇam idaṃ varam, adhāritam idaṃ varam, vinayo vā antaradhāyatu, ime vā bhikkhū apakataññuno hontū”ti upasampannassa vinayam vivaṇṇeti, āpatti pācittiyassa.

441. Upasampanne upasampannasaññī vinayam vivaṇṇeti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematiko vinayam vivaṇṇeti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne anupasampannasaññī vinayam vivaṇṇeti, āpatti pācittiyassa.

Aññaṃ dhammam vivaṇṇeti, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannassa vinayam vā aññaṃ vā dhammam vivaṇṇeti, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne upasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa.

442. Anāpatti na vivaṇṇetukāmo “iṅha tvaṃ suttante vā gāthāyo vā abhidhammam vā pariyāpuṇassu, pacchā vinayam pariyāpuṇissasi”ti bhaṇati, ummattakassa ādikammikassāti.

Vilekhanasikkhāpadam niṭṭhitam dutiyam.

8. Sahadhammikavagga 3. Mohanasikkhāpada

443. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharahi Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū anācāram ācaritvā “aññaṇakena āpannāti jānantū”ti pātimokkhe uddissamāne evam vadanti “idāneva kho mayam jānāma ayampi kira dhammo suttāgato suttapariyāpanno anvaddhamāsam uddesam āgacchatī”ti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū pātimokkhe uddissamāne evam vakkhanti idāneva kho mayam

jānāma ayampi kira dhammo suttāgato suttapariyāpanno anvaddhamāsaṃ uddesaṃ āgacchatī”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave pātimokkhe uddissamāne evaṃ vadetha “idāneva kho mayaṃ jānāma ayampi kira dhammo suttāgato suttapariyāpanno anvaddhamāsaṃ uddesaṃ āgacchatī”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa- Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā pātimokkhe uddissamāne evaṃ vakkhatha “idāneva kho mayaṃ jānāma ayampi kira dhammo suttāgato suttapariyāpanno anvaddhamāsaṃ uddesaṃ āgacchatī”ti. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

444. “Yo pana bhikkhu anvaddhamāsaṃ pātimokkhe uddissamāne evaṃ vadeyya ‘idāneva kho ahaṃ jānāmi ayampi kira dhammo suttāgato suttapariyāpanno anvaddhamāsaṃ uddesaṃ āgacchatī’ti. Tañce bhikkhum aññe bhikkhū jāneyyumaṃ nisinnapubbaṃ iminā bhikkhunā dvattikkhattumaṃ pātimokkhe uddissamāne, ko pana vādo bhiyyo¹, na ca tassa bhikkhuno aññāṇakena mutti atthi, yañca tattha āpattiṃ āpanno, tañca yathā dhammo kāretabbo, uttari cassa moho āropetabbo ‘tassa te āvuso alābhā, tassa te dulladdham, yaṃ tvaṃ pātimokkhe uddissamāne na sādhu kaṃ aṭṭhiṃ katvā² manasi karosī’ti, idaṃ tasmaṃ mohanake pācittiyaṃ”ti.

445. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Anvaddhamāsanti anuposathikaṃ.

Pātimokkhe uddissamāneti uddisante.

Evaṃ vadeyyāti anācāraṃ ācaritvā “aññāṇakena āpannoti jānantū”ti pātimokkhe uddissamāne evaṃ vadeti “idāneva kho ahaṃ jānāmi ayampi kira dhammo suttāgato suttapariyāpanno anvaddhamāsaṃ uddesaṃ āgacchatī”ti, āpatti dukkaṭassa.

1. Bhiyyoti (Syā)

2. Aṭṭhikatvā (Syā, Ka)

Taṇce mohetukāmaṃ bhikkhuṃ aṇṇe bhikkhū jāneyyuraṃ
nisinnapubbaṃ iminā bhikkhunā dvattikkhattuṃ pātimokkhe uddissamāne,
ko pana vādo bhiyyo, na ca tassa bhikkhuno aṇṇāṇakena mutti atthi, yaṇca
tattha āpattiṃ āpanno, taṇca yathādhammo kāretabbo, uttari cassa moho
āropetabbo. Evaṇca pana bhikkhave āropetabbo, byattena bhikkhunā
paṭibaleṇa saṃgho ñāpetabbo—

446. “Suṇātu me bhante saṃgho, ayaṃ itthannāmo bhikkhu pātimokkhe
uddissamāne na sādhukaṃ aṭṭhiṃ katvā manasi karoti, yadī saṃghassa
pattakallaṃ, saṃgho itthannāmassa bhikkhuno mohaṃ āropeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṃgho, ayaṃ itthannāmo bhikkhu pātimokkhe
uddissamāne na sādhukaṃ aṭṭhiṃ katvā manasi karoti, saṃgho
itthannāmassa bhikkhuno mohaṃ āropeti, yassāyasmato khamati
itthannāmassa bhikkhuno mohassa āropanā, so tuṇhassa, yassa nakkhamati,
so bhāseyya.

Āropito saṃghena itthannāmassa bhikkhuno moho, khamati saṃghassa,
tasmā tuṇhī, evametam dhārayāmi”ti.

Anāropite mohe moheti, āpatti dukkaṭassa. Āropite mohe moheti, āpatti
pācittiyassa.

447. Dhammakamme dhammakammasaññī moheti, āpatti pācittiyassa.
Dhammakamme vematiko moheti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme
adhammakammasaññī moheti, āpatti pācittiyassa.

Adhammakamme dhammakammasaññī, āpatti dukkaṭassa.
Adhammakamme vematiko, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme
adhammakammasaññī, āpatti dukkaṭassa.

448. Anāpatti na vitthārena sutam hoti, ūnakadvattikkhattuṃ vitthārena
sutam hoti, namohetukāmassa ummattakassa ādikammikassāti.

Mohanasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ tatiyaṃ.

8. Sahadhammikavagga 4. Pahārasikkhāpada

449. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū kupitā anattamanā sattarasavaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ pahāraṃ denti, te rodanti. Bhikkhū evamāhaṃsu “kissa tumhe āvuso rodathā”ti. Ime āvuso chabbaggiyā bhikkhū kupitā anattamanā amhākaṃ pahāraṃ dentīti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū kupitā anattamanā bhikkhūnaṃ pahāraṃ dassantī”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave kupitā anattamanā bhikkhūnaṃ pahāraṃ dethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā kupitā anattamanā bhikkhūnaṃ pahāraṃ dassatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

450. “**Yo pana bhikkhu bhikkhussa kupito anattamano pahāraṃ dadeyya, pācittiyaṃ**”ti.

451. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhussāti aññassa bhikkhussa.

Kupito anattamanoti anabhiraddho āhatacitto khilajāto.

Pahāraṃ dadeyyāti kāyena vā kāyapaṭibaddhena vā nissaggiyena vā antamaso uppalapattenapi pahāraṃ deti, āpatti pācittiyassa.

452. Upasampanne upasampannasaññī kupito anattamano pahāraṃ deti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematiko kupito anattamano pahāraṃ deti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne anupampannasaññī kupito anattamano pahāraṃ deti, āpatti pācittiyassa.

Anupampannassa kupito anattamano pahāraṃ deti, āpatti dukkaṭassa. Anupampanne upasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anupampanne

vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa.

453. Anāpatti kenaci viheṭṭhiyamāno mokkhādhippāyo pahāraṃ deti, ummattakassa ādikammikassāti.

Pahārasikkhāpadaṃ niṭṭhitam catuttham.

8. Sahadhammikavagga 5. Talasattikasikkhāpada

454. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū kupitā anattamanā sattarasavaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ talasattikaṃ uggiranti, te pahārasamuccitā rodanti. Bhikkhū evamāhaṃsu “kissa tumhe āvuso rodathā”ti. Ime āvuso chabbaggiyā bhikkhū kupitā anattamanā amhākaṃ talasattikaṃ uggiranti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū kupitā anattamanā sattarasavaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ talasattikaṃ uggirissanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave kupitā anattamanā sattarasavaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ talasattikaṃ uggirathāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā kupitā anattamanā sattarasavaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ talasattikaṃ uggirissatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

455. “Yo pana bhikkhu bhikkhussa kupito anattamano talasattikaṃ uggireyya, pācittiyaṃ”ti.

456. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhussāti aññassa bhikkhussa.

Kupito anattamanoti anabhiraddho āhatacitto khilajāto.

Talasattikaṃ uggireyyāti kāyaṃ vā kāyapaṭibaddhaṃ vā antamaso uppalapattampi uccāreti, āpatti pācittiyassa.

457. Upasampanne upasampannasaññī kupito anattamano talasattikaṃ uggirati, āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematiko kupito anattamano talasattikaṃ uggirati, āpatti pācittiyassa. Upasampanne anupasampannasaññī kupito anattamano talasattikaṃ uggirati, āpatti pācittiyassa.

Anupasampannassa kupito anattamano talasattikaṃ uggirati, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne upasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa.

458. Anāpatti kenaci viheṭṭhiyamāno mokkhādhippāyo talasattikaṃ uggirati, ummattakassa ādikammikassāti.

Talasattikasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ pañcamarṃ.

8. Sahadhammikavagga 6. Amūlakasikkhāpada

459. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū bhikkhuṃ amūlakena saṃghādisesena anuddhamṣenti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū bhikkhuṃ amūlakena saṃghādisesena anuddhamṣessanti”ti -pa-. Saccaṃ kira tumhe bhikkhave bhikkhuṃ amūlakena saṃghādisesena anuddhamṣethāti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhuṃ amūlakena saṃghādisesena anuddhamṣessatha. Netarṃ moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

460. “Yo pana bhikkhu bhikkhuṃ amūlakena saṃghādisesena anuddhamṣeyya, pācittiyā”ti.

461. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhūti aññaṃ bhikkhūṃ.

Amūlakam nāma aditṭhaṃ assutaṃ aparisaṅkitaṃ.

Samghādisesenāti terasannaṃ aññatarena.

Anuddhamseyyāti codeti vā codāpeti vā, āpatti pācittiyassa.

462. Upasampanne upasampannasaññī amūlakena samghādisesena anuddhamseti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematiko amūlakena samghādisesena anuddhamseti, āpatti pācittiyassa. Upasampanne anupasampannasaññī amūlakena samghādisesena anuddhamseti, āpatti pācittiyassa.

Ācāravipattiyā vā diṭṭhivipattiyā vā anuddhamseti, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannaṃ anuddhamseti, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne upasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa.

463. Anāpatti tathāsaññī codeti vā codāpeti vā, ummattakassa ādikammikassāti.

Amūlakasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ chaṭṭhaṃ.

8. Sahadhammikavagga 7. Sañciccaṣikkhāpada

464. Tena samayena Buddhō Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū sattarasavaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ sañcicca kukkucçaṃ upadahanti “Bhagavatā āvuso sikkhāpadaṃ paññattaṃ ‘na ūnavīsativasso puggalo upasampādetabbo’ti, tumhe ca ūnavīsativassā upasampannā, kacci no tumhe anupasampannā”ti. Te rodanti. Bhikkhū evamāhaṃsu “kissa tumhe āvuso rodathā”ti.

ime āvuso chabbaggiyā bhikkhū amhākaṃ sañcicca kukkucçaṃ upadahantīti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū bhikkhūnaṃ sañcicca kukkucçaṃ upadahissantī”ti -pa-. Saccāṃ kira tumhe bhikkhave bhikkhūnaṃ sañcicca kukkucçaṃ upadahathāti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhūnaṃ sañcicca kukkucçaṃ upadahissatha. Netāṃ moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

465. “Yo pana bhikkhu bhikkhussa sañcicca kukkucçaṃ upadaheyya¹ ‘itissa muhuttampi aphāsu bhavissatī’ti etadeva paccayaṃ karitvā anaññaṃ, pācittiyaṃ”ti.

466. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Bhikkhussāti aññaṃsa bhikkhussa.

Sañciccāti jānanto sañjānanto cecca abhivitaritvā vītikkamo.

Kukkucçaṃ upadaheyyāti “ūnavīsativasso maññe tvaṃ upasampanno, vikāle maññe tayā bhuttaṃ, majjaṃ maññe tayā pītaṃ, mātugāmena saddhiṃ raho maññe tayā nisinnaṃ”ti kukkucçaṃ upadahati, āpatti pācittiyassa.

Etadeva paccayaṃ karitvā anaññanti na añño koci paccayo hoti kukkucçaṃ upadahituṃ.

467. Upasampanne upasampannasaññī sañcicca kukkucçaṃ upadahati, āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematiko sañcicca kukkucçaṃ upadahati, āpatti pācittiyassa. Upasampanne anupasampannasaññī sañcicca kukkucçaṃ upadahati, āpatti pācittiyassa.

Anupasampannassa sañcicca kukkucçaṃ upadahati, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne upasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa.

1. Uppādeyya (Itipi)

468. Anāpatti na kukkucchaṃ upadahitukāmo “ūnavīsativasso maññe tvaṃ upasampanno, vikāle maññe tayā bhuttaṃ, majjaṃ maññe tayā pītaṃ, mātugāmena saddhiṃ raho maññe tayā nisinnaṃ, iṅgha jānāhi, mā te pacchā kukkucchaṃ ahoṣī”ti bhaṇati, ummattakassa ādikammikassāti.

Saṅcicca-sikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ sattamaṃ

8. Sahadhammikavagga 8. Upassutisikkhāpada

469. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū pesalehi bhikkhūhi saddhiṃ bhaṇḍanti. Pesalā bhikkhū evaṃ vadanti “alajjino ime āvuso chabbaggiyā bhikkhū, na sakkā imehi saha bhaṇḍitun”ti. Chabbaggiyā bhikkhū evaṃ vadanti “kissa tumhe āvuso amhe alajjivādena pāpethā”ti. Kahaṃ pana tumhe āvuso assutthāti. Mayaṃ āyasmantānaṃ upassutiṃ¹ tiṭṭhamhāti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū bhikkhūnaṃ bhaṇḍana-jātānaṃ kalahajātānaṃ vivādāpannānaṃ upassutiṃ¹ tiṭṭhissanti”ti -pa-. Saccāṃ kira tumhe bhikkhave bhikkhūnaṃ bhaṇḍana-jātānaṃ kalahajātānaṃ vivādāpannānaṃ upassutiṃ¹ tiṭṭhathāti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhūnaṃ bhaṇḍana-jātānaṃ kalahajātānaṃ vivādāpannānaṃ upassutiṃ¹ tiṭṭhissatha. Netāṃ moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

470. “Yo pana bhikkhu bhikkhūnaṃ bhaṇḍana-jātānaṃ kalahajātānaṃ vivādāpannānaṃ upassutiṃ¹ tiṭṭheyya ‘yaṃ ime bhaṇissanti taṃ sossāmi’ti etadeva paccayaṃ karitvā anaññaṃ, pācittiyaṃ”ti.

471. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- yaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

1. Upassuti (?)

Bhikkhūnanti aññesaṃ bhikkhūnaṃ.

Bhaṇḍanaajātānaṃ kalahajātānaṃ vivādāpannānanti adhikaraṇajātānaṃ.

Upassutiṃ tiṭṭheyyāti “imesaṃ sutvā codessāmi sāressāmi paṭicodessāmi paṭisāressāmi maṅkū karissāmī”ti gacchati, āpatti dukkaṭassa. Yattha ṭhito suṇāti, āpatti pācittiyassa. Pacchato gacchanto turito gacchati sossāmīti, āpatti dukkaṭassa. Yattha ṭhito suṇāti, āpatti pācittiyassa. Purato gacchanto ohiyyati sossāmīti, āpatti dukkaṭassa. Yattha ṭhito suṇāti, āpatti pācittiyassa. Bhikkhussa ṭhitokāsaṃ vā nisinnokāsaṃ vā nipannokāsaṃ vā āgantvā mantentaṃ ukkāsitabbaṃ, vijānāpetabbaṃ, no ce ukkāseyya vā vijānāpeyya vā, āpatti pācittiyassa.

Etadeva paccayaṃ karitvā anaññanti na añño koci paccayo hoti upassutiṃ tiṭṭhitum.

472. Upasampanne upasampannasaññī upassutiṃ tiṭṭhati, āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematiko upassutiṃ tiṭṭhati, āpatti pācittiyassa. Upasampanne anupasampannasaññī upassutiṃ tiṭṭhati, āpatti pācittiyassa.

Anupasampannassa upassutiṃ tiṭṭhati, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne upasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne anupasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa.

473. Anāpatti “imesaṃ sutvā oramissāmi viramissāmi vūpasamissāmi¹ attānaṃ parimocessāmī”ti gacchati, ummattakassa ādikammikassāti.

Upassutisikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ aṭṭhamam.

8. Sahadhammikavagga 9. Kammapaṭibāhanasikkhāpada

474. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū anācāraṃ ācaritvā ekamekassa kamme kayiramāne paṭikkosanti. Tena kho pana samayena saṅgho sannipatito hoti kenacideva karaṇīyena, chabbaggiyā bhikkhū cīvarakammaṃ karontā ekassa chandaṃ adaṃsu. Atha kho saṅgho “ayaṃ āvuso chabbaggiyo bhikkhu ekako āgato, handassa mayaṃ kammaṃ karomā”ti tassa kammaṃ akāsi. Atha kho so bhikkhu yena chabbaggiyā bhikkhū tenupasaṅkami, chabbaggiyā bhikkhū taṃ bhikkhuṃ etadavocuṃ “kiṃ āvuso saṅgho akāsi”ti. Saṅgho me āvuso kammaṃ akāsi. Na mayaṃ āvuso etadatthāya chandaṃ adamaṃ “tuyhaṃ kammaṃ karissatī”ti, sace ca mayaṃ jāneyyāma “tuyhaṃ kammaṃ karissatī”ti, na mayaṃ chandaṃ dadeyyāmāti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū dhammikānaṃ kammānaṃ chandaṃ datvā pacchā khīyanadhammaṃ¹ āpajjissanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave dhammikānaṃ kammānaṃ chandaṃ datvā pacchā khīyanadhammaṃ¹ āpajjathāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā dhammikānaṃ kammānaṃ chandaṃ datvā pacchā khīyanadhammaṃ¹ āpajjissatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evaṃca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

475. “Yo pana bhikkhu dhammikānaṃ kammānaṃ chandaṃ datvā pacchā khīyanadhammaṃ¹ āpajjeyya, pācittiyaṃ”ti.

476. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Dhammikaṃ nāma **kammaṃ** apalokanakammaṃ ñattikammaṃ ñattidutiyakammaṃ ñatticatutthakammaṃ dhammena vinayena Satthusāsanena kataṃ, etaṃ dhammikaṃ nāma kammaṃ. Chandaṃ datvā khiyyati, āpatti pācittiyassa.

1. Khiyyadhammaṃ (Itipi)

477. Dhammakamme dhammakammasaññī chandaṃ datvā khiyyati, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme vematiko chandaṃ datvā khiyyati, āpatti dukkaṭassa. Dhammakamme adhammakammasaññī chandaṃ datvā khiyyati, anāpatti. Adhammakamme dhammakammasaññī, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematiko, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññī, anāpatti.

478. Anāpatti “adhammena vā vaggena vā na kammārahassa vā kammaṃ katan”ti jānanto khiyyati, ummattakassa ādikammikassāti.

Kammapaṭibāhanasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ navamaṃ.

8. Sahadhammikavagga 10. Chandaṃdatvāgamanasikkhāpada

479. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena saṃgho sannipatito hoti kenacideva karaṇīyena. Chabbaggiyā bhikkhū cīvarakammaṃ karontā ekassa chandaṃ adaṃsu. Atha kho saṃgho “yassatthāya sannipatito, taṃ kammaṃ karissāmī”ti ñattiṃ ṭhapesi. Atha kho so bhikkhu “evamevime ekamekassa kammaṃ karonti, kassa tumhe kammaṃ karissathā”ti chandaṃ adatvā uṭṭhāyāsanā pakkāmi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhu saṃghe vinicchayakathāya vattamānāya chandaṃ adatvā uṭṭhāyāsanā pakkamissatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ bhikkhu saṃghe vinicchayakathāya vattamānāya chandaṃ adatvā uṭṭhāyāsanā pakkamasīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa saṃghe vinicchayakathāya vattamānāya chandaṃ adatvā uṭṭhāyāsanā pakkamissasi. Netam moghapurisa appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

480. “Yo pana bhikkhu saṃghe vinicchayakathāya vattamanāya chandaṃ adatvā uṭṭhāyāsanā pakkameyya, pācittiyaṃ”ti.

481. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Samghe vinicchayakathā nāma vatthu vā ārocitaṃ hoti avinicchitaṃ, ñatti vā ṭhapitā hoti. Kammavācā vā vipakatā hoti.

Chandaṃ adatvā uṭṭhāyāsanā pakkameyyāti “kathaṃ idaṃ kammaṃ kuppaṃ assa vaggeraṃ assa na kareyyā”ti gacchati, āpatti dukkaṭassa. Parisāya hatthapāsaṃ vijahantassa āpatti dukkaṭassa. Vijahite āpatti pācittiyaṃ.

482. Dhammakamme dhammakammasaññī chandaṃ adatvā uṭṭhāyāsanā pakkamati, āpatti pācittiyaṃ. Dhammakamme vematiko chandaṃ adatvā uṭṭhāyāsanā pakkamati, āpatti dukkaṭassa. Dhammakamme adhammakammasaññī chandaṃ adatvā uṭṭhāyāsanā pakkamati, anāpatti. Adhammakamme dhammakammasaññī, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematiko, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññī, anāpatti.

483. Anāpatti “saṃghassa bhaṇḍanaṃ vā kalaho vā viggaho vā vivādo vā bhavissatī”ti gacchati, “saṃghabhedo vā saṃgharāji vā bhavissatī”ti gacchati, “adhammena vā vaggena vā na kammārahassa vā kammaṃ karissatī”ti gacchati, gilāno gacchati, gilānassa karaṇīyena gacchati, uccārena vā passāvena vā pīlito gacchati, “na kammaṃ kopetukāmo puna paccāgamiṣāmi”ti gacchati, ummattakassa ādikammikassāti.

Chandaṃ adatvā gamanasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ dasamaṃ.

8. Sahadhammikavagga 11. Dubbalasikkhāpada

484. Tena samayena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana samayena āyasmā Dabbo Mallaputto saṃghassa senāsanañca paññāpeti, bhaddāni ca uddisati. So cāyasmā dubbalacīvaro hoti. Tena kho pana samayena saṃghassa eka cīvaraṃ uppannaṃ hoti. Atha kho saṃgho taṃ cīvaraṃ āyasmāto Dabbassa Mallaputtassa

adāsi. Chabbaggiyā bhikkhū ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “yathāsanthutaṃ bhikkhū saṃghikaṃ lābhaṃ pariṇāmenti”ti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū samaggena saṃghena cīvaraṃ datvā pacchā khīyanadhammaṃ āpajjissanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave samaggena saṃghena cīvaraṃ datvā pacchā khīyanadhammaṃ āpajjathāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā samaggena saṃghena cīvaraṃ datvā pacchā khīyanadhammaṃ āpajjissatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

485. “**Yo pana bhikkhu samaggena saṃghena cīvaraṃ datvā pacchā khīyanadhammaṃ āpajjeyya ‘yathāsanthutaṃ bhikkhū saṃghikaṃ lābhaṃ pariṇāmenti’ti, pācittiyā**”ti.

486. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Samaggo nāma saṃgho samānasamvāsako samānasīmāyaṃ ṭhito.

Cīvaraṃ nāma channaṃ cīvarānaṃ aññataraṃ cīvaraṃ vikappanupagaṃ pacchimam.

Datvāti sayam datvā.

Yathāsanthutaṃ nāma yathāmittatā yathāsandiṭṭhatā yathāsambhattatā yathāsamanupajjhāyakatā yathāsamanācariyakatā.

Saṃghikaṃ nāma saṃghassa dinnam hoti pariccattam.

Lābho nāma cīvarapiṇḍapātasenāsanagilānappaccayabhesajjaparikkhārā, antamaso cuṇṇapiṇḍopi dantakaṭṭhampi dasikasuttampi.

Pacchā khīyanadhammaṃ āpajjeyyāti upasampannassa saṃghena sammatassa senāsanapaññāpakassa vā bhattuddesakassa vā yāgubhājakassa vā phalabhājakassa vā khajjabhājakassa vā appamattakavissajjakassa vā cīvaraṃ dinne khiyyati, āpatti pācittiyassa.

487. Dhammakamme dhammakammasaññī cīvaraṃ dinne khiyyati, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme vematiko cīvaraṃ dinne khiyyati, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme adhammakammasaññī cīvaraṃ dinne khiyyati, āpatti pācittiyassa.

Aññaṃ parikkhāraṃ dinne khiyyati, āpatti dukkaṭassa. Upasampannassa saṃghena asaṃmatassa senāsanapaññāpakassa vā bhadduddesakassa vā yāgubhājakassa vā phalabhājakassa vā khajjabhājakassa vā appamattakavissajjakassa vā cīvaraṃ vā aññaṃ vā parikkhāraṃ dinne khiyyati, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannassa saṃghena saṃmatassa vā asaṃmatassa vā senāsanapaññāpakassa vā bhadduddesakassa vā yāgubhājakassa vā phalabhājakassa vā khajjabhājakassa vā appamattakavissajjakassa vā cīvaraṃ vā aññaṃ vā parikkhāraṃ dinne khiyyati, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme dhammakammasaññī, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematiko, āpatti dukkaṭassa, adhammakamme adhammakammasaññī, anāpatti.

488. Anāpatti pakatiyā chandā dosā mohā bhayā karontaṃ “kvattho tassa dinnena laddhāpi vinipāteṣṣati na sammā upaneṣṣatī”ti khiyyati, ummattakassa ādikammikassatī.

Dubbalasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ ekādasamaṃ.

8. Sahadhammikavagga 12. Pariṇāmanasikkhāpada

489. * Tena samayena Buddhō Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Sāvattiyaṃ aññatarassa pūgassa saṃghassa sacīvarabhattaṃ paṭiyattaṃ hoti “bhojetvā cīvarena acchādessāmā”ti. Atha kho chabbaggiyā bhikkhū yena so pūgo tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamitvā taṃ pūgaṃ etadavocuṃ “dethāvuso imāni cīvarāni imesaṃ bhikkhūnaṃ”ti. Na mayaṃ bhante dassāma, amhākaṃ saṃghassa anuvassaṃ sacīvarabhikkhā paññattāti. Bahū āvuso saṃghassa dāyakā, bahū saṃghassa bhaddā¹, ime tumhe nissāya tumhe sampassantā idha viharanti, tumhe ce imesaṃ na dassatha, atha ko carahi imesaṃ dassati, dethāvuso imāni cīvarāni imesaṃ bhikkhūnanti. Atha kho so pūgo chabbaggiyehi bhikkhūhi nippīḷiyamāno yathāpaṭiyattaṃ cīvaraṃ chabbaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ datvā saṃghaṃ bhaddena parivisi. Ye te bhikkhū

1. Bhaddā (Ka)

* Idam vattu Vi 1. 379 piṭṭhepi āgataṃ.

jānanti “saṃghassa sacīvarabhaddam paṭiyattam, na ca jānanti chabbaggiyānam bhikkhūnam dinnam”ti. Te evamāhaṃsu “oṇojethāvuso saṃghassa cīvaran”ti. Natthi bhante yathāpaṭiyattam cīvaram, ayyā chabbaggiyā ayyānam chabbaggiyānam pariṇāmesunti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū jānam saṃghikam lābham pariṇatam puggalassa pariṇāmessanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave jānam saṃghikam lābham pariṇatam puggalassa pariṇāmethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā jānam saṃghikam lābham pariṇatam puggalassa pariṇāmessatha. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

490. “**Yo pana bhikkhu jānam saṃghikam lābham pariṇatam puggalassa pariṇāmeyya, pācittiya**”ti.

491. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Jānāti nāma sāmam vā jānāti, aññe vā tassa ārocenti, so vā āroceti.

Samghikam nāma saṃghassa dinnam hoti pariccattam.

Lābho nāma cīvarapiṇḍapātāsenāsanagilānappaccayabhesajjaparikkhārā, antamaso cuṇṇapiṇḍopi dantakaṭṭhampi dasikasuttampi.

Pariṇatam nāma “dassāma karissāmā”ti vācā bhinnā hoti, tam puggalassa pariṇāmeti, āpatti pācittiyassa.

492. Pariṇate pariṇatasaññī puggalassa pariṇāmeti, āpatti pācittiyassa. Pariṇate vematiko puggalassa pariṇāmeti, āpatti dukkaṭassa. Pariṇate apariṇatasaññī puggalassa pariṇāmeti, anāpatti. Saṃghassa pariṇatam aññasaṃghassa vā cetiyassa vā pariṇāmeti āpatti dukkaṭassa. Cetiyassa pariṇatam aññacetiya vā saṃghassa vā puggalassa vā pariṇāmeti, āpatti dukkaṭassa. Puggalassa pariṇatam aññapuggalassa vā saṃghassa vā cetiyassa vā pariṇāmeti, āpatti

dukkaṭassa. Apariṇate pariṇatasaññī, āpatti dukkaṭassa. Apariṇate vematiko, āpatti dukkaṭassa. Apariṇate apariṇatasaññī, anāpatti.

493. Anāpatti “kattha demā”ti pucchīyamāno “yattha tumhākaṃ deyyadhammo paribhogāṃ vā labheyya, paṭisaṅkhāraṃ vā labheyya, ciraṭṭhitiko vā assa, yattha vā pana tumhākaṃ cittaṃ pasīdati, tattha dethā”ti bhaṇāti, ummattakassa ādikammikassāti.

Pariṇāmanasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ dvādasamaṃ.

Sahadhammikavaggo aṭṭhamo.

Tassuddānaṃ

Sahadhamma vivaṇṇaṇca, mohāpanaṃ pahāraṃ.

Talasatti amūlaṇca, sañcicca ca upassuti.

Paṭibāhana chandaṇca, Dabbaṇca pariṇāmananti.

9. Ratanavagga 1. Antepurasikkhāpada

494. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena rājā Pasenadi Kosalo uyyānapālaṃ āṇāpesi “gaccha bhaṇe uyyānaṃ sodhehi uyyānaṃ gamissāmā”ti. “Evaṃ devā”ti kho so uyyānapālo rañño Pasenadissa Kosalassa paṭissutvā uyyānaṃ sodhento addasa Bhagavantaṃ aññatarasmiṃ rukkhamūle nisinnaṃ, disvāna yena rājā Pasenadi Kosalo tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā rājānaṃ Pasenadiṃ Kosalaṃ etadavoca “suddhaṃ deva uyyānaṃ, api ca Bhagavā tattha nisinno”ti. Hotu bhaṇe mayaṃ Bhagavantaṃ payirupāsissāmāti. Atha kho rājā Pasenadi Kosalo uyyānaṃ gantvā yena Bhagavā tenupasaṅkami. Tena kho pana samayena aññataro upāsako Bhagavantaṃ payirupāsanto nisinno hoti. Addasā kho rājā Pasenadi Kosalo taṃ upāsakaṃ Bhagavantaṃ payirupāsantaṃ nisinnaṃ, disvāna bhīto aṭṭhāsi. Atha kho rañño Pasenadissa Kosalassa etadahosi “nārahatāyaṃ puriso pāpo

hotum yathā Bhagavantam payirupāsati”ti, yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantam abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi. Atha kho so upāsako Bhagavato gāravena rājānaṃ Pasenadiṃ Kosalaṃ neva abhivādesi na paccuṭṭhāsi. Atha kho rājā Pasenadi Kosalo anattamano ahosi “katham hi nāmāyaṃ puriso mayi āgate neva abhivādessati na paccuṭṭhessati”ti. Atha kho Bhagavā rājānaṃ Pasenadiṃ Kosalaṃ anattamanam viditvā rājānaṃ Pasenadiṃ Kosalaṃ etadavoca “eso kho mahārāja upāsako bahussuto āgatāgamo kāmesu vītarāgo”ti. Atha kho rañño Pasenadissa Kosalassa etadahosi “nārahatāyaṃ upāsako orako hotum, Bhagavāpi imassa vaṇṇaṃ bhāsati”ti, tam upāsakaṃ etadavoca “vadeyyāsi upāsaka yena attho”ti. Suṭṭhu devāti. Atha kho Bhagavā rājānaṃ Pasenadiṃ Kosalaṃ dhammiyā kathāyā sandassesī samādapesī samuttejesī sampahaṃsesī. Atha kho rājā Pasenadi Kosalo Bhagavatā dhammiyā kathāya sandassito samādapito samuttejito sampahaṃsito uṭṭhāyāsanaṃ Bhagavantam abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā pakkāmi.

495. Tena kho pana samayena rājā Pasenadi Kosalo uparipāsādavaragato hoti. Addasā kho rājā Pasenadi Kosalo tam upāsakaṃ rathikāya¹ chattapāṇiṃ gacchantaṃ, disvāna pakkosāpetvā etadavoca “tvaṃ kira upāsaka bahussuto āgatāgamo, sādhu upāsaka amhākaṃ itthāgāraṃ dhammaṃ vācehi”ti. Yamahaṃ² deva jānāmi ayyānaṃ vāhasā, ayyāva devassa itthāgāraṃ dhammaṃ vācessantīti. Atha kho rājā Pasenadi Kosalo “saccaṃ kho upāsako āhā”ti yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantam abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi, ekamantaṃ nisinno kho rājā Pasenadi Kosalo Bhagavantam etadavoca “sādhu bhante Bhagavā ekaṃ bhikkhum āṇāpetu, yo amhākaṃ itthāgāraṃ dhammaṃ vācessati”ti. Atha kho Bhagavā rājānaṃ Pasenadiṃ Kosalaṃ dhammiyā kathāya sandassesī -pa- padakkhiṇaṃ katvā pakkāmi. Atha kho Bhagavā āyasmantaṃ Ānandaṃ āmantesi “tenahānanda rañño itthāgāraṃ dhammaṃ vācehi”ti. Evaṃ bhanteti kho āyasmā Ānando

1. Rathiyāya (Itipi)

2. Yampāhaṃ (Sī)

Bhagavato paṭissutvā kālena kālaṃ pavisitvā rañño itthāgāraṃ dhammaṃ vāceti. Atha kho āyasmā Ānando pubbaṇhasamayam nivāsetvā pattacīvaramādāya yena rañño Pasenadissa Kosalassa nivesanam tenupasaṅkami.

496. Tena kho pana samayena rājā Pasenadi Kosalo Mallikāya deviyā saddhiṃ sayanagato hoti. Addasā kho Mallikā devī āyasmantaṃ Ānandaṃ dūratova āgacchantaṃ, disvāna sahasā vuṭṭhāsī, pītakamaṭṭhaṃ dussaṃ pabhassittha. Atha kho āyasmā Ānando tatova paṇivattitvā ārāmaṃ gantvā bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Ānando pubbe appaṭisaṃvidito rañño antepuraṃ pavisissatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ Ānanda pubbe appaṭisaṃvidito rañño antepuraṃ pavisasīti. Saccam Bhagavāti. Vigarati Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ Ānanda pubbe appaṭisaṃvidito rañño antepuraṃ pavisissasi. Netam Ānanda appasannānaṃ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṃ kathaṃ bhikkhū āmantesi—

497. * “Dasayime bhikkhave ādīnavā rājantepurappavesane. Katame dasa, idha bhikkhave rājā mahesiyā saddhiṃ nisinno hoti, tattha bhikkhu pavisati, mahesī vā bhikkhum disvā sitaṃ pātukaroti, bhikkhu vā mahesiṃ disvā sitaṃ pātukaroti, tattha rañño evaṃ hoti “addhā imesaṃ kataṃ vā karissanti vā”ti, ayaṃ bhikkhave paṭhamo ādīnavo rājantepurappavesane.

Puna caparaṃ bhikkhave rājā bahukicco bahukaraṇīyo aññataraṃ itthiṃ gantvā nassarati, sā tena gabbhaṃ gaṇhi, tattha rañño evaṃ hoti “na kho idha añño koci pavisati aññatra pabbajitena, siyā nu kho pabbajitassa kamman”ti, ayaṃ bhikkhave dutiyo ādīnavo rājantepurappavesane.

Puna caparaṃ bhikkhave rañño antepure aññataraṃ ratanaṃ nassati, tattha rañño evaṃ hoti “na kho idha añño koci pavisati aññatra pabbajitena, siyā nu kho pabbajitassa kamman”ti, ayaṃ bhikkhave tatiyo ādīnavo rājantepurappavesane.

* Am 3. 320 piṭṭhādīsupi.

Puna caparaṃ bhikkhave rañño antepure abbhantarā guyhamantā bahiddhā sambhedaṃ gacchanti, tattha rañño evaṃ hoti “na kho idha añño koci pavisati aññatra pabbajitena, siyā nu kho pabbajitassa kamman”ti, ayaṃ bhikkhave catuttho ādīnavo rājantepurappavesane.

Puna caparaṃ bhikkhave rañño antepure putto vā pitaraṃ pattheti, pitā vā puttaṃ pattheti, tesaṃ evaṃ hoti “na kho idha añño koci pavisati aññatra pabbajitena, siyā nu kho pabbajitassa kamman”ti, ayaṃ bhikkhave pañcama ādīnavo rājantepurappavesane.

Puna caparaṃ bhikkhave rājā nīcaṭṭhāniyaṃ ucce ṭhāne ṭhapeti, yesaṃ taṃ amanāpaṃ, tesaṃ evaṃ hoti “rājā kho pabbajitena saṃsaṭṭho, siyā nu kho pabbajitassa kamman”ti, ayaṃ bhikkhave chaṭṭho ādīnavo rājantepurappavesane.

Puna caparaṃ bhikkhave rājā uccaṭṭhāniyaṃ nīce ṭhāne ṭhapeti, yesaṃ taṃ amanāpaṃ, tesaṃ evaṃ hoti “rājā kho pabbajitena saṃsaṭṭho, siyā nu kho pabbajitassa kamman”ti, ayaṃ bhikkhave sattama ādīnavo rājantepurappavesane.

Puna caparaṃ bhikkhave rājā akāle senaṃ uyyojeti, yesaṃ taṃ amanāpaṃ, tesaṃ evaṃ hoti “rājā kho pabbajitena saṃsaṭṭho, siyā nu kho pabbajitassa kamman”ti, ayaṃ bhikkhave aṭṭhama ādīnavo rājante purappavesane.

Puna caparaṃ bhikkhave rājā kāle senaṃ uyyojetvā antarāmaggaṃ nivattāpeti, yesaṃ taṃ amanāpaṃ, tesaṃ evaṃ hoti “rājā kho pabbajitena saṃsaṭṭho, siyā nu kho pabbajitassa kamman”ti, ayaṃ bhikkhave navama ādīnavo rājantepurappavesane.

Puna caparaṃ bhikkhave rañño rājanterampuraṃ hatthisammaddaṃ assasammaddaṃ rathasammaddaṃ rājanīyāni¹ rūpasaddagandharasaphoṭṭhabbāni, yāni na pabbajitassa sārubbāni, ayaṃ bhikkhave dasama ādīnavo rājantepurappavesane. Ime kho bhikkhave dasa ādīnavā rājantepurappavesane”ti. Atha kho Bhagavā āyasmantaṃ

1. Rājanīyāni (Ka)

Ānandaṃ anekapariyāyena vīgarahitvā dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

498. “Yo pana bhikkhu rañño khattiyassa muddhāvasittassa¹ anikkhantarājake aniggataratanake pubbe appaṭisaṃvidito indakhīlaṃ atikkāmeyya, pācittiyaṃ”ti.

499. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Khattiyo nāma ubhato sujāto hoti mātito ca pitito ca saṃsuddhagahaṇiko, yāva sattamā pitāmahayugā akkhitto anupakuṭṭho jātivādena.

Muddhāvasitto nāma khattiyābhisekena abhisitto hoti.

Anikkhantarājaketi rājā sayanigharā anikkhanto hoti.

Aniggataratanaketi mahesī sayanigharā anikkhantā hoti, ubho vā anikkhantā honti.

Pubbe appaṭisaṃviditoti pubbe anāmantetvā.

Indakhīlo nāma sayanigharassa ummāro vuccati.

Sayanigharaṃ nāma yattha katthaci rañño sayanaṃ paññattaṃ hoti, antamaso sāṇipākāraparikkhittampi.

Indakhīlaṃ atikkāmeyyāti paṭhamaṃ pādaṃ ummāraṃ atikkāmeti, āpatti dukkaṭassa. Dutiyaṃ pādaṃ atikkāmeti, āpatti pācittiyaṃ.

500. Appaṭisaṃvidite appaṭisaṃviditasāññī indakhīlaṃ atikkāmeti, āpatti pācittiyaṃ. Appaṭisaṃvidite vematiko indakhīlaṃ atikkāmeti, āpatti pācittiyaṃ. Appaṭisaṃvidite paṭisaṃviditasāññī indakhīlaṃ atikkāmeti, āpatti pācittiyaṃ.

Paṭisaṃvidite appaṭisaṃviditasāññī, āpatti dukkaṭassa. Paṭisaṃvidite vematiko, āpatti dukkaṭassa. Paṭisaṃvidite paṭisaṃviditasāññī, anāpatti.

1. Muddhābhisittassa (Syā)

501. Anāpatti paṭisaṃvidite, na khattiyo hoti, na khattiyābhisekena abhisitto hoti, rājā sayanigharā nikkhanto hoti, mahesī sayanigharā nikkhantā hoti, ubho vā nikkhantā honti, na sayanighare ummattakassa ādikammikassāti.

Antepurasikkhāpadaṃ niṭṭhitam paṭhamam.

9. Ratanavagga 2. Ratanasikkhāpada

502. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu Aciravatiyā nadiyā nahāyati. Aññataropi brāhmaṇo pañcasatānaṃ thavikaṃ thale nikkhipitvā Aciravatiyā nadiyā nahāyanto vissaritvā agamāsi. Atha kho so bhikkhu “tassāyaṃ brāhmaṇassa thavikā mā idha nassī”ti aggahesi. Atha kho so brāhmaṇo saritvā turito ādhāvitvā taṃ bhikkhuṃ etadavoca “api me bho thavikaṃ passeyyāsī”ti. “Handa brāhmaṇā”ti adāsi. Atha kho tassa brāhmaṇassa etadahosi “kena nu kho ahaṃ upāyena imassa bhikkhuno punṇapattarāṃ na dadeyyan”ti. “Na me bho pañcasatāni, sahaṃ me”ti palibundhetvā muñci. Atha kho so bhikkhu ārāmaṃ gantvā bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhu ratanaṃ uggahessatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ bhikkhu ratanaṃ uggahesīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ moghapurisa ratanaṃ uggahessasi. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu ratanaṃ vā ratanasammataṃ vā uggahēyya vā uggahāpeyya vā, pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

503. Tena kho pana samayena Sāvatthiyā ussavo hoti, manussā alaṅkatappaṭiyattā uyyānaṃ gacchanti, Visākhāpi Migāramātā

alaṅkatappaṭṭiyattā “uyyānaṃ gamissāmi”ti gāmato nikkhamitvā “kyāhaṃ karissāmi uyyānaṃ gantvā yannūnāhaṃ Bhagavantaṃ payirupāseyyan”ti ābharaṇaṃ omuñcitvā uttarāsaṅgena bhaṇḍikaṃ bandhitvā dāsiyā adāsi “handa je imaṃ bhaṇḍikaṃ gaṇhāhi”ti. Atha kho Visākhā Migāramātā yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi, ekamantaṃ nisinnaṃ kho Visākhaṃ Migāramātaraṃ Bhagavā dhammiyā kathāya sandassesī samādapesī samuttejesī sampahaṃsesī. Atha kho Visākhā Migāramātā Bhagavatā dhammiyā kathāya sandassitā samādapitā samuttejitā sampahaṃsitā uṭṭhāyāsanaṃ Bhagavantaṃ abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā pakkāmi. Atha kho sā dāsi taṃ bhaṇḍikaṃ vissaritvā agamāsi. Bhikkhū passitvā Bhagavato etamattaṃ ārocesuṃ. “Tena hi bhikkhave uggahetvā nikkhipathā”ti. Atha kho Bhagavā etasmiṃ nidāne etasmiṃ pakaraṇe dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesī anujānāmi bhikkhave ratanaṃ vā ratanasammataṃ vā ajjhārāme uggahetvā vā uggahāpetvā vā nikkhipituṃ “yassa bhavissati, so harissati”ti, evaṃca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu ratanaṃ vā ratanasammataṃ vā aññatra ajjhārāmā uggaṇheyya vā uggaṇhāpeyya vā, pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

504. Tena kho pana samayena Kāsīsu janapade Anāthapiṇḍikassa gahapatissa kammantagāmo hoti, tena ca gahapatinā antevāsī āṇatto hoti “sace bhadantā āgacchanti, bhattaṃ kareyyāsī”ti. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhū Kāsīsu janapade cārikaṃ caramānā yena Anāthapiṇḍikassa gahapatissa kammantagāmo tenupasaṅkamiṃsu. Addasā kho so puriso te bhikkhū dūratova āgacchante, disvāna yena te bhikkhū tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā te bhikkhū abhivādetvā etadavoca “adhivāsentu bhante ayyā svātanāya gahapatino bhattaṃ”ti. Adhivāsesuṃ kho te bhikkhū tuṇhībhāvena. Atha kho so puriso tassā rattiyaṃ accayena paṇītaṃ khādāniyaṃ bhojāniyaṃ paṭiyādāpetvā kālaṃ ārocāpetvā aṅgulimuddikaṃ omuñcitvā te bhikkhū bhattena parivisitvā “ayyā bhuñjitvā gacchantu, ahampi kammantaṃ gamissāmi”ti

aṅgulimuddikaṃ vissaritvā agamāsi. Bhikkhū passitvā “sace mayaṃ gamissāma nassissatāyaṃ aṅgulimuddikā”ti tattheva acchim̐su. Atha kho so puriso kammantā āgacchanto te bhikkhū passitvā etadavoca “kissa bhante ayyā idheva acchanti”ti. Atha kho te bhikkhū tassa purisassa etamatthaṃ ārocetvā Sāvattiṃ gantvā bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesuṃ. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ. Atha kho Bhagavā etasmim̐ nidāne etasmim̐ pakaraṇe dhammim̐ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave ratanaṃ vā ratanasammataṃ vā ajjhārāme vā ajjhāvasathe vā uggahetvā vā uggahāpetvā vā nikkhipituṃ “yassa bhavissati so harissati”ti. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

505. “Yo pana bhikkhu ratanaṃ vā ratanasammataṃ vā aññatra ajjhārāmā vā ajjhāvasathā vā uggaṇheyya vā uggaṇhāpeyya vā, pācittiyaṃ. Ratanā vā pana bhikkhunā ratanasammataṃ vā ajjhārāme vā ajjhāvasathe vā uggahetvā vā uggahāpetvā vā nikkhipitabbaṃ ‘yassa bhavissati, so harissati’ti, ayaṃ tattha sāmīci”ti.

506. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmim̐ atthe adhippeto bhikkhūti.

Ratanaṃ nāma muttā maṇi veḷuriyo saṅkho silā pavālaṃ rajataṃ jātārūpaṃ lohitaṅko¹ masāragallaṃ.

Ratanasammataṃ nāma yaṃ manussānaṃ upabhogaparibhogaṃ, etaṃ ratanasammataṃ nāma.

Aññatra ajjhārāmā vā ajjhāvasathāvāti ṭhapetvā ajjhārāmaṃ ajjhāvasathaṃ.

Ajjhārāmo nāma parikkhittassa ārāmassa anto ārāmo, aparikkhittassa upacāro.

Ajjhāvasatho nāma parikkhittassa āvasathassa anto āvasatho, aparikkhittassa upacāro.

1. Lohitako (?)

Uggaṇheyyāti sayam gaṇhāti, āpatti pācittiyassa.

Uggaṇhāpeyyāti aññaṃ gāhāpeti, āpatti pācittiyassa.

Ratanam vā pana bhikkhunā ratanasammataṃ vā ajjhārāme vā ajjhāvasathe vā uggahetvā vā uggahāpetvā vā nikkhipitabbanti rūpena vā nimittena vā saññānaṃ katvā nikkhipitvā ācikkhitabbaṃ “yassa bhaṇḍaṃ naṭṭhaṃ, so āgacchatū”ti. Sace tattha āgacchati, so vattabbo “āvuso kīdisaṃ te bhaṇḍaṃ”ti. Sace rūpena vā nimittena vā sampādeti, dātabbaṃ. No ce sampādeti, “vicināhi āvuso”ti vattabbo. Tamhā āvāsā pakkamantena ye tattha honti bhikkhū patirūpā, tesam hatthe nikkhipitvā pakkamitabbaṃ. No ce honti bhikkhū patirūpā, ye tattha honti gahapatikā patirūpā, tesam hatthe nikkhipitvā pakkamitabbaṃ.

Ayam tattha sāmīcīti ayam tattha anudhammatā.

507. Anāpatti ratanam vā ratanasammataṃ vā ajjhārāme vā ajjhāvasathe vā uggahetvā vā uggahāpetvā vā nikkhipati “yassa bhavissati, so harissati”ti, ratanasammataṃ vissāsaṃ gaṇhāti, tāvakālikaṃ gaṇhāti, paṃsukūlasaññaṃ ummattakassa ādikammikassāti.

Ratanasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ dutiyaṃ.

9. Ratanavagga 3. Vikālagāmappavisanasikkhāpada

508. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū vikāle gāmaṃ pavisitvā sabhāyaṃ nisīditvā anekavihitaṃ tiracchānakathaṃ kathenti, seyyathidaṃ, * rājakathaṃ corakathaṃ mahāmattakathaṃ senākathaṃ bhayakathaṃ yuddhakathaṃ annakathaṃ pānakathaṃ vatthakathaṃ sayanakathaṃ mālākathaṃ gandhakathaṃ ñātikathaṃ yānakathaṃ gāmakathaṃ nigamakathaṃ nagarakathaṃ janapadakathaṃ itthikathaṃ¹ sūrakathaṃ visikhākathaṃ kumbhaṭṭhānakathaṃ pubbapetakathaṃ

1. Itthikathaṃ purisakathaṃ (Ka) Majjhimaṇṇāsaṭṭhakathā 156 piṭṭhe oloketabbā.

* Imā tiracchānakathāyo Dī 1. 7; Ma 2. 181; Saṃ 3. 368; Aṃ 3. 358 piṭṭhādīsupi āgatā.

nānattakatham lokakkhāyikaṃ samuddakkhāyikaṃ itibhavābhavakatham iti vā. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā vikāle gāmaṃ pavisitvā sabhāyaṃ nisīditvā anekavihitam tiracchānakatham kathessanti, seyyathidaṃ, rājakatham corakatham -pa- itibhavābhavakatham iti vā seyyathāpi gihī kāmabhogino”ti.

Assosum kho bhikkhū tesam manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū vikāle gāmaṃ pavisitvā sabhāyaṃ nisīditvā anekavihitam tiracchānakatham kathessanti, seyyathidaṃ, rājakatham corakatham -pa- itibhavābhavakatham iti vā”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave vikāle gāmaṃ pavisitvā sabhāyaṃ nisīditvā anekavihitam tiracchānakatham kathetha, seyyathidaṃ, rājakatham corakatham -pa- itibhavābhavakatham iti vāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā vikāle gāmaṃ pavisitvā sabhāyaṃ nisīditvā anekavihitam tiracchānakatham kathessatha, seyyathidaṃ, rājakatham corakatham -pa- itibhavābhavakatham iti vā. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu vikāle gāmaṃ paviseyya, pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattam hoti.

509. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhū Kosalesu janapade Sāvattim gacchantā sāyaṃ aññataram gāmaṃ upagacchimsu. Manussā te bhikkhū passitvā etadavocum “pavisatha bhante”ti. Atha kho te bhikkhū “Bhagavatā paṭikkhittam vikāle gāmaṃ pavisitun”ti kukkuccāyantā na pavisimsu. Corā te bhikkhū acchindimsu. Atha kho te bhikkhū Sāvattim gantvā bhikkhūnaṃ etamattham ārocesum. Bhikkhū Bhagavato etamattham ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmiṃ nidāne etasmiṃ pakaraṇe dhammiṃ katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave āpucchā vikāle gāmaṃ pavisitum. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu anāpucchā vikāle gāmaṃ paviseyya, pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

510. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu Kosalesu janapade Sāvattihīṃ gacchanto sāyaṃ aññataraṃ gāmaṃ upagacchi. Manussā taṃ bhikkhuṃ passitvā etadavocuṃ “pavisatha bhante”ti. Atha kho so bhikkhu “Bhagavatā paṭikkhittaṃ anāpucchā vikāle gāmaṃ pavisitun”ti kukkuccāyanto na pāvisi. Corā taṃ bhikkhuṃ acchindimsu. Atha kho so bhikkhu Sāvattihīṃ gantvā bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ. Atha kho Bhagavā etasmīṃ nidāne etasmīṃ pakaraṇe dhammīṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave santaṃ bhikkhuṃ āpucchā vikāle gāmaṃ pavisitun. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yo pana bhikkhu santaṃ bhikkhuṃ anāpucchā vikāle gāmaṃ paviseyya, pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

511. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu ahinā daṭṭho hoti. Aññataro bhikkhu “aggaṃ āharissāmī”ti gāmaṃ gacchati. Atha kho so bhikkhu “Bhagavatā paṭikkhittaṃ santaṃ bhikkhuṃ anāpucchā vikāle gāmaṃ pavisitun”ti kukkuccāyanto na pāvisi -pa- Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ. Atha kho Bhagavā etasmīṃ nidāne etasmīṃ pakaraṇe dhammīṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave tathārūpe accāyike karaṇīye santaṃ bhikkhuṃ anāpucchā vikāle gāmaṃ pavisitun. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

512. “Yo pana bhikkhu santaṃ bhikkhuṃ anāpucchā vikāle gāmaṃ paviseyya aññatra tathārūpā accāyikā karaṇīyā, pācittiyaṃ”ti.

513. **Yo panāti** yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmīṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Santo nāma bhikkhu sakkā hoti āpucchā pavisitum.

Asanto nāma bhikkhu na sakkā hoti āpucchā pavisitum.

Vikālo nāma majjhanhike vītivatte yāva aruṇuggamanā.

Gāmaṃ paviseyyāti parikkhittassa gāmassa parikkhepaṃ atikkamantassa āpatti pācittiyassa. Aparikkhittassa gāmassa upacāraṃ okkamantassa āpatti pācittiyassa.

Aññatra tathārūpā accāyikā karaṇīyāti ṭhapetvā tathārūpaṃ accāyikaṃ karaṇīyaṃ.

514. Vikāle vikālasaññī santaṃ bhikkhuṃ anāpucchā gāmaṃ pavisati aññatra tathārūpā accāyikā karaṇīyā, āpatti pācittiyassa. Vikāle vematiko santaṃ bhikkhuṃ anāpucchā gāmaṃ pavisati aññatra tathārūpā accāyikā karaṇīyā, āpatti pācittiyassa. Vikāle kālāsāññī santaṃ bhikkhuṃ anāpucchā gāmaṃ pavisati aññatra tathārūpā accāyikā karaṇīyā, āpatti pācittiyassa.

Kāle vikālasāññī, āpatti dukkaṭassa. Kāle vematiko, āpatti dukkaṭassa. Kāle kālāsāññī, anāpatti.

515. Anāpatti tathārūpe accāyike karaṇīye, santaṃ bhikkhuṃ āpucchā pavisati, asantaṃ bhikkhuṃ anāpucchā pavisati, antarārāmaṃ gacchati, bhikkhunupassayaṃ gacchati, titthiyaseyyaṃ gacchati, paṭikkamanaṃ gacchati, gāmena maggo hoti, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Vikālagāmappavisanasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ tatiyaṃ.

9. Ratanavagga 4. Sūcigharasikkhāpada

516. Tena samayena Buddho Bhagavā Sakkesu viharati Kapilavatthusmiṃ Nigrodhārāme. Tena kho pana samayena aññatarena dantakārena bhikkhū pavāritā honti “yesaṃ ayyānaṃ sūcigharena

attho, ahaṃ sūcigharenā”ti. Tena kho pana samayena bhikkhū bahū sūcighare viññāpentī, yesaṃ khuddakā sūcigharā, te mahante sūcighare viññāpentī, yesaṃ mahantā sūcigharā, te khuddake sūcighare viññāpentī. Atha kho so dantakāro bhikkhūnaṃ bahū sūcighare karonto na sakkoti aññaṃ vikkāyikaṃ bhaṇḍaṃ kātuṃ, attanāpi na yāpeti, puttadāropissa kilamati. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā na mattaṃ jānitvā bahū sūcighare viññāpessanti. Ayaṃ imesaṃ bahū sūcighare karonto na sakkoti aññaṃ vikkāyikaṃ bhaṇḍaṃ kātuṃ, attanāpi na yāpeti, puttadāropissa kilamati”ti. Assosum kho bhikkhū tesaṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhū na mattaṃ jānitvā bahū sūcighare viññāpessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhū na mattaṃ jānitvā bahū sūcighare viññāpentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma te bhikkhave moghapurisā na mattaṃ jānitvā bahū sūcighare viññāpessanti. Netarū bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

517. “Yo pana bhikkhu aṭṭhimayaṃ vā dantamayaṃ vā visāṇamayaṃ vā sūcigharaṃ kārāpeyya, bhedanakaṃ pācittiyaṃ”ti.

518. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

Aṭṭhi nāma yaṃ kiñci aṭṭhi.

Danto nāma hatthidanto vuccati.

Visāṇaṃ nāma yaṃ kiñci visāṇaṃ.

Kārāpeyyāti karoti vā kārāpeti vā, payoge dukkaṭaṃ. Paṭilābhena bhinditvā pācittiyaṃ desetabbaṃ.

519. Attanā vippakataṃ attanā pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Attanā vippakataṃ parehi pariyosāpeti¹, āpatti

1. Pariyosāvāpeti (Ka)

pācittiyassa. Parehi vippakataṃ attanā pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa.

Parehi vippakataṃ parehi pariyosāpeti¹, āpatti pācittiyassa.

Aññassatthāya karoti vā kārāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Aññena kataṃ paṭilabhivā paribhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

520. Anāpatti gaṇṭhikāya² araṇike vidhe³ añjaniyā añjanisalākāya vāsijaṭe udakapuñchaniyā ummattakassa ādikammikassāti.

Sūciḡharasikkhāpadaṃ niṭṭhitam catuttham.

9. Ratanavagga 5. Mañcapīṭhasikkhāpada

521. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Upanando Sakyaputto ucce mañce sayati. Atha kho Bhagavā sambahulehi bhikkhūhi saddhim senāsanacārikaṃ āhiṇḍanto yenāyasmato Upanandassa Sakyaputtassa vihāro tenupasaṅkami. Addasā kho āyasmā Upanando Sakyaputto Bhagavantaṃ dūratova āgacchantaṃ, disvāna Bhagavantaṃ etadavoca “āgacchatu me bhante Bhagavā sayanaṃ passatū”ti. Atha kho Bhagavā tatova paṭinivattitvā bhikkhū āmantesi “āsayaṭo bhikkhave moghapuriso veditabbo”ti. Atha kho Bhagavā āyasmantaṃ Upanandaṃ Sakyaputtaṃ anekapariyāyena vigarahitvā dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

522. “Navam pana bhikkhunā mañcam vā pīṭham vā kārayamānena aṭṭhaṅgulapādakaṃ kāretabbaṃ Sugataṅgulena aññatra heṭṭhimāya aṭaniyā, taṃ atikkāmayato chedanakaṃ pācittiyaṃ”ti.

523. Navam nāma karaṇam upādāya vuccati.

1. Pariyosāvāpeti (Ka)

2. Gaṇḍikāya (Syā)

3. Vīṭhe (Sī), vīthe (Syā)

Mañco nāma cattāro mañcā masārako bundikābaddho kuḷīrapādako āhaccapādako.

Pīṭham nāma cattāri pīṭhāni masārakam bundikābaddham kuḷīrapādakam āhaccapādakam.

Kārayamānenāti karonto vā kārāpento vā.

Aṭṭhaṅgulapādakam kāretabbam Sugataṅgulana aññatra heṭṭhimāya aṭṭhaniyāti ṭhapetvā heṭṭhimam aṭṭhanim, tam atikkāmetvā karoti vā kārāpeti vā, payoge dukkaṭam, paṭilābhena chinditvā pācittiyam desetabbam.

524. Attanā vippakataṃ attanā pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Attanā vippakataṃ parehi pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Parehi vippakataṃ attanā pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Parehi vippakataṃ parehi pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa.

Aññassatthāya karoti vā kārāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Aññena kataṃ paṭilābhivā paribhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

525. Anāpatti pamāṇikam karoti, ūnakam karoti, aññena kataṃ pamāṇātikantaṃ paṭilābhivā chinditvā paribhuñjati, ummattakassa ādikammikassāti.

Mañcapīṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ pañcamam.

9. Ratanavagga 6. Tūlonaddhasikkhāpada

526. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū mañcampi pīṭhampi tūlonaddham kārāpenti. Manussā vihāracārikam āhiṇḍantā passitvā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā mañcampi pīṭhampi tūlonaddham kārāpessanti seyyathāpi gihi kāmabhogi-

no”ti. Assosum kho bhikkhū tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū mañcampi pīṭhampi tūlonaddham kārāpessanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave mañcampi pīṭhampi tūlonaddham kārāpethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā mañcampi pīṭhampi tūlonaddham kārāpessatha. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

527. “Yo pana bhikkhu mañcam vā pīṭham vā tūlonaddham kārāpeyya, uddālanakam pācittiya”ti.

528. Yo panāti yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayam imasmim atthe ahippeto bhikkhūti.

Mañco nāma cattāro mañcā masārako bundikābaddho kuḷīrapādako āhaccapādako.

Pīṭham nāma cattāri pīṭhāni masārakam bundikābaddham kuḷīrapādakam āhaccapādakam.

Tūlam nāma tiṇi tūlāni rukkhatūlam latātūlam potakitulam.

Kārāpeyyāti karoti vā kārāpeti vā, payoge dukkaṭam. Paṭilābhena uddāletvā pācittiyaṃ desetabham.

529. Attanā vippakataṃ attanā pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Attanā vippakataṃ parehi pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Parehi vippakataṃ attanā pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Parehi vippakataṃ parehi pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa.

Aññassatthāya karoti vā kārāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Aññena kataṃ paṭilābhivā paribhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

530. Anāpatti āyoge kāyabandhane amsabaddhake pattathavikāya parissāvane bibbohanam karoti, aññena kataṃ paṭilābhivā uddāletvā paribhuñjati, ummattakassa ādikammikassāti.

Tūlonaddhasikkhāpadam niṭṭhitam chaṭṭham.

9. Ratanavagga 7. Nisīdanasikkhāpada

531. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Bhagavatā bhikkhūnaṃ nisīdanaṃ anuññātaṃ hoti. Chabbaggiyā bhikkhū “Bhagavatā nisīdanaṃ anuññātan”ti appamāṇikāni nisīdanāni dhārenti, mañcassapi pīṭhassapi puratopi pacchatopi olambenti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū appamāṇikāni nisīdanāni dhāressanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave appamāṇikāni nisīdanāni dhārethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā appamāṇikāni nisīdanāni dhāressatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Nisīdanaṃ pana bhikkhunā kārayamānena pamāṇikaṃ kāretabbam, tatridam pamāṇam, dīghaso dve vidatthiyo Sugatavidatthiyā, tiriyaṃ diyaḍḍham, tam atikkāmayato chedanakaṃ pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

532. Tena kho pana samayena āyasmā Udāyī mahākāyo hoti. So Bhagavato purato nisīdanaṃ paññapetvā samantato samañchamāno nisīdati. Atha kho Bhagavā āyasmantaṃ Udāyimaṃ etadavoca “kissa tvaṃ Udāyī nisīdanaṃ samantato samañchasi seyyathāpi purāṇāsikoṭṭho”ti. Tathā hi pana bhante Bhagavatā bhikkhūnaṃ atikhuddakaṃ nisīdanaṃ anuññātanti. Atha kho Bhagavā etasmiṃ nidāne etasmiṃ pakaraṇe dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave nisīdanassa dasaṃ vidatthim. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

533. “Nisīdanaṃ pana bhikkhunā kārayamānena pamāṇikaṃ kāretabbam, tatridam pamāṇam, dīghaso dve vidatthiyo Sugatavidatthiyā, tiriyaṃ diyaḍḍham, dasā vidatthi, tam atikkāmayato chedanakaṃ pācittiyaṃ”ti.

534. Nisīdanaṃ nāma sadasaṃ vuccati.

Kārayamānenāti karonto vā kārāpento vā. Pamāṇikaṃ kāretabbaṃ, tatridaṃ pamāṇaṃ, dīghaso dve vidatthiyo Sugatavidatthiyā, tiriyaṃ diyaḍḍhaṃ, dasā vidatthi, taṃ atikkāmetvā karoti vā kārāpeti vā, payoge dukkaṭaṃ. Paṭilābhena chinditvā pācittiyaṃ desetabbaṃ.

535. Attanā vippakataṃ attanā pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Attanā vippakataṃ parehi pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Parehi vippakataṃ attanā pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Parehi vippakataṃ parehi pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa.

Aññassatthāya karoti vā kārāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Aññena kataṃ paṭilābhitvā paribhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

536. Anāpatti pamāṇikaṃ karoti, ūnakaṃ karoti, aññena kataṃ pamāṇātikkantaṃ paṭilābhitvā chinditvā paribhuñjati, vitānaṃ vā bhūmattharaṇaṃ vā sāṇipākāraṃ vā bhisim vā bibbohanaṃ vā karoti, ummattakassa ādikammikassāti.

Nisīdanasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ sattamaṃ.

9. Ratanavagga 8. Kaṇḍuppaṭicchādisikkhāpada

537. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Bhagavatā bhikkhūnaṃ kaṇḍuppaṭicchādi anuññātā hoti. Chabbaggiyā bhikkhū “Bhagavatā kaṇḍuppaṭicchādi anuññātā”ti appamāṇikāyo kaṇḍuppaṭicchādiyo dhārenti, puratopi pacchatopi ākaḍḍhantā āhiṇḍanti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū appamāṇikāyo kaṇḍuppaṭicchādiyo dhāressanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave appamāṇikāyo kaṇḍuppaṭicchādiyo dhārethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā appamāṇikāyo kaṇḍuppaṭicchādiyo dhāressatha. Netam moghapurisā

appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ
sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

538. “**Kaṇḍuppaṭicchādiṃ pana bhikkhunā kārayamānena pamāṇikā
kāretabbā, tatridaṃ pamāṇaṃ, dīghaso catasso vidatthiyo Sugatavidatthiyā,
tiriyaṃ dve vidatthiyo, taṃ atikkāmayato chedanakaṃ pācittiyaṃ**”ti.

539. **Kaṇḍuppaṭicchādi** nāma yassa adhonābhi ubbhajāṇumaṇḍalaṃ
kaṇḍu vā pīḷakā vā assāvo vā thullakacchu vā ābādho, tassa
paṭicchādanatthāya.

Kārayamānenāti karonto vā kārāpento vā. Pamāṇikā kāretabbā, tatridaṃ
pamāṇaṃ, dīghaso catasso vidatthiyo Sugatavidatthiyā, tiriyaṃ dve
vidatthiyo, taṃ atikkāmetvā karoti vā kārāpeti vā, payoge dukkaṭaṃ.
Paṭilābhena chinditvā pācittiyaṃ desetabbaṃ.

540. Attanā vippakataṃ attanā pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Attanā
vippakataṃ parehi pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Parehi vippakataṃ
attanā pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Parehi vippakataṃ parehi
pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa.

Aññassatthāya karoti vā kārāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Aññena kataṃ
paṭilabhitvā paribhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

541. Anāpatti pamāṇikaṃ karoti, ūnakaṃ karoti, aññena kataṃ
pamāṇātikkantaṃ paṭilabhitvā chinditvā paribhuñjati, vitānaṃ vā
bhūmattharaṇaṃ vā sāṇipākāraṃ vā bhisim vā bibbohanaṃ vā karoti,
ummattakassa ādikammikassāti.

Kaṇḍuppaṭicchādisikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ aṭṭhamāṃ.

9. Ratanavagga 9. Vassikasāṭikāsikkhāpada

542. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Bhagavatā bhikkhūnaṃ vassikasāṭikā anuññātā hoti. Chabbaggiyā bhikkhū “Bhagavatā vassikasāṭikā anuññātā”ti appamāṇikāyo vassikasāṭikāyo dhārenti, puratopi pacchatopi ākaḍḍhantā āhiṇḍanti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū appamāṇikāyo vassikasāṭikāyo dhāressanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave appamāṇikāyo vassikasāṭikāyo dhārethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā appamāṇikāyo vassikasāṭikāyo dhāressatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evaṃca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

543. “Vassikasāṭikaṃ pana bhikkhunā kārayamānena pamāṇikā kāretabbā, tatridaṃ pamāṇaṃ, dīghaso cha vidatthiyo Sugatavidatthiyā, tiriyaṃ aḍḍhateyyā, taṃ atikkāmayato chedanakaṃ pācittiyaṃ”ti.

544. Vassikasāṭikā nāma vassānassa catumāsattāya.

Kārayamānenāti karonto vā kārāpeto vā. Pamāṇikā kāretabbā, tatridaṃ pamāṇaṃ, dīghaso cha vidatthiyo Sugatavidatthiyā, tiriyaṃ aḍḍhateyyā, taṃ atikkāmetvā karoti vā kārāpeti vā, payoge dukkaṭaṃ. Paṭilābhena chinditvā pācittiyaṃ desetabbaṃ.

545. Attanā vippakataṃ attanā pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Attanā vippakataṃ parehi pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Parehi vippakataṃ attanā pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Parehi vippakataṃ parehi pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa.

Aññassattāya karoti vā kārāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Aññena kataṃ paṭilābhivā paribhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

546. Anāpatti pamāṇikaṃ karoti, ūnakaṃ karoti, aññena kataṃ pamāṇātikkantaṃ paṭilabhivā chinditvā paribhuñjati, vitānaṃ vā bhūmattharaṇaṃ vā sāṇipākāraṃ vā bhisim vā bibbohanaṃ vā karoti, ummattakassa ādikammikassāti.

Vassikasāṭṭhikāsikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ navamaṃ.

9. Ratanavagga 10. Nandasikkhāpada

547. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena āyasmā Nando Bhagavato Mātucchāputto abhirūpo hoti dassanīyo pāsādiko caturaṅgulomako Bhagavatā ¹, so Sugatacīvarappamāṇaṃ cīvaraṃ dhāreti. Addasaṃsu kho therā bhikkhū āyasmantaṃ Nandaṃ dūratova āgacchantāṃ, disvāna “Bhagavā āgacchatī”ti āsanā vuṭṭhahanti, te upagate jānitvā² ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma āyasmā Nando Sugatacīvarappamāṇaṃ cīvaraṃ dhāressatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ Nanda Sugatacīvarappamāṇaṃ cīvaraṃ dhāressatī”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tvaṃ Nanda Sugatacīvarappamāṇaṃ cīvaraṃ dhāressasi. Netam Nanda appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

548. “Yo pana bhikkhu Sugatacīvarappamāṇaṃ cīvaraṃ kārāpeyya atirekaṃ vā, chedanakaṃ pācittiyaṃ, tatridaṃ Sugatassa Sugatacīvarappamāṇaṃ, dīghaso nava vidatthiyo Sugatavidatthiyā, tiriyaṃ cha vidatthiyo, idaṃ Sugatassa Sugatacīvarappamāṇaṃ”ti.

549. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippeto bhikkhūti.

1. Bhagavato (Ka)

2. Upagataṃ sañjānitvā (Syā), upagate sañjānitvā (Sī)

Sugatacīvarappamāṇam¹ nāma dīghaso nava vidatthiyo Sugatavitthiyā, tiriyaṃ cha vidatthiyo.

Kārāpeyyāti karoti vā kārāpeti vā, payoge dukkaṭam. Paṭilābhena chinditvā pācittiyaṃ desetabbaṃ.

550. Attanā vippakataṃ attanā pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Attanā vippakataṃ parehi pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Parehi vippakataṃ attanā pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Parehi vippakataṃ parehi pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa.

Aññassatthāya karoti vā kārāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Aññena kataṃ paṭilabhitvā paribhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

551. Anāpatti ūnakaṃ karoti, aññena kataṃ paṭilabhitvā chinditvā paribhuñjati, vitānaṃ vā bhūmattharaṇaṃ vā sāṇipākāraṃ vā bhisim vā bibbohanaṃ vā karoti, ummattakassa ādikammikassāti.

Nandasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ dasamaṃ.

Ratanavaggo² navamo.

Tassuddānaṃ

Raṇṇo ca ratanaṃ santaṃ, sūci mañcaṃ ca tūlikaṃ.

Nisīdanañca kaṇḍuñca, vassikā Sugatena cāti.

Uddiṭṭhā kho āyasmanto dvenavuti pācittiyā dhammā, tatthāyasmante pucchāmi kaccittha parisuddhā, dutiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, tatiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, parisuddhetthāyasmanto, tasmā tuṇhī, evametaṃ dhārayāmīti.

Khuddakaṃ samattaṃ.

Pācittiyakaṇḍaṃ niṭṭhitaṃ.

1. Sugatacīvaram (Ka)

2. Rājavaggo (Sī)

6. Pāṭidesanīyakaṇḍa

1. Paṭhamapāṭidesanīyasikkhāpada

Ime kho panāyasanto cattāro pāṭidesanīyā dhammā uddesaṃ āgacchanti.

552. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī Sāvatthiyaṃ piṇḍāya caritvā paṭikkamanakāle aññatarā bhikkhuṃ passitvā etadavoca “handāyya bhikkhaṃ paṭiggaṇhā”ti. “Suṭṭhu bhaginī”ti sabbeva aggahesi. Sā upakaṭṭhe kāle nāsakkhi piṇḍāya carituṃ, chinnabhaddā ahoṣi. Atha kho sā bhikkhunī dutiyampi divasaṃ -pa-. Tatiyampi divasaṃ Sāvatthiyaṃ piṇḍāya caritvā paṭikkamanakāle taṃ bhikkhuṃ passitvā etadavoca “handāyya bhikkhaṃ paṭiggaṇhā”ti. “Suṭṭhu bhaginī”ti sabbeva aggahesi. Sā upakaṭṭhe kāle nāsakkhi piṇḍāya carituṃ, chinnabhaddā ahoṣi. Atha kho sā bhikkhunī catutthe divase rathikāya pavedhentī gacchati. Seṭṭhi gahapati rathena paṭipathaṃ āgacchanto taṃ bhikkhuniṃ etadavoca “apehāyye”ti. Sā vokkamantī tattheva paripati. Seṭṭhi gahapati taṃ bhikkhuniṃ khamāpesi “khamāhāyye, mayāsi pātītā”ti. Nāhaṃ gahapati tayā pātītā, api ca ahameva dubbalāti. Kissa pana tvaṃ ayye dubbalāti. Atha kho sā bhikkhunī seṭṭhissa gahapatissa etamatthaṃ ārocesi. Seṭṭhi gahapati taṃ bhikkhuniṃ gharaṃ netvā bhojetvā ujjhāyati khiyyati vipāceti “kathaṃ hi nāma bhadantā bhikkhuniyā hatthato āmisāṃ paṭiggahessanti. Kicchālābho mātugāmo”ti.

Assosum kho bhikkhū tassa seṭṭhissa gahapatissa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhu bhikkhuniyā hatthato āmisāṃ

paṭiggahessatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ bhikkhu bhikkhuniyā hatthato āmisam paṭiggahesīti. Saccam Bhagavāti. Ñātikā te bhikkhu aññātikāti. Aññātikā Bhagavāti. Aññātako moghapurisa aññātikāya na jānāti patirūpaṃ vā appatirūpaṃ vā santam vā asantam vā, katham hi nāma tvaṃ moghapurisa aññātikāya bhikkhuniyā hatthato āmisam paṭiggahessasi. Netam moghapurisa appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

553. “Yo pana bhikkhu aññātikāya bhikkhuniyā antaragharam pavittihāya hatthato khādanīyam vā bhojanīyam vā sahatthā paṭiggahetvā khādeyya vā bhuñjeyya vā, paṭidesetabbaram tena bhikkhunā gārayham āvuso dhammam āpajjim asappāyam pāṭidesanīyam, tam paṭidesemi”ti.

554. Yo panāti yo yādiso -pa-. Bhikkhūti -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Aññātikā nāma mātito vā pitito vā yāva sattamā pitāmahayugā asambaddhā.

Bhikkhunī nāma ubhatosaṃghe upasampannā.

Antaragharam nāma rathikā byūham siṅghāṭakam gharam.

Khādanīyam nāma pañca bhojanāni yamakālikam sattāhakālikam yāvajjivikam ṭhapetvā avasesam khādanīyam nāma.

Bhojanīyam nāma pañca bhojanāni odano kummāso sattu maccho maṃsam. “Khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pāṭidesanīyassa.

555. Aññātikāya aññātikasaññī antaragharam pavittihāya hatthato khādanīyam vā bhojanīyam vā sahatthā paṭiggahetvā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pāṭidesanīyassa. Aññātikāya vematiko antaragharam pavittihāya hatthato khādanīyam vā bhojanīyam sahatthā paṭiggahetvā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pāṭidesanīyassa.

aññātikāya ñātikasaññī antagharam pavittihāya hatthato khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ sahatthā paṭigahetvā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pāṭidesanīyassa.

Yāmakālikam sattāhakālikam yāvajjivikam āharatthāya paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti dukkaṭassa. Ekato-upasampannāya hatthato khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā “khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti dukkaṭassa. Ñātikāya aññātikasaññī, āpatti dukkaṭassa. Ñātikāya vematiko, āpatti dukkaṭassa. Ñātikāya ñātikasaññī, anāpatti.

556. Anāpatti ñātikāya, dāpeti na deti, upanikkhipitvā deti, antarārāme, bhikkhunupassaye, titthiyaseyyāya, paṭikkamane, gāmato nīharitvā deti, yāmakālikam sattāhakālikam yāvajjivikam “sati paccaye paribhuñjā”ti deti, sikkhamānāya sāmaṇeriyā ummattakassa ādikammikassāti.

Paṭhamapāṭidesanīyasikkhāpadam niṭṭhitam.

2. Dutiyapāṭidesanīyasikkhāpada

557. Tena samayena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana samayena bhikkhū kulesu nimantitā bhuñjanti, chabbaggiyā bhikkhuniyo chabbaggiyānaṃ bhikkhūnaṃ vosāsantiyo ṭhitā honti “idha sūpaṃ detha idha odanaṃ dethā”ti. Chabbaggiyā bhikkhū yāvadattham bhuñjanti, aññe bhikkhū na cittarūpaṃ bhuñjanti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū bhikkhuniyo vosāsantiyo na nivāressanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave bhikkhuniyo vosāsantiyo na nivārethāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā bhikkhuniyo vosāsantiyo na nivāressatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

558. “**Bhikkhū** paneva kulesu nimantitā bhuñjanti, tatra ce sā¹ bhikkhunī vosāsamānarūpā ʔhitā hoti ‘idha sūpaṃ detha idha odanaṃ dethā’ti, tehi bhikkhūhi sā bhikkhunī apasādetabbā ‘apasakka tāva bhagini yāva bhikkhū bhuñjantī’ti. Ekassa cepi² bhikkhuno na paṭibhāseyya taṃ bhikkhuniṃ apasādetuṃ ‘apasakka tāva bhagini yāva bhikkhū bhuñjantī’ti, paṭidesetabbaṃ tehi bhikkhūhi gārayhaṃ āvuso dhammaṃ āpajjimhā asappāyaṃ pāṭidesanīyaṃ, taṃ paṭidesemaṃ”ti.

559. **Bhikkhū**paneva kulesu nimantitā bhuñjantīti kulaṃ nāma cattāri kulāni khattiyakulaṃ brāhmaṇakulaṃ vessakulaṃ suddakulaṃ.

Nimantitā bhuñjantīti pañcannaṃ bhojanānaṃ aññatarena bhojanena nimantitā bhuñjanti.

Bhikkhunī nāma ubhatosaṃghe upasampannā.

Vosāsaṃtī nāma yathāmittatā yathāsaṃdiṭṭhatā yathāsaṃbhattatā yathāsaṃanupajjhāyakatā yathāsaṃanācariyakatā “idha sūpaṃ detha idha odanaṃ dethā”ti, esā vosāsaṃtī nāma.

Tehi bhikkhūhiti bhuñjamānehi bhikkhūhi.

Sā bhikkhunīti yā sā vosāsaṃtī bhikkhunī.

Tehi bhikkhuhi sā bhikkhunī apasādetabbā “apasakka tāva bhagini yāva bhikkhū bhuñjantī”ti. Ekassa cepi² bhikkhuno anapasādito³ “khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pāṭidesanīyassa.

560. Upasampannāya upasampannasaññī vosāsaṃtiyā na nivāreti, āpatti pāṭidesanīyassa. Upasampannāya vematiko vosāsaṃtiyā na nivāreti, āpatti pāṭidesanīyassa. Upasampannāya anupasampannasaññī vosāsaṃtiyā na nivāreti, āpatti pāṭidesanīyassa.

1. Tatra ce (Syā)

2. Ekassapi ce (Sī, Syā)

3. Anapasādite (Sī, Syā)

Ekato-upasampannāya vosāsantiyā na nivāreti, āpatti dukkaṭassa.
Anupasampannāya upasampannasaññī, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya
vematiko, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya anupasampannasaññī,
anāpatti.

561. Anāpatti attano bhattaṃ dāpeti na deti, aññesaṃ bhattaṃ deti na
dāpeti, yaṃ na dinnam taṃ dāpeti, yattha na dinnam tattha dāpeti, sabbesaṃ
samakaṃ dāpeti, sikkhamānā vosāsati, samaṇerī vosāsati, pañca bhojanāni
ṭhapetvā sabbattha, anāpatti ummattakassa ādikammikassāti.

Dutiyapāṭidesanīyasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

3. Tatiyapāṭidesanīyasikkhāpada

562. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane
Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Sāvattiyaṃ aññataraṃ
kulaṃ ubhatopasannaṃ hoti. Saddhāya vaḍḍhati, bhogena hāyati, yaṃ
tasmim kule uppajjati purebhattaṃ khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā, taṃ
sabbaṃ bhikkhūnaṃ vissajjetvā appekadā anasitā acchanti. Manussā
ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā na
mattaṃ jānitvā paṭiggahessanti. Ime imesaṃ datvā appekadā anasitā
acchanti”ti. Assosum kho bhikkhū tesaṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ
khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ
ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim
kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave yaṃ kulaṃ saddhāya
vaḍḍhati, bhogena hāyati, evarūpassa kulassa ñattidutiyena kammena
sekkhasammutim dātum. Evañca pana bhikkhave dātabbā, byattena
bhikkhunā paṭibaleṇa saṃgho ñāpetabbo—

563. “Suṇātu me bhante saṃgho, itthannāmaṃ kulaṃ saddhāya
vaḍḍhati, bhogena hāyati, yadi saṃghassa pattakallaṃ, saṃgho
itthannāmassa kulassa sekkhasammutim dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṁgho, itthannāmaṁ kulaṁ saddhāya vaḍḍhati, bhogena hāyati, saṁgho itthannāmassa kulassa sekkhasammutiṁ deti, yassāyasmato khamati itthannāmassa kulassa sekkhasammutiyā dānaṁ, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Dinnā saṁghena itthannāmassa kulassa sekkhasammuti, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmi”ti.

Evañca pana bhikkhave imaṁ sikkhāpadaṁ uddiseyyātha—

“Yāni kho pana tāni sekkhasammatāni kulāni, yo pana bhikkhu tathārūpesu sekkhasammatesu kulesu khādanīyaṁ vā bhojanīyaṁ vā sahatthā paṭiggahetvā khādeyya vā bhuñjeyya vā, paṭidesetabbaṁ tena bhikkhunā gārayhaṁ āvuso dhammaṁ āpajjīṁ asappāyaṁ pāṭidesanīyaṁ taṁ paṭidesemi”ti.

Evañcidaṁ Bhagavatā bhikkhūnaṁ sikkhāpadaṁ paññattaṁ hoti.

546. Tena kho pana samayena Sāvattiyaṁ ussavo hoti. Manussā bhikkhū nimantetvā bhojenti, tampi kho kulaṁ bhikkhū nimantesi. Bhikkhū kukkucāyantaṁ nādhivāseṁti “paṭikkhittaṁ Bhagavatā sekkhasammatesu kulesu khādanīyaṁ vā bhojanīyaṁ vā sahatthā paṭiggahetvā khādituṁ bhuñjitun”ti. Te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kiṁ nu kho nāma amhākaṁ jīviteṇa yaṁ ayyā amhākaṁ na paṭiggaṇhanti”ti. Assosum kho bhikkhū tesaṁ manussānaṁ ujjhāyantānaṁ khiyyantānaṁ vipācentānaṁ. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim kathaṁ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave nimantiteṇa sekkhasammatesu kulesu khādanīyaṁ vā bhojanīyaṁ vā sahatthā paṭiggahetvā khādituṁ bhuñjitum. Evañca pana bhikkhave imaṁ sikkhāpadaṁ uddiseyyātha—

“Yāni kho pana tāni sekkhasammatāni kulāni, yo pana bhikkhu tathārūpesu sekkhasammatesu kulesu pubbe animantito khādanīyaṁ vā bhojanīyaṁ vā sahatthā paṭiggahetvā khādeyya vā bhuñjeyya

vā, paṭidesetabbarā tena bhikkhunā gārayham āvuso dhammā āpajjīm asappāyā pāṭidesanīyā, tam paṭidesemi”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadam paññattam hoti.

565. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu tassa kulassa kulūpako hoti. Atha kho so bhikkhu pubbaṇhasamayam nivāsetvā pattacīvaramādāya yena tam kulam tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā paññatte āsane nisīdi. Tena kho pana samayena so bhikkhu gilāno hoti. Atha kho te manussā tam bhikkhum etadavocum “bhuñjatha bhante”ti. Atha kho so bhikkhu “Bhagavatā paṭikkhittam animantitena sekkhasammatesu kulesu khādanīyam vā bhojanīyam vā sahatthā paṭiggahetvā khāditum bhuñjitum”ti kukkucāyanto na paṭiggahesi, nāsakkhi piṇḍāya caritum, chinnabhatto ahosi. Atha kho so bhikkhu āramam gantvā bhikkhūnam etamattham ārocesi. Bhikkhū Bhagavato etamattham ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave gilānena bhikkhunā sekkhasammatesu kulesu khādanīyam vā bhojanīyam vā sahatthā paṭiggahetvā khāditum bhuñjitum. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

566. **“Yāni kho pana tāni sekkhasammatāni kulāni, yo pana bhikkhu tathārūpesu sekkhasammatesu kulesu pubbe animantito agilāno khādanīyam vā bhojanīyam vā sahatthā paṭiggahetvā khādeyya vā bhuñjeyya vā, paṭidesetabbarā tena bhikkhunā gārayham āvuso dhammā āpajjīm asappāyā pāṭidesanīyā, tam paṭidesemi”ti.**

567. **Yāni kho pana tāni sekkhasammatāni kulānīti sekkhasammataṃ nāma kulam yaṃ kulam saddhāya vaḍḍhati, bhogena hāyati, evarūpassa kulassa ñattidutiyena kammena sekkhasammuti dinnā hoti.**

Yo panāti yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayam imasmim atthe adhippeto bhikkhūti.

Tathārūpesu sekkhasammatesu kulesūti evarūpesu sekkhasammatesu kulesu.

Animantito nāma ajjatanāya vā svātanāya vā animantito, gharūpacāraṃ okkamante nimanteti, eso animantito nāma.

Nimantito nāma ajjatanāya vā svātanāya vā nimantito, gharūpacāraṃ anokkamante nimanteti, eso nimantito nāma.

Agilāno nāma sakkoti piṇḍāya caritum.

Gilāno nāma na sakkoti piṇḍāya caritum.

Khādanīyaṃ nāma pañca bhojanāni yāmakālikam sattāhakālikam yāvajīvikam ṭhapetvā avasesam khādanīyaṃ nāma.

Bhojanīyaṃ nāma pañca bhojanāni odano kummāso sattu maccho maṃsam.

Animantito agilāno “khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pāṭidesanīyassa.

568. Sekkhasammate sekkhasammatasaññī animantito agilāno khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā sahatthā paṭiggahetvā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pāṭidesanīyassa. Sekkhasammate vematiko -pa-. Sekkhasammate asekkhasammatasaññī animantito agileno khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā sahatthā paṭiggahetvā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pāṭidesanīyassa.

Yāmakālikam sattāhakālikam yāvajīvikam āhāratthāya paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti dukkaṭassa. Asekkhasammate sekkhasammatasaññī, āpatti dukkaṭassa. Asekkhasammate vematiko, āpatti dukkaṭassa. Asekkhasammate asekkhasammatasaññī, anāpatti.

569. Anāpatti nimantitassa, gilānassa, nimantitassa vā gilānassa vā sesakam bhuñjati, aññesam bhikkhā tattha paññattā hoti, gharato nīharitvā denti, niccabhatte, salākabhatte, pakkhike, uposathike, pāṭipadike, yāmakālikam sattāhakālikam yāvajīvikam “sati paccaye paribhuñjā”ti deti, ummattakassa ādikammikassāti.

Tatiyapāṭidesanīyasikkhāpadam niṭṭhitam.

4. Catutthapāṭidesanīyasikkhāpada

570. Tena samayena Buddho Bhagavā Sakkesu viharati Kapilavatthusmiṃ Nigrodhārāme. Tena kho pana samayena sākiyadāsakā avaruddhā honti. Sākiyāniyo icchanti āraññakesu senāsanesu bhattaṃ kātum. Assosum kho sākiyadāsakā “sākiyāniyo kira āraññakesu senāsanesu bhattaṃ kattukāmā”ti, te magge pariyuṭṭhiṃsu. Sākiyāniyo paṇītaṃ khādanīyaṃ bhojanīyaṃ ādāya āraññakaṃ senāsaṇaṃ agamaṃsu. Sākiyadāsakā nikkhamitvā sākiyāniyo acchindiṃsu ca dūsesum ca. Sākiyā nikkhamitvā te core sabhaṇḍe¹ gahetvā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhadantā ārāme core paṭivasante nāroccanti”ti. Assosum kho bhikkhū sākiyānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ āroccesum. Atha kho Bhagavā etasmiṃ nidāne etasmiṃ pakaraṇe dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi tena hi bhikkhave bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññapessāmi dasa atthavase paṭicca saṃghasuṭṭhutaṃ -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Yāni kho pana tāni āraññakāni senāsanāni sāsaṅkasammatāni sappatiḥbhayāni, yo pana bhikkhu tathārūpesu senāsanesu² pubbe appaṭisaṃviditaṃ khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā ajjhārāme sahatthā paṭiggahetvā khādeyya vā bhuñjeyya vā, paṭidesetabbaṃ tena bhikkhunā gārayhaṃ āvuso dhammaṃ āpajjīṃ asappāyaṃ pāṭidesanīyaṃ, taṃ paṭidesemī”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

571. Tena kho pana samayena aññataro bhikkhu āraññakesu senāsanesu gilāno hoti, manussā khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā ādāya āraññakaṃ senāsaṇaṃ agamaṃsu. Atha kho te manussā taṃ bhikkhuṃ etadavocum “bhuñjatha bhante”ti. Atha kho so bhikkhu “Bhagavatā paṭikkhittaṃ āraññakesu senāsanesu khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā

1. Saha bhaṇḍena (Ka)

2. Senāsanesu viharanto (Sī, Syā)

sahatthā paṭiggahetvā khāditum bhuñjitum”ti kukkuccāyanto na paṭiggahesi, nāsakkhi piṇḍāya caritum¹, chinnabhatto ahosi. Atha kho so bhikkhu bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim̐ nidāne etasmim̐ pakaraṇe dhammim̐ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave gilānena bhikkhunā āraññakesu senāsanesu pubbe appaṭisaṃviditaṃ khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā sahatthā paṭiggahetvā khāditum bhuñjitum. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

572. “Yāni kho pana tāni āraññakāni senāsanāni sāsaṅkasammatāni sappatibhayāni, yo pana bhikkhu tathārūpesu senāsanesu pubbe appaṭisaṃviditaṃ khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā ajjhārāme sahatthā paṭiggahetvā agilāno khādeyya vā bhuñjeyya vā, paṭidesetabbaṃ tena bhikkhunā gārayhaṃ āvuso dhammaṃ āpajjim̐ asappāyaṃ pāṭidesanīyaṃ, taṃ paṭidesemi”ti.

573. Yāni kho pana tāni āraññakāni senāsanānīti āraññakaṃ nāma senāsanam̐ pañcadhanusatikaṃ pacchimam̐.

Sāsaṅkam̐ nāma ārāme āramūpacāre corānaṃ nivittokāso dissati, bhuttokāso dissati, ṭhitokāso dissati, nisinnokāso dissati, nipannokāso dissati.

Sappatibhayaṃ nāma ārāme āramūpacāre corehi manussā hatā dissanti, viluttā dissanti, ākoṭitā dissanti.

Yo panāti yo yādiso -pa-. **Bhikkhūti** -pa- ayaṃ imasmim̐ atthe adhippeto bhikkhūti.

Tathārūpesu senāsanesuti evarūpesu senāsanesu.

Appaṭisaṃviditaṃ nāma pañcannaṃ paṭisaṃviditaṃ, etaṃ appaṭisaṃviditaṃ nāma. Ārāmaṃ āramūpacāraṃ ṭhapetvā paṭisaṃviditaṃ, etaṃ² appaṭisaṃviditaṃ nāma.

1. Pavisitum̐ (Ka)

2. Etampi (Sī)

Paṭisaṃviditaṃ nāma yo koci itthi vā puriso vā ārāmaṃ ārāmūpacāraṃ āgantvā āroceti “itthannāmaṃ bhante khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā āharissanti”ti. Sace sāsāṅkaṃ hoti, “sāsāṅkaṃ”ti ācikkhitabbaṃ. Sace sappāṭibhayaṃ hoti, “sappāṭibhayaṃ”ti ācikkhitabbaṃ. Sace “hotu bhante āhariyissati”ti bhaṇati. Corā vattabbā “manussā idhūpacaranti apasakkathā”ti. Yāguyā paṭisaṃvidite tassā parivāro āhariyyati, etaṃ paṭisaṃviditaṃ nāma. Bhattena paṭisaṃvidite tassa parivāro āhariyyati, etaṃ paṭisaṃviditaṃ nāma. Khādanīyena paṭisaṃvidite tassa parivāro āhariyyati, etaṃ paṭisaṃviditaṃ nāma. Kulena paṭisaṃvidite yo tasmim kule manusso khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā āharati, etaṃ paṭisaṃviditaṃ nāma. Gāmena paṭisaṃvidite yo tasmim gāme manusso khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā āharati, etaṃ paṭisaṃviditaṃ nāma. Pūgena paṭisaṃvidite yo tasmim pūge manusso khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā āharati, etaṃ paṭisaṃviditaṃ nāma.

Khādanīyaṃ nāma mañca bhojanāni yāmakālikāṃ sattāhakālikāṃ yāvajjivikāṃ ṭhapetvā avasesaṃ khādanīyaṃ nāma.

Bhojanīyaṃ nāma pañca bhojanāni odano kummāso sattu maccho maṃsaṃ.

Ajjhārāmo nāma parikkhittassa ārāmaṃ anto-ārāmo. Aparikkhittassa upacāro.

Agilāno nāma sakkoti piṇḍāya carituṃ ¹.

Gilāno nāma na sakkoti piṇḍāya carituṃ¹.

Appaṭisaṃviditaṃ agilāno “khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pāṭidesanīyassa.

574. Appaṭisaṃvidite appaṭisaṃviditasāññi khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ ajjhārāme sahatthā paṭiggahetvā agilāno khādati vā bhuñjati vā, āpatti pāṭidesanīyassa. Appaṭisaṃvidite vematiko khādanīyaṃ vā

bhojanīyaṃ vā ajjhārāme sahatthā paṭiggahetvā agilāno khādati vā bhuñjati vā, āpatti pāṭidesanīyassa. Appaṭisaṃvidite paṭisaṃviditasāññī khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā ajjhārāme sahatthā paṭiggahetvā agilāno khādati vā bhuñjati vā, āpatti pāṭidesanīyassa.

Yāmakālikāṃ sattāhakālikāṃ yāvajjivikāṃ āhāratthāya paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti dukkaṭassa. Paṭisaṃvidite appaṭisaṃviditasāññī, āpatti dukkaṭassa. Paṭisaṃvidite vematiko, āpatti dukkaṭassa. Paṭisaṃvidite paṭisaṃviditasāññī, anāpatti.

575. Anāpatti paṭisaṃvidite, gilānassa, paṭisaṃvidite vā gilānassa vā sesakāṃ bhuñjati, bahārāme paṭiggahetvā anto-ārāme bhuñjati, tattha jātakāṃ mūlāṃ vā tacāṃ vā pattāṃ vā pupphaṃ vā phalaṃ vā bhuñjati, yāmakālikāṃ sattāhakālikāṃ yāvajjivikāṃ sati paccaye paribhuñjati, ummattakassa ādikammikassāti.

Catutthapāṭidesanīyasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

Uddiṭṭhā kho āyasmanto cattāro pāṭidesanīyā dhammā, tatthāyasmante pucchāmi kaccittha parisuddhā, dutiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, tatiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, parisuddhetthāyasmanto, tasmā tuṇhī, evametaṃ dhārayāmīti.

Pāṭidesanīyakaṇḍaṃ niṭṭhitam.

7. Sekhiyakaṇḍa

1. Parimaṇḍalavagga

Ime kho panāyasmanto sekhiyā dhammā uddesaṃ āgacchanti.

576. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū puratopi pacchatopi olambentā nivāsenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā puratopi pacchatopi olambentā nivāsessanti seyyathāpi gihi kāmabhogino”ti. Assosum kho bhikkhū tesam manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū puratopi pacchatopi olambentā nivāsessanti”ti. Atha kho te bhikkhū chabbaggiye bhikkhū anekapariyāyena vigarahitvā Bhagavato etamatthaṃ ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe bhikkhusaṃghaṃ sannipātāpetvā chabbaggiye bhikkhū paṭipucchi “saccaṃ kira tumhe bhikkhave puratopi pacchatopi olambentā nivāsethā”ti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā puratopi pacchatopi olambentā nivāsessatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evaṃca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Parimaṇḍalaṃ nivāsessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Parimaṇḍalaṃ nivāsetabbaṃ nābhimaṇḍalaṃ jānumaṇḍalaṃ paṭicchādentena. Yo anādariyaṃ paṭicca purato vā pacchato vā olambento nivāseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇicca assatiyā ajānantassa gilānassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Paṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

577. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū puratopi pacchatopi olambentā pārupanti -pa-. —

“Parimaṇḍalam pārupissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Parimaṇḍalam pārupitabbaṃ ubho kaṇṇe samaṃ katvā. Yo anādariyaṃ paṭicca purato vā pacchato vā olambento pārupati, āpatti dukkaṭassa. Anāpatti asaṇcicca assatiyā ajānantassa gilānassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Dutiyasikkhāpadam niṭṭhitam.

578. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū kāyaṃ vivaritvā antaraghare gacchanti -pa-. —

“Suppaṭicchanno antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Suppaṭicchannena antaraghare gantabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca kāyaṃ vivaritvā antaraghare gacchati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca assatiyā ajānantassa gilānassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Tatīyasikkhāpadam niṭṭhitam.

579. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū kāyaṃ vivaritvā antaraghare nisīdanti -pa-. —

“Suppaṭicchanno antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Suppaṭicchannena antaraghare nisīditabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca kāyaṃ vivaritvā antaraghare nisīdati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca assatiyā ajānantassa gilānassa vāsūpagatassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Catutthasikkhāpadam niṭṭhitam.

580. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū hatthampi pādampi kīlāpentā antaraghare gacchanti -pa-. —

“Susāṃvuto antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Susāṃvutena antaraghare gantabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca hatthaṃ vā pādaṃ vā kīlāpento antaraghare gacchati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa ummattakassa ādikammikassāti.

Pañcamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

581. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū hatthampi pādampi kīlāpentā antaraghare nisīdanti -pa-. —

“Susāṃvuto antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Susāṃvutena antaraghare nisīditabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca hatthaṃ vā pādaṃ vā kīlāpento antaraghare nisīdati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa ummattakassa ādikammikassāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

582. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū tahaṃ tahaṃ oloketā antaraghare gacchanti -pa-. —

“Okkhittacakkhu antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Okkhittacakkhunā antaraghare gantabbaṃ yugamattaṃ pekkhantena. Yo anādariyaṃ paṭicca tahaṃ tahaṃ oloketā antaraghare gacchati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

583. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū tahaṃ tahaṃ olokentā antaraghare nisīdanti -pa-. —

“Okkhittacakkhu antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Okkhittacakkhunā antaraghare nisīditabbaṃ yugamattaṃ pekkhantena. Yo anādariyaṃ paṭicca tahaṃ tahaṃ olokento antaraghare nisīdati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Aṭṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

584. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū ukkhittakāya antaraghare gacchanti -pa-. —

“Na ukkhittakāya antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na ukkhittakāya antaraghare gantabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca ekato vā ubhato vā ukkhipitvā antaraghare gacchatī, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Navamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

585. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū ukkhittakāya antaraghare nisīdanti -pa-. —

“Na ukkhittakāya antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na ukkhittakāya antaraghare nisīditabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca ekato vā ubhato vā ukkhipitvā antaraghare nisīdati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca assatiyā ajānantassa gilānassa vāsūpagatassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

Parimaṇḍalavaggo paṭhamo.

2. Ujjagghikavagga

586. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū mahāhasitaṃ hasantā antaraghare gacchanti -pa-. —

“Na ujjagghikāya antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na ujjagghikāya antaraghare gantabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca mahāhasitaṃ hasanto antaraghare gacchati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca assatiyā ajānantassa gilānassa, hasanīyasmim vatthusmim mihitamattaṃ karoti, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Paṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

587. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū mahāhasitaṃ hasantā antaraghare nisīdanti -pa-. —

“Na ujjagghikāya antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na ujjagghikāya antaraghare nisīditabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca mahāhasitaṃ hasanto antaraghare nisīdati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca assatiyā ajānantassa gilānassa, hasanīyasmim vatthusmim mihitamattaṃ karoti, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Dutiyasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

588. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū uccāsaddaṃ mahāsaddaṃ karontā antaraghare gacchanti -pa-. —

“Appasaddo antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Appasaddena antaraghare gantabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca uccāsaddaṃ mahāsaddaṃ karonto antaraghare gacchati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Tatīyasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

589. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū uccāsaddaṃ mahāsaddaṃ karontā antaraghare nisīdanti -pa-. —

“Appasaddo antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Appasaddena antaraghare nisīditabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca uccāsaddaṃ mahāsaddaṃ karonto antaraghare nisīdati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Catutthasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

590. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū kāyappacālakaṃ antaraghare gacchanti kāyaṃ olambentā -pa-. —

“Na kāyappacālakaṃ antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na kāyappacālakaṃ antaraghare gantabbaṃ, kāyaṃ paggaheva gantabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca kāyappacālakaṃ antaraghare gacchati kāyaṃ olambento, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Pañcamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

591. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū kāyappacālakaṃ antaraghare nisīdanti kāyaṃ olambentā -pa-. —

“Na kāyappacālakaṃ antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na kāyappacālakaṃ antaraghare nisīditabbaṃ, kāyaṃ paggaheṭvā nisīditabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca kāyappacālakaṃ antaraghare nisīdati kāyaṃ olambento, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa vāsūpagatassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

592. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū bāhuppacālakaṃ antaraghare gacchanti bāhuṃ olambentā -pa-. —

“Na bāhuppacālakaṃ antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na bāhuppacālakaṃ antaraghare gantabbaṃ, bāhuṃ paggaheṭvā gantabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca bāhuppacālakaṃ antaraghare gacchati bāhuṃ olambento, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

593. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū bāhuppacālakaṃ antaraghare nisīdanti bāhuṃ olambentā -pa-. —

“Na bāhuppacālakaṃ antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na bāhuppacālakaṃ antaraghare nisīditabbaṃ, bāhuṃ paggaheṭvā nisīditabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca bāhuppacālakaṃ antaraghare nisīdati bāhuṃ olambento, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca assatiyā ajānantassa gilānassa vāsūpagatassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Aṭṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

594. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū sīsappacālakam antaraghare gacchanti sīsam olambentā -pa-. —

“Na sīsappacālakam antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na sīsappacālakam antaraghare gantabbam, sīsam paggahevā gantabbam. Yo anādariyam paṭicca sīsappacālakam antaraghare gacchati sīsam olambento, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca -pa- ādikammikassāti.

Navamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

595. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū sīsappacālakam antaraghare nisīdanti sīsam olambentā -pa-.

“Na sīsappacālakam antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na sīsappacālakam antaraghare nisīditabbam, sīsam paggahevā nisīditabbam. Yo anādariyam paṭicca sīsappacālakam antaraghare nisīdati sīsam olambento, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca assatiyā ajānantassa gilānassa vāsūpagatassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

Ujjagghikavaggo dutiyo.

3. Khambhakatavagga

596. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū khambhakatā antaraghare gacchanti -pa-. —

“Na khambhakato antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na khambhakatena antaraghare gantabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca ekato vā ubhato vā khambhaṃ katvā antaraghare gacchatī, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Paṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

597. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū khambhakatā antaraghare nisīdanti -pa-. —

“Na khambhakato antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na khambhakatena antaraghare nisīditabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca ekato vā ubhato vā khambhaṃ katvā antaraghare nisīdatī, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa vāsūpagatassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Dutiyasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

598. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū sasīsaṃ pārupitvā antaraghare gacchanti -pa-. —

“Na oгуṇṭhito antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na oгуṇṭhitena antaraghare gantabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca sasīsaṃ pārupitvā antaraghare gacchatī, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Tatīyasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

599. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū sasāsaṃ pārupitvā antaraghare nisīdanti -pa-. —

“Na oḡuṇṭhito antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na oḡuṇṭhitena antaraghare nisīditabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca sasāsaṃ pārupitvā antaraghare nisīdati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca assatiyā ajānantassa gilānassa vāsūpagatassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Catutthasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

600. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū ukkuṭikāya antaraghare gacchanti -pa-. —

“Na ukkuṭikāya antaraghare gamissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na ukkuṭikāya antaraghare gantabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca ukkuṭikāya antaraghare gacchati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca -pa- ādikammikassāti.

Pañcamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

601. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū pallatthikāya¹ antaraghare nisīdanti -pa-. —

“Na pallatthikāya antaraghare nisīdissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na pallatthikāya antaraghare nisīditabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca hatthapallatthikāya vā dussapallatthikāya vā antaraghare nisīdati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca assatiyā ajānantassa gilānassa vāsūpagatassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

1. Pallattikāya (Ka)

602. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū asakkaccaṃ piṇḍapātaṃ paṭiggaṇhanti chaḍḍetukāmā viya -pa-. —

“Sakkaccaṃ piṇḍapātaṃ paṭiggaṇhessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Sakkaccaṃ piṇḍapāto paṭiggaṇhetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca asakkaccaṃ piṇḍapātaṃ paṭiggaṇhāti chaḍḍetukāmo viya, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca -pa- ādikammikassāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

603. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū taṃ taṃ olokeṇā piṇḍapātaṃ paṭiggaṇhanti, ākirantepe atikkantepe¹ na jānanti -pa-. —

“Pattasaññī piṇḍapātaṃ paṭiggaṇhessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Pattasaññinā piṇḍapāto paṭiggaṇhetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca taṃ taṃ olokenā piṇḍapātaṃ paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca -pa- ādikammikassāti.

Aṭṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

604. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū piṇḍapātaṃ paṭiggaṇhantā sūpaññeva bahuṃ paṭiggaṇhanti -pa-. —

“Samasūpakaṃ piṇḍapātaṃ paṭiggaṇhessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Sūpo nāma dve sūpā muggasūpo māsasūpo hatthahāriyo, samasūpako piṇḍapāto paṭiggaṇhetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca sūpaññeva bahuṃ paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca assatiyā ajānantassa gilānassa rasarase nātakānaṃ pavāritānaṃ aññassatthāya attano dhanena āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Navamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

1. Atikkamantepe (Sī)

605. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū thūpikataṃ piṇḍapātaṃ paṭiggaṇhanti -pa-. —

“Samatittikaṃ¹ piṇḍapātaṃ paṭiggaṇhessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Samatittiko¹ piṇḍapāto paṭiggaṇhetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca thūpikataṃ piṇḍapātaṃ paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

Khambhakatavaggo tatiyo.

4. Sakkaccavagga

606. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū asakkaccaṃ piṇḍapātaṃ bhuñjanti abhuñjitukāmā viya -pa-. —

“Sakkaccaṃ piṇḍapātaṃ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Sakkaccaṃ piṇḍapāto bhuñjitabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca asakkaccaṃ piṇḍapātaṃ bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Paṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

607. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū taṃ taṃ oloketā piṇḍapātaṃ bhuñjanti, ākirantepi atikkantepi na jānanti -pa-. —

1. Samatittikaṃ (Ka)

“Pattasaññī piṇḍapātaṃ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Pattasaññinā piṇḍapāto bhuñjitabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca taḥaṃ taḥaṃ olokento piṇḍapātaṃ bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca -pa- ādikammikassāti.

Dutiyasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

608. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū taḥaṃ taḥaṃ omasitvā¹ piṇḍapātaṃ bhuñjanti -pa-. —

“Sapadānaṃ piṇḍapātaṃ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Sapadānaṃ piṇḍapāto bhuñjitabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca taḥaṃ taḥaṃ omasitvā¹ piṇḍapātaṃ bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca assatiyā ajānantassa gilānassa, aññesaṃ dento omasati, aññassa bhājane ākiranto omasati, uttaribhaṅge āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Tatīyasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

609. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū piṇḍapātaṃ bhuñjantā sūpaññeva bahuṃ bhuñjanti -pa-. —

“Samasūpakaṃ piṇḍapātaṃ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Sūpo nāma dve sūpā muggasūpo māsasūpo hatthahāriyo. Samasūpako piṇḍapāto bhuñjitabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca sūpaññeva bahuṃ bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca assatiyā ajānantassa gilānassa rasarase nātakānaṃ pavāritānaṃ attano dhanena āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Catutthasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

1. Omadditvā (Ka)

610. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū thūpakato omadditvā piṇḍapātaraṃ bhuñjanti -pa-. —

“Na thūpakato omadditvā piṇḍapātaraṃ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na thūpakato omadditvā piṇḍapāto bhuñjitabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca thūpakato omadditvā piṇḍapātaraṃ bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa, parittake sese ekato saṃkaḍḍhitvā omadditvā bhuñjati, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Pañcamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

611. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū sūpampi byañjanaṃpi odanena paṭicchādentī bhiyyokamyataṃ upādāya.—

“Na sūpaṃ vā byañjanaṃ vā odanena paṭicchādessāmi bhiyyokamyataṃ upādāyāti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na sūpaṃ vā byañjanaṃ vā odanena paṭicchādetabbaṃ bhiyyokamyataṃ upādāya. Yo anādariyaṃ paṭicca sūpaṃ vā byañjanaṃ vā odanena paṭicchādeti bhiyyokamyataṃ upādāya, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa, sāmikā paṭicchādetvā denti, na bhiyyokamyataṃ upādāya, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

612. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū sūpampi odanampi attano atthāya viññāpetvā bhuñjanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā sūpampi odanampi attano atthāya viññāpetvā bhuñjissanti. Kassa sampannaṃ na

manāpaṃ, kassa sāduraṃ na ruccatī”ti. Assosuraṃ kho bhikkhū tesam manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū sūpampi odanampi attano atthāya viññāpetvā bhuñjissanti”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave sūpampi odanampi attano atthāya viññāpetvā bhuñjathāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā sūpampi odanampi attano atthāya viññāpetvā bhuñjissatha. Netam moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Na sūpaṃ vā odanaṃ vā attano atthāya viññāpetvā bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

613. Tena kho pana samayena bhikkhū gilānā honti. Gilānapucchakā bhikkhū gilāne bhikkhū etadavocurū “kaccāvuso khamanīyaṃ, kacci yāpanīyaṃ”ti. Pubbe mayaṃ āvuso sūpampi odanampi attano atthāya viññāpetvā bhuñjāma, tena no phāsu hoti. Idāni pana “Bhagavatā paṭikkhittan”ti kukkuccāyantaṃ na viññāpema, tena no na phāsu hotīti. Bhagavato etamatthaṃ ārocesurū -pa-. Anujānāmi bhikkhave gilānena bhikkhunā sūpampi odanampi attano atthāya viññāpetvā bhuñjitum. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Na sūpaṃ vā odanaṃ vā agilāno attano atthāya viññāpetvā bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na sūpaṃ vā odanaṃ vā agilānena attano atthāya viññāpetvā bhuñjitabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca sūpaṃ vā odanaṃ vā agilāno attano atthāya viññāpetvā bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa ñātakānaṃ pavāritānaṃ aññassatthāya attano dhanena āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

614. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū ujjhānasaññī paresaṃ pattam oloketi -pa-.

“Na ujjhānasaññī paresaṃ pattam olokessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na ujjhānasaññinā paresaṃ patto oloketabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca ujjhānasaññī paresaṃ pattam oloketi, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa, “dassāmī”ti vā “dāpessāmī”ti vā oloketi, na ujjhānasaññissa āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Aṭṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

615. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū mahantaṃ kabaḷaṃ karonti -pa-. —

“Nātimahantaṃ kabaḷaṃ karissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Nātimahanto kabaḷo kātabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca mahantaṃ kabaḷaṃ karoti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa khajjake phalāphale uttaribhaṅge āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Navamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

616. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū dīghaṃ ālopaṃ karonti -pa-. —

“Parimaṇḍalaṃ ālopaṃ karissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Parimaṇḍalo ālopo kātabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca dīghaṃ ālopaṃ karoti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca assatiyā ajānantassa gilānassa khajjake phalāphale
uttaribhaṅge āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

Sakkaccavaggo catuttho.

5. Kabaḷavagga

617. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane
Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū
anāhaṭe kabaḷe mukhadvāraṃ vivaranti -pa-. —

“Na anāhaṭe kabaḷe mukhadvāraṃ vivarissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na anāhaṭe kabaḷe mukhadvāraṃ vivaritaḅbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca
anāhaṭe kabaḷe mukhadvāraṃ vivarati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca -pa- ādikammikassāti.

Paṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

618. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane
Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū
bhuñjamānā sabbaṃ hatthaṃ mukhe pakkhipanti -pa-. —

**“Na bhuñjamāno sabbaṃ hatthaṃ mukhe pakkhipissāmīti
sikkhākaraṇīyā”**ti.

Na bhuñjamānena sabbo hattho mukhe pakkhipitaḅbo. Yo anādariyaṃ
paṭicca bhuñjamāno sabbaṃ hatthaṃ mukhe pakkhipati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca -pa- ādikammikassāti.

Dutiyasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

619. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane
Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū
sakabaḷena mukhena byāharanti -pa-. —

“Na sakabaḷena mukhena byāharissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na sakabaḷena mukhena byāharitabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca sakabaḷena mukhena byāharati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Tatīyasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

620. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū piṇḍukkhepakam bhuñjanti -pa-. —

“Na piṇḍukkhepakam bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na piṇḍukkhepakam bhuñjitabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca piṇḍukkhepakam bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa khajjake phalāphale āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Catutthasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

621. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū kabaḷāvacchedakam bhuñjanti -pa-. —

“Na kabaḷāvacchedakam bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na kabaḷāvacchedakam bhuñjitabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca kabaḷāvacchedakam bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa khajjake phalāphale uttaribhaṅge āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Pañcamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

622. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū avagaṇḍakārakam bhuñjanti -pa-. —

“Na avagaṇḍakāraḁaḁ bhuṇṇissāḁīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na avagaṇḍakāraḁaḁ bhuṇṇitabbāḁ. Yo anāḁariyaḁ paṭicca ekato vā ubhato vā gaṇḁaḁ katvā bhuṇṇati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca assatiyā ajānantassa gilānassa phalāphale āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaḁ niṭṭhitāḁ.

623. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaḁ viharati Jetavane Anāthapiṇḁikassa ārāḁe. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū hatthaniddhunakāḁ bhuṇṇanti -pa-. —

“Na hatthaniddhunakāḁ bhuṇṇissāḁīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na hatthaniddhunakāḁ bhuṇṇitabbāḁ. Yo anāḁariyaḁ paṭicca hatthaniddhunakāḁ bhuṇṇati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca assatiyā ajānantassa gilānassa, kacavaraḁ chaḁḁento hatthaḁ niddhunāti, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Sattamasikkhāpadaḁ niṭṭhitāḁ.

624. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaḁ viharati Jetavane Anāthapiṇḁikassa ārāḁe. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū sitthāvakāraḁaḁ bhuṇṇanti -pa-. —

“Na sitthāvakāraḁaḁ bhuṇṇissāḁīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na sitthāvakāraḁaḁ bhuṇṇitabbāḁ. Yo anāḁariyaḁ paṭicca sitthāvakāraḁaḁ bhuṇṇati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca assatiyā ajānantassa gilānassa, kacavaraḁ chaḁḁento sitthaḁ chaḁḁayati, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Aṭṭhamasikkhāpadaḁ niṭṭhitāḁ.

625. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaḁ viharati Jetavane Anāthapiṇḁikassa ārāḁe. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū jivhānicchāraḁaḁ bhuṇṇanti -pa-. —

“Na jivhānicchārakam bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na jivhānicchārakam bhuñjitabbam. Yo anādariyam paṭicca jivhānicchārakam bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca -pa- ādikammikassāti.

Navamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

626. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāṇe. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū capucapukārakam bhuñjanti -pa-. —

“Na capucapukārakam bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na capucapukārakam bhuñjitabbam. Yo anādariyam paṭicca capucapukārakam bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca -pa- ādikammikassāti.

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

Kabaḷavaggo pañcamo.

6. Surusuruvagga

627. Tena samayena Buddho Bhagavā Kosambiyam viharati Ghositārāme. Tena kho pana samayena aññatarena brāhmaṇena saṃghassa payopānaṃ paṭiyattaṃ hoti. Bhikkhū surusurukārakam khīraṃ pivanti. Aññataro naṭapubbako bhikkhu evamāha “sabboyam maññe saṃgho sītīkato”ti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhu saṃgham ārabha davam karissatī”ti -pa-. Saccam kira tvaṃ bhikkhu saṃgham ārabha davam akāsīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tvaṃ moghapurisa saṃgham ārabha davam karissasi. Netam moghapurisa appasannānaṃ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṃ katham katvā bhikkhū āmantesi “na bhikkhave Buddhā vā dhammā

vā saṅghaṃ vā ārabba davo kātabbo. Yo kareyya, āpatti dukkaṭassā”ti.
 Atha kho Bhagavā taṃ bhikkhuṃ anekapariyāyena vigarahitvā
 dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ
 uddiseyyātha—

“Na surusurukārakaṃ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na surusurukārakaṃ bhuñjitabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca
 surusurukārakaṃ bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Paṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

628. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane
 Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū
 hatthanillehakaṃ bhuñjanti -pa-. —

“Na hatthanillehakaṃ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na hatthanillehakaṃ bhuñjitabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca
 hatthanillehakaṃ bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Dutiyasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

629. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane
 Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū
 pattanillehakaṃ bhuñjanti -pa-. —

“Na pattanillehakaṃ bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na pattanillehakaṃ bhuñjitabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca
 pattanillehakaṃ bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa, parittake sese ekato
 saṅkaḍḍhitvā nillehitvā bhuñjati, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Tatīyasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

630. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassā ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū oṭṭhanillehakam bhuñjanti -pa-. —

“Na oṭṭhanillehakam bhuñjissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na oṭṭhanillehakam bhuñjitabbaṃ. Yo anādariyaṃ paṭicca oṭṭhanillehakam bhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Catutthasikkhāpadam niṭṭhitam.

613. Tena samayena Buddho Bhagavā bhaggesu viharati Susumāragire¹ Bhesakaḷāvane migadāye. Tena kho pana samayena bhikkhū Kokanade² pāsāde sāmisenā hatthena pānīyathālakam paṭiggaṇhanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā sāmisenā hatthena pānīyathālakam paṭiggahessanti, seyyathāpi gihi kāmabhogino”ti. Assosum kho bhikkhū tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhū sāmisenā hatthena pānīyathālakam paṭiggahessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhū sāmisenā hatthena pānīyathālakam paṭiggaṇhantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma te bhikkhave moghapurisā sāmisenā hatthena pānīyathālakam paṭiggahessanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evaṇca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

“Na sāmisenā hatthena pānīyathālakam paṭiggahessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na sāmisenā hatthena pānīyathālako paṭiggahetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca sāmisenā hatthena pānīyathālakam paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa.

1. Sumsumāragire (Sī, Syā), samsumāragire (Ka)

2. Kokanude (Ka)

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa, “dhovissāmī”ti vā “dhovāpessāmī”ti vā paṭiggaṇhāti, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Pañcamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

632. Tena samayena Buddho Bhagavā Bhaggesu viharati Susumāragire Bhesakaḷāvane migadāye. Tena kho pana samayena bhikkhū Kokanade pāsāde sasitthakaṃ pattadhovanam antaraghare chaḍḍenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā sasitthakaṃ pattadhovanam antaraghare chaḍḍessanti, seyyathāpi gihī kāmabhogino”ti. Assosum kho bhikkhū tesaṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhū sasitthakaṃ pattadhovanam antaraghare chaḍḍessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhū sasitthakaṃ pattadhovanam antaraghare chaḍḍentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma te bhikkhave moghapurisā sasitthakaṃ pattadhovanam antaraghare chaḍḍessanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evaṇca pana bhikkhave imam sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Na sasitthakaṃ pattadhovanam antaraghare chaḍḍessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na sasitthakaṃ pattadhovanam antaraghare chaḍḍetabbanam. Yo anādariyam paṭicca sasitthakaṃ pattadhovanam antaraghare chaḍḍeti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa, uddharitvā vā bhinditvā vā paṭiggahetvā vā nīharitvā vā chaḍḍeti, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

633. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū chattapāṇissa dhammam desenti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū

chattapāṇissa dhammaṃ desessantī”ti -pa-. Saccaṃ kira tumhe bhikkhave chattapāṇissa dhammaṃ desethāti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā chattapāṇissa dhammaṃ desessatha. Netarṃ moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Na chattapāṇissa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhūnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

634. Tena kho pana samayena bhikkhū chattapāṇissa gilānassa dhammaṃ desetum kukkucāyanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā chattapāṇissa gilānassa dhammaṃ na desessantī”ti. Assosum kho bhikkhū tesaṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Atha kho te bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave chattapāṇissa gilānassa dhammaṃ desetum. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Na chattapāṇissa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Chattarṃ nāma tīṇi chattāni setacchattaṃ kilañjacchattaṃ paṇṇacchattaṃ maṇḍalabaddhaṃ salākabaddhaṃ.

Dhammo nāma Buddhabhāsito sāvakabhāsito isibhāsito devatābhāsito atthūpasañhito dhammūpasañhito.

Deseyyāti padena deseti, pade pade āpatti dukkaṭassa. Akkharāya deseti, akkharakkharāya āpatti dukkaṭassa. Na chattapāṇissa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca chattapāṇissa agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

635. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū daṇḍapāṇissa dhammaṃ desenti -pa-. —

“Na daṇḍapāṇissa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Daṇḍo nāma majjhimassa purisassa catuhattho daṇḍo. Tato ukkaṭṭho adaṇḍo, omako adaṇḍo.

Na daṇḍapāṇissa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca daṇḍapāṇissa agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Aṭṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

636. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū satthapāṇissa dhammaṃ desenti -pa-. —

“Na satthapāṇissa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Sattam nāma ekatodhāraṃ ubhatodhāraṃ paharaṇam.

Na satthapāṇissa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca satthapāṇissa agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Navamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

637. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū āvudhapāṇissa dhammaṃ desenti -pa-. —

“Na āvudhapāṇissa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Āvudham nāma cāpo kodaṇḍo.

Na āvudhapāṇissa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca āvudhapāṇissa agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

Surusuruvaggo chaṭṭho.

7. Pādukavagga

638. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū pādukāruḷhasa dhammaṃ desenti -pa-. —

“Na pādukāruḷhasa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na pādukāruḷhasa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca akkantassa vā paṭimukkassa vā omukkassa vā agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Paṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

639. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū upāhanāruḷhasa dhammaṃ desenti -pa-. —

“Na upāhanāruḷhasa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

No upāhanāruḷhasa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca akkantassa vā paṭimukkassa vā omukkassa vā agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Dutiyasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

640. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū yānagatassa dhammaṃ desenti -pa-. —

“Na yānagatassa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Yānaṃ nāma vayhaṃ ratho sakaṭaṃ sandamānikā sivikā pāṭaṅkī.

Na yānagatassa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca yānagatassa agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Tatīyasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

641. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme, tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū sayanagatassa dhammaṃ desenti -pa-. —

“Na sayanagatassa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na sayanagatassa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca antamaso chamāyampi nipannassa sayanagatassa agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Catutthasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

642. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū pallatthikāya nisinnassa dhammaṃ desenti -pa-. —

“Na pallatthikāya nisinnassa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na pallatthikāya nisinnassa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca hatthapallatthikāya vā dussapallatthikāya vā nisinnassa agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Pañcamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

643. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū veṭṭhitasīsassa dhammaṃ desenti -pa-. —

“Na veṭṭhitasīsassa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Veṭṭhitasīso nāma kesantaṃ na dassāpetvā veṭṭhito hoti.

Na veṭṭhitasīsassa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca veṭṭhitasīsassa agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa, kesantaṃ vivarāpetvā deseti, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

644. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū oḅuṇṭhitasīsassa dhammaṃ desenti -pa-. —

“Na oḅuṇṭhitasīsassa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Oḅuṇṭhitasīso nāma sasīsaṃ pāruto vuccati.

Na oḅuṇṭhitasīsassa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca oḅuṇṭhitasīsassa agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa, sīsāṃ vivarāpetvā deseti, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

645. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū chamāyaṃ nisīditvā āsane nisinnassa dhammaṃ desenti -pa-. —

“Na chamāyaṃ nisīditvā āsane nisinnassa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na chamāyaṃ nisīditvā¹ āsane nisinnassa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca chamāyaṃ nisīditvā āsane nisinnassa agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Aṭṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

646. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū nīce āsane nisīditvā uce āsane nisinnassa dhammaṃ desenti. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhū nīce āsane nisīditvā uce āsane nisinnassa dhammaṃ desessanti”ti -pa-. Saccaṃ kira tumhe bhikkhave nīce āsane nisīditvā uce āsane nisinnassa dhammaṃ desethāti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma tumhe moghapurisā nīce āsane nisīditvā uce āsane nisinnassa dhammaṃ desessatha. Netarā moghapurisā appasannānaṃ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi—

647. “Bhūtapubbaṃ bhikkhave Bārāṇasiyaṃ aññatarassa chapakassa² pajāpati gabbhinī ahoṣi. Atha kho bhikkhave sā chapakī taṃ chapakaṃ etadavoca ‘gabbhinīmhi ayyaputta, icchāmi ambaṃ khādītun’ti. Natthi ambaṃ³, akālo ambassāti. ‘Sace na labhissāmi marissāmi’ti. Tena kho pana samayena rañño ambo dhuvaphalo hoti. Atha kho bhikkhave so chapako yena so ambo tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā taṃ ambaṃ abhiruhitvā nilino acchi. Atha kho bhikkhave rājā purohitena brāhmaṇena saddhiṃ yena so ambo tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā uce āsane nisīditvā mantam pariyaṇuṇāti. Atha kho

1. Nisinnena (Aṭṭhakathā)

2. Chavakassa (Syā)

3. Ambo (Syā)

bhikkhave tassa chapakassa etadahosi ‘yāva adhammiko ayaṃ rājā, yatra hi nāma ucce āsane nisīditvā mantarṃ pariyāpuṇissati. Ayañca brāhmaṇo adhammiko, yatra hi nāma nīce āsane nisīditvā ucce āsane nisinnassa mantarṃ vācessati. Ahañcamhi adhammiko, yohaṃ itthiyā kāraṇā rañño ambaṃ avaharāmi. Sabbamidarṃ carimarṃ katan’ti tattheva paripati.

* Ubho atthaṃ na jānanti, ubho dhammaṃ na passare.

Yo cāyaṃ mantarṃ vāceti, yo cādhammena’dhīyati.

Sālīnarṃ odano bhutto, sucimaṃsūpasecano.

Tasmā dhamme na vattāmi, dhammo ariyebhi vaṇṇito.

Dhiratthu taṃ dhanalābhaṃ, yasalābhañca brāhmaṇa.

Yā vutti vinipātena, adhammacaraṇena vā.

Paribbaja mahābrahme, pacantaññepi pāṇino.

Mā tvaṃ adhammo ācarito, asmā kumbhamivābhidā”ti.

Tadāpi me bhikkhave amanāpā nīce āsane nisīditvā ucce āsane nisinnassa mantarṃ vācetuṃ. Kimaṅgaṃ pana etarahi na amanāpā bhavissati nīce āsane nisīditvā ucce āsane nisinnassa dhammaṃ desetūṃ. Netarṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imaṃ sikkhāpadaṃ uddiseyyātha—

“Na nīce āsane nisīditvā ucce āsane nisinnassa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na nīce āsane nisīditvā ucce āsane nisinnassa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca nīce āsane nisīditvā ucce āsane nisinnassa agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Navamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

648. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū thitā nisinnassa dhammaṃ desenti -pa-. —

* Imā gāthāyo Khu 5. 97 piṭṭhe Jātake aññathā dissanti.

“Na ʈhito nisinnassa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na ʈhiteṇa nisinnassa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca ʈhito nisinnassa agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca -pa- ādikammikassāti.

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

649. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū pacchato gacchantā purato gacchantassa dhammaṃ desenti -pa-. —

“Na pacchato gacchanto purato gacchantassa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na pacchato gacchantena purato gacchantassa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca pacchato gacchanto purato gacchantassa agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca -pa- ādikammikassāti.

Ekādasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

650. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū uppathena gacchantā pathena gacchantassa dhammaṃ desenti -pa-. —

“Na uppathena gacchanto pathena gacchantassa agilānassa dhammaṃ desessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na uppathena gacchantena pathena gacchantassa agilānassa dhammo desetabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca uppathena gacchanto pathena gacchantassa agilānassa dhammaṃ deseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṇcicca -pa- ādikammikassāti.

Dvādasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

651. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū ṭhitaṃ uccārampi passāvampi karonti -pa-. —

“Na ṭhito agilāno uccāraṃ vā passāvaṃ vā karissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na ṭhiteṇa agilāneṇa uccāro vā passāvo vā kātabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca ṭhito agilāno uccāraṃ vā passāvaṃ vā karoti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca -pa- ādikammikassāti.

Terasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

652. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū harite uccārampi passāvampi kheḷampi karonti -pa-. —

“Na harite agilāno uccāraṃ vā passāvaṃ vā kheḷaṃ vā karissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na harite agilāneṇa uccāro vā passāvo vā kheḷo vā kātabbo. Yo anādariyaṃ paṭicca harite agilāno uccāraṃ vā passāvaṃ vā kheḷaṃ vā karoti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa, appaharite kato haritaṃ ottharati, āpadāsu ummattakassa ādikammikassāti.

Cuddasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

653. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū udake uccārampi passāvampi kheḷampi karonti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma samaṇā Sakyaputtiyā udake uccārampi passāvampi kheḷampi karissanti seyyathāpi gihī kāmabhogino”ti.

Assosum kho bhikkhū tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Ye te bhikkhū appicchā -pa- te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhū uduke uccārampi passāvampi kheḷampi karissantī”ti -pa-. Saccam kira tumhe bhikkhave uduke uccārampi passāvampi kheḷampi karoṭhāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddhō Bhagavā -pa-. Katham hi nāma tumhe moghapurisā uduke uccārampi passāvampi kheḷampi karissatha. Netam moghapurisā appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

“Na uduke uccāram vā passāvam vā kheḷam vā karissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhūnam sikkhāpadam paññattam hoti.

654. Tena kho pana samayena gilānā bhikkhū uduke uccārampi passāvampi kheḷampi kātum kukkuccāyanti. Bhagavato etamattham ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave gilānena bhikkhunā uduke uccārampi passāvampi kheḷampi kātum. Evañca pana bhikkhave imam sikkhāpadam uddiseyyātha—

“Na uduke agilāno uccāram vā passāvam vā kheḷam vā karissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na uduke agilānena uccāro vā passāvo vā kheḷo vā kātabbo. Yo anādariyam paṭicca uduke agilāno uccāram vā passāvam vā kheḷam vā karoṭi, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantassa gilānassa, thale kato udakam ottharati, āpadāsu ummattakassa khittacittassa vedanāṭṭassa ādikammikassāti.

Pannarasamasikkhāpadam niṭṭhitam.

Pādukavaggo sattamo.

Uddiṭṭhā kho āyasmanto sekhiyā dhammā, tatthāyasmante pucchāmi kaccittha parisuddhā, dutiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, tatiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, parisuddhetthāyasmanto, tasmā tuṇhī, evametaṃ dhārayāmīti.

Sekhiyā niṭṭhitā.

Sekhiyakaṇḍaṃ niṭṭhitaṃ.

8. Adhikaraṇasamatha

Ime kho panāyasmanto satta adhikaraṇasamathā dhammā uddesaṃ āgacchanti.

655. Uppannuppannānaṃ adhikaraṇānaṃ samathāya vūpasamāya sammukhāvinayo dātabbo, sativinayo dātabbo, amūḷhavinayo dātabbo, paṭiññāya kāretabbaṃ, yebhuyyasikā, tassapāpiyasikā, tiṇavatthārakoti.

Uddiṭṭhā kho āyasmanto satta adhikaraṇasamathā dhammā, tatthāyasmante pucchāmi kaccittha parisuddhā, dutiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, tatiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, parisuddhetthāyasmanto, tasmā tuṇhī, evametaṃ dhārayāmīti.

Adhikaraṇasamathā niṭṭhitā.

Uddiṭṭhaṃ kho āyasmanto nidānaṃ, uddiṭṭhā cattāro pārājikā dhammā, uddiṭṭhā terasa saṃghādisesā dhammā, uddiṭṭhā dve aniyatā dhammā, uddiṭṭhā tiṃsa nissaggiyā pācittiya dhammā, uddiṭṭhā dvenavuti pācittiya dhammā, uddiṭṭhā cattāro pāṭidesanīyā dhammā, uddiṭṭhā sekhiyā dhammā, uddiṭṭhā satta adhikaraṇasamathā dhammā, ettakaṃ tassa Bhagavato suttāgataṃ suttapariyāpannaṃ anvaddhamāsaṃ uddesaṃ āgacchatī, tattha sabbeheva samaggehi sammodamānehi avivadamānehi sikkhitabbanti.

Mahāvibhaṅgo niṭṭhito.

Bhikkhunīvibhaṅga

Namo tassa Bhagavato Arahato Sammāsambuddhassa.

1. Pārājikakaṇḍa

1. Paṭhamapārājika

656. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Sāḷho Migāranattā bhikkhunisaṃghassa vihāraṃ kattukāmo hoti. Atha kho Sāḷho Migāranattā bhikkhuniyo upasaṅkamitvā etadavoca “icchāmaṃ ayye bhikkhunisaṃghassa vihāraṃ kātum, detha me navakammikaṃ bhikkhunin”ti. Tena kho pana samayena catasso bhaginiyo bhikkhunīsu pabbajitā honti Nandā Nandavatī Sundarīnandā Thullanandāti. Tāsu Sundarīnandā bhikkhunī taruṇapabbajitā abhirūpā hoti dassanīyā pāsādikā paṇḍitā byattā medhāvinī dakkhā analasā tatrupāyāya vīmaṃsāya samannāgatā alaṃ kātum alaṃ saṃvidhātum. Atha kho bhikkhunisaṃgho Sundarīnandaṃ bhikkhunīm sammannitvā Sāḷhassa Migāranattuno navakammikaṃ adāsi. Tena kho pana samayena Sundarīnandā bhikkhunī Sāḷhassa Migāranattuno nivesanaṃ abhikkhaṇaṃ gacchati “vāsīm detha parasum¹ detha kuṭhārim² detha kudālaṃ detha nikhādanaṃ dethā”ti, Sāḷhopi Migāranattā bhikkhunupassayaṃ abhikkhaṇaṃ gacchati katākataṃ jānitum, te abhiṇhadassanena paṭibaddhacittā ahesum.

Atha kho Sāḷho Migāranattā Sundarīnandaṃ bhikkhunīm dūsetum okāsaṃ alabhamāno etadeva-atthāya bhikkhunisaṃghassa bhattaṃ akāsi. Atha kho Sāḷho Migāranattā bhattagge āsanaṃ paññapento “ettakā bhikkhuniyo ayyāya Sundarīnandāya vuḍḍhatarā”ti ekamantaṃ āsanaṃ paññapesi, “ettakā navakatarā”ti ekamantaṃ āsanaṃ paññapesi, paṭicchanne

1. Pharasum (Syā, Ka)

2. Kudhārim (Ka)

okāse nikūṭe Sundarīnandāya bhikkhuniyā āsanam paññāpesi, yathā therā bhikkhuniyo jāneyyūṃ “navakānam bhikkhunīnam santike nisinnā”ti, navakāpi bhikkhuniyo jāneyyūṃ “therānam bhikkhunīnam santike nisinnā”ti. Atha kho Sāḷho Migāranattā bhikkhunisaṃghassa kālam ārocāpesi “kālo ayye niṭṭhitam bhattan”ti. Sundarīnandā bhikkhunī sallakkhetvā “na bahukato Sāḷho Migāranattā bhikkhunisaṃghassa bhattan akāsi, maṃ so dūsetukāmo, sacāham gamissāmi vissaro me bhavissatī”ti antevāsinim bhikkhunim āṇāpesi “gaccha me piṇḍapātaṃ nīhara, yo ce maṃ pucchati, ‘gilānā’ti paṭivedehī”ti. “Evaṃ ayye”ti kho sā bhikkhunī Sundarīnandāya bhikkhuniyā paccassosi.

Tena kho pana samayena Sāḷho Migāranattā bahidvāraḷṭṭhake ṭhito hoti Sundarīnandam bhikkhunim paṭipucchanto “kaḥam ayye ayyā Sundarīnandā, kaḥam ayye ayyā Sundarīnandā”ti. Evaṃ vutte Sundarīnandāya bhikkhuniyā antevāsinī bhikkhunī Sāḷham Migāranattāraṃ etadavoca “gilānāvuso piṇḍapātaṃ nīharissāmi”ti. Atha kho Sāḷho Migāranattā “yampāham atthāya¹ bhikkhunisaṃghassa bhattan akāsim ayyāya Sundarīnandāya kāraṇā”ti manusse āṇāpetvā “bhikkhunisaṃgham bhattena parivisathā”ti vatvā yena bhikkhunupassayo tenupasaṅkami. Tena kho pana samayena Sundarīnandā bhikkhunī bahārāmaḷṭṭhake ṭhitā hoti Sāḷham Migāranattāraṃ patimānentī. Addasā kho Sundarīnandā bhikkhunī Sāḷham Migāranattāraṃ dūratova āgacchantam, disvāna upassayaṃ pavisitvā sasīsam pārupitvā mañcake nipajji. Atha kho Sāḷho Migāranattā yena Sundarīnandā bhikkhunī tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Sundarīnandam bhikkhunim etadavoca “kiṃ te ayye aphāsu, kissa nipannāsī”ti. Evañhetam āvuso hoti yā anicchantam icchatīti. “Kyāham tam ayye na icchissāmi, api cāham okāsam na labhāmi tam dūsetun”ti avassuto avassutāya Sundarīnandāya bhikkhuniyā kāyasaṃsaggam samāpajji.

Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī jarādubbalā caraṇagilānā Sundarīnandāya bhikkhuniyā avidūre nipannā hoti. Addasā kho sā

1. Yamāpāham (Syā)

bhikkhunī Sālham Migāranattāram avassutam avassutāya Sundarīnandāya bhikkhuniyā kāyasamsaggaṃ samāpajjantaṃ, disvāna ujjhāyati khiyyati vipāceti “katham hi nāma ayyā Sundarīnandā avassutā avassutassa purisapuggalassa kāyasamsaggaṃ sādiyissatī”ti. Atha kho sā bhikkhunī bhikkhunīnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā santuṭṭhā lajjiniyo kukkucikā sikkhākāmā, tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayyā Sundarīnandā avassutā avassutassa purisapuggalassa kāyasamsaggaṃ sādiyissatī”ti. Atha kho tā bhikkhuniyo bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesuṃ. Ye te bhikkhū appicchā santuṭṭhā lajjino kukkucakā sikkhākāmā, te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma Sundarīnandā bhikkhunī avassutā avassutassa purisapuggalassa kāyasamsaggaṃ sādiyissatī”ti.

Atha kho te bhikkhū Sundarīnandaṃ bhikkhunim anekapariyāyena vigarahitvā Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe bhikkhusaṃghaṃ sannipātāpetvā bhikkhū paṭipucchi “saccaṃ kira bhikkhave Sundarīnandā bhikkhunī avassutā avassutassa purisapuggalassa kāyasamsaggaṃ sādiyati”ti¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā “Ananucchavikaṃ bhikkhave Sundarīnandāya bhikkhuniyā ananulomikaṃ appatirūpaṃ assāmaṇakaṃ akappiyaṃ akaraṇiyaṃ. Katham hi nāma bhikkhave Sundarīnandā bhikkhunī avassutā avassutassa purisapuggalassa kāyasamsaggaṃ sādiyissati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya pasannānaṃ vā bhiiyobhāvāya. Atha khvetaṃ bhikkhave appasannānañceva appasādāya pasannānañca ekaccānaṃ aññathattāyā”ti. Atha kho Bhagavā Sundarīnandaṃ bhikkhunim anekapariyāyena vigarahitvā dubbharatāya dupposatāya mahicchatāya asantuṭṭhitāya² saṅgaṇikāya kosajjassa avaṇṇaṃ bhāsivā anekapariyāyena subharatāya suposatāya appicchassa santuṭṭhassa³ sallekhassa dhutassa pāsādikassa apacayassa vīriyārambhassa vaṇṇaṃ bhāsivā bhikkhūnaṃ tadanucchavikaṃ tadanulomikaṃ dhammiṃ katham katvā bhikkhū āmantesi tena hi bhikkhave bhikkhunīnaṃ sikkhāpadaṃ paññāpessāmi dasa atthavase paṭicca saṃghasuṭṭhātāya saṃghaphāsutāya dummaṅkūnaṃ bhikkhunīnaṃ

1. Sādiyīti (Ka) 2. Asantuṭṭhatāya (Syā), asantuṭṭhiyā (Ka) 3. Santuṭṭhiyā (Ka)

niggahāya pesalānaṃ bhikkhunīnaṃ phāsuvihārāya diṭṭhadhammikānaṃ āsavānaṃ saṃvarāya samparāyikānaṃ āsavānaṃ paṭighātāya appasannānaṃ pasādāya pasannānaṃ bhiyyobhāvāya saddhammaṭṭhitiyā vinayānuggahāya. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

657. “Yā pana bhikkhunī avassutā avassutassa purisapuggalassa adhakkhakaṃ ubbhajāṇumaṇḍalaṃ āmasanaṃ vā parāmasanaṃ vā gahaṇaṃ vā chupanaṃ vā paṭipīḷanaṃ vā sādiyeyya, ayampi pārājikā hoti asaṃvāsā ubbhajāṇumaṇḍalikā”ti.

658. Yā panāti yā yādisā yathāyuttā yathājaccā yathānāmā yathāgottā yathāsīlā yathāvihārīnī yathāgocarā therā vā navā vā majjhimā vā, esā vuccati yā panāti.

Bhikkhunīti bhikkhikāti bhikkhunī, bhikkhācariyaṃ ajjhupagatāti bhikkhunī bhinnapaṭadharāti bhikkhunī, samaññāya bhikkhunī, paṭiññāya bhikkhunī, ehi bhikkhunīti bhikkhunī, tihi saraṇagamanehi upasampannāti bhikkhunī, bhadrā bhikkhunī, sārā bhikkhunī, sekhā bhikkhunī, asekhā bhikkhunī, samaggena ubhatosaṃghena ñatticatutthena kammena akuppena ṭhānārahena upasampannāti bhikkhunī, tatra yāyaṃ bhikkhunī samaggena ubhatosaṃghena ñatticatutthena kammena akuppena ṭhānārahena upasampannā, ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Avassutā nāma sārattā apekkhavatī paṭibaddhacittā.

Avassuto nāma sāratto apekkhavā paṭibaddhacitto.

Purisapuggalo nāma manussapuriso na yakkho na peto na tiracchānagato viññū paṭibalo kāyasaṃsaggaṃ samāpajjituṃ.

Adhakkhakanti heṭṭhakkhakaṃ.

Ubbhajāṇumaṇḍalanti uparijāṇumaṇḍalaṃ.

Āmasanaṃ nāma āmaṭṭhamattaṃ.

Parāmasanaṃ nāma itocito ca sañcopanaṃ.

Pagaṇaṃ nāma gahitamattaṃ.

Chupanaṃ nāma phuṭṭhamattaṃ.

Paṭipīḷanaṃ vā sādīyeyyāti aṅgaṃ gahetvā nippīḷanaṃ sādīyati.

Ayampīti purimāyo upādāya vuccati.

Pārājikā hotīti seyyathāpi nāma puriso sīsacchinno abhabbo tena sarīrabandhanena jīvītum, evameva bhikkhunī avassutā avassutassa purisapuggalassa adhakkhakaṃ ubbhajāṇumaṇḍalaṃ āmasanaṃ vā parāmasanaṃ vā gahaṇaṃ vā chupanaṃ vā paṭipīḷanaṃ vā sādīyanti assamaṇī hoti asakyadhītā, tena vuccati pārājikā hotīti.

Asaṃvāsāti saṃvāso nāma ekakammaṃ ekuddeso samasikkhatā, eso saṃvāso nāma. So tāya saddhiṃ natthi, tena vuccati asaṃvāsāti.

659. Ubhato-avassute adhakkhakaṃ ubbhajāṇumaṇḍalaṃ kāyena kāyaṃ āmasati, āpatti pārājikassa. Kāyena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti thullaccayassa. Kāyapaṭibaddhena kāyaṃ āmasati, āpatti thullaccayassa. Kāyapaṭibaddhena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa.

Nissaggiyena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena nissaggiyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa.

Ubbhakkhakaṃ adhojāṇumaṇḍalaṃ kāyena kāyaṃ āmasati, āpatti thullaccayassa. Kāyena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa.

Nissaggiyena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena nissaggiyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa.

660. Ekato-avassute adhakkhakaṃ ubbhajāṇumaṇḍalaṃ kāyena kāyaṃ āmasati, āpatti thullaccayassa. Kāyena kāyapaṭibaddhaṃ

āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa.

Nissaggiyena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena nissaggiyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa.

Ubbhakkhakaṃ adhojāṇumaṇḍalaṃ kāyena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa.

Nissaggiyena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena nissaggiyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa.

661. Ubhato-avassute yakkhassa vā petassa vā paṇḍakassa vā tiracchānagatamanussaviggahassa vā adhakkhakaṃ ubbhajāṇumaṇḍalaṃ kāyena kāyaṃ āmasati, āpatti thullaccayassa. Kāyena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa.

Nissaggiyena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena nissaggiyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa.

Ubbhakkhakaṃ adhojāṇumaṇḍalaṃ kāyena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa.

Nissaggiyena āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena nissaggiyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa.

662. Ekato-avassute adhakkhakaṃ ubbhajāṇumaṇḍalaṃ kāyena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa.

Nissaggiyena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena nissaggiyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa.

Ubbhakkhakaṃ adhojāṇumaṇḍalaṃ kāyena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Kāyapaṭibaddhena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa.

Nissaggiyena kāyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena kāyapaṭibaddhaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa. Nissaggiyena nissaggiyaṃ āmasati, āpatti dukkaṭassa.

663. Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantiyā asādiyantiyā ummattikāya khittacittāya vedanāṭṭāya ādikammikāyāti.

Paṭhamapārājikaṃ samattaṃ¹.

2. Dutiyapārājika

664. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Sundarīnandā bhikkhunī Sālḥena Migāranattunā gabbhinī hoti. Yāva gabbho taruṇo ahosi, tāva chādesi, paripakke gabbhe vibbhamitvā vijāyi. Bhikkhuniyo Thullanandaṃ bhikkhunim etadavocuṃ “Sundarīnandā kho ayye aciravibbhantā vijātā, kacci no sā bhikkhunīyeva samānā gabbhinī”ti. Evaṃ ayyeti. Kissa pana tvaṃ ayye jānaṃ pārājikaṃ dhammaṃ ajjhāpannaṃ bhikkhunim nevattanā paṭicodesi na gaṇassa ārocesīti. Yo etissā avaṇṇo mayheso avaṇṇo, yā etissā akitti mayhesā akitti, yo etissā ayaso mayheso ayaso, yo etissā alābho

1. Bhikkhunivibhaṅge sikkhāpadagaṇanā bhikkhūhi asādhāraṇavasena pakāsītāti veditabbā.

mayheso alābho, kyāhaṃ ayye attano avaṇṇaṃ attano akittiṃ attano ayaṣaṃ attano alābhaṃ paresaṃ ārocessāmi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā jānaṃ pārājikaṃ dhammaṃ ajjhāpannaṃ bhikkhuniṃ nevattanā paṭicodessati, na gaṇassa ārocessati”ti. Atha kho tā bhikkhuniyo bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesuṃ. Bhikkhū¹ Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ. Atha kho Bhagavā etasmiṃ nidāne etasmiṃ pakaraṇe bhikkhusaṃghaṃ sannipātāpetvā bhikkhū paṭipucchi “saccaṃ kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī jānaṃ pārājikaṃ dhammaṃ ajjhāpannaṃ bhikkhuniṃ nevattanā paṭicodeti², na gaṇassa āroceti”ti². Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī jānaṃ pārājikaṃ dhammaṃ ajjhāpannaṃ bhikkhuniṃ nevattanā paṭicodessati, na gaṇassa ārocessati. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

665. “Yā pana bhikkhunī jānaṃ pārājikaṃ dhammaṃ ajjhāpannaṃ bhikkhuniṃ nevattanā paṭicodeyya na gaṇassa āroceyya, yadā ca sā t̥hitā vā assa cutā vā nāsītā vā avassaṭā vā, sā pacchā evaṃ vadeyya ‘pubbevāhaṃ ayye aññāsiraṃ etaṃ bhikkhuniṃ evarūpā ca evarūpā ca sā bhaginīti, no ca kho attanā paṭicodessaṃ, na gaṇassa ārocessan’ti ayampi pārājikā hoti asaṃvāsā vajjappaṭicchādikā”ti.

666. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Jānāti nāma sāmaṃ vā jānāti, aññe vā tassā ārocenti, sā vā āroceti.

Pārājikaṃ dhammaṃ ajjhāpannanti aṭṭhannaṃ pārājikānaṃ aññataraṃ pārājikaṃ ajjhāpannaṃ.

Nevattanā paṭicodeyyāti na sayaṃ codeyya.

Na gaṇassa āroceyyāti na aññāsaṃ bhikkhunīnaṃ āroceyya.

1. Ye te bhikkhū -pa- (?)

2. Paṭicodesi, ... ārocesīti (Ka)

Yadā ca sā ʒhitā vā assa cutā vāti ʒhitā nāma salinḡe ʒhitā vuccati. **Cutā** nāma kālaṅkatā vuccati. **Nāsītā** nāma sayam vā vibbhantā hoti aññehi vā nāsītā. **Avassaṭṭā** nāma titthāyatanaṁ saṅkantā vuccati. Sā pacchā evaṁ vadeyya “pubbevāhaṁ ayye aññāsīm etaṁ bhikkhunim evarūpā ca evarūpā ca sā bhaginī”ti.

No ca kho attanā paṭicodessanti sayam vā na codessaṁ.

Na gaṇassa ārocessanti na aññāsaṁ bhikkhunīnaṁ ārocessaṁ.

Ayampīti purimāyo upādāya vuccati.

Pārājikā hotīti seyyathāpi nāma paṇḍupalāso bandhanā pavutto abhabbo haritattāya, evameva bhikkhunī jānaṁ pārājikaṁ dhammaṁ ajjhāpannaṁ bhikkhunim nevattanā paṭicodessāmi, na gaṇassa ārocessāmīti dhuraṁ nikkhittamatte assamaṇī hoti asakyadhītā, tena vuccati pārājikā hotīti.

Asaṁvāsāti saṁvāso nāma ekakammaṁ ekuddeso samasikkhatā, eso saṁvāso nāma. So tāya saddhim natthi, tena vuccati asaṁvāsāti.

667. Anāpatti “saṁghassa bhaṇḍanaṁ vā kalaho vā viggaho vā vivādo vā bhavissatī”ti nāroceti, “saṁghabhedo vā saṁgharāji vā bhavissatī”ti nāroceti, “ayaṁ kakkhaḷā pharusā jīvitantarāyaṁ vā brahmacariyantarāyaṁ vā karissatī”ti nāroceti, aññā patirūpā bhikkhuniyo apassantī nāroceti, nacchādetukāmā nāroceti, paññāyissati sakena kammenāti nāroceti, ummattikāya -pa- ādikammikāyāti.

Dutiyapārājikaṁ samattaṁ.

3. Tatiyapārājika

668. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṁ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī samaggena saṁghena ukkhittaṁ Ariṭṭhaṁ bhikkhuṁ gaddhabādhipubbaṁ anuvattati.

yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayyā Thullanandā samaggena saṁghena ukkhittam Ariṭṭham bhikkhum gaddhabādhipubbam anuvattissati”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī samaggena saṁghena ukkhittam Ariṭṭham bhikkhum gaddhabādhipubbam anuvattatīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī samaggena saṁghena ukkhittam Ariṭṭham bhikkhum gaddhabādhipubbam anuvattissati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

669. “Yā pana bhikkhunī samaggena saṁghena ukkhittam bhikkhum dhammena vinayena Satthusāsanena anādaram appaṭikāram akatasahāyam tamanuvatteyya, sā bhikkhunī bhikkhunīhi evamassa vacanīyā ‘eso kho ayye bhikkhu samaggena saṁghena ukkhitto dhammena vinayena Satthusāsanena anādaro appaṭikāro akatasahāyo, māyye etam bhikkhum anuvattī’ti. Evañca sā bhikkhunī bhikkhunīhi vuccamānā tatheva paggaṇheyya, sā bhikkhunī bhikkhunīhi yāvatiyam samanubhāsītābbā tassa paṭinissaggāya, yāvatiyam ce samanubhāsiyamānā tam paṭinissajjeyya, iccetaṁ kusalam, no ce paṭinissajjeyya, ayampi pārājikā hoti asamvāsā ukkhittānuvattikā”ti.

670. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Samaggo nāma **saṁgho** samānasamvāsako samānasīmāyam ṭhito.

Ukkhitto nāma āpattiyaṁ adassane vā appaṭikamme vā appaṭinissagge vā¹ ukkhitto.

Dhammena vinayenāti yena dhammena yena vinayena.

Satthusāsanenāti Jinasāsanena Buddhasāsanena.

Anādaro nāma saṁgham vā gaṇam vā puggalam vā kammam vā nādiyati.

Appaṭikāro nāma ukkhitto anosārito.

Akatasahāyo nāma samānasamvāsakā bhikkhū vuccanti sahāyā. So tehi saddhim natthi, tena vuccati akatasahāyoti.

1. Adassanena vā appaṭikammena vā appaṭinissaggena vā (Ka), adassane vā appaṭikamme vā pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge vā (?)

Tamanuvatteyyāti yaṃdiṭṭhiko so hoti yaṃkhantiko yaṃruciko, sāpi taṃdiṭṭhikā hoti taṃkhantikā taṃrucikā.

Sā bhikkhunīti yā sā ukkhittānuvattikā bhikkhunī.

Bhikkhunīhi aññāhi bhikkhunīhi. Yā passanti yā suṇanti, tāhi vattabbā “eso kho ayye bhikkhu samaggena saṃghena ukkhitto dhammena vinayena Satthusāsanena anādaro appaṭikāro akatasahāyo, māyye etaṃ bhikkhum anuvattī”ti. Dutiyampi vattabbā. Tatiyampi vattabbā. Sace paṇissajjati, iccetam kusalam, no ce paṇissajjati, āpatti dukkaṭassa. Sutvā na vadanti, āpatti dukkaṭassa. Sā bhikkhunī saṃghamajjhampi ākaḍḍhitvā vattabbā “eso kho ayye bhikkhu samaggena saṃghena ukkhitto dhammena vinayena Satthusāsanena anādaro appaṭikāro akatasahāyo, māyye etaṃ bhikkhum anuvattī”ti. Dutiyampi vattabbā. Tatiyampi vattabbā. Sace paṇissajjati, iccetam kusalam, no ce paṇissajjati, āpatti dukkaṭassa. Sā bhikkhunī samanubhāsitaḥṭṭā. Evañca pana bhikkhave samanubhāsitaḥṭṭā, byattāya bhikkhuniyā paṭibālāya saṃgho ñāpetabbo—

671. “Suṇātu me ayye saṃgho, ayaṃ itthannāmā bhikkhunī samaggena saṃghena ukkhittam bhikkhum dhammena vinayena Satthusāsanena anādaram appaṭikāram akatasahāyam tamanuvattati, sā tam vatthum na paṇissajjati, yadi saṃghassa pattakallam, saṃgho itthannāmaṃ bhikkhunim samanubhāseyya tassa vatthussa paṇissaggāya, esā ñātti.

Suṇātu me ayye saṃgho, ayaṃ itthannāmā bhikkhunī samaggena saṃghena ukkhittam bhikkhum dhammena vinayena Satthusāsanena anādaram appaṭikāram akatasahāyam tamanuvattati, sā tam vatthum na paṇissajjati, saṃgho itthannāmaṃ bhikkhunim samanubhāsati tassa vatthussa paṇissaggāya yassā ayyāya khamati itthannāmāya bhikkhuniyā samanubhāsanā tassa vatthussa paṇissaggāya, sā tuṇhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Dutiyampi etamattham vadāmi -pa-. Tatiyampi etamattham vadāmi -pa-.

Samanubhaṭṭhā saṃghena itthannāmā bhikkhunī tassa vatthussa paṇissaggāya, khamati saṃghassa, tasmā tuṇhī, evametam dhārayāmi”ti.

Ñāttiyā dukkaṭaṃ, dvīhi kammavācāti thullaccayā, kammavācā pariyosāne āpatti pārājikassa.

Ayampiti purimāyo upādāya vuccati.

Pārājikā hotīti seyyathāpi nāma puthusilā dvedhā bhinnā appaṭisandhikā hoti, evameva bhikkhunī yāvataṭṭhiyaṃ samanubhāsanāya na paṭinissajjantī assamaṇī hoti asakyadhītā, tena vuccati pārājikā hotīti.

Asaṃvāsāti saṃvāso nāma ekakammaṃ ekuddeso samasikkhatā, eso saṃvāso nāma. So tāya saddhiṃ natthi, tena vuccati asaṃvāsāti.

672. Dhammakamme dhammakammasaññā na paṭinissajjati, āpatti pārājikassa. Dhammakamme vematikā na paṭinissajjati, āpatti pārājikassa. Dhammakamme adhammakammasaññā na paṭinissajjati, āpatti pārājikassa.

Adhammakamme dhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.

673. Anāpatti asamanubhāsantiyā paṭinissajjantiyā ummattikāya -pa- ādikammikāyāti.

Tatīyapārājikaṃ samattaṃ.

4. Catutthapārājika

674. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo avassutā avassutassa purisapuggalassa hatthaggaṇaṇampi sādīyanti, saṅghāṭikaṇṇaggagaṇaṇampi sādīyanti, santiṭṭhantipi, sallapantipi, saṅketampi gacchanti, purisassapi abbhāgamanāṃ sādīyanti, channampi anupavisanti, kāyampi tadatthāya upasaṃharanti etassa asaddhammassa paṭisevanatthāya. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ

hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo avassutā avassutassa purisapuggalassa hatthaggaṇampi sādīyissanti, saṅghāṭikaṇṇaggagaṇampi sādīyissanti, santiṭṭhissanti, sallapissanti, saṅketampi gacchissanti, purisassapi abbhāgamanam sādīyissanti, channampi anupavisissanti, kāyampi tadatthāya upasamharissanti etassa asaddhammassa paṭisevanatthāyā”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo avassutā avassutassa purisapuggalassa hatthaggaṇampi sādīyanti, saṅghāṭikaṇṇaggagaṇampi sādīyanti, santiṭṭhanti, sallapanti, saṅketampi gacchanti, purisassapi abbhāgamanam sādīyanti, channampi anupavisanti, kāyampi tadatthāya upasamharanti etassa asaddhammassa paṭisevanatthāyāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo avassutā avassutassa purisapuggalassa hatthaggaṇampi sādīyissanti, saṅghāṭikaṇṇaggagaṇampi sādīyissanti, santiṭṭhissanti, sallapissanti, saṅketampi gacchissanti, purisassapi abbhāgamanam sādīyissanti, channampi anupavisissanti, kāyampi tadatthāya upasamharissanti etassa asaddhammassa paṭisevanatthāya. Netam bhikkhave appasannanam vā pasādāya -pa-. Evaṇca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

675. “Yā pana bhikkhunī avassutā avassutassa purisapuggalassa hatthaggaṇam vā sādīyeyya saṅghāṭikaṇṇaggagaṇam vā sādīyeyya santiṭṭheyya vā sallapeyya vā saṅketam vā gaccheyya purisassa vā abbhāgamanam sādīyeyya channam vā anupaviseyya kāyam vā tadatthāya upasamhareyya etassa asaddhammassa paṭisevanatthāya, ayampi pārājikā hoti asamvāsā aṭṭhavatthukā”ti.

676. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Avassutā nāma sārattā apekkhavatī paṭibaddhacittā.

Avassuto nāma sāratto apekkhavā paṭibaddhacitto.

Purisapuggalo nāma manussapuriso na yakkho na peto na tiracchānagato viññū paṭibalo kāyasaṃsaggaṃ samāpajjitum.

Hatthaggaṇaṇaṃ vā sādīyeyyāti hattho nāma kapparaṃ upādāya yāva agganakhā. Etassa asaddhammassa paṭisevanatthāya ubbhakkhakaṃ adhojāṇumaṇḍalaṃ gahaṇaṃ sādīyati, āpatti thullaccayassa.

Sanḡhāṭikaṇṇaggahaṇaṃ vā sādīyeyyāti etassa asaddhammassa paṭisevanatthāya nivatthaṃ vā pārutaṃ vā gahaṇaṃ sādīyati, āpatti thullaccayassa.

Santiṭṭheyya vāti etassa asaddhammassa paṭisevanatthāya purisassa hatthapāse tiṭṭhati, āpatti thullaccayassa.

Sallapeyya vāti etassa asaddhammassa paṭisevanatthāya purisassa hatthapāse ṭhitā sallapati, āpatti thullaccayassa.

Sanḡketam vā gaccheyyāti etassa asaddhammassa paṭisevanatthāya purisena “itthannāmaṃ okāsaṃ¹ āgacchā”ti vuttā gacchati, pade pade āpatti dukkaṭassa. Purisassa hatthapāsaṃ okkantamatte āpatti thullaccayassa.

Purisassa vā abbhāgamaṇaṃ sādīyeyyāti etassa asaddhammassa paṭisevanatthāya purisassa abbhāgamaṇaṃ sādīyati, āpatti dukkaṭassa. Hatthapāsaṃ okkantamatte āpatti thullaccayassa.

Channaṃ vā anupaviseyyāti etassa asaddhammassa paṭisevanatthāya yena kenaci paṭicchannaṃ okāsaṃ pavaiṭṭhamatte āpatti thullaccayassa.

Kāyaṃ vā tadatthāya upasaṃhareyyāti etassa asaddhammassa paṭisevanatthāya purisassa hatthapāse ṭhitā kāyaṃ upasaṃharati, āpatti thullaccayassa.

Ayampīti purimāyo upādāya vuccati.

Pārājikā hotīti seyyathāpi nāma tālo matthakacchinno abhabbo puna viruḷhiyā. Evameva bhikkhunī aṭṭhamam vatthum paripūrentī assamaṇī hoti asakyadhītā. Tena vuccati pārājikā hotīti.

1. Idam padaṃ Aṭṭhakathāyaṃ na dissati.

Asaṁvāsāti saṁvāso nāma ekakammaṁ ekuddeso samasikkhatā, eso saṁvāso nāma. So tāya saddhim natthi, tena vuccati asaṁvāsāti.

677. Anāpatti asaṁcicca assatiyā ajānantiyā asādiyantiyā ummattikāya khittacittāya vedanāṭṭāya ādikammikāyāti.

Catutthapārājikaṁ samattaṁ.

Uddiṭṭhā kho ayyāyo aṭṭha pārājikā dhammā. Yesaṁ bhikkhunī aññataraṁ vā aññataraṁ vā āpajjitvā na labhati bhikkhunīhi saddhim saṁvāsaṁ yathā pure tathā pacchā, pārājikā hoti asaṁvāsā. Tatthāyyāyo pucchāmi kaccittha parisuddhā, dutiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, tatiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, parisuddhetthāyyāyo, tasmā tuṇhī, evamevaṁ dhārayāmi.

Bhikkhunivibhaṅge

Pārājikakaṇḍaṁ niṭṭhitaṁ.

2. Saṃghādisesakaṇḍa

1. Paṭhamasaṃghādisesasikkhāpada

Ime kho paṇāyyāyo sattarasa saṃghādisesā dhammā uddeśaṃ āgacchanti.

678. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññataro upāsako bhikkhunisaṃghassa udositaṃ¹ datvā kālaṅkato hoti, tassa dve puttā honti, eko assaddho appasanno, eko saddho pasanno, te pettikaṃ sāpateyyaṃ vibhajimsu. Atha kho so assaddho appasanno taṃ saddhaṃ pasannaṃ etadavoca “amhākaṃ udosito, taṃ bhājemā”ti. Evaṃ vutte so saddho pasanno taṃ assaddhaṃ appasannaṃ etadavoca “māyyo evaṃ avaca, amhākaṃ pitunā bhikkhunisaṃghassa dinno”ti. Dutiyampi kho so assaddho appasanno taṃ saddhaṃ pasannaṃ etadavoca “amhākaṃ udosito, taṃ bhājemā”ti. Atha kho so saddho pasanno taṃ assaddhaṃ appasannaṃ etadavoca “māyyo evaṃ avaca, amhākaṃ pitunā bhikkhunisaṃghassa dinno”ti. Tatiyampi kho so assaddho appasanno taṃ saddhaṃ pasannaṃ etadavoca “amhākaṃ udosito, taṃ bhājemā”ti. Atha kho so saddho pasanno “sace mayhaṃ bhavissati, ahampi bhikkhunisaṃghassa dassāmī”ti taṃ assaddhaṃ appasannaṃ etadavoca “bhājemā”ti. Atha kho so udosito tehi bhājīyamāno tassa assaddhassa appasannassa pāpuṇāti². Atha kho so assaddho appasanno bhikkhuniyo upasaṅkamitvā etadavoca “nikkhamathāyye amhākaṃ udosito”ti.

Evaṃ vutte Thullanandā bhikkhunī taṃ purisaṃ etadavoca “māyyo evaṃ avaca, tumhākaṃ pitunā bhikkhunisaṃghassa dinno”ti. Dinno na dinnoti vohārike mahāmatte pucchimsu. Mahāmattā evamāhaṃsu “ko ayye jānāti bhikkhunisaṃghassa dinno”ti. Evaṃ vutte Thullanandā bhikkhunī te mahāmatte etadavoca “api nāyyā³ tumhehi diṭṭhaṃ vā suttaṃ vā sakkhimaṃ ṭhapayitvā dānaṃ

1. Uddositaṃ (Sī, Syā) 2. Pāpuṇi (Syā) 3. Api nvayyā (Syā), api nāyyo (Ka)

diyyamānan”ti. Atha kho te mahāmattā “saccaṃ kho ayyā āhā”ti taṃ udositaṃ bhikkhunisaṃghassa akaṃsu. Atha kho so puriso parājito ujjhāyati khiyyati vipāceti “assamaṇiyo imā muṇḍā bandhakiniyo, kathaṃ hi nāma amhākaṃ udositaṃ acchindāpessanti”ti. Thullanandā bhikkhunī mahāmattānaṃ etamatthaṃ ārocesi. Mahāmattā taṃ purisaṃ daṇḍāpesuṃ. Atha kho so puriso daṇḍito bhikkhunupassayassa avidūre ājīvakaseyyaṃ kārāpetvā ājīvake uyyojesi “etā bhikkhuniyo accāvadathā”ti.

Thullanandā bhikkhunī mahāmattānaṃ etamatthaṃ ārocesi. Mahāmattā taṃ purisaṃ bandhāpesuṃ. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “paṭhamāṃ bhikkhuniyo udositaṃ acchindāpesuṃ, dutiyaṃ daṇḍāpesuṃ, tatiyaṃ bandhāpesuṃ, idāni ghātāpessanti”ti. Assosū kho bhikkhuniyo tesāṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā ussayavādikā viharissati”ti. Atha kho tā bhikkhuniyo bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Saccā kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī ussayavādikā viharatīti. Saccā Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī ussayavādikā viharissati. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

679. “Yā pana bhikkhunī ussayavādikā vihareyya gahapatinā vā gahapatiputtena vā dāsena vā kammakārena¹ vā antamaso samaṇaparibbājakenāpi, ayaṃ bhikkhunī paṭhamāpattikaṃ dhammaṃ āpannā nissāraṇiyaṃ saṃghādisesan”ti.

680. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Ussayavādikā nāma aḍḍakārikā vuccati.

Gahapati nāma yo koci agāraṃ ajjhāvasati.

1. Kammakarena (Sī, Syā)

Gahapatiputto nāma ye keci puttabhātaro.

Dāso nāma antojāto dhanakkīto karamarānīto.

Kammakāro nāma bhaṭako āhatako.

Samaṇaparibbājako nāma bhikkhuñca bhikkhuniñca sikkhamānañca sāmaṇerañca sāmaṇeriñca ṭhapetvā yo koci paribbājakasamāpanno.

“Aḍḍam karissāmī”ti dutiyaṃ vā pariyesati gacchati vā, āpatti dukkaṭassa. Ekassa āroceti, āpatti dukkaṭassa. Dutiyassa āroceti, āpatti thullaccayassa. Aḍḍapariyosāne āpatti saṃghādisesassa.

Paṭhamāpattikanti saha vatthujjhācārā āpajjati asamanubhāsanāya.

Nissāraṇīyanti saṃghamhā nissarīyati.

Saṃghādisesanti saṃghova tassā āpattiyā mānattaṃ deti mūlāya paṭikassati abbheti, na sambahulā, na ekā bhikkhunī, tena vuccati “saṃghādiseso”ti. Tasseva āpattinikāyassa nāmakammaṃ adhivacanaṃ, tenapi vuccati “saṃghādiseso”ti.

681. Anāpatti manussehi ākaḍḍhīyamānā gacchati, ārakkhaṃ yācati, anodissa ācikkhati, ummattikāya -pa- ādikammikāyāti.

Paṭhamasaṃghādisesasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

2. Dutiyasaṃghādisesasikkhāpada

682. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Vesāliyaṃ aññatarassa Licchavissa pajāpati aticārini hoti. Atha kho so Licchavi taṃ itthiṃ etadavoca “sādhū viramāhi, anattthaṃ kho te karissāmī”ti. Evampi vuccamānā nādiyi. Tena kho pana samayena Vesāliyaṃ Licchavigaṇo sannipatito hoti kenacideva karaṇīyena. Atha kho so Licchavi te Licchavayo etadavoca “ekam me

ayyo itthim anujānāthā”ti. Kā nāma sāti. Mayhaṃ pajāpati aticarati, taṃ ghāteṣṣāmīti. Jānāhīti. Assosi kho sā itthi “sāmiko kira maṃ ghātetukāmo”ti varabhaṇḍaṃ ādāya Sāvattim gantvā titthiye upasaṅkamitvā pabbajjaṃ yāci. Titthiyā na icchimsu pabbājetuṃ. Bhikkhuniyo upasaṅkamitvā pabbajjaṃ yāci. Bhikkhuniyopi na icchimsu pabbājetuṃ. Thullanandaṃ bhikkhuniṃ upasaṅkamitvā bhaṇḍakaṃ dassetvā pabbajjaṃ yāci. Thullanandā bhikkhunī bhaṇḍakaṃ gahetvā pabbājesi.

Atha kho so Licchavi taṃ itthim gavesanto Sāvattim gantvā bhikkhunīsu pabbajitaṃ disvāna yena rājā Pasenadi Kosalo tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā rājānaṃ Pasenadiṃ Kosalaṃ etadavoca “pajāpati me deva varabhaṇḍaṃ ādāya Sāvattim anuppattā, taṃ devo anujānātū”ti. Tena hi bhaṇe vicinitvā ācikkhāti. Diṭṭhā deva bhikkhunīsu pabbajitāti. Sace bhaṇe bhikkhunīsu pabbajitā, na sā labbhā kiñci kātum, svākkhāto Bhagavatā dhammo, caratu brahmacariyaṃ sammā dukkhassa antakiriyāyāti. Atha kho so Licchavi ujjhāyati khiyyati vipāceti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo coriṃ pabbājessanti”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tassa Licchavissa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā coriṃ pabbājessati”ti. Atha kho tā bhikkhuniyo bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesum -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī coriṃ pabbājetīti¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī coriṃ pabbājessati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

683. “Yā pana bhikkhunī jānaṃ coriṃ vajjhaṃ viditaṃ anapaloketvā rājānaṃ vā saṃghaṃ vā gaṇaṃ vā pūgaṃ vā seṇiṃ vā aññatra kappā vuṭṭhāpeyya, ayampi bhikkhunī paṭhamāpattikaṃ dhammaṃ āpannā nissāraṇīyaṃ saṃghādisesaṃ”ti.

684. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

1. Pabbājesīti (Ka)

Jānāti nāma sāmāṃ vā jānāti, aññe vā tassā ārocenti, sā vā āroceti.

Corī nāma yā pañcamāsakaṃ vā atirekapañcamāsakaṃ vā agghanakaṃ adinnaṃ theyyasaṅkhātāṃ ādiyati, esā corī nāma.

Vajjhā nāma yaṃ katvā vajjhappattā hoti.

Viditā nāma aññehi manussehi ñātā hoti “vajjhā esā”ti.

Anapaloketvāti anāpucchā.

Rājā nāma yattha rājā anusāsati, rājā apaloketabbo.

Samgho nāma bhikkhunisaṃgho vuccati, bhikkhunisaṃgho apaloketabbo.

Gaṇo nāma yattha gaṇo anusāsati, gaṇo apaloketabbo.

Pūgo nāma yattha pūgo anusāsati, pūgo apaloketabbo.

Seṇi nāma yattha seṇi anusāsati, seṇi apaloketabbo.

Aññatra kappāti ṭhapetvā kappāṃ. **Kappaṃ** nāma dve kappāni titthiyesu vā pabbajitā hoti aññāsu vā bhikkhunīsu pabbajitā. Aññatra kappā “vuṭṭhāpessāmi”ti gaṇaṃ vā ācariniṃ vā pattāṃ vā cīvaram vā pariyesati, sīmaṃ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭaṃ. Dvīhi kammavācāhi thullaccayā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti saṃghādisesassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

Ayampīti purimaṃ upādāya vuccati.

Paṭhamāpattikanti saha vatthujjhācārā āpajjati asamanubhāsanāya.

Nissāraṇīyanti saṃghamhā nissāriyati.

Samghādisesanti -pa- tenapi vuccati saṃghādisesoti.

685. Coriyā corisaññā aññatra kappā vuṭṭhāpeti, āpatti saṃghādisesassa. Coriyā vematikā aññatra kappā vuṭṭhāpeti,

āpatti dukkaṭassa. Coriyā acorisaññā aññatra kappā vuṭṭhāpeti, anāpatti.
Acoriyā corisaññā, āpatti dukkaṭassa. Acoriyā vematikā, āpatti dukkaṭassa.
Acoriyā acorisaññā, anāpatti.

686. Anāpatti ajānantī vuṭṭhāpeti, apaloketvā vuṭṭhāpeti, kappakataṃ
vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dutiyasaṃghādisesasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

3. Tatiyasaṃghādisesasikkhāpada

687. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane
Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Bhaddāya Kāpilāniyā
antevāsini bhikkhunī bhikkhunīhi saddhim bhaṇḍitvā gāmakam¹ nātikulam
agamāsi. Bhaddā Kāpilānī taṃ bhikkhunim apassantī bhikkhuniyo pucchi
“kahaṃ itthannāmā na dissatī”ti. Bhikkhunīhi saddhim ayye bhaṇḍitvā na
dissatīti. Ammā amukasmim gāmake etissā nātikulam, tattha gantvā
vicinathāti. Bhikkhuniyo tattha gantvā taṃ bhikkhunim passitvā etadavocum
“kissa tvaṃ ayye ekikā āgatā, kaccisi appadhamṣitā”ti. Appadhamṣitāmihi
ayyeti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti
“kathaṃ hi nāma bhikkhunī ekā gāmantaram gacchissatī”ti -pa-. Saccam
kira bhikkhave bhikkhunī ekā gāmantaram gacchatīti. Saccam Bhagavāti.
Vigrahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhunī ekā
gāmantaram gacchissati. Netam bhikkhave appasannānam vāpasādāya -pa-.
Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

**“Yā pana bhikkhunī ekā gāmantaram gaccheyya, ayampi bhikkhunī
paṭhamāpattikam dhammam āpannā nissāraṇīyam saṃghādisesan”ti.**

Evañcidam Bhagavatā bhikkhunīnam sikkhāpadaṃ paññattam hoti.

1. Gāmake (Syā)

688. Tena kho pana samayena dve bhikkhuniyo Sāketā Sāvattim̐ addhānamaggappaṭipannā honti, antarāmagge nadī taritabbā hoti. Atha kho tā bhikkhuniyo nāvike upasaṅkamitvā etadavocum̐ “sādhū no āvuso tārethā”ti. “Nāyye sakkā ubho sakim̐ tāretun̐”ti eko ekaṁ uttāresi, uttiṇṇo uttiṇṇaṁ dūsesi, anuttiṇṇo anuttiṇṇaṁ dūsesi. Tā pacchā samāgantvā pucchimsu “kaccisi ayye appadham̐sitā”ti. Padham̐sitāmhi ayye, tvaṁ pana ayye appadham̐sitāti. Padham̐sitāmhi ayyeti. Atha kho tā bhikkhuniyo Sāvattim̐ gantvā bhikkhunīnaṁ etamatthaṁ ārocesum̐. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṁ hi nāma bhikkhunī ekā nadīpāraṁ gacchissatī”ti. Atha kho tā bhikkhuniyo bhikkhūnaṁ etamatthaṁ ārocesum̐. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṁ ārocesum̐ -pa-. Saccam̐ kira bhikkhave bhikkhunī ekā nadīpāraṁ gacchatīti. Saccam̐ Bhagavatī. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṁ hi nāma bhikkhave bhikkhunī ekā nadīpāraṁ gacchissati. Netam̐ bhikkhave appasannānaṁ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam̐ sikkhāpadaṁ uddisantu—

“Yā pana bhikkhunī ekā vā gāmantaraṁ gaccheyya, ekā vā nadīpāraṁ gaccheyya, ayampi bhikkhunī paṭhamāpattikaṁ dhammaṁ āpannā nissāraṇīyaṁ saṁghādisesan”ti.

Evañcidaṁ Bhagavatā bhikkhunīnaṁ sikkhāpadaṁ paññattaṁ hoti.

689. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhuniyo Kosalesu janapade Sāvattim̐ gacchantā¹ sāyaṁ aññataraṁ gāmaṁ upagacchimsu, tattha aññatarā bhikkhunī abhirūpā hoti dassanīyā pāsādikā, aññataro puriso tassā bhikkhuniyā saha dassanena paṭibaddhacitto hoti. Atha kho so puriso tāsam̐ bhikkhunīnaṁ seyyam̐ paññapento tassā bhikkhuniyā seyyam̐ ekamantaṁ paññāpesi. Atha kho sā bhikkhunī sallakkhetvā “pariyuṭṭhito ayaṁ puriso sace rattim̐ āgacchissati vissaro me bhavissatī”ti bhikkhuniyo anāpucchā aññataraṁ kulaṁ gantvā seyyam̐ kappesi. Atha kho so puriso

1. Gantvā (Ka)

rattim āgantvā tam bhikkhunim gavesanto bhikkhuniyo ghaṭṭesi.
 Bhikkhuniyo tam bhikkhunim apassantiyo evamāhaṃsu “nissamsayaṃ kho
 sā bhikkhunī purisena saddhim nikkhantā”ti.

Atha kho sā bhikkhunī tassā rattiyā accayena yena tā bhikkhuniyo
 tenupasaṅkami. Bhikkhuniyo tam bhikkhunim etadavocum “kissa tvaṃ ayye
 purisena saddhim nikkhantā”ti. “Nāhaṃ ayye purisena saddhim nikkhantā”ti
 bhikkhunīnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā
 ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhunī ekā rattim
 vippavasissatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhunī ekā rattim
 vippavasatī¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ
 hi nāma bhikkhave bhikkhunī ekā rattim vippavasissati. Netam bhikkhave
 appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ
 sikkhāpadaṃ uddisantu—

**“Yā pana bhikkhunī ekā vā gāmantaraṃ gaccheyya, ekā vā nadīpāraṃ
 gaccheyya, ekā vā rattim vippavaseyya, ayampi bhikkhunī paṭhamāpattikaṃ
 dhammaṃ āpannā nissāraṇīyaṃ saṃghādisesaṃ”ti.**

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhunīnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

690. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhuniyo Kosalesu
 janapade Sāvattim addhānamaggappaṭipannā honti, tattha aññatarā
 bhikkhunī vaccena pīḷitā ekikā ohīyitvā² pacchā agamāsi, manussā tam
 bhikkhunim passitvā dūsesum. Atha kho sā bhikkhunī yena tā bhikkhuniyo
 tenupasaṅkami. Bhikkhuniyo tam bhikkhunim etadavocum “kissa tvaṃ ayye
 ekikā ohinā, kaccisi appadhamasitā”ti. Padhamasitāmi ayyeti. Yā tā
 bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi
 nāma bhikkhunī ekā gaṇamhā ohīyissatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave
 bhikkhunī ekā gaṇamhā ohīyatī³. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho
 Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhunī ekā gaṇamhā
 ohīyissati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana
 bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1. Vippavasīti (Ka)

2. Ohiyitvā (Ka)

3. Ohiyīti (Ka)

691. “Yā pana bhikkhunī ekā vā gāmantaraṃ gaccheyya, ekā vā nadīpāraṃ gaccheyya, ekā vā rattiṃ vippavaseyya, ekā vā gaṇamhā ohīyeyya, ayampi bhikkhunī paṭhamāpattikaṃ dhammaṃ āpannā nissāraṇīyaṃ saṃghādisesaṃ”ti.

692. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Ekā vā gāmantaraṃ gaccheyyāti parikkhittassa gāmassa parikkhepaṃ paṭhamam pādāṃ atikkāmentiyā āpatti thullaccayassa. Dutiyam pādāṃ atikkāmentiyā āpatti saṃghādisesassa.

Aparikkhittassa gāmassa upacāraṃ paṭhamam pādāṃ atikkāmentiyā āpatti thullaccayassa. Dutiyam pādāṃ atikkāmentiyā āpatti saṃghādisesassa.

Ekā vā nadīpāraṃ gaccheyyāti nadī nāma timaṇḍalaṃ paṭicchādetvā yattha katthaci uttarantiyā bhikkhuniyā antaravāsako temiyati. Paṭhamam pādāṃ uttarantiyā āpatti thullaccayassa. Dutiyam pādāṃ uttarantiyā āpatti saṃghādisesassa.

Ekā vā rattiṃ vippavaseyyāti saha aruṇuggamanā dutiyikāya bhikkhuniyā hatthapāsaṃ vijahantiyā āpatti thullaccayassa. Vijahite āpatti saṃghādisesassa.

Ekā vā gaṇamhā ohīyeyyāti agāmake araṇṇe dutiyikāya bhikkhuniyā dassanūpacāraṃ vā savanūpacāraṃ vā vijahantiyā āpatti thullaccayassa. Vijahite āpatti saṃghādisesassa.

Ayampīti purimāyo upādāya vuccati.

Paṭhamāpattikanti saha vatthujjhācārā āpajjati asamanubhāsanāya.

Nissāraṇīyanti saṃghamhā nissāriyati.

Saṃghādisesoti -pa- tenapi vuccati saṃghādisesoti.

693. Anāpatti dutiyikā bhikkhunī pakkantā vā hoti vibbhantā vā kālaṅkatā vā pakkhasaṅkantā vā, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Tatīyasamghādisesasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

4. Catutthasaṃghādisesasikkhāpada

694. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Caṇḍakālī bhikkhunī bhaṇḍanakārikā hoti kalahakārikā vivāḍakārikā bhassakārikā saṃghe adhikaraṇakārikā, Thullanandā bhikkhunī tassā kamme kariyamāne paṭikkosati. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī gāmakam agamāsi kenacideva karaṇīyena. Atha kho bhikkhunisaṃgho “Thullanandā bhikkhunī pakkantā”ti Caṇḍakālīm bhikkhunīm āpattiyā adassane¹ ukkhipi. Thullanandā bhikkhunī gāmake taṃ karaṇīyaṃ tīretvā punadeva Sāvattthiṃ paccāgacchi. Caṇḍakālī bhikkhunī Thullanandāya bhikkhuniyā āgacchantiyā neva āsanam paññāpesi, na pādodakam pādapīṭham pādakaṭhalikam upanikkhipi, na paccuggantvā pattacīvaram paṭiggahesi, na pānīyena āpucchi. Thullanandā bhikkhunī Caṇḍakālīm bhikkhunīm etadavoca “kissa tvaṃ ayye mayi āgacchantiyā neva āsanam paññāpesi, na pādodakam pādapīṭham pādakaṭhalikam upanikkhipi, na paccuggantvā pattacīvaram paṭiggahesi, na pānīyena āpucchi”ti. Evaṃ hetam ayye hoti, yathā taṃ anāthāyāti. Kissa pana tvaṃ ayye anāthāti. Imā maṃ ayye bhikkhuniyo “ayam anāthā appaññātā, natthi imissā kaci paṭivattā”ti āpattiyā adassane¹ ukkhipimsūti.

Thullanandā bhikkhunī “bālā etā abyattā etā neva jānanti kammaṃ vā kammadosaṃ vā kammavipattiṃ vā kammāsampattiṃ vā, mayaṃ kho jānāma kammampi kammadosampi kammavipattimpi kammāsampattimpi, mayaṃ kho akataṃ vā kammaṃ kāreyyāma, kataṃ vā kammaṃ kopeyyāma”ti lahuṃ lahuṃ bhikkhunisaṃgham sannipātetvā Caṇḍakālīm bhikkhunīm osāresi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayyā Thullanandā samaggena saṃghena ukkhittam bhikkhunīm dhammena vinayena Satthusāsanena anapaloketvā kārakasaṃgham anaññāya gaṇassa chandam osāressati”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī samaggena saṃghena ukkhittam bhikkhunīm dhammena vinayena Satthusāsanena anapaloketvā kārakasaṃgham anaññāya gaṇassa chandam osāretīti².

1. Adassanena (Ka)

2. Osāresīti (Ka)

saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī samaggena saṃghena ukkhittaṃ bhikkhunim dhammena vinayena Satthusāsanena anapaloketvā kārakasam̐ghaṃ anaññāya gaṇassa chandaṃ osāressati. Netaṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

695. “Yā pana bhikkhunī samaggena saṃghena ukkhittaṃ bhikkhunim dhammena vinayena Satthusāsanena anapaloketvā kārakasam̐ghaṃ anaññāya gaṇassa chandaṃ osāreyya, ayampi bhikkhunī paṭhamāpattikaṃ dhammaṃ āpannā nissāraṇīyaṃ saṃghādisesaṃ”ti.

696. Yā panāti yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Samaggo nāma **saṃgho** samānasaṃvāsako samānasīmāyaṃ ṭhito.

Ukkhittā nāma āpattiyaṃ adassane vā appaṭikamme vā appaṭinissagge vā¹ ukkhittā.

Dhammena vinayenāti yena dhammena yena vinayena.

Satthusāsanenāti Jinasāsanena Buddhasāsanena.

Anapaloketvā kārakasam̐ghanti kammakārakasam̐ghaṃ anāpucchā.

Anaññāya gaṇassa chandanti gaṇassa chandaṃ ajānitvā.

“Osāressāmī”ti gaṇaṃ vā pariyesati, sīmaṃ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭaṃ. Dvīhi kammavācāhi thullaccayā. Kammavācāpariyosāne āpatti saṃghādisesassa.

Ayampīti purimāyo upādāya vuccati.

Paṭhamāpattikanti saha vatthujjhācārā āpajjati asamanubhāsanāya.

Nissāraṇīyanti saṃghamhā nissārīyati.

Saṃghādisesoti -pa- tenapi vuccati saṃghādisesoti.

1. Adassanena vā appaṭikammena vā appaṭinissaggena vā (Ka), adassane vā appaṭikamme vā pāpikāya diṭṭhiyā appaṭinissagge vā (?)

697. Dhammakamme dhammakammasañña osāreti, āpatti saṃghādisesassa. Dhammakamme vematikā osāreti, āpatti saṃghādisesassa. Dhammakamme adhammakammasañña osāreti, āpatti saṃghādisesassa.

Adhammakamme dhammakammasañña, āpatti dukkaṭṭassa. Adhammakamme vematikā, āpatti dukkaṭṭassa. Adhammakamme adhammakammasañña, āpatti dukkaṭṭassa.

698. Anāpatti kammakāraṇasaṃghaṃ apaloketvā osāreti, gaṇassa chandaṃ jānitvā osāreti, vatte vattantiṃ osāreti, asante kammakāraṇasaṃghe osāreti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Catutthasaṃghādisesasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

5. Pañcamasaṃghādisesasikkhāpada

699. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Sundarīnandā bhikkhunī abhirūpā hoti dassanīyā pāsādikā. Manussā bhattagge Sundarīnandaṃ bhikkhuniṃ passitvā avassutā avassutāya Sundarīnandāya bhikkhuniyā aggamaggāni bhojanāni denti. Sundarīnandā bhikkhunī yāvadatthaṃ bhuñjati, añña bhikkhuniyo na cittaṭṭapaṇaṃ labhanti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Sundarīnandā avassutā avassutassa purisapuggalassa hatthato khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā sahatthā paṭiggahetvā khādissati bhuñjissati”ti -pa-. Saccāṃ kira bhikkhave Sundarīnandā bhikkhunī avassutā avassutassa purisapuggalassa hatthato khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā sahatthā paṭiggahetvā khādati bhuñjatīti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Sundarīnandā bhikkhunī avassutā avassutassa purisapuggalassa hatthato khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā sahatthā paṭiggahetvā khādissati bhuñjissati. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

700. “**Yā pana bhikkhunī avassutā avassutassa purisapuggalassa hatthato khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā sahatthā paṭiggahetvā khādeyya vā bhuñjeyya vā, ayampi bhikkhunī paṭhamāpattikaṃ dhammaṃ āpannā nissāraṇīyaṃ saṃghādisesan**”ti.

701. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Avassutā nāma sārattā apekkhavatī paṭibaddhacittā.

Avassuto nāma sāratto apekkhavā paṭibaddhacitto.

Purisapuggalo nāma manussapuriso na yakkho na peto na tiracchānagato viññū paṭibalo sārājjitum.

Khādanīyaṃ nāma pañca bhojanāni udakadantaponam ṭhapetvā avasesam khādanīyaṃ nāma.

Bhojanīyaṃ nāma pañca bhojanāni odano kummāso sattu maccho maṃsam.

“Khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti thullaccayassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti saṃghādisesassa.

Ayampīti purimāyo upādāya vuccati.

Paṭhamāpattikanti saha vatthujjhācārā āpajjati asamanubhāsanāya.

Nissāraṇīyanti saṃghamhā nissārīyati.

Saṃghādisesoti -pa- tenapi vuccati saṃghādisesoti.

Udakadantaponam paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ekato-avassute “khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa.

702. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti thullaccayassa. Udakadantaponam paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ubhato-avassute yakkhassa vā petassa vā paṇḍakassa vā tiracchānagatamanussaviggahassa vā hatthato “khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre

ajjhohāre āpatti thullaccayassa. Udakadantaponam paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ekato avassute “khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti dukkaṭassa. Udakadantaponam paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa.

703. Anāpatti ubhato-anavassutā honti, “anavassuto”ti jānantī paṭiggaṇhāti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Pañcamasaṃghādisesasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

6. Chaṭṭhasaṃghādisesasikkhāpada

704. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Sundarīnandā bhikkhunī abhirūpā hoti dassanīyā pāsādikā, manussā bhattagge Sundarīnandaṃ bhikkhunim passivā avassutā Sundarīnandāya bhikkhuniyā aggamaggāni bhojanāni denti, Sundarīnandā bhikkhunī kukkucāyanti na paṭiggaṇhāti. Anantarikā bhikkhunī Sundarīnandaṃ bhikkhunim etadavoca “kissa tvaṃ ayye na paṭiggaṇhāsī”ti. Avassutā ayyeti. Tvaṃ pana ayye avassutāti. Nāhaṃ ayye avassutāti. Kiṃ te ayye eso purisapuggalo karissati avassuto vā anavassuto vā, yato tvaṃ anavassutā, iṅha ayye yaṃ te eso purisapuggalo deti khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā, taṃ tvaṃ sahatthā paṭiggahetvā khāda vā bhuñja vāti.

Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhunī evaṃ vakkhati ‘kiṃ te ayye eso purisapuggalo karissati avassuto vā anavassuto vā, yato tvaṃ anavassutā, iṅha ayye yaṃ te eso purisapuggalo deti khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā, taṃ tvaṃ sahatthā paṭiggahetvā khāda vā bhuñja vā’ti” -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhunī evaṃ vadeti “kiṃ te ayye eso purisapuggalo karissati avassuto vā anavassuto vā, yato tvaṃ anavassutā, iṅha ayye yaṃ te eso purisapuggalo deti khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā, taṃ tvaṃ sahatthā paṭiggahetvā khāda vā bhuñja vā”ti. Saccam Bhagavāti.

vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhunī evaṃ vakkhati “kiṃ te ayye eso purisapuggalo karissati avassuto vā anavassuto vā, yato tvaṃ anavassutā, iṅha ayye yaṃ te eso purisapuggalo deti khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā, taṃ tvaṃ sahatthā paṭiggahetvā khāda vā bhuñja vā”ti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

705. “Yā pana bhikkhunī evaṃ vadeyya ‘kiṃ te ayye eso purisapuggalo karissati avassuto vā anavassuto vā, yato tvaṃ anavassutā, iṅha ayye yaṃ te eso purisapuggalo deti khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā, taṃ tvaṃ sahatthā paṭiggahetvā khāda vā bhuñja vā’ti, ayampi bhikkhunī paṭhamāpattikaṃ dhammaṃ āpannā nissāraṇīyaṃ saṃghādisesaṃ”ti.

706. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Evaṃ vadeyyāti “kiṃ te ayye eso purisapuggalo karissati avassuto vā anavassuto vā, yato tvaṃ anavassutā, iṅha ayye yaṃ te eso purisapuggalo deti khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā, taṃ tvaṃ sahatthā paṭiggahetvā khāda vā bhuñja vā”ti uyyojeti āpatti dukkaṭassa. Tassā vacanena “khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti thullaccayassa. Bhojanapariyosāne āpatti saṃghādisesassa.

Ayampīti purimāyo upādāya vuccati.

Paṭhamāpattikanti saha vatthujjhācārā āpajjati asamanubhāsanāya.

Nissāraṇīyanti saṃghamhā nissāriyati.

Saṃghādisesoti -pa- tenapi vuccati saṃghādisesoti.

Udakadantaponam “paṭiggaṇhā”ti uyyojeti, āpatti dukkaṭassa. Tassā vacanena “khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa.

707. Ekato avassute yakkhassa vā petassa vā paṇḍakassa vā tiracchānagatamanussaviggahassa vā hatthato khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā “khāda vā bhuñja vā”ti uyyojeti, āpatti dukkaṭassa. Tassā vacanena “khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti dukkaṭassa. Bhojanapariyosāne āpatti thullaccayassa. Udakadantaponam “paṭiggaṇhā”ti uyyojeti, āpatti dukkaṭassa. Tassā vacanena “khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa.

708. Anāpatti “anavassuto”ti jānantī uyyojeti, “kupitā na paṭiggaṇhātī”ti uyyojeti, “kulānuddayatāya na paṭiggaṇhātī”ti uyyojeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Chatṭhasaṃghādisesasikkhāpadam niṭṭhitam.

7. Sattamasamghādisesasikkhāpada

709. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattīyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Caṇḍakālī bhikkhunī bhikkhunīhi saddhiṃ bhaṇḍitvā kupitā anattamanā evaṃ vadeti “Buddham paccācikkhāmi, dhammam paccācikkhāmi, saṃgham paccācikkhāmi, sikkham paccācikkhāmi, kinnumāva samaṇīyo yā samaṇīyo Sakyadhītarō, santaṇṇāpi samaṇīyo lajjiniyo kukkucikā sikkhākāmā, tāsāham santike brahmacariyaṃ carissāmi”ti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayyā Caṇḍakālī¹ kupitā anattamanā evaṃ vakkhati Buddham paccācikkhāmi -pa- sikkham paccācikkhāmi, kinnumāva samaṇīyo yā samaṇīyo Sakyadhītarō, santaṇṇāpi samaṇīyo lajjiniyo kukkucikā sikkhākāmā, tāsāham santike brahmacariyaṃ carissāmi”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Caṇḍakālī bhikkhunī kupitā anattamanā evaṃ vadeti “Buddham paccācikkhāmi -pa- sikkham paccācikkhāmi, kinnumāva samaṇīyo yā samaṇīyo Sakyadhītarō, santaṇṇāpi samaṇīyo lajjiniyo

1. Caṇḍakālī bhikkhunī (Ka)

kukkuccikā sikkhākāmā, tāsāhaṃ santike brahmacariyaṃ carissāmī”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Caṇḍakālī bhikkhunī kupitā anattamanā evaṃ vakkhati “Buddhaṃ paccācikkhāmi -pa- sikkhaṃ paccācikkhā- mi, kinnumāva samaṇiyo yā samaṇiyo Sakyadhītarō, santaññāpi samaṇiyo lajjiniyo kukkuccikā sikkhākāmā, tāsāhaṃ santike brahmacariyaṃ carissāmī”ti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

710. “Yā pana bhikkhunī kupitā anattamanā evaṃ vadeyya ‘Buddhaṃ paccācikkhāmi, dhammaṃ paccācikkhāmi, saṅghaṃ paccācikkhāmi, sikkhaṃ paccācikkhāmi, kinnumāva samaṇiyo yā samaṇiyo Sakyadhītarō, santaññāpi samaṇiyo lajjiniyo kukkuccikā sikkhākāmā, tāsāhaṃ santike brahmacariyaṃ carissāmī’ti. Sā bhikkhunī bhikkhunīhi evamassa vacanīyā ‘māyye kupitā anattamanā evaṃ avaca Buddhaṃ paccācikkhāmi, dhammaṃ paccācikkhāmi, saṅghaṃ paccācikkhāmi, sikkhaṃ paccācikkhāmi, kinnumāva samaṇiyo yā samaṇiyo Sakyadhītarō, santaññāpi samaṇiyo lajjiniyo kukkuccikā sikkhākāmā, tāsāhaṃ santike brahmacariyaṃ carissāmīti, abhiraṃ māyye svākkhāto dhammo, cara brahmacariyaṃ sammā dukkhassa antakiriyāyā’ti, evañca sā bhikkhunī bhikkhunīhi vuccamānā tatheva paggaṇheyya, sā bhikkhunī bhikkhunīhi yāvatatiyaṃ samanubhāsītābbaṃ tassa paṭinissaggāya, yāvatatiyañce samanubhāsīyamānā taṃ paṭinissajjeyya, iccetaṃ kusalaṃ, no ce paṭinissajjeyya, ayampi bhikkhunī yāvatatiyakaṃ dhammaṃ āpannā nissāraṇīyaṃ saṅghādisesaṃ”ti.

711. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Kupitā anattamanāti anabhiraddhā āhatacittā khilajātā.

Evaṃ vadeyyāti “Buddhaṃ paccācikkhāmi -pa- sikkhaṃ paccācikkhāmi, kinnumāva samaṇiyo yā samaṇiyo Sakyadhītarō, santaññāpi samaṇiyo lajjiniyo kukkuccikā sikkhākāmā, tāsāhaṃ santike brahmacariyaṃ carissāmī”ti.

Sā bhikkhunīti yā sā evaṃvādinī bhikkhunī. **Bhikkhunī**hi aññāhi bhikkhunīhi.

Yā passanti, yā suṇanti, tāhi vattabbā “māyye kupitā anattamanā evaṃ avaca ‘Buddhaṃ paccācikkhāmi -pa- sikkhaṃ paccācikkhāmi, kinnumāva samaṇiyo yā samaṇiyo Sakyadhītarō, santaññāpi samaṇiyo lajjiniyo kukkuccikā sikkhākāmā, tāsāhaṃ santike brahmacariyaṃ carissāmī’ti, abhiraṃmāyye, svākkhāto dhammo, cara brahmacariyaṃ sammā dukkhassa antakiriyaṃ”ti. Dutiyampi vattabbā. Tatiyampi vattabbā. Sace paṭinissajjati, iccetaṃ kusalaṃ, no ce paṭinissajjati, āpatti dukkaṭassa. Sutvā na vadanti, āpatti dukkaṭassa. Sā bhikkhunī saṃghamajjhampi ākaḍḍhitvā vattabbā “māyye kupitā anattamanā evaṃ avaca ‘Buddhaṃ paccācikkhāmi -pa- sikkhaṃ paccācikkhāmi, kinnumāva samaṇiyo yā samaṇiyo Sakyadhītarō, santaññāpi samaṇiyo lajjiniyo kukkuccikā sikkhākāmā, tāsāhaṃ santike brahmacariyaṃ carissāmī’ti. Abhiraṃmāyye, svākkhāto dhammo, cara brahmacariyaṃ sammā dukkhassa antakiriyaṃ”ti. Dutiyampi vattabbā. Tatiyampi vattabbā. Sace paṭinissajjati, iccetaṃ kusalaṃ, no ce paṭinissajjati, āpatti dukkaṭassa. Sā bhikkhunī samanubhāsitaṃ, evaṃ pana bhikkhave samanubhāsitaṃ, byattāya bhikkhuniyā paṭibālāya saṃgho nāpetabbo—

712. “Suṇātu me ayye saṃgho, ayaṃ itthannāmā bhikkhunī kupitā anattamanā evaṃ vadeti ‘Buddhaṃ paccācikkhāmi, dhammaṃ paccācikkhāmi, saṃghaṃ paccācikkhāmi, sikkhaṃ paccācikkhāmi, kinnumāva samaṇiyo yā samaṇiyo Sakyadhītarō, santaññāpi samaṇiyo lajjiniyo kukkuccikā sikkhākāmā, tāsāhaṃ santike brahmacariyaṃ carissāmī’ti, sā taṃ vatthuṃ na paṭinissajjati, yadi saṃghassa pattakallaṃ, saṃgho itthannāmaṃ bhikkhuniṃ samanubhāseyya tassa vatthussa paṭinissaggāya, esā ñatti.

Suṇātu me ayye saṃgho, ayaṃ itthannāmā bhikkhunī kupitā anattamanā evaṃ vadeti ‘Buddhaṃ paccācikkhāmi -pa- sikkhaṃ paccācikkhāmi, kinnumāva samaṇiyo yā samaṇiyo Sakyadhītarō, santaññāpi samaṇiyo lajjiniyo kukkuccikā sikkhākāmā, tāsāhaṃ santike brahmacariyaṃ

carissāmi'ti, sā taṃ vatthuṃ na paṭinissajjati, saṃgho itthannāmaṃ bhikkhuṃ samanubhāsati tassa vatthussa paṭinissaggāya, yassā ayyāya khamati itthannāmāya bhikkhuniyā samanubhāsanā tassa vatthussa paṭinissaggāya, sā tuṇhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṃ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṃ vadāmi -pa-.

Samanubhaṭṭhā saṃghena itthannāmā bhikkhunī tassa vatthussa paṭinissaggāya, khamati saṃghassa, tasmā tuṇhī, evametaṃ dhārayāmi'ti.

Ñattiyā dukkaṭaṃ, dvīhi kammavācāhi thullaccayā, kammavācāpariyosāne āpatti saṃghādisesassa. Saṃghādisesaṃ ajjhāpajjantiyā ñattiyā dukkaṭaṃ dvīhi kammavācāhi thullaccayā paṭippassambhanti.

Ayampīti purimāyo upādāya vuccati.

Yāvatatiyakanti yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya āpajjati, na saha vatthujjhācārā.

Nissaraṇīyanti saṃghamhā nissāriyati.

Saṃghādisesoti -pa- tenapi vuccati saṃghādisesoti.

713. Dhammakamme dhammakammasaññā na paṭinissajjati, āpatti saṃghādisesassa. Dhammakamme vematikā na paṭinissajjati, āpatti saṃghādisesassa. Dhammakamme adhammakammasaññā na paṭinissajjati, āpatti saṃghādisesassa.

Adhammakamme dhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.

714. Anāpatti asamanubhāsantiyā paṭinissajjantiyā ummattikāya ādikammikāyāti.

Sattamasāṃghādisesasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

8. Aṭṭhamasariṅghādisesasikkhāpada

715. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Caṇḍakālī bhikkhunī kismiñcideva adhikaraṇe paccākatā kupitā anattamanā evaṃ vadeti “chandagāminiyo ca bhikkhuniyo dosagāminiyo ca bhikkhuniyo mohagāminiyo ca bhikkhuniyo bhayagāminiyo ca bhikkhuniyo”ti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Caṇḍakālī kismiñcideva adhikaraṇe paccākatā kupitā anattamanā evaṃ vakkhati ‘chandagāminiyo ca bhikkhuniyo -pa- bhayagāminiyo ca bhikkhuniyo’ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Caṇḍakālī bhikkhunī kismiñcideva adhikaraṇe paccākatā kupitā anattamanā evaṃ vadeti “chandagāminiyo ca bhikkhuniyo -pa- bhayagāminiyo ca bhikkhuniyo”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Caṇḍakālī bhikkhunī kismiñcideva adhikaraṇe paccākatā kupitā anattamanā evaṃ vakkhati “chandagāminiyo ca bhikkhuniyo -pa- bhayagāminiyo ca bhikkhuniyo”ti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

716. “Yā pana bhikkhunī kismiñcideva adhikaraṇe paccākatā kupitā anattamanā evaṃ vadeyya ‘chandagāminiyo ca bhikkhuniyo dosagāminiyo ca bhikkhuniyo mohagāminiyo ca bhikkhuniyo bhayagāminiyo ca bhikkhuniyo’ti, sā bhikkhunī bhikkhunīhi evamassa vacanīyā ‘māyye kismiñcideva adhikaraṇe paccākatā kupitā anattamanā evaṃ avaca chandagāminiyo ca bhikkhuniyo dosagāminiyo ca bhikkhuniyo mohagāminiyo ca bhikkhuniyo bhayagāminiyo ca bhikkhuniyoti, ayyā kho chandāpi gaccheyya, dosāpi gaccheyya, mohāpi gaccheyya, bhayāpi gaccheyyā’ti. Evañca sā bhikkhunī bhikkhunīhi vuccamānā tatheva paggaṇheyya, sā bhikkhunī bhikkhunīhi yāvatatiyaṃ samanubhāsitaḥ tassa paṭinissaggāya, yāvatatiyañce samanubhāsiyamānā taṃ paṭinissajjeyya, iccetaṃ kusalam, no ce paṭinissajjeyya, ayampi bhikkhunī yāvatatiyakam dhammam āpannā nissāraṇīyaṃ saṃghādisesan”ti.

717. **Yā panati** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Kismiñcideva adhikaraṇeti adhikaraṇaṃ nāma cattāri adhikaraṇāni vivādādhikaraṇaṃ anuvādādhikaraṇaṃ āpattādhikaraṇaṃ kiccādhikaraṇaṃ.

Paccākatā nāma parājitā vuccati.

Kupitā anattamanāti anabhiraddhā āhatacittā khilajātā.

Evaṃ vadeyyāti “chandagāminiyo ca bhikkhuniyo -pa- bhayagāminiyo ca bhikkhuniyo”ti.

Sā bhikkhunīti yā sā evaṃvādinī bhikkhunī.

Bhikkhunīhīti aññāhi bhikkhunīhi.

Yā passanti, yā suṇanti, tāhi vattabbā “māyye kismiñcideva adhikaraṇe paccākatā kupitā anattamanā evaṃ avaca ‘chandagāminiyo ca bhikkhuniyo -pa- bhayagāminiyo ca bhikkhuniyo’ti, ayyā kho chandāpi gaccheyya -pa- bhayāpi gaccheyyā”ti. Dutiyampi vattabbā. Tatiyampi vattabbā. Sace paṇinissajjati, iccetaṃ kusalaṃ, no ce paṇinissajjati, āpatti dukkaṭassa. Sutvā na vadanti, āpatti dukkaṭassa. Sā bhikkhunī saṃghamajjhampi ākaḍḍhitvā vattabbā “māyye kismiñcideva adhikaraṇe paccākatā kupitā anattamanā evaṃ avaca ‘chandagāminiyo ca bhikkhuniyo -pa- bhayagāminiyo ca bhikkhuniyo’ti, ayyā kho chandāpi gaccheyya -pa- bhayāpi gaccheyyā”ti. Dutiyampi vattabbā. Tatiyampi vattabbā. Sace paṇinissajjati, iccetaṃ kusalaṃ, no ce paṇinissajjati, āpatti dukkaṭassa. Sā bhikkhunī samanubhāsitaḍḍhā, evaṃ pana bhikkhave samanubhāsitaḍḍhā, byattāya bhikkhuniyā paṭibālāya saṃgho ñāpetabbo—

718. “Suṇātu me ayye saṃgho, ayaṃ itthannāmā bhikkhunī kismiñcideva adhikaraṇe paccākatā kupitā anattamanā evaṃ vadeti ‘chandagāminiyo ca bhikkhuniyo -pa- bhayagāminiyo ca bhikkhuniyo’ti, sā taṃ vatthum na paṇinissajjati, yadi saṃghassa pattakallaṃ, saṃgho itthannāmaṃ bhikkhunim samanubhāseyya tassa vatthussa paṇinissaggāya, esā ñatti.

Suṇātu me ayye saṅgho, ayaṃ itthannāmā bhikkhunī kismiñcideva adhikaraṇe paccākatā kupitā anattamanā evaṃ vadeti ‘chandagāminiyo ca bhikkhuniyo -pa- bhayagāminiyo ca bhikkhuniyo’ti, sā taṃ vatthuṃ na paṭinissajjati, saṅgho itthannāmaṃ bhikkhunim samanubhāsati tassa vatthussa paṭinissaggāya, yassā ayyāya khamati itthannāmāya bhikkhuniyā samanubhāsanā tassa vatthussa paṭinissaggāya, sā tuṇhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṃ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṃ vadāmi -pa-.

Samanubhaṭṭhā saṅghena itthannāmā bhikkhunī tassa vatthussa paṭinissaggāya, khamati saṅghassa, tasmā tuṇhī, evametaṃ dhārayāmi’ti.

Ñattiyā dukkaṭaṃ, dvīhi kammavācāhi thullaccayā, kammavācāpariyosāne āpatti saṅghādisesassa. Saṅghādisesaṃ ajjhāpajjantiyā ñattiyā dukkaṭaṃ dvīhi kammavācāhi thullaccayā paṭippassambhanti.

Ayampīti purimāyo upādāya vuccati.

Yāvatatiyakanti yāvatatiyaṃ samanubhāsanāya āpajjati, na saha vatthujjhācārā.

Nissaraṇīyanti saṅghamhā nissārīyati.

Saṅghādisesoti -pa- tenapi vuccati saṅghādisesoti.

719. Dhammakamme dhammakammasaññā na paṭinissajjati, āpatti saṅghādisesassa. Dhammakamme vematikā na paṭinissajjati, āpatti saṅghādisesassa. Dhammakamme adhammakammasaññā na paṭinissajjati, āpatti saṅghādisesassa.

Adhammakamme dhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.

720. Anāpatti asamanubhāsantiyā paṭinissajjantiyā ummattikāya ādikammikāyāti.

Aṭṭhamasaṅghādisesasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

9. Navamasarṅghādisesasikkhāpada

721. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattṭhiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandāya bhikkhuniyā antevāsikā bhikkhuniyo saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo saṃsaṭṭhā viharissanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikāti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo saṃsaṭṭhā viharissanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā. Netaṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

722. “Bhikkhuniyo paneva saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, tā bhikkhuniyo bhikkhunīhi evamassu vacanīyā ‘bhaginiyo kho saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, viviccathāyye, vivekaññeva bhaginīnaṃ saṃgho vaṇṇeti’ti. Evañca tā bhikkhuniyo bhikkhunīhi vuccamānā tatheva paggaṇheyyuṃ, tā bhikkhuniyo bhikkhunīhi yāvatatiyaṃ samanubhāsitabbā tassa paṭinissaggāya, yāvatatiyañce samanubhāsiyamānā taṃ paṭinissajjeyyuṃ, iccetaṃ kusalaṃ, no ce paṭinissajjeyyuṃ, imāpi bhikkhuniyo yāvatatiyakam dhammaṃ āpannā nissāraṇīyaṃ saṃghādisesan”ti.

723. Bhikkhuniyo panevāti upasampannāyo vuccanti.

Saṃsaṭṭhā viharantīti saṃsaṭṭhā nāma ananulomikena kāyikavācasikena saṃsaṭṭhā viharanti.

Pāpācārāti pāpakena ācārena samannāgatā.

Pāpasaddāti pāpakena kittisaddena abbhuggatā.

Pāpasilokāti pāpakena micchājīvena jīvitam kappenti.

Bhikkhunisaṃghassa vihesikāti aññamaññissā kamme karīyamāne paṭikkosanti.

Aññamaññissā vajjappaṭicchādikāti aññamaññaṃ vajjam paṭicchādentī.

Tā bhikkhuniyoti yā tā saṃsaṭṭhā bhikkhuniyo.

Bhikkhunīhi aññāhi bhikkhunīhi.

Yā passanti, yā suṇanti, tāhi vattabbā “bhaginiyo kho saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, viviccathāyye, vivekaññeva bhaginīnaṃ saṃgho vaṇṇeti”ti. Dutiyampi vattabbā. Tatiyampi vattabbā. Sace paṭinissajjanti, iccetaṃ kusalaṃ, no ce paṭinissajjanti, āpatti dukkaṭassa. Sutvā na vadanti, āpatti dukkaṭassa. Tā bhikkhuniyo saṃghamajjhampi ākaḍḍhitvā vattabbā “bhaginiyo kho saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, viviccathāyye, vivekaññeva bhaginīnaṃ saṃgho vaṇṇeti”ti. Dutiyampi vattabbā. Tatiyampi vattabbā. Sace paṭinissajjanti, iccetaṃ kusalaṃ, no ce paṭinissajjanti, āpatti dukkaṭassa. Tā bhikkhuniyo samanubhāsitabbā, evaṇca pana bhikkhave samanubhāsitabbā, byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya saṃgho nāpetabbo—

724. “Suṇātu me ayye saṃgho, itthannāmā ca itthannāmā ca bhikkhuniyo saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, tā taṃ vatthum na paṭinissajjanti, yadi saṃghassa pattakallaṃ, saṃgho itthannāmaṇca itthannāmaṇca bhikkhuniyo samanubhāseyya tassa vatthussa paṭinissaggāya, esā ñatti.

Suṇātu me ayye saṃgho, itthannāmā ca itthannāmā ca bhikkhuniyo saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, tā taṃ vatthum na paṭinissajjanti,

saṅgho itthannāmañca itthannāmañca bhikkhuniyo samanubhāsati tassa vatthussa paṭinissaggāya, yassā ayyāya khamati itthannāmāya ca itthannāmāya ca bhikkhunīnaṃ samanubhāsanā tassa vatthussa paṭinissaggāya, sā tuṇhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṃ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṃ vadāmi -pa-.

Samanubhaṭṭhā saṅghena itthannāmā ca itthannāmā ca bhikkhuniyo tassa vatthussa paṭinissaggāya, khamati saṅghassa, tasmā tuṇhī, evametaṃ dhārayāmi”ti.

Ñattiya dukkaṭaṃ, dvīhi kammavācāhi thullaccayā, kammavācāpariyosāne āpatti saṅghādisesassa. Saṅghādisesaṃ ajjhāpajjantīnaṃ ñattiya dukkaṭaṃ dvīhi kammavācāhi thullaccayā paṭippassambhanti, dve tisso ekato samanubhāsitaḃbā, tatuttari na samanubhāsitaḃbā.

Imāpi bhikkhuniyoti purimāyo upādāya vuccanti.

Yāvatatiyakanti yāvaratiyaṃ samanubhāsanāya āpajjanti, na saha vatthujjhācārā.

Nissāraṇīyanti saṅghamhā nissārīyati.

Saṅghādisesoti -pa- tenapi vuccati saṅghādisesoti.

725. Dhammakamme dhammakammasaññā na paṭinissajjanti, āpatti saṅghādisesassa. Dhammakamme vematikā na paṭinissajjanti, āpatti saṅghādisesassa. Dhammakamme adhammakammasaññā na paṭinissajjanti, āpatti saṅghādisesassa.

Adhammakamme dhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.

726. Anāpatti asamanubhāsantīnaṃ paṭinissajjantīnaṃ ummattikānaṃ ādikammikānanti.

Navamasāṅghādisesasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

10. Dasamasamghādisesasikkhāpada

727. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattṭhiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī samghena samanubhaṭṭhā bhikkhuniyo evaṃ vadeti “saṃsaṭṭhāva ayye tumhe viharatha, mā tumhe nānā viharittha, santi samghe aññāpi bhikkhuniyo evācārā evaṃsaddā evaṃsilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, tā samgho na kiñci āha, tumhaññeva¹ samgho uññāya paribhavana akkhantiyā vebhassiyā² dubbalyā evamāha ‘bhaginiyo kho saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, viviccathāyye, vivekaññeva bhaginīnaṃ samgho vaṇṇeti’ti”. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā samghena samanubhaṭṭhā bhikkhuniyo evaṃ vakkhati ‘saṃsaṭṭhāva ayye tumhe viharatha, mā tumhe nānā viharittha, santi samghe aññāpi bhikkhuniyo -pa- viviccathāyye, vivekaññeva bhaginīnaṃ samgho vaṇṇeti’ti” -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī samghena samanubhaṭṭhā bhikkhuniyo evaṃ vadeti “saṃsaṭṭhāva ayye tumhe viharatha, mā tumhe nānā viharattha, santi samghe aññāpi bhikkhuniyo evācārā evaṃsaddā evaṃsilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, tā samgho na kiñci āha, tumhaññeva samgho uññāya paribhavana akkhantiyā vebhassiyā dubbalyā evamāha ‘bhaginiyo kho saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, viviccathāyye, vivekaññeva bhaginīnaṃ samgho vaṇṇeti’ti”. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī samghena samanubhaṭṭhā bhikkhuniyo evaṃ vakkhati “saṃsaṭṭhāva ayye tumhe viharatha, mā tumhe nānā viharittha, santi samghe aññāpi bhikkhuniyo -pa- viviccathāyye, vivekaññeva bhaginīnaṃ samgho vaṇṇeti’ti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1. Tumheyyeva (Syā)

2. Vebhassā (Sī, Syā)

728. “Yā pana bhikkhunī evaṃ vadeyya ‘saṃsaṭṭhāva ayye tumhe viharatha, mā tumhe nānā viharittha, santi saṃghe aññāpi bhikkhuniyo evācārā evaṃsaddā evaṃsilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, tā saṃgho na kiñci āha, tumhaññeva saṃgho uññāya paribhavana akkhantiyā vebhassiyā dubbalyā evamāha bhaginiyo kho saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, viviccathāyye, vivekaññeva bhaginīnaṃ saṃgho vaṇṇeti’ti. Sā bhikkhunī bhikkhunīhi evamassa vacanīyā ‘mā ayye evaṃ avaca saṃsaṭṭhāva ayye tumhe viharatha, mā tumhe nānā viharittha, santi saṃghe aññāpi bhikkhuniyo evācārā evaṃsaddā evaṃsilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā, aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, tā saṃgho na kiñci āha, tumhaññeva saṃgho uññāya paribhavana akkhantiyā vebhassiyā dubbalyā evamāha bhaginiyo kho saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, viviccathāyye, vivekaññeva bhaginīnaṃ saṃgho vaṇṇeti’ti. Evañca sā bhikkhunī bhikkhunīhi vuccamānā tatheva paggaṇheyya, sā bhikkhunī bhikkhunīhi yāvatatiyaṃ samanubhāsitaṃ tassa paṭinissaggāya, yāvatatiyañce samanubhāsīyamānā taṃ paṭinissajjeyya, iccetam kusalam, no ce paṭinissajjeyya, ayampi bhikkhunī yāvatatiyakam dhammam āpannā nissāraṇīyaṃ saṃghādisesan’ti.

729. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Evaṃ vadeyyāti “saṃsaṭṭhāva ayye tumhe viharatha, mā tumhe nānā viharittha, santi saṃghe aññāpi bhikkhuniyo evācārā evaṃsaddā evaṃsilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, tā saṃgho na kiñci āha”.

Tumhaññeva saṃgho uññāyāti avaññāya.

Paribhavanāti pāribhabyatā.

Akkhantiyāti kopena.

Vebhassiyāti vibhassikatā¹.

Dubbalyāti apakkhatā.

Evamāha “bhaginiyo kho saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, viviccathāyye, vivekaññeva bhaginīnaṃ saṃgho vaṇṇeti”ti.

Sā bhikkhunīti yā sā evaṃvādinī bhikkhunī.

Bhikkhunīhiti aññāhi bhikkhunīhi.

Yā passanti, yā suṇanti, tāhi vattabbā “māyye evaṃ avaca ‘saṃsaṭṭhāva ayye tumhe viharatha, mā tumhe nānā viharittha, santi saṃghe aññāpi bhikkhuniyo -pa- viviccathāyye, vivekaññeva bhaginīnaṃ saṃgho vaṇṇeti’ti”. Dutiyampi vattabbā. Tatiyampi vattabbā. Sace paṭinissajjati, iccetaṃ kusalaṃ, no ce paṭinissajjati, āpatti dukkaṭassa. Sutvā na vadanti, āpatti dukkaṭassa. Sā bhikkhunī saṃghamajjhampi ākaḍḍhitvā vattabbā “māyye evaṃ avaca ‘saṃsaṭṭhāva ayye tumhe viharatha, mā tumhe nānā viharittha, santi saṃghe aññāpi bhikkhuniyo -pa- viviccathāyye, vivekaññeva bhaginīnaṃ saṃgho vaṇṇeti’ti”. Dutiyampi vattabbā. Tatiyampi vattabbā. Sace paṭinissajjati, iccetaṃ kusalaṃ, no ce paṭinissajjati, āpatti dukkaṭassa. Sā bhikkhunī samanubhāsitaṭṭhā, evaṃ pana bhikkhave samanubhāsitaṭṭhā, byattāya bhikkhuniyā paṭibālāya saṃgho nāpetabbo—

730. Suṇātu me ayye saṃgho, ayaṃ itthannāmā bhikkhunī saṃghena samanubhaṭṭhā bhikkhuniyo evaṃ vadeti ‘saṃsaṭṭhāva ayye tumhe viharatha, mā tumhe nānā viharittha, santi saṃghe aññāpi bhikkhuniyo evācārā evaṃsaddā evaṃsilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, tā saṃgho na kiñci āha, tumhaññeva saṃgho uññāya paribhavena akkantiyā vebhassiyā dubbalyā evamāha ‘bhaginiyo kho saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṃghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, viviccathāyye, vivekaññeva bhaginīnaṃ saṃgho vaṇṇeti’ti’. Sā taṃ vatthuṃ na paṭinissajjati, yadi saṃghassa pattakallaṃ, saṃgho itthannāmaṃ bhikkhuniṃ samanubhāseyya tassa vatthussa paṭinissaggāya, esā ñatti.

Suṇātu me ayye saṅgho, ayaṃ itthannāmā bhikkhunī saṅghena samanubhaṭṭhā bhikkhuniyo evaṃ vadeti ‘saṃsaṭṭhāva ayye tumhe viharatha, mā tumhe nānā viharittha, santi saṅghe aññāpi bhikkhuniyo evācārā evaṃsaddā evaṃsilokā bhikkhunisaṅghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, tā saṅgho na kiñci āha, tumhaññeva saṅgho uññāya paribhavena akkhantiyā vebhassiyā dubbalyā evamāha ‘bhaginiyo kho saṃsaṭṭhā viharanti pāpācārā pāpasaddā pāpasilokā bhikkhunisaṅghassa vihesikā aññamaññissā vajjappaṭicchādikā, viviccathāyye, vivekaññeva bhaginīnaṃ saṅgho vaṇṇeti’ti’. Sā taṃ vatthuṃ na paṭinissajjati, saṅgho itthannāmaṃ bhikkhuniṃ samanubhāsati tassa vatthussa paṭinissaggāya, yassā ayyāya khamati itthannāmāya bhikkhuniyā samanubhāsanaṃ tassa vatthussa paṭinissaggāya, sā tuṇhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṃ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṃ vadāmi -pa-.

Samanubhaṭṭhā saṅghena itthannāmā bhikkhunī tassa vatthussa paṭinissaggāya khamati saṅghassa, tasmā tuṇhī, evametaṃ dhārayāmi”ti.

Ñattiyā dukkaṭaṃ, dvīhi kammavācāhi thullaccayā, kammavācāpariyosāne āpatti saṅghādisesassa. Saṅghādisesaṃ ajjhāpajjantiyā ñattiyā dukkaṭaṃ dvīhi kammavācāhi thullaccayā paṭippassambhanti.

Ayampīti purimāyo upādāya vuccati.

Yāvatatīyakanti yāvatatīyaṃ samanubhāsanāya āpajjati, na saha vatthujjhācārā.

Nissāraṇīyanti saṅghamhā nissāriyati.

Saṅghādisesoti saṅghova tassā āpattiyā mānattaṃ deti mūlāya paṭikassati abbhethi, na sambahulā, na ekā bhikkhunī, tena vuccati “saṅghādiseso”ti. Tasseva āpattinikāyassa nāmakammaṃ adhivacanaṃ, tenapi vuccati “saṅghādiseso”ti.

731. Dhammakamme dhammakammasaññā na paṭinissajjati, āpatti saṅghādisesassa. Dhammakamme vematikā na paṭinissajjati, āpatti saṅghādisesassa. Dhammakamme adhammakammasaññā na paṭinissajjati, āpatti saṅghādisesassa.

Adhammakamme dhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.
 Adhammakamme vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme
 adhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.

732. Anāpatti asamanubhāsantiyā paṭinissajjantiyā ummattikāya
 ādikammikāyāti.

Dasamasamghādisesasikkhāpadam niṭṭhitam.

Uddiṭṭhā kho ayyāyo sattarasa samghādisesā dhammā nava
 paṭhamāpattikā aṭṭha yāvatatīyakā, yesam bhikkhunī aññataram vā
 aññataram vā āpajjati, tāya bhikkhuniyā ubhatosamghe pakkhamānattam
 caritabbam. Ciṇṇamānattā bhikkhunī yattha siyā vīsatiḡaṇo
 bhikkhunisaṃgho, tattha (sā bhikkhunī) abbhetabbā. Ekāyapi ce ūno
 vīsatiḡaṇo bhikkhunisaṃgho tam bhikkhunim abbheyya, sā ca bhikkhunī
 anabbhitā, tā ca bhikkhuniyo gārayhā, ayaṃ tattha sāmīci.

Tatthāyyāyo pucchāmi kaccittha parisuddhā, dutiyampi pucchāmi
 kaccittha parisuddhā, tatiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā,
 parisuddhetthāyyāyo, tasmā tuṇhī, evametam dhārayāmīti.

Sattarasakam niṭṭhitam.

Bhikkhunivibhaṅge

Samghādisesakaṇḍam niṭṭhitam.

3. Nissaggiyakanda

1. Pattavagga 1. Paṭhamasikkhāpada

Ime kho panāyyāyo tiṃsa nissaggiyā pācittiyā dhammā uddesaṃ āgacchanti.

733. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo bahū patte sannicayaṃ karonti. Manussā vihāracārikaṃ āhiṇḍantā passivā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo bahū patte sannicayaṃ karissanti, pattavāṇijjaṃ vā bhikkhuniyo karissanti, āmattikāpaṇaṃ vā pasāressanti”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo pattasannicayaṃ karissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo pattasannicayaṃ karontīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo pattasannicayaṃ karissanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evaṃca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

734. “Yā pana bhikkhunī pattasannicayaṃ kareyya, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ”ti.

735. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Patto nāma dve pattā ayopatto mattikāpatto. Tayo pattassa vaṇṇā ukkaṭṭho patto majjhimo patto omako patto. **Ukkaṭṭho** nāma **patto** aḍḍhālhakodanaṃ gaṇhāti catubhāgaṃ khādanaṃ tadupiyaṃ byañjanaṃ. **Majjhimo** nāma **patto** nālīkodanaṃ gaṇhāti catubhāgaṃ khādanaṃ tadupiyaṃ byañjanaṃ. **Omako** nāma **patto** patthodanaṃ gaṇhāti catubhāgaṃ khādanaṃ tadupiyaṃ byañjanaṃ. Tato ukkaṭṭho apatto omako apatto.

Sannicayaṃ kareyyāti anadhiṭṭhito avikappito.

Nissaggiyo hotīti saha aruṇuggamanā nissaggiyo hoti. Nissajjitabbo saṅghassa vā gaṇassa vā ekabhikkhuniyā vā. Evañca pana bhikkhave nissajjitabbo, tāya bhikkhuniyā saṅgham upasaṅkamitvā ekaṃsam uttarāsaṅgam karitvā vuḍḍhānam bhikkhunīnam pāde vanditvā ukkuṭikam nisīditvā añjalim paggahetvā evamassa vacanīyo “ayaṃ me ayye patto rattātikkanto nissaggiyo, imāham saṅghassa nissajjāmī”ti, nissajjitvā āpatti desetabbā, byattāya bhikkhuniyā paṭibālāya āpatti paṭiggahetabbā, nissatṭhapatto dātabbo—

“Suṇātu me ayye saṅgho, ayaṃ patto itthannāmāya bhikkhuniyā nissaggiyo saṅghassa nissatṭho, yadi saṅghassa pattakallam, saṅgho imam pattam itthannāmāya bhikkhuniyā dadeyyā”ti.

Tāya bhikkhuniyā sambahulā bhikkhuniyo upasaṅkamitvā ekaṃsam uttarāsaṅgam karitvā vuḍḍhānam bhikkhunīnam pāde vanditvā ukkuṭikam nisīditvā añjalim paggahetvā evamassu vacanīyā “ayaṃ me ayyāyo patto rattātikkanto nissaggiyo, imāham ayyānam nissajjāmī”ti, nissajjitvā āpatti desetabbā, byattāya bhikkhuniyā paṭibālāya āpatti paṭiggahetabbā, nissatṭhapatto dātabbo—

“Suṇantu me ayyāyo, ayaṃ patto itthannāmāya bhikkhuniyā nissaggiyo ayyānam nissatṭho, yadi ayyānam pattakallam, ayyāyo imam pattam itthannāmāya bhikkhuniyā dadeyyun”ti.

Tāya bhikkhuniyā ekaṃ bhikkhunim upasaṅkamitvā ekaṃsam uttarāsaṅgam karitvā ukkuṭikam nisīditvā añjalim pagahetvā evamassa vacanīyā “ayaṃ me ayye patto rattātikkanto nissaggiyo, imāham ayyāya nissajjāmī”ti, nissajjitvā āpatti desetabbā, tāya bhikkhuniyā āpatti paṭiggahetabbā, nissatṭhapatto dātabbo “imam pattam ayyāya dammī”ti.

736. Rattātikkante atikkantasaññā, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Rattātikkante vematikā, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Rattātikkante anatikkantasaññā, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Anadhiṭṭhite adhiṭṭhitasaññā, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Avikappite vikappitasaññā, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ.

avissajjite vissajjitasaññā, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Anaṭṭhe naṭṭhasaññā. Avinaṭṭhe vinaṭṭhasaññā. Abhinne bhinnasaññā. Avilutte viluttasaññā, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ.

Nissaggiyaṃ pattaṃ anissajjivā paribhuñjati, āpatti dukkaṭassa. Rattānatikkante atikkantasaññā, āpatti dukkaṭassa. Rattānatikkante vematikā, āpatti dukkaṭassa. Rattānatikkante anatikkantasaññā, anāpatti.

737. Anāpatti anto aruṇe adhiṭṭheti vikappeti vissajjeti nassati vinassati bhijjati acchinditvā gaṇhanti vissāsaṃ gaṇhanti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo nissatṭhapattaṃ na denti. Bhagavato etamattaṃ ārocesuṃ. Na bhikkhave nissatṭhapatto na dātabbo, yā na dadeyya, āpatti dukkaṭassāti.

Paṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

1. Pattavagga 2. Dutiyasikkhāpada

738. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhuniyo gāmakāvāse vassaṃvutṭhā¹ Sāvattiyaṃ agamaṃsu vattasampannā iriyāpathasampannā duccolā lūkhacīvarā. Upāsakā tā bhikkhuniyo passitvā “imā bhikkhuniyo vattasampannā iriyāpathasampannā duccolā lūkhacīvarā, imā bhikkhuniyo acchinnā bhavissanti”ti bhikkhunisaṃghassa akālacīvaraṃ adamsu. Thullanandā bhikkhunī “amhākaṃ kathinaṃ atthataṃ kālacīvaran”ti adhiṭṭhahitvā bhājāpesi. Upāsakā tā bhikkhuniyo passitvā etadavocuṃ “apayyāhi cīvaraṃ laddhan”ti. Na mayaṃ āvuso cīvaraṃ labhāma, ayyā Thullanandā “amhākaṃ kathinaṃ atthataṃ kālacīvaran”ti adhiṭṭhahitvā bhājāpesīti. Upāsakā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā akālacīvaraṃ ‘kālacīvaran’ti adhiṭṭhahitvā bhājāpessatī”ti.

1. Vassaṃvutṭhā (Sī, Syā)

Assosum kho bhikkhuniyo tesam upāsakānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayyā Thullanandā akālacīvaram ‘kālacīvaran’ti adhiṭṭhahitvā bhājāpessatī”ti. Atha kho tā bhikkhuniyo bhikkhūnam etamattham ārocesum. Bhikkhū Bhagavato etamattham ārocesum -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī akālacīvaram “kālacīvaran”ti adhiṭṭhahitvā bhājāpetitī¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi “Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī akālacīvaram “kālacīvaran”ti adhiṭṭhahitvā bhājāpessati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantū—

739. “Yā pana bhikkhunī akālacīvaram ‘kālacīvaran’ti adhiṭṭhahitvā bhājāpeyya, nissaggiyam pācittiyam”ti.

740. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Akālacīvaram nāma anattathe kathine ekādasamāse uppannam, attathe kathine sattamāse uppannam, kālepi ādissa dinnam, etam akālacīvaram nāma.

Akālacīvaram “kālacīvaran”ti adhiṭṭhahitvā bhājāpeti, payoge dukkaṭam. Paṭilābhena nissaggiyam hoti. Nissajjitabbaram saṅghassa vā gaṇassa vā ekabhikkhuniyā vā. Evañca pana bhikkhave nissajjitabbaram -pa- “idaṃ me ayye akālacīvaram ‘kālacīvaran’ti adhiṭṭhahitvā bhājāpitaṃ nissaggiyam, imāham saṅghassa nissajjāmī”ti -pa- dadeyyāti -pa- dadeyyunti -pa- ayyāya dammīti.

741. Akālacīvare akālacīvarasaññā “kālacīvaran”ti adhiṭṭhahitvā bhājāpeti, nissaggiyam pācittiyam. Akālacīvare vematikā “kālacīvaran”ti adhiṭṭhahitvā bhājāpeti, āpatti dukkaṭassa. Akālacīvare kālacīvarasaññā “kālacīvaran”ti adhiṭṭhahitvā

1. Bhājāpesīti (Ka)

bhājāpeti, anāpatti. Kālacīvare akālacīvarasaññā, āpatti dukkaṭassa. Kālacīvare vematikā, āpatti dukkaṭassa. Kālacīvare kālacīvarasaññā, anāpatti.

742. Anāpatti akālacīvaraṃ kālacīvarasaññā bhājāpeti, kālacīvaraṃ kālacīvarasaññā bhājāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dutiyasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

1. Pattavagga 3. Tatiyasikkhāpada

743. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī aññatarāya bhikkhuniyā saddhiṃ cīvaraṃ parivattetvā paribhuñji. Atha kho sā bhikkhunī taṃ cīvaraṃ saṅgharitvā¹ nikkhipi. Thullanandā bhikkhunī taṃ bhikkhuniṃ etadavoca “yaṃ te ayye mayā saddhiṃ cīvaraṃ parivattitaṃ, kahaṃ taṃ cīvaraṃ”ti. Atha kho sā bhikkhunī taṃ cīvaraṃ nīharitvā Thullanandāya bhikkhuniyā dassesi. Thullanandā bhikkhunī taṃ bhikkhuniṃ etadavoca “handāyye tuyhaṃ cīvaraṃ, āhara me’taṃ cīvaraṃ, yaṃ tuyhaṃ tuyhamevetāṃ, yaṃ mayhaṃ mayhamevetāṃ, āhara me’taṃ, sakaṃ paccāharā”ti acchindi. Atha kho sā bhikkhunī bhikkhunīnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā bhikkhuniyā saddhiṃ cīvaraṃ parivattetvā acchindissatī”ti. Atha kho tā bhikkhuniyo bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesuṃ. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ -pa-. Saccāṃ kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī bhikkhuniyā saddhiṃ cīvaraṃ parivattetvā acchindatīti². Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī bhikkhuniyā saddhiṃ cīvaraṃ parivattetvā acchindissati. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1. Saṃharitvā (Ka)

2. Acchindīti (Ka)

744. “Yā pana bhikkhunī bhikkhuniyā saddhim cīvaram parivattetvā sā pacchā evam vadeyya ‘handāyye tuyham cīvaram, āhara me’tam cīvaram, yam tuyham tuyhamevetam, yam mayham mayhamevetam, āhara me’tam, sakam paccāharā”ti acchindeyya vā acchindāpeyya vā, nissaggiyam pācittiya”ti.

745. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Bhikkhuniyā saddhinti aññāya bhikkhuniyā saddhim.

Cīvaram nāma channam cīvarānam aññataram cīvaram vikappanupagam pacchimam.

Parivattetvāti parittena vā vipulam, vipulena vā parittam.

Acchindeyyāti sayam acchindati, nissaggiyam pācittiyam.

Acchindāpeyyāti aññam āṇāpeti, āpatti dukkaṭassa. Sakim āṇattā bahukampi acchindati, nissaggiyam hoti. Nissajjitabbam saṅghassa vā gaṇassa vā ekabhikkhuniyā vā. Evañcā pana bhikkhave nissajjitabbam -pa- “idaṃ me ayye cīvaram bhikkhuniyā saddhim parivattetvā acchinnaṃ nissaggiyam, imāham saṅghassa nissajjāmī”ti -pa- dadeyyāti -pa- dadeyyunti -pa- ayyāya dammīti.

746. Upasampannāya upasampannasaññā cīvaram parivattetvā acchindati vā acchindāpeti vā, nissaggiyam pācittiyam. Upasampannāya vematikā cīvaram parivattetvā acchindati vā acchindāpeti vā, nissaggiyam pācittiyam. Upasampannāya anupasampannasaññā cīvaram parivattetvā acchindati vā acchindāpeti vā, nissaggiyam pācittiyam.

Aññam parikkhāram parivattetvā acchindati vā acchindāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya saddhim cīvaram vā aññam vā parikkhāram parivattetvā acchindati vā acchindāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya upasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya anupasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa.

747. Anāpatti sā vā deti, tassā vā vissasantī gaṇhāti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Tatīyasikkhāpadam niṭṭhitam.

1. Pattavagga 4. Catutthasikkhāpada

748. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī gilānā hoti. Atha kho aññataro upāsako yena Thullanandā bhikkhunī tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Thullanandaṃ bhikkhuniṃ etadavoca “kiṃ te ayye aphāsu, kiṃ āharīyatū”ti. Sappinā me āvuso atthoti. Atha kho so upāsako aññatarassa āpaṇikassa gharā kahāpaṇassa sappiṃ āharitvā Thullanandāya bhikkhuniyā adāsi. Thullanandā bhikkhunī evamāha “na me āvuso sappinā attho, telena me attho”ti. Atha kho so upāsako yena so āpaṇiko tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā taṃ āpaṇikaṃ etadavoca “na kirāyyo ayyāya sappinā attho, telena attho, handa te sappiṃ, telam me dehī”ti. Sace mayam ayyo vikkītaṃ bhaṇḍaṃ puna ādiyissāma¹, kadā amhākaṃ bhaṇḍaṃ vikkāyissati², sappissa kayena sappi haṭaṃ, telassa kayam āhara, telam harissasīti. Atha kho so upāsako ujjhāyati khiyyati vipāceti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā aññaṃ viññāpetvā aññaṃ viññāpessati”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tassa upāsakassa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti -pa-. Atha kho tā bhikkhuniyo bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesum. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ ārocesum -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī aññaṃ viññāpetvā aññaṃ viññāpetīti³. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī aññaṃ viññāpetvā aññaṃ viññāpessati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

749. “Yā pana bhikkhunī aññaṃ viññāpetvā aññaṃ viññāpeyya, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ”ti.

750. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

1. Āharissāma (Ka)

2. Vikkīyissati (?)

3. Viññāpesīti (Ka)

Aññaṃ viññāpetvā yaṃ kiñci viññāpetvā.

Aññaṃ viññāpeyyāti taṃ ṭhapetvā aññaṃ viññāpeti, payoge dukkaṭaṃ. Paṭilābhena nissaggiyaṃ hoti. Nissajjitabbaṃ saṃghassa vā gaṇassa vā ekabhikkhuniyā vā. Evañca pana bhikkhave nissajjitabbaṃ -pa- “idaṃ me ayye aññaṃ viññāpetvā aññaṃ viññāpitaṃ nissaggiyaṃ, imāhaṃ saṃghassa nissajjāmīti -pa- dadeyyāti -pa- dadeyyunti -pa- ayyāya dammī”ti.

751. Aññe aññaṣaṇṇā aññaṃ viññāpeti nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Aññe vematikā aññaṃ viññāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Aññe anaññaṣaṇṇā aññaṃ viññāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ.

Anaññe aññaṣaṇṇā anaññaṃ viññāpeti, āpatti dukkaṭassa. Anaññe vematikā anaññaṃ viññāpeti, āpatti dukkaṭassa. Anaññe anaññaṣaṇṇā, anāpatti.

752. Anāpatti taññeva¹ viññāpeti, aññaṇca viññāpeti, ānisaṃsaṃ dassetvā viññāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Catutthasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

1. Pattavagga 5. Pañcamasikkhāpada

753. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattṭhiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī gilānā hoti. Atha kho aññataro upāsako yena Thullanandā bhikkhunī tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Thullanandaṃ bhikkhuniṃ etadavoca “kacci ayye khamanīyaṃ, kacci yāpanīyaṃ”ti. Na me āvuso khamanīyaṃ, na yāpanīyanti. Amukassa ayye āpaṇikassa ghare kahāpaṇaṃ nikkhipissāmi, tato yaṃ iccheyyāsi, taṃ āharāpeyyāsīti. Thullanandā bhikkhunī aññataraṃ sikkhamānaṃ āṇāpesi “gaccha sikkhamāne amukassa āpaṇikassa gharā kahāpaṇassa telaṃ āharā”ti. Atha kho sā sikkhamānā tassa āpaṇikassa gharā kahāpaṇassa

1. Tañceva (Syā)

telaṃ āharitvā Thullanandāya bhikkhuniyā adāsi. Thullanandā bhikkhunī evamāha “na me sikkhamāne telena attho, sappinā me attho”ti. Atha kho sā sikkhamānā yena so āpaṇiko tenupasaṅkami, upasaṅkamtvā taṃ āpaṇikaṃ etadavoca “na kira āvuso ayyāya telena attho, sappinā attho, handa te telaṃ, sappiṃ me dehi”ti. Sace mayaṃ ayye vikkītaṃ bhaṇḍaṃ puna ādiyissāma, kadā amhākaṃ bhaṇḍaṃ vikkāyissati, telassa kayena telaṃ haṭaṃ, sappissa kayāṃ āhara, sappiṃ harissasīti. Atha kho sā sikkhamānā rodantī atṭhāsī. Bhikkhuniyo taṃ sikkhamānaṃ etadavocuṃ “kissa tvaṃ sikkhamāne rodasī”ti. Atha kho sā sikkhamānā bhikkhunīnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā aññaṃ cetāpetvā aññaṃ cetāpessatī”ti -pa-. Saccāṃ kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī aññaṃ cetāpetvā aññaṃ cetāpetī¹. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī aññaṃ cetāpetvā aññaṃ cetāpessati. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

754. “Yā pana bhikkhunī aññaṃ cetāpetvā aññaṃ cetāpeyya, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ”ti.

755. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Aññaṃ cetāpetvāti yaṃ kiñci cetāpetvā.

Aññaṃ cetāpeyyāti taṃ tṭhapetvā aññaṃ cetāpeti, payoge dukkaṭaṃ. Paṭilābhena nissaggiyaṃ hoti. Nissajjitabbaṃ saṃghassa vā gaṇassa vā ekabhikkhuniyā vā. Evañca pana bhikkhave nissajjitabbaṃ. “Idaṃ me ayye aññaṃ cetāpetvā aññaṃ cetāpitaṃ nissaggiyaṃ, imāhaṃ saṃghassa nissajjāmi”ti -pa- dadeyyāti -pa- dadeyyunti -pa- ayyāya dammīti.

1. Cetāpesīti (Ka)

756. Aññe aññasaññā aññam cetāpeti, nissaggiyam pācittiyam. Aññe vematikā aññam cetāpeti, nissaggiyam pācittiyam. Aññe anaññasaññā aññam cetāpeti, nissaggiyam pācittiyam.

Anaññe aññasaññā anaññam cetāpeti, āpatti dukkaṭassa. Anaññe vematikā anaññam cetāpeti, āpatti dukkaṭassa. Anaññe anaññasaññā anāpatti.

757. Anāpatti taññeva¹ cetāpeti, aññañca cetāpeti, ānisaṃsaṃ dassetvā cetāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Pañcamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

1. Pattavagga 6. Chaṭṭhasikkhāpada

758. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena upāsakā bhikkhunisaṃghassa cīvaratthāya chandakam saṅgharitvā aññatarassa pāvārikassa ghare parikkhāram nikkhipitvā bhikkhuniyo upasaṅkamitvā etadavocum “amukassa ayye pāvārikassa ghare cīvaratthāya parikkhāro nikkhitto, tato cīvaram āharāpetvā bhājethā”ti. Bhikkhuniyo tena parikkhārena bhesajjam cetāpetvā paribhuñjimsu. Upāsakā jānitvā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena saṃghikena aññam cetāpessanti”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam upāsakānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena saṃghikena aññam cetāpessanti”ti -pa- Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena saṃghikena aññam cetāpentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo

1. Tañceva (Syā)

aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena saṃghikena aññaṃ cetāpessanti. Netarṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imarṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

759. “Yā pana bhikkhunī aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena saṃghikena aññaṃ cetāpeyya, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ”ti.

760. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Aññadatthikena parikkhārena aññuddisikenāti aññassatthāya dinnena.

Saṃghikenāti saṃghassa, na gaṇassa, na ekabhikkhuniyā.

Aññaṃ cetāpeyyāti yaṃatthāya dinnāṃ, taṃ ṭhapetvā aññaṃ cetāpeti, payoge dukkaṭaṃ. Paṭilābhena nissaggiyaṃ hoti. Nissajjitabbaṃ saṃghassa vā gaṇassa vā ekabhikkhuniyā vā. Evañca pana bhikkhave nissajjitabbaṃ -pa- “idaṃ me ayye aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena saṃghikena aññaṃ cetāpitaṃ nissaggiyaṃ, imāhaṃ saṃghassa nissajjāmi”ti -pa- dadeyyāti -pa- dadeyyunti -pa- ayyāya dammīti.

761. Aññadatthike aññadatthikasaññā aññaṃ cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Aññadatthike vematikā aññaṃ cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Aññadatthike anaññadatthikasaññā aññaṃ cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Nissatṭhaṃ paṭilabhitvā yathādāne upanetabbaṃ.

Anaññadatthike aññadatthikasaññā, āpatti dukkaṭassa. Anaññadatthike vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anaññadatthike anaññadatthikasaññā, anāpatti.

762. Anāpatti sesakaṃ upaneti, sāmike apaloketvā upaneti, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

1. Pattavagga 7. Sattamasikkhāpada

763. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena upāsakā bhikkhunisaṃghassa cīvaratthāya chandakaṃ saṅgharitvā aññatarassa pāvārikassa ghare parikkhāraṃ nikkhipitvā bhikkhuniyo upasaṅkamitvā etadavocum “amukassa ayye pāvārikassa ghare cīvaratthāya parikkhāro nikkhitto, tato cīvaraṃ āharāpetvā bhājethā”ti. Bhikkhuniyo tena ca parikkhārena sayampi yācitvā bhesajjaṃ cetāpetvā paribhuñjimsu. Upāsakā jānitvā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena saṃghikena saññācikena aññaṃ cetāpessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena saṃghikena saññācikena aññaṃ cetāpentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena saṃghikena saññācikena aññaṃ cetāpessanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

764. “Yā pana bhikkhunī aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena saṃghikena saññācikena aññaṃ cetāpeyya, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ”ti.

765. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Aññadatthikena parikkhārena aññuddisikenāti aññassatthāya dinnena.

Saṃghikenāti saṃghassa, na gaṇassa, na ekabhikkhuniyā.

Saññācikenāti sayam yācitvā.

Aññaṃ cetāpeyyāti yamatthāya dinnam, tam ṭhapetvā aññaṃ cetāpeti, payoge dukkaṭam. Paṭilābhena nissaggiyaṃ hoti. Nissajjitabbaṃ saṃghassa vā gaṇassa vā ekabhikkhuniyā vā. Evañca pana bhikkhave nissajjitabbaṃ -pa- “idaṃ me ayye aññadatthikena parikkhārena

aññuddisikena saṃghikena saññācikena aññaṃ cetāpitaṃ nissaggiyaṃ, imāhaṃ saṃghassa nissajjāmī”ti -pa- dadeyyāti -pa- dadeyyunti -pa- ayyāya dammīti.

766. Aññadatthike aññadatthikasaññā aññaṃ cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Aññadatthike vematikā aññaṃ cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Aññadatthike anaññadatthikasaññā aññaṃ cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Nissatṭhaṃ paṭilabhitvā yathādāne upanetabbaṃ.

Anaññadatthike aññadatthikasaññā, āpatti dukkaṭassa. Anaññadatthike vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anaññadatthike anaññadatthikasaññā, anāpatti.

767. Anāpatti sesakaṃ upaneti, sāmike apaloketvā upaneti, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

1. Pattavagga 8. Aṭṭhamasikkhāpada

768. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarassa pūgassa pariveṇavāsikā bhikkhuniyo yāguyā kilamanti. Atha kho so pūgo bhikkhunīnaṃ yāgu-atthāya chandakaṃ saṅgharitvā aññatarassa āpaṇikassa ghare parikkhāraṃ nikkhipitvā bhikkhuniyo upasaṅkamtvā etadavoca “amukassa ayye āpaṇikassa ghare yāgu-atthāya parikkhāro nikkhitto, tato taṇḍulaṃ āharāpetvā yāguṃ pacāpetvā paribhuñjathā”ti. Bhikkhuniyo tena parikkhārena bhesajjaṃ cetāpetvā paribhuñjimsu. So pūgo jānitvā ujjhāyati khiyyati vipāceti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena mahājanikena aññaṃ cetāpessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena

mahājanikena aññaṃ cetāpentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena mahājanikena aññaṃ cetāpessanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

769. “Yā pana bhikkhunī aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena mahājanikena aññaṃ cetāpeyya, nissaggiyam pācittiyam”ti.

770. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Aññadatthikena parikkhārena aññuddisikenāti aññassatthāya dinnena.

Mahājanikenāti gaṇassa, na saṃghassa, na ekabhikkhuniyā.

Aññaṃ cetāpeyyāti yamatthāya dinnam, tam ṭhapetvā aññaṃ cetāpeti, payoge dukkaṭam. Paṭilābhena nissaggiyam hoti. Nissajjitabbam saṃghassa vā gaṇassa vā ekabhikkhuniyā vā. Evañca pana bhikkhave nissajjitabbam -pa- “idaṃ me ayye aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena mahājanikena aññaṃ cetāpitaṃ nissaggiyam, imāham saṃghassa nissajjāmī”ti -pa- dadeyyāti -pa- dadeyyunti -pa- ayyāya dammīti.

771. Aññadatthike aññadatthikasaññā aññaṃ cetāpeti, nissaggiyam pācittiyam. Aññadatthike vematikā aññaṃ cetāpeti, nissaggiyam pācittiyam. Aññadatthike anaññadatthikasaññā aññaṃ cetāpeti, nissaggiyam pācittiyam. Nissatṭham paṭilabhitvā yathādāne upanetabbam.

Anaññadatthike aññadatthikasaññā, āpatti dukkaṭassa. Anaññadatthike vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anaññadatthike anaññadatthikasaññā, anāpatti.

772. Anāpatti sesakam upaneti, sāmike apaloketvā upaneti, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Aṭṭhamasikkhāpadam niṭṭhitam.

1. Pattavagga 9. Navamasikkhāpada

773. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarassa pūgassa pariveṇavāsikā bhikkhuniyo yāguyā kilamanti. Atha kho so pūgo bhikkhunīnaṃ yāgu-atthāya chandakaṃ saṅgharivā aññatarassa āpaṇikassa ghare parikkhāraṃ nikkhipitvā bhikkhuniyo upasaṅkamitvā etadavoca “amukassa ayye āpaṇikassa ghare yāgu-atthāya parikkhāro nikkhitto, tato taṇḍule āharāpetvā yāguṃ pacāpetvā paribhuñjathā”ti Bhikkhuniyo tena ca parikkhārena sayampi yācitvā bhesajjaṃ cetāpetvā paribhuñjimsu. So pūgo jānitvā ujjhāyati khiyyati vipāceti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena mahājanikena saññācikena aññaṃ cetāpessantī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena mahājanikena saññācikena aññaṃ cetāpentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena mahājanikena saññācikena aññaṃ cetāpessanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evaṃca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

774. “Yā pana bhikkhunī aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena mahājanikena saññācikena aññaṃ cetāpeyya, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ”ti.

775. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Aññadatthikena parikkhārena aññuddisikenāti aññassatthāya dinnena.

Mahājanikenāti gaṇassa, na saṃghassa, na ekabhikkhuniyā.

Saññācikenāti sayam yācitvā.

Aññaṃ cetāpeyyāti yamatthāya dinnam, tam ṭhapetvā aññaṃ cetāpeti, payoge dukkaṭam. Paṭilābhena nissaggiyaṃ hoti. Nissajjitabbaṃ saṃghassa

vā gaṇassa vā ekabhikkhuniyā vā. Evañca pana bhikkhave nissajjitabbaṃ -pa- “idaṃ me ayye aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena mahājanikena saññācikenā aññaṃ cetāpitaṃ nissaggiyaṃ, imāhaṃ saṃghassa nissajjāmi”ti -pa- dadeyyāti -pa- dadeyyunti -pa- ayyāya dammīti.

776. Aññadatthike aññadatthikasaññā aññaṃ cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Aññadatthike vematikā aññaṃ cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Aññadatthike anaññadatthikasaññā aññaṃ cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Nissatthaṃ paṭilabhitvā yathādāne upanetabbaṃ.

Anaññadatthike aññadatthikasaññā, āpatti dukkaṭassa. Anaññadatthike vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anaññadatthike anaññadatthikasaññā, anāpatti.

777. Anāpatti sesakaṃ upaneti, sāmike apaloketvā upaneti, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Navamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

1. Pattavagga 10. Dasamasikkhāpada

778. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī bahussutā hoti bhāṇikā visārādā paṭṭā dhammiṃ kathaṃ kātuṃ. Bahū manussā Thullanandaṃ bhikkhuniṃ payirupāsanti. Tena kho pana samayena Thullanandāya bhikkhuniyā pariveṇaṃ undriyati¹. Manussā Thullanandaṃ bhikkhuniṃ etadavocuṃ “kissidaṃ te ayye pariveṇaṃ undriyati”ti. Natthāvuso dāyakā, natthi kārakāti. Atha kho te manussā Thullanandāya bhikkhuniyā pariveṇatthāya chandakaṃ saṅgharitvā Thullanandāya bhikkhuniyā parikkhāraṃ adaṃsu. Thullanandā bhikkhunī tena ca parikkhārena sayampi yācitvā bhesajjaṃ cetāpetvā paribhuñji. Manussā jānitvā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena puggalikena saññācikenā aññaṃ cetāpessati”ti -pa-

1. Udriyati (Syā)

saccaṃ kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena puggalikena saññācikena aññaṃ cetāpetīti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena puggalikena saññācikena aññaṃ cetāpessati. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

779. “**Yā pana bhikkhunī aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena puggalikena saññācikena aññaṃ cetāpeyya, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ**”ti.

780. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Aññadatthikena parikkhārena aññuddisikenāti aññassatthāya dinnena.

Puggalikenāti ekāya bhikkhuniyā, na saṃghassa, na gaṇassa.

Saññācikenāti sayāṃ yācitvā.

Aññaṃ cetāpeyyāti yaṃatthāya dinnāṃ, taṃ ṭhapetvā aññaṃ cetāpeti, payoge dukkaṭaṃ. Paṭilābhena nissaggiyaṃ hoti. Nissajjitabbaṃ saṃghassa vā gaṇassa vā ekabhikkhuniyā vā. Evañca pana bhikkhave nissajjitabbaṃ -pa- “idaṃ me ayye aññadatthikena parikkhārena aññuddisikena puggalikena saññācikena aññaṃ cetāpitaṃ nissaggiyaṃ, imāhaṃ saṃghassa nissajjāmi”ti -pa- dadeyyāti -pa- dadeyyunti -pa- ayyāya dammīti.

781. **Aññadatthike aññadatthikasaññā aññaṃ cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ.** **Aññadatthike vematikā aññaṃ cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ.** **Aññadatthike anaññadatthikasaññā aññaṃ cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ.** **Nissatthaṃ paṭilabhitvā yathādāne upanetabbaṃ.**

Anaññadatthike aññadatthikasaññā, āpatti dukkaṭassa. **Anaññadatthike vematikā, āpatti dukkaṭassa.** **Anaññadatthike anaññadatthikasaññā, anāpatti.**

782. **Anāpatti sesakaṃ upaneti, sāmike apaloketvā upaneti, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.**

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

1. Pattavagga 11. Ekādasamasikkhāpada

783. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī bahussutā hoti bhāṇikā visāradā paṭṭā dhammiṃ kathaṃ kātum. Atha kho rājā Pasenadi Kosalo sītakāle mahagghaṃ kambalaṃ pārupitvā yena Thullanandā bhikkhunī tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Thullanandaṃ bhikkhuniṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi, ekamantaṃ nisinnaṃ kho rājānaṃ Pasenadiṃ Kosalaṃ Thullanandā bhikkhunī dhammiyā kathāya sandassesī samādapesi samuttejesī sampahaṃsesī. Atha kho rājā Pasenadi Kosalo Thullanandāya bhikkhuniyā dhammiyā kathāya sandassito samādapito samuttejito sampahaṃsito Thullanandaṃ bhikkhuniṃ etadavoca ‘vadeyyāsi ayye yena attho’^{ti}. Sace me tvaṃ mahārāja dātukāmosi, imaṃ kambalaṃ dehīti. Atha kho rājā Pasenadi Kosalo Thullanandāya bhikkhuniyā kambalaṃ datvā uṭṭhāyāsanā Thullanandaṃ bhikkhuniṃ abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā pakkāmi. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “mahicchā imā bhikkhuniyo asantuṭṭhā, kathaṃ hi nāma rājānaṃ kambalaṃ viññāpessanti”^{ti}. Assosum kho bhikkhuniyo tesāṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā rājānaṃ kambalaṃ viññāpessati”^{ti} -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī rājānaṃ kambalaṃ viññāpetīti¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī rājānaṃ kambalaṃ viññāpessati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

784. “Garupāvuraṇaṃ² pana bhikkhuniyā cetāpentiya catukkaṃsaparamaṃ cetāpetabbaṃ, tato ce uttari cetāpeyya, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ”^{ti}.

1. Viññāpesīti (Ka)

2. Pāvuraṇaṃ (Sī, Syā)

785. **Garupāvuraṇaṃ** nāma yaṃ kiñci sītakāle pāvuraṇaṃ.

Cetāpentiyāti viññāpentiyā.

Catukkaṃsaparamaṃ cetāpetabbanti soḷasakahāpaṇagghanakaṃ cetāpetabbam.

Tato ce uttari cetāpeyyāti tatuttari viññāpeti payoge dukkaṭaṃ. Paṭilābhena nissaggiyaṃ hoti. Nissajjitabbaṃ saṃghassa vā gaṇassa vā ekabhikkhuniyā vā. Evañca pana bhikkhave nissajjitabbaṃ -pa- “idaṃ me ayye garupāvuraṇaṃ atirekacatukkaṃsaparamaṃ cetāpitaṃ nissaggiyaṃ, imāhaṃ saṃghassa nissajjāmī”ti -pa- dadeyyāti -pa- dadeyyunti -pa- ayyāya dammīti.

786. Atirekacatukkaṃse atirekasaññā cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Atirekacatukkaṃse vematikā cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Atirekacatukkaṃse ūnakasaññā cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ.

Ūnakacatukkaṃse atirekasaññā, āpatti dukkaṭassa. Ūnakacatukkaṃse vematikā, āpatti dukkaṭassa. Ūnakacatukkaṃse ūnakasaññā, anāpatti.

787. Anāpatti catukkaṃsaparamaṃ cetāpeti, ūnakacatukkaṃsaparamaṃ cetāpeti, ñātakānaṃ, pavāritānaṃ, aññassatthāya, attano dhanena, mahagghaṃ cetāpetukāmassa appagghaṃ cetāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Ekādasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

1. Pattavagga 12. Dvādasamasikkhāpada

788. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī bahussutā hoti bhāṇikā visāradā paṭṭā dhammiṃ kathaṃ kātuṃ. Atha kho rājā Pasenadi Kosalo uṇhakāle mahagghaṃ khomaṃ pārupitvā yena Thullanandā bhikkhunī tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā

Thullanandaṃ bhikkhuniṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi, ekamantaṃ nisinnaṃ kho rājānaṃ Pasenadiṃ Kosalaṃ Thullanandā bhikkhuniṃ dhammiyā kathāya sandassesī samādapesi samuttejesī sampahaṃsesī. Atha kho rājā Pasenadi Kosalo Thullanandāya bhikkhuniyā dhammiyā kathāya sandassito samādapito samuttejito sampahaṃsito Thullanandaṃ bhikkhuniṃ etadavoca “vadeyyāsi ayye yena attho”ti. Sace me tvaṃ mahārāja dātukāmosi, imaṃ khomaṃ dehīti. Atha kho rājā Pasenadi Kosalo Thullanandāya bhikkhuniyā khomaṃ datvā uṭṭhāyāsanaṃ Thullanandaṃ bhikkhuniṃ abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā pakkāmi. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “mahicchā imā bhikkhuniyo asantuṭṭhā, kathaṃ hi nāma rājānaṃ khomaṃ viññāpessanti”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesāṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā rājānaṃ khomaṃ viññāpessati”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhuni rājānaṃ khomaṃ viññāpetīti¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhuni rājānaṃ khomaṃ viññāpessati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evaṃca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

789. “**Lahupāvuraṇaṃ pana bhikkhuniyā cetāpentiyaṃ**
aḍḍhateyyakasaparamaṃ cetāpetabbaṃ, tato ce uttari cetāpeyya,
nissaggiyaṃ pācittiyaṃ”ti.

790. **Lahupāvuraṇaṃ** nāma yaṃ kiñci uṇhakāle pāvuraṇaṃ.

Cetāpentiyaṃ viññāpentiyaṃ.

Aḍḍhateyyakaṃsaparamaṃ cetāpetabbanti dasakahāpaṇagghanakaṃ cetāpetabbaṃ.

Tato ce uttari cetāpeyyaṃti tatuttari viññāpeti, payoge dukkaṭaṃ. Paṭilābhena nissaggiyaṃ hoti. Nissajjitabbaṃ saṃghassa vā gaṇassa vā ekabhikkhuniyā vā. Evaṃca pana bhikkhave nissajjitabbaṃ -pa- “idaṃ me ayye lahupāvuraṇaṃ atireka aḍḍhateyyakaṃsaparamaṃ cetāpitaṃ nissaggiyaṃ,

1. Viññāpesīti (Ka)

imāhaṃ saṃghassa nissajjāmi”ti -pa- dadeyyāti -pa- dadeyyunti -pa- ayyāya dammīti.

791. Atireka-aḍḍhateyyakamse atirekasaññā cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Atireka aḍḍhateyyakamse vematikā cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ. Atireka aḍḍhateyyakamse ūnakasaññā cetāpeti, nissaggiyaṃ pācittiyaṃ.

Ūnaka-aḍḍhateyyakamse atirekasaññā, āpatti dukkaṭassa. Ūnaka aḍḍhateyyakamse vematikā, āpatti dukkaṭassa. Ūnaka-aḍḍhateyyakamse ūnakasaññā, anāpatti.

792. Anāpatti aḍḍhateyyakamsaparamaṃ cetāpeti, ūnaka aḍḍhateyyakamsaparamaṃ cetāpeti, ñātakānaṃ, pavāritānaṃ, aññassatthāya, attano dhanena, mahagghaṃ cetāpetukāmassa appagghaṃ cetāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dvādasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

Uddiṭṭhā kho ayyāyo tiṃsa nissaggiyā pācittiyā dhammā. Tatthāyyāyo pucchāmi kaccittha parisuddhā, dutiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā tatiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, parisuddhetthāyyāyo, tasmā tuṇhī, evameva dhārayāmi.

Bhikkhunivibhaṅge

Nissaggiyakandaṃ niṭṭhitaṃ.

4. Pācittiyakaṇḍa

1. Lasuṇavagga 1. Paṭhamasikkhāpada

Ime kho panāyyāyo chasaṭṭhisatā pācittiyā dhammā uddesaṃ āgacchanti.

793. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarena upāsakena bhikkhunisaṃgho lasuṇena pavārito hoti “yāsaṃ ayyānaṃ lasuṇena attho, ahaṃ lasuṇenā”ti. Khettapālo ca āṇatto hoti “sace bhikkhuniyo āgacchanti, ekamekāya bhikkhuniyā dvetayo bhaṇḍike dehī”ti. Tena kho pana samayena Sāvatthiyaṃ ussavo hoti, yathābhataṃ lasuṇaṃ parikkhayaṃ agamāsi. Bhikkhuniyo taṃ upāsakaṃ upasaṅkamitvā etadavocum “lasuṇena āvuso attho”ti. Natthāyye yathābhataṃ lasuṇaṃ parikkhīṇaṃ, khettaṃ gacchathāti. Thullanandā bhikkhunī khettaṃ gantvā na mattaṃ jānitvā bahuṃ lasuṇaṃ harāpesi. Khettapālo ujjhāyati khiyyati vipāceti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo na mattaṃ jānitvā bahuṃ lasuṇaṃ harāpessantī”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tassa khettapālassa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā na mattaṃ jānitvā bahuṃ lasuṇaṃ harāpessatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī na mattaṃ jānitvā bahuṃ lasuṇaṃ harāpetitī¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī na mattaṃ jānitvā bahuṃ lasuṇaṃ harāpessati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa- dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi—

Bhūtapubbaṃ bhikkhave Thullanandā bhikkhunī aññatarassa brāhmaṇassa pajāpati ahosi, tisso ca dhītaro Nandā Nandavatī Sundarīnandā. Atha kho bhikkhave so brāhmaṇo kālaṅkatvā aññataraṃ haṃsayoniṃ upapajji, tassa sabbasovaṇṇamayā pattā ahesum, so tāsāṃ ekekaṃ pattāṃ deti. Atha kho bhikkhave Thullanandā bhikkhunī

1. Harāpesīti (Ka)

“ayaṃ haṃso amhākaṃ ekekaṃ pattāṃ detī”ti taṃ haṃsarājaṃ gahetvā nippattāṃ akāsi, tassa puna jāyamānā pattā setā sampajjimsu. Tadāpi bhikkhave Thullanandā bhikkhunī atilobhena suvaṇṇā parihīnā, idāni lasuṇā parihāyissatīti.

* Yaṃ laddhaṃ tena tuṭṭhabbaṃ, atilobho hi pāpako.

Haṃsarājaṃ gahetvāna, suvaṇṇā parihāyathāti.

Atha kho Bhagavā Thullanandaṃ anekapariyāyena vigarahitvā dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

794. “**Yā pana bhikkhunī lasuṇaṃ khādeyya, pācittiyaṃ**”ti.

795. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Lasuṇaṃ nāma māgadhakaṃ vuccati.

“Khādissāmī”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pācittiyassa.

796. Lasuṇe lasuṇasaññā khādati, āpatti pācittiyassa. Lasuṇe vematikā khādati, āpatti pācittiyassa. Lasuṇe alasuṇasaññā khādati, āpatti pācittiyassa.

Alasuṇe lasuṇasaññā khādati, āpatti dukkaṭassa. Alasuṇe vematikā khādati, āpatti dukkaṭassa. Alasuṇe alasuṇasaññā khādati, anāpatti.

797. Anāpatti palaṇḍuke bhañjanake harītake cāpalasuṇe sūpasampāke maṃsasampāke telasampāke sālave uttaribhaṇge ummattikāya ādikammikāyāti.

Lasuṇasikkhāpadaṃ paṭhamāṃ niṭṭhitāṃ.

* Khu 5. 32 piṭṭhe suvaṇṇahaṃsajātakepi.

1. Lasuṇavagga 2. Dutiyasikkhāpada

798. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo sambādhe lomaṃ saṃharāpetvā Aciravatiyā nadiyā vesiyāhi saddhiṃ naggā ekatitthe nahāyanti. Vesiyā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo sambādhe lomaṃ saṃharāpessanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosurū kho bhikkhuniyo tāsāṃ vesiyānaṃ ujjhāyantīnaṃ khiyyantīnaṃ vipācentīnaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa-tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo sambādhe lomaṃ saṃharāpessanti”ti -pa-. Saccāṃ kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo sambādhe lomaṃ saṃharāpentīti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo sambādhe lomaṃ saṃharāpessanti. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

799. “Yā pana bhikkhunī sambādhe lomaṃ saṃharāpeyya, pācittiyaṃ”ti.

800. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Sambādho nāma ubho upakacchakā muttakaraṇaṃ.

Saṃharāpeyyāti ekampi lomaṃ saṃharāpeti, āpatti pācittiyassa. Bahukepi lome saṃharāpeti, āpatti pācittiyassa.

801. Anāpatti ābādhapaccayā ummattikāya ādikammikāyāti.

Dutiyasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

1. Lasuṇavagga 3. Tatiyasikkhāpada

802. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena dve bhikkhuniyo

anabhiratiyā pīlitā ovarakaṃ pavisitvā talaghātakam karonti. Bhikkhuniyo tena saddena upadhāvitvā tā bhikkhuniyo etadavocum “kissa tumhe ayye purisena saddhim sampadussathā”ti. “Na mayam ayye purisena saddhim sampadussāmā”ti bhikkhunīnam etamattham ārocesum. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo talaghātakam karissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo talaghātakam karontīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo talaghātakam karissanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

803. “**Talaghātake pācittiyan**”ti.

804. **Talaghātakam** nāma samphassam sādiyantī antamaso uppalapattenapi muttakaraṇe pahāram deti, āpatti pācittiya.

805. Anāpatti ābādhapaccayā ummattikāya ādikammikāyāti.

Tatiasikkhāpadam niṭṭhitam.

1. Lasuṇavagga 4. Catutthasikkhāpada

806. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarā purāṇarājorodhā bhikkhunīsu pabbajitā¹ hoti. Aññatarā bhikkhunī anabhiratiyā pīlitā yena sā bhikkhunī tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā tam bhikkhunim etadavoca “rājā kho ayye tumhe cirāciraṃ gacchati, katham tumhe dhārethā”ti. Jatumaṭṭhakena ayyeti. Kim etam ayye jatumaṭṭhakanti. Atha kho sā bhikkhunī tassā bhikkhuniyā jatumaṭṭhakam ācikkhi. Atha kho sā bhikkhunī jatumaṭṭhakam ādiyitvā dhovitum vissaritvā ekamantaṃ chaḍḍesi. Bhikkhuniyo makkhikāhi samparikiṇṇam

1. Aññataro purāṇarājorodho bhikkhunīsu pabbajito (Syā)

passitvā evamāhaṃsu “kassidaṃ kamman”ti. Sā evamāha “mayhidaṃ kamman”ti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhunī jatumaṭṭhakaṃ ādiyissatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhunī jatumaṭṭhakaṃ ādiyatīti¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhunī jatumaṭṭhakaṃ ādiyissati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

807. “Jatumaṭṭhake² pācittiyā”ti.

808. **Jatumaṭṭhakaṃ** nāma jatumayaṃ kaṭṭhamayaṃ piṭṭhamayaṃ mattikāmayam.

Ādiyeyyāti samphassaṃ sādiyaṇṭī antamaso uppalapattampi muttakaraṇaṃ paveseti, āpatti pācittiyassa.

809. Anāpatti ābādhapaccayā ummattikāya ādikammikāyāti.

Catutthasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

1. Lasuṇavagga 5. Pañcamasikkhāpada

810. Tena samayena Buddho Bhagavā Sakkesu viharati Kapilavatthusmiṃ Nigrodhārāme. Atha kho Mahāpajāpati Gotamī yena Bhagavā tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā Bhagavantam abhivādetvā adhovāte aṭṭhāsi “duggandho Bhagavā mātugāmo”ti. Atha kho Bhagavā “ādiyantu kho bhikkhuniyo udakasuddhikan”ti Mahāpajāpatiṃ Gotamīṃ dhammiyā kathāya sandassesī samādapesī samuttejesī sampahaṃsesī. Atha kho Mahāpajāpati Gotamī Bhagavatā dhammiyā kathāya sandassitā samādapitā samuttejitā sampahaṃsitā Bhagavantam abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā pakkāmi. Atha kho Bhagavā etasmiṃ nidāne etasmiṃ pakaraṇe dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesī “anujānāmi bhikkhave bhikkhunīnam udakasuddhikan”ti. Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī

1. Ādiyīti (Ka)

2. Jatumaṭṭake (Sī)

“Bhagavatā udakasuddhikā anuññātā”ti atigambhīraṃ udakasuddhikaṃ ādiyaṃti muttakaraṇe vaṇaṃ akāsi. Atha kho sā bhikkhunī bhikkhunīnaṃ etamatthaṃ āroceti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhunī atigambhīraṃ udakasuddhikaṃ ādiyissatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhunī atigambhīraṃ udakasuddhikaṃ ādiyatīti¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhunī atigambhīraṃ udakasuddhikaṃ ādiyissati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

811. “Udakasuddhikaṃ pana bhikkhuniyā ādiyamānāya dvaṅgulapabbaparamaṃ ādātabbaṃ, taṃ atikkāmentiyā pācittiyā”ti.

812. Udakasuddhikaṃ nāma muttakaraṇassa dhovanā vuccati.

Ādiyamānāyāti dhovantiyā.

Dvaṅgulapabbaparamaṃ ādātabbanti dvīsu aṅgulesu dve pabbaparamā ādātabbā.

Taṃ atikkāmentiyāti samphassaṃ sādhiyanti antamaso kesaggamattampi atikkāmeti, āpatti pācittiyassa.

813. Atirekadvaṅgulapabbe atirekasaññā ādiyati, āpatti pācittiyassa.
Atirekadvaṅgulapabbe vematikā ādiyati, āpatti pācittiyassa.
Atirekadvaṅgulapabbe ūnakasaññā ādiyati, āpatti pācittiyassa.

Ūnakadvaṅgulapabbe atirekasaññā, āpatti dukkaṭassa.
Ūnakadvaṅgulapabbe vematikā, āpatti dukkaṭassa, ūnakadvaṅgulapabbe ūnakasaññā, anāpatti.

814. Anāpatti dvaṅgulapabbaparamaṃ ādiyati,
ūnakadvaṅgulapabbaparamaṃ ādiyati, ābādhapaccayā ummattikāya ādikammikāyāti.

Pañcamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

1. Lasuṇavagga 6. Chaṭṭhasikkhāpada

815. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Ārohanā nāma mahāmatto bhikkhūsu pabbajito hoti, tassa purāṇadutiyaikā bhikkhunīsu pabbajitā hoti. Tena kho pana samayena so bhikkhu tassā bhikkhuniyā santike bhattavissaggam karoti. Atha kho sā bhikkhunī tassa bhikkhuno bhuñjantassa pāṇīyena ca vidhūpanena ca upatitṭhitvā accāvadati. Atha kho so bhikkhu taṃ bhikkhunim apasādeti “mā bhagini evarūpaṃ akāsi, netam kappatī”ti. “Pubbe maṃ tvaṃ evaṇca evaṇca karosi, idāni ettakaṃ na sahasī”ti pāṇiyathālakam matthake āsumbhitvā vidhūpanena pahāram adāsi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhunī bhikkhussa pahāram dassatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhunī bhikkhussa pahāram adāsīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhunī bhikkhussa pahāram dassati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evaṇca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

816. “Yā pana bhikkhunī bhikkhussa bhuñjantassa pāṇīyena vā vidhūpanena vā upatitṭheyya, pācittiyaṃ”ti.

817. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Bhikkhussāti upasampannassa.

Bhuñjantassāti pañcannaṃ bhojanānam aññataram bhojanam bhuñjantassa.

Pāṇīyam nāma yaṃ kiñci pāṇīyam.

Vidhūpanam nāma yā kāci bījanī.

Upatitṭheyyāti hatthapāse tiṭṭhati, āpatti pācittiyassa.

818. Upasampanne upasampannasaññā pāṇīyena vā vidhūpanena vā upatitṭhati, āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematikā pāṇīyena vā vidhūpanena vā upatitṭhati, āpatti pācittiyassa. Upasampanne anupasampannasaññā pāṇīyena vā vidhūpanena vā upatitṭhati, āpatti pācittiyassa.

Hatthapāsāṃ vijahitvā upatiṭṭhati, āpatti dukkaṭassa. Khādanīyaṃ khādantassa upatiṭṭhati āpatti dukkaṭassa. Anupasampannassa upatiṭṭhati, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne upasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne anupasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa.

819. Anāpatti deti, dāpeti, anupasampannaṃ āṇāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

1. Lasuṇavagga 7. Sattamasikkhāpada

820. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo sassakāle āmakadhaññaṃ viññāpetvā nagaraṃ atiharanti, dvāraṭṭhāne “dethāyye bhāgan”ti palibundhetvā muñcimsu. Atha kho tā bhikkhuniyo upassayaṃ gantvā bhikkhunīnaṃ etamatthaṃ ārocesuṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo āmakadhaññaṃ viññāpessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo āmakadhaññaṃ viññāpentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo āmakadhaññaṃ viññāpessanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

821. “Yā pana bhikkhunī āmakadhaññaṃ viññatvā vā viññāpetvā vā bhajjitvā vā bhajjāpetvā vā koṭṭetvā vā koṭṭāpetvā vā pacitvā vā pacāpetvā vā bhuñjeyya, pācittiyaṃ”ti.

822. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Āmakadhaññaṃ nāma sāli vīhi yavo godhumo kaṅgu varako kudrusako.

Viññatvāti sayam viññatvā. **Viññāpetvā**ti aññaṃ viññāpetvā.

Bhajjitvāti sayam bhajjitvā. **Bhajjāpetvā**ti aññaṃ bhajjāpetvā.

Koṭṭetvāti sayam koṭṭetvā. **Koṭṭāpetvā**ti aññaṃ koṭṭāpetvā.

Pacitvāti sayam pacitvā. **Pacāpetvā**ti aññaṃ pacāpetvā.

“Bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pācittiyassa.

823. Anāpatti ābādhapaccayā, aparāṇṇaṃ viññāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

1. Lasuṇavagga 8. Aṭṭhamasikkhāpada

824. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññataro brāhmaṇo nibbiṭṭharājabhaṭo “taññeva bhaṭapathaṃ yācissāmi”ti sīsaṃ nahāyitvā bhikkhunupassayaṃ nissāya rājakulaṃ gacchati. Aññatarā bhikkhunī kaṭāhe vaccaṃ katvā tirokuṭṭe chaḍḍentī tassa brāhmaṇassa matthake āsumbhi. Atha kho so brāhmaṇo ujjhāyati khiyyanti vipāceti “assamaṇiyo imā muṇḍā bandhakiniyo, kathaṃ hi nāma gūthakaṭāhaṃ matthake āsumbhissanti, imāsaṃ upassayaṃ jhāpessāmi”ti ummukaṃ gahetvā upassayaṃ pavisati. Aññataro upāsako upassayā nikkhamanto addasa taṃ brāhmaṇaṃ ummukaṃ gahetvā upassayaṃ pavisantaṃ, disvāna taṃ brāhmaṇaṃ etadavoca “kissa tvaṃ bho ummukaṃ gahetvā upassayaṃ pavisasi”ti. Imā maṃ bho muṇḍā bandhakiniyo gūthakaṭāhaṃ matthake āsumbhiṃsu, imāsaṃ upassayaṃ jhāpessāmi. Gaccha bho brāhmaṇa, maṅgalaṃ etaṃ, sahaṃsaṃ lacchasi tañca bhaṭapathanti. Atha kho so brāhmaṇo sīsaṃ nahāyitvā rājakulaṃ gantvā sahaṃsaṃ alattha tañca bhaṭapathaṃ. Atha kho so upāsako upassayaṃ pavisitvā bhikkhunīnaṃ

etamatthaṃ ārocetvā paribhāsi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo uccāraṃ tirokuṭṭe chaḍḍessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo uccāraṃ tirokuṭṭe chaḍḍentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavāti -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo uccāraṃ tirokuṭṭe chaḍḍessanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

825. “Yā pana bhikkhunī uccāraṃ vā passāvaṃ vā saṅkāraṃ vā vighāsaṃ vā tirokuṭṭe vā tiropākāre vā chaḍḍeyya vā chaḍḍāpeyya vā, pācittiyaṃ”ti.

826. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Uccāro nāma gūtho vuccati. **Passāvo** nāma muttam vuccati.

Saṅkāraṃ nāma kacavaraṃ vuccati.

Vighāsaṃ nāma calakāni vā aṭṭhikāni vā ucchiṭṭhodakaṃ vā.

Kuṭṭo nāma tayo kuṭṭā iṭṭhakākuṭṭo silākuṭṭo dārukuṭṭo.

Pākāro nāma tayo pākārā iṭṭhakāpākāro silāpākāro dārupākāro.

Tirokuṭṭeti kuṭṭassa parato. **Tiropākāreti** pākārassa parato.

Chaḍḍeyyāti sayam chaḍḍeti, āpatti pācittiyassa. **Chaḍḍāpeyyāti** aññaṃ āṇāpeti, āpatti dukkaṭassa. Sakim āṇattā bahukampi chaḍḍeti, āpatti pācittiyassa.

827. Anāpatti oloketvā chaḍḍeti, avaḷañje chaḍḍeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Aṭṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

1. Lasuṇavagga 9. Navamasikkhāpada

828. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarassa brāhmaṇassa bhikkhunupassayaṃ nissāya yavakhettaṃ hoti. Bhikkhuniyo uccārampi passāvampi saṅkārampi vighāsampi khette chaḍḍenti. Atha kho so brāhmaṇo ujjhāyati khiyyanti vipāceti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo amhākaṃ yavakhettaṃ dūsessanti”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tassa brahmaṇassa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo uccārampi passāvampi saṅkārampi vighāsampi harite chaḍḍessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo uccārampi passāvampi saṅkārampi vighāsampi harite chaḍḍentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo uccārampi passāvampi saṅkārampi vighāsampi harite chaḍḍessanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evaṃca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

829. “Yā pana bhikkhunī uccāram vā passāvam vā saṅkāram vā vighāsam vā harite chaḍḍeyya vā chaḍḍāpeyya vā, pācittiyaṃ”ti.

830. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Uccāro nāma gūtho vuccati. **Passāvo** nāma muttam vuccati.

Saṅkāram nāma kacavaram vuccati.

Vighāsam nāma calakāni vā aṭṭhikāni vā ucchiṭṭhodakam vā.

Haritam nāma pubbaṇṇam aparaṇṇam, yaṃ manussānaṃ upabhogaparibhogam ropimam.

Chaḍḍeyyāti sayam chaḍḍeti, āpatti pācittiyassa.

Chaḍḍāpeyyāti aññaṃ āṇāpeti, āpatti dukkaṭassa. Sakim āṇattā bahukampi chaḍḍeti, āpatti pācittiyassa.

831. Harite haritasañña chaḍḍeti vā chaḍḍāpeti vā āpatti pācittiyassa. Harite vematikā chaḍḍeti cā chaḍḍāpeti vā, āpatti

pācittiyassa. Harite aharitasaññā chaḍḍeti vā chaḍḍāpeti vā āpatti pācittiyassa.

Aharite haritasaññā, āpatti dukkaṭassa. Aharite vematikā, āpatti dukkaṭassa. Aharite aharitasaññā, anāpatti.

832. Anāpatti oloketvā chaḍḍeti, khetamariyāde¹ chaḍḍeti, sāmike āpucchitvā apaloketvā chaḍḍeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Navamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

1. Lasuṇavagga 10. Dasamasikkhāpada

833. Tena samayena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana samayena Rājagahe giraggasamajjo hoti. Chabbaggiyā bhikkhuniyo giraggasamajjaṃ dassanāya agamaṃsu. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo naccampi gītampi vāditampi dassanāya gacchissanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesaṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo naccampi gītampi vāditampi dassanāya gacchissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo naccampi gītampi vāditampi dassanāya gacchanti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo naccampi gītampi vāditampi dassanāya gacchissanti. Netaṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

834. “Yā pana bhikkhunī naccam vā gītam vā vāditam vā dassanāya gaccheyya, pācittiyā”ti.

835. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

1. Chaḍḍitakhette (?) Aṭṭhakathā oloketabbā.

Naccam nāma yaṃ kiñci naccam. **Gītaṃ** nāma yaṃ kiñci gītaṃ.
Vāḍitaṃ nāma yaṃ kiñci vāḍitaṃ.

836. Dassanāya gacchati, āpatti dukkaṭassa. Yattha ʈhitā passati vā suṇāti vā, āpatti pācittiyassa. Dassanūpacāraṃ vijahitvā punappunam passati vā suṇāti vā, āpatti pācittiyassa. Ekamekaṃ dassanāya gacchati, āpatti dukkaṭassa. Yattha ʈhitā passati vā suṇāti vā, āpatti pācittiyassa. Dassanūpacāraṃ vijahitvā punappunam passati vā suṇāti vā, āpatti pācittiyassa.

837. Anāpatti ārāme ʈhitā passati vā suṇāti vā, bhikkhuniyā ʈhitokāsaṃ vā nisinnokāsaṃ vā nipannokāsaṃ vā āgantvā naccanti vā gāyanti vā vāḍenti vā, paṭipatham gacchanti passati vā suṇāti vā, sati karaṇīye gantvā passati vā suṇāti vā, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

Lasuṇavaggo paṭhamo.

2. Andhakāravagga 1. Paṭhamasikkhāpada

838. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Bhaddāya Kāpilāniyā antevāsiniyā bhikkhuniyā nātako puriso gāmakā Sāvattthim agamāsi kenacideva karaṇīyena. Atha kho sā bhikkhunī tena purisena saddhim rattandhakāre appadīpe ekenekā santiṭṭhatipi sallapatipi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhunī rattandhakāre appadīpe purisena saddhim ekenekā santiṭṭhissatipi sallapissatipī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhunī rattandhakāre appadīpe purisena saddhim ekenekā santiṭṭhatipi sallapatipīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma

bhikkhave bhikkhunī rattandhakāre appadīpe purisena saddhim ekenekā santiṭṭhissatipi sallapissatipi. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

839. “**Yā pana bhikkhunī rattandhakāre appadīpe purisena saddhim ekenekā santiṭṭheyya vā sallapeyya vā, pācittiya**”ti.

840. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Rattandhakāreti oggate sūriye. **Appadīpeti** anāloke.

Puriso nāma manussapuriso na yakkho na peto na tiracchānagato viññū paṭibalo santiṭṭhitum sallapitum.

Saddhinti ekato. **Ekenekāti** puriso ceva hoti bhikkhunī ca.

Santiṭṭheyya vāti purisassa hatthapāse tiṭṭhati, āpatti pācittiyassa.

Sallapeyya vāti purisassa hatthapāse ṭhitā sallapati, āpatti pācittiyassa.

Hatthapāsam vijahitvā santiṭṭhati vā sallapati vā, āpatti dukkaṭassa. Yakkhena vā petena vā paṇḍakena vā tiracchānagatamanussaviggahena vā saddhim santiṭṭhati vā sallapati vā, āpatti dukkaṭassa.

841. Anāpatti yo koci viññū dutiyo¹ hoti, arahopekkhā, aññavihitā santiṭṭhati vā sallapati vā, ummattikāya ādikammikāyāti.

Paṭhamasikkhāpadam niṭṭhitam.

2. Andhakāravagga 2. Dutiyasikkhāpada

842. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Bhaddāya Kāpilāniyā antevāsiniyā bhikkhuniyā ñātakā puriso gāmakā

1. Yā kaci viññū dutiyā (Syā)

Sāvattḥim̐ agamāsi kenacideva karaṇīyena. Atha kho sā bhikkhunī
 “Bhagavatā paṭikkhittam̐ rattandhakāre appadīpe purisena saddhim̐ ekenekā
 santiṭṭhitum̐ sallapitum̐”ti teneva purisena saddhim̐ paṭicchanne okāse
 ekenekā santiṭṭhatipi sallapatipi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā
 ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham̐ hi nāma bhikkhunī paṭicchanne
 okāse purisena saddhim̐ ekenekā santiṭṭhissatipi sallapissatipī”ti -pa-.
 Saccam̐ kira bhikkhave bhikkhunī paṭicchanne okāse purisena saddhim̐
 ekenekā santiṭṭhatipi sallapatipīti. Saccam̐ Bhagavāti. Vigarahi Buddho
 Bhagavā -pa-. Katham̐ hi nāma bhikkhave bhikkhunī paṭicchanne okāse
 purisena saddhim̐ ekenekā santiṭṭhissatipi sallapissatipi. Netam̐ bhikkhave
 appasannānam̐ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam̐
 sikkhāpadam̐ uddisantu—

843. “**Yā pana bhikkhunī paṭicchanne okāse purisena saddhim̐ ekenekā
 santiṭṭheyya vā sallapeyya vā, pācittiyā**”ti.

844. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunī**ti -pa- ayam̐ imasmim̐ atthe
 adhippetā bhikkhunīti.

Paṭicchanno nāma okāso kuṭṭena vā kavāṭena vā kilañjena vā
 sāṇipākārena vā rukkhena vā thambhena vā kotthaḷiyā vā yena kenaci
 paṭicchanno hoti.

Puriso nāma manussapuriso na yakkho na peto na tiracchānagato viññū
 paṭibalo santiṭṭhitum̐ sallapitum̐.

Saddhinti ekato. **Ekenekā**ti puriso ceva hoti bhikkhunī ca.

Santiṭṭheyya vāti purisassa hatthapāse tiṭṭhati, āpatti pācittiyassa.

Sallapeyya vāti purisassa hatthapāse ṭhitā sallapati, āpatti pācittiyassa.

Hatthapāsam̐ vijahitvā santiṭṭhati vā sallapati vā, āpatti dukkaṭassa.
 Yakkhena vā petena vā paṇḍakena vā tiracchānagatamanussaviggahena vā
 saddhim̐ santiṭṭhati vā sallapati vā, āpatti dukkaṭassa.

845. Anāpatti yo koci viññū dutiyo hoti, arahopekkhā, aññavihitā santiṭṭhati vā sallapati vā, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dutiyasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

2. Andhakāravagga 3. Tatiyasikkhāpada

846. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Bhaddāya Kāpilāniyā antevāsiniyā bhikkhuniyā nātako puriso gāmakā Sāvattiyaṃ agamāsi kenacideva karaṇīyena. Atha kho sā bhikkhunī “Bhagavatā paṭikkhittaṃ paṭicchanne okāse purisena saddhiṃ ekenekā santiṭṭhituṃ sallapitun”ti teneva purisena saddhiṃ ajjhokāse ekenekā santiṭṭhatipi sallapatipi. Yā tā bhikkhuniyo appiccā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhunī ajjhokāse purisena saddhiṃ ekenekā santiṭṭhissatipi sallapissatipī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhunī ajjhokāse purisena saddhiṃ ekenekā santiṭṭhatipi sallapatipīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhunī ajjhokāse purisena saddhiṃ ekenekā santiṭṭhissatipi sallapissatipi. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

847. “Yā pana bhikkhunī ajjhokāse purisena saddhiṃ ekenekā santiṭṭheyya vā sallapeyya vā, pācittiyaṃ”ti.

848. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Ajjhokāso nāma appaṭicchanno hoti kuṭṭena vā kavāṭena vā kilañjēna vā sāṇipākārena vā rukkhena vā thambhena vā kotthaḷiyā vā, yena kenaci appaṭicchanno hoti.

Puriso nāma manussapuriso na yakkho na peto na tiracchānagato viññū paṭibalo santiṭṭhitum sallapitum.

Saddhinti ekato. **Ekenekā**ti puriso ceva hoti bhikkhunī ca.

Santiṭṭheyya vāti purisassa hatthapāse tiṭṭhati, āpatti pācittiyassa.

Sallapeyya vāti purisassa hatthapāse ṭhitā sallapati, āpatti pācittiyassa.

Hatthapāsam vijahitvā santiṭṭhati vā sallapati vā, āpatti dukkaṭassa. Yakkhena vā petena vā paṇḍakena vā tiracchānagatamanussaviggahena vā saddhim santiṭṭhati vā sallapati vā, āpatti dukkaṭassa.

849. Anāpatti yo koci viññū dutiyo hoti, arahopekkhā, aññavihitā santiṭṭhati vā sallapati vā, ummattikāya ādikammikāyāti.

Tatīyasikkhāpadam niṭṭhitam.

2. Andhakāravagga 4. Catutthasikkhāpada

850. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattihīyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī rathikāyapi byūhepi siṅghātakepi purisena saddhim ekenekā santiṭṭhatipi sallapatipi nikaṇṇikampi jappeti dutiyikampi bhikkhunim uyyojeti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayyā Thullanandā rathikāyapi byūhepi siṅghātakepi purisena saddhim ekenekā santiṭṭhissatipi sallapissatipi nikaṇṇikampi jappissati dutiyikampi bhikkhunim uyyojessati”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī rathikāyapi byūhepi siṅghātakepi purisena saddhim ekenekā santiṭṭhatipi sallapatipi nikaṇṇikampi jappeti dutiyikampi bhikkhunim uyyojetīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī rathikāyapi byūhepi siṅghātakepi purisena saddhim ekenekā santiṭṭhissatipi sallapissatipi nikaṇṇikampi jappissati

dutiyikampi bhikkhunīm uyyojessati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

851. “Yā pana bhikkhunī rathikāya vā byūhe vā siṅghātake vā purisena saddhīm ekenekā santiṭṭheyya vā sallapeyya vā nikaṇṇikam vā jappeyya dutiyikam vā bhikkhunīm uyyojeyya, pācittiyaṃ”ti.

852. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Rathikā nāma racchā vuccati. Byūham nāma yeneva pavisanti, teneva nikkhamanti. Siṅghātake nāma caccaram vuccati.

Puriso nāma manussapuriso na yakkho na peto na tiracchānagato viññu paṭibalo santiṭṭhitum sallapitum.

Saddhinti ekato. Ekenekāti puriso ceva hoti bhikkhunī ca.

Santiṭṭheyya vāti purisassa hatthapāse tiṭṭhati, āpatti pācittiyassa.

Sallapeyya vāti purisassa hatthapāse ṭhitā sallapati, āpatti pācittiyassa.

Nikaṇṇikam vā jappeyyāti purisassa upakaṇṇake āroceti, āpatti pācittiyassa.

Dutiyikam vā bhikkhunīm uyyojeyyāti anācāram ācaritukāmā dutiyikampi bhikkhunīm uyyojeti, āpatti dukkaṭassa. Dassanūpacāram vā savanūpacāram vā vijahantiyā āpatti dukkaṭassa. Vijahite āpatti pācittiyassa.

Hatthapāsam vijahitvā santiṭṭhati vā sallapati vā, āpatti dukkaṭassa. Yakkhena vā petena vā paṇḍakena vā tiracchānagatamanussaviggahena vā saddhīm santiṭṭhati vā sallapati vā āpatti dukkaṭassa.

853. Anāpatti yo koci viññu dutiyo hoti, arahopekkhā, aññavihitā santiṭṭhati vā sallapati vā, na anācāram ācaritukāmā, sati karaṇīye dutiyikam bhikkhunīm uyyojeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Catutthasikkhāpadam niṭṭhitam.

2. Andhakāravagga 5. Pañcamasikkhāpada

854. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattṭhiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī aññatarassa kulassa kulūpikā hoti niccabhattikā. Atha kho sā bhikkhunī pubbaṇhasamayam nivāsetvā pattacīvaramādāya yena tam kulam tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā āsane nisīditvā sāmike anāpucchā pakkāmi. Tassa kulassa dāsī gharam sammajjantī tam āsanam bhājanantarikāya pakkhipi. Manussā tam āsanam apassantā tam bhikkhunim etadavocum “kham tam ayye āsanam”ti. Nāham tam āvuso āsanam passāmīti. “Dethāyye tam āsanam”ti paribhāsitvā niccabhattam pacchindimsu. Atha kho te manussā gharam sodhentā tam āsanam bhājanantarikāya passitvā tam bhikkhunim khamāpetvā niccabhattam paṭṭhapesum. Atha kho sā bhikkhunī bhikkhunīnam etamattham ārocesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhunī purebhattam kulāni upasaṅkamitvā āsane nisīditvā sāmike anāpucchā pakkamissatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhunī purebhattam kulāni upasaṅkamitvā āsane nisīditvā sāmike anāpucchā pakkamatīti¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhunī purebhattam kulāni upasaṅkamitvā āsane nisīditvā sāmike anāpucchā pakkamissati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

855. “Yā pana bhikkhunī purebhattam kulāni upasaṅkamitvā āsane nisīditvā sāmike anāpucchā pakkameyya, pācittiyaṃ”ti.

856. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Purebhattam nāma aruṇuggamanam upādāya yāva majjhanhikā.

Kulam nāma cattāri kulāni khattiyakulam brāhmaṇakulam vessakulam suddakulam. **Upasaṅkamitvāti** tattha gantvā.

1. Pakkamīti (Ka)

Āsanam nāma pallaṅkassa okāso vuccati. **Nisīditvā**ti tasmim̐ nisīditvā.

Sāmike anāpucchā pakkameyyāti yo tasmim̐ kule manusso viññū, tam̐ anāpucchā anovassakam̐ atikkāmentiyā āpatti pācittiyassa. Ajjhokāse upacāram̐ atikkāmentiyā āpatti pācittiyassa.

857. Anāpucchite anāpucchitasaññā pakkamati, āpatti pācittiyassa. Anāpucchite vematikā pakkamati, āpatti pācittiyassa. Anāpucchite āpucchitasaññā pakkamati, āpatti pācittiyassa.

Pallaṅkassa anokāse āpatti dukkaṭassa. Āpucchite anāpucchitasaññā, āpatti dukkaṭassa. Āpucchite vematikā, āpatti dukkaṭassa. Āpucchite āpucchitasaññā, anāpatti.

858. Anāpatti āpucchā gacchati, asam̐hārime gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Pañcamasikkhāpadam̐ niṭṭhitam̐.

2. Andhakāravagga 6. Chaṭṭhasikkhāpada

859. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyam̐ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī pacchābhattam̐ kulāni upasaṅkamitvā sāmike anāpucchā āsane abhinisīdatipi abhinipajjatipi. Manussā Thullanandam̐ bhikkhunim̐ hirīyamānā āsane neva abhinisīdanti na abhinipajjanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham̐ hi nāma ayyā Thullanandā pacchābhattam̐ kulāni upasaṅkamitvā sāmike anāpucchā āsane abhinisīdissatipi abhinipajjissatipi”ti. Assosum̐ kho bhikkhuniyo tesam̐ manussānam̐ ujjhāyantānam̐ khiyyantānam̐ vipācentānam̐. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham̐ hi nāma ayyā Thullanandā pacchābhattam̐

kulāni upasaṅkamitvā sāmike anāpucchā āsane abhinisīdissatipi abhinipajjissatipī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī pacchābhattam kulāni upasaṅkamitvā sāmike anāpucchā āsane abhinisīdatipi abhinipajjatipīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī pacchābhattam kulāni upasaṅkamitvā sāmike anāpucchā āsane abhinisīdissatipi abhinipajjissatipi. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

860. “**Yā pana bhikkhunī pacchābhattam kulāni upasaṅkamitvā sāmike anāpucchā āsane abhinisīdeyya vā abhinipajjeyya vā, pācittiyā**”ti.

861. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Pacchābhattam nāma majjhanhike vītivatte yāva atthaṅgate sūriye.

Kulam nāma cattāri kulāni khattiyakulam brāhmaṇakulam vessakulam suddakulam. **Upasaṅkamitvāti** tattha gantvā.

Sāmike anāpucchāti yo tasmim kule manusso sāmiko dātum tam anāpucchā.

Āsanam nāma pallaṅkassa okāso vuccati.

Abhinisīdeyyāti tasmim abhinisīdati, āpatti pācittiyassa.

Abhinipajjeyyāti tasmim abhinipajjati, āpatti pācittiyassa.

862. Anāpucchite anāpucchitasaññā āsane abhinisīdati vā abhinipajjati vā, āpatti pācittiyassa. Anāpucchite vematikā āsane abhinisīdati vā abhinipajjati vā, āpatti pācittiyassa. Anāpucchite āpucchitasaññā āsane abhinisīdati vā abhinipajjati vā, āpatti pācittiyassa.

Pallaṅkassa anokāse āpatti dukkaṭassa. Āpucchite anāpucchitasaññā, āpatti dukkaṭassa. Āpucchite vematikā, āpatti dukkaṭassa. Āpucchite āpucchitasaññā, anāpatti.

863. Anāpatti āpucchā āsane abhinisīdati vā abhinipajjati vā, dhuvapaññatte gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

2. Andhakāravagga 7. Sattamasikkhāpada

864. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhuniyo Kosalesu janapade Sāvattthiṃ gacchantiyo sāyaṃ aññatarāṃ gāmaṃ upagantvā aññatarāṃ brāhmaṇakulam upasaṅkamitvā okāsaṃ yācimsu. Atha kho sā brāhmaṇī tā bhikkhuniyo etadavoca “āgametha ayye yāva brāhmaṇo āgacchatī”ti. Bhikkhuniyo “yāva brāhmaṇo āgacchatī”ti seyyaṃ santharitvā ekaccā nisīdīmsu ekaccā nipajjīmsu. Atha kho so brāhmaṇo rattiṃ āgantvā taṃ brāhmaṇiṃ etadavoca “kā imā”ti. Bhikkhuniyo ayyāti. “Nikkadḍhatha imā muṇḍā bandhakiniyo”ti gharato nikkadḍhāpesi. Atha kho tā bhikkhuniyo Sāvattthiṃ gantvā bhikkhunīnaṃ etamatthaṃ ārocesuṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo vikāle kulāni upasaṅkamitvā sāmike anāpucchā seyyaṃ santharitvā abhinisīdissantipi abhinipajjissantipi”ti -pa-. Saccaṃ kira bhikkhave bhikkhuniyo vikāle kulāni upasaṅkamitvā sāmike anāpucchā seyyaṃ santharitvā abhinisīdissantipi abhinipajjantipīti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo vikāle kulāni upasaṅkamitvā sāmike anāpucchā seyyaṃ santharitvā abhinisīdissantipi abhinipajjissantipi. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

865. “Yā pana bhikkhunī vikāle kulāni upasaṅkamitvā sāmike anāpucchā seyyaṃ santharitvā vā santharāpetvā vā abhinisīdeyya vā abhinipajjeyya vā, pācittiyaṃ”ti.

866. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Vikālo nāma atthaṅgate sūriye yāva aruṇuggamanā.

Kulāṃ nāma cattāri kulāni khattiyakulāṃ brāhmaṇakulāṃ vessakulāṃ suddakulāṃ. Upasaṅkamitvāti tattha gantvā.

Sāmike anāpucchāti yo tasmim kule manusso sāmiko dātum, taṃ anāpucchā.

Seyyaṃ nāma antamaso paṇṇasanthāropi. Santharitvāti sayāṃ santharitvā. Santharāpetvāti aññaṃ santharāpetvā. Abhinisīdeyyāti tasmim abhinisīdati, āpatti pācittiyassa. Abhinipajjeyyāti tasmim abhinipajjati, āpatti pācittiyassa.

867. Anāpucchite anāpucchitasaññā seyyaṃ santharitvā vā santharāpetvā vā abhinisīdati vā abhinipajjati vā, āpatti pācittiyassa. Anāpucchite vematikā seyyaṃ santharitvā vā santharāpetvā vā abhinisīdati vā abhinipajjati vā, āpatti pācittiyassa. Anāpucchite āpucchitasaññā seyyaṃ santharitvā vā santharāpetvā vā abhinisīdati vā abhinipajjati vā, āpatti pācittiyassa.

Āpucchite anāpucchitasaññā, āpatti dukkaṭassa. Āpucchite vematikā, āpatti dukkaṭassa. Āpucchite āpucchitasaññā, anāpatti.

868. Anāpatti āpucchā seyyaṃ santharitvā vā santharāpetvā vā abhinisīdati vā abhinipajjati vā, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

2. Andhakāravagga 8. Aṭṭhamasikkhāpada

869. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Bhaddāya Kāpilāniyā antevāsini bhikkhunī Bhaddaṃ Kāpilāniṃ sakkaccaṃ upaṭṭheti. Bhaddā Kāpilānī bhikkhuniyo etadavoca “ayaṃ maṃ ayye bhikkhunī sakkaccaṃ upaṭṭheti, imissāhaṃ cīvaraṃ dassāmi”ti. Atha kho sā bhikkhunī duggahitena dūpadhāritena paraṃ ujjhāpesi “ahaṃ kirāyye ayyaṃ na sakkaccaṃ upaṭṭhemī, na kira me ayyā cīvaraṃ dassati”ti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhunī duggahitena dūpadhāritena paraṃ ujjhāpessati”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhunī duggahitena dūpadhāritena paraṃ ujjhāpetīti¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhunī duggahitena dūpadhāritena paraṃ ujjhāpessati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

870. “Yā pana bhikkhunī duggahitena dūpadhāritena paraṃ ujjhāpeyya, pācittiyaṃ”ti.

871. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Duggahitenāti aññathā gahitena².

Dūpadhāritenāti aññathā upadhāritena.

Paranti upasampannaṃ ujjhāpeti, āpatti pācittiyassa.

872. Upasampannāya upasampannasaññā ujjhāpeti, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya vematikā ujjhāpeti, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya anupasampannasaññā ujjhāpeti, āpatti pācittiyassa.

1. Ujjhāpesīti (Ka)

2. Uggahitena (Ka)

Anupasampannaṃ ujjhāpeti, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya upasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya anupasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa.

873. Anāpatti ummattikāya ādikammikāyāti.

Atthamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

2. Andhakāravagga 9. Navamasikkhāpada

874. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo attano bhaṇḍakaṃ apassantiyo Caṇḍakālīṃ bhikkhunīṃ etadavocuṃ “apāyye amhākaṃ bhaṇḍakaṃ passeyyāsi”ti. Caṇḍakālī bhikkhunī ujjhāyati khiyyati vipāceti “ahameva nūna corī, ahameva nūna alajjinī, yā ayyāyo attano bhaṇḍakaṃ apassantiyo, tā maṃ evamāhaṃsu ‘apāyye amhākaṃ bhaṇḍakaṃ passeyyāsi’ti. Sacāhaṃ ayye tumhākaṃ bhaṇḍakaṃ gaṇhāmi, assamaṇī homi, brahmacariyā cavāmi, nirayaṃ upapajjāmi, yā pana maṃ abhūtena evamāha, sāpi assamaṇī hotu, brāhmacariyā cavatu, nirayaṃ upapajjatū”ti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Caṇḍakālī attānampi parampi nirayenapi brahmacariyenapi abhisapissati”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Caṇḍakālī bhikkhunī attānampi parampi nirayenapi brahmacariyenapi abhisapatīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Caṇḍakālī bhikkhunī attānampi parampi nirayenapi brahmacariyenapi abhisapissati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantū—

875. “Yā pana bhikkhunī attānaṃ vā paraṃ vā nirayena vā brahmacariyena vā abhisapeyya, pācittiyaṃ”ti.

876. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Attānanti paccattaṃ. **Paranti** upasampannaṃ. Nirayena vā brahmacariyena vā abhisapati, āpatti pācittiyassa.

877. Upasampannāya upasampannasaññā nirayena vā brahmacariyena vā abhisapati, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya vematikā nirayena vā brahmacariyena vā abhisapati, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya anupasampannasaññā nirayena vā brahmacariyena vā abhisapati, āpatti pācittiyassa.

Tiracchānayaniyā vā pettivisayena vā manussadobhaggena vā abhisapati, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannaṃ abhisapati, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya upasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya anupasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa.

878. Anāpatti atthapurekkhārāya dhammapurekkhārāya anusāsanipurekkhārāya ummattikāya ādikammikāyāti.

Navamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

2. Andhakāravagga 10. Dasamasikkhāpada

879. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Caṇḍakālī bhikkhunī bhikkhunihi saddhiṃ bhaṇḍitvā attānaṃ vadhitrā vadhitrā rodati. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Caṇḍakālī attānaṃ vadhitrā vadhitrā rodissatī”ti -pa-. Saccāṃ kira bhikkhave Caṇḍakālī bhikkhunī attānaṃ vadhitrā vadhitrā rodatīti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Caṇḍakālī bhikkhunī attānaṃ vadhitrā vadhitrā rodissati. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

880. “Yā pana bhikkhunī attānaṃ vadhitvā vadhitvā rodeyya, pācittiyaṃ”ti.

881. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Attānanti paccattaṃ. Vadhitvā vadhitvā rodati, āpatti pācittiyassa. Vadhati na rodati, āpatti dukkaṭassa. Rodati na vadhati, āpatti dukkaṭassa.

882. Anāpatti nātibyaśanena vā bhogabyaśanena vā rogabyaśanena vā phuṭṭhā rodati na vadhati, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

Andhakāravaggo dutiyo.

3. Naggavagga 1. Paṭhamasikkhāpada

883. Tena samayena Buddhō Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena sambahulā * bhikkhuniyo Aciravatiyā nadiyā vesiyāhi saddhiṃ naggā ekatitthe nahāyanti. Vesiyā tā bhikkhuniyo uppaṇḍesuṃ “kiṃ nu kho nāma tumhākaṃ ayye daharānaṃ¹ brahmacariyaṃ ciṇṇena, nanu nāma kāmā paribhuñjitabbā, yadā jiṇṇā bhavissatha, tadā brahmacariyaṃ carissatha, evaṃ tumhākaṃ ubho atthā pariggahitā bhavissantī”ti. Bhikkhuniyo vesiyāhi uppaṇḍiyamānā maṅkū ahesuṃ. Atha kho tā bhikkhuniyo upassayaṃ gantvā bhikkhunīnaṃ etamatthaṃ ārocesuṃ. Bhikkhuniyo bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesuṃ. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ. Atha kho Bhagavā etasmiṃ nidāne etasmiṃ pakaraṇe dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi tena hi bhikkhave bhikkhunīnaṃ sikkhāpadaṃ paññāpessāmi dasa atthavase paṭicca saṃghasuṭṭhūtāya -pa- vinayānuggahāya. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

* Vi 3. 407 piṭṭhepi.

1. Daharānaṃ dahārānaṃ (Sī)

884. “**Yā pana bhikkhunī naggā nahāyeyya, pācittiyan**”ti.

885. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Naggā nahāyeyyāti anivattā vā apārutā vā nahāyati, payoge dukkaṭaṃ. Nahānapariyosāne āpatti pācittiyassa.

886. Anāpatti acchinnacīvarikāya vā, naṭṭhacīvarikāya vā, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Paṭṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

3. Naggavagga 2. Dutiyasikkhāpada

887. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Bhagavatā bhikkhunīnaṃ * udakasāṭikā anuññātā hoti. Chabbaggiyā bhikkhuniyo “Bhagavatā udakasāṭikā anuññātā”ti appamāṇikāyo udakasāṭikāyo dhāresum¹, puratopi pacchatopi ākaḍḍhantā āhiṇḍanti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo appamāṇikāyo udakasāṭikāyo dhāressanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo appamāṇikāyo udakasāṭikāyo dhārentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo appamāṇikāyo udakasāṭikāyo dhāressanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

888. “**Udakasāṭikaṃ pana bhikkhuniyā kārayamānāya pamāṇikā kāretabbā, tatridaṃ pamāṇaṃ, dīghaso catasso vidatthiyo Sugatavidatthiyā, tiriyaṃ dve vidatthiyo, taṃ atikkāmentiyā chedanakaṃ pācittiyan**”ti.

* Vi 3. 408 piṭṭhe.

1. Dhārenti (221, 222, 224 piṭṭhesu)

889. **Udakasāṭikā** nāma yāya nivatthā¹ nahāyati.

Kārayamānāyāti karontiyā vā kārāpentiyā vā.

Pamāṇikā karetabbā, tatridam pamāṇam, dīghaso catasso vidatthiyo Sugatavidatthiyā, tiriyaṁ dve vidatthiyo. Tam atikkāmetvā karoti vā kārāpeti vā, payoge dukkaṭam. Paṭilābhena chinditvā pācittiyam desetabbam.

890. Attanā vippakataṁ attanā pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Attanā vippakataṁ parehi pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Parehi vippakataṁ attanā pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa. Parehi vippakataṁ parehi pariyosāpeti, āpatti pācittiyassa.

Aññassatthāya karoti vā kārāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Aññena kataṁ paṭilabhitvā paribhuñjati, āpatti dukkaṭassa.

891. Anāpatti pamāṇikaṁ karoti, ūnakaṁ karoti, aññena kataṁ pamāṇātikantaṁ paṭilabhitvā chinditvā paribhuñjati, vitānaṁ vā bhūmattharaṇaṁ vā sāṇipākāraṁ vā bhisim vā bibbohanaṁ vā karoti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dutiyasikkhāpadaṁ niṭṭhitaṁ.

3. Naggavagga 3. Tatiyasikkhāpada

892. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṁ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarissā bhikkhuniyā mahagghe cīvaradusse cīvaraṁ dukkaṭam hoti dussibbitaṁ. Thullanandā bhikkhunī taṁ bhikkhuniṁ etadavoca “sundaraṁ kho idaṁ te ayye cīvaradussaṁ, cīvaraṁ kho dukkaṭam dussibbitaṁ”ti. Visibbemi ayye, sabbissasīti. Āmāyye sabbissāmīti. Atha kho sā bhikkhunī taṁ cīvaraṁ visibbetvā Thullanandāya

1. Nivatthāya (Syā)

bhikkhuniyā adāsi. Thullanandā bhikkhunī “sibbissāmi sibbissāmī”ti neva sabbati, na sabbāpanāya ussukkaṃ karoti. Atha kho sā bhikkhunī bhikkhunīnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā bhikkhuniyā cīvaraṃ visibbāpetvā neva sibbissati na sabbāpanāya ussukkaṃ karissatī”ti -pa-. Saccāṃ kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī bhikkhuniyā cīvaraṃ visibbāpetvā neva sabbati, na sabbāpanāya ussukkaṃ karotīti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī bhikkhuniyā cīvaraṃ visibbāpetvā neva sibbissati, na sabbāpanāya ussukkaṃ karissati. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

893. **“Yā pana bhikkhunī bhikkhuniyā cīvaraṃ visibbētvā vā visibbāpetvā vā sā pacchā anantarāyikinī neva sibbeyya, na sabbāpanāya ussukkaṃ kareyya aññatra catūhapañcāhā, pācittiyaṃ”ti.**

894. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Bhikkhuniyāti aññāya bhikkhuniyā.

Cīvaraṃ nāma channaṃ cīvarānaṃ aññataraṃ cīvaraṃ.

Visibbētvāti sayāṃ visibbētvā. **Visibbāpetvāti** aññaṃ visibbāpetvā.

Sā pacchā anantarāyikinīti asati antarāye.

Neva sibbeyyāti na sayāṃ sibbeyya. **Na sabbāpanāya ussukkaṃ kareyyāti** na aññaṃ āṇāpeyya.

Aññatra catūhapañcāhāti ṭhapetvā catūhapañcāhaṃ. “Neva sibbissāmi na sabbāpanāya ussukkaṃ karissāmī”ti dhuraṃ nikkhattamatte āpatti pācittiyassa.

895. Upasampannāya upasampannasaññā cīvaraṃ visibbētvā vā visibbāpetvā vā sā pacchā anantarāyikinī neva sabbati, na sabbāpanāya ussukkaṃ karoti aññatra catūhapañcāhā, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya

vematikā cīvaram visibbetvā vā visibbāpetvā vā sā pacchā anantarāyikinī neva sibbati, na sabbāpanāya ussukkaṃ karoti aññatra catūhapañcāhā, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya anupasampannasaññā cīvaram visibbetvā vā visibbāpetvā vā sā pacchā anantarāyikinī neva sibbati, na sabbāpanāya ussukkaṃ karoti aññatra catūhapañcāhā, āpatti pācittiyassa.

Aññaṃ parikkhāraṃ visibbetvā vā visibbāpetvā vā sā pacchā anantarāyikinī neva sibbati, na sabbāpanāya ussukkaṃ karoti aññatra catūhapañcāhā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya cīvaram vā aññaṃ vā parikkhāraṃ visibbetvā vā visibbāpetvā vā sā pacchā anantarāyikinī neva sibbati, na sabbāpanāya ussukkaṃ karoti aññatra catūhapañcāhā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya upasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya anupasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa.

896. Anāpatti sati antarāye, pariyesitvā na labhati, karontī catūhapañcāhaṃ atikkāmeti, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Tatīyasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

3. Naggavagga 4. Catutthasikkhāpada

897. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo bhikkhunīnaṃ hatthe cīvaram nikkhipitvā santaruttarena janapadacārikaṃ pakkamanti. Tāni cīvarāni ciraṃ nikkhattāni kaṇṇakitāni honti. Tāni bhikkhuniyo otāpenti. Bhikkhuniyo tā bhikkhuniyo etadavocum “kassimāni ayye cīvarāni kaṇṇakitāni”ti. Atha kho tā bhikkhuniyo bhikkhunīnaṃ etamattthaṃ ārocesum. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo bhikkhunīnaṃ hatthe cīvaram nikkhipitvā santaruttarena janapadacārikaṃ pakkamissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo bhikkhunīnaṃ hatthe cīvaram nikkhipitvā santaruttarena

janapadacārikaṃ pakkamantīti. Saccarṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo bhikkhunīnaṃ hatthe cīvaraṃ nikkhipitvā santaruttarena janapadacārikaṃ pakkamissanti. Netarṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

898. “Yā pana bhikkhunī pañcāhikaṃ saṅghāṭicāraṃ¹ atikkāmeyya, pācittiyaṃ”ti.

899. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Pañcāhikaṃ saṅghāṭicāraṃ atikkāmeyyāti pañcamaṃ divasaṃ pañca cīvarāni neva nivāseti na pārupati na otāpeti pañcamaṃ divasaṃ atikkāmeti, āpatti pācittiyassa.

900. Pañcāhātikkante atikkantasaññā, āpatti pācittiyassa. Pañcāhātikkante vematikā, āpatti pācittiyassa. Pañcāhātikkante anatikkantasaññā, āpatti pācittiyassa.

Pañcāhānatikkante atikkantasaññā, āpatti dukkaṭassa. Pañcāhānatikkante vematikā, āpatti dukkaṭassa. Pañcāhānatikkante anatikkantasaññā, anāpatti.

901. Anāpatti pañcamaṃ divasaṃ pañca cīvarāni nivāseti vā pārupati vā otāpeti vā, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Catutthasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

3. Naggavagga 5. Pañcamasikkhāpada

902. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī piṇḍāya caritvā allacīvaraṃ pattharitvā vihāraṃ pāvisi. Aññatarā bhikkhunī

1. Saṅghāṭivāraṃ (Syā)

taṃ cīvaraṃ pārupitvā gāmaṃ piṇḍāya pāvisi. Sā nikkhamitvā bhikkhuniyo pucchi “apāyye mayhaṃ cīvaraṃ passeyyāthā”ti. Bhikkhuniyo tassā bhikkhuniyā etamatthaṃ ārocesuṃ. Atha kho sā bhikkhunī ujjhāyati khiyyanti vipāceti “kathaṃ hi nāma bhikkhunī mayhaṃ cīvaraṃ anāpucchā pārupissatī”ti. Atha kho sā bhikkhunī bhikkhunīnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhunī bhikkhuniyā cīvaraṃ anāpucchā pārupissatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhunī bhikkhuniyā cīvaraṃ anāpucchā pārupatī¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhunī bhikkhuniyā cīvaraṃ anāpucchā pārupissati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

903. “**Yā pana bhikkhunī cīvarasaṅkamanīyaṃ dhāreyya, pācittiyaṃ**”ti.

904. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Cīvarasaṅkamanīyaṃ nāma upasampannāya pañcannaṃ cīvarānaṃ aññatarāṃ cīvaraṃ tassā vā adinnaṃ taṃ vā anāpucchā nivāseti vā pārupati vā, āpatti pācittiyassa.

905. Upasampannāya upasampannasaññā cīvarasaṅkamanīyaṃ dhāreti, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya vematikā cīvarasaṅkamanīyaṃ dhāreti, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya anupasampannasaññā cīvarasaṅkamanīyaṃ dhāreti, āpatti pācittiyassa.

Anupasampannāya cīvarasaṅkamanīyaṃ dhāreti, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya upasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya anupasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa.

906. Anāpatti sā vā deti, taṃ vā āpucchā nivāseti vā pārupati vā, acchinnacīvarikāya natthacīvarikāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Pañcamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

3. Naggavagga 6. Chaṭṭhasikkhāpada

907. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandāya bhikkhuniyā upaṭṭhākakulaṃ Thullanandaṃ bhikkhuniṃ etadavoca “bhikkhunisaṃghassa ayye cīvaraṃ dassāmā”ti. Thullanandā bhikkhunī “tumhe bahukiccā bahukaraṇīyā”ti antarāyaṃ akāsi. Tena kho pana samayena tassa kulassa gharaṃ ḍayhati. Te ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā amhākaṃ deyyadhammaṃ antarāyaṃ karissati. Ubhayenāṃha paribāhirā¹ bhogehi ca puññaṃ cā”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā gaṇassa cīvaralābhaṃ antarāyaṃ karissati”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī gaṇassa cīvaralābhaṃ antarāyaṃ akāsi. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī gaṇassa cīvaralābhaṃ antarāyaṃ karissati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

908. “Yā pana bhikkhunī gaṇassa cīvaralābhaṃ antarāyaṃ kareyya, pācittiyaṃ”ti.

909. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Gaṇo nāma bhikkhunisaṃgho vuccati.

Cīvaraṃ nāma channaṃ cīvarānaṃ aññataraṃ cīvaraṃ vikappanupagaṃ pacchimaṃ.

Antarāyaṃ kareyyāti “kathaṃ ime cīvaraṃ na² dadeyyun”ti antarāyaṃ karoti, āpatti pācittiyassa. Aññaṃ parikkhāraṃ antarāyaṃ karoti, āpatti dukkaṭassa. Sambahulānaṃ bhikkhunīnaṃ vā ekabhikkhuniyā vā anupasampannāya vā cīvaraṃ vā aññaṃ vā parikkhāraṃ antarāyaṃ karoti, āpatti dukkaṭassa.

1. Parihīnā (Sī)

2. Imam cīvaraṃ (Ka)

910. Anāpatti ānisaṃsaṃ dassetvā nivāreti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

3. Naggavagga 7. Sattamasikkhāpada

911. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhunisaṃghassa akālacīvaraṃ uppannaṃ hoti. Atha kho bhikkhunisaṃgho taṃ cīvaraṃ bhājetukāmo sannipati. Tena kho pana samayena Thullanandāya bhikkhuniyā antevāsiniyo bhikkhuniyo pakkantā honti. Thullanandā bhikkhunī tā bhikkhuniyo etadavoca “ayye bhikkhuniyo pakkantā, na tāva cīvaraṃ bhājīyissatī”ti cīvaravibhaṅgaṃ paṭibāhi. Bhikkhuniyo na tāva cīvaraṃ bhājīyissatīti pakkamimsu¹. Thullanandā bhikkhunī antevāsiniṃsu bhikkhunīsu āgatāsu taṃ cīvaraṃ bhājāpesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā - pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā dhammikaṃ cīvaravibhaṅgaṃ paṭibāhissatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī dhammikaṃ cīvaravibhaṅgaṃ paṭibāhatīti². Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī dhammikaṃ cīvaravibhaṅgaṃ paṭibāhissati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

912. “Yā pana bhikkhunī dhammikaṃ cīvaravibhaṅgaṃ paṭibāheyya, pācittiyaṃ”ti.

913. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Dhammiko nāma cīvaravibhaṅgo samaggo bhikkhunisaṃgho sannipatitvā bhājeti.

Paṭibāheyyāti “kathaṃ imam cīvaraṃ na bhājeyyā”ti³ paṭibāhati, āpatti pācittiyassa.

1. Vipakkamimsu (Syā)

2. Paṭibāhīti (Ka)

3. Cīvaraṃ bhājeyyāti (Ka)

914. Dhammike dhammikasaññā paṭibāhati, āpatti pācittiyassa. Dhammike vematikā paṭibāhati, āpatti dukkaṭassa. Dhammike adhammikasaññā paṭibāhati, anāpatti. Adhammike dhammikasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adhammike vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adhammike adhammikasaññā, anāpatti.

915. Anāpatti ānisaṃsaṃ dassetvā paṭibāhati, ummattikāya ādikammikāyāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

3. Naggavagga 8. Aṭṭhamasikkhāpada

916. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī naṭānampi naṭakānampi laṅghakānampi sokajjhāyikānampi¹ kumbhathūṇikānampi² samaṇacīvaraṃ deti “mayhaṃ parisati³ vaṇṇaṃ bhāsathā”ti. Naṭāpi naṭakāpi laṅghakāpi sokajjhāyikāpi kumbhathūṇikāpi Thullanandāya bhikkhuniyā parisati vaṇṇaṃ bhāsanti “ayyā Thullanandā bahussutā bhāṇikā visārādā paṭṭā dhammiṃ kathaṃ kātum, detha ayyāya, karotha ayyāyā”ti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā, tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā agārikassa samaṇacīvaraṃ dassatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī agārikassa samaṇacīvaraṃ detīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī agārikassa samaṇacīvaraṃ dassati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

917. “Yā pana bhikkhunī agārikassa vā paribbājakassa vā paribbājikāya vā samaṇacīvaraṃ dadeyya, pācittiyaṃ”ti.

918. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

1. Sokasāyikānampi (Sī)

2. Kumbhathūṇikānampi (Ka)

3. Parisatiṃ (Sī)

Agāriko nāma yo koci agāraṃ ajjhāvasati.

Paribbājako nāma bhikkhuṇca sāmaṇeraṇca ṭhapetvā yo koci paribbājakasamāpanno.

Paribbājikā nāma bhikkhuniṇca sikkhamānaṇca sāmaṇeriṇca ṭhapetvā yā kaci paribbājikasamāpannā.

Samaṇacīvaram nāma kappakataṃ vuccati. Deti, āpatti pācittiyaassa.

919. Anāpatti mātāpitūnaṃ deti, tāvakālikaṃ deti ummattikāya ādikammikāyāti.

Atṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

3. Naggavagga 9. Navamasikkhāpada

920. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandāya bhikkhuniyā upatṭhākakulaṃ Thullanandaṃ bhikkhuniṃ etadavoca “sace mayaṃ ayye sakkoma, bhikkhunisaṃghassa cīvaram dassāmā”ti. Tena kho pana samayena vassaṃvuṭṭhā bhikkhuniyo cīvaram bhājetukāmā sannipatiṃsu. Thullanandā bhikkhunī tā bhikkhuniyo etadavoca “āgametha ayye, atthi bhikkhunisaṃghassa cīvarapaccāsā”ti. Bhikkhuniyo Thullanandaṃ bhikkhuniṃ etadavocum “gacchāyye, taṃ cīvaram jānāhi”ti. Thullanandā bhikkhunī yena taṃ kulaṃ tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā te manusse etadavoca “dethāvuso bhikkhunisaṃghassa cīvaran”ti. Na mayaṃ ayye sakkoma bhikkhunisaṃghassa cīvaram dātunti. Thullanandā bhikkhunī bhikkhunīnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā dubbalacīvarapaccāsāya cīvarakālasamayaṃ atikkāmessatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī dubbalacīvarapaccāsāya cīvarakālasamayaṃ atikkāmetīti¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā

1. Atikkāmesīti (Ka)

bhikkhunī dubbalacīvarapaccāsāya cīvarakālasamayam atikkāmessati.
Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave
bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

921. “Yā pana bhikkhunī dubbalacīvarapaccāsāya cīvarakālasamayam
atikkāmeyya, pācittiya”ti.

922. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe
adhippetā bhikkhunīti.

Dubbalacīvarapaccāsā nāma “sace mayam sakkoma, dassāma
karissāmā”ti vācā bhinnā hoti.

Cīvarakālasamayo nāma anattathe kathine vassānassa pacchimo māso,
attathe kathine pañcamāsā.

Cīvarakālasamayam atikkāmeyyāti anattathe kathine vassānassa
pacchimam divasam atikkāmeti, āpatti pācittiyassa. Attathe kathine
kathinuddhāradivasam atikkāmeti, āpatti pācittiyassa.

923. Dubbalacīvare dubbalacīvarasaññā cīvarakālasamayam atikkāmeti,
āpatti pācittiyassa. Dubbalacīvare vematikā cīvarakālasamayam atikkāmeti,
āpatti dukkaṭassa. Dubbalacīvare adubbalacīvarasaññā cīvarakālasamayam
atikkāmeti, anāpatti.

Adubbalacīvare dubbalacīvarasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adubbalacīvare
vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adubbalacīvare adubbalacīvarasaññā, anāpatti.

924. Anāpatti ānisaṃsam dassetvā nivāreti, ummattikāya
ādikammikāyāti.

Navamasikkhāpadam niṭṭhitam.

3. Naggavagga 10. Dasamasikkhāpada

925. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarena upāsakena saṅghaṃ uddissa vihāro kārāpito hoti. So tassa vihārassa mahe ubhatosaṅghassa akālacīvaraṃ dātukāmo hoti. Tena kho pana samayena ubhatosaṅghassa kathinaṃ atthataṃ hoti. Atha kho so upāsako saṅghaṃ upasaṅkamitvā kathinuddhāraṃ yāci. Bhagavato etamatthaṃ ārocesuṃ. Atha kho Bhagavā etasmim̐ nidāne etasmim̐ pakaraṇe dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave kathinaṃ uddharitum̐, evaṃca pana bhikkhave kathinaṃ uddharitabbaṃ. Byattena bhikkhunā paṭibalena saṅgho ñāpetabbo—

926. “Suṇātu me bhante saṅgho, yadi saṅghassa pattakallaṃ, saṅgho kathinaṃ uddhareyya, esā ñatti.

Suṇātu me bhante saṅgho, saṅgho kathinaṃ uddharati, yassāyasmato khamati kathinassa uddhāro, so tuṇhassa, yassa nakkhamati, so bhāseyya.

Ubbhataṃ saṅghena kathinaṃ, khamati saṅghassa, tasmā tuṇhī, evametaṃ dhārayāmi”ti.

927. Atha kho so upāsako bhikkhunisaṅghaṃ upasaṅkamitvā kathinuddhāraṃ yāci. Thullanandā bhikkhunī “cīvaraṃ amhākaṃ bhavissatī”ti kathinuddhāraṃ paṭibāhi. Atha kho so upāsako ujjhāyati khiyyati vipāceti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo amhākaṃ kathinuddhāraṃ na dassantī”ti. Assosuṃ kho bhikkhuniyo tassa upāsakassa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā dhammikaṃ kathinuddhāraṃ paṭibāhissatī”ti -pa-. Saccam̐ kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī dhammikaṃ kathinuddhāraṃ paṭibāhatī¹. Saccam̐ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī dhammikaṃ kathinuddhāraṃ

1. Paṭibāhīti (Ka)

paṭibāhissati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

928. “Yā pana bhikkhunī dhammikam kathinuddhāram paṭibāheyya, pācittiya¹”ti.

929. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Dhammiko nāma kathinuddhāro samaggo bhikkhunisaṃgho sannipatitvā uddharati.

Paṭibāheyyāti “katham idam kathinam na uddhareyyā”ti¹ paṭibāhati, āpatti pācittiyassa.

930. Dhammike dhammikasaññā paṭibāhati, āpatti pācittiyassa. Dhammike vematikā paṭibāhati, āpatti dukkaṭassa. Dhammike adhammikasaññā paṭibāhati, anāpatti. Adhammike dhammikasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adhammike vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adhammike adhammikasaññā, anāpatti.

931. Anāpatti ānisaṃsam dassetvā paṭibāhati, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dasamasikkhāpadam niṭṭhitam.

Naggavaggo tatiyo.

4. Tuvattavagga 1. Paṭhamasikkhāpada

932. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo dve ekamañce tuvattenti. Manussā vihāracārikam āhiṇḍantā passitvā

1. Kathinam uddhareyyāti (Ka)

ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo dve ekamañce tuvaṭṭessanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo dve ekamañce tuvaṭṭessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo dve ekamañce tuvaṭṭentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo dve ekamañce tuvaṭṭessanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

933. “**Yā pana bhikkhuniyo dve ekamañce tuvaṭṭeyyūṃ, pācittiyā**”ti.

934. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhuniyoti** upasampannāyo vuccanti.

Dve ekamañce tuvaṭṭeyyunti ekāya nipannāya aparā nipajjati, āpatti pācittiyassa. Ubho vā nipajjanti, āpatti pācittiyassa. Uṭṭahitvā punappunam nipajjanti, āpatti pācittiyassa.

935. Anāpatti ekāya nipannāya aparā nisīdati, ubho vā nisīdanti, ummattikānam ādikammikānanti.

Paṭhamasikkhāpadam niṭṭhitam.

4. Tuvattavagga 2. Dutiyasikkhāpada

936. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo dve ekattharaṇapāvuraṇā tuvaṭṭenti. Manussā viharacārikam āhiṇḍantā passitvā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo dve ekattharaṇapāvuraṇā tuvaṭṭessanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānam

ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo dve ekattharaṇapāvuraṇā tuvaṭṭessanti”ti -pa-. Saccaṃ kira bhikkhave bhikkhuniyo dve ekattharaṇapāvuraṇā tuvaṭṭenti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo dve ekattharaṇapāvuraṇā tuvaṭṭessanti. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evaṃca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

937. “Yā pana bhikkhuniyo dve ekattharaṇapāvuraṇā tuvaṭṭeyyūṃ, pācittiyaṃ”ti.

938. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhuniyoti upasampannāyo vuccanti.

Dve ekattharaṇapāvuraṇā tuvaṭṭeyyunti taññeva attharivā taññeva pārupanti, āpatti pācittiyassa.

939. Ekattharaṇapāvuraṇe ekattharaṇapāvuraṇasaññā tuvaṭṭenti, āpatti pācittiyassa. Ekattharaṇapāvuraṇe vematikā tuvaṭṭenti, āpatti pācittiyassa. Ekattharaṇapāvuraṇe nānattharaṇapāvuraṇasaññā tuvaṭṭenti, āpatti pācittiyassa.

Ekattharaṇe nānāpāvuraṇe¹, āpatti dukkaṭassa. Nānattharaṇe ekapāvuraṇe², āpatti dukkaṭassa. Nānattharaṇapāvuraṇe ekattharaṇapāvuraṇasaññā, āpatti dukkaṭassa. Nānattharaṇapāvuraṇe vematikā, āpatti dukkaṭassa. Nānattharaṇapāvuraṇe nānattharaṇapāvuraṇasaññā, anāpatti.

940. Anāpatti vavatthānaṃ dassetvā nipajjanti, ummattikānaṃ ādikammikānanti.

Dutiyasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

1. Nānāpāvuraṇasaññā (Ka)

2. Ekapāvuraṇasaññā (Ka)

4. Tuvattavagga 3. Tatiyasikkhāpada

941. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī bahussutā hoti bhāṇikā visāradā paṭṭā dhammiṃ kathāṃ kātum. Bhaddāpi Kāpilānī bahussutā hoti bhāṇikā visāradā paṭṭā dhammiṃ kathāṃ kātum ulārasambhāvitā. Manussā “ayyā Bhaddā Kāpilānī bahussutā bhāṇikā visāradā paṭṭā dhammiṃ kathāṃ kātum ulārasambhāvitā”ti Bhaddaṃ Kāpilāniṃ paṭhamāṃ payirupāsivā pacchā Thullanandaṃ bhikkhuniṃ payirupāsanti. Thullanandā bhikkhunī issāpakatā “imā kira appicchā santuṭṭhā pavivittā asamsaṭṭhā, yā imā saññattibahulā viññattibahulā viharanti”ti Bhaddāya Kāpilāniyā purato caṅkamati pi tiṭṭhati pi nisīdati pi seyyampi kappeti uddisati pi uddisāpeti pi sajjhāyampi karoti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathāṃ hi nāma ayyā Thullanandā ayyāya Bhaddāya Kāpilāniyā sañcicca aphāsum karissati”ti -pa-. Saccaṃ kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī Bhaddāya Kāpilāniyā sañcicca aphāsum karotīti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathāṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī Bhaddāya Kāpilāniyā sañcicca aphāsum karissati. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantū—

942. “Yā pana bhikkhunī bhikkhuniyā sañcicca aphāsum kareyya, pācittiyaṃ”ti.

943. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Bhikkhuniyāti aññāya bhikkhuniyā.

Sañciccāti jānantī sañjānantī cecca abhivitaritvā vītikkamo.

Aphāsum kareyyāti “iminā imissā aphāsu bhavissati”ti anāpucchā purato caṅkamati vā tiṭṭhati vā nisīdati vā seyyaṃ vā kappeti uddisati vā uddisāpeti vā sajjhāyaṃ vā karoti, āpatti pācittiyassa.

944. Upasampannāya upasampannasaññā sañcicca aphāsum karoti, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya vematikā sañcicca aphāsum karoti, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya anupampannasaññā sañcicca aphāsum karoti, āpatti pācittiyassa.

Anupampannāya sañcicca aphāsum karoti, āpatti dukkaṭassa.
Anupampannāya upasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa.
Anupampannāya vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anupampannāya
anupampannasaññā, āpatti dukkaṭassa.

945. Anāpatti na aphāsum kattukāmā āpucchā purato caṅkamati vā tiṭṭhati vā nisīdati vā seyyaṃ vā kappeti uddisati vā uddisāpeti vā sajjhāyaṃ vā karoti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Tatīyasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

4. Tuvattavagga 4. Catutthasikkhāpada

946. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī dukkhitam sahaḥjīvinim neva upaṭṭheti, na upaṭṭhāpanāya ussukkam karoti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayyā Thullanandā dukkhitam sahaḥjīvinim neva upaṭṭhessati, na upaṭṭhāpanāya ussukkam karissatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī dukkhitam sahaḥjīvinim neva upaṭṭheti na upaṭṭhāpanāya ussukkam karotīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī dukkhitam sahaḥjīvinim neva upaṭṭhessati, na upaṭṭhāpanāya ussukkam karissati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

947. “Yā pana bhikkhunī dukkhitam sahaḥjīvinim neva upaṭṭheyya na upaṭṭhāpanāya ussukkam kareyya, pācittiyam”ti.

948. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Dukkhita nāma gilānā vuccati. **Sahajivinī** nāma saddhivihārinī vuccati.

Neva upaṭṭheyyāti na sayāṃ upaṭṭheyya.

Na upaṭṭhāpanāya ussukkaṃ kareyyāti na aññaṃ āṇapeyya.

“Neva upaṭṭhessāmi, na upaṭṭhāpanāya ussukkaṃ karissāmi”ti dhuraṃ nikkhittamatte āpatti pācittiyassa. Antevāsinim vā anupasampannam vā neva upaṭṭheti, na upaṭṭhāpanāya ussukkaṃ karoti, āpatti dukkaṭassa.

949. Anāpatti sati antarāye, pariyesitvā na labhati, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Catutthasikkhāpadam niṭṭhitam.

4. Tuvattavagga 5. Pañcamasikkhāpada

950. Tena samayena Buddho Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Bhaddā Kāpilānī Sāketē vassam upagatā hoti. Sā kenacideva karaṇīyena ubbālha Thullanandāya bhikkhuniyā santike dūtaṃ pāhesi “sace me ayyā Thullanandā upassayaṃ dadeyya, āgaccheyyāmaḥ sāvattin”ti. Thullanandā bhikkhunī evamāha “āgacchatu dassāmi”ti. Atha kho Bhaddā Kāpilānī Sāketā Sāvattim agamāsi. Thullanandā bhikkhunī Bhaddāya Kāpilāniyā upassayaṃ adāsi. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī bahussutā hoti bhāṇikā visāradā paṭṭā dhammiṃ katham kātuṃ. Bhaddāpi Kāpilānī bahussutā¹ hoti bhāṇikā visāradā paṭṭā dhammiṃ katham kātuṃ ulārasambhāvitā. Manussā “ayyā Bhaddā Kāpilānī bahussutā bhāṇikā visāradā paṭṭā dhammiṃ katham kātuṃ ulārasambhāvitā”ti Bhaddam Kāpilāniṃ paṭhamam payirupāsivā pacchā Thullanandam bhikkhuniṃ payirupāsanti. Thullanandā bhikkhunī issāpakatā “imā

kira appicchā santuṭṭhā pavivittā asaṃsaṭṭhā, yā imā saññattibahulā viññattibahulā viharanti”ti kupitā anattamanā Bhaddaṃ Kāpilāniyaṃ upassayaṃ nikkadḍhi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā ayyāya Bhaddāya Kāpilāniyā upassayaṃ datvā kupitā anattamanā nikkadḍhissati”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī Bhaddāya Kāpilāniyā upassayaṃ datvā kupitā anattamanā nikkadḍhati¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī Bhaddāya Kāpilāniyā upassayaṃ datvā kupitā anattamanā nikkadḍhissati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

951. “Yā pana bhikkhunī bhikkhuniyā upassayaṃ datvā kupitā anattamanā nikkadḍheyya vā nikkadḍhāpeyya vā, pācittiyaṃ”ti.

952. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Bhikkhuniyāti aññāya bhikkhuniyā. **Upassayo** nāma kavāṭabaddho vuccati. **Datvāti** sayam datvā. **Kupitā anattamanāti** anabhiraddhā āhatacittā khilajātā.

Nikkadḍheyāti gabbhe gahetvā pamukhaṃ nikkadḍhati, āpatti pācittiyassa. Pamukhe gahetvā bahi nikkadḍhati, āpatti pācittiyassa. Ekena payogena bahukepi dvāre atikkāmeti, āpatti pācittiyassa.

Nikkadḍhāpeyyāti aññaṃ āṇāpeti, āpatti pācittiyassa². Sakim āṇattā bahukepi dvāre atikkāmeti, āpatti pācittiyassa.

935. Upasampannāya upasampannasaññā upassayaṃ datvā kupitā anattamanā nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya vematikā upassayaṃ datvā kupitā anattamanā nikkadḍhati

1. Nikkadḍhīti (Ka)

2. Ettha “āpatti dukkaṭassa”ti sabbattha dissati, Bhikkhuvibhaṅge pana īdisesu āṇattisahagatasikkhāpadesu “aññaṃ āṇāpeti āpatti pācittiyassa”ti āgatattā tamanuvattitvā visodhitamidaṃ.

vā nikkadḍhāpeti vā, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya anupasampannasaññā upassayaṃ datvā kupitā anattamanā nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, āpatti pācittiyassa.

Tassā parikkhāraṃ nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Akavāṭabaddhā nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Tassā parikkhāraṃ nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannaṃ kavāṭabaddhā vā akavāṭabaddhā vā nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Tassā parikkhāraṃ nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya upasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya anupasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa.

954. Anāpatti alajjiniṃ nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, tassā parikkhāraṃ nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, ummattikaṃ nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, tassā parikkhāraṃ nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, bhaṇḍanakārikaṃ kalahakārikaṃ vivāḍakārikaṃ bhassakārikaṃ saṃghe adhikaraṇakārikaṃ nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, tassā parikkhāraṃ nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, antevāsiniṃ vā saddhivihāriṇiṃ vā na sammā vattantiṃ nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, tassā parikkhāraṃ nikkadḍhati vā nikkadḍhāpeti vā, ummattikāya ādikammikāyāti.

Pañcamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

4. Tuvattavagga 6. Chatthasikkhāpada

955. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Caṇḍakālī bhikkhunī saṃsaṭṭhā viharati gahapatināpi gahapatiputtenapi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Caṇḍakālī saṃsaṭṭhā viharissati gahapatināpi gahapatiputtenapi”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Caṇḍakālī bhikkhunī saṃsaṭṭhā viharati gahapatināpi

gahapatiputtenapīti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Caṇḍakālī bhikkhunī saṃsaṭṭhā viharissati gahapatināpi gahapatiputtenapi. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

956. “Yā pana bhikkhunī saṃsaṭṭhā vihareyya gahapatinā vā gahapatiputtena vā, sā bhikkhunī bhikkhunīhi evamassa vacanīyā ‘māyye saṃsaṭṭhā vihari gahapatināpi gahapatiputtenapi, viviccāyye vivekaññeva bhaginiyā saṃgho vaṇṇeti’¹ti. Evañca¹ sā bhikkhunī bhikkhunīhi vuccamānā tatheva paggaṇheyya, sā bhikkhunī bhikkhunīhi yāvatatiyaṃ samanubhāsitaḥ tassa paṭinissaggāya, yāvatatiyañce samanubhāsīyamānā taṃ paṭinissajjeyya, iccetaṃ kusalaṃ, no ce paṭinissajjeyya, pācittiyaṃ”²ti.

957. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Saṃsaṭṭhā nāma ananulomikena kāyikavācasikena saṃsaṭṭhā.

Gahapati nāma yo koci agāraṃ ajjhāvasati.

Gahapatiputto nāma ye keci² puttabhātaro.

Sā bhikkhunīti yā sā saṃsaṭṭhā bhikkhunī.

Bhikkhunīti aññāhi bhikkhunīhi. Yā passanti yā suṇanti, tāhi vattabbā “māyye saṃsaṭṭhā vihari gahapatināpi gahapatiputtenapi, viviccāyye vivekaññeva bhaginiyā saṃgho vaṇṇeti”¹ti. Dutiyampi vattabbā. Tatiyampi vattabbā. Sace paṭinissajjati, iccetaṃ kusalaṃ, no ce paṭinissajjati, āpatti dukkaṭassa. Sutvā na vadanti, āpatti dukkaṭassa. Sā bhikkhunī saṃghamajjhampi ākaḍḍhitvā vattabbā “māyye saṃsaṭṭhā vihari gahapatināpi gahapatiputtenapi, viviccāyye vivekaññeva bhaginiyā saṃgho vaṇṇeti”²ti. Dutiyampi vattabbā. Tatiyampi vattabbā. Sace paṭinissajjati, iccetaṃ kusalaṃ, no ce paṭinissajjati, āpatti dukkaṭassa. Sā bhikkhunī samanubhāsitaḥ, evañca pana bhikkhave samanubhāsitaḥ. Byattāya bhikkhuniyā paṭibālāya saṃgho ñāpetabbo—

1. Evañca pana (Ka)

2. Yo koci (Ka)

958. “Suṇātu me ayye saṅgho, ayaṃ itthannāmā bhikkhunī saṃsaṭṭhā viharati gahapatināpi gahapatiputtenapi, sā taṃ vatthum na paṭinissajjati, yadi saṅghassa pattakallaṃ, saṅgho itthannāmaṃ bhikkhunim samanubhāseyya tassa vatthussa paṭinissaggāya, esā ñatti.

Suṇātu me ayye saṅgho, ayaṃ itthannāmā bhikkhunī saṃsaṭṭhā viharati gahapatināpi gahapatiputtenapi, sā taṃ vatthum na paṭinissajjati, saṅgho itthannāmaṃ bhikkhunim samanubhāsati tassa vatthussa paṭinissaggāya, yassā ayyāya khamati itthannāmāya bhikkhuniyā samanubhāsanā tassa vatthussa paṭinissaggāya, sā tuṇhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Dutiyampi etamatthaṃ vadāmi -pa-. Tatiyampi etamatthaṃ vadāmi -pa-.

Samanubhaṭṭhā saṅghena itthannāmā bhikkhunī tassa vatthussa paṭinissaggāya, khamati saṅghassa, tasmā tuṇhī, evameva dhārayāmi”ti.

Ñattiyā dukkaṭaṃ. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne āpatti pācittiyassa.

959. Dhammakamme dhammakammasaññā na paṭinissajjati, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme vematikā na paṭinissajjati, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme adhammakammasaññā na paṭinissajjati, āpatti pācittiyassa.

Adhammakamme dhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.

960. Anāpatti asamanubhāsantiyā paṭinissajjantiyā ummattikāya ādikammikāyāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

4. Tuvattavagga 7. Sattamasikkhāpada

961. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo antoraṭṭhe sāsaṅkasammate sappātibhaye asatthikā cārikaṃ caranti,

dhuttā dūsentī. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācentī “katham hi nāma bhikkhuniyo antoraṭṭhe sāsāṅkasammate sappāṭibhaye asatthikā cārikam carissantī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo antoraṭṭhe sāsāṅkasammate sappāṭibhaye asatthikā cārikam carantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo antoraṭṭhe sāsāṅkasammate sappāṭibhaye asatthikā cārikam carissantī. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evaṇca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

962. “**Yā pana bhikkhunī antoraṭṭhe sāsāṅkasammate sappāṭibhaye asatthikā cārikam careyya, pācittiya**”ti.

963. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Antoraṭṭheti yassa vijite viharati, tassa raṭṭhe.

Sāsāṅkam nāma tasmim magge corānam nivittḥokāso dissati, bhuttokāso dissati, ṭhitokāso dissati, nisinnokāso dissati, nipannokāso dissati.

Sappāṭibhayam nāma tasmim magge corehi manussā hatā dissanti, viluttā dissanti, ākoṭitā dissanti.

Asatthikā nāma vinā satthena.

Cārikam careyyāti kukkuṭasampāte gāme gāmantare gāmantare āpatti pācittiyassa. Agāmake araṇṇe addhayaoyane addhayaoyane āpatti pācittiyassa.

964. Anāpatti satthena saha gacchati, kheme appaṭibhaye gacchati, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyati.

Sattamasikkhāpadam niṭṭhitam.

4. Tuvattavagga 8. Aṭṭhamasikkhāpada

965. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo tiroraṭṭhe sāsāṅkasammate sappatibhaye asatthikā cārikaṃ caranti, dhuttā dūsentī. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācentī “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo tiroraṭṭhe sāsāṅkasammate sappatibhaye asatthikā cārikaṃ carissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo tiroraṭṭhe sāsāṅkasammate sappatibhaye asatthikā cārikaṃ caranti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo tiroraṭṭhe sāsāṅkasammate sappatibhaye asatthikā cārikaṃ carissanti. Netaṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

966. “Yā pana bhikkhunī tiroraṭṭhe sāsāṅkasammate sappatibhaye asatthikā cārikaṃ careyya, pācittiyaṃ”ti.

967. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Tiroraṭṭheti yassa vijite viharati, taṃ ṭhapetvā aññassa raṭṭhe.

Sāsāṅkaṃ nāma tasmīṃ magge corānaṃ nivittokāso dissati, bhuttokāso dissati, ṭhitokāso dissati, nisinnokāso dissati, nipannokāso dissati.

Sappatibhayaṃ nāma tasmīṃ magge corehi manussā hatā dissanti, viluttā dissanti, ākoṭitā dissanti.

Asatthikā nāma vinā satthena.

Cārikaṃ careyyāti kukkuṭasampāte gāme gāmantare gāmantare āpatti pācittiyassa. Agāmake arañhe addhayaṃ addhayaṃ āpatti pācittiyassa.

968. Anāpatti satthena saha gacchati, khome appatibhaye gacchati, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Aṭṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

4. Tuvattavagga 9. Navamasikkhāpada

969. Tena samayena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo antovassam cārikaṃ caranti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo antovassam cārikaṃ carissanti haritāni tiṇāni ca sammaddantā ekindriyam jīvam viheṭhentā bahū khuddake pāṇe saṅghātam āpādentā”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo antovassam cārikaṃ carissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo antovassam cārikaṃ carantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo antovassam cārikaṃ carissanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

970. “Yā pana bhikkhunī antovassam cārikaṃ careyya, pācittiya”ti.

971. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Antovassanti purimaṃ vā temāsaṃ pacchimaṃ vā temāsaṃ avasitvā.

Cārikaṃ careyyāti kukkuṭasampāte gāme gāmantare gāmantare āpatti pācittiyassa. Agāmake arañhe addhayaḷane addhayaḷane āpatti pācittiyassa.

972. Anāpatti sattāhakaraṇīyena gacchati, kenaci ubbāḷhā gacchati, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Navamasikkhāpadam niṭṭhitam.

4. Tuvattavagga 10. Dasamasikkhāpada

973. Tena samayena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo tattheva

rājagahe vassam vassanti tattha hemantaṃ tattha gimhaṃ. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “āhundarikā bhikkhunīnaṃ disā andhakārā, na imāsaṃ disā pakkhāyanti”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesaṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Atha kho tā bhikkhuniyo bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesum. Bhikkhū Bhagavato etamatthaṃ ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim nidāne etasmim pakaraṇe dhammim kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi tena hi bhikkhave bhikkhunīnaṃ sikkhāpadaṃ paññāpessāmi dasa atthavase paṭicca saṃghasuṭṭhātāya -pa-saddhammaṭṭhitiyā vinayānuggahāya. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

974. “Yā pana bhikkhunī vassamvuṭṭhā cārikam na pakkameyya antamaso chappañcayojanānipi, pācittiyā”ti.

975. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Vassamvuṭṭhā nāma purimaṃ vā temāsaṃ pacchimaṃ vā temāsaṃ vuṭṭhā.

“Cārikam na pakkamissāmi antamaso chappañcayojanānipi”ti dhuraṃ nikkhattamatte āpatti pācittiyassa.

976. Anāpatti sati antarāye, pariyesitvā dutiyikaṃ bhikkhunim na labhati, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

Tuvaṭṭavaggo catuttho.

5. Cittāgāravagga 1. Paṭhamasikkhāpada

977. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena rañño Pasenadissa Kosalassa uyyāne cittāgāre paṭibhānacittam

katam̐ hoti. Bahū manussā cittaḡāraṃ dassanāya gacchanti. Chabbaggiyāpi bhikkhuniyo cittaḡāraṃ dassanāya agamaṃsu. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham̐ hi nāma bhikkhuniyo cittaḡāraṃ dassanāya gacchissanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum̐ kho bhikkhuniyo tesam̐ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham̐ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo cittaḡāraṃ dassanāya gacchissanti”ti -pa-. Saccam̐ kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo cittaḡāraṃ dassanāya gacchantīti. Saccam̐ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham̐ hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo cittaḡāraṃ dassanāya gacchissanti. Netam̐ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam̐ sikkhāpadaṃ uddisantu—

978. “Yā pana bhikkhunī rājāgāraṃ vā cittaḡāraṃ vā ārāmaṃ vā uyyānaṃ vā pokkharaniṃ vā dassanāya gaccheyya, pācittiyaṃ”ti.

979. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim̐ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Rājāgāraṃ nāma yattha katthaci rañño kīlītuṃ ramituṃ katam̐ hoti.

Cittaḡāraṃ nāma yattha katthaci manussānaṃ kīlītuṃ ramituṃ katam̐ hoti.

Ārāmo nāma yattha katthaci manussānaṃ kīlītuṃ ramituṃ kato hoti.

Uyyānaṃ nāma yattha katthaci manussānaṃ kīlītuṃ ramituṃ katam̐ hoti.

Pokkharaniṃ nāma yattha katthaci manussānaṃ kīlītuṃ ramituṃ katā hoti.

980. Dassanāya gacchati, āpatti dukkaṭassa. Yattha ṭhitā passati, āpatti pācittiyassa. Dassanūpacāraṃ vijahitvā punappunam̐ passati, āpatti pācittiyassa. Ekamekam̐ dassanāya gacchati, āpatti dukkaṭassa. Yattha ṭhitā passati, āpatti pācittiyassa. Dassanūpacāraṃ vijahitvā punappunam̐ passati, āpatti pācittiyassa.

981. Anāpatti ārāme ʒhitā passati, gacchantī vā āgacchantī vā passati, sati karaṇīye gantvā passati, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Paṭṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

5. Cittāgāravagga 2. Dutiyasikkhāpada

982. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattṭhiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo āsandimpi pallaṅkampi paribhuṇjanti. Manussā viharacārikaṃ āhiṇḍantā passitvā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo āsandimpi pallaṅkampi paribhuṇjissanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosurū kho bhikkhuniyo tesam manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo āsandimpi pallaṅkampi paribhuṇjissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo āsandimpi pallaṅkampi paribhuṇjantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo āsandimpi pallaṅkampi paribhuṇjissanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evaṃca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

983. “Yā pana bhikkhunī āsandim vā pallaṅkam vā paribhuṇjeyya, pācittiyā”ti.

984. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Āsandī nāma atikkantappamāṇā vuccati.

Pallaṅko nāma āharimehi¹ vāḷehi kato hoti.

Paribhuṇjeyyāti tasmim abhinisīdati vā abhinipajjati vā, āpatti pācittiyassa.

1. “Asamhārimahi” iti Kaṅkhāvitaraṇiyā sameti.

985. Anāpatti āsandiya pāde chinditvā paribhuñjati, pallaṅkassa vāle bhinditvā paribhuñjati, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dutiyasikkhāpadam niṭṭhitam.

5. Cittāgāravagga 3. Tatiyasikkhāpada

986. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo suttam kantanti. Manussā vihāracārikam āhiṇḍantā passitvā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo suttam kantissanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussanam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo suttam kantissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo suttam kantantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo suttam kantissanti. Netam bhikkhave appasannanam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

987. “Yā pana bhikkhunī suttam kanteyya, pācittiyam”ti.

988. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Suttam nāma cha suttāni khomam kappāsikam koseyyam kambalam sānam bhaṅgam.

Kanteyyāti sayam kantati, payoge dukkaṭam. Ujjavujjave āpatti pācittiyassa.

989. Anāpatti kantitasuttam kantati, ummattikāya ādikammikāyāti.

Tatiyasikkhāpadam niṭṭhitam.

5. Cittāgāravagga 4. Catutthasikkhāpada

990. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo gihiveyyāvaccam karonti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo gihiveyyāvaccam karissantī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo gihiveyyāvaccam karontīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo gihiveyyāvaccam karissantī. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

991. “Yā pana bhikkhunī gihiveyyāvaccam kareyya, pācittiyaṃ”ti.

992. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Gihiveyyāvaccam nāma agārikassa yāguṃ vā bhattam vā khādanīyaṃ vā pacati, sātakaṃ vā veṭhanam vā dhovati, āpatti pācittiyassa.

993. Anāpatti yāgupāne, saṃghabhatte, cetiyapūjāya, attano veyyāvaccakarassa yāguṃ vā bhattam vā khādanīyaṃ vā pacati sātakaṃ vā veṭhanam vā dhovati, ummattikāya ādikammikāyāti.

Catutthasikkhāpadam niṭṭhitam.

5. Cittāgāravagga 5. Pañcamasikkhāpada

994. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī Thullanandam bhikkhunim upasaṅkamitvā etadavoca “chāyye, imam adhikaraṇam vūpasamehī”ti. Thullanandā bhikkhunī “sādhū”ti paṭissuṇitvā neva vūpasameti, na vūpasamāya ussukkam karoti. Atha kho sā

bhikkhunī bhikkhunīnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā bhikkhuniyā ‘ehāyye imaṃ adhikaraṇaṃ vūpasamehī’ti vuccamānā ‘sādhū’ti paṭissuṇitvā neva vūpasameṣṣati, na vūpasamāya ussukkaṃ karissatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī bhikkhuniyā “ehāyye, imaṃ adhikaraṇaṃ vūpasamehī’ti vuccamānā “sādhū”ti paṭissuṇitvā neva vūpasameṭi, na vūpasamāya ussukkaṃ karotīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī bhikkhuniyā “ehāyye, imaṃ adhikaraṇaṃ vūpasamehī’ti vuccamānā “sādhū”ti paṭissuṇitvā neva vūpasameṣṣati, na vūpasamāya ussukkaṃ karissati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

995. “Yā pana bhikkhunī bhikkhuniyā ‘ehāyye imaṃ adhikaraṇaṃ vūpasamehī’ti vuccamānā ‘sādhū’ti paṭissuṇitvā sā pacchā anantarāyikinī neva vūpasameyya na vūpasamāya ussukkaṃ kareyya, pācittiyā”ti.

996. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Bhikkhuniyāti aññāya bhikkhuniyā.

Adhikaraṇa nāma cattāri adhikaraṇāni vivādādhikaraṇaṃ anuvādādhikaraṇaṃ āpattādhikaraṇaṃ kiccādhikaraṇaṃ.

Ehāyye imaṃ adhikaraṇaṃ vūpasamehīti ehāyye imaṃ adhikaraṇaṃ vinicchehi.

Sā pacchā anantarāyikinīti asati antarāye.

Neva vūpasameyyāti na sayam vūpasameyya.

Na vūpasamāya ussukkaṃ kareyyāti na aññaṃ āṇapeyya, “neva vūpasameṣṣāmi, na vūpasamāya ussukkaṃ karissāmī”ti dhuraṃ nikkhittamatte āpatti pācittiyassa.

997. Upasampannāya upasampannasaññā adhikaraṇaṃ neva vūpasameti, na vūpasamāya ussukkaṃ karoti, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya vematikā adhikaraṇaṃ neva vūpasameti, na vūpasamāya ussukkaṃ karoti, āpatti pācittiyassa. Upasampannāya anupasampannasaññā adhikaraṇaṃ neva vūpasameti, na vūpasamāya ussukkaṃ karoti, āpatti pācittiyassa.

Anupasampannāya adhikaraṇaṃ neva vūpasameti, na vūpasamāya ussukkaṃ karoti, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya upasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampannāya anupasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa.

998. Anāpatti sati antarāye, pariyesitvā na labhati, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Pañcamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

5. Cittāgāravagga 6. Chaṭṭhasikkhāpada

999. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī naṭānampi naṭakānampi laṅghakānampi sokajjhāyikānampi kumbhathūṇikānampi sahatthā khādanīyaṃ bhojanīyaṃ deti “mayhaṃ parisati vaṇṇaṃ bhāsathā”ti. Naṭāpi naṭakāpi laṅghakāpi sokajjhāyikāpi kumbhathūṇikāpi Thullanandāya bhikkhuniyā parisati vaṇṇaṃ bhāsanti “ayyā Thullanandā bahussutā bhāṇikā visāradā paṭṭā dhammiṃ kathaṃ kātuṃ, detha ayyāya, karotha ayyāyā”ti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā agārikassa sahatthā khādanīyaṃ bhojanīyaṃ dassatī”ti -pa-. Saccāṃ kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī agārikassa sahatthā khādanīyaṃ bhojanīyaṃ detīti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī agārikassa sahatthā khādanīyaṃ bhojanīyaṃ dassatī. Netāṃ bhikkhave appassannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1000. “**Yā pana bhikkhunī agārikassa vā paribbājakassa vā paribbājikāyavā sahatthā khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā dadeyya, pācittiyaṃ**”ti.

1001. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Agāriko nāma yo koci agāraṃ ajjhāvasati.

Paribbājako nāma bhikkhuṇca sāmaṇeraṇca ṭhapetvā yo koci paribbājakasamāpanno.

Paribbājikā nāma bhikkhuniṇca sikkhamānaṇca sāmaṇeriṇca ṭhapetvā yā kāci paribbājikasamāpannā.

Khādanīyaṃ nāma pañca bhojanāni udakadantaponam ṭhapetvā avasesam khādanīyaṃ nāma.

Bhojanīyaṃ nāma pañca bhojanāni odano kummāso sattū maccho maṃsaṃ.

Dadeyyāti kāyena vā kāyapaṭibaddhena vā nissaggiyena vā deti, āpatti pācittiyassa. Udakadantaponam deti, āpatti dukkaṭassa.

1002. Anāpatti dāpeti na deti, upanikkhipitvā deti, bāhirālepaṃ deti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

5. Cittāgāravagga 7. Sattamasikkhāpada

1003. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī āvasathacīvaraṃ anissajjitvā paribhuñjati. Aññā utuniyo bhikkhuniyo na labhanti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayyā Thullanandā āvasathacīvaraṃ

anissajjitvā paribhuñjissatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī āvasathacīvaram anissajjitvā paribhuñjatīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī āvasathacīvaram anissajjitvā paribhuñjissati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1004. “**Yā pana bhikkhunī āvasathacīvaram anissajjitvā paribhuñjeyya, pācittiya**”ti.

1005. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Āvasathacīvaram nāma “utuniyo bhikkhuniyo paribhuñjantū”ti dinnam hoti.

Anissajjitvā paribhuñjeyyāti dvetisso rattiyo paribhuñjitvā catutthadivase dhovivā bhikkhuniyā vā sikkhamānāya vā sāmaṇeriyā vā anissajjitvā paribhuñjati, āpatti pācittiyassa.

1006. Anissajjite anissajjitasaññā paribhuñjati, āpatti pācittiyassa. Anissajjite vematikā paribhuñjati, āpatti pācittiyassa. Anissajjite nissajjitasaññā paribhuñjati, āpatti pācittiyassa.

Nissajjite anissajjitasaññā, āpatti dukkaṭassa. Nissajjite vematikā, āpatti dukkaṭassa. Nissajjite nissajjitasaññā, anāpatti.

1007. Anāpatti nissajjitvā paribhuñjati, puna pariyāyena paribhuñjati, aññā utuniyo bhikkhuniyo na honti, acchinnacīvarikāya naṭṭhacīvarikāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Sattamasikkhāpadam niṭṭhitam.

5. Cittāgāravagga 8. Aṭṭhamasikkhāpada

1008. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī āvasathaṃ anissajjitvā cārikaṃ pakkāmi. Tena kho pana samayena Thullanandāya bhikkhuniyā āvasatho ḍayhati. Bhikkhuniyo evamāhaṃsu “handāyye bhaṇḍakaṃ nīharāmā”ti. Ekaccā evamāhaṃsu “na mayaṃ ayye nīharissāma, yaṃ kiñci naṭṭhaṃ sabbaṃ amhe abhiyuñjissatī”ti. Thullanandā bhikkhunī punadeva taṃ āvasathaṃ paccāgantvā bhikkhuniyo pucchi “apāyye bhaṇḍakaṃ nīharitthā”ti. Na mayaṃ ayye nīharimhāti. Thullanandā bhikkhunī ujjhāyati khiyyati vipāceti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo āvasathe ḍayhamāne bhaṇḍakaṃ na nīharissantī”ti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā āvasathaṃ anissajjitvā cārikaṃ pakkamissatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī āvasathaṃ anissajjitvā cārikaṃ pakkamatīti¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī āvasathaṃ anissajjitvā cārikaṃ pakkamissati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1009. “Yā pana bhikkhunī āvasathaṃ anissajjitvā cārikaṃ pakkameyya, pācittiyaṃ”ti.

1010. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Āvasatho nāma kavāṭabaddho vuccati.

Anissajjitvā cārikaṃ pakkameyyāti bhikkhuniyā vā sikkhamānāya vā sāmaṇeriyā vā anissajjitvā parikkhattassa āvasathassa parikkhepaṃ atikkāmentiyā āpatti pācittiyassa. Aparikkhattassa āvasathassa upacāraṃ atikkāmentiyā āpatti pācittiyassa.

1011. Anissajjite anissajjitasaññā pakkamati, āpatti pācittiyassa. Anissajjite vematikā pakkamati, āpatti pācittiyassa. Anissajjite nissajjitasaññā pakkamati, āpatti pācittiyassa.

1. Pakkamīti (Ka)

Akavāṭabaddhaṃ anissajjitvā pakkamati, āpatti dukkaṭassa. Nissajjite anissajjitasaññā, āpatti dukkaṭassa. Nissajjite vematikā, āpatti dukkaṭassa. Nissajjite nissajjitasaññā, anāpatti.

1012. Anāpatti nissajjitvā pakkamati, sati antarāye, pariyesitvā na labhati, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Atthamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

5. Cittāgāravagga 9. Navamasikkhāpada

1013. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo tiracchānavijjaṃ pariyāpuṇanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo tiracchānavijjaṃ pariyāpuṇissanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānaṃ ujjhāyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo tiracchānavijjaṃ pariyāpuṇissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo tiracchānavijjaṃ pariyāpuṇantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo tiracchānavijjaṃ pariyāpuṇissanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1014. “Yā pana bhikkhunī tiracchānavijjaṃ pariyāpuṇeyya, pācittiyaṃ”ti.

1015. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Tiracchānavijjā¹ nāma yaṃ kiñci bāhirakam anattasamhitam.

1. Tiracchānavijjaṃ (Ka)

Pariyāpuṇeyyāti padena pariyāpuṇāti, pade pade āpatti pācittiyassa. Akkharāya pariyāpuṇāti, akkharakkharāya āpatti pācittiyassa.

1016. Anāpatti lekhaṃ pariyāpuṇāti, dhāraṇaṃ pariyāpuṇāti guttatthāya parittam pariyāpuṇāti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Navamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

5. Cittāgāravagga 10. Dasamasikkhāpada

1017. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo tiracchānavijjaṃ vācenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo tiracchānavijjaṃ vācessanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo tiracchānavijjaṃ vācessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo tiracchānavijjaṃ vācentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo tiracchānavijjaṃ vācessanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

1018. “**Yā pana bhikkhunī tiracchānavijjaṃ vāceyya, pācittian**”ti.

1019. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunī**ti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Tiracchānavijjā¹ nāma yaṃ kiñci bāhirakam anattasamhitam.

Vāceyyāti padena vāceti, pade pade āpatti pācittiyassa. Akkharāya vāceti, akkharakkharāya āpatti pācittiyassa.

1. Tiracchānavijjaṃ (Ka)

1020. Anāpatti lekhaṃ vāceti, dhāraṇaṃ vāceti, guttatthāya parittaṃ vāceti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

Cittāgāravaggo pañcamo.

6. Ārāma-vagga 1. Paṭhamasikkhāpada

1021. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhū gāmakāvāse ekacīvarā cīvarakammaṃ karonti. Bhikkhuniyo anāpucchā ārāmaṃ pavisitvā yena te bhikkhū tenupasaṅkamimsu. Bhikkhū ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo anāpucchā ārāmaṃ pavisissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo anāpucchā ārāmaṃ pavisantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo anāpucchā ārāmaṃ pavisissanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

“Yā pana bhikkhunī anāpucchā ārāmaṃ paviseyya, pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhunīnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

1022. Tena kho pana samayena te bhikkhū tamhā āvāsā pakkamimsu. Bhikkhuniyo “ayyā pakkantā”ti ārāmaṃ nāgamaṃsu. Atha kho te bhikkhū punadeva taṃ āvāsaṃ paccāgacchimsu. Bhikkhuniyo “ayyā āgatā”ti āpucchā ārāmaṃ pavisitvā yena te bhikkhū tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamitvā te bhikkhū abhivādetvā ekamantaṃ aṭṭhaṃsu, ekamantaṃ ṭhitā kho tā bhikkhuniyo te bhikkhū etadavocum “kissa tumhe bhaginiyo ārāmaṃ neva sammajjittha, na pāṇīyaṃ paribhojanīyaṃ upaṭṭhāpitthā”ti. Bhagavatā ayyā sikkhāpadaṃ paññattaṃ¹ “na anāpucchā ārāmo pavisitabbo”ti. Tena mayaṃ na āgamimhāti. Bhagavato etamatthaṃ ārocesum -pa-. Anujānāmi bhikkhave santaṃ bhikkhuṃ āpucchā

1. Paññattaṃ hoti (Ka)

ārāmaṃ pavisitum. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

“Yā pana bhikkhunī santaṃ bhikkhum anāpucchā ārāmaṃ paviseyya pācittiyaṃ”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhunīnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

1023. Tena kho pana samayena te bhikkhū tamhā āvāsā pakkamitvā punadeva taṃ āvāsaṃ paccāgacchimsu. Bhikkhuniyo “ayyā pakkantā”ti anāpucchā ārāmaṃ pavisimsu. Tāsaṃ kukkucçaṃ ahosi “Bhagavatā sikkhāpadaṃ paññattaṃ ‘na santaṃ bhikkhum anāpucchā ārāmo pavisitabbo’ti, mayañcamhā santaṃ bhikkhum anāpucchā ārāmaṃ pavisimhā, kacci nu kho mayaṃ pācittiyaṃ āpattiṃ āpannā”ti -pa-. Bhagavato etamatthaṃ ārocesum. Atha kho Bhagavā etasmim̐ nidāne etasmim̐ pakaraṇe dhammim̐ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1024. **“Yā pana bhikkhunī jānaṃ sabhikkhukaṃ ārāmaṃ anāpucchā paviseyya, pācittiyaṃ”ti.**

1025. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim̐ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Jānāti nāma sāmaṃ vā jānāti, aññe vā tassā ārocenti, te vā ārocenti.

Sabhikkhuko nāma ārāmo yattha bhikkhū rukkhamūlepi vasanti.

Anāpucchā ārāmaṃ paviseyyāti bhikkhum vā sāmaṇeraṃ vā ārāmikam̐ vā anāpucchā parikkhittassa ārāmassa parikkhepaṃ atikkāmentiyā āpatti pācittiyassa. Aparikkhittassa ārāmassa upacāraṃ okkamantiyā āpatti pācittiyassa.

1026. Sabhikkhuke sabhikkhukasaññā santaṃ bhikkhum anāpucchā ārāmaṃ pavisati, āpatti pācittiyassa. Sabhikkhuke vematikā santaṃ bhikkhum

anāpucchā ārāmaṃ pavisati, āpatti dukkaṭassa. Sabhikkhuke
abhikkhukasaññā santaṃ bhikkhuṃ anāpucchā ārāmaṃ pavisati, anāpatti.

Abhikkhuke sabhikkhukasaññā, āpatti dukkaṭassa. Abhikkhuke
vematikā, āpatti dukkaṭassa. Abhikkhuke abhikkhukasaññā, anāpatti.

1027. Anāpatti santaṃ bhikkhuṃ āpucchā pavisati, asantaṃ bhikkhuṃ
anāpucchā pavisati, sīsānulokikā gacchati, yattha bhikkhuniyo sannipatitā
honti tattha gacchati, ārāmena maggo hoti, gilānāya āpadāsu ummattikāya
ādikammikāyāti.

Paṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

6. Ārāma-vagga 2. Dutiyasikkhāpada

1028. Tena samayena Buddho Bhagavā Vesāliyaṃ viharati Mahāvane
Kūṭāgārasālāyaṃ. Tena kho pana samayena āyasmato Upālissa upajjhāyo
āyasmā Kappitako susāne viharati. Tena kho pana samayena
chabbaggiyānaṃ bhikkhunīnaṃ mahattarā¹ bhikkhunī kālaṅkatā hoti.
Chabbaggiyā bhikkhuniyo taṃ bhikkhuniṃ nīharitvā āyasmato Kappitakassa
vihārassa avidūre jhāpetvā thūpaṃ katvā gantvā tasmim̐ thūpe rodanti. Atha
kho āyasmā Kappitako tena saddena ubbālho taṃ thūpaṃ bhinditvā pakiresi.
Chabbaggiyā bhikkhuniyo “iminā kappitakena amhākaṃ ayyāya thūpo
bhinno, handa naṃ ghātemā”ti mantesuṃ. Aññatarā bhikkhunī āyasmato
Upālissa etamatthaṃ ārocesi. Āyasmā Upālī āyasmato Kappitakassa
etamatthaṃ ārocesi. Atha kho āyasmā Kappitako vihārā nikkhamitvā nilīno
acchi. Atha kho chabbaggiyā bhikkhuniyo yenāyasmato Kappitakassa vihāro
tenupasaṅkamimsu, upasaṅkamtvā āyasmato Kappitakassa vihāraṃ
pāsāṇehi ca leḍḍūhi ca ottharāpetvā “mato Kappitako”ti pakkamimsu.

1. Mahantatarā (Sī)

Atha kho āyasmā Kappitako tassā ratthiyā accayena pubbaṇhasamayam nivāsetvā pattacīvaramādāya Vesālīm piṇḍāya pāvisi. Addasaṃsu kho chabbaggiyā bhikkhuniyo āyasmantaṃ kappitakaṃ piṇḍāya carantaṃ, disvāna evamāhaṃsu “ayaṃ Kappitako jīvati, ko nu kho amhākaṃ mantaṃ saṃharī”ti. Assosum kho chabbaggiyā bhikkhuniyo “ayyena kira Upālīnā amhākaṃ manto saṃhaṭo”ti. Tā āyasmantaṃ Upālīm akkosimsu “kathaṃ hi nāma ayaṃ kāsavaṭo malamajjano nihīnajacco amhākaṃ mantaṃ saṃharissatī”ti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo ayyaṃ Upālīm akkosissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo Upālīm akkosantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo Upālīm akkosissanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

1029. “**Yā pana bhikkhunī bhikkhum akkoseyya vā paribhāseyya vā, pācittiyā**”ti.

1030. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Bhikkhunti upasampannaṃ. **Akkoseyya vāti** dasahi vā akkosavatthūhi akkosati etesaṃ vā aññatarena, āpatti pācittiyassa.

Paribhāseyya vāti bhayaṃ upadamseti, āpatti pācittiyassa.

1031. Upasampanne upasampannasaññā akkosati vā paribhāsati vā, āpatti pācittiyassa. Upasampanne vematikā akkosati vā paribhāsati vā, āpatti pācittiyassa. Upasampanne anupasampannasaññā akkosati vā paribhāsati vā, āpatti pācittiyassa.

Anupasampannaṃ akkosati vā paribhāsati vā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne upasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne vematikā, āpatti dukkaṭassa. Anupasampanne anupasampannasaññā, āpatti dukkaṭassa.

1032. Anāpatti atthapurekkhārāya dhammapurekkhārāya anusāsanipurekkhārāya ummattikāya ādikammikāyāti.

Dutiyasikkhāpadam nitthitam.

6. Ārāma-vagga 3. Tatiyasikkhāpada

1033. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Caṇḍakālī bhikkhunī bhaṇḍanakārikā hoti kalahakārikā vivāḍakārikā bhassakārikā saṃghe adhikaraṇakārikā. Thullanandā bhikkhunī tassā kamme karīyamāne paṭikkosati. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī gāmakam agamāsi kenacideva karaṇīyena. Atha kho bhikkhunisaṃgho “Thullanandā bhikkhunī pakkantā”ti Caṇḍakālīm bhikkhunim āpattiyā adassane ukkhipi. Thullanandā bhikkhunī gāmake taṃ karaṇīyaṃ tīretvā punadeva Sāvattthim paccāgacchi. Caṇḍakālī bhikkhunī Thullanandāya bhikkhuniyā āgacchantiyā neva āsanam paññāpesi, na pādodakam pādapīṭham pādakaṭhalikam upanikkhipi, na paccuggantvā pattacīvaram paṭiggahesi, na pānīyena āpucchi. Thullanandā bhikkhunī Caṇḍakālīm bhikkhunim etadavoca “kissa tvaṃ ayye mayi āgacchantiyā neva āsanam paññāpesi, na pādodakam pādapīṭham pādakaṭhalikam upanikkhipi, na paccuggantvā pattacīvaram paṭiggahesi, na pānīyena āpucchi”ti. Evaṃ hetam ayye hoti, yathā taṃ anāthāyāti. Kissa pana tvaṃ ayye anāthāti. Imā maṃ ayye bhikkhuniyo “ayaṃ anāthā appaññātā, natthi imissā kāci pativattā”ti āpattiyā adassane ukkhipimsūti. Thullanandā bhikkhunī “bālā etā, abyattā etā, netā jānanti kammaṃ vā kammadosaṃ vā kammavipattiṃ vā kammāsampattiṃ vā”ti caṇḍikatā gaṇaṃ paribhāsi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma ayyā Thullanandā caṇḍikatā gaṇaṃ paribhāsissatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī caṇḍikatā gaṇaṃ paribhāsātī¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī caṇḍikatā

1. Paribhāsīti (Ka)

gaṇaṃ paribhāṣissati. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-.
Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1034. “Yā pana bhikkhunī caṇḍīkatā gaṇaṃ paribhāseyya, pācittiyaṃ”ti.

1035. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe
adhippetā bhikkhunīti.

Caṇḍīkatā nāma kodhanā vuccati.

Gaṇo nāma bhikkhunisaṃgho vuccati.

Paribhāseyyāti “bālā etā, abyattā etā, netā jānanti kammaṃ vā
kammadosaṃ vā kammavipattiṃ vā kammāsampattiṃ vā”ti paribhāṣati,
āpatti pācittiyassa. Sambahulā bhikkhuniyo vā ekaṃ bhikkhuniṃ vā
anupāsampaṇṇaṃ vā paribhāṣati, āpatti dukkaṭassa.

1036. Anāpatti atthapurekkhārāya dhammapurekkhārāya
anusāsanipurekkhārāya ummattikāya ādikammikāyāti.

Tatīyasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

6. Ārāmaṇavagga 4. Catutthasikkhāpada

1037. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane
Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññataro brāhmaṇo
bhikkhuniyo nimantetvā bhojesi. Bhikkhuniyo bhuttāvi¹ pavāritā nātikulāni
gantvā ekaccā bhuñjimsu, ekaccā piṇḍapātaṃ ādāya agamaṃsu. Atha kho so
brāhmaṇo paṭivissake etadavoca “bhikkhuniyo mayā ayyā santappitā, etha
tumhepi santappessāmī”ti. Te evamāhaṃsu “kiṃ tvaṃ ayyo amhe
santappessasi, yāpi tayā nimantitā, tāpi amhākaṃ gharāni āgantvā ekaccā
bhuñjimsu, ekaccā

1. Bhuttāvinī (Ka)

piṇḍapātāṃ ādāya agamaṃsū”ti. Atha kho so brāhmaṇo ujjhāyati khiyyati vipāceti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo amhākaṃ ghare bhuñjitvā aññatra bhuñjissanti, na cāhaṃ paṭibalo yāvadatthaṃ dātun”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tassa brāhmaṇassa ujjhāyantassa khiyyantassa vipācentassa. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo bhuttāvī¹ pavāritā aññatra bhuñjissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo bhuttāvī pavāritā aññatra bhuñjantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo bhuttāvī pavāritā aññatra bhuñjissanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evaṃca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1038. “**Yā pana bhikkhunī nimantitā vā pavāritā vā khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā khādeyya vā bhuñjeyya vā, pācittiyaṃ**”ti.

1039. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Nimantitā nāma pañcannaṃ bhojanānaṃ aññatarena bhojanena nimantitā.

Pavāritā nāma asanaṃ paññāyati, bhojanaṃ paññāyati, hatthapāse ṭhitā abhiharati, paṭikkhepo paññāyati.

Khādanīyaṃ nāma pañca bhojanāni yāguṃ yamakālikam sattāhakālikam yāvajjivikam ṭhapetvā avasesaṃ khādanīyaṃ nāma.

Bhojanīyaṃ nāma pañca bhojanāni odano kummāso sattū maccho maṃsaṃ.

“Khādissāmi bhuñjissāmi”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pācittiyassa.

1040. Nimantite nimantitasaññā khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā khādāti vā bhuñjati vā, āpatti pācittiyassa. Nimantite vematikā khādanīyaṃ vā

bhojanīyaṃ vā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pācittiyassa. Nimantite animantitasaññā khādanīyaṃ vā bhojanīyaṃ vā khādati vā bhuñjati vā, āpatti pācittiyassa.

Yāmakālikam sattāhakālikam yāvajīvikam āhāratthāya paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti dukkaṭassa -pa-.

1041. Anāpatti nimantitā appavāritā yāguṃ pivati sāmike apaloketvā bhuñjati, yāmakālikam sattāhakālikam yāvajīvikam sati paccaye paribhuñjati, ummattikāya ādikammikāyāti.

Catutthasikkhāpadam niṭṭhitam.

6. Ārāmaṇavagga 5. Pañcamasikkhāpada

1042. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī Sāvatthiyaṃ aññatarissā visikhāya piṇḍāya caramānā yena aññataram kulaṃ tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā paññatte āsane nisīdi. Atha kho te manussā taṃ bhikkhuniṃ bhojetvā etadavocum “aññāpi ayye bhikkhuniyo āgacchantū”ti. Atha kho sā bhikkhunī “katham hi nāma¹ bhikkhuniyo nāgaccheyyun”ti bhikkhuniyo upasaṅkamitvā etadavoca “amukasmim ayye okāse vāḷā sunakhā caṇḍo balībaddo cikkhallo okāso, mā kho tattha agamitthā”ti. Aññatarāpi bhikkhunī tassā visikhāya piṇḍāya caramānā yena taṃ kulaṃ tenupasaṅkami, upasaṅkamitvā paññatte āsane nisīdi. Atha kho te manussā taṃ bhikkhuniṃ bhojetvā etadavocum “kissa ayye bhikkhuniyo na āgacchantī”ti. Atha kho sā bhikkhunī tesaṃ manussānaṃ etamattham ārocesi. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhunī kulaṃ maccharāyissatī”ti -pa-. Ssaccam kira bhikkhave bhikkhunī

1. Katham aññā (Syā)

kulaṃ maccharāyatīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhunī kulaṃ maccharāyissati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1043. “**Yā pana bhikkhunī kulamaccharinī assa, pācittiyaṃ**”ti.

1044. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Kulaṃ nāma cattāri kulāni khattiyakulaṃ brāhmaṇakulaṃ vessakulaṃ suddakulaṃ.

Maccharinī assāti “kathaṃ bhikkhuniyo nāgaccheyyū”ti bhikkhunīnaṃ santike kulassa avaṇṇaṃ bhāsati, āpatti pācittiyassa. Kulassa vā santike bhikkhunīnaṃ avaṇṇaṃ bhāsati, āpatti pācittiyassa.

1045. Anāpatti kulaṃ na maccharāyantī santaṃ yeva ādīnavaṃ ācikkhati, ummattikāya ādikammikāyāti.

Pañcamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

6. Ārāmaṇavagga 6. Chaṭṭhasikkhāpada

1046. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhuniyo gāmakāvāse vassaṃvuṭṭhā Sāvattthiṃ agamaṃsu. Bhikkhuniyo tā bhikkhuniyo etadavocuṃ “katthāyyāyo vassaṃvuṭṭhā, kacci ovādo iddho aho”ti. Natthāyye tattha bhikkhū, kuto ovādo iddho bhavissatīti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo abhikkhuke āvāse vassaṃ vasissantī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo abhikkhuke āvāse vassaṃ vasantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavāti -pa-. Kathaṃ hi nāma

bhikkhave bhikkhuniyo abhikkhuke āvāse vassaṃ vasissanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

1047. “**Yā pana bhikkhunī abhikkhuke āvāse vassaṃ vaseyya, pācittiyā**”ti.

1048. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunī** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Abhikkhuko nāma āvāso na sakkā hoti ovādāya vā saṃvāsāya vā gantum. “Vassaṃ vasissāmī”ti senāsanaṃ paññapeti, pānīyaṃ paribhojanīyaṃ upaṭṭhapeti, pariveṇaṃ sammajjati, āpatti dukkaṭassa. Saha aruṇuggamaṇā āpatti pācittiyassa.

1049. Anāpatti vassupagatā bhikkhū pakkantā vā honti, vibbhantā vā, kālaṅkatā vā, pakkhasaṅkantā vā, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

6. Ārāmaṇavagga 7. Sattamasikkhāpada

1050. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena sambahulā bhikkhuniyo gāmakāvāse vassaṃvuṭṭhā Sāvattthim agamaṃsu. Bhikkhuniyo tā bhikkhuniyo etadavocum “katthāyyāyo vassaṃvuṭṭhā, kattha¹ bhikkhusaṅgho pavārito”ti. Na mayaṃ ayye bhikkhusaṅghaṃ pavāremāti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo vassaṃvuṭṭhā bhikkhusaṅghaṃ na pavāressanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo vassaṃvuṭṭhā bhikkhusaṅghaṃ na pavārentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo

1. Kacci (Syā)

vassaṃvuṭṭhā bhikkhusaṃghaṃ na pavāressanti. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1051. “**Yā pana bhikkhunī vassaṃvuṭṭhā ubhatosaṃghe tīhi ṭhānehi na pavāreyya diṭṭhena vā sutena vā parisāṅkāya vā, pācittiyaṃ**”ti.

1052. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Vassaṃvuṭṭhā nāma purimaṃ vā temāsaṃ pacchimaṃ vā temāsaṃ vuṭṭhā. “Ubhatosaṃghe tīhi ṭhānehi na pavāressāmi diṭṭhena vā sutena vā parisāṅkāya vā”ti dhuraṃ nikkhittamatte āpatti pācittiyaṃ.

1053. Anāpatti sati antarāye, pariyesitvā na labhati, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

6. Ārāmaṃvagga 8. Aṭṭhamasikkhāpada

1054. Tena samayena Buddho Bhagavā Sakkesu viharati Kapiḷavattusmiṃ Nigrodhārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhū bhikkhunupassayaṃ upasaṅkamitvā chabbaggiyā bhikkhuniyo ovadanti. Bhikkhuniyo chabbaggiyā bhikkhuniyo etadavocuṃ “ethāyye ovādaṃ gamissāmā”ti. Yampi mayaṃ ayye gaccheyyāma ovādassa kāraṇā, ayyā chabbaggiyā idheva āgantvā amhe ovadantīti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo ovādaṃ na gacchissanti”ti -pa-. Saccāṃ kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyā ovādaṃ na gacchantīti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyā ovādaṃ na gacchissanti. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyā imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1055. “**Yā pana bhikkhunī ovādāya vā saṁvāsāya vā na gaccheyya, pācittiyā**”ti.

1056. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunī**ti -pa- ayaṁ imasmiṁ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Ovādo nāma aṭṭha garudhammā.

Saṁvāso nāma ekakammaṁ ekuddeso samasikkhatā. “Ovādāya vā saṁvāsāya vā na gacchissāmī”ti dhuraṁ nikkhattamatte āpatti pācittiyassa.

1057. Anāpatti sati antarāye, pariyesitvā dutiyikaṁ bhikkhuniṁ na labhati, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Aṭṭhamasikkhāpadaṁ niṭṭhitam.

6. Ārāmaṇavagga 9. Navamasikkhāpada

1058. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṁ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo uposathampi na pucchanti, ovādampi na yācanti. Bhikkhū ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṁ hi nāma bhikkhuniyo uposathampi na pucchissanti, ovādampi na yācissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo “uposathampi na pucchanti, ovādampi na yācanti”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṁ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo uposathampi na pucchissanti, ovādampi na yācissanti. Netam bhikkhave appasannānaṁ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṁ uddisantu—

1059. “**Anvaddhamāsaṁ bhikkhuniyā bhikkhusaṁghato dve dhammā paccāsīsitaṭṭhā uposathapucchakaṇca ovādūpasāṅkamanaṇca, taṁ atikkāmentiyā pācittiyā**”ti.

1060. **Anvaddhamāsanti** anuposathikaṃ. **Uposatho** nāma dve uposathā cātuddasiko ca pannarasiko ca.

Ovādo nāma aṭṭha garudhammā. “Uposathampi na pucchissāmi ovādampi na yācissāmi”ti dhuraṃ nikkhittamatte āpatti pācittiyassa.

1061. Anāpatti sati antarāye, pariyesitvā dutiyikaṃ bhikkhunim na labhati, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Navamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

6. Ārāmaṇavagga 10. Dasamasikkhāpada

1062. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī pasāke jātāṃ gaṇḍaṃ purisena saddhim ekenekā bhedāpesi. Atha kho so puriso taṃ bhikkhunim dūsetum upakkami, sā vissaramakāsi. Bhikkhuniyo upadhāvitvā taṃ bhikkhunim etadavocum “kissa tvaṃ ayye vissaramakāsi”ti. Atha kho sā bhikkhunī bhikkhunīnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjyāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhunī pasāke jātāṃ gaṇḍaṃ purisena saddhim ekenekā bhedāpessati”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhunī pasāke jātāṃ gaṇḍaṃ purisena saddhim ekenekā bhedāpetīti¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhunī pasāke jātāṃ gaṇḍaṃ purisena saddhim ekenekā bhedāpessati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

1063. “Yā pana bhikkhunī pasāke jātāṃ gaṇḍaṃ vā rudhitaṃ vā anapaloketvā saṃghaṃ vā gaṇaṃ vā purisena saddhim ekenekā bhedāpeyya vā phālāpeyya vā dhovāpeyya vā ālimpāpeyya vā bandhāpeyya vā mocāpeyya vā, pācittiyaṃ”ti.

1. Bhedāpesīti (Ka)

1064. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Pasākhaṃ nāma adhonābhi ubbhajāṇumaṇḍalaṃ. **Jātanti** tattha jātaṃ. **Gaṇḍo** nāma yo koci gaṇḍo. **Rudhitaṃ** nāma yaṃ kiñci vaṇaṃ. **Anapaloketvāti** anāpucchā. **Samgho** nāma bhikkhunisaṃgho vuccati. **Gaṇo** nāma sambahulā bhikkhuniyo vuccanti. **Puriso** nāma manussapuriso na yakkho na peto na tiracchānagato viññū paṭibalo dūsetuṃ. **Saddhinti** ekato. **Ekenekāti** puriso ceva hoti bhikkhunī ca.

1065. “Bhindā”ti āṇāpeti, āpatti dukkaṭassa. Bhinne āpatti pācittiyassa. “Phālehi”ti āṇāpeti, āpatti dukkaṭassa. Phālite āpatti pācittiyassa. “Dhovā”ti āṇāpeti, āpatti dukkaṭassa. Dhovite¹ āpatti pācittiyassa. “Ālimpā”ti āṇāpeti, āpatti dukkaṭassa. Litte² āpatti pācittiyassa. “Bandhāhi”ti āṇāpeti, āpatti dukkaṭassa. Baddhe āpatti pācittiyassa. “Mocēhi”ti āṇāpeti, āpatti dukkaṭassa. Mutte āpatti pācittiyassa.

1066. Anāpatti apaloketvā bhedāpeti vā phālāpeti vā dhovāpeti vā ālimpāpeti vā bandhāpeti vā mocāpeti vā, yā kāci viññū dutiyikā³ hoti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

Ārāmaṇḍalo chaṭṭho.

7. Gabbhinīvagga 1. Paṭhamasikkhāpada

1067. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo gabbhinīm vuṭṭhāpentī. Sā piṇḍāya carati. Manussā evamāhaṃsu “dethāyyāya

1. Dhote (Syā)

2. Ālitte (Syā)

3. Yā kāci viññū dutiyā (Syā), yo koci viññū dutiyo (Ka)

bhikkhaṃ, garubhārā¹ ayyā”ti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo gabbhinim vuṭṭhāpessanti”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo gabbhinim vuṭṭhāpessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo gabbhinim vuṭṭhāpentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo gabbhinim vuṭṭhāpessanti. Netam bhikkhave apasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1068. “**Yā pana bhikkhunī gabbhinim vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṃ**”ti.

1069. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Gabbhinī nāma āpannasattā vuccati. **Vuṭṭhāpeyyāti** upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmī”ti gaṇam vā ācarinim vā pattam vā cīvaram vā pariyesati, sīmam vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭam. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1070. Gabbhiniyā gabbhinisaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Gabbhiniyā vematikā vuṭṭhāpeti, āpatti dukkaṭassa. Gabbhiniyā agabbhinisaññā vuṭṭhāpeti, anāpatti. Agabbhiniyā gabbhinisaññā, āpatti dukkaṭassa. Agabbhiniyā vematikā, āpatti dukkaṭassa. Agabbhiniyā agabbhinisaññā, anāpatti.

1071. Anāpatti gabbhinim agabbhinisaññā vuṭṭhāpeti, agabbhinim agabbhinisaññā vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Paṭhamasikkhāpadam niṭṭhitam.

7. Gabbhinīvagga 2. Dutiyasikkhāpada

1072. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo pāyantim vuṭṭhāpentī. Sā piṇḍāya caratī. Manussā evamāhaṃsu “dethāyyāya bhikkhaṃ, sadutiyikā ayyā”ti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo pāyantim vuṭṭhāpessanti”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo pāyantim vuṭṭhāpessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo pāyantim vuṭṭhāpentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo pāyantim vuṭṭhāpessanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1073. “Yā pana bhikkhunī pāyantim vuṭṭhāpeyya, pācittiyā”ti.

1074. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Pāyantī nāma mātā vā hoti ¹ dhāti² vā.

Vuṭṭhāpeyyāti upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmī”ti gaṇam vā ācarinim vā pattam vā cīvaram vā pariyesati, sīmam vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭam. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1075. Pāyantiyā pāyantisaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Pāyantiyā vematikā vuṭṭhāpeti, āpatti dukkaṭassa. Pāyantiyā apāyantisaññā vuṭṭhāpeti, anāpatti. Apāyantiyā pāyantisaññā, āpatti dukkaṭassa. Apāyantiyā vematikā, āpatti dukkaṭassa. Apāyantiyā apāyantisaññā, anāpatti.

1. Hotu (Ka)

2. Dhāti (Sī, Syā)

1076. Anāpatti pāyantim apāyantisaññā vuṭṭhāpeti, apāyantim apāyantisaññā vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dutiyasikkhāpadam niṭṭhitam.

7. Gabbhinīvagga 3. Tatiyasikkhāpada

1077. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkham sikkhamānaṃ vuṭṭhāpentī, tā bālā honti abyattā, na jānanti kappiyaṃ vā akappiyaṃ vā. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkham sikkhamānaṃ vuṭṭhāpessantī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkham sikkhamānaṃ vuṭṭhāpentī”ti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkham sikkhamānaṃ vuṭṭhāpessantī. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave sikkhamānāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ dātuṃ. Evañca pana bhikkhave dātabbā, tāya sikkhamānāya saṃghaṃ upasaṅkamitvā ekaṃsaṃ uttarāsaṅgaṃ karitvā bhikkhunīnaṃ pāde vanditvā ukkuṭikaṃ nisīditvā añjaliṃ paggahetvā evamassa vacanīyo “ahaṃ ayye itthannāmā itthannāmāya ayyāya sikkhamānā saṃghaṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ yācāmi”ti. Dutiyampi yācitabbā. Tatiyampi yācitabbā. Byattāya bhikkhuniyā paṭibālāya saṃgho ñāpetabbo—

1078. “Suṇātu me ayye saṃgho, ayaṃ itthannāmā itthannāmāya ayyāya sikkhamānā saṃghaṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ yācati, yadi saṃghassa pattakallaṃ, saṃgho itthannāmāya sikkhamānāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ dadeyya, esā ñatti.

Supātu me ayye saṅgho, ayaṃ itthannāmā itthannāmāya ayyāya sikkhamānā saṅghaṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ yācati, saṅgho itthannāmāya sikkhamānāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ deti, yassā ayyāya khamati itthannāmāya sikkhamānāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiya dānaṃ, sā tuṇhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Dinnā saṅghena itthannāmāya sikkhamānāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammuti, khamati saṅghassa, tasmā tuṇhī, evametam dhārayāmi”ti.

1079. Sā sikkhamānā “evaṃ vadehī”ti vattabbā “pāṇātipātā veramaṇiṃ dve vassāni avītikkamma samādānaṃ samādiyāmi. Adinnadānā veramaṇiṃ dve vassāni avītikkamma samādānaṃ samādiyāmi. Abrahmacariyā veramaṇiṃ dve vassāni avītikkamma samādānaṃ samādiyāmi. Musāvādā veramaṇiṃ dve vassāni avītikkamma samādānaṃ samādiyāmi. Surāmerayamajjappamādaṭṭhānā veramaṇiṃ dve vassāni avītikkamma samādānaṃ samādiyāmi. Vikālabhojanā veramaṇiṃ dve vassāni avītikkamma samādānaṃ samādiyāmi”ti.

Atha kho Bhagavā tā bhikkhuniyo anekapariyāyena vigarahitvā dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadam uddisantu—

1080. **“Yā pana bhikkhunī dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkhaṃ sikkhamānaṃ vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṃ”ti.**

1081. **Yā panāti** yā yādiyā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Dve vassānīti dve saṃvaccharāni. **Asikkhitasikkhā** nāma sikkhā vā na dinnā hoti, dinnā vā sikkhā kupitā. **Vuṭṭhāpeyyāti** upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmi”ti gaṇaṃ vā ācariniṃ vā pattam vā cīvaraṃ vā pariyesati, sīmaṃ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭam. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1082. Dhammakamme dhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme vematikā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme adhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa.

Adhammakamme dhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.

1083. Anāpatti dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhamāṇaṃ sikkhamānaṃ vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Tatīyasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

7. Gabbhinīvagga 4. Catutthasikkhāpada

1084. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhamāṇaṃ sikkhamānaṃ saṃghena asammataṃ vuṭṭhāpentī. Bhikkhuniyo evamāhaṃsu “etha sikkhamānā imaṃ jānātha imaṃ detha imaṃ āharatha iminā attho imaṃ kappiyaṃ karoṭhā”ti. Tā evamāhaṃsu “na mayaṃ ayye sikkhamānā, bhikkhuniyo mayan”ti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhamāṇaṃ sikkhamānaṃ saṃghena asammataṃ vuṭṭhāpessantī”ti -pa-. Saccāṃ kira bhikkhave bhikkhuniyo dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhamāṇaṃ sikkhamānaṃ saṃghena asammataṃ vuṭṭhāpentīti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhamāṇaṃ sikkhamānaṃ saṃghena asammataṃ vuṭṭhāpessanti. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya sikkhamānāya vuṭṭhānasammutiṃ dātuṃ. Evañca pana bhikkhave dātabbā, tāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya sikkhamānāya saṃghaṃ upasaṅkamtivā ekaṃsaṃ uttarāsaṅgaṃ karitvā bhikkhunīnaṃ pāde vanditvā

ukkuṭikaṃ nisīditvā añjaliṃ paggahetvā evamassa vacanīyo “ahaṃ ayye itthannāmā itthannāmāya ayyāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā sikkhamānā saṃghaṃ vuṭṭhānasammutiṃ yācāmi”ti. Dutiyampi yācitabbā. Tatiyampi yācitabbā. Byattāya bhikkhuniyā paṭibālāya saṃgho ñāpetabbo—

1085. “Suṇātu me ayye saṃgho, ayaṃ itthannāmā itthannāmāya ayyāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā sikkhamānā saṃghaṃ vuṭṭhānasammutiṃ yācati, yadi saṃghassa pattakallaṃ, saṃgho itthannāmāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya sikkhamānāya vuṭṭhānasammutiṃ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me ayye saṃgho, ayaṃ itthannāmā itthannāmāya ayyāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā sikkhamānā saṃghaṃ vuṭṭhānasammutiṃ yācati, saṃgho itthannāmāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya sikkhamānāya vuṭṭhānasammutiṃ deti, yassā ayyāya khamati itthannāmāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya sikkhamānāya vuṭṭhānasammutiyā dānaṃ, sā tuṇhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Dinnā saṃghena itthannāmāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya sikkhamānāya vuṭṭhānasammuti, khamati saṃghassa, tasmā tuṇhī, evametaṃ dhārayāmi”ti.

Atha kho Bhagavā tā bhikkhuniyo anekapariyāyena vigarahitvā dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1086. “**Yā pana bhikkhunī dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ sikkhamānaṃ saṃghena asammataṃ vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṃ**”ti.

1087. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Dve vassānīti dve saṁvaccharāni. **Sikkhitasikkhā** nāma chasu dhammesu sikkhitasikkhā. **Asammatā** nāma ñattidutiyena kammena vuṭṭhānasammuti na dinnā hoti. **Vuṭṭhāpeyyā**ti upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmī”ti gaṇaṁ vā ācarinim vā pattaṁ vā cīvaraṁ vā pariyesati, sīmaṁ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭaṁ. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1088. Dhammakamme dhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme vematikā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme adhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa.

Adhammakamme dhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.

1089. Anāpatti dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṁ sikkhamānaṁ saṁghena sammataṁ vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Catutthasikkhāpadaṁ niṭṭhitaṁ.

7. Gabbhinīvagga 5. Pañcamasikkhāpada

1090. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṁ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo ūnadvādasavassaṁ gihigataṁ vuṭṭhāpenti, tā akkhamā honti sītassa uṇhassa jighacchāya pipāsāya ḍaṁsamakasavātātāpasarīsapasamphassānaṁ, duruttānaṁ durāgatānaṁ vacanapathānaṁ, uppannānaṁ sārīrikānaṁ vedanānaṁ dukkhānaṁ tibbānaṁ kharānaṁ kaṭukānaṁ asātānaṁ amanāpānaṁ pāṇaharānaṁ anadhivāsakajātikā honti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṁ hi nāma bhikkhuniyo ūnadvādasavassaṁ gihigataṁ vuṭṭhāpessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo ūnadvādasavassaṁ gihigataṁ vuṭṭhāpentīti. Saccam Bhagavāti.

vigrahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo
 ūnadvādasavassaṃ gihigataṃ vuṭṭhāpessanti, ūnadvādasavassā¹ bhikkhave
 gihigatā akkhamā hoti sītassa uṇhassa jighacchāya pipāsāya
 ḍaṃsamakasavātātapasarīsapasamphassānaṃ duruttānaṃ durāgatānaṃ
 vacanapathānaṃ, uppannānaṃ sārīrikānaṃ vedanānaṃ dukkhānaṃ
 tibbānaṃ kharānaṃ kaṭukānaṃ asātānaṃ amanāpānaṃ pāṇaharānaṃ
 anadhivāsakajātikā hoti, dvādasavassāva² kho bhikkhave gihigatā khamā
 hoti sītassa uṇhassa jighacchāya pipāsāya
 ḍaṃsamakasavātātapasarīsapasamphassānaṃ duruttānaṃ durāgatānaṃ
 vacanapathānaṃ uppannānaṃ sārīrikānaṃ vedanānaṃ dukkhānaṃ tibbānaṃ
 kharānaṃ kaṭukānaṃ asātānaṃ amanāpānaṃ pāṇaharānaṃ adhivāsakajātikā
 hoti. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana
 bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1091. “Yā pana bhikkhunī ūnadvādasavassaṃ gihigataṃ vuṭṭhāpeyya,
 pācittiyā”ti.

1092. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe
 adhippetā bhikkhunīti.

Ūnadvādasavassā nāma appattadvādasavassā. Gihigatā nāma
 purisantaragatā vuccati. Vuṭṭhāpeyyāti upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmī”ti gaṇaṃ vā ācariniṃ vā pattaṃ vā cīvaram vā
 pariyesati, sīmaṃ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭaṃ.
 Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti
 pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1093. Ūnadvādasavassāya ūnadvādasavassasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti
 pācittiyassa. Ūnadvādasavassāya vematikā vuṭṭhāpeti, āpatti dukkaṭassa.
 Ūnadvādasavassāya paripuṇṇasaññā vuṭṭhāpeti, anāpatti.

1. Ūnadvādasavassā hi (Ka)

2. Dvādasavassā ca (Syā, Ka)

Paripuṇṇadvādasavassāya ūnadvādasavassasaññā, āpatti dukkaṭassa.
 Paripuṇṇadvādasavassāya vematikā, āpatti dukkaṭassa.
 Paripuṇṇadvādasavassāya paripuṇṇasaññā, anāpatti.

1094. Anāpatti ūnadvādasavassam paripuṇṇasaññā vuṭṭhāpeti,
 paripuṇṇadvādasavassam paripuṇṇasaññā vuṭṭhāpeti, ummattikāya
 ādikammikāyāti.

Pañcamasikkhāpadam niṭṭhitam.

7. Gabbhinīvagga 6. Chaṭṭhasikkhāpada

1095. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane
 Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo
 paripuṇṇadvādasavassam gihigatam dve vassāni chasu dhammesu
 asikkhitasikkham vuṭṭhāpenti, tā bālā honti abyattā, na jānanti kappiyaṃ vā
 akappiyaṃ vā. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti
 vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo paripuṇṇadvādasavassam gihigatam
 dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkham vuṭṭhāpessanti”ti -pa-.
 Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo paripuṇṇadvādasavassam gihigatam
 dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkham vuṭṭhāpentīti. Saccam
 Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave
 bhikkhuniyo paripuṇṇadvādasavassam gihigatam dve vassāni chasu
 dhammesu asikkhitasikkham vuṭṭhāpessanti. Netam bhikkhave
 appasannānam vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammim katham katvā
 bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave paripuṇṇadvādasavassāya gihigatāya
 dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ dātuṃ. Evañca pana
 bhikkhave dātabbā, tāya paripuṇṇadvādasavassāya gihigatāya saṃgham
 upasaṅkamitvā ekaṃsaṃ uttarāsaṅgaṃ karitvā bhikkhunīnaṃ pāde vanditvā
 ukkuṭikaṃ nisīditvā añjaliṃ paggahevā evamassa vacanīyo “aham ayye
 itthannāmā itthannāmāya ayyāya paripuṇṇadvādasavassā gihigatā saṃgham
 dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ yācāmi”ti. Dutiyampi
 yācitabbā. Tatiyampi yācitabbā. Byattāya bhikkhuniyā paṭibālāya saṃgho
 nāpetabbo—

1096. “Suṇātu me ayye saṅgho, ayaṃ itthannāmā itthannāmāya ayyāya paripuṇṇadvādasavassā gihigatā saṅghaṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ yācati, yadi saṅghassa pattakallaṃ, saṅgho itthannāmāya paripuṇṇadvādasavassāya gihigatāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me ayye saṅgho, ayaṃ itthannāmā itthannāmāya ayyāya paripuṇṇadvādasavassā gihigatā saṅghaṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ yācati, saṅgho itthannāmāya paripuṇṇadvādasavassāya gihigatāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ deti, yassā ayyāya khamati itthannāmāya paripuṇṇadvādasavassāya gihigatāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiya dānaṃ, sā tuṇhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Dinnā saṅghena itthannāmāya paripuṇṇadvādasavassāya gihigatāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammuti, khamati saṅghassa, tasmā tuṇhī, evametaṃ dhārayāmi”ti.

Sā paripuṇṇadvādasavassā gihigatā evaṃ vadehīti vattabbā “pāṇātipātā veramaṇiṃ dve vassāni avītikkamma samādānaṃ samādiyāmi -pa-vikālabhojanā veramaṇiṃ dve vassāni avītikkamma samādānaṃ samādiyāmi”ti.

Atha kho Bhagavā tā bhikkhuniyo anekapariyāyena vigarahitvā dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadam uddisantū—

1097. “**Yā pana bhikkhunī paripuṇṇadvādasavassam gihigataṃ dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkhaṃ vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṃ**”ti.

1098. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Paripuṇṇadvādasavassā nāma pattadvādasavassā. **Gihigatā** nāma purisantaragatā vuccati. **Dve vassānīti** dve saṃvaccharāni. **Asikkhitasikkhā** nāma sikkhā vā na dinnā hoti, dinnā vā sikkhā kupitā. **Vuṭṭhāpeyyāti** upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmī”ti gaṇaṃ vā ācariniṃ vā pattaṃ vā cīvaraṃ vā pariyesati, sīmaṃ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭaṃ. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1099. Dhammakamme dhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme vematikā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme adhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa.

Adhammakamme dhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematikā vuṭṭhāpeti, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti dukkaṭassa.

1100. Anāpatti paripuṇṇadvādasavassaṃ gihigataṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

7. Gabbhinīvagga 7. Sattamasikkhāpada

1101. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo paripuṇṇadvādasavassaṃ gihigataṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ saṃghena asammataṃ vuṭṭhāpenti. Bhikkhuniyo evamāhaṃsu “etha sikkhamānā imaṃ jānātha imaṃ detha imaṃ āharatha iminā attho imaṃ kappiyaṃ karoṭhā”ti. Tā evamāhaṃsu “na mayaṃ ayye sikkhamānā, bhikkhuniyo mayan”ti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo paripuṇṇadvādasavassaṃ gihigataṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ saṃghena asammataṃ vuṭṭhāpessanti”ti -pa-. Saccāṃ kira bhikkhave bhikkhuniyo paripuṇṇadvādasavassaṃ gihigataṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ saṃghena asammataṃ vuṭṭhāpentīti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo paripuṇṇadvādasavassaṃ gihigataṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ

saṁghena asammatam vuṭṭhāpessanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammim katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave paripuṇṇadvādasavassāya gihigatāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya vuṭṭhānasammutim dātum. Evañca pana bhikkhave dātabbā, tāya paripuṇṇadvādasavassāya gihigatāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya saṁgham upasaṅkamitvā ekaṁsam uttarāsaṅgam karitvā bhikkhunīnam pāde vanditvā ukkuṭikam nisīditvā añjalim paggahetvā evamassa vacanīyo “aham ayye itthannāmā itthannāmāya ayyāya paripuṇṇadvādasavassā gihigatā dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā saṁgham vuṭṭhānasammutim yācāmīti. Dutiyampi yācitabbā. Tatiyampi yācitabbā. Byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya saṁgho ñāpetabbo—

1102. “Suṇātu me ayye saṁgho, ayaṁ itthannāmā itthannāmāya ayyāya paripuṇṇadvādasavassā gihigatā dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā saṁgham vuṭṭhānasammutim yācati, yadi saṁghassa pattakallam, saṁgho itthannāmāya paripuṇṇadvādasavassāya gihigatāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya vuṭṭhānasammutim dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me ayye saṁgho, ayaṁ itthannāmā itthannāmāya ayyāya paripuṇṇadvādasavassā gihigatā dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā saṁgham vuṭṭhānasammutim yācati, saṁgho itthannāmāya paripuṇṇadvādasavassāya gihigatāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya vuṭṭhānasammutim deti, yassā ayyāya khamati itthannāmāya paripuṇṇadvādasavassāya gihigatāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya vuṭṭhānasammutiyā dānam, sā tuṇhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Dinnā saṁghena itthannāmāya paripuṇṇadvādasavassāya gihigatāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya vuṭṭhānasammuti, khamati saṁghassa, tasmā tuṇhī, evametaṁ dhārayāmi”ti.

Atha kho Bhagavā tā bhikkhuniyo anekapariyāyena vigarahitvā dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantū—

1103. “Yā pana bhikkhunī paripuṇṇadvādasavassam gihigataṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkham saṃghena asammataṃ vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṃ”ti.

1104. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Paripuṇṇadvādasavassā nāma pattadvādasavassā. Gihigatā nāma purisantaragatā vuccati. Dve vassānīti dve saṃvaccharāni. Sikkhitasikkhā nāma chasu dhammesu sikkhitasikkhā. Asammata nāma ñattidutiyaena kammena vuṭṭhānasammuti na dinnā hoti. Vuṭṭhāpeyyāti upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmī”ti gaṇam vā ācariniṃ vā pattaṃ vā cīvaraṃ vā pariyesati, sīmaṃ vā sampannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭam. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1105. Dhammakamme dhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme vematikā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme adhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa.

Adhammakamme dhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.

1106. Anāpatti paripuṇṇadvādasavassam gihigataṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkham saṃghena sammataṃ vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

7. Gabbhinīvagga 8. Aṭṭhamasikkhāpada

1107. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī saha jīvinīṃ vuṭṭhāpetvā dve vassāniveva neva anuggaṇhāti na anuggaṇhāpeti,

tā bālā honti abyattā, na jānanti kappiyaṃ vā akappiyaṃ vā. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā sahaḷviniṃ vuṭṭhāpetvā dve vassāni neva anuggaṇhissati na anuggaṇhāpessatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī sahaḷviniṃ vuṭṭhāpetvā dve vassāni neva anuggaṇhātī na anuggaṇhāpetīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī sahaḷviniṃ vuṭṭhāpetvā dve vassāni neva anuggaṇhissati na anuggaṇhāpessati. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1108. “Yā pana bhikkhunī sahaḷviniṃ vuṭṭhāpetvā dve vassāni neva anuggaṇheyya na anuggaṇhāpeyya, pācittiyam”ti.

1109. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Sahaḷviniṃ nāma saddhivihārinī vuccati. Vuṭṭhāpetvāti upasampādetvā. Dve vassānīti dve samvaccharāni.

Neva anuggaṇheyyāti na sayam anuggaṇheyya uddesena paripucchāya ovādena anusāsaniyā.

Na anuggaṇhāpeyyāti na aññam āṇāpeyya. “Dve vassāni neva anuggaṇhissāmi na anuggaṇhāpessāmī”ti dhuraṃ nikkhattamatte āpatti pācittiyassa.

1110. Anāpatti sati antarāye, pariyesitvā na labhati, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Atṭhamasikkhāpadam niṭṭhitam.

7. Gabbhinīvagga 9. Navamasikkhāpada

1111. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo

vuṭṭhāpitaṃ pavattiniṃ dve vassāni nānubaddhanti, tā bālā honti abyattā, na jānanti kappiyaṃ vā akappiyaṃ vā. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo vuṭṭhāpitaṃ pavattiniṃ dve vassāni nānubandhissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo vuṭṭhāpitaṃ pavattiniṃ dve vassāni nānubandhantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo vuṭṭhāpitaṃ pavattiniṃ dve vassāni nānubandhissanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1112. “Yā pana bhikkhunī vuṭṭhāpitaṃ pavattiniṃ dve vassāni nānubandheyya, pācittiyaṃ”ti.

1113. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Vuṭṭhāpitanti upasampāditaṃ. Pavattinī nāma upajjhāyā vuccati. Dve vassānīti dve saṃvaccharāni. Nānubandheyyāti na sayam upaṭṭhaheyya. “Dve vassāni nānubandhissāmī”ti dhuraṃ nikkhattamatte āpatti pācittiyassa.

1114. Anāpatti upajjhāyā bālā vā hoti alajjinī vā, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Navamasikkhāpadam niṭṭhitaṃ.

7. Gabbhinīvagga 10. Dasamasikkhāpada

1115. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī sahaṃjiviniṃ vuṭṭhāpetvā neva vūpakāseti na vūpakāsāpeti, sāmiko aggahesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā sahaṃjiviniṃ vuṭṭhāpetvā neva vūpakāsessati na vūpakāsāpessati, sāmiko

aggahesi, sacāyaṃ bhikkhunī pakkantā assa na ca sāmiko gaṇheyyā”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī sahaḥjīvinim vuṭṭhāpetvā neva vūpakāseti¹ na vūpakāsāpeti¹, sāmiko aggahesīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī sahaḥjīvinim vuṭṭhāpetvā neva vūpakāsessati na vūpakāsāpessati, sāmiko aggahesi. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

1116. “**Yā pana bhikkhunī sahaḥjīvinim vuṭṭhāpetvā neva vūpakāseyya navūpakāsāpeyya antamaso chappañcayojanānīpi, pācittiyaṃ**”ti.

1117. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Sahaḥjīvinī nāma saddhivihārinī vuccati. **Vuṭṭhāpetvāti** upasampādetvā. **Neva vūpakāseyyāti** na sayam vūpakāseyya. **Na vūpakāsāpeyyāti** na aññaṃ āṇāpeyya. “Neva vūpakāsessāmi na vūpakāsāpessāmi antamaso chappañcayojanānīpi”ti dhuraṃ nikkhittamatte āpatti pācittiyassa.

1118. Anāpatti sati antarāye, pariyesitvā dutiyikaṃ bhikkhunim na labhati, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

Gabbhinivaggo sattamo.

8. Kumāribhūtavagga 1. Paṭhamasikkhāpada

1119. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo unavāsativassam kumāribhūtam vuṭṭhāpenti, tā akkhamā honti sītassa

1. ...si (Ka)

uṇhassa jighacchāya pipāsāya ḍaṃsamakasavātātapasarīsapasamphassānaṃ duruttānaṃ durāgatānaṃ vacanapathānaṃ, uppannānaṃ sārīrikānaṃ vedanānaṃ dukkhānaṃ tibbānaṃ kharānaṃ kaṭukānaṃ asātānaṃ amanāpānaṃ pāṇaharānaṃ anadhivāsakajātikā honti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo ūnavīsativassāṃ kumāribhūtaṃ vuṭṭhāpessanti”ti -pa-. Saccāṃ kira bhikkhave bhikkhuniyo ūnavīsativassāṃ kumāribhūtaṃ vuṭṭhāpentīti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo ūnavīsativassāṃ kumāribhūtaṃ vuṭṭhāpessanti, ūnavīsativassā bhikkhave kumāribhūtā akkhamā hoti sītassa uṇhassa -pa- pāṇaharānaṃ anadhivāsakajātikā hoti, vīsativassāva kho bhikkhave kumāribhūtā khamā hoti sītassa uṇhassa -pa- pāṇaharānaṃ adhivāsakajātikā hoti. Netaṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1120. “Yā pana bhikkhunī ūnavīsativassāṃ kumāribhūtaṃ vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṃ”ti.

1121. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Ūnavīsativassā nāma appattavīsativassā. Kumāribhūtā nāma sāmaṇeri vuccati. Vuṭṭhāpeyyāti upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmī”ti gaṇaṃ vā ācariniṃ vā pattaṃ vā cīvaraṃ vā pariyesati, sīmaṃ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭaṃ. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1122. Ūnavīsativassāya ūnavīsativassasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Ūnavīsativassāya vematikā vuṭṭhāpeti, āpatti dukkaṭassa. Ūnavīsativassāya paripuṇṇasaññā vuṭṭhāpeti, anāpatti. Paripuṇṇavīsativassāya ūnavīsativassasaññā, āpatti dukkaṭassa. Paripuṇṇa-

vīsativassāya vematikā, āpatti dukkaṭassa. Paripuṇṇavīsativassāya paripuṇṇasaññā, anāpatti.

1123. Anāpatti ūnavīsativassam paripuṇṇasaññā vuṭṭhāpeti, paripuṇṇavīsativassam paripuṇṇasaññā vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Paṭhamasikkhāpadam niṭṭhitam.

8. Kumāribhūtavagga 2. Dutiyasikkhāpada

1124. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo paripuṇṇavīsativassam kumāribhūtam dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkham vuṭṭhāpentī. Tā bālā honti abyattā, na jānanti kappiyaṃ vā akappiyaṃ vā. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo paripuṇṇavīsativassam kumāribhūtam dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkham vuṭṭhāpessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo paripuṇṇavīsativassam kumāribhūtam dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkham vuṭṭhāpentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo paripuṇṇavīsativassam kumāribhūtam dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkham vuṭṭhāpessanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṃ katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave aṭṭhārasavassāya kumāribhūtāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ dātum. Evañca pana bhikkhave dātabbā, tāya aṭṭhārasavassāya kumāribhūtāya saṃgham upasaṅkamitvā ekaṃsam uttarāsaṅgam karitvā bhikkhunīnam pāde vanditvā ukkuṭikam nisīditvā añjalim paggahetvā evamassa vacanīyo “aham ayye itthannāmā itthannāmāya ayyāya aṭṭhārasavassā kumāribhūtā saṃgham dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ yācāmi”ti. Dutiyampi yācitabbā. Tatiyampi yācitabbā. Byattāya bhikkhuniyā paṭibālāya saṃgho nāpetabbo—

1125. “Suṇātu me ayye saṅgho, ayaṃ itthannāmā itthannāmāya ayyāya aṭṭhārasavassā kumāribhūtā saṅghaṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ yācati, yadi saṅghassa pattakallaṃ, saṅgho itthannāmāya aṭṭhārasavassāya kumāribhūtāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me ayye saṅgho, ayaṃ itthannāmā itthannāmāya ayyāya aṭṭhārasavassā kumāribhūtā saṅghaṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ yācati, saṅgho itthannāmāya aṭṭhārasavassāya kumāribhūtāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiṃ deti, yassā ayyāya khamati itthannāmāya aṭṭhārasavassāya kumāribhūtāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammutiya dānaṃ, sā tuṇhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Dinnā saṅghena itthannāmāya aṭṭhārasavassāya kumāribhūtāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhāsammuti, khamati saṅghassa, tasmā tuṇhī, evametam dhārayāmi”ti.

Sā aṭṭhārasavassā kumāribhūtā evaṃ vadehīti vattabbā “pāṇātipātā veramaṇiṃ dve vassāni avītikkamma samādānaṃ samādiyāmi -pa-vikālabhojanā veramaṇiṃ dve vassāni avītikkamma samādānaṃ samādiyāmi”ti.

Atha kho Bhagavā tā bhikkhuniyo anekapariyāyena vigarahitvā dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1126. “**Yā pana bhikkhunī paripuṇṇavāsativassaṃ kumāribhūtaṃ dve vassāni chasu dhammesu asikkhitasikkhaṃ vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṃ**”ti.

1127. **Yā paṇāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Paripuṇṇavāsativassā nāma pattavāsativassā. **Kumāribhūtā** nāma sāmaṇerī vuccati. **Dve vassānīti** dve saṃvaccharāni. **Asikkhitasikkhā** nāma sikkhā vā na dinnā hoti, dinnā vā sikkhā kupitā. **Vuṭṭhāpeyyāti** upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmī”ti gaṇaṃ vā ācariniṃ vā pattaṃ vā cīvaraṃ vā pariyesati, sīmaṃ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭaṃ. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1128. Dhammakamme dhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme vematikā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme adhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa.

Adhammakamme dhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.

1129. Anāpatti paripuṇṇavāsativassaṃ kumāribhūtaṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dutiyasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

8. Kumāribhūtavagga 3. Tatiyasikkhāpada

1130. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo paripuṇṇavāsativassaṃ kumāribhūtaṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ saṃghena asammataṃ vuṭṭhāpenti. Bhikkhuniyo evamāhaṃsu “etha sikkhamānā imaṃ jānātha imaṃ detha imaṃ āharatha iminā attho imaṃ kappiyaṃ karoṭhā”ti. Tā evamāhaṃsu “na mayaṃ ayye sikkhamānā, bhikkhuniyo mayan”ti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo paripuṇṇavāsativassaṃ kumāribhūtaṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ saṃghena asammataṃ vuṭṭhāpessanti”ti -pa-. Saccāṃ kira bhikkhave bhikkhuniyo paripuṇṇavāsativassaṃ kumāribhūtaṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ saṃghena asammataṃ vuṭṭhāpentīti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo paripuṇṇavāsativassaṃ kumāribhūtaṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhaṃ saṃghena asammataṃ vuṭṭhāpessanti. Netāṃ

bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṃ katham katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave paripuṇṇavāsativassāya kumāribhūtāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya vuṭṭhānasammutiṃ dātuṃ. Evañca pana bhikkhave dātabbā, tāya paripuṇṇavāsativassāya kumāribhūtāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya saṃghaṃ upasaṅkamitvā ekaṃsaṃ uttarāsaṅgaṃ karitvā bhikkhunīnaṃ pāde vanditvā ukkuṭikaṃ nisīditvā añjaliṃ paggahetvā evamassa vacanīyo “ahaṃ ayye itthannāmā itthannāmāya ayyāya paripuṇṇavāsativassā kumāribhūtā dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā saṃghaṃ vuṭṭhānasammutiṃ yācāmi”ti. Dutiyampi yācitabbā. Tatiyampi yācitabbā. Byattāya bhikkhuniyā paṭibalāya saṃgho ñāpetabbo—

1131. “Suṇātu me ayye saṃgho, ayaṃ itthannāmā itthannāmāya ayyāya paripuṇṇavāsativassā kumāribhūtā dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā saṃghaṃ vuṭṭhānasammutiṃ yācati, yadi saṃghassa pattakallaṃ, saṃgho itthannāmāya paripuṇṇavāsativassāya kumāribhūtāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya vuṭṭhānasammutiṃ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me ayye saṃgho, ayaṃ itthannāmā itthannāmāya ayyāya paripuṇṇavāsativassā kumāribhūtā dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā saṃghaṃ vuṭṭhānasammutiṃ yācati, saṃgho itthannāmāya paripuṇṇavāsativassāya kumāribhūtāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya vuṭṭhānasammutiṃ deti, yassā ayyāya khamati itthannāmāya paripuṇṇavāsativassāya kumāribhūtāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya vuṭṭhānasammutiyā dānaṃ, sā tuṇhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Dinnā saṃghena itthannāmāya paripuṇṇavāsativassāya kumāribhūtāya dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhāya vuṭṭhānasammuti, khamati saṃghassa, tasmā tuṇhī, evametaṃ dhārayāmi”ti.

Atha kho Bhagavā tā bhikkhuniyo anekapariyāyena vigarahitvā dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1132. “**Yā pana bhikkhunī paripuṇṇavāsativassam kumāribhūtaṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkham saṃghena asammataṃ vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṃ**”ti.

1133. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Paripuṇṇavāsativassā nāma pattavāsativassā. **Kumāribhūtā** nāma sāmaṇerī vuccati. **Dve vassānīti** dve saṃvaccharāni. **Sikkhitasikkhā** nāma chasu dhammesu sikkhitasikkhā. **Asammataṃ** nāma ñattidutiyena kammena vuṭṭhānasammuti na dinnā hoti. **Vuṭṭhāpeyyāti** upasampādeyya.

“**Vuṭṭhāpessāmi**”ti gaṇaṃ vā ācariniṃ vā pattaṃ vā cīvaraṃ vā pariyesati, sīmaṃ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭaṃ. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1134. Dhammakamme dhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme vematikā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme adhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa.

Adhammakamme dhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematikā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.

1135. Anāpatti paripuṇṇavāsativassam kumāribhūtaṃ dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkham saṃghena sammataṃ vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Tatīyasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

8. Kumāribhūtavagga 4. Catutthasikkhāpada

1136. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo ūnadvādasavassā vuṭṭhāpenti, tā bālā honti abyattā, na jānanti

kappiyaṃ vā akappiyaṃ vā. Saddhivihāriniyopi bālā honti abyattā, na jānanti kappiyaṃ vā akappiyaṃ vā. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo ūnadvādasavassā vuṭṭhāpessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo ūnadvādasavassā vuṭṭhāpentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo ūnadvādasavassā vuṭṭhāpessanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1137. “Yā pana bhikkhunī ūnadvādasavassā vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṃ”ti.

1138. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Ūnadvādasavassā nāma appattadvādasavassā.

Vuṭṭhāpeyyāti upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmī”ti gaṇam ācarinim vā pattam vā cīvaram vā pariyesati, sīmam vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭam. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyaṃ. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1139. Anāpatti paripuṇṇadvādasavassā vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Catutthasikkhāpadam niṭṭhitam.

8. Kumārībhūtavagga 5. Pañcamasikkhāpada

1140. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo paripuṇṇadvādasavassā saṃghena asammata vuṭṭhāpentī, tā bālā honti abyattā, na jānanti kappiyaṃ vā akappiyaṃ vā. Saddhivihāriniyopi bālā

honti abyattā, na jānanti kappiyaṃ vā akappiyaṃ vā. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo paripuṇṇadvādasavassā saṃghena asammatā vuṭṭhāpessanti”ti -pa-. Saccāṃ kira bhikkhave bhikkhuniyo paripuṇṇadvādasavassā saṃghena asammatā vuṭṭhāpentīti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo paripuṇṇadvādasavassā saṃghena asammatā vuṭṭhāpessanti. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa- vigarahitvā -pa- dhammiṃ kathaṃ katvā bhikkhū āmantesi anujānāmi bhikkhave paripuṇṇadvādasavassāya bhikkhuniyā vuṭṭhāpanasammutiṃ dātuṃ. Evañca pana bhikkhave dātabbā, tāya paripuṇṇadvādasavassāya bhikkhuniyā saṃghaṃ upasaṅkamitvā ekaṃsaṃ uttarāsaṅgaṃ karitvā vuḍḍhānaṃ bhikkhunīnaṃ pāde vanditvā ukkuṭikaṃ nisīditvā añjaliṃ paggaḥetvā evamassa vacanīyo “ahaṃ ayye itthannāmā paripuṇṇadvādasavassā bhikkhunī saṃghaṃ vuṭṭhāpanasammutiṃ yācāmi”ti. Dutiyampi yācitabbā. Tatiyampi yācitabbā. Sā bhikkhunī saṃghena paricchinditabbā “byattāyaṃ bhikkhunī lajjinī”ti. Sace bālā ca hoti alajjinī ca, na dātabbā. Sace bālā hoti lajjinī, na dātabbā. Sace byattā hoti alajjinī, na dātabbā. Sace byattā ca hoti lajjinī ca, dātabbā. Evañca pana bhikkhave dātabbā, byattāya bhikkhuniyā paṭibālāya saṃgho ñāpetabbo—

1141. “Suṇātu me ayye saṃgho, ayaṃ itthannāmā paripuṇṇadvādasavassā bhikkhunī saṃghaṃ vuṭṭhāpanasammutiṃ yācati, yadi saṃghassa pattakallaṃ, saṃgho itthannāmāya paripuṇṇadvādasavassāya bhikkhuniyā vuṭṭhāpanasammutiṃ dadeyya, esā ñatti.

Suṇātu me ayye saṃgho, ayaṃ itthannāmā paripuṇṇadvādasavassā bhikkhunī saṃghaṃ vuṭṭhāpanasammutiṃ yācati, saṃgho itthannāmāya paripuṇṇadvādasavassāya bhikkhuniyā vuṭṭhāpanasammutiṃ deti, yassā ayyāya khamati itthannāmāya paripuṇṇadvādasavassāya bhikkhuniyā vuṭṭhāpanasammutiyā dānaṃ, sā tuṇhassa, yassā nakkhamati, sā bhāseyya.

Dinnā saṃghena itthannāmāya paripuṇṇadvādasavassāya bhikkhuniyā vuṭṭhāpanasammuti, khamati saṃghassa, tasmā tuṇhī, evametaṃ dhārayāmi”ti.

Atha kho Bhagavā tā bhikkhuniyo anekapariyāyena vigarahitvā dubbharatāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1142. “**Yā pana bhikkhunī paripuṇṇadvādasavassā saṃghena asammataṃ vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṃ**”ti.

1134. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Paripuṇṇadvādasavassā nāma pattadvādasavassā.

Asammataṃ nāma ñattidutiyena kammena vuṭṭhāpanasammuti na dinnā hoti.

Vuṭṭhāpeyyāti upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmī”ti gaṇaṃ vā ācariniṃ vā pattaṃ vā cīvaraṃ vā pariyesati, sīmaṃ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭaṃ. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1144. Dhammakamme dhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme vematikā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa. Dhammakamme adhammakammasaññā vuṭṭhāpeti, āpatti pācittiyassa.

Adhammakamme dhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme vematikā āpatti dukkaṭassa. Adhammakamme adhammakammasaññā, āpatti dukkaṭassa.

1145. Anāpatti paripuṇṇadvādasavassā saṃghena sammatā vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Pañcamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

8. Kumārībhūtavagga 6. Chaṭṭhasikkhāpada

1146. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Caṇḍakālī

bhikkhunī bhikkhunisaṃghaṃ upasaṅkamitvā vuṭṭhāpanasammutiṃ yācati. Atha kho bhikkhunisaṃgho Caṇḍakālīṃ bhikkhuniṃ paricchinditvā “alaṃ tāva te ayye vuṭṭhāpitenā”ti vuṭṭhāpanasammutiṃ na adāsi. Caṇḍakālī bhikkhunī sādhūti paṭissuṇi. Tena kho pana samayena bhikkhunisaṃgho aññāsaṃ bhikkhunīnaṃ vuṭṭhāpanasammutiṃ deti. Caṇḍakālī bhikkhunī ujjhāyati khiyyati vipāceti “ahameva nūna bālā, ahameva nūna alajjinī, yaṃ saṃgho aññāsaṃ bhikkhunīnaṃ vuṭṭhāpanasammutiṃ deti, mayhameva na deti”ti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Caṇḍakālī ‘alaṃ tāva te ayye vuṭṭhāpitenā’ti vuccamānā sādhūti paṭissuṇitvā pacchā khīyanadhammaṃ āpajjissati”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Caṇḍakālī bhikkhunī “alaṃ tāva te ayye vuṭṭhāpitenā”ti vuccamānā sādhūti paṭissuṇitvā pacchā khīyanadhammaṃ āpajjati¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddhho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Caṇḍakālī bhikkhunī “alaṃ tāva te ayye vuṭṭhāpitenā”ti vuccamānā sādhūti paṭissuṇitvā pacchā khīyanadhammaṃ āpajjissati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1147. “Yā pana bhikkhunī ‘alaṃ tāva te ayye vuṭṭhāpitenā’ti vuccamānā sādhūti paṭissuṇitvā pacchā khīyanadhammaṃ āpajjeyya, pācittiyaṃ”ti.

1148. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Alaṃ tāva te ayye vuṭṭhāpitenāti alaṃ tāva te ayye upasampāditena. Sādhūti paṭissuṇitvā pacchā khīyanadhammaṃ āpajjati, āpatti pācittiyassa.

1149. Anāpatti pakatiyā chandā dosā mohā bhayā karontaṃ khiyyati, ummattikāya ādikammikāyāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

8. Kumārībhūtavagga 7. Sattamasikkhāpada

1150. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarā sikkhamānā Thullanandaṃ bhikkhunīṃ upasaṅkamitvā upasampadaṃ yāci. Thullanandā bhikkhunī taṃ sikkhamānaṃ “sace me tvaṃ ayye cīvaraṃ dassasi, evāhaṃ taṃ vuṭṭhāpessāmī”ti vatvā neva vuṭṭhāpeti, na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ karoti. Atha kho sā sikkhamānā bhikkhunīnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā sikkhamānaṃ ‘sace me tvaṃ ayye cīvaraṃ dassasi, evāhaṃ taṃ vuṭṭhāpessāmī’ti vatvā neva vuṭṭhāpessati, na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ karissatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī sikkhamānaṃ “sace me tvaṃ ayye cīvaraṃ dassasi, evāhaṃ taṃ vuṭṭhāpessāmī”ti vatvā neva vuṭṭhāpeti, na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ karotīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī sikkhamānaṃ “sace me tvaṃ ayye cīvaraṃ dassasi, evāhaṃ taṃ vuṭṭhāpessāmī”ti vatvā neva vuṭṭhāpessati, na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ karissati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1151. “Yā pana bhikkhunī sikkhamānaṃ ‘sace me tvaṃ ayye cīvaraṃ dassasi, evāhaṃ taṃ vuṭṭhāpessāmī’ti vatvā sā pacchā anantarāyikinī neva vuṭṭhāpeyya na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ kareyya, pācittiyaṃ”ti.

1152. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Sikkhamānā nāma dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā.

Sace me tvaṃ ayye cīvaraṃ dassasi, evāhaṃ taṃ vuṭṭhāpessāmīti evāhaṃ taṃ upasampādessāmī.

Sā pacchā anantarāyikinīti asati antarāye.

Neva vuṭṭhāpeyyāti na sayam vuṭṭhāpeyya.

Na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ kareyyāti na aññaṃ āṇapeyya. “Neva vuṭṭhāpessāmi na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ karissāmi”ti dhuraṃ nikkhittamatte āpatti pācittiyassa.

1153. Anāpatti sati antarāye, pariyesitvā na labhati, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

8. Kumārībhūtavagga 8. Aṭṭhamasikkhāpada

1154. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarā sikkhamānā Thullanandaṃ bhikkhuniṃ upasaṅkamitvā upasampadaṃ yāci. Thullanandā bhikkhunī taṃ sikkhamānaṃ “sace maṃ tvaṃ ayye dve vassāni anubandhissasi, evāhaṃ taṃ vuṭṭhāpessāmi”ti vatvā neva vuṭṭhāpeti, na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ karoti. Atha kho sā sikkhamānā bhikkhunīnaṃ etamattamaṃ ārocesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā sikkhamānaṃ ‘sace maṃ tvaṃ ayye dve vassāni anubandhissasi, evāhaṃ taṃ vuṭṭhāpessāmi’ti vatvā neva vuṭṭhāpessati, na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ karissati”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī sikkhamānaṃ “sace maṃ tvaṃ ayye dve vassāni anubandhissasi, evāhaṃ taṃ vuṭṭhāpessāmi”ti vatvā neva vuṭṭhāpeti, na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ karotīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī sikkhamānaṃ “sace maṃ tvaṃ ayye dve vassāni anubandhissasi, evāhaṃ taṃ vuṭṭhāpessāmi”ti vatvā neva vuṭṭhāpessati, na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ karissati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1155. “Yā pana bhikkhunī sikkhamānaṃ ‘sace maṃ tvaṃ ayye dve vassāni anubandhissasi, evāhaṃ taṃ vuṭṭhāpessāmi’ti vatvā sā pacchā

anantarāyikinī neva vuṭṭhāpeyya, na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ kareyya, pācittiyaṃ”ti.

1156. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunī** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Sikkhamānā nāma dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā.

Sace maṃ tvaṃ ayye dve vassāni anubandhissasīti dve saṃvaccharāni upaṭṭhahissasi.

Evāhaṃ taṃ vuṭṭhāpessāmīti evāhaṃ taṃ upasampādessāmi.

Sā pacchā anantarāyikinīti asati antarāye.

Neva vuṭṭhāpeyyāti na sayāṃ vuṭṭhāpeyya.

Na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ kareyyāti na aññaṃ āṇāpeyya. “Neva vuṭṭhāpessāmi na vuṭṭhāpanāya ussukkaṃ karissāmī”ti dhuraṃ nikkhattamatte āpatti pācittiyassa.

1157. Anāpatti sati antarāye, pariyesitvā na labhati, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Atṭhamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

8. Kumārībhūtavagga 9. Navamasikkhāpada

1158. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī purisasāṃsaṭṭhaṃ kumārakasāṃsaṭṭhaṃ caṇḍim sokāvāsaṃ¹ Caṇḍakālīm sikkhamānaṃ vuṭṭhāpeti. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā purisasāṃsaṭṭhaṃ kumārakasāṃsaṭṭhaṃ caṇḍim sokāvāsaṃ¹ Caṇḍakālīm sikkhamānaṃ vuṭṭhāpessatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī purisasāṃsaṭṭhaṃ kumārakasāṃsaṭṭhaṃ caṇḍim sokāvāsaṃ¹ Caṇḍakālīm sikkhamānaṃ vuṭṭhāpetitī². Saccam Bhagavāti. Vigarahi

1. Sokavassaṃ (Sī) sokāvassaṃ (Syā)

2. Vuṭṭhāpesīti (Ka)

Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī purisasamsaṭṭhaṃ kumārakasamsaṭṭhaṃ caṇḍim sokāvāsaṃ Caṇḍakālim sikkhamānaṃ vuṭṭhāpessati. Netaṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1159. “**Yā pana bhikkhunī purisasamsaṭṭhaṃ kumārakasamsaṭṭhaṃ caṇḍim sokāvāsaṃ sikkhamānaṃ vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṃ**”ti.

1160. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Puriso nāma pattavīsativasso. **Kumārako** nāma appattavīsativasso. **Samsaṭṭhā** nāma ananulomikena kāyikavācasikena samsaṭṭhā. **Caṇḍī** nāma kodhanā vuccati.

Sokāvāsā nāma paresaṃ dukkhaṃ uppādeti, sokaṃ āvisati. **Sikkhamānā** nāma dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā. **Vuṭṭhāpeyyāti** upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmi”ti gaṇaṃ vā ācariniṃ vā pattaṃ vā cīvaraṃ vā pariyessati, sīmaṃ vā sammannati, āpatti dukkaṭṭassa. Ñattiya dukkaṭṭaṃ. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭṭassa.

1161. Anāpatti ajānantī vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Navamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

8. Kumārībhūtavagga 10. Dasamasikkhāpada

1162. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī mātāpitūhipi sāmikenapi ananuññātaṃ sikkhamānaṃ vuṭṭhāpeti. Mātāpitaropi sāmikopi ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi

nāma ayyā Thullanandā amhehi ananuññātāṃ sikkhamānaṃ vuṭṭhāpessatī”ti. Assosun kho bhikkhuniyo mātāpitūnaṃpi sāmikassapi ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā mātāpitūhipi sāmikenapi ananuññātāṃ sikkhamānaṃ vuṭṭhāpessatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī mātāpitūhipi sāmikenapi ananuññātāṃ sikkhamānaṃ vuṭṭhāpetīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī mātāpitūhipi sāmikenapi ananuññātāṃ sikkhamānaṃ vuṭṭhāpessati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

1163. “Yā pana bhikkhunī mātāpitūhi vā sāmikena vā ananuññātāṃ sikkhamānaṃ vuṭṭhāpeyya, pācittiyā”ti.

1164. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Mātāpitaro nāma janakā vuccanti. **Sāmiko** nāma yena pariggahitā hoti. **Ananuññātā** anāpucchā. **Sikkhamānā** nāma dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā. **Vuṭṭhāpeyyāti** upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmī”ti gaṇaṃ vā ācarinim vā pattaṃ vā cīvaram vā pariyessati, sīmaṃ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭam. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1165. Anāpatti ajānantī vuṭṭhāpeti, apaloketvā vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

8. Kumārībhūtavagga 11. Ekādasamasikkhāpada

1166. Tena samayena Buddho Bhagavā Rājagahe viharati Veḷuvane kalandakanivāpe. Tena kho pana samayena Thullanandā bhikkhunī “sikkhamānaṃ

vuṭṭhāpessāmī”ti there bhikkhū sannipātetvā pahūtaṃ khādanīyaṃ bhojanīyaṃ passitvā “na tāvāhaṃ ayyā sikkhamānaṃ vuṭṭhāpessāmī”ti there bhikkhū uyyojetvā Devadattaṃ Kokālikaṃ Kaṭamodakatissakaṃ Khaṇḍadeviyā puttāṃ Samuddadattaṃ sannipātetvā sikkhamānaṃ vuṭṭhāpesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma ayyā Thullanandā pārivāsikachandadānena sikkhamānaṃ vuṭṭhāpessatī”ti -pa-. Saccāṃ kira bhikkhave Thullanandā bhikkhunī pārivāsikachandadānena sikkhamānaṃ vuṭṭhāpetīti¹. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave Thullanandā bhikkhunī pārivāsikachandadānena sikkhamānaṃ vuṭṭhāpessati. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu.

1167. “Yā pana bhikkhunī pārivāsikachandadānena sikkhamānaṃ vuṭṭhāpeyya, pācittiyaṃ”ti.

1168. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Pārivāsikachandadānenāti vuṭṭhitāya parisāya. Sikkhamānā nāma dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā. Vuṭṭhāpeyyāti upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmī”ti gaṇaṃ vā ācariniṃ vā pattaṃ vā cīvaram vā pariyesati, sīmaṃ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭaṃ. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1169. Anāpatti avuṭṭhitāya parisāya vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Ekādasamasikkāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

8. Kumārībhūtavagga 12. Dvādasamasikkhāpada

1170. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo

1. Vuṭṭhāpesīti (Ka)

anuvassam̐ vuṭṭhāpentī, upassayo na sammati. Manussā¹ ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham̐ hi nāma bhikkhuniyo anuvassam̐ vuṭṭhāpessanti upassayo na sammati”ti. Assosum̐ kho bhikkhuniyo tesam̐ manussānam̐ ujjhāyantānam̐ khiyyantānam̐ vipācentānam̐, yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham̐ hi nāma bhikkhuniyo anuvassam̐ vuṭṭhāpessanti”ti -pa-. Saccam̐ kira bhikkhave bhikkhuniyo anuvassam̐ vuṭṭhāpentīti. Saccam̐ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham̐ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo anuvassam̐ vuṭṭhāpessanti. Netam̐ bhikkhave appasannānam̐ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam̐ sikkhāpadam̐ uddisantu—

1171. “**Yā pana bhikkhunī anuvassam̐ vuṭṭhāpeyya, pācittiya**”ti.

1172. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayam̐ imasmim̐ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Anuvassanti anusam̐vaccharam̐. **Vuṭṭhāpeyyāti** upasampādeyya.

“Vuṭṭhāpessāmī”ti gaṇam̐ vā ācarinim̐ vā pattaṃ vā cīvaram̐ vā pariyesati, sīmam̐ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiyā dukkaṭam̐. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1173. Anāpatti ekantarikam̐ vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dvādasamasikkhāpadam̐ niṭṭhitam̐.

8. Kumārībhūtavagga 13. Terasamasikkhāpada

1174. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo ekam̐ vassam̐ dve vuṭṭhāpentī, upassayo tatheva na sammati. Manussā¹ tatheva

1. Manussā viharacārikam̐ āhiṇḍantā passivā (Sī)

ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo ekaṃ vassaṃ dve vuṭṭhāpessanti, upassayo tattheva na sammatī”ti. Assosurū kho bhikkhuniyo tesāṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo ekaṃ vassaṃ dve vuṭṭhāpessanti”ti -pa-. Saccāṃ kira bhikkhave bhikkhuniyo ekaṃ vassaṃ dve vuṭṭhāpentīti. Saccāṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo ekaṃ vassaṃ dve vuṭṭhāpessanti. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1175. **“Yā pana bhikkhunī ekaṃ vassaṃ dve vuṭṭhāpeyya, pācittiyā”**ti.

1176. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Ekaṃ vassanti ekaṃ saṃvaccharaṃ. **Dve vuṭṭhāpeyyāti** dve upasampādeyya.

“Dve vuṭṭhāpessāmī”ti gaṇaṃ vā ācariniṃ vā pattaṃ vā cīvaraṃ vā pariyesati, sīmaṃ vā sammannati, āpatti dukkaṭassa. Ñattiya dukkaṭaṃ. Dvīhi kammavācāhi dukkaṭā. Kammavācāpariyosāne upajjhāyāya āpatti pācittiyassa. Gaṇassa ca ācariniyā ca āpatti dukkaṭassa.

1177. Anāpatti ekantarikaṃ ekaṃ vuṭṭhāpeti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Terasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

Kumāribhūtavaggo aṭṭhamo.

9. Chattupāhanavagga 1. Paṭhamasikkhāpada

1178. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo chattupāhanaṃ dhārenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti

“Kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo chattupāhanam dhāressanti, seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo chattupāhanam dhāressanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo chattupāhanam dhārentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo chattupāhanam dhāressanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

“Yā pana bhikkhunī chattupāhanam dhāreyya, pācittiyaṃ”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhunīnam sikkhāpadam paññattam hoti.

1179. Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī gilānā hoti, tassā vinā chattupāhanam na phāsu hoti -pa-. Bhagavato etamattam ārocesum -pa-. Anujānāmi bhikkhave gilānāya bhikkhuniyā chattupāhanam. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1180. **“Yā pana bhikkhunī agilānā chattupāhanam dhāreyya, pācittiyaṃ”ti.**

1181. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Agilānā nāma yassā vinā chattupāhanam phāsu hoti.

Gilānā nāma yassā vinā chattupāhanam na phāsu hoti.

Chattam nāma tīṇi chattāni setacchattam kilañjacchattam paṇṇacchattam maṇḍalabaddham salākabaddham. **Dhāreyyāti** sakimpi dhāreti, āpatti pācittiyassa.

1182. Agilānā agilānasaññā chattupāhanam dhāreti, āpatti pācittiyassa. Agilānā vematikā chattupāhanam dhāreti, āpatti pācittiyassa. Agilānā gilānasaññā chattupāhanam dhāreti, āpatti pācittiyassa.

chattam dhāreti na upāhanam, āpatti dukkaṭassa. Upāhanam dhāreti na chattam, āpatti dukkaṭassa. Gilānā agilānasaññā, āpatti dukkaṭassa. Gilānā vematikā, āpatti dukkaṭassa. Gilānā gilānasaññā, anāpatti.

1183. Anāpatti gilānāya, ārāme ārāmūpacāre dhāreti, āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Paṭhamasikkhāpadam niṭṭhitam.

9. Chattupāhanavagga 2. Dutiyasikkhāpada

1184. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo yānena yāyanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo yānena yāyissanti seyyāthāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo yānena yāyissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo yānena yāyantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo yānena yāyissanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

“Yā pana bhikkhunī yānena yāyeyya, pācittiyan”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhunīnam sikkhāpadam paññattam hoti.

1185. Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī gilānā hoti, na sakkoti padasā gantum -pa-. Bhagavato etamattam ārocesum -pa-. Anujānāmi bhikkhave gilānāya bhikkhuniyā yānam. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1186. “**Yā pana bhikkhunī agilānā yānena yāyeyya, pācittiyā**”ti.

1187. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Agilānā nāma sakkoti padasā gantum.

Gilānā nāma na sakkoti padasā gantum.

Yānam nāma vayaham ratho sakaṭam sandamānikā sivikā pāṭaṅkī.

Yāyeyyāti sakimpi yānena yāyati, āpatti pācittiyassa.

1188. Agilānā agilānasaññā yānena yāyati, āpatti pācittiyassa. Agilānā vematikā yānena yāyati, āpatti pācittiyassa. Agilānā gilānasaññā yānena yāyati, āpatti pācittiyassa.

Gilānā agilānasaññā, āpatti dukkaṭassa. Gilānā vematikā, āpatti dukkaṭassa. Gilānā gilānasaññā, anāpatti.

1189. Anāpatti gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Dutiyasikkhāpadam niṭṭhitam.

9. Chattupāhanavagga 3. Tatiyasikkhāpada

1190. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī aññatarissā itthiyā kulūpikā hoti. Atha kho sā itthī taṃ bhikkhunim etadavoca “handāyye imaṃ saṅghāṇim amukāya nāma itthiyā dehi”ti. Atha kho sā bhikkhunī “sacāham pattena ādāya gacchāmi vissaro me bhavissati”ti paṭimuñcitvā agamāsi. Tassā rathikāya suttake chinne vippakiriyaṃsu. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham

hi nāma bhikkhuniyo saṅghāṇim dhāressanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesaṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhunī saṅghāṇim dhāressatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhunī saṅghāṇim dhāretīti¹. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhunī saṅghāṇim dhāressati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

1191. “Yā pana bhikkhunī saṅghāṇim dhāreyya, pācittiyā”ti.

1192. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Saṅghāṇi nāma yā kāci kaṭūpagā.

Dhāreyyāti sakimpi dhāreti, āpatti pācittiyassa.

1193. Anāpatti ābādhappaccayā, kaṭisuttakam dhāreti, ummattikāya ādikammikāyāti.

Tatīyasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

9. Chattupāhanavagga 4. Catutthasikkhāpada

1194. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo itthālaṅkāraṃ dhārenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo itthālaṅkāraṃ dhāressanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesaṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo itthālaṅkāraṃ dhāressantī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo itthālaṅkāraṃ dhārentīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo

1. Dhāresīti (Ka)

itthālaṅkāraṃ dhāressanti. Netarṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1195. “**Yā pana bhikkhunī itthālaṅkāraṃ dhāreyya, pācittiyaṃ**”ti.

1196. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunī** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Itthālaṅkāro nāma sīsūpago gīvūpago hatthūpago pādūpago kaṭūpago. **Dhāreyyāti** sakimpi dhāreti, āpatti pācittiyassa.

1197. Anāpatti ābādhappaccayā, ummattikāya ādikammikāyāti.

Catutthasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

9. Chattupāhanavagga 5. Pañcamasikkhāpada

1198. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo gandhavaṇṇakena nahāyanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo gandhavaṇṇakena nahāyissanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesarṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo gandhavaṇṇakena nahāyissanti”ti -pa-. Saccarṃ kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo gandhavaṇṇakena nahāyanti. Saccarṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo gandhavaṇṇakena nahāyissanti. Netarṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

1199. “**Yā pana bhikkhunī gandhavaṇṇakena nahāyeyya, pācittiyaṃ**”ti.

1200. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunī** -pa- ayaṃ imasmiṃ atthe adhippetā bhikkhunīti.

Gandho nāma yo koci gandho. **Vaṇṇakaṃ** nāma yaṃ kiñci vaṇṇakaṃ. **Nahāyeyyāti** nahāyati, payoge dukkaṭaṃ. Nahānapariyosāne āpatti pācittiyassa.

1201. Anāpatti ābādhappaccayā, ummattikāya ādikammikāyāti.

Pañcamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

9. Chattupāhanavagga 6. Chaṭṭhasikkhāpada

1202. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo vāsitaṇa piṇṇākaṇa nahāyanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo vāsitaṇa piṇṇākaṇa nahāyissanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo vāsitaṇa piṇṇākaṇa nahāyissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo vāsitaṇa piṇṇākaṇa nahāyanti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo vāsitaṇa piṇṇākaṇa nahāyissanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

1203. “Yā pana bhikkhunī vā sitaṇa piṇṇākaṇa nahāyeyya, pācittiyaṃ”ti.

1204. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Vāsitaṇa nāma yaṃ kiñci gandhavāsitaṇaṃ. **Piṇṇākaṇa** nāma tilapiṭṭhaṃ vuccati. **Nahāyeyyāti** nahāyati, payoge dukkaṭaṃ. Nahānapariyosāne āpatti pācittiyassa.

1205. Anāpatti ābādhappaccayā, pakatipinñākena nahāyati, ummattikāya ādikammikāyāti.

Chaṭṭhasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

9. Chattupāhanavagga 7. Sattamasikkhāpada

1206. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo bhikkhuniyā ummaddāpentipi parimaddāpentipi. Manussā vihāracārikāṃ āhiṇḍantā passitvā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo bhikkhuniyā ummaddāpessantipi parimaddāpessantipi seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo bhikkhuniyā ummaddāpessantipi parimaddāpessantipī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo bhikkhuniyā ummaddāpentipi parimaddāpentipīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo bhikkhuniyā ummaddāpessantipi parimaddāpessantipi. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

1207. “Yā pana bhikkhunī bhikkhuniyā ummaddāpeyya vā parimaddāpeyya vā, pācittiyaṃ”ti.

1208. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Bhikkhuniyāti aññāya bhikkhuniyā. **Ummaddāpeyya vāti** ummaddāpeti¹, āpatti pācittiyassa. **Parimaddāpeyya vāti** sambāhāpeti, āpatti pācittiyassa.

1. Ubbatāpeti (Sī)

1209. Anāpatti gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Sattamasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

9. Chattupāhanavagga 8-9-10. Aṭṭhama navama dasamasikkhāpada

1210. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo sikkhamānāya ummaddāpentipi parimaddāpentipi -pa- sāmaṇeriyā ummaddāpentipi parimaddāpentipi -pa- gihiniyā ummaddāpentipi parimaddāpentipi. Manussā viharacārikam āhiṇḍantā passitvā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo gihiniyā ummaddāpessantipi parimaddāpessantipi seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo gihiniyā ummaddāpessantipi parimaddāpessantipī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo gihiniyā ummaddāpentipi parimaddāpentipīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo gihiniyā ummaddāpessantipi parimaddāpessantipi. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadaṃ uddisantu—

1211. “Yā pana bhikkhunī (sikkhamānāya -pa- sāmaṇeriyā -pa-) Gihiniyā ummaddāpeyya vā parimaddāpeyya vā, pācittiyam”ti.

1212. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayam imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Sikkhamānā nāma dve vassāni chasu dhammesu sikkhitasikkhā.

Sāmaṇerī nāma dasasikkhāpadikā.

Gihinī nāma agārinī vuccati.

Ummaddāpeyya vāti ummaddāpeti, āpatti pācittiyassa.

Parimaddāpeyya vāti sambāhāpeti, āpatti pācittiyassa.

1213. Anāpatti gilānāya¹ āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Aṭṭhama navama dasamasikkhāpadāni niṭṭhitāni.

9. Chattupāhanavagga 11. Ekādasamasikkhāpada

1214. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo bhikkhussa purato anāpucchā āsane nisīdanti. Bhikkhū ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo bhikkhussa purato anāpucchā āsane nisīdissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo bhikkhussa purato anāpucchā āsane nisīdanti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo bhikkhussa purato anāpucchā āsane nisīdissanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1215. “Yā pana bhikkhunī bhikkhussa purato anāpucchā āsane nisīdeyya, pācittiyā”ti.

1216. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Bhikkhussa puratoti upasampannassa purato. **Anāpucchāti** anapaloketvā. **Āsane nisīdeyyāti** antamaso chamāyapi nisīdati, āpatti pācittiyassa.

1217. Anāpucchite anāpucchitasāññā āsane nisīdati, āpatti pācittiyassa. Anāpucchite vematikā āsane nisīdati, āpatti

1. Ābādhappaccayā (Ka)

pācittiyassa. Anāpucchite āpucchitasaññā āsane nisīdati, āpatti pācittiyassa.

Āpucchite anāpucchitasaññā, āpatti dukkaṭassa. Āpucchite vematikā, āpatti dukkaṭassa. Āpucchite āpucchitasaññā, anāpatti.

1218. Anāpatti āpucchā āsane nisīdati, gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Ekādasamasikkhāpadam niṭṭhitam.

9. Chattupāhanavagga 12. Dvādasamasikkhāpada

1219. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo anokāsakataṃ bhikkhuṃ pañhaṃ pucchanti. Bhikkhū ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo anokāsakataṃ bhikkhuṃ pañhaṃ pucchissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhuniyo anokāsakataṃ bhikkhuṃ pañhaṃ pucchanti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhuniyo anokāsakataṃ bhikkhuṃ pañhaṃ pucchissanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1220. “Yo pana bhikkhunī anokāsakataṃ bhikkhuṃ pañhaṃ puccheyya, pācittiyaṃ”ti.

1221. Yā panāti yā yādisā -pa-. Bhikkhunīti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Anokāsakatanti anāpucchā. Bhikkhunti upasampannam. Pañham puccheyyāti suttante okāsam kārāpetvā vinayaṃ vā abhidhammaṃ vā pucchati, āpatti pācittiyassa. Vinaye okāsam kārāpetvā suttantaṃ vā abhidhammaṃ vā pucchati, āpatti pācittiyassa. Abhidhamme okāsam kārāpetvā suttantaṃ vā vinayaṃ vā pucchati, āpatti pācittiyassa.

1222. Anāpucchite anāpucchitasaññā pañhaṃ pucchati, āpatti pācittiyassa. Anāpucchite vematikā pañhaṃ pucchati, āpatti pācittiyassa. Anāpucchite āpucchitasaññā pañhaṃ pucchati, āpatti pācittiyassa.

Āpucchite anāpucchitasaññā, āpatti dukkaṭassa. Āpucchite vematikā, āpatti dukkaṭassa. Āpucchite āpucchitasaññā, anāpatti.

1223. Anāpatti okāsaṃ kārāpetvā pucchati, anodissa okāsaṃ kārāpetvā yattha katthaci pucchati, ummattikāya ādikammikāyāti.

Dvādasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

9. Chattupāhanavagga 13. Terasamasikkhāpada

1224. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena aññatarā bhikkhunī asaṃkaccikā¹ gāmaṃ piṇḍāya pāvisi, tassā rathikāya vātamaṇḍalikā saṅghāṭiyo ukkhipiṃsu. Manussā ukkuṭṭhiṃ akaṃsu “sundarā ayyāya thanudārā”ti. Sā bhikkhunī tehi manussehi uppaṇḍiyamānā maṅku ahosi. Atha kho sā bhikkhunī upassayaṃ gantvā bhikkhunīnaṃ etamatthaṃ ārocesi. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhunī asaṃkaccikā gāmaṃ pavisissatī”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave bhikkhunī asaṃkaccikā gāmaṃ pāvisīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave bhikkhunī asaṃkaccikā gāmaṃ pavisissati. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantū—

1225. “Yā pana bhikkhunī asaṃkaccikā¹ gāmaṃ paviseyya, pācittiyaṃ”ti.

1. Asaṃkaccikā (Syā)

1226. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunūti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunūti.

Asaṃkaccikāti vinā saṃkaccikaṃ.

Saṃkaccikaṃ nāma adhakkhakaṃ ubbhanābhi, tassa paṭicchādanatthāya.

Gāmaṃ paviseyyāti parikkhittassa gāmassa parikkhepaṃ atikkāmentiyā āpatti pācittiyassa. Aparikkhittassa gāmassa upacāraṃ okkamantiyā āpatti pācittiyassa.

1227. Anāpatti acchinnacīvarikāya naṭṭhacīvarikāya gilānāya assatiyā ajānantiyā āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti.

Terasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

Chattupāhanavaggo navamo.

Uddiṭṭhā kho ayyāyo chasaṭṭhisatā pācittiyā dhammā, tatthāyyāyo pucchāmi kaccittha parisuddhā, dutiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, tatiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, parisuddhetthāyyāyo, tasmā tuṇhī, evametaṃ dhārayāmi.

Khuddakaṃ samattaṃ.

Bhikkhunivibhaṅge

Pācittiyakaṇḍaṃ niṭṭhitaṃ.

5. Pāṭidesanīyakaṇḍa

1. Paṭhamapāṭidesanīyasikkhāpada

Ime kho panāyyāyo aṭṭha pāṭidesanīyā dhammā uddesaṃ āgacchanti.

1228. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvattiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo sappiṃ viññāpetvā bhuñjanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo sappiṃ viññāpetvā bhuñjissanti, kassa sampannaṃ na manāpaṃ, kassa sāduṃ na ruccatī”ti. Assosūṃ kho bhikkhuniyo tesāṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo sappiṃ viññāpetvā bhuñjissanti”ti -pa-. Saccaṃ kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo sappiṃ viññāpetvā bhuñjantīti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo sappiṃ viññāpetvā bhuñjissanti. Netāṃ bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

“Yā pana bhikkhunī sappiṃ viññāpetvā bhuñjeyya, paṭidesetabbaṃ tāya bhikkhuniyā gārayhaṃ ayye dhammaṃ āpajjīṃ asappāyaṃ pāṭidesanīyaṃ taṃ paṭidesemī”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhunīnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

1229. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo gilānā honti. Gilānapucchikā bhikkhuniyo gilānā bhikkhuniyo etadavocuṃ “kacci ayye khamanīyaṃ, kacci yāpanīyaṃ”ti. Pubbe mayaṃ ayye sappiṃ viññāpetvā

bhuñjāma, tena no phāsu hoti, idāni pana “Bhagavatā paṭikkhittan”ti kukkuccāyantā na viññāpema, tena no na phāsu hotīti -pa-. Bhagavato etamattam ārocesum -pa-. Anujānāmi bhikkhave gilānāya bhikkhuniyā sappim viññāpetvā bhuñjituṃ. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1230. “**Yā pana bhikkhunī agilānā sappim viññāpetvā bhuñjeyya, paṭidesetabbam tāya bhikkhuniyā gārayham ayye dhammam āpajjim asappāyam pāṭidesanīyam tam paṭidesemī**”ti.

1231. **Yā panāti** yā yādisā -pa-. **Bhikkhunīti** -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Agilānā nāma yassā vinā sappinā phāsu hoti.

Gilānā nāma yassā vinā sappinā na phāsu hoti.

Sappi nāma gosappi vā ajikāsappi vā mahimsasappi vā, yesam maṃsam kappati tesam sappi.

Agilānā attano atthāya viññāpeti, payoge dukkaṭam. Paṭilābhena “bhuñjissāmī”ti, paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti pāṭidesanīyassa.

1232. Agilānā agilānasaññā sappim viññāpetvā bhuñjati, āpatti pāṭidesanīyassa. Agilānā vematikā sappim viññāpetvā bhuñjati, āpatti pāṭidesanīyassa. Agilānā galenasaññā sappim viññāpetvā bhuñjati, āpatti pāṭidesanīyassa.

Gilānā agilānasaññā, āpatti dukkaṭassa. Gilānā vematikā, āpatti dukkaṭassa. Gilānā gilānasaññā, anāpatti.

1233. Anāpatti gilānāya, gilānā hutvā viññāpetvā agilānā bhuñjati, gilānāya sesakam bhuñjati, ñātakānam pavāritānam aññassatthāya attano dhanena ummattikāya ādikammikāyāti.

Paṭhamapāṭidesanīyasikkhāpadam niṭṭhitam.

2. Dutiyādipāṭidesanīyasikkhāpada

1234. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyam viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo telam viññāpetvā bhuñjanti -pa-. Madhum viññāpetvā bhuñjanti -pa-. Phāṇitam viññāpetvā bhuñjanti -pa-. Maccham viññāpetvā bhuñjanti -pa-. Mamsam viññāpetvā bhuñjanti -pa-. Khīram viññāpetvā bhuñjanti -pa-. Dadhim viññāpetvā bhuñjanti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma bhikkhuniyo dadhim viññāpetvā bhuñjissanti, kassa sampannam na manāpam, kassa sādum na ruccatī”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānam ujjhāyantānam khiyyantānam vipācentānam. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- Tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “katham hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo dadhim viññāpetvā bhuñjissanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo dadhim viññāpetvā bhuñjantīti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Katham hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo dadhim viññāpetvā bhuñjissanti. Netam bhikkhave appasannānam vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

“Yā pana bhikkhunī dadhim viññāpetvā bhuñjeyya, paṭidesetabbam tāya bhikkhuniyā gārayham ayye dhammam āpajjim asappāyam pāṭidesanīyam tam paṭidesemī”ti.

Evañcidam Bhagavatā bhikkhunīnam sikkhāpadam paññattam hoti.

1235. Tena kho pana samayena bhikkhuniyo gilānā honti. Gilānapucchikā bhikkhuniyo gilānā bhikkhuniyo etadavocum “kacci ayye khamanīyam, kacci yāpanīyam”ti. Pubbe mayam ayye dadhim viññāpetvā

bhuñjimhā, tena no phāsu hoti, idāni pana “Bhagavatā paṭikkhittan”ti kukkuccāyantā na viññāpema, tena no na phāsu hotīti -pa-. Bhagavato etamattham ārocesum -pa-. Anujānāmi bhikkhave gilānāya bhikkhuniyā dadhim viññāpetvā bhuñjituṃ. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

1236. “**Yā** pana bhikkhunī agilānā (telam -pa- madhum -pa- phāṇitam -pa- maccharam -pa- maṃsam -pa- khīram -pa-) dadhim viññāpetvā bhuñjeyya, paṭidesetabbarā tāya bhikkhuniyā gārayham ayye dhammam āpajjim asappāyam paṭidesanīyam tam paṭidesemi”ti.

1237. **Yā** panāti yā yādisā -pa-. **Bhikkhunī**ti -pa- ayaṃ imasmim atthe adhippetā bhikkhunīti.

Agilānā nāma yassā vinā dadhinā phāsu hoti.

Gilānā nāma yassā vinā dadhinā na phāsu hoti.

Telam nāma tilatelaṃ sāsapatelaṃ madhukatelaṃ eraṇḍatelaṃ vasātelaṃ.

Madhu nāma makkhikāmadhu. **Phāṇitam** nāma ucchumhā nibbattam. **Maccho** nāma odako vuccati. **Maṃsam** nāma yesam maṃsam kappati tesam maṃsam. **Khīram** nāma gokhīram vā ajikākhīram vā mahimsakhīram vā, yesam maṃsam kappati tesam khīram. **Dadhi** nāma tesaññeva dadhi.

Agilānā attano atthāya viññāpeti, payoge dukkaṭam. Paṭilābhena “bhuñjissāmī”ti paṭiggaṇhāti, āpatti dukkaṭassa. Ajjhohāre ajjhohāre āpatti paṭidesanīyassa.

1238. Agilānā agilānasaññā dadhim viññāpetvā bhuñjati, āpatti paṭidesanīyassa. Agilānā vematikā dadhim viññāpetvā bhuñjati, āpatti paṭidesanīyassa. Agilānā galenasaññā dadhim viññāpetvā bhuñjati, āpatti paṭidesanīyassa.

Gilānā agilānasaññā, āpatti dukkaṭassa. Gilānā vematikā āpatti dukkaṭassa. Gilānā gilānasaññā, anāpatti.

1239. Anāpatti gilānāya, gilānā hutvā viññāpetvā agilānā bhuñjati, gilānāya sesakaṃ bhuñjati, ñātakānaṃ pavāritānaṃ aññassatthāya attano dhanena ummattikāya ādikammikāyāti.

Aṭṭhamapāṭidesanīyasikkhāpadaṃ niṭṭhitam.

Uddiṭṭhā kho ayyāyo aṭṭha pāṭidesanīyā dhammā, tatthāyyāyo pucchāmi kaccittha parisuddhā, dutiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, tatiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, parisuddhetthāyyāyo, tasmā tuṇhī, evametam dhārayāmīti.

Bhikkhunivibhaṅge

Pāṭidesanīyakaṇḍam niṭṭhitam.

6. Sekhiyakaṇḍa

1. Parimaṇḍalavagga

Ime kho panāyyāyo sekhiyā dhammā uddesaṃ āgacchanti.

1240. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo puratopi pacchatopi olambentī nivāsenti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo puratopi pacchatopi olambentī nivāsessanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesam manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā -pa- tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo puratopi pacchatopi olambentī nivāsessanti”ti -pa-. Saccam kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo puratopi pacchatopi olambentī nivāsenti. Saccam Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo puratopi pacchatopi olambentī nivāsessanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evaṃca pana bhikkhave bhikkhuniyo imam sikkhāpadam uddisantu—

“Parimaṇḍalaṃ nivāsessāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Parimaṇḍalaṃ nivāsetabbaṃ nābhimaṇḍalaṃ jāṇumaṇḍalaṃ paṭicchādentiyā. Yā anādariyaṃ paṭicca purato vā pacchato vā olambentī nivāseti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantiyā gilānāya āpadāsu ummattikāya ādikammikāyāti -pa-. (Saṃkhittam)

7. Pādukavagga

1241. Tena samayena Buddho Bhagavā Sāvatthiyaṃ viharati Jetavane Anāthapiṇḍikassa ārāme. Tena kho pana samayena chabbaggiyā bhikkhuniyo udaye uccārampi passāvampi khelāmpi karonti. Manussā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma bhikkhuniyo udaye

uccārampi passāvampi kheḷampi karissanti seyyathāpi gihiniyo kāmabhoginiyo”ti. Assosum kho bhikkhuniyo tesaṃ manussānaṃ ujjhāyantānaṃ khiyyantānaṃ vipācentānaṃ. Yā tā bhikkhuniyo appicchā, tā ujjhāyanti khiyyanti vipācenti “kathaṃ hi nāma chabbaggiyā bhikkhuniyo uduke uccārampi passāvampi kheḷampi karissanti”ti. Atha kho bhikkhuniyo bhikkhūnaṃ etamatthaṃ ārocesum. Bhikkhū¹ Bhagavato etamatthaṃ ārocesum. Atha kho Bhagavā -pa- bhikkhū paṭipucchi “saccaṃ kira bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo uduke uccārampi passāvampi kheḷampi karonti”ti. Saccaṃ Bhagavāti. Vigarahi Buddho Bhagavā -pa-. Kathaṃ hi nāma bhikkhave chabbaggiyā bhikkhuniyo uduke uccārampi passāvampi kheḷampi karissanti. Netam bhikkhave appasannānaṃ vā pasādāya -pa-. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

“Na uduke uccāraṃ vā passāvaṃ vā kheḷaṃ vā karissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Evañcidaṃ Bhagavatā bhikkhunīnaṃ sikkhāpadaṃ paññattaṃ hoti.

Tena kho pana samayena gilānā bhikkhuniyo uduke uccārampi passāvampi kheḷampi kātuṃ kukkuccāyanti. Bhagavato etamatthaṃ ārocesum -pa-. Anujānāmi bhikkhave gilānāya bhikkhuniyā uduke uccārampi passāvampi kheḷampi kātuṃ. Evañca pana bhikkhave bhikkhuniyo imaṃ sikkhāpadaṃ uddisantu—

“Na uduke agilānā uccāraṃ vā passāvaṃ vā kheḷaṃ vā karissāmīti sikkhā karaṇīyā”ti.

Na uduke agilānāya uccāro vā passāvo vā kheḷo vā kātabbo. Yā anādariyaṃ paṭicca uduke agilānā uccāraṃ vā passāvaṃ vā kheḷaṃ vā karoti, āpatti dukkaṭassa.

Anāpatti asaṅcicca assatiyā ajānantiyā gilānāya thale kato udakaṃ ottharati, āpadāsu ummattikāya khittacittāya vedanāṭṭāya ādikammikāyāti.

Pannarasamasikkhāpadaṃ niṭṭhitaṃ.

Pādukavaggo sattamo.

1. Ye te bhikkhū -pa- (?)

Uddiṭṭhā kho ayyāyo sekhiyā dhammā, tatthāyyāyo pucchāmi kaccittha parisuddhā, dutiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, tatiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, parisuddhetthāyyāyo, tasmā tuṇhī, evametaṃ dhārayāmīti.

Sekhiyakaṇḍaṃ niṭṭhitaṃ.

7. Adhikaraṇasamatha

Ime kho panāyyāyo satta adhikaraṇasamathā dhammā uddesaṃ āgacchanti.

1242. Uppannuppannānaṃ adhikaraṇānaṃ samathāya vūpasamāya sammukhāvinayo dātabbo, sativinayo dātabbo, amūḷhavinayo dātabbo, paṭiññāya kāretabbaṃ, yebhuyyasikā, tassapāpiyasikā, tiṇavatthārakoti.

Uddiṭṭhā kho ayyāyo satta adhikaraṇasamathā dhammā, tatthāyyāyo pucchāmi kaccittha parisuddhā, dutiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, tatiyampi pucchāmi kaccittha parisuddhā, parisuddhetthāyyāyo, tasmā tuṇhī, evametaṃ dhārayāmīti.

Adhikaraṇasamathā niṭṭhita.

Uddiṭṭhaṃ kho ayyāyo nidānaṃ, uddiṭṭhā aṭṭha pārājikā dhammā, uddiṭṭhā sattarasa saṃghādisesā dhammā, uddiṭṭhā tiṃsa nissaggiyā pācittiyā dhammā, uddiṭṭhā chasaṭṭhisatā pācittiyā dhammā, uddiṭṭhā aṭṭha pāṭidesanīyā dhammā, uddiṭṭhā sekhiyā dhammā, uddiṭṭhā satta adhikaraṇasamathā dhammā, ettakaṃ tassa Bhagavato suttāgataṃ suttapariyāpannaṃ anvaddhamāsaṃ uddesaṃ āgacchati, tattha sabbāheva samaggāhi sammodamānāhi avivadamānāhi sikkhitabbanti.

Bhikkhunivibhaṅgo niṭṭhito.

Pācittiyapāli niṭṭhita.

Pācittiyaṭṭhapaṭi

Saṁvaṇṇitaṭṭhapaṭi anukkaṁaṇika

Paḍānukkamo	Piṭṭhaṅko	Paḍānukkamo	Piṭṭhaṅko
[A]		[A]	
Akaṇḍudhammo	180	Aññatra catūhapañcāhā	368
Akatasahāyo	282	Aññatra tathārūpappaccayā	140, 153
Akālacīvarāṇi	321	Aññatra tathārūpā	216
Akkoseyya	406	Aññatra tiriyaṇi taraṇāya	90
Akkoso	9, 21	Aññatra pārivattakā	84
Akkhantiyā	314	Aññatra pubbe gihisamā- rambhā	93
Agāriko	375, 398	Aññatra bhikkhusammutiyā	47
Agilānā	451, 453, 464	Aññatra viññunā	
Agilāno	97, 119, 153	purisaviggahena	34
Aggabijāṇi	52	Aññatra samayā	80, 88, 101
Aggaḷaṭṭhapanāya	68	Aññadatthikena parikkhārena	
Aṅgulipatodako	147	aññuddisikena	328, 329
Acelako	123	Aññamaññissā	
Acchindāpeyya	323	vajjappaṭicchādikā	311
Acchindeyya	323	Aññavādako	55
Ajātā pathavī	50	Aññātabbāṇi	187
Ajjhārāmo	212, 237	Aññātikā	84, 86, 228
Ajjhāvasatho	212	Aṭṇiyā	219
Ajjhokāso	354	Aṭṭhi	217
Aññaṇi cetāpetvā	326	Aḍḍhateyyakaṇṇasaparamāṇi	337
Aññaṇi cetāpeyya	326, 328	Atirittāṇi	111
Aññaṇi viññāpetvā	325	Attāṇaṇi	364, 365
Aññaṇi viññāpeyya	325	Atthaṅgate sūriye	78
Aññatra ajjhārāmā vā	212	Antamaso gāmantarampi	88, 172, 174
Aññatra udakadantaponā	121	Antamaso hasāpekkhopi	162
Aññatra kappā	292	Antaragharaṇi	228

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko	Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[A]		[A]	
Antarāyaṃ kareyya	372	Anuvassaṃ	449
Antoraṭṭhe	388	Anokāsakataṃ	460
Antovassaṃ	390	Anvakkharaṃ	25
Adāpetvā	125	Anvaddhamāsaṃ	190, 415
Adiṭṭhaṃ	2	Apanidhāpeyya vā	162
Adinnaṃ	120	Apanidheyya vā	162
Addhānagamasamayo	101, 157	Appaccuddhāraṇaṃ	161
Adhakkhakaṃ	276	Appaṭikāro	282
Adhikaraṇaṃ	166, 396	Appaṭisaṃviditaṃ	236
Adhogāminiṃ	90	Appadīpe	352
Anaññāya	298	Aphāsuṃ kareyya	381
Anatirittaṃ	111, 113	Abhikkhuko	412
Ananuññātā	447	Abhinipajjeyya	67, 359
Anapaloketvā	292, 298	Abhinisīdeyya	67, 359
	416	Abhihaṭṭhuṃ pavāreyya	108, 113
Anādariyaṃ	150	Amutaṃ	2
Anādarō	282	Amūlakaṃ	195
Anādā ce	159	Ayaṃ tattha sāmīci	109, 187,
Anāpucchāṃ vā	59, 61		213
Anāpucchā	459	Ayampi	277, 281
Anikkhantarājake	209	Alaṃ tāva te ayye	
Aniggataratanake	209	vuṭṭhāpitena	442
Animantito	234	Avassaṭṭā	281
Anissajjivā	399, 400	Avassutā	276, 285, 300
Anīkaṃ	143	Avassuto	276, 285, 300
Anuddhamseyya	195	Aviññātāṃ	2
Anupakhajja	63, 127	Asaṃkaccikā	462
Anupadaṃ	25	Asaṃvāsā	277, 281
Anupasampanno	25, 27, 37, 47	Asantaṃ	134
Anubyañjanaṃ	25	Asanto	216

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko	Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[A]		[I]	
Asatthikā	388, 389	Itthālaṅkāro	455
Asammata	423, 429	Indakhīlaṃ atikkāmeyya	209
Asammato	74	Indakhīlo	209
Asikkhitasikkhā	420, 426	Imāpi bhikkhuniyo	312
Assutaṃ	2	[U]	
[Ā]		Ukkaṭṭhaṃ kammaṃ	8
Ākaṅkhamānena	108	Ukkaṭṭhaṃ gottam	8
Ādiyeyya	343	Ukkaṭṭhaṃ nāmaṃ	8
Āpattipariyantā	47	Ukkaṭṭhaṃ liṅgaṃ	9
Āpattipariyantā ca	48	Ukkaṭṭhaṃ sippaṃ	9
Ābādhā	9	Ukkaṭṭhā jāti	8
Āmakadhaññaṃ	346	Ukkaṭṭho akkoso	9
Āmasanaṃ	276	Ukkaṭṭho patto	318
Āmisahetu	82	Ukkhittā	298
Ārāmo	392	Ukkhitto	282
Āroceyya	38, 39, 40, 41, 47	Uggaṇhāpeyya	213
Ālokasandhiparikammāya	68	Uggaṇheyya	213
Āvasathacīvaraṃ	399	Uccāro	348, 349
Āvasathapiṇḍo	97	Ujjhāpanakaṃ	57
Āvasatho	400	Uṇhasamayo	157
Āvudhaṃ	263	Uttarichappañcavācāhi	34
Āsanaṃ	358, 359	Uttaridirattatirattaṃ	28
Āsane nisīdeyya	459	Uttarimanussadhammo	37
Āsandi	393	Udakaśāṭikā	367
Āsādanāpekkho	114	Udakaśuddhikaṃ	344
Āhaccapādakaṃ	67	Udake hasadhammo	149
Āhaccapādako	67	Uddhaṃgāminin	90
Āhāro	121	Upagataṃ	108
		Upaṭṭhāpeyya vā	184
		Upaṭiṭṭheyya	345

Padānukkamo Piṭṭhaṅko

[U]

Upalāpeyya vā	184
Upassayo	384
Upassutiṃ	198
Upasaṅkamitvā	80, 357, 359
Uposatho	415
Ubbhajāṇumaṇḍalaṃ	276
Ummaddāpeyya	457, 459
Uyyānaṃ	392
Uyyuttā	140
Uyyojeyya	125
Uyyodhikaṃ	143
Ussayavādika	289

[Ū]

Ūnadvādasavassā	424, 439
Ūnavīsativassā	433
Ūnavīsativasso	171

[E]

Ekam vassaṃ	450
Ekā vā gaṇamhā	296
Ekā vā gāmantaraṃ	296
Ekā vā nadīpāraṃ	296
Ekā vā rattim	296
Ekenekā	352, 353, 355
Eko ekāya	94, 130
Etadeva paccayaṃ	63, 125, 196
Evaṃ vadeyya	82, 177, 184, 190, 302, 304
Evarūpāni paṇītabhojanāni	119

Padānukkamo Piṭṭhaṅko

[E]

Evāhaṃ taṃ vuṭṭhāpessāmi	443, 445
Ehāyye imaṃ adhikaraṇaṃ	396

[O]

Oguṇṭhitasīso	266
Omaḥko	318
Omasavādo	8
Orenaddhamāsaṃ	157
Ovadeyya	74, 78, 80
Ovādo	414, 415

[Ka]

Kaṇḍuppaṭicchādi	223
Kaddamo	159
Kanteyya	394
Kappaṃ	292
Kammaṃ	8
Kammakāro	290
Kammasamayo	157
Kāyaṃ vā tadatthāya	286
Kāyabandhanaṃ	162
Kārayamānāya	367
Kārayamānena	68, 219
Kārāpeyya	217, 220
Kālasāmaṃ	159
Kilesappahānaṃ	38
Kismiṇcīdeva adhikaraṇe	308
Kukkuccaṃ upadaheyya	196
Kuṭṭo	348
Kupitā anattamaṇā	304, 308

Padānukkamo Piṭṭhaṅko

[Ka]

Kupito anattamano	65, 192, 193
Kumārako	446
Kumāribhūtā	433, 435
Kulam	134, 230, 357
Kulapariyantā	48
Kocchaṁ	59
Koṭṭāpetvā	347
Koṭṭetvā	347

[Kha]

Khaṇāpeyya	50
Khaṇeyya	50
Khattiyo	209
Khandhabījaṁ	52
Khādanīyaṁ	111, 113, 115
Khīraṁ	119

[Ga]

Gaṇabhojanaṁ	101
Gaṇo	292, 372, 408
Gaṇḍo	416
Gandho	456
Gabbhinī	417
Garupāvuraṇaṁ	336
Gahaṇaṁ	276
Gahapati	289, 386
Gahapatiputto	290, 386
Gāmaṁ paviseyya	216, 462
Gāmaṁ vā nigamaṁ vā	125
Gilānasamayo	101, 105
Gilānā	80, 451

Padānukkamo Piṭṭhaṅko

[Ga]

Gilāno	97, 119
Gihigatā	424, 426
Gihinī	458
Gihiveyyāvaccamaṁ	395
Gihisamārambho	93
Gītaṁ	351
Gottaṁ	8

[Ca]

Cakkhussa raho	94
Caṇḍī	446
Caṇḍīkatā	408
Catukkaṁsaparamaṁ	336
Cārikaṁ careyya	388, 389
Cittāgāraṁ	392
Cīvaraṁ	84, 86, 159
Cīvarakārasamayo	101, 105, 135
Cīvarakālasamayaṁ	376
Cīvarakālasamayo	376
Cīvaradānasamayo	101, 105, 135
Cīvarasaṅkamanīyaṁ	371
Cutā	281
Cetāpentiya	336, 337
Corī	292

[Cha]

Chaḍḍāpeyya	348, 349
Chaḍḍeyya	348, 349
Chattaṁ	262, 451
Chandaṁ adatvā uttḥāyāsana	201

Padānukkamo Piṭṭhaṅko

[Da]

Dutiyikaṃ vā bhikkhunim	356
Dubbalacīvarapaccāsā	376
Dubbalyā	315
Dūpadhāritena	362
Deseyya	34, 262
Dvaṅgulapabbaparamaṃ	344
Dvatticchadanassa -pa- adhiṭṭhātabbaṃ	69
Dvattipattapūrā	108
Dvattipattapūre paṭiggahetvā	109
Dve ekattharaṇapāvuraṇā	380
Dve ekamañce tuvaṭṭeeyum	379
Dve vassāni	420, 423, 426

[Dha]

Dhammānādariyaṃ	150
Dhammikaṃ kammaṃ	199
Dhammiko	373, 378
Dhammena vinayena	282, 298
Dhammo	26, 34, 262
Dhāreyya	451, 455

[Na]

Na anuggaṇhāpeyya	430
Na uddharāpeyya	59, 61
Na upaṭṭhāpanāya	383
Na gaṇassa āroceyya	280
Na gaṇassa ārocessaṃ	281
Naggā nahāyeyya	366
Naccaṃ	351
Navam	159, 218
Navanītaṃ	119

Padānukkamo Piṭṭhaṅko

[Na]

Na vuṭṭhāpanāya	444, 445
Na vūpakāsāpeyya	432
Na vūpasamāya	396
Na sibbāpanāya	368
Nahāyeyya	157, 456
Nānubandheyya	431
Nāmaṃ	8
Nāvābhiruhanasamayo	101
Nāsita	281
Nikaṇṇikaṃ vā jappeyya	356
Nikkaḍḍhāpeyya	65, 384
Nikkaḍḍheyya	65, 384
Niccavāraṇāpi sāditaṭṭhā	137
Nimantitā	230, 409
Nimantito	134, 234
Nisajjaṃ kappeyya	94, 127
Nisīdanam	162, 221
Nisīditvā	358
Nissaggiyo hoti	319
Nissāraṇiyaṃ	290, 292
Nīlam	159
Neva anuggaṇheyya	430
Neva āpattipariyantā	48
Neva upaṭṭheyya	383
Nevattanā paṭicodeyya	280
Neva bhesajjapariyantā	138
Neva vuṭṭhāpeyya	443
Neva vūpakāseyya	432
Neva vūpasameyya	396
Neva sibbeyya	368

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Na]	
No ca kho attanā paṭico- dessam	281
[Pa]	
Pacāpetvā	347
Pacitvā	347
Paccākatā	308
Pacchā khīyanadhammam	202
Pacchābhattam	134, 359
Pañcāhikam saṅghāṭicāram	370
Pañham puccheyya	460
Paṭicchannam	129
Paṭicchanno	353
Paṭicchādeyya	168
Paṭipīḷanam vā sādiyeyya	277
Paṭibāheyya	373, 378
Paṭhamāpattikam	290, 292
Patto	162, 318
Pathavī	49
Padam	25
Padaso	25
Param	362, 364
Paramparabhojanam	105
Parammukhāvikappanā	161
Parāmasanam	276
Pariṇatam	204
Paripaṇhitabbam	187
Paripāceti	93
Paripucchitabbam	187
Paripuṇṇadvādasavassā	426, 429, 441

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Pa]	
Paripuṇṇavāsativassā	435, 438
Paribbājako	123, 375
Paribbājikā	123, 375
Paribhavena	314
Paribhāseyya	406, 408
Paribhuñjeyya	393
Parimaddāpeyya	457, 459
Pariyāpuṇeyya	402
Parivattetvā	323
Parilāhasamayo	157
Pallaṅko	393
Pavattinī	431
Pavāritā	409
Pavārīto	111, 113
Pasākham	416
Passāvo	348, 349
Pahāram dadeyya	192
Pākāro	348
Pāṇo	164
Pātimokkhe uddissamāne	188, 190
Pānīyam	345
Pāpasaddā	311
Pāpasilokā	311
Pāpācārā	311
Pāyantī	418
Pārājikam dhammam	
ajjhāpannam	280
Pārājikā hoti	277, 281
Pārīvāsikachandadānena	448
Piñṇākam	456

Padānukkamo Piṭṭhaṅko

[Pa]

Piṇḍapāto	93
Piveyya	146
Piṭṭhaṃ	59, 219, 220
Puggalānādariyaṃ	150
Puggalikenā	334
Punakammāya ukkoṭeyya	166
Punapavāraṇāpi sāditaḅbā	137
Pubbe appaṭisaṃvidito	209
Purisapuggalo	276, 285, 300
Purisassa vā abbhāgamaṇaṃ	
sādiyeyya	286
Puriso	352, 416
Purebhattaṃ	134, 357
Pūgo	292
Pūvaṃ	108
Pesuṇṇaṃ	20
Pokkharāṇi	392

[Pha]

Phalasacchikiriya	38
Phaḷubījaṃ	52
Phāṇitaṃ	119

[Ba]

Balaggaṃ	143
Bījabījaṃ	52
Byūhaṃ	356

[Bha]

Bhajjāpetvā	347
Bhajjitvā	347
Bhaṇḍanaajātānaṃ	198
Bhimsāpeyya	151

Padānukkamo Piṭṭhaṅko

[Bha]

Bhikkhuṃ	64, 195, 406
Bhikkhu	25
Bhikkhuniyā saddhiṃ	323
Bhikkhuniyo	74, 379
Bhikkhuniyo paneva	310
Bhikkhunisaṃghassa vihesikā	311
Bhikkhunī	78, 80, 84, 276
Bhikkhunihi	283, 305, 308
Bhikkhunupassayo	80
Bhikkhussa	47, 160, 168
Bhikkhussa purato	459
Bhikkhūnaṃ	198
Bhikkhūhi	177, 184
Bhisi	59
Bhuñjantassa	345
Bhuttāvī	111, 113
Bhūtagāmo	52
Bhesajjapariyantā	138
Bhojanīyaṃ	111, 113, 115

[Ma]

Maṃsaṃ	119
Maggabhāvanā	38
Maccharinī assa	411
Maccho	119
Majjhimo patto	318
Mañco	58, 67, 219, 220
Madhu	119
Manthaṃ	108
Mahallako	68
Mahājanikena	331, 332

Padānukkamo Piṭṭhaṅko

[Ma]

Mahāsamayo	101
Mātāpitaro	447
Mātugāmo	31, 34, 129
Mutaṃ	2
Muddhāvasitto	209
Mūlabijaṃ	52
Merayo	146

[Ya]

Yathādhammaṃ	166
Yathāsanthutaṃ	202
Yānaṃ	265, 453
Yāni kho pana tāni āraññakāni	236
Yā pana	276
Yāyeyya	453
Yāvatatiyakam	306, 309, 312
Yāva dvārakosā	68
Yo pana	25

[Ra]

Ratanaṃ	212
Ratanaṃ vā pana bhikkhunā	213
Ratanasammataṃ	212
Rattandhakāre	352
Rattipariyantā	138
Rathikā	356
Ravā bhaṇati	6
Raho	94, 129, 131
Rājā	292

Padānukkamo Piṭṭhaṅko

[Ra]

Rājagāraṃ	392
Rudhitaṃ	416

[La]

Lasuṇaṃ	340
Lahupāvuraṇaṃ	337
Lābho	202, 204
Liṅgaṃ	9

[Va]

Vajjhā	292
Vaṇṇakaṃ	456
Vassaṃvuṭṭhā	391, 413
Vassikasāṭikā	224
Vāceyya	26, 402
Vātavuṭṭhisamayo	157
Vāditam	351
Vāsitaṃ	456
Vikappaṇā	160
Vikālo	115, 216, 361
Vighāsaṃ	348, 349
Viññatvā	347
Viññātaṃ	2
Viññāpetvā	347
Viditā	292
Vidhūpanaṃ	345
Vinīvaraṇatā cittassa	38
Vimokkho	38
Vivādāpannānaṃ	198
Visāṇaṃ	217
Visibbanāpekkho	153
Visibbāpetvā	368

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Va]	
Visibbetvā	368
Vihāro	68
Vihesako	55
Vuṭṭhāpitaṁ	431
Vuṭṭhāpetvā	430
Vuṭṭhāpeyya	417, 418
Vūpasamehi	396
Veṭṭhitasāso	266
Vebhassiyā	315
Vehāsakuṭi	67
Vosāsantī	230

[Sa]	
Samkaccikaṁ	462
Samghādisesaṁ	290, 292
Samghādisesena	195
Samghikaṁ	58, 202, 204
Samghikena	328
Samghiko	61, 62, 65, 67
Samghe vinicchayakathā	201
Samgho	292, 416
Samvaseyya	180
Samvāso	277, 414
Samvidhāya	88, 90, 172
Samsaṭṭhā	310, 386, 446
Samharāpeyya	341
Saṅkāraṁ	348, 349
Saṅketaṁ vā gaccheyya	286
Saṅghāṭikaṇṇaggahaṇaṁ vā sādiyeyya	286
Saṅghāṇi	454

Padānukkamo	Piṭṭhaṅko
[Sa]	
Saṅcicca	164, 196
Saññācikena	329, 332
Santaṁ	134
Santiṭṭheyya	286, 352, 353
Santo	216
Satthaṁ	263
Satthagamaṇīyo	88
Satthusāsanena	282, 298
Santharāpetvā	59, 61, 361
Santharitvā	59, 61, 361
Saddhiṁ	88, 90
Sannicayaṁ kareyya	318
Sannidhikāraṁ	117
Sappaṭibhayaṁ	88, 236, 388
Sappi	464
Sampajānamusāvādo	2
Sambādho	341
Sabhatto	134
Sabhikkhuko ārāmo	404
Sabhojanaṁ	127
Samaggo	202, 282, 298
Samaṇacīvaraṁ	375
Samaṇaparibbājako	290
Samaṇabhattasamayo	101
Samaṇuddeso	183, 184
Samādahāpeyya	153
Samādaheyya	153
Samādhi	38
Samāpatti	38
Sambhuñjeyya	180, 184

Padānukkamo Piṭṭhaṅko

[Sa]

Sammato	78
Sammukhāvikappanā	160
Sayanigharam	209
Sallapeyya	286, 352, 353
Saha	28, 31
Sahajīvinī	383, 430
Sahadhammikaṃ	186
Saha vā seyyaṃ kappeyya	180, 185
Sā pacchā anantarāyikinī	443, 445
Sā bhikkhunī	230, 283, 305
Sāmaṃ	160
Sāmaṇerī	160, 458
Sāmaṇero	160
Sāmiḱe anāpucchā	358, 359
Sāmiko	447
Sāsaṅkaṃ	88, 236, 388
Sikkhamānā	160, 443
Sikkhamānena	187
Sikkhitasikkhā	423, 429
Siṅghāṭako	356
Siṅcāpeyya	70
Siṅceyya	70
Sippaṃ	9
Sibbāpeyya	86
Sibbeyya	86
Siyā -pa- gamanāya	141

Padānukkamo Piṭṭhaṅko

[Sa]

Sugatacīvarappamāṇaṃ	226
Suññāgāre abhirati	38
Sutaṃ	2
Suttaṃ	394
Surā	146
Sūciḱharaṃ	162
Sūpo	249, 251
Seṇi	292
Senā	140
Senābyūhaṃ	143
Seyyaṃ	61, 361
Seyyaṃ kappeyya	28, 31, 63
Seyyā	28, 31
Sokāvāsā	446
Sotassa raho	94
So bhikkhu	177
So samaṇuddeso	184

[Ha]

Hatthaggaḱaṇaṃ vā sādiyeyya	286
Haritaṃ	349
Hīnaṃ kammaṃ	8
Hīnaṃ gottaṃ	8
Hīnaṃ nāmaṃ	8
Hīnaṃ liṅgaṃ	9
Hīnaṃ sippaṃ	9
Hīnā jāti	8
Hīno akkoso	9

Pācittiyapāliya

Nānāpāṭhā

Idaṃ panettha saññāpanaṃ, idha dissamānaṃ mūlapāṭhaṃ
paṭhamataraṃ dassetvā tadanantaraṃ pāṭhantaraṃ dassitaṃ. Tattha ca “Ka”
iti iminā kesuci Marammapotthakesu dissamānapāṭhantaraṃ dassitaṃ.
Kambujapotthake pana āgatapāṭhantaraṃ yebhuyyena
Syāmapotthakāgatapāṭhasadisameva, tasmā idha visuṃ na dassitanti.

Pācittiyapāliya

Nānāpāṭhā

Piṭṭhaṅkā

[A]

Āṅgulipatodako nāma = Āṅgulipatodako nāma	
āṅguliyaṇi tudanti (Syā)	147
Acchindatīti = Acchindīti (Ka)	322
Aṭṭhiṃ katvā = Aṭṭhikatvā (Syā, Ka)	190
Atikkantepi = Atikkamantepi (Sī)	249
Atikkāmetīti = Atikkāmesīti (Ka)	375
Attanā khādanti sāyanti pivanti = Attanā pivanti (Syā, Ka)	36
Anapasādito = Anapasādite (Sī, Syā)	230
Apāyyo = Apayyā (Sī, Syā)	173
Apināyyā = Api nvayyā (Syā), Api nāyyo (Ka)	288
Appaccuddhāraṇaṃ = Appaccuddhāraṇaṃ (Sī, Syā)	160
Abbhakkhānaṃ = Abbhācikkhānaṃ (Itipi)	175
Abbhātirekaṃ = Atirekaṃ (Syā)	102
Ambaraṃ = Ambo (Syā)	267
Ambatitthassa = Ambatitthakassa (Sī), Ambatitthaṃ (Syā)	144
Ayyo = Ayya (Syā)	110
Arahattaṃ = Arahattaphalaṃ (Syā)	40, 43, 45
Arahattaṅka = Arahattaphalaṅka (Syā)	42, 43
Arahattassa = Arahattaphalassa (Syā)	38, 42

Nānāpāṭhā

Piṭṭhaṅkā

[A]

Asaṁkaccikā = Asaṁkacchikā (Syā) 461

Asantuṭṭhitāya = Asantuṭṭhatāya (Syā), Asantuṭṭhiyā (Ka) 275

[Ā]

Ādiyatīti = Ādiyīti (Ka) 343, 344

Ādiyissāma = Āharissāma (Ka) 324

Āpajjatīti = Āpajjīti (Ka) 442

Āpajjitvā = Āpajji (?) 167

Āpatti pācittiyassa = Āpatti dukkaṭassa (Katthaci) 70

Ārocetīti = Ārocesīti (Ka) 280

Āsiviso = Āsīviso (Sī, Syā) 144

Āḷavakā = Āḷavikā (Syā) 49

Āharimehi = “Asaṁhārimahi” iti Kaṅkhāvitaraṇiyā sameti. 393

[I]

Itthikathaṁ = Itthikathaṁ purisakathaṁ (Ka) Majjhimapaṇṇāsa-
ṭṭhakathā 156 piṭṭhe oloketabbā. 213

Ime cīvaraṁ na = Imaṁ cīvaraṁ (Ka) 372

[U]

Udakadantapone = Udakadantapone (Syā) 121

Udositaṁ = Uddositaṁ (Sī, Syā) 288

Undriyati = Udrīyati (Syā) 333

Upagate jānitvā = Upagataṁ sañjānitvā (Syā), Upagate sañjānitvā (Sī) 225

Upadaheyya = Uppādeyya (Itipi) 196

Upanaddho = Upanandho (Sī, Ka) 112

Upassutiṁ = Upassuti (?) 197

Ummaddāpeti = Ubbatṭāpeti (Sī) 457

Ussūre = Ussūrena (Ka) 104

Nānāpāṭhā

Piṭṭhaṅkā

[Ū]

Ūnadvādasavassā = Ūnadvādasavassā hi (Ka)	424
---	-----

[E]

Ekaṁ nāvaṁ = Ekanāvaṁ (Syā)	89
Ekapāvuraṇe = Ekapāvuraṇasaññā (Ka)	380
Ekassa cepi = Ekassapi ce (Sī, Syā)	230
Etaṁ = Etampi (Sī)	236
Evañca = Evañca pana (Ka)	177, 183, 386

[O]

Odako = Udakacaro (Syā, Ka)	119
Omasitvā = Omadditvā (Ka)	251
Osāretīti = Osāresīti (Ka)	297
Ohīyatīti = Ohiyīti (Ka)	295
Ohīyitvā = Ohiyitvā (Ka)	295

[Ka]

Kaṭamodakatissako = Kaṭamorakatissako (Sī), Katamorakatissako (Syā)	91
Kaṇṭakassa = Kaṇḍakassa (Syā, Ka)	181
Kattha = Kacci (Syā)	412
Kathaṁ hi nāma = Kathaṁ aññā (Syā)	410
Kathinaṁ na uddhareyyāti = Kathinaṁ uddhareyyāti (Ka)	378
Kammakārassa = Kammakarassa (Sī)	102
Kammakārena = Kammakarena (Sī, Syā)	289
Kammiyā = Kammikā (Sī, Syā)	171
Karaṇīyena = Karaṇīye (Sī, Syā)	138
Kālaṁ āharissathāti = Kāle harissathāti (Syā)	137
Kālasāmakāṁ = Kālakāṁ (Sī, Syā)	159
Kuṭṭena = Kuḍḍena (Sī, Syā)	129

Nānāpāṭhā

Piṭṭhaṅkā

[Ka]

Kuṭṭhāriṃ = Kudhāriṃ (Ka)	273
Kumbhathūṇikānampi = Kumbhathuṇikānampi (Ka)	274
Kusaggenapi = Aruṇuggamanepi (Sī)	134
Kokanade = Kokanude (Ka)	260
Kotthaḷiyā = Koṭṭhaḷiyā (Sī, Syā) , Kotthaḷikāya (Ka)	129

[Kha]

Khīyanadhammaṃ = Khiyyadhammaṃ (Itipi)	199
--	-----

[Ga]

Gaccha kūṭa = Añcha kūṭa (Sī, Syā)	7
Gacchantā = Gantvā (Ka)	294
Gaṇṭhikāya = Gaṇḍikāya (Syā)	218
Gaddhabādhīpubbassa = Gandhabādhīpubbassa (Syā, Ka)	175
Garupāvuraṇaṃ = Garupāpuraṇaṃ (Sī, Syā)	335
Garubhārā = Garugabbhā (Syā)	417
Gahitena = Uggahitena (Ka)	362
Gāmaṇaṃ = Gāmake (Syā)	293
Gimhānanti = Gimhānaṃ (Itipi)	155
Gilānāya = Ābādhappaccayā (Ka)	459

[Ca]

Caṇḍakālī = Caṇḍakālī bhikkhunī (Ka)	303
Catumāsaṃ = Catummāsaṃ (Sī), Cātumāsaṃ (Syā)	135
Carituṃ = Gantuṃ (Ka)	237
Carituṃ = Pavisitūṃ (Ka)	236
Cīvaraṃ na bhājeyyāti = Cīvaraṃ bhājeyyāti (Ka)	373
Cetāpetīti = Cetāpesīti (Ka)	326

[Cha]

Chapakassa = Chavakassa (Syā)	267
-------------------------------	-----

Nānāpāṭhā

Piṭṭhaṅkā

[Ja]

Jatumaṭṭhake = Jatumaṭṭake (Sī)	343
Jānāti nāma = Jānaṃ nāma (Syā)	70

[Ta]

Takkasilāyaṃ = Takkasilāyaṃ (Ka)	7
Tañceva = Taññeva (Itipi)	77
Taññeva = Tañceva (Syā)	3, 5, 327
Taritabbā = Uttaritabbā (Syā)	89
Tiracchānavijjhā = Tiracchānavijjhaṃ (Ka)	401, 402
Tumhaññeva = Tumheyyeva (Syā)	313
Tena kho pana samayena = Atha kho (Sī, Syā)	154

[Da]

Davā bhaṇati, Ravā bhaṇati = Davāya bhaṇati, Ravāya bhaṇati (Syā)	6
Daharānaṃ = Daharānaṃ Daharānaṃ (Sī)	365
Dvādasavassāva = Dvādasavassā ca (Syā, Ka)	424

[Dha]

Dhāti = Dhātī (Sī, Syā)	418
Dhāretīti = Dhāresīti (Ka)	454
Dhovite = Dhote (Syā)	416

[Na]

Nāgena = Deḍḍubhenāpi (Sī, Syā)	146
Nānāpāvuraṇe = Nānāpāvuraṇasaññā (Ka)	380
Nāyyo = Nāyya (Syā)	108
Nāvāya = Ekanāvāya (Syā)	89
Nikkaḍḍhatīti = Nikkaḍḍhīti (Ka)	384
Nippatitvā = Patitvā (Syā)	66
Niyyādetabbo = Niyyātetabbo (Itipi)	74
Nivatthā = Nivatthāya (Syā)	367
Nisīditvā = Nisinnena (Aṭṭhakathā)	267

Nānāpāṭhā

Piṭṭhaṅkā

[Pa]

Pakkamatīti = Pakkamīti (Ka)	357, 400
Pakkamimsu = Vipakkamimsu (Syā)	373
Paccāsīsittabbā = Paccāsimsittabbā (Itipi)	75
Paṭikacceva = Paṭigacceva (Sī)	64
Paṭicodeti = Paṭicodesi (Ka)	280
Paṭicchatu = Sampāṭicchatu (Syā)	29
Paṭibāhatīti = Paṭibāhīti (Ka)	373, 377
Paṭiyādetvā = Paṭiyādāpetvā (Itipi)	104
Paṭivissake = Paṭivisake (Yojanā)	110
Paṭiviso = Paṭivimsa (Sī), Paṭiviso (Itipi)	83
Paṭṭo = Paṭṭho (Sī, Syā)	85
Padaso = Padaso dhammo (Itipi)	26
Padhūpāyi = Padhūpāsi (Syā, Ka)	145
Pabbajamayaṃ = Babbajamayaṃ (Sī)	59
Pabbājetīti = Pabbājesīti (Ka)	291
Parasuṃ = Pharasuṃ (Syā, Ka)	273
Paribāhirā = Parihīnā (Sī)	372
Paribhāsātīti = Paribhāsīti (Ka)	407
Paribhuñjati = Bhuñjati (Syā)	120
Pariyosāpeti = Pariyosāvāpeti (Ka)	217, 218
Parisati = Parisatiṃ (Sī)	374
Pallatthikāya = Pallattikāya (Ka)	248
Pācittiyassa = Dukkaṭṭassa (Katthaci)	65, 70
Pāpuṇāti = Pāpuṇi (Syā)	288
Pārivattakaṃ = Pārivaṭṭakaṃ (Itipi)	83
Pārupatīti = Pārupīti (Ka)	371
Piṭṭhasaṃghāṭassa = Piṭṭhasaṃghāṭassa (Itipi), Piṭṭhisāṃghāṭassa (Syā)	68, 127

Nānāpāṭhā

Piṭṭhaṅkā

[Pa]

Pivanti = Attanā pivanti (Syā, Ka)	36
Pūvaṃ = Pūpaṃ (Nvādimoggalāne)	106

[Pha]

Phalitā = Phālītā (Syā, Ka)	101
-----------------------------	-----

[Ba]

Balībaddo = Balivaddo (Sī), Balibaddo (Syā)	7
Bahussutā = Bahussutāyeva (Ka)	383
Bijabījameva = Bijabījañceva (Itipi)	52
Belatṭhasīso = Belatṭhisīso (Sī), Velatṭhasīso (Syā)	116

[Bha]

Bhaṇḍantā = Bhaṇḍentā (Itipi)	6
Bhattā = Bhaddā (Ka)	283
Bhājāpetīti = Bhājāpesīti (Ka)	321
Bhikkhusammutiyā = Bhikkhusammatiyā (Syā)	47
Bhikkhūnaṃ etadahosi = Bhikkhū Bhagavā (Syā, Ka)	188
Bhuttāvī = Bhuttāvinī (Ka)	408, 409
Bhedāpetīti = Bhedāpesīti (Ka)	415

[Ma]

Mahattarā = Mahantatarā (Sī)	405
Muddhāvasittassa = Muddhābhisittassa (Syā)	209
Mettiyabhūmajakā = Mettiyabhummajakā (Sī, Syā)	56

[Ya]

Yakkhī = Yakkhinī (Ka)	31
Yamahaṃ = Yampāhaṃ (Sī)	206
Yampāhaṃ atthāya = Yampāhaṃ (Syā)	274

Nānāpāṭhā

Piṭṭhaṅkā

[Ya]

Yuddhābhinandināṃ = Yuddhābhinandinā (Ka) 139

Yekeci = Yokoci (Ka) 386

[Ra]

Rajanīyāni = Rajjanīyāni (Ka) 208

Rathikāya = Rathiyāya (Itipi) 206

[La]

Litte = Ālitte (Syā) 416

[Va]

Vassaṃvuṭṭhā = Vassaṃvutthā (Sī, Syā) 320

Vikappanupagaṃ pacchimaṃ = Vikappanupagapacchimaṃ (Sī) 84

Viññāpetīti = Viññāpesīti (Ka) 324, 335, 337

Vidhe = Vīthe (Sī), Vīthe (Syā) 218

Vippavasatīti = Vippavasīti (Ka) 295

Vibhassikatā = Vibhassikatāya (Sī) 315

Vuṭṭhāpetīti = Vuṭṭhāpesīti (Ka) 445, 448

Vediyāmahaṃ = Vedayāmahaṃ (Syā) 167

Vebhassiyā = Vebhassā (Sī, Syā) 313

[Sa]

Saṅgharivā = Saṃharivā (Ka) 322

Saṅghāṭicāraṃ = Saṅghāṭivāraṃ (Syā) 370

Santuṭṭhassa = Santuṭṭhiyā (Ka) 275

Santhārakassa = Santhatassa (Itipi) 59

Sammannati = Sammanati (Ka) 171

Sayanighare = Sayanīghare (Syā) 126

Sādiyatīti = Sādiyīti (Ka) 275

Nānāpāṭhā

Piṭṭhaṅkā

[Sa]

Susumāragire = Sumsumāragire (Sī, Syā), Samsumāragire (Ka)	152, 260
Sokāvāsaṃ = Sokavassaṃ (Sī), Sokāvassaṃ (Syā)	445
Sossantīti = Vihesissantīti (Itipi)	56

[Ha]

Harāpetīti = Harāpesīti (Ka)	339
Hasadhamme = Hassadhamme (Sī, Syā)	149
Hasādhippāyo = Hassādhippāyo (Sī, Syā)	147
Hoti = Hotu (Ka)	418

Pācittiyapāliya

Nāmānaṃ anukkamaṇikā

Nāmānukkamo	Piṭṭhaṅko
[A]	
Aggāḷava cetiya	26, 49, 51, 69
Aciravatī	148, 210
Anāthapiṇḍika	1, 6, 19, 25, 28, 32, 46, 58, 60, 62, 63, 66, 71, 77, 81, 83, 85, 86, 89, 93, 95, 106, 109, 112, 116, 118, 124, 126, 128, 130, 139, 141, 142, 147, 148, 151, 158, 159, 161, 163, 164, 165, 167, 171, 173, 175, 179, 181, 187, 189, 192, 193, 194, 195, 197, 199, 200, 203, 205, 210, 211, 213, 218, 219, 221, 222, 224, 225, 227, 231, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 273, 279, 281, 284, 288, 290, 293, 297, 299,

Nāmānukkamo	Piṭṭhaṅko
[A]	
	301, 303, 307, 310, 313, 318, 320, 322, 324, 325, 327, 329, 330, 332, 333, 335, 336, 339, 341, 342, 345, 346, 347, 349, 351, 352, 354, 355, 357, 358, 360, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 369, 370, 372, 373, 374, 375, 377, 378, 379, 381, 382, 383, 387, 389, 391, 393, 394, 395, 397, 398, 400, 401, 402, 403, 407, 408, 410, 411, 412, 414, 415, 416, 418, 419, 421, 423, 425, 427, 429, 430, 431, 432, 434, 436, 438, 439, 441, 443, 444, 445, 446, 448, 449, 450, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 463, 465, 468
Anuruddha	28, 31, 91
Ambatittha	144-5
Ariṭṭha	175-6, 179, 281-2
Ānanda	91, 105, 110, 116, 122, 170, 206-7, 209

Nāmānukkamo Piṭṭhaṅko

[Ā]

Ārohanta (mahāmatta) 345

Āḷavakā 49, 51, 69

Āḷavī 26-7, 49, 51, 69

[U]

Udāyī 32, 33, 94, 163, 221

Upananda 46, 124-8, 131-3,
160, 167, 218

Upāli 91, 188, 405-6

Upālidāraka 169

[Ka]

Kaṭamodakatissa 91

Kaṇṭaka 181, 183

Kapilavatthu 79, 135, 216,
235, 343, 413

Kappitaka 405-6

Kāṇā 106-7

Kāṇamātā 106-7

Kāsī 211

Kirapatika 102

Kokanada 260-1

Kokālika 91

Kosambī 27, 53, 67, 149
185, 258

Kosalā 29, 96, 112,
173, 214, 215,
294, 295, 360

[Kha]

Khaṇḍadevī 91

Nāmānukkamo Piṭṭhaṅko

[Ga]

Gotamī, Mahāpajāpati 79, 80

[Gha]

Ghositārāma 53, 67, 149,
185, 258

[Ca]

Caṇḍakālī 297, 303-4, 307,
363, 364, 385-6, 407,
441-2, 445-6

Cūḷapanthaka 77

Cetiya (raṭṭha) 144

[Cha]

Channa 53, 54, 67, 68,
149, 185, 186

Chabbaggiyā (bhikkhū) 6, 19, 20,
25, 33, 34, 46, 62, 64,
71, 72, 73, 79, 81, 89,
95, 115, 118, 136, 137,
139, 141-2, 145, 147,
151, 161, 164-5, 179,
183, 188-9, 192-5, 197,
199, 200, 202, 203-4,
213-4, 219-22, 224,
229, 239-52, 254-61,
263-70, 413

[Ja]

Chabbaggiyā (bhikkhuniyo) 284-
5, 318, 350, 366, 392,
394, 401-2, 405, 450-2,
454, 455, 463, 465, 468

Nāmānukkamo

Piṭṭhaṅko

[Ja]

Jetavane 1, 6, 19, 25, 28, 32,
 46, 58, 60, 62, 63, 66, 71,
 77, 81, 83, 85, 86, 89, 93,
 95, 106, 109, 112, 116,
 118, 124, 126, 128, 130,
 139, 141, 142, 147, 148,
 151, 158, 159, 161, 163,
 164, 165, 167, 171, 173,
 175, 179, 181, 187, 189,
 192, 193, 194, 195, 197,
 199, 200, 203, 205, 210,
 213, 218, 219, 221, 222,
 224, 225, 227, 231, 239,
 240, 241, 242, 243, 244,
 245, 246, 247, 248, 249,
 250, 251, 252, 254, 255,
 256, 257, 258, 259, 260,
 261, 263, 264, 265, 266,
 267, 268, 269, 270, 273,
 279, 281, 284, 288, 290,
 293, 297, 299, 301, 303,
 307, 310, 313, 318, 320,
 322, 324, 325, 327, 329,
 330, 332, 333, 335, 336,
 339, 341, 342, 345, 346,
 347, 349, 351, 352, 354,
 355, 357, 358, 360, 362,
 363, 364, 365, 366, 367,
 369, 370, 372, 373, 374,

Nāmānukkamo

Piṭṭhaṅko

[Ja]

375, 377, 378, 379, 381,
 382, 383, 387, 389, 391,
 393, 394, 395, 397, 398,
 400, 401, 402, 403, 407,
 408, 410, 411, 412, 414,
 415, 416, 418, 419, 421,
 423, 425, 427, 429, 430,
 431, 432, 434, 436, 438,
 439, 441, 443, 444, 445,
 446, 448, 449, 450, 452,
 453, 454, 455, 456, 457,
 458, 459, 460, 461, 463,
 465, 468

[Ta]

Takkasilā

7

[Tha]

Thullanandā 91-2, 273, 279,
 281-2, 288-9, 291, 297-
 8, 310, 313, 320-2, 324-
 6, 333-7, 339, 340, 355,
 358-9, 367-8, 372, 374-
 5, 377, 381-4, 395-400,
 407, 429, 430-1, 443-8

[Da]

Dabba

56, 57, 201

Devadatta

91, 92, 97, 98

Nāmānukkamo Piṭṭhaṅko

[Na]

Nanda 225
 Nandavatī 273, 339
 Nandā 273, 339
 Nandivisāla 7
 Nigrodhārāma 79, 135, 216,
 235, 343, 413

[Pa]

Pasenadi Kosala 139, 148,
 205-7, 291, 335, 337,
 391

[Ba]

Badarikārāma 27
 Bimbisāra 100, 154
 Belaṭṭhasīsa 116

[Bha]

Bhaggā 152, 260-1
 Bhaddavatikā 144-5
 Bhaddā kāpilānī 293, 351,
 352, 354, 362, 381, 383,
 384
 Bhesakaḷāvana 152, 260, 261

[Ma]

Mallikā devī 148, 207
 Mahākaccāna 91
 Mahākappina 91
 Mahākoṭṭhika 91
 Mahācunda 91
 Mahānāma 135, 136, 137

Nāmānukkamo Piṭṭhaṅko

[Ma]

Mahāmoggallāna 91
 Mahāvana 35, 36, 102, 122, 405
 Migadāya 152, 260, 261
 Mettiyabhūmajakā 56, 57

[Ra]

Rajagaha 56, 91, 92, 97, 100,
 107, 114, 131, 154, 169,
 171, 201, 229, 350, 390,
 391, 447
 Rāhula 27, 91
 Revata 91

[La]

Licchavī 290-1

[Va]

Vaggumudā 35, 37
 Vajjī 35
 Visākhā 211
 Vesālī 35, 36, 102, 120,
 122, 290, 405, 406
 Veḷuvana 56, 91, 97, 114, 131,
 154, 169, 201, 229, 350,
 390, 447

[Sa]

Sakka (devarājā) 135, 136, 137
 Sakkā (raṭṭha) 79, 135, 216, 235,
 343, 413
 Sattarasavaggiyā 60, 63, 64,
 114, 115, 148, 151, 161,
 193, 195

Nāmānukkamo Piṭṭhaṅko

[Sa]

Samuddadatta 92
 Sākiyadāsakā 235
 Sāketa 87, 89, 294, 383
 Sāgata 145
 Sāriputta 91, 96
 Sāvatti 1, 6, 19, 25, 28, 32,
 46, 58, 60, 62, 63, 66, 71,
 77, 81, 83, 85, 86, 87, 89,
 93, 95, 96, 106, 109, 112,
 116, 118, 124, 126, 128,
 130, 139, 141, 142, 147,
 148, 151, 158, 159, 161,
 163, 164, 165, 167, 171,
 173, 175, 179, 181, 187,
 189, 192, 193, 194, 195,
 197, 199, 200, 203, 205,
 210, 213, 214, 215, 218,
 219, 221, 222, 224, 225,
 227, 231, 232, 239, 240,
 241, 242, 243, 244, 245,
 246, 247, 248, 249, 250,
 251, 252, 254, 255, 256,
 257, 258, 259, 260, 261,
 263, 264, 265, 266, 267,
 268, 269, 270, 273, 279,
 281, 284, 288, 290, 291,
 293, 294, 295, 297, 299,
 301, 303, 307, 310, 313,
 318, 320, 321, 322, 324,

Nāmānukkamo Piṭṭhaṅko

[Sa]

325, 327, 329, 330, 332,
 333, 335, 336, 339, 341,
 342, 345, 346, 347, 349,
 351, 352, 353, 354, 355,
 357, 358, 360, 362, 363,
 364, 365, 366, 367, 369,
 370, 372, 373, 374, 375,
 377, 378, 379, 381, 382,
 383, 387, 389, 391, 393,
 394, 395, 397, 398, 400,
 401, 402, 403, 407, 408,
 410, 411, 412, 414, 415,
 416, 418, 419, 421, 423,
 425, 427, 429, 430, 431,
 432, 434, 436, 438, 439,
 441, 443, 444, 445, 446,
 448, 449, 450, 452, 453,
 454, 455, 456, 457, 458,
 459, 460, 461, 463, 465,
 468.

Sāḷha 273, 274, 275, 279

Sundarinandā 273-5, 279, 299,
 301, 339

Susumāragira 152, 260, 261

[Ha]

Hatthaka 112

Pācittiyapāḷiyā

Gāthāsūci

Paṭhamapādā	Piṭṭhaṅkā	Paṭhamapādā	Piṭṭhaṅkā
[A]		[Pa]	
Adhicetaso appamajjato	77	Paribbaja mahābrahme	268
[U]		[Ma]	
Ubho atthaṃ na jānanti	268	Manāpameva bhāseyya	8
[Dha]		[Sa]	
Dhiratthu taṃ dhanalābhaṃ	268	Sālīnaṃ odano bhutto	268